

თამარ ბაკურაძე

ბერძნული ენა

ინტენსიური კურსი

მეორე გადამუშავებული გამოცემა

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

თამარ ბაკურაძე

ბერძნული ენის სასემდეგვანელო

ინტენსიური კურსი

პროგრამა „ელაგისი“
თბილისი 2006

წინამდებარე სახელმძღვანელო არის მეორე, გადაშუშავებული გამოცემა ახალბერძნული ენის სახელმძღვანელოსი, რომელიც პირველად გამოიცა ქართულ ენაზე 1996 წელს. იგი შეიცავს გრამატიკის საფუძვლებს, ლექსიკურ მინიმუმს, პარადიგმებს, საფარჯიშოებს. წიგნს ახლავს გრამატიკული დანართი, ბერძნულ-ქართული და ქართულ-ბერძნული ლექსიკონი.

სახელმძღვანელო გათვალისწინებულია უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტთათვის და ახალი ბერძნული ენის შესწავლის საკითხებით დაინტერესებულ მკითხველთა ფართო წრისათვის.

რედაქტორი დოც. ირინე გარაყანიძე

ჩ 287.505
3

© თამარ ბაკურაძე, 1996, 2006

ISBN 99940-31-44-9

წინასიტყვაობა	7
შესავალი	9
პირველი გაკვეთილი	21
გრაზმატიკა: არგიკლი არსებითი სახელის სქესი და რიცხვი	
მეორე გაკვეთილი	31
Κείμειο - Διάλογοι	
გრაზმატიკა: პირის ნაცვალსახელები მზნის უღლება აწმყო დროში ყოფნა მზნა "είμαι" კითხვითი და უარყოფითი წინადადებები	
მესამე გაკვეთილი	38
Κείμειο - Διάλογος	
გრაზმატიკა: ადგილის მზნიშეღები: εδῶ, εκεί ჩვენებითი ნაცვალსახელები: αυτοῦς, -ή, -ό/εκείνοῦς, -η, -ο კუთვნებებითი ნაცვალსახელები კითხვითი ნაცვალსახელები: τί/ποιοῦς, -α, -ο/πόσοῦς, -η, -ο ბრუნებები. განსაზღვრული არგიკლის ბრუნება	
მეოთხე გაკვეთილი	49
Κείμειο - Διάλογος	
გრაზმატიკა: მამრობითი სქესის არსებით სახელთა ბრუნება რაოდენობითი რიცხვითი სახელი (10-მღე)	
მეხუთე გაკვეთილი	61
Διάλογοι - Κείμειο	
ქვეყნებისა და ეროვნების აღმნიშვნელი სახელები გრაზმატიკა: მღედრობითი სქესის არსებით სახელთა ბრუნება შეკვეცილდაბოლოებიაანი მზნები	
მექვესე გაკვეთილი	73
Διάλογος - Κείμειο	
ღრო-საათი	
გრაზმატიკა: საშუალი სქესის არსებით სახელთა ბრუნება მეორე უღლების მზნები რიცხვითი სახელი (100-მღე)	
მეშვიღე გაკვეთილი	87
Κείμειο: Οι εποχές του χρόνου, οι μήνες, οι ημέρες	
Ποίημα - Διάλογοι	
გრაზმატიკა: ზღესართავი სახელი რიგობითი რიცხვითი სახელი (10-მღე) პირის ნაცვალსახელთა ბრუნება უპირო მზნები. ნაკლული (ელიფსური) მზნები	

- მერვე გაკვეთილი** 102
- Κείμενο: Η Ελλάδα
- გრამატიკა: ზედსართავი სახელი (გავრძელება)
კუთვნილებითი ნაცვალსახელი δικός, -ή, -ό μου (σου...)
პირველი უღლების მზნათა წარსული ღროები:
Παρατατικός, Αόριστος
კავშირი που და მიმართებითი ნაცვალსახელი που
- მეცხრე გაკვეთილი** 115
- Κείμενο: Η Αθήνα στα αρχαία χρόνια
- გრამატიკა: არაწესიერი მზნები: είμαι, έχω, θέλω, κάνω, ξέρω, αρέσω
საშუალი სქესის -ας, -μα, -σιμο (-ξιμο, -ψιμο) დაბოლო-
ებიან არსებით სახელთა ბრუნება
ვნებითი გვარის მიმღობა
ადგილის მზნიზღლები
რიცხვითი სახელი (გავრძელება)
- მეათე გაკვეთილი** 126
- Κείμενο: Η εκπαίδευση στην αρχαία Αθήνα
- Διάλογος
- გრამატიკა: მეორე უღლების მზნათა Παρατατικός-ი და Αόριστος-ი
ზედსართავი სახელი πολςς, πολλή, πολς
-ος დაბოლოებიან მღედრობითი და საშუალი სქესის
არსებით სახელთა ბრუნება
მოქმედებითი გვარის მიმღობა
- მეთერთმეტე გაკვეთილი** 136
- Κείμενο: Η ακρόπολη των Αθηνών
- Ποιήματα
- გრამატიკა: არაწესიერი მზნები
მომავალი ღროები
კავშირებითი კილო
- მეთორმეტე გაკვეთილი** 151
- Κείμενο: Η Αθηναϊκή κοιωνία στην εποχή του Περικλή και τα επαγγέλματα των Αρχαίων Αθηναίων
- Διάλογος- Ποίημα
- გრამატიკა: ბრძანებითი კილო
- მეცამეტე გაკვეთილი** 163
- Ποίημα: Η Μάγισ
- გრამატიკა: არაწესიერ მზნათა ბრძანებითი კილო
მზნიზღლები
მამრობითი სქესის არსებით სახელთა ბრუნება:
ο παπίπους, ο ιους

- მეთოთხმეტე გაკვეთილი** 175
 Κείμενα: Η Γη
 Ο Γέρος και οι παιτούφλες
 გრამატიკა: ვნებითი გვარის ფორმა (აწმყო დრო)
- მეთხუთმეტე გაკვეთილი** 185
 Ποιήματα - Διάλογος
 გრამატიკა: -ας, -ον, -αν, -ει დაბოლოებიან საშუალი სქესის
 არსებით სახელთა ბრუნება
 შეღსართავი სახელის ხარისხის ფორმები
- მეთექვსმეტე გაკვეთილი** 196
 Κείμενα: Οι κοινοί δεσμοί στην αρχαία ελληνική κοινωνία
 Η Πυθία δίνει χρησμούς
 გრამატიკა: ვნებითი გვარის Παρατατικός-ი
 -εας, -ης დაბოლოებიან მამრობითი სქესის არსებით
 სახელთა ბრუნება (თავისებური ბრუნება)
- მეჩვიდმეტე გაკვეთილი** 206
 Κείμενα: Ο μύθος Αθηνάς - Ποσειδώνα
 Πώς κυβερνούν οι τύραννοι
 Οι πρώτοι γραπτοί νόμοι στην Αθήνα
 გრამატიკა: ვნებითი გვარის Αόριστος-ი
 მზნიშელათა ხარისხის ფორმები
- მეთვრამეტე გაკვეთილი** 218
 Ποιήματα
 Κείμενα: Η ζαή των Σπαρτιατών
 Κόδρος, ο βασιλιάς της Αθήνας
 გრამატიკა: ვნებითი გვარის მოძავალი დროები და
 კავშირებითი კილო
 -ας, -ης დაბოლოებიან ხელობის აღმნიშვნელ
 მამრობითი სქესის სახელთა ბრუნება
 -εξ დაბოლოებიან მამრობითი სქესის სახელთა ბრუნება
- მეცხრამეტე გაკვეთილი** 228
 Ποιήματα
 Κείμενα: Οι συσθέσεις (απόσπασμα)
 Η ομορφιά του κόσμου (απόσπασμα)
 გრამატიკა: ვნებითი გვარის ბრძანებითი კილო
 -ός, -ιά, -ό / -ός, -ιά, -ύ / -ής, -ιά, -ύ / -ής, -α, -ικο
 დაბოლოებიანი შეღსართავი სახელები
 კნინობით-ალეერსობითი ფორმები

- მეოცე ვაკვეთილი** 239
 Κείμενο: Η Κρήτη
 გრამატიკა: არაწესიერი ბელსართავი სახელები
 მღელრობითი სქესის სახელთა ბრუნება:
 η αλεπου, η γιαγιά
- ოცდამეორე ვაკვეთილი** 245
 Κείμενα: Μινωικός πολιτισμός
 Ο Όμηρος και τα έπη του
 გრამატიკა: პერფექტის სისტემის ღროები (მოქმედებითი გვარი)
 სამფუძიანი ზმნები
- ოცდამეორე ვაკვეთილი** 256
 Κείμενα: Η μεγάλη ακμή των γραμμάτων
 Για τα έργα στην Ακρόπολη
 გრამატიკა: პერფექტის სისტემის ღროთა ვნებითი გვარი
 ნაცვალსახელთა ჯგუფები
 (მიმართებითი, განსაზღვრებითი)
- ოცდამესამე ვაკვეთილი** 265
 Κείμενα: Ο Αλέξανδρος ο Μακεδνας
 Ο Δαρείος ζητάει ειρήνη από τον Αλέξανδρο
 Ο τύπος του Αλέξανδρου
 გრამატიკა: Δυσητική, Πιθανολογική
 ნაცვალსახელთა ჯგუფები (უკუქცევითი, ჩვენებითი,
 განუსაზღვრელობითი, კითხვითი)
- ოცდამეოთხე ვაკვეთილი** 277
 Κείμενο: Η Κύπρος
 გრამატიკა: ორმაგად ბრუნებადი სახელები
 ორდაბოლოებიანი სახელები
 მათემატიკური მოქმედებები
- გრამატიკული ღანართი** 283
- ბერძნულ-ქართული ლექსიკონი** 306

წინასიტყვაობა

წინამდებარე სახელმძღვანელოში წარმოდგენილია ახალბერძნული ენის სრული კურსი. იგი განკუთვნილია უმაღლესი სასწავლებლების I-II კურსებზე ახალბერძნული ენის სწავლებისათვის და მათთვისაც, ვინც დამოუკიდებლად იწყებს ენის შესწავლას. სახელმძღვანელო მოიცავს ახალი ბერძნული ენის გრამატიკის საფუძვლებს (ძირითადად მორფოლოგია) და იმ ლექსიკურ მინიმუმს, რომელიც საშუალებას აძლევს შემსწავლელს, დამოუკიდებლად განაგრძოს ენის შემდგომი, უფრო გაღრმავებული დაუფლება, წაიკითხოს ლიტერატურა ახალბერძნულ ენაზე.

სახელმძღვანელოს ამგვარი სტრუქტურა აქვს: შესავალში მოცემულია ანბანი, კითხვის წესეზა, მახვილი, პუნქტუაცია; მომდევნო 24 ტაკვეთილი ატყბულია შემდეგი პრინციპით: ჯერ მოცემულია გარკვეული გრამატიკული მოვლენის შესაბამისი ერთი ან რამდენიმე ტექსტი თავისი განმარტებებით: ამას მოსდევს ე.წ. გრამატიკული ნაწილი პარადიგმებითურთ და სავარჯიშოები; ყოველ ტაკვეთილს ერთვის ანბანურად დალაგებული ლექსიკონი: სახელმძღვანელოს ბოლოს კი წარმოდგენილია გრამატიკული დანართი და ერთიანი ბერძნულ-ქართული და ქართულ-ბერძნული ლექსიკონი (~ 3000 ერთეული თითოეულში).

ყოველი პარაგრაფის დამუშავება უპირველეს ყოვლისა გრამატიკული მასალის შესწავლით უნდა დაიწყოს, რის შემდგომაც უნდა მოხდეს საკუთრივ ტექსტისა და ლექსიკის დამუშავება. სახელმძღვანელო ისეა შედგენილი, რომ ტექსტოა უმეტესობა ახალთან ერთად წინა ტაკვეთილის გრამატიკულ მასალასაც ითვალისწინებს.

გრამატიკული მასალის უფრო თვალსაჩინოდ წარმოსადგენად ერთადაა დაჯგუფებული ის გრამატიკული მოვლენები, რომელთა შედარება-შეპირისპირება ლოგიკურად გამართლებულია, რამდენადაც ეს მენსიერეის გააქტიურებას იწვევს და, შესაბამისად, გრამატიკული ნაწილის ადვილად ათვისება ხდება.

ტექსტოა უმეტესობა, შინაარსის თვალსაზრისით, ზოგად-შემეცნებითი ხასიათისაა. მათი დიდი ნაწილი საბერძნეთის ისტორიულ და კულტურულ წარსულს ასახავს. ბერძნული ენის სწავლების პრაქტიკული გამოცდილება იმას ადასტურებს, რომ მსგავსი შინაარსის ტექსტები ენის ათვისების საუკეთესო

საშუალებაა. ამასთანავე, შემსწავლელი თვით ბერძნული სამყაროს შესახებ, ვფიქრობთ, გარკვეულ ცოდნასაც შეიძენს.

დასასრულს, სასარგებლო რჩევებისა და წიგნის რედაქტირებისას გაწეული დახმარებისათვის განსაკუთრებული მადლობა მინდა შევწირო ბ-ნ რისმაგ გორღეზიანს, ასევე ჩემს კოლეგებს: ირინე გარაყანიძეს, რუსუდან ცანავას, ხრისულა მანუს, კულა ღალანის, აღონის ცოპანგეორგიუს. წიგნის დაკაბოლონებისას გაწეული დახმარებისათვის განსაკუთრებული მადლობა ეკუთვნის ლევან ბერძენიშვილს.

სახელმძღვანელოს შედგენისას გამოყენებულ იქნა:

Μανόλη Τριανταφυλίδη, Γραμματική Νέας Ελληνικής Γλώσσας
Συντακτικό Νέας Ελληνικής Γλώσσας

Κώστα Καλαπανίδα, Ιστορία Γ' Δημοτικού, 1981

Αθηνάς Γ. Καλογερόπουλου, Ιστορία των Αρχαίων Χρονών, Α' Γυμνασίου, 1982

Νεοελληνική Γλώσσα, για το γυμνάσιο, Τεύχος Α'

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας - Α' Γυμνασίου

Κ.Ο.Τ. Τμήμα Προβολής, Τουριστικοί οδηγοί - Κύπρος, Αθήνα
ლექსიკონები:

Λεξικό Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Γ. Μπαμπινιώτης, Αθήνα 1998

Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης, Ιδρυμα Μανόλη Τριανταφυλίδη, 1999

Новогреческо – Русский Словарь, И. Хориков, М. Малев,
Москва 1993

შესავალი

ბერძნული ანბანი

ასო	სახელწოდება	შესაბამისი ქართული ბგერა
A α	(άλφα)	ა
B β	(βήτα)	ბ
Γ γ	(γάμμα)	ღ
Δ δ	(δέλτα)	[ð] ¹
E ε	(έψιλον)	ე
Z ζ	(ζήτα)	შ
H η	(ήτα)	ი
Θ θ	(θήτα)	[θ] ²
I ι	(ιώτα)	ი
K κ	(κάπα)	კ
Λ λ	(λάμδα)	ლ
M μ	(μι)	მ
N ν	(νι)	ნ
Ξ ξ	(ξι)	ქს
O ο	(όμικρον)	ო
Π π	(πι)	პ
Ρ ρ	(ρο)	რ
Σ σ, ς ³	(σίγμα)	ს
T τ	(ταυ)	ტ
Υ υ	(ύψιλον)	ი
Φ φ	(φι)	[f] ⁴
Χ χ	(χι)	ხ, ჰ
Ψ ψ	(ψι)	ფს
Ω ω	(ωμέγα)	ო

1. δ-ს შესაბამისი ბგერა ქართულში არ მოგვეპოვება. მის ანალოგიურ ბგერას ვხვდებით ინგლისურ ენაში th ასომეხბუთების [ð] გრანსკრიფციული ვარიანტის სახით (this, that).

2. θ ბგერას δ-ს მსგავსად შეესაბამება ინგლისური th ასომეხბუთების [θ] გრანსკრიფციული ვარიანტი (theatre).

3. თანამედროვე ბერძნულში "ს" ბგერის ორი ორთოგრაფიული ნიშანი გვაქვს: σ და ς. σ მხოლოდ სიგევის ბოლოს იწერება, ხოლო ς – სიგევის თავში ან შუაში (κόσμος).

4. ქართულში φ ბგერის შესაგეყვის ბგერა არ გვაქვს. ბერძნული φ გამოითქმის ინგლისური f ან რუსული ф ბგერის მსგავსად. აქ მოგვაქვს ინგლისური გრანსკრიფცია.

ბერძნული ანბანი 24 ასონიშნისაგან შედგება, რომელთაგან 7 ხმოვან ბგერას გადმოსცემს: α, ε, η, ι, ο, υ, ω, 17 კი – თანხმოვანს: β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ (ς), τ, φ, χ, ψ.

ბგერა კი ბერძნულში 25 -ია: α, ε, ι, ο, ου, β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, π, ρ, σ, τ, φ, χ, μπ, ντ, γκ, τσ, τჯ.

ამათგან ხმოვანი ბგერაა 5: α, ε, ι, ο, ου.

ხოლო თანხმოვანი 20: β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, π, ρ, σ, τ, φ, χ, μπ, ντ, γκ, τσ, τჯ.

როგორც ვხედავთ, ორთოგრაფიული სისტემა ფონეტიკურს რამდენადმე არ შეესაბამება.

ბერძნულ ენაში თანდათანობითი ცვლილებების შედეგად ჩამოყალიბდა ე. წ. დიგრაფები (ორნიშნა ბგერები). დიგრაფებით აღინიშნება როგორც ხმოვანი, ისე თანხმოვანი ბგერები.

დიგრაფები

ხმოვანი დიგრაფები: ου, αι, ει, οι, υι

ου გარმოითქმის როგორც “უ”

ουρά	კული	μούσα	მუზა
ουρανός	ცა	Ρούλα	რულა
μανούλα	დედიკო	Λουκία	ლუკია
μουσική	მუსიკა	Χρυσούλα	ხრისულა

αι = ε გამოითქმის როგორც “ე”

και	და (კავშ.)	αιώνας	საუკუნე
ναι	ღიას	Μαίρη	მერი
αίμα	სისხლი	Καίτη	ქეთი

ει, οι = ι გარმოითქმიან როგორც “ი”

κλείνω	ვხურავ	οικονομία	ეკონომიკა
είμαι	ვარ	οικία	საცხოვრებელი
εικόνα	სურათი	οικουμενή	სამყარო
ειρήνη	მშვიდობა	οικείος	შინაური

იშვიათად ვხვდებით ასომეხამებას υι = ι
υιοθετώ შვილად ამყავს

თანხმოვანი დიგრაფები: γκ, γγ, γχ, μπ, ντ, τζ, τσ.

γκ სიგევის თავში გამოითქმის როგორც “გ”

γκάჯι	გამი	γκρεμός	უფსკრული
γκαρσόν	ოფიციანტი	γκρίζος	ნაცრისფერი

სიგევის შუაში გამოითქმის როგორც “ნგ”

αγκαλιά	მოხვევა, ჩახუტება
έγκλημα	დანაშაული
εγκυκλοπαίδεια	ენციკლოპედია

γγ (= γκ) ისევე გამოითქმის, როგორც “γκ”. (γγ სიგევის თავში არ გვხვდება).

αγγείο	ქილა, ქოთანის	Αγγελική	ანგელიკი
Άγγελος	ანგელოზი, მაცნე	Άγγελος	ინგლისელი

γχ გამოითქმის როგორც „ნჰ” - “ე” და “ი” ბგერების წინ, ან „ნხ“-დანარჩენ ბგერების წინ (γχ სიგევის თავში არ გვხვდება)

μελαγχολία	მელანქოლია	έγχρισμος	ფერადი
εγχείριση	ოპერაცია	έχω	მაქვს

μπ სიგევის თავში გამოითქმის როგორც “ბ”

μπαλκόνι	ბიზანი	μπριζόλα	ბიუმბექსი
μπουκέτο	თაიგული	μπορσ	შემიძლია
μπίρα	ლუდი	μπράβο	ყონაღ, ბრავო

სიგევის შუაში გამოითქმის როგორც “მბ”

ομπρέλλα	ქოლგა	μπαμπάς	მამა
λάμπα	ლამპა	εμπρός	წინ
λάμπει	ანათებს	καμπάνα	გარი
αμπέλι	ვენახი	Ολυμπία	ოლიმპია

ντ სიტყვის თავში გამოითქმის როგორც “ღ”

ντομάτα	პომიდორი	ντισκοτέκ	დისკოთეკა
ντύω	ვაცმევ	Ντίνα	დინა
ντρέπομαι	მრცხვენია	Ντίνος	დინოსი
ντιβάνι	დივანი	Ντουλάπα	კარადა

სიტყვის შუაში გამოითქმის როგორც “ნღ”

άντρας	კაცი/ქმარი	ντοκουμέντο	დოკუმენტი
πάντα	მუღამ	Παιτελής	პანდელისი
πέντε	ხუთი	Αντιγόνη	ანტიგონე
εντύπωση	შთაბეჭდილება	Αντρέας	ანდრეასი

τζ გამოითქმის ქართული “ძ”-ს მსგავსად

τζაჯ	ჯაბი	τζიტჯიკას	ჭრიჭინა
τζამი	მინა (ფანჯრის)	Τζον	ჯონი
τζაკი	ბუხარი; კერა	Τζένη	ჯენი

τσ გამოითქმის როგორც “ც”

τσεκ	ჩეკი	τσεκούρι	ცული
τσίγρο	სიგარეტი	έτσι	ასე
κορίτσι	ვოგონა	ράτσα	რასა; ჯიში

θ, δ ბგერები ქართულში არ გვაქვს. ისინი ინგლისური th ასომეხბუკების ყრუ და მკლერ სახესხვაობებად შეიძლება აღვიქვათ:

δ = [ð]

δάσος,	ტყე	Δάρα	დორა
δασκάλα	მასწავლებელი	Δέσποινα	დესპინა

θ = [θ]

θέατρο	თეატრი	Θάσος	თასოსი (კუნძული)
θέα .	ქალღმერთი	Θόδωρος	თეოდოროსი

ლიუთონგები

ხშირად ორი ხმოვანი ბგერის შეხვედრა ერთ მარცვალში ლიუთონგს წარმოქმნის. ლიუთონგები ერთ მარცვლად აღიქმება.

ლიუთონგებია:

აი* (αι, αη...)

ეη (εϋ, ει) (გვხვდება ძირითადად უცხო სიტყვებში)

ოη (ωει, ωη...)

ია (εια, οια, υα...)

იე (ηε, ειε, οιε...)

იო (οίο, οιω, ειο, ιω...)

იη (ειοι, οιοι...)

იου (οιου...)

αηδόνι φαινός	ბულბული კაშკაშა	Αθηναϊκός	ათენური
τρόλλεϋ	ტროლეაბუსი	τζόκεϋ	ჯოკეი
πρώμιος πρωινός	აღრეული დილის	τρώνει γόςης	ჭამს ჯალოქარი
πιάνο ποια	პიანინო ვინ (მღელრ. მხ.)	δανάδα αλήθεια	წყვილი სიმართლე
Βιέννη δουλειές	ვენა სამუშაოები	τέτοιες μηλιές	ასეთები (მღ. სქ.) ვაშლის ხეები
γαλάζιος ποιος πραγματοποιώ	ცისფერი ვინ ვახორციელებ	άδειο δίσρυγα φιόγκος	თავისუფალი არხი ბანგი
δρακόντειοι δραματοποιοί ποιοι	დრაკონული (მრ.) დრამატურგები ვინ (მამრ. მრ.)		
δοντιού γριούλα δραματοποιούς	კბილისა მოხუცებული ქალი; დედაბერი დრამატურგები (ბრალდებით ბრუნვაში)		

* იხ. გვ. 19 – გამყოფი ორი წერტილი ასოს თავზე

რიც შემთხვევებში ეს ხმოვანი ბგერები ლიფთონგებს არ წარმოქმნიან:
 άηχα (უხმო, ყრუ), βήθεια (ლახმარება)...

περίοδος (პერიოდი, ღროის მონაკვეთი), διαίρεση (დაყოფა, გაყოფა), μεγάλειο (სილიაღე), δίο (ორი)...

ას, ეს ასოშესამეპები

გამოითქმის როგორც [აფ, ეფ] ხმოვნებისა და მჟღერი თანხმოვნების
 წინ: β, γ, δ, ζ, λ, μ, ν, ρ (იხ. გვ. 16 – თანხმოვანთა კლასიფიკაცია)

Παύλος	პაულე	αύριο	ხვალ
Σταύρος	სტაუროსი	αυλή	ემო
Αύγουστος	ავგუსტო	θαύμα	სასწაული
Ευρώπη	ევროპა	Εύα	ევა
Ευαγγέλια	ევანგელია	μαζέω	ვაგროვებ

გამოითქმის როგორც [აფ, ეფ] ყრუ თანხმოვნების წინ: κ, π, τ, χ, φ, θ, σ,
 ξ, ψ (იხ. მომდევნო გვერდზე – თანხმოვანთა კლასიფიკაცია)

αυτοκίνητο	მანქანა	αυτός	ის (მამრ.)
αυτόματο	ავტომატი	ναύτης	მემღვაური
εύπιστος	მიამიტი	ευχαριστώ	გმადლობთ
εύκολος	აღვილი	ευσυχία	ბედნიერება

ხორხოსმიერი თანხმოვანი γ

ხორხოსმიერი თანხმოვანი γ ხმოვნების: ι, υ, αι, ε და ლიფთონგების: εια,
 ηα, ια, οια, υα, , ანუ "ი" და "ე" ბგერების წინ რელუქციას განიცდის და
 რუსული "ჩ" -ის მსგავსად გამოითქმის:

για	-თვის (თანდ.)	γη	მიწა
γιαγιά	ბებია	γίνομαι	ვხლები
γίος	ვაჟიშვილი	γύρω	გარშემო
γείμα	სადილი	γυρίζω	ვბრუნდები

ორმაგი ფონემა

ξ = კσ გამოითქმის როგორც "ქს"

λοξός	დახრილი	έξι	ექვსი
ξανά	კვლავ	έξα	ვარეთ

ψ = πσ გამოითქმის როგორც “ფს”

ψυχή	სული	ψύχρα	სიცხე
ψαράς	მებაღური	ψαμί	პური

ეს ასოები ორმაგებად იწოდება, რადგან ორი ბგერისაგან შედგება

ყრუ ბგერები

β, φ ბგერების წინ σ უმეტესწილად არ გამოითქმის:

Εύβοια	[έβoια]	ევბოა (კუნძული)
Ευφράτης	[εφράτης]	ეფრათი (მდინარე)

μπτ ასოშეხამებაში π ბგერა სუსტდება და ხშირად არც გამოითქმის:

άμειπτος	უმწიკვლო, უბალო	πέμπτος	მეხუთე
Πέμπτη	ხუთშაბათი	σύνπταμα	სიმკვობი, ნიშანი

ორი ერთნაირი ასო გამოითქმის როგორც ერთი (“γγ”-ს გარდა. იხ. გვ. 11):

αλλαγή	ცვლილება	Ελλάδα	საბერძნეთი
αλλού	სხვაგან	ήλλος	სხვა
άμμος	ქვიშა	κόκκινος	წითელი
γραμματική	გრამატიკა	άρρωστος	ავადმყოფი
γράμμα	ასო/წერილი	παππούς	ბაბუა

თანხმოვნათა კლასიფიკაცია

თანხმოვნები იყოფა:

ქლერალობის მიხედვით:

ყრუ: κ, π, τ, χ, φ, θ, σ, τσ

მქლერი: γ, β, δ, ζ, τζ, μπ, ντ, γκ, λ, μ, ν, ρ

გრძლივობის მიხედვით:

არაგრძლივი: κ, π, τ, γκ, μπ, ντ, τσ, τζ

გრძლივი: γ, β, δ, χ, φ, θ, σ, ζ, λ, μ, ν, ρ

წარმოქმნის ადგილის მიხედვით:

ბაგისმიერი: π, β, φ, μπ

კბილისმიერი: τ, δ, θ, ντ

სისინა – შიშინა: σ, ζ, τσ, τζ

ხორხისმიერი: κ, γ, χ, γκ

ენისმიერი (ნარნარა): λ, ρ

ცხვირისმიერი: μ, ν (μ ასევე ბაგისმიერებსაც მიეკუთვნება, ხოლო ν – ენისმიერებს)

თანხმოვანთა კლასიფიკაციის სქემა

წარმოქმნის ადგილის მიხედვით	ვრძლივობის მიხედვით			
	არავრძლივი		ვრძლივი	
	ყრუ	მკლერი	ყრუ	მკლერი
ბაგისმიერი	π	μπ	φ	β, (μ)
კბილისმიერი	τ	ντ	θ	δ
სისინა – შიშინა	τσ	τζ	σ	ζ
ხორხისმიერი	κ	γκ	χ	γ
ენისმიერი (ნარნარა)				λ, ρ, (ν)
ცხვირისმიერი				μ, ν

ბგერა σ მეორე მკლერი თანხმოვნის წინ მკლერდება და წარმოითქმის როგორც ζ.

ασβέστης

σγούρος

καλεσμένος

σβούρα

კირი

ხუჭუჭა

სტუმარი

ბზრიალა

φίλος μου

πες μου

τις μέρες

τους βλέπω

ჩემი მეგობარი

მითხარი

დღეები (ბრალდ. ბრ)

მათ ვხედავ

გამონაკლისის წარმოადგენს ბგერა λ, რომლის წინაც σ არ მკერდება:

πρῶταμῆρα ვიღებ
 ἰσλαμισμός ისლამი

ν ბგერის შეხვედრა ღივრაფებთან: γκ, μπ, ντ, τσ ასევე ყრუ თან-
 ხმოვნებთან: κ, ξ, π, τ, ψ შემდეგ ცვლილებებს იწვევს:

ν + γκ = "ნგ"	στοι γκρεμό	უფსკრულში
ν + κ = "ნკ"	στόν κήπο	ბაღში
	την κόρη	ქალიშვილს
ν + μπ = "მბ"	δεν μπορώ	არ შემიძლია
ν + ντ = "ნდ"	τον ντύνω	მას ვაცმევ
ν + ξ = "ნგზ"	δεν ξέρω	არ ვიცი
	τον ξέρει	მას იცნობს
ν + π = "მპ"	δεν πειράζει	არა უშავს
	την περιμέω	მას ველოდები
ν + τ = "ნდ"	στην τάξη	კლასში
	στοι τόπω	აღვიღბე
ν + τσ = "ნდშ"	στην τσέπη	ჯიბში
ν + ψ = "მპშ"	τον ψαρά	მებაღერს

K287. 505

მახვილი

ძველ ბერძნულში იყო სამი სახის მუსიკალური მახვილი: მკეეთრი (´), ბლაგვი (˘) და შემოსილი (=). იმას, თუ როგორ უნდა გამოგვეყენებინა ეს მახვილები, არეგულირებდა მახვილთა რამდენიმე ძირითადი წესი, დაუშვნიებული მარცვალთა სიგრძე-სიმოკლეზე. ახალბერძნულ ენაში მახვილი ექსპირაგორულია (როგორც უმეტეს თანამედროვე ევროპულ ენაში), ანუ მახვილიანი და უმახვილო ბგერები განსხვავდება ერთმანეთისაგან ამოსუნთქვის სიძლიერით. 1982 წლამდე ბერძნული ორთოგრაფია ინარჩუნებდა ძველისაგან გრადიციით შემორჩენილ სამხავე მახვილს, რომელთაც მნიშვნელოვანწილად არეგულირებდა მახვილის ის წესები, რომლებიც ძველ ბერძნულში იყო დადგენილი, თუმცა მათ არ ჰქონდათ არავითარი რეალური ფონეტიკური დაგვირთვა. ახალ ბერძნულში ასევე დაკარგულია ხმოვანთა და მარცვალთა სიგრძე-სიმოკლე. 1982 წელს განხორციელებული რეფორმის შედეგად ბერძნულ ორთოგრაფიაში დარჩა ერთი მახვილი, რომელიც გრაფიკულად ძველი ბერძნულის მკეეთრ მახვილს

შეესაბამება. შესაბამისად, ყოველ სიტყვას, რომელიც ერთზე მეტ მარცვალს შეიცავს (დიფთონგები ერთ მარცვლად აღიქმება), დაესმის მკვეთრი მახვილი. გამონაკლისს წარმოადგენს ერთმარცვლიანი კითხვითი მზნიშელები – πῶς, πᾶς და მაცალკეებელი კავშირი – ἢ, რომლებსაც მახვილი დაესმით მათი ომონიშური სიტყვებისაგან განსასხვავებლად:

πῶς - სად?	πῶς - რომ // ვინც, რომელიც
πᾶς - როგორ?	πᾶς - რომ
ἢ - ან	ἢ - მდებარ. სქესის არტიკლი

მახვილიანი მარცვალი ძლიერად წარმოითქმის – κήπος (ბაღი), γέρως (ძლიერი // ჯანმრთელი), αγαπούμε (გვიყვარს).

ვინაიდან თანამედროვე ბერძნულში არა გვაქვს ძველის მსგავსად ჩამოყალიბებული მახვილთა სისტემა, მახვილის ადგილის დამახსოვრება, უმეტესწილად, მექანიკურად ხდება.

ბერძნულში მახვილი მოძრავია. სიტყვას მახვილი შეიძლება მოუდიოდეს ბოლოდან პირველ, მეორე ან მესამე მარცვალზე და მონაცვლეობდეს ამ მარცვლების უარგლებში. მახვილის გადაადგილებას, ძირითადად, გრამატიკული კატეგორიის ცვლილება (ბრუნება, უღლება და ა. შ.) იწვევს:

ο άγγελος (ანგელოზი) – του αγγέλου (ანგელოზისა)
 δένω (ვაბამ) – έδνω (ვაბამდი) – θα δέθω (დავებმები)

მახვილის ადგილმონაცვლეობის შესახებ ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში ქვემოთ, სახელმძღვანელოს ძირითად ნაწილში, გვექნება საუბარი.

თუ მახვილი მოდის დიგრაფზე ან ας, ες ასომეზებებზე, ის ამ კომბინაციათა მეორე ელემენტს დაესმის:

πύληα	გაკვიდე	θάμα	სასწაული
είμαι	ვარ	ένκολος	ადვილი
παίζω	ვთამაშობ	αίθουσα	დარბაზი
άριον	ხვალ	κούρα	თოჯინა

თუ სიტყვა მთავრული ასოთი იწყება და მახვილი პირველ მარცვალზეა, ის სიტყვის, ანუ მთავრული ასოს წინ იწერება:

Ἡφαίστος	ჰეფესტოსი	Ἄννα	ანა
Ἐδέσσα	ედესა (ქალაქი)	Ἄλκης	ალკისი

მახვილი საერთოდ არ დაესმის სიგყვას, თუ ის მილიანად მთავრული ასოებით იწერება, მაგ.: ΑΕΞΙΚΟ.

ენკლიტიკები

ენკლიტიკა არის ერთმარცვლიანი სიგყვა, რომელსაც მახვილი არ ეწერება, წარმოთქმაში უერთდება წინამავალ მახვილიან სიგყვას და გალასცემს მას თავის მახვილს.

ყველაზე ხშირად ენკლიტიკებად გვევლინება: ა) კუთვნილებითი ნაცვალსახელები: ο φίλος μου (ჩემი მეგობარი), η δασκάλα μας (ჩვენი მასწავლებელი), ბ) პირის ნაცვალსახელთა სუსტი ფორმები ნათესაობითა და ბრალდებით ბრუნვებში: φέρε το (მოიგანე ის)

თუ წინამდებარე სიგყვას მახვილი ბოლოდან მესამე მარცვალზე აქვს, ენკლიტიკის დამატების შედეგად ბოლო მარცვალზეც უჩნდება მახვილი: ο πρόεδρος μας (ჩვენი პრეზიდენტი), διάβασέ το (წაიკითხე ის)

სხვა ორთოგრაფიული ნიშნები

1. გამყოფი ორი წერტილი ასოს თავზე (´)

იგი გამოიხატება ორი წერტილით ἰ ან ὕ ასოების თავზე იმ შემთხვევაში, თუკი ისინი წინამორბედ α, ε, σ, υ ხმოვნებთან არ ქმნიან დიფთონგებს ან დიგრაფებს. შესაბამისად, ასეთ შემთხვევაში, ხმოვანთა ეს შეხამება ორ მარცვალს ქმნის:

χαϊδέω	ვეფერები	ευστοικός	კეთილგანწყობილი
θεϊκός	ღვთიური	τρόλλεϋ	ტროლეიბუსი

თუ მემოთ აღწერილ შემთხვევაში მახვილი პირველ ელემენტზე მოდის, გამყოფი ნიშანი ἰ ან ὕ ასოების თავზე არ იწერება:

παλινός	გვერდითი	მაგრამ: πάλι	გვერდით
κοροϊδέω	ღაცინი	მაგრამ: κοροΐδεψα	ღაცინე

2. აპოსტროფი (')

დაისმის სიგყევებს შორის ხმოვანი ბგერის ამოვარდნის შემთხვევაში. აპოსტროფი დაისმის იმ სიგყევასთან, რომელმაც ლაკარგა ხმოვანი.

του ουραίου - τ' ουραίου
θα ακούσετε - θ' ακούσετε
από όλους - απ' όλους
πού είναι; - πού 'ναι;
μου έφερε - μου 'φερε

εσύ είσαι - εσύ 'σαι
θα έχει - θα 'χει
φέρε το - φέρ' το
κόψε το - κόψ' το
από το σπίτι - απ' το σπίτι

3. გამყოფი მძიმე

დაისმის მიმართებით ნაცვალსახელში — ο,τι (რაც კი), რითაც ეს უკანასკნელი ოტი კავშირისაგან განსხვავდება. შეადარეთ:

Ο,τι και να πεις έχεις δίκιο.
'Ελεγε ο,τι αισθανόταν.
'Ελεγε ότι αισθανόταν άσχημα.

რაც უნდა თქვა, მართალი ხარ.
ამბობდა იმას, რასაც ვგრძნობდა.
ამბობდა, რომ თავს ცუდად
გრძნობდა.

Είπε ότι θα 'ρθει μα δε φάνηκε.

თქვა, რომ მოვიდოდა, მაგრამ არ
გამოჩენილა.

სასკენი ნიშნები:

- — მძიმე (κόμμα)
- — წერტილი (τελεία)
- — ზედა წერტილი (άνω τελεία)
- : — ორწერტილი (διπλή τελεία)
- ; — კითხვის ნიშანი (ερωτηματικό)
- ! — ძახილის ნიშანი (θαυμαστικό)
- () — ფრჩხილები (παρένθεση)
- ... — მრავალწერტილი (αποσιωπητικά)
- " " — ბრჭყალები (εισαγωγικά)
- - გირე (παύλα)
- - ლეჟისი (ειωτικό)
- [] — კვადრატული ფრჩხილები (αγκύλες)

შენიშვნა: ბერძნული ენის პუნქტუაციაში კითხვის ნიშანი წერტილ-მძიმით (:) გამოიხატება. ქართულ წერტილ-მძიმეს კი ბერძნულში ზედა წერტილი (') შეესაბამება.

პირველი ზაკვეთილი
ΠΡΩΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Γραμματική: ანტიკლი
არსებითი სახელის სქესი და რიცხვი

ο αθλητής

ο άντρας

ο γιατρός

οι αθλητές

οι άντρες

οι γιατροί

η γυναίκα

το βιβλίο

a

το γράμμα

οι γυναίκες

τα βιβλία

α α α

τα γράμματα

να

να το αγόρι

να το κορίτσι

και

να το κορίτσι και
το αγόρι

να η δασκάλα και
ο μαθητής

να ο άντρας και
η γυναίκα

ένας φίλος

μια φίλη

ένα αυγό

δύο φίλοι

δύο φίλες

δύο αυγά

ένας γιατρός

πέντε γιατροί

μια εργάτρια δύο εργάτριες
 μια μαθήτρια δύο μαθήτριες
 ένα άγαλμα δύο αγάλματα
 ένας μαθητής δύο μαθητές

ένα παιδί πέντε παιδιά
 ένας δάσκαλος πέντε δάσκαλοι
 μια δασκάλα πέντε δασκάλες
 ένας εργάτης πέντε εργάτες

შენიშვნები: 1. არსებითი სახელი მრავლობითი რიცხვის ფორმითაა, თუ მას დაერთვის რაოდენობითი რიცხვითი სახელი ორს შვეით.. 2. რიცხვით სახელებს 2, 5 ყველა სქესისათვის ერთი ფორმა აქვთ.

Γραμματική

არტიკლი (Το άρθρο)

ბერძნულში არტიკლი ორია: განსაზღვრული (το οριστικό άρθρο) და განუსაზღვრელი (το αόριστο άρθρο). არტიკლს სქესის მიხედვით აქვს სამი ფორმა: მამრობითი, მდედრობითი, სამუაღი.

	განსაზღვრული	განუსაზღვრელი
მამრ.	ο	ένας
მდედრ.	η	μία (μια)*
სამ.	το	ένα

ο φίλος - ένας φίλος

η μέρα - μια μέρα

το βιβλίο - ένα βιβλίο

არტიკლი არსებით სახელს წინ დაერთვის. ის არ ითარგმნება, მაგრამ გარკვეული სემანტიკური ლაგვირთვა აქვს - განსაზღვრავს მასთან ხმარებად სახელს, გვიჩვენებს განსაზღვრულია ე.ი. კონკრეტულია ის თუ განუსაზღვრელი ე.ი. მოგადი. შესაბამისად, განსაზღვრული არტიკლი იხმარება იმ შემთხვევაში, თუ ვიცით, ან ვგულისხმობთ, რომელ კონკრეტულ საგანზე თუ პირზეა საუბარი:

Η γη είναι σφαιρική. (დედამიწა მრგვალია.)

Έρχεται ο δάσκαλος. (მასწავლებელი მოდის.)

Γაβγίζει το σκυλί μας. (ჩვენი ძაღლი ყეფს.)

განსაზღვრულ არტიკლს აქვს როგორც მხოლობითი, ისე მრავლობითი რიცხვის ფორმა:

	მ.რ.	მრ.რ.
მამრ.	ο	οι
მდედრ.	η	αι
სამ.	το	τα

*იხმარება ორივე ფორმა

განუსაზღვრელი არგიკლი ნაწარმოებია რიცხვითი სახელისაგან “ერთი” – *ένας, μία (μια), ένα*. შესაბამისად, განუსაზღვრელი არგიკლი მხოლოდ მხოლოდით რიცხვში იხმარება. ის, შესაძლოა, ითარგმნოს კიდევ, როგორც “ერთი”, “ერთი რომელიღაც”, “ვიღაც”:

Σε περιμένει μια γυναίκα. (რომელიღაც ქალი გელოდება.)

Έρχε ένας φίλος σου. (ერთი შენი მეგობარი მოვიდა.)

თუ მრავლობითში მრავალ ზოგად პირზე ან საგანზეა საუბარი, არგიკლს საერთოდ არ ვხმარობთ:

Είδα λουλούδια σκορπισμένα. (მიმოფანტული ყვავილები დავინახე.)

Παιδιά έπαιζαν στην αυλή. (ეზოში ბავშვები თამაშობდნენ.)

არგიკლს არ ვხმარობთ ასევე, თუ სახელს რაოდენობითი რიცხვითი სახელი დაერთვის:

δυσ φίλες *πέντε αβγά*

არგიკლი იხმარება საკუთარ სახელებთანაც:

η Μαρία, ο Γιώργος, η Αθήνα, η Τιφλίδα, το Λονδίνο

η Αμερική, ο Καναδάς, η Μαύρη Θάλασσα

არსებითი სახელი (Το ουσιαστικό)

ბერძნულში არსებით სახელს აქვს სამი სქესი, (მამრობითი, მდედრობითი, საშუალი) და ორი რიცხვი (მხოლოდითი, მრავლობითი).

სულიერი სახელები, უმთავრესად, მამრობითი ან მდედრობითი სქესისა არიან, უსულონი კი – სამივე სქესისა. არსებით სახელს, სქესის შესაბამისად, სხვადასხვა დაბოლოება აქვს. თუმცა ზოგიერთ შემთხვევაში მათი დაბოლოებები შეიძლება ემთხვეოდეს ერთმანეთს (მაგალითად, -ος დაბოლოება შეიძლება ჰქონდეს როგორც მამრობითი, ისე მდედრობითი და საშუალი სქესის სახელს).

მამრობითი სქესის არსებით სახელთა ძირითადი დაბოლოებებია:

მხ.რ.	მრ.რ.
-ης	-ες
-ας	-ες
-ος	-οι

ο εργάτης	οι εργάτες
ο σπουδαστής	οι σπουδαστές
ο ράφτης	οι ράφτες
ο αθλητής	οι αθλητές
ο μαθητής	οι μαθητές
ο άντρας	οι άντρες
ο μήνας	οι μήνες
ο πατέρας	οι πατέρες
ο δάσκαλος	οι δάσκαλοι
ο γιατρός	οι γιατροί
ο γιός	οι γιοί
ο αδελφός	οι αδελφοί
(αδερφός)*	(αδερφοί)
ο εγγονός	οι εγγονοί
ο θείος	οι θείοι
ο άνεμος	οι άνεμοι
ο άνθρωπος	οι άνθρωποι
ο φίλος	οι φίλοι

მდებარეობს სქესის არსებით სახელთა ძირითადი დაბოლოებები:

მს. რ.	მრ. რ.
-η	-ες
-α	-ες
-ση (ξη, ψη)	-εις

η εργάτρια	οι εργάτριες
η δασκάλα	οι δασκάλες
η μαθήτρια	οι μαθήτριες
η μητέρα	οι μητέρες
η μάνα	οι μάνες
η θεία	οι θείες
η θάλασσα	οι θάλασσες
η μέρα	οι μέρες
η γυναίκα	οι γυναίκες
η φίλη	οι φίλες

*იხმარება ორივე ფორმა

η αδελφή (αδερφή)	οι αδελφές (αδερφές)
η κόρη	οι κόρες
η εγγονή	οι εγγονές
η αυλή	οι αυλές
η τάξη	οι τάξεις
η λέξη	οι λέξεις

საშუალო სქესის არსებით სახელთა ძირითადი დაბოლოებები:

მხ. რ.	მრ. რ.
-ი (υ) -ია	
-ο	-α
-μα	-ματα

το μολύβι	τα μολύβια
το τραπέζι	τα τραπέζια
το μαγαζί	τα μαγαζιά
το παπούτσι	τα παπούτσια
το σπίτι	τα σπίτια
το βράδυ	τα βράδια
το αγόρι	τα αγόρια
το ρολόι	τα ρολόγια
το λουλούδι	τα λουλούδια
το ζευγάρι	τα ζευγάρια
το παιδί	τα παιδιά
το αμπέλι	τα αμπέλια
το θέατρο	τα θέατρα
το ζώο	τα ζώα
το τετράδιο	τα τετράδια
το βιβλίο	τα βιβλία
το σχολείο	τα σχολεία
το βουνό	τα βουνά
το αεροδρόμιο	τα αεροδρόμια
το αυτοκίνητο	τα αυτοκίνητα
το αεροπλάνο	τα αεροπλάνα
το γυμνάσιο	τα γυμνάσια
το καπέλο	τα καπέλα

το αβγό	τα αβγά
το ρούχο	τα ρούχα
το άγαλμα	τα αγάλματα
το μάθημα	τα μαθήματα
το γράμμα	τα γράμματα
το όνομα	τα ονόματα
το χρώμα	τα χρώματα

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

I. მიუწერეთ სათანადო განსაზღვრული არტიკლი და ვადაიყვანეთ მრავლობით რიცხვში:

ნიმუში: — αγόρι

το αγόρι, τα αγόρια

— θείος, — κόρη, — ρολόι, — αδελφός, — μητέρα, — αμπέλι, — μέρα, — αυτοκίνητο, — ζώο, — άγαλμα, — άνεμος, — αεροπλάνο, — λουλούδι, — σπίτι, — κορίτσι, — σχολείο, — βουστό, — άνθρωπος, — θάλασσα, — εγγονή, — τάξη, — ράφτης, — γυναίκα, — αθλητής, — καπέλο, — αδελφή, — δάσκαλος, — μαθήτρια, — αδελφός, — τετράδιο, — αυλή, — αβγό, — γιός, — εγγονός.

II. I სავარჯიშოში მოცემულ სიტყვებს მიუწერეთ სათანადო განუსაზღვრელი არტიკლი:

ნიმუში: — αγόρι

ένα αγόρι

III. გახსენით ფრჩხილები, რიცხვითი სახელები ჩაწერეთ სიტყვებით ხოლო არსებითი სახელები ჩასვით სათანადო სქესსა და რიცხვში:

ნიმუში: (2) άγαλμα

δύο αγάλματα

(1) αυτοκίνητο, (5) θάλασσα, (1) ζώο, (1) μέρα, (5) κόρη, (2) αδελφός, (1) θεία, (1) σπίτι, (2) αγόρι, (1) εγγονή, (5) γιός, (1) άνθρωπος, (2) αεροπλάνο, (5) αθλητής, (2) μαθήτρια, (5) γυμνάσιο, (1) εργάτης.

IV. თარგმნეთ:

ორი მეგობარი (მამრ.); აი მასწავლებელი (მდედრ.); ერთი დღე; ორი წყვილი ფეხსაცმელი; აი წიგნი და რვეული; ხუთი ბავშვი; ერთი თვითმფრინავი; ორი სახელი; ერთი მეგობარი (მდედრ.); ხუთი ვაჟიშვილი; ერთი ქანდაკება.

Λεξιλόγιο:

αβγό το	კვერციხი	δίσκο	თრი
άγαλμα το	ქანლაკება		
αγόρι το	ბიჭი	εγγονή η	შვილიშვილი (მღელდ.)
αδελφή η	და	εγγονός ο	შვილიშვილი (მამრ.)
αδελφός ο	ძმა		
αεροδρόμιο το	აეროპორტი		
αεροπλάνο το	თვითმფრინავი	έναν, μία (μια).	მამრ., მღელდ., სამ.
Αθήνα η	ათენი	ένα	სქესის განუ-
αθλητής ο	ათლეტი // სპორტ-		სამღვრელი არგი-
	სმენი		კლი//ერთი (რიცხ.
Αμερική η	ამერიკა		სახ.)
αμπέλι το	ვენახი	εργάτης ο	მუშა (მამრ.)
άνεμος ο	ქარი	εργάτρια η	მუშა (მღელდ.)
άνθρωπος ο	ადამიანი		
άντρας ο	კაცი // ქმარი	ζευγάρι το	წყვილი
αόριστο άρθρο το	განუსამღვრელი	ζώο το	ცხოველი
	არგიკლი		
άσκηση η	საეარჯიშო	θάλασσα η	ზღვა
αυλή η	ეზო	θέατρο το	თეატრი
αυτοκίνητο το	მანქანა	θείος ο	ბიძა
		θεία η	ღეილა, მამიდა
βιβλίο το	წიგნი		
βουκό το	მთა	η	მღელდ. სქესის
βράδυ το	საღამო		განსამღვრული
			არგიკლი
γιατρός ο	ექიმი		
γίος ο	ვაჟი, ვაჟიშვილი	και	და (კავშ.)
γράμμα το	ასო // წერილი	Καναδάς ο	კანადა
γραμματική η	გრამატიკა	καπέλο το	ქული
γυμνάσιο το	გიმნაზია	κόρι η	ქალიშვილი
γυναίκα η	ქალი // ცოლი	κορίτσι το	გოგონა
δασκάλα η	მასწავლებელი (მღელდ.)	λέξη η	სიტყვა
δάσκαλος ο	მასწავლებელი (მამრ.)	λεξιλόγιο το	ლექსიკონი
		Λουδίσι το	ლონდონი
		λουλαξί το	ყვავილი

μαγαζί το	მალაზია	πέντε	ხუთი
μάθημα το	გაკვეთილი	πρώτο	პირველი
μαθητής ο	მოსწავლე (მამრ.)	ράφτης ο	შეკრავე, თერძი
μαθήτρια η	მოსწავლე (მდედრ.)	ρολίο το	საათი
μάνα η	დედა	ρούχο το	განისამოსი (უმთავრ. მრ.)
Μαύρη θάλασσα	შავი ზღვა	τα ρούχα	
μέρα η	ღვე	σπίτι το	სახლი
μήνας ο	თვე	σπουδαστής ο	შემსწავლელი (მამრ.)
μητέρα η	დედა	σπουδάστρια η	შემსწავლელი (მდედრ.)
μολύβι το	ფანქარი	σχολείο το	სკოლა
μπαλκόνι το	აივანი		
να	აი	τάξη η	კლასი
ο	მამრ. სქესის განსაზღვრული არტიკლი	τετράδιο το	რვეული
όνομα το	სახელი	Τιφλίδα η	თბილისი
οριστικό άρθρο το	განსაზღვრული არტიკლი	το	საშუალო სქესის განსაზღვრული არტიკლი
ουσιαστικό το	არსებითი სახელი	τραπέζι το	მაგიდა
		φίλη η	მეგობარი (მდედრ.)
		φίλος ο	მეგობარი (მამრ.)
παιδί το	ბავშვი		
παπούτσι το	ფეხსაცმელი	χρώμα το	ფერი
πατέρας ο	მამა		

მეორე ბაკვეთილი
ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενο - Διάλογοι

Γραμματική: პირის ნაცვალსახელები
შმნის ულლება აწმყო ღროში
ყოფნა შმნა " είμαι "
კითხვითი და უარყოფითი წინადადებები

Το κείμενο

Είμαι η Άννα. Είμαι Γεωργιανή.¹ Είμαι φοιτήτρια. Έχω πολλά βιβλία. Ξέρω ισπανικά και τώρα μαθαίνω ελληνικά. Το πρωί έχω μάθημα. Διαβάζω βιβλία κάθε² μέρα (καθημερινά). Συνήθως διαβάζω το βράδυ. Το βράδυ βλέπω επίσης τηλεόραση.

Έχω ένα παιδί. Κι αυτό μαθαίνει ελληνικά. Τώρα πίνει γάλα. Εγώ συνηθώς πίνω τσάι.

Διάλογος 1

- Τι κάνεις, Μαρία; - Γράφω το μάθημα.
- Ο Γιώργος τι κάνει; - Ο Γιώργος διαβάζει.

Διάλογος 2

- Καλημέρα Άννα. - Καλημέρα.
- Τι κάνεις³; - Είμαι καλά, ευχαριστώ, εσύ τι κάνεις; Είσαι καλά;
- Ναι, κι εγώ είμαι καλά, ευχαριστώ.

შენიშვნები:

1. ბერძნულში ერთგნების აღმნიშვნელი სახელები მთავრული ასოთი იწერება
2. κάθε სიტყვის შემდეგ სახელი არგოკლს არ დაირთავს.
3. τι κάνεις: - ორი მნიშვნელობა აქვს: 1) რას აკეთებ? 2) როგორ ხარ?

Είναι ο Γιάννης.
Ο Γιάννης είναι αγόρι.

Είναι η Έλλη.
Η Έλλη είναι κορίτσι.

Είναι ο Νίκος.
Ο Νίκος είναι φοιτητής.
Αυτός διαβάζει ένα βιβλίο.
Ο Νίκος έχει πολλά βιβλία.

Είναι η Άννα.
Η Άννα είναι εργάτρια.
Αυτή δουλεύει τώρα.
Η Άννα έχει δύο παιδιά

Είναι δύο αγόρια και ένα κορίτσι.
Αυτοί παίζουν τόπι.
Τα παιδιά είναι Έλληνες.

Η Άννα είναι Ελληνίδα.
Ο Πέτρος είναι Έλληνας.

Η Νάνα είναι Γεωργιανή.
Ο Γιώργος είναι Γεωργιανός.

Γραμματική

პირის ნახვალსახელები. (Προσωπικές αντωνυμίες)

ბერძნულში, ისევე როგორც ქართულში, პირი სამია:

მ. რ.	მ. რ.
I εγώ	εμείς
II εσύ	εσείς
III αυτός, αυτή, αυτό	αυτοί, αυτές, αυτά

მესამე პირში, როგორც მხოლოდით, ისე მრავლობით რიცხვში პირის ნახვალსახელს სამივე სქესის შესაბამისი ფორმა აქვს:

	მხ. რ.	მრ. რ.
მამრ.	αυτός	αυτοί
მდეგრ.	αυτή	αυτές
სამ.	αυτό	αυτά

თუ მრ. რიცხვში მდედრობითი და მამრობითი სქესის სახელები ერთად იგულისხმება, ვხმარობთ მამრობითი სქესის ნაცვალსახელს - αυτοί η Χριστίνα, η Μαρία, ο Φίλιππος = αυτοί
სამივე სქესის ნაკრების შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება სამუხალს.

გმნის უღლება აწმყო დროში (I უღლება)

ბერძნულში გმნა იუღლება - იცვლის დაბოლოებებს პირისა და რიცხვის მიხედვით.

უღლება იმდენად გამოკვეთილია (თითოეული პირისათვის გმნას შესაბამისი დაბოლოება აქვს), რომ ხშირად წინადადებაში გმნას პირის ნაცვალსახელის გარეშე ვხვდებით.

ბერძნულში განვასხვავებთ პირველ და მეორე უღლებებს.

პირველ უღლებას განეკუთვნება გმნები, რომლებსაც აწმყო დროის მხ. რიცხვის პირველ პირში* მახვილი ბოლო მარცვალზე არ მოუღით.

მეორე უღლებას კი განეკუთნებიან ის გმნები, რომელთაც აწმყო დროის პირველ პირში მახვილი ბოლო მარცვალზე მოუღით.

ამ პარაგრაფში განვიხილავთ პირველი უღლების გმნებს აწმყო დროში. აწმყო დროის პირის დაბოლოებებია: -α, -εις, -ει, -οιμε, -ετε, -ου(ε)

βλέπω

εγώ βλέπ-α εμείς βλέπ-οιμε

εσύ βλέπ-εις εσείς βλέπετε

αυτός > βλέπ-ει αυτοί > βλέπου(ε)

αυτή > > αυτές > >

αυτό > > αυτά > >

ξέρω > > σπάρχω > >

ξέρ-α ξέρ-οιμε σπάρχ-α σπάρχ-οιμε

ξέρ-εις ξέρ-ετε σπάρχ-εις σπάρχ-ετε

ξέρ-ει ξέρ-ου(ε) σπάρχ-ει σπάρχ-ου(ε)

* თანამედროვე ბერძნულში გმნის საწყისი ფორმა - ინფინიტივი არ გვაქვს. ამიტომ, გმნას აწმყო დროის მხ. რიცხვის პირველ პირში ვასახელებთ.

διαβάζω		γράφω	
διαβάζ-ω	διαβάζ-ουμε	γράφ-ω	γράφ-ουμε
διαβάζ-εις	διαβάζ-ετε	γράφ-εις	γράφ-ετε
διαβάζ-ει	διαβάζ-ουσ(ε)	γράφ-ει	γράφ-ουσ(ε)

მსგავსად იუღლება:

πηγαίνω, κάνω, πίνω, δουλεύω, έχω, μαθαίνω ...

ყოფნა ზმნა είμαι

ბერძნულში ზმნა είμαι თავისებურად იუღლება:

εγώ	είμαι	εμείς	είμαστε
εσύ	είσαι	εσείς	είστε
αυτός	➤ είναι	αυτοί	➤ είναι
αυτή		αυτές	
αυτό		αυτά	

είμαι და υπάρχω ზმნების შემდეგ სახელი (შეღებნილი შემასმენლის სახელადი ნაწილი), როგორც წესი, სახელობით ბრუნვაში დგას და უმეტესწილად უარგეიკლოა.

Η Μαρία είναι μαθήτρια.

Αυτός είναι μαθητής.

კითხვითი და უარყოფითი წინადადებები

კითხვის გამოხატვა ბერძნულში ძირითადად ინტონაციით ხდება. თუ წინადადებაში კითხვითი სიტყვა გვაქვს, ტონალობის მიხედვით იგი აქცენტირებულია, ხოლო თუ არა გვაქვს კითხვითი სიტყვა, აქცენტირებულია, ჩვეულებრივ, ზმნა ან ბოლო სიტყვა. კითხვის ნიშანია – ;

- Ο Γιάννης είναι Έλληνας; - Ναι, είναι Έλληνας.

- Η Άννα δουλεύει; - Ναι, η Άννα δουλεύει.

- Η Άννα έχει αυτοκίνητο; - Ναι, έχει.

- Τι είναι ο Νίκος; - Ο Νίκος είναι φοιτητής.

- Τι κάνει ο Νίκος τώρα; - Αυτός διαβάζει ένα βιβλίο.

- Τι είναι η Έλλη; - Η Έλλη είναι εργατρία.

თხრობით კილოში უარყოფის გამოხატვა ხდება უარყოფითი მზნიმე-
ლებით — ὄχι “არა” და δε(ν)* “არ”.

მზნის უარყოფა თხრობით კილოში ხდება უარყოფითი მზნიმელით δε(ν),
რომელიც მზნის წინ დაისმის და წარმოთქმისას მას ერწყმის. სხვა სიტყვებთან
და ასევე მოტალი უარყოფის გამოხატვისას იხმარება მზნიმელა ὄχι.

— Ο Νίκος είναι εργατής; — Όχι, ο Νίκος δεν είναι εργατής. είναι
φοιτητής.

— Η Άννα είναι φοιτήτρια; — Όχι, η Άννα δεν είναι φοιτήτρια. είναι
εργάτρια.

— Αυτός είναι ο Γιώργος; — Ναι, είναι.

— Δεν έχετε σπύρτα; — Ναι, έχω.

— Δεν έχετε οικογένεια; — Όχι, δεν έχω.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ:

I. არსებითი სახელები შეცვალეთ პირის ნაცვალსახელებით:

ნიმუში: το άγαλμα — αυτό

η λέξη, ο γιατρός, ο σπουδαστής, το γυμνάσιο, το αμπέλι, ο άνεμος, η
κόρη, το λουλούδι, ο μήνας, ο πατέρας, το σπίτι, η εγγονή, ο θείος, η μάνα, το
τετράδιο, το παιδί, το αβγό, το κορίτσι, η σπουδάστρια, το αγόρι

II. გამოტოვებულ აღვილებში ჩასვით სათანადო პირის ნაცვალსახელები:

— είναι ρολόι. — έχω ένα αβγό. — διαβάζουμε το βράδυ. Τώρα — βλέπει
τηλεόραση. Συνήθως — πίνουν γάλα. — είστε παιδιά. — τι γράφουν;

III. მზნა είμαι ჩასვით სათანადო ფორმაში (პირსა და რიცხვში):

Αυτός — φοιτητής. Εμείς — σπουδαστές. Αυτές — γυναίκες. Εσύ —
Έλληνας; Αυτά — παιδιά. Εγώ — Γεωργιανός. Τι — αυτό;

IV. ფრზილებში მოცემული მზნები ჩასვით სათანადო ფორმაში:

ნიმუში: Το παιδί — βιβλίο. (διαβάζω)

Το παιδί διαβάζει βιβλίο.

1. Η γυναίκα — 5 παιδιά. (έχω) 2. Η Μαρία — ελληνικά καλά. (ξέρω)

* დენ გვაქვს ხმოვით ან შემდეგი თანხმოვნებით დაწყებული სიტყვების წინ: კ, π, τ, μπ,
ντ, γკ, τσ, ტჯ, ჯ, ψ.

3. Εγώ — ελληνικά τώρα. (μαθαίνω) 4. Ο Γιάννης — γάλα. (πίνω) 5. Η μητέρα — τηλεόραση. (βλέπω) 6. Εμείς — φοιτητές. (είμαι) 7. Ο Γιάννης — ένα αυτοκίνητο. (έχω) 8. Τι —, Χριστίνα; (κάνω) 9. — Τι —, Έλλη; — καλά; — — καλά, ευχαριστώ, κι εσύ τι —; (κάνω, είμαι, είμαι, κάνω) 10. Ο Πέτρος — άντρας. (είμαι) 11. Η Μαρία — γυναίκα. (είμαι) 12. Ο Γιώργος κι η Χριστίνα — πολλά παιδιά. (έχω) 13. — Τα παιδιά — ελληνικά καλά; — Ναι, — καλά. (ξέρω, ξέρω) 14. Εμείς — βιβλία κάθε μέρα, και το πρωί και το βράδυ. (διαβάζω) 15. Ο Γιώργος δε — κάθε μέρα. (διαβάζω) 16. Τα παιδιά — γάλα κάθε πρωί. (πίνω) 17. Το βράδυ συνήθως — τηλεόραση. (βλέπω).

V. თარგმნეთ:

1. ანა ქართველია. ის სტუდენტია, სწავლობს ბერძნულს. 2. სტუდენტები ყოველდღე კითხულობენ წიგნებს. 3. — როგორ ბრძანდებით? — გმადლობთ, კარგად. თქვენ? 4. — რას აკეთებს მარია? — მარია მუშაობს. 5. — თქვენ ბერძენი ხართ? — დიახ, ბერძენი ვარ. 6. — ნიკოც ბერძენია? — დიახ, ისიც ბერძენია. 7. ბავშვები დილით, ჩვეულებრივ, რძეს სვამენ. 8. — რას ხედავ? — ვხედავ ერთ სტუდენტ გოგონას. 9. — ის ვითრე არ არის? — დიახ, ის არის. 10. — მარიას ჰყავს თუ არა? — არა, არ ჰყავს.

Λεξιλόγιο:

αντωνυμία η αυτός, -ή, -ό αυτοί, -ές, -ά	ნაცვალსახელი ის ისინი	δεύτερο διαβάζω διάλογος ο δουλεύω	მეორე კითხულობ დიალოგი ვმუშაობ
βλέπω γάλα το Γεωργιανή η	ვხედავ რძე ქართველი (მღელღ.)	εγώ είμαι έκφραση η	მე ვარ ვამოთქმა
Γεωργιανός ο	ქართველი (მამრ.)	Έλληνας ο Ελληνίδα η	ბერძენი (მამრ.) ბერძენი (მღელღ.)
γράφω	ვწერ	ελληνικά τα εμείς	ბერძნული ენა ჩვენ
δε(ν)	არ	επίσης	აგრეთვე, ასევე

ευχαριστώ	მადლობა	πγαίνω	მიედივარ,
εσείς	თქვენ		დავდივარ
εσύ	შენ	πίνω	ვსვამ
έχω	მაქვს, მყავს	πολλά	ბევრი (საშ. შრ.)
		προσωπικές	აქ: პირის
ισπανικά τα	ესპანური	ανταρμίες	ნაცვალსახელები
		πρωί το	დილა
κάθε	ყოველი		
καθημερινά	ყოველდღიურად	σπίρτο το	ასანთი (უმთავრ.
καλά	კარგად	τα σπύρτα	შრ.)
καλημέρα	გამარჯობა	συνήθως	ჩვეულებისამებრ
κάνω	ვაკეთებ		
κείμενο το	ტექსტი	τηλέοραση η	ტელევიზორი;
κι = και	იხმარება		ტელევიზია
	ხმოვნით	τι	რა
	დაწყებული	τσάι το	ჩაი
	სიგყვების წინ	τώρα	ახლა
μαθαίνω	ესწავლობ	υπάρχω	ვარსებობ, ვარ,
			ვიმყოფები
ναι	დიახ, ხო, კი		
		φοιτητής ο	სტუდენტი (მამრ.)
ξέρω	ვიცი		სტუდენტო
οικογένεια η	ოჯახი	φοιτήτρια η	(მდეღრ.)
όχι	არა		

Εκφράσεις:

βλέπω τηλεόραση
 κάθε βράδυ
 κάθε μέρα (καθημερινά)
 κάθε πρωί
 Καλημέρα
 μαθαίνω ελληνικά
 Τι κάνεις; (Τι κάνετε;)

το βράδυ
 το πρωί

ტელევიზორს ვუყურებ
 ყოველ საღამოს
 ყოველღე (ყოველდღიურად)
 ყოველ დღით
 გამარჯობა
 ბერძნულს ვსწავლობ
 1) რას აკეთებ? (რას აკეთებთ?)
 2) როგორა ხარ? (როგორა ხართ?)
 საღამოს
 დღით

მესამე ჰაქვითილი
ΤΡΙΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενο – Διάλογος

Γραμματική: ადგილის მზნიშვლები: εδώ, εκεί
ჩვენებითი ნაცვალსახელები: αυτός, αυτή, αυτό
εκείνος, εκείνη, εκεί:ο
კუთვნილებითი ნაცვალსახელები
კითხვითი ნაცვალსახელები: τι, ποιος, πόσος
ბრუნვები
განსაზღვრული არტიკლის ბრუნვა

Το κείμενο

Ο κύριος Γιώργος είναι Γεωργιანός. Είναι ζωγράφος. Έχει οικογένεια: γυναίκα, την κυρία Άννα και τρία παιδιά, δύο αγόρια κι ένα κορίτσι. Αυτός μένει στην Τιφλίδα. Έχει ένα μεγάλο σπίτι με την αυλή. Ο κύριος Γιώργος δεν έχει αυτοκίνητο. Ταξιδεύει πολύ. Συχνά ταξιδεύει και στο εξωτερικό. Φέτος πηγαίνει στην Ελλάδα. Ο κύριος Γιώργος είναι φίλος μου. Μαθαίνουμε μαζί ελληνικά.

Διάλογος

- Από πού είσαι Άννα;
- Είμαι από τη Γεωργία.
- Η φίλη σου η Έλλη είναι από την Αμερική;
- Όχι, είναι από τη Ρωσία.
- Τι κάνετε στην Ελλάδα;
- Μαθαίνουμε ελληνικά.
- Πού δουλεύεις στη Γεωργία;
- Δουλεύω στο Πανεπιστήμιο στην Τιφλίδα, διδάσκω αγγλικά.
- Κι η Έλλη;
- Η Έλλη είναι επίσης δασκάλα, όμως διδάσκει στο σχολείο.
- Τι διδάσκει;
- Διδάσκει ρωσικά.
- Ξέρετε ελληνικά καλά;
- Όχι, ακόμα δεν ξέρουμε καλά ελληνικά, καταλαβαίνουμε λίγο.
- Τι κάνετε το βράδυ;

- Διαβάζουμε βιβλία. Συχνά βγαίνουμε έξω, πηγαίνουμε στην ταβέρνα ή στο θέατρο.

- Πού μένετε;

- Μένουμε στο ξενοδοχείο.

εδώ

Το καπέλο είναι εδώ

εκεί

Το αεροπλάνο είναι εκεί

Ο γιατρός είναι εδώ

Η εργάτρια είναι εκεί

Γραμματική

ჩვენებითი ნაცვალსახელები (Δεικτικές αντωνυμίες)

αυτός, -ή, -ό

	მხ. რ.	მრ. რ.
მამრ.	αυτός	αυτοί
მდელრ.	αυτή	αυτές
საშ.	αυτό	αυτά

ჩვენებითი ნაცვალსახელი ავტოს, -ი, -ო ემთხვევა პირის ნაცვალსახელის მესამე პირის ფორმებს

εκεί ადგილის ვინაობისაგან არის ნაწარმოები ჩვენებითი ნაცვალსახელი εκείνος, -η, -ο

	მხ. რ.	მრ. რ.
მამრ.	εκείνος	εκείνοι
მდედრ.	εκείνη	εκείνες
საშ.	εκείνο	εκείνα

Αυτό είναι βιβλίο.	Εκείνο είναι τετράδιο.
Αυτά είναι βιβλία.	Εκείνα είναι τετράδια.
Αυτή είναι καθηγήτρια.	Εκείνος είναι καθηγητής.

უშუალოდ ჩვენებითი ნაცვალსახელის შემდეგ მღვთმი სახელი განსაზღვრულ არტიკლს დაირთავს:

Διαβάζω αυτό το βιβλίο.
Αυτός ο άντρας ξέρει ελληνικά καλά.
Αυτή η γυναίκα έχει πολλά παιδιά.

Διαβάζουμε αυτά τα βιβλία.
Αυτοί οι άντρες ξέρουν ελληνικά καλά.
Αυτές οι γυναίκες έχουν πολλά παιδιά.

Εκείνο το αυτοκίνητο είναι εκεί.
Εκείνος ο άντρας είναι δάσκαλος.
Εκείνη η γυναίκα είναι Ελληνίδα.

Εκείνα τα αυτοκίνητα είναι εκεί.
Εκείνοι οι άντρες είναι δάσκαλοι.
Εκείνες οι γυναίκες είναι Ελληνίδες.

საშუალო სქესის ჩვენებით ნაცვალსახელებს αυτό, εκείνο აქვთ მთავარი მიმნიშნებლის ფუნქცია ყველა სქესის სახელთან (შეად. რუსული "это", გერმანული "dass"):

- Τι είναι αυτό; - Αυτό είναι η τηλεόραση.
- Και τι είναι εκείνο; - Εκείνο είναι η θάλασσα.
- Τι είναι αυτό εδώ; - Αυτό εδώ είναι ένα σπίτι.
- Τι είναι αυτό εκεί; - Αυτό εκεί είναι μια γάτα.

კუთვნილებითი ნაცვალსახელება (Κτητικές αντωνυμίες)

	მს.	მრ.
I	μου	μας
II	σου	σας
	του	
III	της	τους
	του	

კუთვნილებითი ნაცვალსახელი ბერძნულში დამოუკიდებლად არ იხმარება, ის ყოველთვის საზღვრული სიტყვის შემდეგ ღვას და მასთან შერწყმულად გამოითქმის.

το βιβλίο μου	ο πατέρας σου
η μητέρα μας	ο γιός της
ο φίλος του	οι φίλοι σας
η ταβέρνα τους	

სამ და მეგმარცვლიან სიტყვებს, რომლებსაც მახვილი ბოლოდან მესამე მარცვალზე მოუდით, კუთვნილებითი ნაცვალსახელის დამატების შედეგად, ენკლიტიკის კანონის შესაბამისად, მახვილი უორმაგდებათ – ბოლო მარცვალზე წნდება მახვილი (იხ. შესავალი; ენკლატიკა, გვ. 19).

η οικογένειά μου
 η τηλεόρασή του
 το όνομά της

პითხვითი ნაცვალსახელები (Ερωτηματικές αντωνυμίες)

τι – „რა“

- Τι είναι αυτό; - Αυτό είναι σπίτι.
- Τι γράφεις; - Γράφω ένα γράμμα.
- Τι είναι αυτός; - Είναι καθηγητής.

τι – „რომელი“

- Τι βιβλίο θέλεις; - Θέλω το βιβλίο μου.
- Τι γλώσσα μαθαίνεις; - Μαθαίνω ελληνικά.

კითხვითი ნაცვალსახელი πi ფორმაზეუკვლეოდ

- Τι είναι αυτά εδώ; - Αυτά εδώ είναι λουλούδια.

ποιος, -α, -ο - “ვინ”, “რომელი”

	მხ. რ.	მრ. რ.
მამრ.	ποιος	ποιοι
მდეგრ.	ποια	ποιες
საშ.	ποιο	ποια

- Ποιος είναι εκεί; - Εκεί είναι ο Πέτρος.

- Ποιο βιβλίο θέλεις; - Θέλω εκείνο το βιβλίο.

- Ποια είναι αυτή; - Αυτή είναι ξένη.

- Ποιος είναι αυτός; - Αυτός είναι ξένος.

- Ποιος είναι ο Γιώργος; - Εγώ είμαι ο Γιώργος.

- Ποια είναι η δασκάλα; - Εκείνη είναι η δασκάλα.

- Ποιο είναι το κορίτσι και ποιο είναι το αγόρι;

- Ποιοι είναι εκεί; - Είναι ο Πέτρος και η Μαρία.

- Ποια βιβλία θέλεις; - Θέλω εκείνα τα βιβλία.

- Ποιες είναι αυτές; - Αυτές είναι ξένες.

- Ποιοι είναι αυτοί; - Αυτοί είναι ξένοι.

πόσος, -η, -ο - “რამდენο”

	მხ. რ.	მრ. რ.
მამრ.	πόσος	πόσοι
მდეგრ.	πόση	πόσες
საშ.	πόσο	πόσα

- Πόσα βιβλία έχεις; - Έχω πολλά βιβλία.

- Πόσες αδελφές έχεις; - Έχω μια αδελφή.

- Πόσο είναι το γάλα; - Το γάλα είναι ένα λίτρο.

- Πόσοι άνθρωποι είναι εκεί; - Είναι ένας άνθρωπος.

- Πόση ζάχαρη θέλεις; - Θέλω δύο κιλά ζάχαρη.

Πόσο κάνει;
Πόσο κοστίζει; რა ღირს

აქ πόσο რაოლენობითი კითხვითი მზნობულაა.

- Πόσο κάνει το γάλα; - Το γάλα κάνει εκατόν είκοσι δραχμές.
- Πόσο κοστίζει ένα κιλό ζάχαρη; - Ένα κιλό ζάχαρη κοστίζει εκατό δραχμές.

τίνος, ποιανού – “ვისო”

- Τίνος είναι το σπίτι; - Είναι το σπίτι μας.
(Ποιανού είναι το σπίτι;)
- Τίνος είναι τα βιβλία; - Είναι τα βιβλία μας.
(Ποιανού είναι τα βιβλία;)

Αυτό είναι το σπίτι μου.

Εκείνο είναι το ρολόι σου.

- Τι θέλει η μητέρα σου; - Η μητέρα μου θέλει το καπέλο της.
- Τι κάνει ο αδελφός του; - Ο αδελφός του διαβάζει το βιβλίο του.

Αυτοί είναι οι γονείς μας — η μητέρα και ο πατέρας μας

- Ποιο είναι το όνομά σου; - Το όνομά μου είναι Αντρέας.

- Εκείνος είναι ο φίλος σου; - Ναι, είναι ο φίλος μου.

- Ο αδελφός σου βλέπει τηλεόραση; - Όχι, ο αδελφός μου γράφει το μάθημά του.

ბრუნვები (Πτώσεις)

ახალბერძნულში ბრუნვა ოთხია:

Ονομαστική - სახელობითი

Γεινική - ნათესაობითი

Αιτιατική - ბრალდებით-მიცემითი

Κλητική - წოდებითი

ბრუნვის: არსებითი სახელი, არტიკლი, მკლსართავი სახელი, ნაცვალსახელი (პირის ნაცვალსახელი ბრუნვისას ოდნავ განსხვავებულ სურათს გვიჩვენებს, იხ. § 7), რიცობითი და ნაწილობრივ რაოლენობითი რიცხვითი სახელი.

ბანსაგვრული არტიკლის ბრუნვა

	მხ. რ.			მრ. რ.		
Οπ.	ο	η	το	οι	οι	τα
Γει.	του	της	του	των'	των'	των'
Αιτ.	το(ν)*	τη(ν)	το	τους	τις	τα
Κλητ.	--	--	--	--	--	--

Ονομαστική ქვემდებარის ბრუნვა. მისი კითხვებია: "ვინ", "რა" (ποιος, τι). ამ ბრუნვაში დგას ასევე შეღვენილი შემასმენლის სახელადი ნაწილი.

- Ποιος φωνάζει; - Ο πατέρας μου.

- Τι είναι αυτό; - Αυτό είναι γάτα.

Γεικική ახალბერძნულში კუთვნილებას გამოხატავს. მისი კითხვებია: "ვისი", "რისი" (τίσος, ποιανού).

- Τίσος είναι αυτό το βιβλίο; - Είναι του Πέτρου. (პეტრესია)

Αιτιατική ὄრიბი, პირდაპირი დამატების და გარემოების ბრუნვა. (ქართულში ამ ფუნქციას ასრულებს სახელობითი, მიცემითი, მოქმედებითი და ვითარებითი ბრუნვები). პირდაპირი დამატება იხმარება უთანდებულოდ, სხვა დანარჩენი, როგორც წესი, - თანდებულთან ერთად.

- Τι διαβάζεις; - Το βιβλίο

- Βλέπεις τη Μαρία;

Ο Πέτρος πηγαίνει στο σπίτι. (სახლში)

ბრალდებითი არტიკლისა და σε (-ში, -ზე, -თან ...) თანდებულის შერწყმის შედეგად შემდეგი ფორმები წარმოიქმნება (თუმცა წინადადებაში თანდებულო და არტიკლი შეურწყმელი ფორმითაც შეიძლება შეგვხვდეს):

σε + το(ν) = στο(ν) σε + τους = στους

σε + τη(ν) = στη(ν) σε + τις = στις

σε + το = στο σε + τα = στα

Το παιδί παίζει στην αυλή.

- Πού πηγαίνεις; - Πηγαίνω στο σπίτι μου.

* არტიკლი ბრალდებითი ბრუნვაში ე ბოლოკიდურს დაირთავს თუ მის შემდეგ მდგომი სახელი ხმოვნით ან შემდეგი თანხმოვნებით იწყება: κ, π, τ, μπ, ντ, γκ, ტε, ტζ. ასევე ოთხმაჯე ღ, ψ.

აღვილის გარემოების შემთხვევაში ხშირად შე თანდებულის მნიშვნელობის დახაკონკრეტებლად დამატებითი სმარება აღვილის მნიშვნელები : *πάνω* (ზემოთ, ზემოდან), *μέσα* (შიგნით, შიგ) და *α. შ.*

Το βιβλίο μου είναι πάνω στο τραπέζι.
Η δασκάλα είναι μέσα στην τάξη.

შე თანდებული სმარება ასევე ირიბი დამატების აღსანიშნად:
Πηγαίω στη Μαρία.

Κλητική სმარება ბრძანების, მიმართვის, მისალმების გამოსახვად. ამ ბრუნვაში დარსმის მხოლოდ სახელი, არტიკლს ეს ბრუნვა არა აქვს. შესაბამისად, არსებითი სახელი ამ ბრუნვაში უარტიკლოდ.

Τι κάνεις εδώ, Πέτρο;
Έλα 'δώ, Μαρία. (მარია, მოდი აქ.)
Ελάτε, παιδιά. (მოდიოი, ბავშვებო.)

Ασκήσεις:

I. ფრხვილებში მოცემული ზმნები ჩასვით სათანადო ფორმაში (პირსა და რიცხვში):

1. Η Ιωάννα — λίγο ελληνικά. (καταλαβαίνω) 2. Το βράδυ η Άννα και η Μαρία συνήθως — έξω. (βγαίνω) 3. Ο Πέτρος — στο ξενοδοχείο. (μένω) 4. Ο πατέρας — το παιδί. (φωνάζω) 5. — Τι —, Κώστα; — — ένα κιλό ζάχαρη. (θέλω) 6. — Ποιος — στο Πανεπιστήμιο; — Η Άννα — στο Πανεπιστήμιο. (διδάσκω) 7. — Πού — η Μαρία; — Η Μαρία — στο σχολείο. (δουλεύω) 8. — Ο Γιώργος — συχνά στο εξωτερικό; — Ναι, — συχνά στο εξωτερικό (ταξιδεύω) 9. — Πόσα παιδιά — ο Γιώργος; — — τρία παιδιά. (έχω) 10. Από πού —, Μαρία; — — από την Ελλάδα. (είμαι)

II. ქვემოთ მოცემული სიტყვები ისეთი თანმიმდევრობით დააღავეთ, რომ წინადალები მიიღოს:

1) καλά	ελληνικά	2) σπίτι	3) φοιτητές	4) φίλοι
αγόρι	ακόμα	αδελφή	βιβλία	ξενοδοχείο
μου	το	έχει	συνήθως	μου
ξέρουν	κορίτσι	του	αι	στο
το	δεν	μεγάλο	πολλά	μείνουν
μου		ένα	διαβάζουν	αι
και		η		

III. გადაიყვანეთ მრავლობით რიცხვში:

1. Ο φίλος μου ταξιδεύει πολύ. 2. Ο αδελφός μου και η αδελφή μου είναι στην Ελλάδα. 3. Είσαι Έλληνας; 4. Ο φοιτητής πηγαίνει στο Πανεπιστήμιο κάθε μέρα. 5. Έχω ένα βιβλίο στο σπίτι. 6. Το βράδυ συνήθως βγαίνω έξω. 7. Αυτή η δασκάλα διδάσκει στο σχολείο μας. 8. Το παιδί θέλει γάλα. 9. Ο εγγονός του έχει αυτοκίνητο. 10. Εκείνο είναι ρολόι.

IV. შმნებს მიუწერეთ სწორი ღაბოლოებებო:

1. Ο Γιώργος είν— σπουδαστής. Σπουδάჯ— στο Πανεπιστήμιο. Είν— στην Ελλάδα τώρα. Ταξιδεύ— πολύ. 2. Εμείς δεν ξέρ— καλά ελληνικά, ακόμα μαθαίν—. 3. Ο Δημήτρης και η Άννα είν— ξένοι. Αυτοί έχ— το αυτοκίνητό τους. 4. -Έχ— σπίρτα; - Ναι, έχ—. 5. Τι βιβλίο θέλ—;

V. გამოგოვებულ ადგოლებში ჩასვით კუთვნილებითი ნაცვალსახელის სათანადო ფორმა:

ბომუში: Θέλω το βιβλίο —. (εγώ)
 Θέλω το βιβλίο μου.

1. Πηγαίνουμε στο σχολείο — κάθε πρωί. (εμείς) 2. Ο Δημήτρης είναι στο σπίτι — και διαβάζει το βιβλίο — (αυτός) 3. Ο Γιώργος και ο Φίλιππος δεν ξέρουν πού είναι το ξενοδοχείο — .(αυτοί) 4. Θέλω το ρολόι —. (εγώ) 5. Ο Πατέρας φωνάζει το παιδί — . (αυτός) 6. Η δασκάλα — μένει στην Τιφλίδα. (εμείς) 7. Ο φίλος — ταξιδεύει συχνά. (εγώ) 8. Η μητέρα — είναι δασκάλα. (αυτή) 9. Ο αδελφός — έχει αυτοκίνητο. (αυτός) 10. Οι γονείς — βλέπουν τηλεόραση. (αυτές) 11. Οι φίλοι — είναι στο θέατρο. (αυτοί) 12. Τι κάνει η κόρη — ; (εσύ) 13. Ο θείος — είναι ζωγράφος. (εμείς) 14. Πού είναι τα πράγματά —; (εσείς)

VI. გამოგოვებულ ადგოლებში ჩასვით ნაცვალსახელებო: ποιος, αυτός, εκείνος, πόσος, τίνος (ποιανού) სათანადო ფორმით:

1.- — είναι αυτός; - — είναι ο Γιάννης. 2. — γάλα θέλεις; 3. — ο άντρας είναι ο δάσκαλός μας. 4. — οι άντρες και — οι γυναίκες δουλεύουν στο μαγαζί σας; 5. Ποιοι είναι — εκεί; 6. — βιβλία θέλεις; 7. — οι κυρίες είναι Ελληνίδες. 8. - — είναι αυτά τα βιβλία; - — είναι τα βιβλία μου. 9. — είναι εργάτριες και — είναι φοιτήτριες. 10. — παιδιά βγαίνουν από το σπίτι; 11. — είναι ο Παντελής και — είναι ο Βαγγέλης. 12. — είναι το βιβλίο και — είναι το τετράδιο. 13. — είναι αυτό το τετράδιο; 14. — δραχμές έχεις;

VII. თარგმნეთ:

1. — ვინ არის ის ბაგონი? — ის მამაჩემია. 2. — სალაურია (საიდან არის) შენი მეგობარი ანა? — ანა საქართველოდანაა. 3. სალამოს არ ვმუშაობთ და ხშირად გავდივართ გარეთ. 4. ჩვენი მეგობარი იანისი ბერძნულს ასწავლის. 5. ხშირად მოგზაურობთ საზღვარგარეთ? 6. მარია და მე მეგობრები ვართ. ბერძნულს ერთად ვსწავლობთ. 7. — სად მუშაობს დელაშენი? — დელაჩემი ინგლისურს ასწავლის სკოლაში. 8. — ბერძნული კარგად იცი? — არა, ჯერ კარგად არ ვიცი, მაგრამ ცოტა მესმის. 9. — სად მიდიხართ სალამოს? — სალამოს თეატრში მივდივართ. 10. — ისინი სასტუმროში ცხოვრობენ? 11. — რამდენი რძე გაყურთ? — ორი ლიგრი. 12. — რა ღირს ერთი კილოგრამი შაქარი? — ერთი კილოგრამი შაქარი ასი ღრახმა ღირს.

Λεξιλόγιο:

αγγλικά τα	ინგლისური ენა	εδώ	აქ
Αιτιατική	ბრალდებითი ბრ.	είκοσι	ოცი
ακόμα	აქ: ჯერ კიდევ	εκατό(ι)	ასი
Αμερική η	ამერიკა	εκεί	იქ
ανταρμία η	ნაცვალსახელი	εκείνος,-η,-ο	ის (ჩვენ. ნაცვ.)
από	-დან,-გან (თანდ.)	έλα	მოდი
αυτός,-ή,-ό	ის (ჩვენ. ნაცვ.)	ελάτε	მოდიეთ
βγαίω	გავდივარ	Ελλάδα η	საბერძნეთი
γάτα η	კატა	έξω	გარეთ
Γενική	ნათეს. ბრ.	έξωτερικό το	საზღვარგარეთი
Γεωργία η	საქართველო	επίρρημα το	შმნიშელა
γονείς οι	მშობლები	επίσης	ასევე, აგრეთვე
δεικτικές αυτα-	ჩვენებითი ნაც-	ερωτηματικές αυ-	კითხვითი ნაც-
υμίες	ვალსახელები	ταινυμίες	ვალსახელები
διάλογος ο	დიალოგი	ζάχαρη η	შაქარი
διάσκα	ვასწავლი	ζαγράφος ο,η	მხატვარი
δραχμή η	ღრახმა (ბერძნუ- ლი ფულის ერთე- ული)	ή	ან //თუ (მაერთ. კავშ.)
		θέλω	მსურს, მინდა

καθηγητής ο	მასწავლებელი // პროფესორი (მამრ.)	όμας Ονομαστική	მაგრამ, ოღონდ სახელობითი ბრ.
καθηγήτρια η	მასწავლებელი// პროფესორი	παίζω Πανεπιστήμιο το	ვითამაშობ უნივერსიტეტი
καταλαβαίνω	მეხმის, ვივებ	πάνω	მედ, გემოდან
κιλό το	კილოგრამი	πέντε	ხუთი
Κλητική	წოდებითი ბრ.	ποιαιού	ვისი
κοστίζω	ვღირვარ	ποιος, -α, -ο	ვის
κτητικές αντωνυ- μίες	კუთვნილებითი ნაცვალსახელები	πολύς πόσος, -η, -ο	ძალზედ რამდენი
κύριος ο	ბატონი	πύς	სად
κυρία η	ქალბატონი	πράγμα το πτώση η	ნივთი, საგანი ბრუნვა
λίγο	ცოტა		
λίτρο το	ლიტრი	Ρωσ(σ)ία η	რუსეთი
μαζί	ერთად	σας	თქვენი
μας	ჩვენი	σου	შენი
μεγάλος,-η,-ο	დიდი	σπίρτα τα	ასანთი
μέσω	ვცხოვრობ//ვრჩე- ბი, აჭ ვცხოვრობ	συχιά	ხშირად
μέσα	შიგნით, შიგ	ταβέρνα η	ტავერნა
μου	ჩემი	ταξιδεύω της	ვმოგზაურობ მისი (მდელრ.)
Ξεινοδοχείο το	სასტუმრო	τίνος	ვისი
ξένος ο	უცხოელი; უცხო// სტუმარი (მამრ.)	του	მისი (მამრ.)
ξένη η	უცხოელი; უცხო// სტუმარი (მდ.)	τους	მათი
		τρίτο	მესამე
οικογένεια η	ოჯახი	φέτος φανάζω	წელს ვევირი, ვიძახი

Εκφράσεις:

από πού

საიდან

από πού είσαι (είστε);

საიდან ხარ (ხართ)?

Έλα (ελάτε) εδώ

მოდი (მოდიეთ) აქ

πόσο κάνει, πόσο κοστίζει;

რა ღირს?

გეროშხე ბაკვეთილი
ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενο - Διάλογος

Γραμματική: მამრობითი სქესის არსებითი სახელთა ბრუნვბა
რთლენობითი რიცხვითი სახელი (10 -მდე)

Το κείμενο

Έχω ένα φίλο. Μένει στην Αθήνα κι είναι γιατρός. Δουλεύει στο νοσοκομείο. Έχει δύο γιούς. Ο ένας είναι έμπορος κι ο άλλος¹ είναι ακόμα φοιτητής και σπουδάζει στο Πανεπιστήμιο.

Η οικογένεια του φίλου μου έχει ένα σπίτι στο νησί. Κάθε καλοκαίρι, όταν κάνει ζέστη² όλοι τους³ πηγαίνουν εκεί. Ταξιδεύουν συνήθως με το πλοίο. Το νησί δεν έχει καθόλου θόρυβο· έχει δέντρα, πουλιά, ζώα και λουλούδια. Εκεί συνήθως κάνει καλό καιρό², ο ήλιος λάμπει όλη την ημέρα.

Η οικογένεια του φίλου μου αγοράζει ψωμί, βούτυρο, τυρί, αυγά και φρούτα από τους νησιώτες. Κάνουν μπάνιο⁴ στη θάλασσα κάθε μέρα, παίζουν στην αμμουδιά, κάνουν ηλιοθεραπεία⁴, διαβάζουν βιβλία και περιοδικά. Δίπλα στο σπίτι έχουν κι έναν κήπο με λουλούδια. Ακόμα έχουν φίλους-γείτονες στο νησί και τα βράδια βγαίνουν έξω μαζί, πηγαίνουν στην ταβέρνα ή στο εστιατόριο.

Το χειμώνα κάνει κρύο² στο νησί και η οικογένεια του φίλου μου δεν πηγαίνει εκεί, μένει στην Αθήνα.

Σημειώσεις:

1. ο ένας . . . ο άλλος . . . - ერთο მეორე
2. κάνει ζέστη, κάνει κρύο, κάνει καλό καιρό - გამოთქმები: ცხელა, ცივა, კარგი ამინდი.
3. όλοι τους - ყველა
4. κάνω μπάνιο, κάνω ηλιοθεραπεία - გამოთქმები: ვაბანობ, მზეზე ვშავვებო

Διάλογος

- Γεια σου¹ Κώστα, τι κάνεις;
- Είμαι πολύ καλά, ευχαριστώ. Εσύ πώς είσαι;
- Θαυμάσια, ευχαριστώ. Πού πηγαίνεις;
- Πηγαίνω σ' ένα φίλο μου, έχει γενέθλια² ο γιος του.
- Πόσων χρονών είναι³ ο γιος του φίλου σου;
- Είναι εννέα χρονών. Έχει και μια κόρη.

— Και πόσων χρονών είναι η κόρη του;

— Αυτή είναι μόνο τεσσάρων χρονών.

Σημειώσεις:

1. γεια σου (γεια σας) – გამოთქმა: გამარჯობა (გამარჯობათ). იხმარება დღის ნებისმიერ მონაკვეთში მისალმების ან გამომშვილობებისას.
2. τα γεινέθλια – დაბადების დღე. იხმარება მრავლობითი რიცხვის ფორმით.
3. πόσων χρονών είναι – რამდენი წლისაა?
είναι εννέα χρονών – ცხრა წლისაა.

Γραμματική

მამრობითი სქესის არსებით სახელთა ბრუნვა

როგორც შესავალში აღვნიშნეთ (იხ. მახვილი, გვ. 17) ბერძნულში მახვილი მოძრავია. სახელთა ბრუნებისას სიგყვა ცდილობს მახვილი შეინარჩუნოს იმ მარცვალზე, რომელზეც აქვს მხოლობითი რიცხვის სახელობით ბრუნვაში. როგორც წესი, ამ პოზიციიდან მახვილი არასოდეს არ გადაინაცვლებს სიგყვის დასაწყისისაკენ, ანუ წინა მარცვალზე. გარკვეულ შემთხვევებში მახვილი შეიძლება გადმოვიდეს სიგყვის დასასრულისაკენ. აქ, შემთხვევათა უმეტესობაში, მოქმედებს ძველი ბერძნული ენის გრადიცია, სადაც მახვილის ადგილი რეგულირდებოდა მარცვალთა სიგრძე-სიმოკლის მიხედვით.

თანამედროვე ბერძნულში სიგყვას მახვილი შეიძლება ჰქონდეს ბოლო სამი მარცვლიდან რომელიმეზე: ბოლო მარცვალზე (λήγισσα), ბოლოდან მეორე მარცვალზე (παράληγισσα) და ბოლოდან მესამე მარცვალზე (προ-παράληγισσα). (იხ. ასევე გვ. 17 – „მახვილი“)

-ΑΣ დაბოლოებიან სახელთა ბრუნვა

-ΑΣ შე დაბოლოებულ სახელებს მახვილი მხ. რიცხვის სახელობითში ბოლოდან მეორე ან მესამე მარცვალზე მოულის.

	მხ.რ.	მრ.რ.		
Ον.	ο	πατέρας	α	πατέρες
Γεν.	του	πατέρα	των	πατέρων
Αιτ.	τον*	πατέρα	τους	πατέρες
Κλητ.		πατέρα		πατέρες

* უბოლოქიდური გვაქვს ხმოვნით ან შემდეგი თანხმოვნებით დაწყებული სიგყვების წინ: κ, π, τ, μ, π, ν, γ, κ, τ, σ, τζ, ξ, ψ

მსგავსად იბრუნვის: ο χειμώνας, ο αιώνας, ο καιónας...

ორმარცვლიან სახელებში მრ. რიცხვის ნათესაობითში მახვილი ბოლო მარცვალზე გადაინაცვლებს. ეს ეხება აგრეთვე -ias-ზე დაბოლოებულ სახელებსაც.

	მ.რ.	მრ.რ.		
Ον.	ο	άντρας	αι	άντρες
Γεν.	του	άντρα	των	αντρών
Αιτ.	τον	άντρα	τους	άντρες
Κλητ.		άντρα		άντρες

Ον.	ο	ταμίας	αι	ταμίες
Γεν.	του	ταμία	των	ταμιών
Αιτ.	τον	ταμία	τους	ταμίες
Κλητ.		ταμία		ταμίες

მსგავსად იბრუნვის ο μήνας . . .

სამ ან მეტმარცვლიან სახელებში, რომლებსაც მახვილი ბოლოდან მესამე მარცვალზე აქვთ, მრ. რიცხვის ნათესაობითში მახვილი ბოლოდან მეორე მარცვალზე გადაინაცვლებს:

	მ.რ.	მრ.რ.		
Ον.	ο	φύλακας	αι	φύλακες
Γεν.	του	φύλακα	των	φυλάκων
Αιτ.	το	φύλακα	τους	φύλακες
Κλητ.		φύλακα		φύλακες

მსგავსად იბრუნვის: ο πίνακας, ο Έλληνας, ο γείτονας, ο ήρας, ο ρήτορας, ο κόκορας . . .

-ის დაბოლოებიან სახელთა ბრუნება

-ის დაბოლოებიანი სახელები ისევე იბრუნვის, როგორც -as დაბოლოებიანი. მახვილი მათ მხოლოდითი რიცხვის სახელობით ბრუნვაში ბოლო ან ბოლოდან მეორე მარცვალზე აქვთ, ხოლო მრ. რიცხვის ნათესაობითში მახვილი ყველა შემთხვევაში ბოლო მარცვალზეა:

		მხ.რ.		მრ.რ.
Ον.	ο	ναύτης	αι	ναύτες
Γεν.	του	ναύτη	των	ναυτών
Αιτ.	το	ναύτη	τους	ναύτες
Κλητ.		ναύτη		ναύτες

მზგავსად იბრუნვის: ο επιβάτης, ο ράφτης, ο κυβερνήτης, ο εργατής, ο αγοραστής, ο μαθητής, ο πωλητής. . .

-ΟΣ დაბოლოებიან სახელთა ბრუნება

-ΟΣ-ზე დაბოლოებული სახელები თავისებურად იბრუნვის.

მახვილი ბოლოდან სამსავე მარცვალზე გვხვდება.

მხ. რიცხვის წოდებითში აქვთ დაბოლოება - ε.

		მხ.რ.		მრ.რ.
Ον.	ο	ουρανός	αι	ουρανοί
Γεν.	του	ουρανού	των	ουρανών
Αιτ.	τον	ουρανό	τους	ουρανούς
Κλητ.		ουρανό		ουρανοί

მზგავსად იბრუნვის: ο σεισμός, ο αδελφός, ο γιατρός, ο γιός, ο θεός, ο καός . . .

		მხ.რ.		მრ.რ.
Ον.	ο	δρόμος	αι	δρόμοι
Γεν.	του	δρόμου	των	δρόμων
Αιτ.	το	δρόμο	τους	δρόμους
Κλητ.		δρόμο		δρόμοι

მზგავსად იბრუნვის: ο κάμπος, ο ταχυδρόμος, ο ύπνος, ο σκύλος, ο γάμος, ο κήπος, ο Άγγλος, ο Γάλλος...

თუ სახელს მახვილი ბოლოდან მესამე მარცვალზე მოუღის, სამ ბრუნვაში: მხ. რიცხვის ნათესაობითში, მრ. რიცხვის ნათესაობითსა და ბრალელებითში მახვილი ბოლოდან მეორე მარცვალზე გადაინაცვლებს.

Ον.	ο	άγγελος	αι	άγγελοι
Γεν.	του	αγγέλου	των	αγγέλων
Αιτ.	τον	άγγελο	τους	αγγέλους
Κλητ.		άγγελε		άγγελοι

მსგავსად იბრუნვის: ο άνεμος, ο θόρυβος, ο δάσκαλος, ο άνθρωπος, ο δήμαρχος, ο έμπορος, ο πρόεδρος, ο κάτοικος, ο Φίλιππος, ο Βύσπορος, ο Όλυμπος . . .

შენიშვნები:

1. წოდებითი -ი დაბოლოება აქვთ:

ა) ნათლობის სახელებს, რომელთაც მახვილი ბოლოდან მეორე მარცვალზე მოუღის: Αλέκο, Γιώργο, Πέτρο, Χρίστο, Σπύρο. . . ასევე γέρο (Παύλος ორივე ფორმა აქვს – Παύλε და Παύλο).

ბ) ზოგიერთ კნინობით-აღერსობით სახელს: Γιαννακό, Δημητρό, Μαιωλιό, Παυλάκο. . .

2. ზოგიერთი სახელი არ ემორჩილება მახვილის წესს – მახვილი სახელის ბრუნებისას პირვანდელ ადგილზე რჩება. ესენია: რთული სახელები (კომპოზიციები) და დიალექტური სიტყვები, ასევე საკუთარი სახელებიც: ο αντίλαλος, ο καλόγερος, ο Θόδωρος, ο Χαράλαμπος, ο Χριστόφορος...

3. ცალკე უნდა აღინიშნოს სახელი ο χρόνος. ის ორი მნიშვნელობით გვხვდება: 1) დრო, 2) წელიწადი. მრავლობით რიცხვში თითოეული ამ მნიშვნელობისათვის მას სხვადასხვა სქესის ფორმა აქვს: οι χρόνοι – ღრონი, τα χρόνια – წლები.

გარდა ამისა, ამ სახელს მრ. რიცხვის ნათესაობითი მახვილი შეიძლება ჰქონდეს როგორც ბოლოდან მეორე, ისე ბოლო მარცვალზე: των χρόνων, των χρονών.

თანამედროვე ბერძნულში მახვილმა დაკარგა ბევრი თვისება, რომელიც მას ძველ ბერძნულში ჰქონდა. დღეს ბერძნულში არ განსხვავდება გრძელი და მოკლე მარცვლები, რამდენადაც არა გვაქვს გრძელი და მოკლე ხმოვნები - მახვილის გადანაცვლების მიზეზი. შესაბამისად, მახვილის ადგილის დამახსოვრებაც მექანიკურად ხდება. ამის გამო არაიშვიათია შეცდომები და დარღვევები წარმოთქმისას ახალბერძნულად მოლაპარაკეთა შორის.

Το σπίτι του Έλληνα
 Το αυτοκίνητο του γείτονα
 Το βιβλίο του ρήτορα
 Ο σκύλος του φύλακα
 Το τετράδιο του ράφτη
 Το ρολόι του καθηγητή
 Το καπέλο του ναυτή
 Το αεροπλάνο του κυβερνήτη
 Το εισιτήριο του επιβάτη
 Ο γιός του κυρίου

Τα σπίτια των Ελλήνων
 Τα αυτοκίνητα των γειτόνων
 Τα βιβλία των ρητόρων
 Οι σκύλοι των φυλάκων
 Τα τετράδια των ραφτών
 Τα ρολόγια των καθηγητών
 Τα καπέλα των ναυτών
 Τα αεροπλάνα των κυβερνητών
 Τα εισιτήρια των επιβατών
 Οι γιοί των κυρίων

Ο φίλος του αδελφού
 Η κόρη του γιατρού
 Η γυναίκα του δημάρχου
 Η οικογένεια του δασκάλου
 Το μαγαζί του εμπόρου

Οι φίλοι των αδελφών
 Οι κόρες των γιατρών
 Οι γυναίκες των δημάρχων
 Οι οικογένειες των δασκάλων
 Τα μαγαζιά των εμπόρων

Το παιδί είναι ο γιός του Γιάννη.
 Αυτές είναι οι λέξεις του διαλόγου.
 Ο ράφτης ράβει τα ρούχα του γάμου.
 Εδώ είναι το σπίτι του δημάρχου.
 Βλέπεις το αεροπλάνο του κυβερνήτη;
 Πού μένει η κόρη του δασκάλου μας;
 Ο αδελφός μου αγοράζει το σπίτι του γείτονά του.

Βλέπω τον άντρα
 τον ταμία
 το φύλακα
 τον Έλληνα
 τον ήρωα
 το ρήτορα
 τον κόκορα
 τον πατέρα
 το ναύτη
 τον επιβάτη
 το ράφτη
 τον κυβερνήτη
 τον εργάτη
 το μαθητή
 τον αδελφό
 το γιατρό
 το γέρο
 τον κάμπο
 τον ταχυδρόμο
 το δάσκαλο
 τον άνθρωπο
 το δήμαρχο
 τον έμπορο

τους άντρες
 τους ταμίες
 τους φύλακες
 τους Έλληνες
 τους ήρωες
 τους ρήτορες
 τους κόκορες
 τους πατέρες
 τους ναύτες
 τους επιβάτες
 τους ράφτες
 τους κυβερνήτες
 τους εργάτες
 τους μαθητές
 τους αδελφούς
 τους γιατρούς
 τους γέρους
 τους κάμπους
 τους ταχυδρόμους
 τους δασκάλους
 τους ανθρώπους
 τους δημάρχους
 τους εμπόρους

Ο Πέτρος με τον Παύλο αγοράζουν αυτοκίνητο.
 Ο ράφτης ράβει τα ρούχα για τον πατέρα μου.
 Η Αλίκη γράφει το γράμμα στο φίλο της.
 Ο κύριος φωνάζει τον ταχυδρόμο.
 Ο Γιάννης πηγαίνει στο γιατρό κάθε δύο μέρες.

Τι κάνεις	γείτονα;	μαγεραμ:	Νίκο;
	πατέρα;		Πέτρο;
	Κώστα;		Γιώργο;
	ναύτη;		
	μαθητή;		
	Γιάννη;		
	φίλε;		
	γιατρέ;		
	αδελφέ;		
	Αλέξανδρε;		
	Φίλιππε;		
	Απόστολε;		

რამდენობით რიცხვითი სახელი

1	2	3	4	5	6
ένα	δύο (δυό)	τρία	τέσσερα	πέντε	έξι
7	8	9	10		
επτά (εφτά)	οκτώ (οχτώ)	εινέα (εινιά)	δέκα		

5-დან დაწყებულ 100-მდე რაოდენობით რიცხვით სახელებს, ასევე რიცხვით სახელს – 2 ყველა სქესისათვის ერთი ფორმა აქვთ. ეს სახელები არ იბრუნვის.

რიცხვით სახელებს 1, 3, 4 აქვთ სამივე სქესის ფორმა. ისინი იბრუნვიან. 1 – მხოლოდ მხ. რიცხვში, ხოლო 3 და 4 – მრ. რიცხვში.

	მამრ.	მდეგრ.	სამ.
1	ένας	μία (μια)	ένα
3	τρεις	τρεις	τρία
4	τέσσερις	τέσσερις	τέσσερα

Ον.	ένας	μία (μια)	ένα
Γεν.	ενός	μιάς	ειός
Αιτ.	ένα(ν)*	μία (μια)	ένα

Ον.	τρεις τρία	τέσσερις	τέσσερα
γεν.	τριών τριών	τεσσάρων	τεσσάρων
Αιτ.	τρεις τρία	τέσσερις	τέσσερα

ένας άντρας	τρεις άντρες
ένας γιατρός	τέσσερις γιατροί
μια γυναίκα	τρεις γυναίκες
ένα παιδί	τέσσερα παιδιά

δυο ρολόγια	πέντε φίλες
μια μαθήτρια	εφτά πουλιά

ჩამოთვლის ან დათვლის დროს გამოიყენება საშუალო სქესის ფორმა.

თუ არსებით სახელს წინ უძღვის მასთან დაკავშირებული რაოდენობითი რიცხვითი სახელი, მამინ არგიკლი აღარ გამოიყენება:

Η τάξη έχει δέκα μαθητές.

Βλέπω πέντε άντρες και μία γυναίκα στο δρόμο.

Ο γείτονάς μου έχει έξι παιδιά.

Έχω μια κόρη.

Η Έλλη έχει τρεις κόρες.

Έχω ένα φίλο.

Ο Γιώργος έχει τρεις φίλους.

Έχω ένα βιβλίο.

Ο αδελφός μου έχει δέκα βιβλία.

Βλέπω έναν επιβάτη.

Βγαίνουν τέσσερις επιβάτες

თუ არსებით სახელს რიცხვით სახელთან ერთად არგიკლიც ახლავს, ასეთ შემთხვევაში რიცხვითი სახელი ითარგმნება, როგორც „ორივე“, „სამივე“, „ოთხივე“ ან „ის ორი“, „ის სამი“ და ა.შ.:

Οι τρεις φίλοι δουλεύουν μαζί.

Θέλω και τα δύο βιβλία.

* ν ბოლოკიდური გვაქვს ხმოვნით ან შემდეგი თანხმოვნებით დაწყებული სიტყვების წინ: κ, π, τ, μπ, ντ, γκ, τσ, τჯ, ξ, ψ.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ:

I. აბრუნეთ:

ο πίνακας, ο πατέρας, ο χειμώνας, ο αιώνας, ο ράφτης, ο μαθητής, ο εργάτης, ο γιατρός, ο φίλος, ο ύπνος, ο άνεμος, ο δάσκαλος, ο έμπορος, ο άνθρωπος, ο θόρυβος

II. გადაიყვანეთ მხ. ან მრ. რიცხვის სათანადო ფორმაში:

τον ήρωα —	του ταμία —	τον κήπο —	των δρόμων —
το μαθητή —	του ρήτορα —	τον έμπορο —	των κάμπων —
το φίλο —	του ουρανού —	τον άνθρωπο —	των ανέμων —

τους πατέρες —	τους μήνες —	φίλε —	ρήτορα —
τους γείτονες —	τους άντρες —	έμπορε —	πατέρα —
τους Έλληνες —	τους χειμώνες —	άνθρωπε —	μαθητή —

III. ფრჩხილებში მოცემული სახელები ჩასვით წოდებით ბრუნვაში:

1. —, πηγαίνεις πάντα τα καλοκαίρια στο νησί; (ο Κώστας)
2. Πού πηγαίνεις — ; (ο Άρης)
3. Θέλεις γάλα — ; (ο Φίλιππος)
4. —, —, ελάτε 'δώ. (ο Δημήτρης, ο Παύλος)
5. Μαθαίνεις ελληνικά — ; (ο Πέτρος)
6. Έχεις οικογένεια — ; (ο Γιώργος)
7. —, πού δουλεύεις; (ο Νίκος)

IV. ფრჩხილებში მოცემული მხედები ჩასვით სათანადო ფორმაში (პირსა და რიცხვში):

1. Συνήθως το καλοκαίρι οι φίλοι μου — στο νησί. (πηγαίνω) 2. Τι — ο φύλακας; (θέλω) 3. Πού — ο ρήτορας; (μένω) 4. Ο γείτονάς μου — ράφτης. (είμαι) 5. Ο ήλιος — στον ουρανό. (λάμπω) 6. — λουλούδια στον κάμπο; (υπάρχω) 7. Ο ταχυδρόμος — στο δρόμο. (φωνάζω) 8. Ο πατέρας μου το βράδυ συνήθως δεν — χρόνο. (έχω) 9. Ο ένας — τυρί, ο άλλος — βούτυρο. (θέλω) 10. — Το καλοκαίρι — ζέστη στην Ελλάδα; — Ναι, — πολύ ζέστη. (κάνω) 11. — δέντρα το νησί; (έχω) 12. Τα παιδιά — στην αμμουδιά. (παίζω)

V. ფრჩხილებში მოცემული სახელები ჩასვით სათანადო ბრუნვაში:

1. Ο Πέτρος είναι — —. (ο αδερφός, ο Γιάνης) 2. Βλέπω έναν — σε —. (ο άνθρωπος, ο δρόμος) 3. — μου έχει δύο —. (ο αδερφός, ο γιός) 4. Τα παιδιά

παίζουν σε —. (ο κήπος) 5. — δειν καταλαβαίνει — του. (ο γιός, ο πατέρας) 6. Αυτό είναι το σπίτι — μας. (ο δήμαρχος) 7. — έχει έναν — στο σπίτι. (ο Φίλιππος, ο κόκορας) 8. Στο Πανεπιστήμιο — διδάσκουν σε —. (ο καθηγητής, ο φοιτητής) 9. Είναι — ειός —. (το αυτοκίνητο, ο ζωγράφος) 10. Ο πατέρας — είναι —. (ο Γιώργος, ο γιατρός) 11. Βλέπεις — σε —, —; (ο άνθρωπος, ο δρόμος, ο Γιώργος) 12. — — είναι —. (ο γιός, ο δήμαρχος, ο φοιτητής)

VI. ფრჩხილებში მოცემული არსებითი სახელები ჩასვით სათანადო ფორმაში, ხოლო რიცხვითი სახელები ჩაწერეთ სიგყვებით:

1. Το παιδί έχει 4 (το αβγό). 2. Υπάρχουν 10 (η τάξη) στο σχολείο μας. 3. Ο Γιάννης αγοράζει 1 (το ζευγάρι) παπούτσια. 4. 1 (η κυρία) και 3 (ο κύριος) κάνουν μπάνιο στη θάλασσα. 5. 4 (η γάτα) παίζουν στην αυλή. 6. Μέσα στους επιβάτες είναι 1 (ο έμπορος), 3 (ο δάσκαλος) και 2 (ο γιατρός). 7. Πάνω στο τραπέζι είναι 5 (το βιβλίο) 8. Η Χριστίνα είναι 6 (ο χρόνος) και ο Δημήτρης είναι 10 (ο χρόνος).

VII. თარგმნეთ:

1. ჩემი ძმა ექიმია. მას ერთი ვაჟი ჰყავს. 2. ამ მაფხულს ათენში ჩემს მეგობრებთან მივდივარ. 3. — საით მიდიხარ, იანის? — ჩემს ძმასთან მივდივარ, დღეს მისი დაბადების დღეა. 4. გარეთ ძალიან ცივა. 5. ჩემს მეგობრებს სამი ძალიან ჰყავს. 6. ეს რესტორანი ხმაურიანია. 7. — რამდენი წლისაა თქვენს ვაჟი? — ის მხოლოდ ოთხი წლისაა. 8. ამ ბაღის ვეერდით ერთი მღელვა. 9. ბიძაჩემის მანქანა ცხრა წლისაა. 10. ეს ერთი ვაჭრის სახლია. 11. ზამთარში ჩვენი ოჯახი ათენში რჩება. 12. ქუჩაში სახლს თუ ხედავ? 13. ნიკოსი ჩვენი მასწავლებლის შვილია.

Λεξιλόγιο:

άγγελος ο	ანგელოზი	ακόμα	აქ: კიდევ
“Αγγλος ο	ინგლისელი	άλλος ο	სხვა. აქ: მეორე
αγοράζω	ყიდულობ	αμμουδιά η	ქვიშიანი ნაპირი
αγοραστής ο	მყიდველი, მუშ-	άνεμος ο	//პლაჟი
	გარი	αντίλαλος ο	ქარი
Αθήνα η	ათენი		ექო, გამომახი-
αώνας ο	საუკუნე	Βόσπορος ο	ლი
			ბოსფორის სრუტე

βούτυρο το	კარაქი	καιρός ο	ამინდი // დრო
Γάλλος ο	ფრანგი	καλό	სიკარგე; სიკეთე
γάμος ο	ქორწილი	καλόγερος ο	ბერი
γεια σου (γεια σας)	ვაძარჯობა (ვა- ძარჯობათ)	καλοκαίρι το	ზაფხული
γείτονας ο	მეზობელი	κάμπος ο	მდელო, მიწა
γενέθλια τα	დაბადების დღე	καιónιας ο	კანონი, წესი
γέρος ο	მოხუცი	κάποιος ο	მცხოვრები, ბინა- დარი, მოსახლე
δέκα	ათი	κήπος ο	ბაღი
δέντρο το	ხე	κόκορας ο	მამალი
δήμαρχος ο	ქალაქის მერი	κρύο το	სიცხე
δίπλα	უკვლავ	κυβερνήτης ο	გამგებელი, მმარ- თველი
δρόμος ο	გზა // ქუჩა	λάμπα	ვანათუბი
δίο (δυό)	ორი	λαός ο	ხალხი // ერი
εισιτήριο το	ბილეთი	μένω	უცხოვრობა. აქ:
έμπορος ο	ვაჭარი	μηδέν	ვრჩები
ένας, μία (μια), ένα	ერთი	μόνο	სული
εινέα (εινιά)	ცხრა	μπάνιο το	მხოლოდ
έξι	ექვსი	ναύτης ο	ბანაობა
επιβάτης ο	მგზავრი	νησί το	მემღვაური
επτά (εφτά)	შვიდი	νησιώτης ο	კუნძული
εστιατόριο το	რესტორანი	νοσοκομείο το	კუნძულის მცხო- ვრები
ζέστη η	სიცხე	οκτώ (οχτώ)	საავადმყოფო
ήλιος ο	მზე	όλη	რვა
ηλιοθεραπεία η	მზის აბაზანა	όλοι	მთელი (მდელო)
ήρωας ο	გმირი	Όλυμπος ο	ყველა
θαυμάσια	ბრწყინვალედ, შესანიშნავად	όταν	ოლიმპოსი (მთა)
θεός ο	ღმერთი	ουρανός ο	როდესაც
θήρυβος ο	ხმაური	πάντα	ცა, ზეცა
καθόλου	სრულიად (არ), სრულებით (არ)	πάντε	ყოველთვის, მუ- ლამ
			ხუთი

περιοδικό το	ჟურნალი	ταχυδρόμος ο	ფოსტალიონი
πίνακας ο	ლაფა //სურათი	τέσσερις,	ოთხი
πλοίο το	გემი, ხომალდი	τέσσερα	
πούλι το	ჩიგი	τέταρτο	მეოთხე
πρόεδρος ο	თავმჯდომარე //	τρεις, τρία	სამი
	პრეზიდენტი	τυρί το	ყველი
πωλητής ο	გამყიდველი	ύπνιος ο	ძილი //სიზმარი
πώς	როგორ (კითხვ. მზნიშ.)	φρούτο το	ხილი
ράβδ	ვკერავ	φύλακας ο	ღარაჯი
ρήτορας ο	ორატორი		
σεισμός ο	მიწისძვრა	χειμώνας ο	ზამთარი
σημείωση η	შენიშვნა	χρόνιος ο	ღრო//წელიწადი
σκύλος ο	ძაღლი		
σπουδάζω	ესწავლობ, შე-	ψαμί το	პური
	ვისწავლი		
ταμίας ο	მოღარე		

Εκφράσεις:

γεια σου (γεια σας) - გამარჯობა (გამარჯობათ)

κάθε δύο μέρες - ყოველ ორ დღეში ერთხელ

κάνει ζέστη - ცხელა

κάνει καλό καιρό - კარგი ამინდი

κάνει κρύο - ცივა

κάνω ηλιοθεραπεία - მზეზე ვშავებ

κάνω μπάνιο - ვბანობ

ο ένας . . . ο άλλος . . . - ერთი . . . მეორე . . .

όλη την ημέρα - მთელი დღის განმავლობაში

πόσων χρονών είσαι (είστε); - რამდენი წლის ხარ (ხართ)?

πώς είσαι (είστε); - როგორ ხარ (ხართ) ?

მხუთე ბაკვეთილი
ΠΕΜΠΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Διάλογοι – Κείμενο

ქვეყნებისა და ეროვნების აღმნიშვნელი სახელები

Γραμματική: მდებარეობის სქესის არსებითი სახელთა ბრუნება
შეკვეთილადბოლოებიანა მზნება

Διάλογος 1

- Καλημέρα σας.
- Χαίρετε.
- Από πού είστε;
- Είμαι από το Ισραήλ. Είμαι Ισραηλίτης. Εσείς;
- Εγώ είμαι από την Ολλανδία, είμαι Ολλανδός.
- Η φίλη σας από πού είναι;
- Είναι από τη Δανία, είναι Δανέζα.
- Τι κάνετε στην Ελλάδα;
- Κάνουμε διακοπές¹, κι εσείς;
- Κι εγώ κάνω διακοπές, αλλά ταυτόχρονα μαθαίνω και ελληνικά.

Διάλογος 2

- Καλημέρα σου.
- Καλημέρα.
- Πώς είσαι;
- Είμαι πολύ καλά, ευχαριστώ. Εσύ πώς είσαι;
- Θαυμάσια, ευχαριστώ.
- Πας ταξίδι φέτος;
- Ναι, πηγαίνω με την κόρη μου στην Ισπανία. Εκεί μένει ένας φίλος της κόρης μου.
- Είναι Ισπανός;
- Όχι, είναι Εβραίος, μένει στην Ισπανία, γιατί σπουδάζει εκεί. Εσύ πηγαίνεις πουθενά με την οικογένειά σου;
- Πηγαίνω, όχι όμως με την οικογένειά μου. Πάω ταξίδι στην Κύπρο, όπου έχω φίλους Κυπρίους.

Σημείωση:

¹ κάνω διακοπές – არდადეგები მაქვს, ვისვენებ.

Διάλογος 3

- Κώστα, ακούς; Ποιός κλαίει;
- Ακούω, κλαίει το παιδί του γείτονά μας.
- Γιατί κλαίει;
- Δεν ξέρω, μήπως θέλει κάτι.

Το κείμενο

Κάθε πρωί πηγαίνω στο Πανεπιστήμιο. Πριν απ' αυτό παίρνω το πρωινό μου, τρώω ψωμί με βούτυρο και τυρί ή μαρμελάδα και πίνω τσάι ή καφέ. Πηγαίνω στο Πανεπιστήμιο με το λεωφορείο, γιατί είναι μακριά. Η φίλη μου μένει εκεί κοντά και πηγαίνει με τα πόδια. Στο Πανεπιστήμιο έχουμε διαλέξεις, γράφουμε και διαβάζουμε. Συνήθως διαβάζω και στο σπίτι ως αργά τη νύχτα.

Κάθε χρόνο, όταν τελειώνει το Πανεπιστήμιο, κάνω ένα ταξίδι. Συχνά πάω στο εξωτερικό μαζί με τους φίλους μου. Φέτος πηγαίνουμε στην Ελλάδα. Πάμε με το πλοίο. Έχουμε φίλους Έλληνες εκεί.

Η μικρή μου αδελφή πολύ συχνά πηγαίνει στο χωριό, όπου μένει η θεία μας. Αυτή παίρνει την αδελφή μου στον κήπο, είτε στη βιβλιοθήκη είτε στο δωμάτιό της και διαβάζει σ' αυτήν βιβλία. Συχνά πηγαίνω κι εγώ μαζί με την αδελφή μου στη θεία μας.

Γραμματική

გვერდობითი სქესის არსებითი სახელთა ბრუნვა

-ა დაბოლოებიანი სახელები

-ა დაბოლოებიან სახელებში მახვილი ბოლოდან სამსავე მარცვალზე ვვხვდებით.

მრ. რიცხვის ნათესაობითში მახვილი ბოლო მარცვალზე გადაინაცვლებს.

Ον.	η	χαρά	αι	χαρές
Γει.	της	χαράς	των	χαρών
Αιτ.	τη	χαρά	τις	χαρές
Κλητ.		χαρά		χαρές

მსგავსად იბრუნვის: η καρδιά, η δουλειά, η ομορφιά, η θεά, η φορά . . .

Ον.	η	χώρα	αι	χώρες
Γεν.	της	χώρας	των	χωρών
Αιτ.	τη	χώρα	τις	χώρες
Κλητ.		χώρα		χώρες

მგავსად იბრუნვის: η ώρα, η γυναίκα, η κυρία, η σημαία, η μέρα, η μαρμελάδα, η κοπέλα, η βαλίτσα, η κιμωλία, η γλώσσα, η πλατεία, η τσάντα.
.. (მრ. რიცხვის ნათესაობითს ყველა მათგანი არ აწარმოებს)

Ον.	η	θάλασσα	οι	θάλασσες
Γεν.	της	θάλασσας	των	θαλασσών
Αιτ.	τη	θάλασσα	τις	θάλασσες
Κλητ.		θάλασσα		θάλασσες

მგავსად იბრუნვის: η αίθουσα, η μαθήτρια, η φοιτήτρια, η αλήθεια...
ზოგიერთი -ა დაბოლოებიანი სახელი მახვილის წესს არ ემორჩილება – მრ. რიცხვის ნათესაობითში მახვილი პირვანდელ ადგილზე რჩება. ასეთებია: η ομάδα, η εφημερίδα, η εβδομάδα, η εικόνα, η δασκάλα, η μητέρα, η πατρίδα, η Αθηναία . . .

რიგ სახელებში, რომელთაც მახვილი თავდაპირველად ბოლოდან შესამე მარცვალზე მოუღიოთ, მრ. რიცხვის ნათესაობითში მახვილი ბოლოს ნაცვლად ბოლოდან მეორე მარცვალზე გადაინაცვლებს:

Ον.	η	σάλπιγγα	αι	σάλπιγγες
Γεν.	της	σάλπιγγας	των	σαλπίγγων
Αιτ.	τη	σάλπιγγα	τις	σάλπιγγες
Κλητ.		σάλπιγγα		σάλπιγγες

მგავსად იბრუნვის: η δώραγα, η όριθα, η θερμότητα, η ποσότητα, η ταχύτητα, η καινότητα . . . (-ტა სუფიქსიანი სახელები)

-ი დაბოლოებიანი სახელები

-ი დაბოლოებიანი სახელები ისევე იბრუნვის, როგორც -ა დაბოლოებიანი სახელები.

ის სახელები, რომელთაც მახვილი თავდაპირველად ბოლოდან შესამე მარცვალზე მოუღიოთ, მრ. რიცხვის ნათესაობითს, როგორც წესი, არ აწარმოებენ.

ღანარჩენ შემთხვევებში მახვილი მრ. რიცხვის ნათესაობითში ყოველთვის ბოლო მარცვალზეა.

Ον.	η	φαιή	αι	φαιές
Γεν.	της	φαιής	των	φαιών
Αιτ.	τη	φαιή	τις	φαιές
Κλητ.		φαιή		φαιές

მსგავსად იბრუნვის: η ζαή, η αδελφή, η φαιή, η βροχή, η τιμή, η ψυχή, η σιαπή . . .

Ον.	η	νίκη	αι	νικές
Γεν.	της	νίκης	των	νικών
Αιτ.	τη	νίκη	τις	νικές
Κλητ.		νίκη		νικές

მსგავსად იბრუნვის: η ανάγκη, η αγάπη, η ζέστη, η κόρη. . . (მრ. რიცხვის ნათესაობითის ეს სახელები იშვიათად აწარმოებენ).

Ον.	η	ζάχαρη	αι	ζάχαρες
Γεν.	της	ζάχαρης		————
Αιτ.	τη	ζάχαρη	τις	ζάχαρες
Κλητ.		ζάχαρη		ζάχαρες

-ση (-ξη, -ψη) დაბოლოებიანი სახელები (ე. წ. არქაული ბრუნება)

Ον.	η	φράση	αι	φράσεις
Γεν.	της	φράσης (φράσεως)*	των	φράσεων
Αιτ.	τη	φράση	τις	φράσεις
Κλητ.		φράση		φράσεις

მსგავსად იბრუნვის: η γύση, η θέση, η κρίση, η λέξη, η τάξη. . . ასევე η πόλη, η πίστη

თუ მახვილი სახელს თავდაპირველად ბოლოდან მესამე მარცვალზე აქვს,

* φράσεως – არქაული ფორმა და იშვიათად გვხვდება

მრ. რიცხვის ყველა ბრუნვაში ის ერთი მანკვლით ბოლობაკენ ვადინავ-
ვლებს:

Ον.	η	απόφαση	αι	αποφάσεις
Γεν.	της	απόφασης (αποφάσεως)	των	αποφάσεων
Αιτ.	την	απόφαση	τις	αποφάσεις
Κλητ.		απόφαση		αποφάσεις

მსგავსად ბრუნვის: η διάθεση, η εντύπωση, η είκωση, η εξήγηση, η άσκηση,
η επίσκεψη, η ευχαρίστηση, η θέληση, η κυβέρνηση, η όρεξη, η παράδοση . .
.ახვევ η δύναμη

Το παιδί της γυναίκας	Τα παιδιά των γυναικών
Η πένα της καθηγήτριας	Οι πένες των καθηγητριών
Ο σκύλος της μαθήτριας	Οι σκύλοι των μαθητριών
Η μέρα της εβδομάδας	Οι μέρες των εβδομάδων
Ο γιός της δασκάλας	Οι γιοί των δασκάλων
Το κρύο της νύχτας	Τα κρύα των νυχτών
Το σπίτι της Αθηναίας	Τα σπίτια των Αθηναίων
Η εικόνα της μητέρας	Οι εικόνες των μητέρων
Το μαγαζί της κόρης μου	Τα μαγαζιά των κορών μου
Ο θόρυβος της πόλης	Οι θόρυβοι των πόλεων
Η δύναμη της ένωσης	Οι δυνάμεις των ενώσεων
Η απόφαση της κυβέρνησης	Οι αποφάσεις των κυβερνήσεων

Ο Αντρέας διαβάζει τρεις σελίδες της εφημερίδας κάθε μέρα.
Ο αδελφός της Μαρίας όλη μέρα ή παίζει ή βλέπει τηλεόραση.
Η Αφροδίτη είναι η θεά της ομορφιάς.
Διαβάζεις το γράμμα της μητέρας σου;
Ο Πέτρος είναι πρόεδρος της τάξης μας.
Οι πένες είναι των τεσσάρων δραχμών.

Η Μαρία έχει	τη σημαία	τις σημαίες
	την πένα	τις πένες
	την τσάντα	τις τσάντες
	τη βάλισα	τις βάλισες
	την κιμωλία	τις κιμωλίες
	τη δασκάλα	τις δασκάλες

την αδελφή	τις αδελφές
την κόρη	τις κόρες
τη γνώση	τις γνώσεις
τη διάθεση	τις διαθέσεις
τη θέληση	τις θελήσεις

Ο μαθητής γράφει τις ασκήσεις.

Αρχίζω τη δουλειά μου.

Η κοπέλα φωνάζει τη γάτα.

Κάθε άνθρωπος έχει αγάπη για την πατρίδα του.

Βλέπω τον Κώστα και την Ελένη.

Ο Κώστας δεν έχει καθόλου διάθεση.

Ποια είναι η απόφαση της κυβέρνησης;

Πηγαίνουμε στο Ινστιτούτο πέντε φορές την εβδομάδα.

Ο αδελφός μου διαβάζει το κείμενο μια φορά και το ξέρει απ' έξω.

შეკვეცილდაბოლოებებიანი მშენებნი

ზოგიერთ ხმოვანუკიდან მშენას ახასიათებს უუძისეული (თემატური) ხმოვნის შერწყმა დაბოლოებებთან. ასეთ მშენებს შეკვეცილდაბოლოებებიანი მშენება ჰქვიათ. შეკვეცილდაბოლოებებიანი მშენების: λέ(γ)ω, πάω*, ακούω, καίω, κλαίω, φταίω, τρώ(γ)ω

ακούω	καίω	λέ(γ)ω	πάω	κλαίω	φταίω	τρώ(γ)ω
ακούς	καις	λες	πας	κλαις	φταις	τρως
ακούει	καίει	λέει	πάει	κλαίει	φταίει	τρώει
ακούμε	καίμε	λέμε	πάμε	κλαίμε	φταίμε	τρώμε
ακούτε	καίτε	λέτε	πάτε	κλαίτε	φταίτε	τρώτε
ακούν(ε)	καίνε	λένε	πάν(ε)	κλαίν(ε)	φταίν(ε)	τρών(ε)

ქვეყნებისა და ეროვნების აღმნიშვნელი სახელები

	ქვეყანა	ეროვნება
ინგლისი	η Αγγλία	ο Άγγλος, η Αγγλίδα
ევრი ჰგე	η Αίγυπτος	ο Αιγύπτιος, η Αιγύπτια
ამერიკა	η Αμερική	ο Αμερικανός, η Αμερικανίδα (ο Αμερικάνος, η Αμερικάνα)

* πάω πηγαίω -ს შეკუმშული ფორმაა.

ავსტრალია	η Αυστραλία	ο Αυστραλός, η Αυστραλή
ავსტრია	η Αυστρία	ο Αυστριακός, η Αυστριακή
ბულგარეთი	η Βουλγαρία	ο Βούλγαρος, η Βουλγάρα
საფრანგეთი	η Γαλλία	ο Γάλλος, η Γαλλίδα
გერმანია	η Γερμανία	ο Γερμανός, η Γερμανίδα
საქართველო	η Γεωργია	ο Γεωργιანός, η Γεωργιანი
იუგოსლავია	η Γιουგოსლავია	ο Γιουგოსლავός, η Γιουგოსლავა
დანია	η Δανία	ο Δανός, η Δανέζα
შვეიცარია	η Ελβετία	ο Ελβετός, η Ελβετίδα
საბერძნეთი	η Ελλάδα	ο Έλληνας, η Ελληνίδα
იაპონია	η Ιαπωνία	ο Ιαπωνέζος, η Ιαπωνέζα (ο Ιάπωνας)
ესპანეთი	η Ισπανία	ο Ισπανός, η Ισπανίδα
ისრაელი	το Ισραήλ	ο Ισραηλίτης, η Ισραηλίτισσα (ο Εβραίος, η Εβραία)
იტალია	η Ιταλία	ο Ιταλός, η Ιταλίδα
კანადა	ο Καναδάς	ο Καναδός, η Καναδή
ჩინეთი	η Κίνα	ο Κινέζος, η Κινέζα
კორეა	η Κορέα	ο Κορεάτης, η Κορεάτισσα
კვიპროსი	η Κύπρος	ο Κύπριος, η Κύπρια (ο Κυπριώτης,
მექსიკა	η Κυπριώτισσα) το Μεξικό(ν)	ο Μεξικανός, η Μεξικানা (η Μεξικανή)
ჰოლანდია	η Ολλανδία	ο Ολλανδός, η Ολλανδέζα
უნგრეთი	η Ουγγარია	ο Ούγγρος, η Ούγγρη (η Ουγγარέζα)
უკრაინა	η Ουკრაინა	ο Ουკრაინός, η Ουკრაინή
პოლონეთი	η Πολωνία	ο Πολωνός, η Πολωνέζα (η Πολωνή)
რუმინეთი	η Ρουμανία	ο Ρουμάνος, η Ρουμანა
რუსეთი	η Ρωσ(σ)ία	ο Ρώσ(σ)ος, η Ρωσ(σ)ίδα
შვედეთი	η Σουηდია	ο Σουედός, η Σουედი (η Σουედέζα)
თურქეთი	η Τουρκία	ο Τούρκος, η Τουρκάλα
ფინეთი	η Φιლანდία	ο Φιλανდός, η Φιλανდი

Ασκήσεις:

I. აბრევებები:

η κυρία, η αίθουσα, η γυναίκα, η νύκτα, η εικόνα, η θερμότητα, η αγάπη, η θέση, η πόλη, η θέληση.

II. გვადოგვანეთ მხ. ან მრ. რიცხვის სათაბადლო ფორმებში:

τη χαρά —, τη γλώσσα —, τη θάλασσα —, τη ζωή —, την κρίση —, τις βροχές —, την ποσότητα —, τις πατρίδες —, τη δουλειά —, την αλήθεια —, τη νύχτα —, της ζέστης —, της μητέρας —, των νυχτών —, της εφημερίδας —, της εβδομάδας —, της αδελφής —, της ημέρας —, της φοιτήτριας —, των καθηγητριών —, της βαλίτσας —, της πατρίδας —.

III. ფრწხლელებში მოცემული სახელები ჩასვით წოდებთი ბრუნვაში:

1. —, ταξιδεύεις πάντα στο εξωτερικό τα καλοκαίρια; (η Άννα) 2. —, τι βιβλία θέλεις; (η Χριστίνα) 3. Γιατί πηγαίνεις με τα πόδια, —; (η Ιωάννα) 4. Πόσα παιδιά έχετε —; (η κυρία Γεωργία) 5. Μένετε μακριά η κοντά στο Πανεπιστήμιο —; (οι κοπέλες) 6. Από πού παίρνεις τις εφημερίδες, —; (η μητέρα) 7. Δεν ακούτε το θόρυβο, —; (η δασκάλα)

IV. ფრწხლელებში მოცემული მშენებ სახელები ჩასვით სათაბადლო ფორმებში (ძირსა და რიცხვში):

1. Τι — ο κύριος για το βιβλίο; (λέω) 2. Κύστα, — το θόρυβο; (ακούω) 3. Δεν — εγώ, — οι αδελφές σου. (φταίω) 4. Τι —; Είναι αλήθεια αυτό; (λέω) 5. Πού —, κοπέλες; (πάω) 6. Το παιδί — ψωμί με βούτυρο και μαρμελάδα κάθε πρωί. (τρώω) 7. — Τι κάνει η Άννα; — στο δωμάτιό της. (κλαίω)

V. ფრწხლელებში მოცემული სახელები ჩასვით სათაბადლო ბრუნვაში:

1. Τι είναι — σου, —; (ο πατέρας, ο Άρης) 2. Μένεις σε — ή σε —; (η πόλη, το χωριό) 3. — γράφει — σε —. (ο δάσκαλος, οι λέξεις, ο πίνακας) 4. — πάντα λένε — σε —. (ο δάσκαλος, η αλήθεια, οι μαθητές) 5. Βλέπεις — σε —, —; (τα λουλούδια, ο κήπος, η Έλλη) 6. Πάω σε — με — μου. (η Ελλάδα, ο φίλος) 7. — — ταξιδεύει σε — σχεδόν κάθε — (ο γιός, ο Αλέξανδρος, η Ελλάδα, ο χρόνος) 8. Μένω μαζί με — μου. (η φίλη) 9. Από αυτές — δύο είναι — μου. (η κοπέλα, η φίλη) 10. Τι δουλειά κάνει — σου; (ο αδελφός) 11. — είναι σε — με — μου. (ο πατέρας, ο κήπος, η θεία) 12. — και —, χαίρετε. (οι κυρίες, οι κύριοι) 13. Ξέρεις —, —; (ο κανόνας, ο Γιώργος) 14. — — μου παίζει σε —. (το παιδί, ο γείτονας, ο δρόμος) 15. — μας είναι σε — μας. (τα βιβλία, οι τσάντες)

VI. ქვემოთ მოცემულ სიტყვებს ისეთი თანმიმდევრობით დაადაგეთ, რომ წინადადებები მიიღოს:

1. το	2. μέσα	3. κοιτά	4. δεν
αργά	στο	από	γάλα
βράδυ	λάμπα	ή	συνήθως
είναι	δωμάτιο	μακριά	πίνω
συνήθως	ή	εδά	πρωί
ο	είναι	μένεις	το
στο			
πατέρας			
σπίτι			

5. Σταύρος	6. δεν	7. τους
στη	σου	σχεδόν
ο	πηγαίνεις	βλέπω
γράφει	στη	φίλους
μητέρα	δουλειά	κάθε
κάθε	Πέτρο;	μου
του		χρόνιο
εβδομάδα		Αμερικη
		από

VII. თარგმნეთ:

1. – გამარჯობათ. როგორ ბრძანდებით? – გმადლობთ, კარგად. თქვენ? – შესანიშნავად, გმადლობთ. 2. ანა ჩემი მეგობარია. ის იტალიელია. აქ, ათენის უნივერსიტეტში, ბერძნულს სწავლობს. 3. – შენი და ხადმე ხომ არ მიდის? – არა, ის არსად არ მიდის. 4. მარია თავის დასთან ერთად ამ მაფხულს კვიროსზე მიდის; იქ მათ მეგობრები ჰყავთ. 5. რას აკეთებთ ლექციებზე? 6. – მიდისხართ წელს სამოგზაუროდ? – დიახ, ჩემს ქალიშვილთან ერთად ამერიკაში მივდივარ. 7. – ელენე ქართველია? – არა, ის კვიპროსელია. 8. – რაგომ გირის შენი და? – არ ვიცი, ალბათ, რაღაც უნდა. 9. – რას ამბობს ის ქალბატონი? – ის სიმართლეს ამბობს. 10. – რაგომ მიდისხართ ფეხით უნივერსიტეტში? – იმიგომ, რომ ახლოსაა. 11. არ გავლივარ გარეთ, როცა განწყობა არ მაქვს. 12. გესმით ხმები გარეთ? 13. ბავშვი მადიანად შიირთმეებს. 14. კრიზისები მთავრობათა ბრალია. (კრიზისების გამო დამნაშავე მთავრობები არიან) 15. რა ღირს ეს ჩანთა? 16. ქალაქის შერი გადაწყვეტილებებს იღებს. 17. ბავშვები საუბრობენ.

Λεξιλόγιο:

αγάπη η	სიყვარული	ευχαρίστηση η	კმაყოფილება
Αθηναία η	ათენელი (მღელრ.)		გამეთი
αίθουσα η	ღარბაზი// აუდი- ტორია	εφημερίδα η	სიცოცხლე
ακούω	მესმის, ვუსმენ	ζωή η	ან, თუ (მაერთ. კავშ.)
αλήθεια η	სიმართლე	ή	ქალღმერთი
αλλά	მაგრამ	θεά η	სურვილი
ανάγκη η	საჭიროება	θέρμότητα η	სითბო
απόφαση η	გადაწყვეტილება	θέση η	ადგილი
αργά	ვვიან	ικαιότητα η	უნარი
βαλίτσα η	ჩემოდანი	ιυστιτούτο το	ინსტიტუტი
βιβλιοθήκη η	ბიბლიოთეკა	καί(γ)ω	ეწვავ, ვიწვი
βροχή η	წვიმა	καλημέρα	გამარჯობა
για	-თვის // გამო // შესახებ // -კენ	καρδιά η	გული
γιατί	რატომ // იმიტომ, რომ	κάτι	რაიმე
γλώσσα η	ენა	καφές ο	ყავა
γνώση η	ცოდნა	κιμωλία η	ცარცი
διάθεση η	გუნება, განწყო- ბილება	κλαίω	ვტირი
διακοπές οι	არღაღეგები	κοιτά	ახლოს
διάλεξη η	ლექცია	κοπέλα η	ვოკონა
διώρυγα η	არხი	κρίση η	კრიზისი
δουλειά η	სამუშაო; სამ- სახური	κυβέρνηση η	მთავრობა
δύναμη η	ძალა	λέ(γ)ω	ვამბობ
δωμάτιο το	ოთახი	λεωφορείο το	ავტობუსი
εβδομάδα η	კვირა	μακρια	შორს
εικόνα η	სურათი	μαρμελάδα η	მარმელადი; ხილ- ფაფა
είτε	ან	με	-თან (თანდ.)
εντύπωση η	შთაბეჭდილება	μήπως	შესაძლოა, ალ- ბათ
ένωση η	კავშირი	μικρή	პატარა
εξήγηση η	ახსნა, განმარტება	νίκη η	გამარჯვება
εξωτερικό το	სამღვარვარეთი	νύχτα (νύκτα) η	ღამე
επίσκεψη η	წვევა	ομάδα η	ჯგუფი
	მალღიერება;	ομορφιά η	სილამამე
		όπου	სადაც; იქ, სადაც
		όρεξη η	მალა

όριθα η	ქათამი	σχεδόν	თითქმის
όταν	როდესაც	τάξη η	კლასი
παίρω	ვიღებ//მიმყავს, მიმაქვს	ταξιδεύω	ემოგზავურობ
παράδοση η	ტრადიცია	ταξίδι το	მოგზაურობა
πατρίδα η	სამშობლო	ταυτόχρονα	იმავდროულად
πάω	მივდივარ	ταχύτητα η	სისწრაფე, სიჩქარე
πέμπτο	მეხუთე	τελειώνω	ვაქთავრებ
πένα η	კალამი//კალმის- გარი	τιμή η	ღირსება//ფასი. აქ: ფასი
πίστη η	რწმენა	τρών(γ)ω	ეჭამ
πλατεία η	მოედანი	τσάντα η	ჩანთა
πλοίο το	ჯემი, ხომალდი	φέτος	წელს
πόδι το	ფეხი	φορά η	ჯერი
πόλη η	ქალაქი	φταίω	ღამნაშავე ვარ, ჩემი ბრალია
ποσότητα η	რაოდენობა	φανή η	ხმა
πουθενά	სადმე//უარყოფით წინადადებაში – არსად	χαίρετε	გამარჯობა//ნახ- ვამდის
πριν	-მღე; წინ //ვიდრე	χαρά η	სიხარული
πρωί το	ღილა	χώρα η	ქვეყანა
πρωινό το	საუზმე	χωρίς το	სოფელი
σάλπιγγα η	საყვირი	ψυχή η	სული
σελίδα η	ვევრდი	ώρα η	ღრო //საათი
σημαία η	ღროშა, ალაში	ως	-მღე (თანღ.)
σιωπή η	სიჩუმე		

Εκφράσεις:

απ' έξω - გეპირად

είτε . . . είτε . . . - ან . . . ან . . .

κάθε φορά - ყოველთვის

μια φορά - ერთხელ // ოდესღაც

πέντε φορές - ხუთჯერ

καλημέρα σου (σας) - გამარჯობა (გამარჯობათ)

κάνω διακοπές - არდადეგები მაქვს, ვისვენებ

κάνω ταξίδι - ვმოგზაურობ

παίρνω απόφαση - გადაწყვეტილებას ვიღებ

παίρνω το πρωίνο - ვსაუზმობ

πηγαίνω για την Ελλάδα - საბერძნეთს მივემგზავრები

πηγαίνω με το λεωφορείο - ავტობუსით მივლივარ

πηγαίνω με τα πόδια - ფეხით მივლივარ

πηγαίνω (κάνω) ταξίδι - ვმოგზაურობ, სამოგზაუროდ მივლივარ

πριν απ' αυτό = πριν από αυτό - აქამდე, მანამდე

Χαίρετε - გამარჯობა, ნახვამდის

გვერდნი ბაკვეთილი
ΕΚΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Διάλογος - Κείμενο

დრო - საათი

Γραμματική: საშუალი სქესის არსებობი სახელთა ბრუნება
მუორე უღლების მზნეზი
რიცხვობი სახელი (100-მდე)

Διάλογος

- Γειά σου Κώστα.
- Γειά σου Μαρία.
- Πώς είσαι;
- Ωραία, ευχαριστώ, εσύ;
- Κι εγώ είμαι καλά, ευχαριστώ. Πού πας τώρα;
- Πάω στη δουλειά και νομίζω ότι καθυστερώ λιγάκι. Το ρολόι μου είναι χαλασμένο, δεν πάει σωστά, τότε πηγαίνει μπροστά και τότε πίσω. Έχεις ρολόι πάνω σου;
- Μάλιστα, έχω. Το ρολόι μου τώρα δείχνει εννέα παρά είκοσι. Τι ώρα αρχίζει η δουλειά σου;
- Στις εννέα ακριβώς.
- Τότε έχεις καιρό ακόμη.
- Ευχαριστώ. Γειά σου.
- Χαίρετε.

Το κείμενο

Η Μαρία ξυπνάει στις επτά το πρωί. Πλένει το πρόσωπό της και τα χέρια της, χτενίζει τα μαλλιά της. Στις επτά και μισή παίρνει το πρωινό της και πηγαίνει στη δουλειά. Συνήθως περπατάει γιατί το γραφείο της δεν είναι πολύ μακριά από το σπίτι της. Από τις εννέα το πρωί μέχρι τη μια είναι στο γραφείο. Στη μια γευματίζει και στις δυο είναι στο Πανεπιστήμιο, όπου παρακολουθεί τις διαλέξεις. Η Μαρία είναι γιατρός αλλά ταυτόχρονα μαθαίνει και ξένες γλώσσες. Ξέρει αγγλικά, ισπανικά και τώρα μαθαίνει γαλλικά.

Αυτή αγαπά πολύ τη δουλειά της.

Τα βράδια συνήθως βγαίνει έξω με τις φίλες της. Πότε πότε μένει σπίτι και διαβάζει ή βλέπει τηλεόραση.

Γραμματική

სამუშაო სქემის არსებითი სახელთა ბრუნვა

სამუშაო სქემის არსებითი სახელებს მხ. და მრ. რიცხვის სამ-სამ ბრუნვაში: სახელობითში, ბრალდებითსა და წოდებითში ერთნაირი დაბოლოებები აქვთ.

-ο დაბოლოებიანი სახელები

მახვილი ბოლოდან სამსავე მარცვალზე ვეხვდება.

Ον.	το	βουιό	τα	βουιά
Γεν.	του	βουιού	των	βουιών
Αιτ.	το	βουιό	τα	βουιά
Κλητ.		βουιό		βουιά

მსგავსად იბრუნვის: το νερό, το αβγό . . .

Ον.	το	δέντρο	τα	δέντρα
Γεν.	του	δέντρου	των	δέντρων
Αιτ.	το	δέντρο	τα	δέντρα
Κλητ.		δέντρο		δέντρα

მსგავსად იბრუნვის: το βιβλίο, το ζώο, το σχολείο, το θρανίο, το υσοκομείο, το πλοίο, το υπουργείο, το τρένο. . .

თუ სახელს მახვილი მხოლოდითი რიცხვის სახელობითში ბოლოდან მესამე მარცვალზე მოუღის, მხ. და მრ. რიცხვის ნათესაობითში ის ბოლოდან მეორე მარცვალზე გადაინაცვლებს:

Ον.	το	πρόσωπο	τα	πρόσωπα
Γεν.	του	προσώπου	των	προσώπων
Αιτ.	το	πρόσωπο	τα	πρόσωπα
Κλητ.		πρόσωπο		πρόσωπα

მსგავსად იბრუნვის: το άλογο, το έπιπλο, το θέατρο, το όργανο . . .
მაგრამ:

Ον.	το	σίδηρο	τα	σίδηρα
Γει.	του	σίδηρου	των	σίδηρων
Αιτ.	το	σίδηρο	τα	σίδηρα
Κλητ.		σίδηρο		σίδηρα

მსგავსად იბრუნვის: το δάχτυλο, στήνεφο, το τριαντάφυλλο

მოგიერთმა სახელმა, რომელთაც მხ. რიცხვის სახელობითში მახვილი ბოლოდან მესამე მარცვალზე მოუღით, ნათესაობითში შეიძლება გვიჩვენოს ორი პარალელური ფორმა: ა) მახვილს გადაიგანს ბოლოდან მეორე მარცვალზე, ბ) შეინარჩუნებს იმავე მარცვალზე, რომელზეც ჰქონდა მხოლოდითი რიცხვის სახელობითში. სახელთა ამ ჯგუფს განეკუთვნება: το βούτυρο, το γόνατο, το πρόβατο . . .

-ი დაბოლოებიანი სახელები

-ი დაბოლოებიან სახელებში მახვილი ბოლო ან ბოლოდან მეორე მარცვალზე გვხვდება, მხ. და მრ. რიცხვის ნათესაობითში კი ყოველთვის ბოლო მარცვალზეა.

Ον.	το	παιδί	τα	παιδιά
Γει.	του	παιδιού	των	παιδιών
Αιτ.	το	παιδί	τα	παιδιά
Κλητ.		παιδί		παιδιά

მსგავსად იბრუნვის: το νησί, το ψαμί, το τυρί, το σκυλί, το πουλί, το αρνί, το αυτί, το κλειδί, το κερί, το κρασί . . .

Ον.	το	λουλούδι	τα	λουλούδια
Γει.	του	λουλουδιού	των	λουλουδιών
Αιτ.	το	λουλούδι	τα	λουλούδια
Κλητ.		λουλούδι		λουλούδια

მსგავსად იბრუნვის: το αηδόσι, το καλοκαίρι, το χιόνι, το τραγούδι, το χείλι, το φρύδι, το ποτήρι, το τραπέζι, το μάτι . . .

ანალოგიურად იბრუნვის -ი დაბოლოებიანი რამდენიმე სახელი: βράδι, δάρι, δάκρυ, δίχτυ. (სახელში το βράδι: მხ. რიცხვის ნათესაობითში და მრ. რიცხვის ყველა ბრუნვაში ფუძისეულ -ს ი ცვლის: του βραδιού - τα βράδια და ა.შ.)

უცხო ენებიდან ნახესხები სიტყვები უმეტესწილად საშუალო სქესისაა (იშვიათად ვხვდებით მდედრ. და მამრ. სქესის სახელებს) და ისინი არ იბრუნვიან:

Ον. το	ταξί	τα	ταξί
Γεν. του	ταξί	των	ταξί
Αιτ. το	ταξί	τα	ταξί
Κλητ.	ταξί		ταξί

սօյջջ: το ασανσέρ, το ρεκόρ, το ζενίθ, η ντισκοτέκ, η τζαζ, ο τζόκεϋ...

Το χρώμα του νερού	Τα χρώματα των νερών
Ο γιατρός του νοσοκομείου	Οι γιατροί των νοσοκομείων
Ο δάσκαλος του σχολείου	Οι δάσκαλοι των σχολείων
Ο φύλακας του θεάτρου	Οι φύλακες των θεάτρων
Το τραγούδι του αηδονιού	Τα τραγούδια των αηδονιών
Το ρολόι του τραπεζιού	Τα ρολόγια των τραπεζιών
Ο επιβάτης του ταξί	Οι επιβάτες των ταξί
Η δύναμη του αλόγου	Οι δυνάμεις των αλόγων
Το δωμάτιο του παιδιού	Τα δωμάτια των παιδιών
Η αίθουσα του υπουργείου	Οι αίθουσες των υπουργείων
Η ταχύτητα του ασανσέρ	Οι ταχύτητες των ασανσέρ

Βλέπω	το νερό	τα νερά
	το αβγό	τα αβγά
	το ζώο	τα ζώα
	το πλοίο	τα πλοία
	το σύννεφο	τα σύννεφα
	το τριαντάφυλλο	τα τριαντάφυλλα
	το άλογο	τα άλογα
	το πρόβατο	τα πρόβατα
	το σκυλί	τα σκυλιά
	το ταξί	τα ταξί
	το ασανσέρ	τα ασανσέρ

Η κόρη μου τρώει αβγά κάθε πρωί.

Ακούς τη μελωδία του τραγουδιού;

Η δασκάλα παίρνει το βιβλίο του παιδιού.

Αυτά τα ταξί δε βγαίνουν έξω από την πόλη.

Ο πατέρας μας πίνει δέκα ποτήρια νερό την ημέρα, όταν κάνει ζέστη.

Δεν έχουμε χιόνι το καλοκαίρι. Χιόνι έχουμε το χειμώνα.

Πάμε στο θέατρο απόψε, Αλίκη.

მეორე ულლების გმნა

მეორე ულლებას განეკუთვნება გმნები, რომელთაც აწმყო ღროის მხ. რიცხვის პირველ პირში მახვილი ბოლო მარცვალზე მოჰლით: *αγαπῶ, μελετῶ, τραγουδῶ, ὀδηγῶ, νοσταλγῶ . . .*

ამ ულლებას შერწყმულ ულლებასაც უწოდებენ, რადგან ხდება გმნის ფუძისეული ხმოვნის ზირის დაბოლოებებთან შერწყმა.

მეორე ულლება ორ ქვეჯგუფად იყოფა: ე.წ. *ა* ფუძიან გმნათა ულლება და *ε* ფუძიან გმნათა ულლება.

ა ფუძიანი გმნები შემდეგნაირად იულლება:
თემაგური *ა* ბგერის გმნის პირის დაბოლოებებთან შერწყმის შედეგად მივიღეთ:

$\acute{a} + \omega = \acute{\omega}$	$\acute{a} + \omicron\mu\epsilon = \acute{\omicron}\mu\epsilon$
$\acute{a} + \epsilon\iota\varsigma = \acute{\alpha}\varsigma$	$\acute{a} + \epsilon\tau\epsilon = \acute{\alpha}\tau\epsilon$
$\acute{a} + \epsilon\iota = \acute{\alpha}$	$\acute{a} + \omicron\upsilon\upsilon = \acute{\omicron}\upsilon\upsilon$

<i>αγαπῶ (αγαπάω)</i>	<i>αγαπῶμε (αγαπάμε)</i>
<i>αγαπᾶς</i>	<i>αγαπάτε</i>
<i>αγαπῷ (αγαπάει)</i>	<i>αγαπῶν (αγαπάνε)</i>

პირველ და მესამე პირში ორივე ფორმა იხმარება.

ε ფუძიანი გმნებია: *μετρῶ, μελετῶ, απαυτῶ, τραγουδῶ, χαιρετῶ, κελαιδῶ . . .*

ε ფუძიან გმნებში თემაგური *ε*-ის დაბოლოებებთან შერწყმის შედეგად მივიღეთ:

$\acute{\epsilon} + \omega = \acute{\omega}$	$\acute{\epsilon} + \omicron\mu\epsilon = \acute{\omicron}\mu\epsilon$
$\acute{\epsilon} + \epsilon\iota\varsigma = \acute{\epsilon}\iota\varsigma$	$\acute{\epsilon} + \epsilon\tau\epsilon = \acute{\epsilon}\iota\tau\epsilon$
$\acute{\epsilon} + \epsilon\iota = \acute{\epsilon}\iota$	$\acute{\epsilon} + \omicron\upsilon\upsilon = \acute{\omicron}\upsilon\upsilon$

<i>ὀδηγῶ</i>	<i>ὀδηγῶμε</i>
<i>ὀδηγῆς</i>	<i>ὀδηγῆτε</i>
<i>ὀδηγῷ</i>	<i>ὀδηγῶν</i>

€ ფუძიანი გმნებია: τηλεφώνω, αργώ, νοσταλγώ, αποτελώ . . .

Γιατί αργείτε, φοιτητές;
 Ο Γιώργος μελετά γλώσσες.
 Το αηδόνι κελαηδά ωραία.
 Ποιος δεν αγαπά το θέατρο.
 Τα παιδιά απαντάνε σωστά.

შენიშვნა: წინამდებარე სახელმძღვანელოში მეორე ულლების გმნებს ლექსიკონში გვერდით, ფრჩხილებში, მიწერილი აქვთ თემატური α ან € ხმოვანი, რის მიხედვითაც ვგებულობთ, თუ რომელ ქვეჯგუფს განეკუთვნება ესა თუ ის გმნა. მაგ. ტυμός (α), παρακαλώ (€). . .

რიცხვითი სახელი (100-მდე)

- 11 ένδεκα
- 12 δώδεκα
- 13 δεκατρείς, δεκατρείς, δεκατρία
- 14 δεκατέσσερις, δεκατέσσερις, δεκατέσσερα
- 15 δεκαπέντε
- 16 δεκαέξι (δεκάξι)
- 17 δεκαεφτά (δεκαεπτά)
- 18 δεκαοχτώ (δεκαοκτώ)
- 19 δεκαεπνέα (δεκαεπνιά)
- 20 είκοσι
- 21 είκοσι ένας, είκοσι μια, είκοσι ένα
- 22 είκοσι δύο
- 23 είκοσι τρεις, είκοσι τρεις, είκοσι τρία
- 24 είκοσι τέσσερις, είκοσι τέσσερις, είκοσι τέσσερα
- 25 είκοσι πέντε
- 30 τριάντα
- 31 τριάντα ένας, τριάντα μια, τριάντα ένα
- 40 σαράντα
- 41 σαράντα ένας, σαράντα μια, σαράντα ένα
- 50 πενήντα
- 60 εξήντα
- 70 εβδομήντα
- 80 ογδόντα
- 90 ενενήντα
- 100 εκατό

რიცხვი 20-ის შემდეგ ათეულების აღნიშვნისას რიცხვითი სახელი ერთი ლექსიკური ფორმაგვიით ვაღმოიყვამ. მაგ. είκοσι, τριάντα . . .

რიცხვით სახელებში, რომელთა მეორე კომპონენტია 1, 3 ან 4 (გარდა 11-ისა) პირველი კომპონენტი უცვლელი რჩება, ხოლო მეორე გვიჩვენებს როგორც სქესის, ისე ბრუნვის ფორმებს, ანუ იბრუნვის როგორც 1, 3, 4.

Ον. δεκατρείς φοιτητές	δεκατρείς φοιτήτριες	δεκατρία πλοία
Γεν. δεκατριών φοιτητών	δεκατριών φοιτητριών	δεκατριών πλοίων
Λιτ. δεκατρείς φοιτητές	δεκατρείς φοιτήτριες	δεκατρία πλοία

Ον. είκοσι ένας επιβάτες	είκοσι μια νύχτες	είκοσι ένα βιβλία
Γεν. είκοσι ενός επιβατών	είκοσι μιας νυχτών	είκοσι ενός βιβλίων
Λιτ. είκοσι έναν επιβάτες	είκοσι μια νύχτες	είκοσι ένα βιβλία

ღრო – საათი

η ώρα ο χρόνος

Το ρολόι δείχνει την ώρα.

- Είναι 9 η ώρα το πρωί = 9.00
- Είναι 12 η ώρα το μεσημέρι = 12.00
- Είναι 4 η ώρα το απόγευμα = 16.00
- Είναι 6 η ώρα το βράδυ = 18.00
- Είναι 12 η ώρα τα μεσάνυχτα = 24.00

Το ρολόι έχει δώδεκα ώρες. Κάθε ώρα έχει εξήντα λεπτά και κάθε λεπτό έχει εξήντα δευτερόλεπτα.

Η μέρα και η νύχτα αποτελούν το εικοσιτετράωρο. Το εικοσιτετράωρο έχει είκοσι τέσσερις ώρες.

Είναι τρεις ακριβώς. Είναι δύο και είκοσι. Είναι τρεις και είκοσι πέντε.

Είναι μια και μισή.
Είναι μια και τριάντα.
Είναι μιάμιση.

δύο και μισή = δύομισι
τρεις και μισή = τρεισήμισι
τέσσερις και μισή = τεσσερισημισι
πέντε και μισή = πεντέμισι
έξι και μισή = εξήμισι εδ α.β.

Είναι μια και τέταρτο = μια και δεκαπέντε

Είναι δύο παρά πέντε.

Είναι δύο παρά είκοσι πέντε.

Είναι τρεις παρά τέταρτο = τρεις παρά δεκαπέντε

Στη μια

Στις δύο, τρεις. . .

Πηγαίνω στη δουλειά στις οχτώ και μισή το πρωί.
 Ο Αντρέας παίρνει το πρωινό του περίπου στις εννέα.
 Είμαι στο Πανεπιστήμιο γύρω στις οχτώμισι.
 Τελειώνω το διάβασμα κατά τις πέντε το βράδυ.
 Είμαι εδώ από τις τρεις.

Από — ως (μέχρι)

Από τις δέκα ως (μέχρι) τη μια έχω διαλέξεις.
 Από εδώ ως (μέχρι) εκεί είναι δώδεκα χιλιόμετρα.

η μεσημβρία = το μεσημέρι
 προ μεσημβρίας = πριν από το μεσημέρι = π.μ.
 μετά μεσημβριαν = μετά το μεσημέρι = μ.μ.

5 μ.μ = 17.00

12 μ.μ. = 24.00

— Τι ώρα είναι, παρακαλώ;
 — Είναι τρεις ακριβώς.
 — Ευχαριστώ πολύ.

— Τι ώρα αναχωρεί το τρένο; — Στις δέκα παρά τέταρτο.

— Πού πηγαίνεις απόψε; — Στις επτά πηγαίνω με τους φίλους μου
 σ' ένα εστιατόριο στην παραλία.

Λεφτά - "ფული". ამ მნიშვნელობით უფრო ხშირად იხმარება
 მისი პარალელური ფორმა ლეფტა

— Πόσα λεφτά έχεις; — Έχω μόνο εκατό δραχμές.
 — Πόσα χρήματα έχετε; — Έχω πενήντα δραχμές.
 — Έχετε λεφτά επάνω (πάνω) σας; — Δυστυχώς δεν έχω..

Ασκήσεις:

I. გადაიყვანეთ მრავლობით რიცხვში:

του αριού —, το τριαντάφυλλο —, το αηδόνι —, του υπουργείου —, το άλογο —, το κρασί —, του κεριού —, το χιόνι —, το λεπτό —, το δίχτυ —, το δάκρυ —, το βράδυ —.

II. აბრუნეთ:

το σχολείο, το πουλί, το νερό, το γόνατο, το άλογο, το μεσημέρι, το χέρι, το έπιπλο

III. მიუწერეთ მხ. ან მრ. რიცხვის სათანადო ბრუნვის ფორმა:

του πλοίου —	τον άνθρωπο —	τις κόρες —	των γιατρών —
του βιβλίου —	τον καθηγητή —	τις αδελφές —	των ουραϊών —
του κεριού —	τον ουρανό —	τις φίλες —	των δρόμων —
του λουλουδιού —	το δρόμο —	τις ιπισκοτέκ —	των μαθητών —
της ζωής —	του πίνακα —		
της αλήθειας —	του γείτοια —		
της γυναίκας —	του πατέρα —		
της χώρας —	του κανόνα —		
της θάλασσας —	του άνδρα —		
της εφημερίδας —	του τζόκεϋ —		

IV. ფრჩხილებში მოცემული სახელები ჩასვით სათანადო ბრუნვასა და რიცხვში:

1. Από τις έξι — είμαι σε — . (το βράδυ, το σπίτι) 2. Έχεις — κάθε —; (η δουλειά, η μέρα) 3. Έχω μόνο πενήντα — . (η δραχμή) 4. Ο φίλος μου μένει κοντά σε — . (το νοσοκομείο) 5. — — πίνει πέντε — — κάθε — . (ο πατέρας, ο Γιάννης, το ποτήρι, το κρασί, η μέρα) 6. Από — μου μέχρι — είναι δέκα — . (το σπίτι, η δουλειά, το χιλιόμετρο) 7. Κάθε — παίρνω — μου στις επτά — . (το πρωί, το πρωινό, η ώρα) 8. Απόψε πάμε με — μας σε — σε — . (ο φίλος, το εστιατόριο, η παραλία) 9. Κάθε — παρακολουθούμε — σε — . (η μέρα, η διάλεξη, το Πανεπιστήμιο) 10. Ταξιδεύετε συχνά σε — με — σας; (το εξωτερικό, η οικογένεια) 11. — έχει δύο — και μία — . (ο Γιώργος, ο αδελφός, η αδελφή)

V. ფრჩხილებში მოცემული გზნები ჩასვით სათანადო ფორმაში (პირსა და რიცხვში):

1. Τι ώρα — , παρακαλώ; (είμαι) 2. Το ρολόι μου πότε — μπροστά και πότε — πίσω. (πάω) 3. Η αδελφή μου — αργά κάθε πρωί. (ξυπνώ)

4. Η μητέρα — το παιδί της κάθε μέρα. (πλένω) 5. — τη γάτα σου συχνά; (χτεινίζω) 6. — πολλά χρήματα ο Αλέξης; (έχω) 7. Ο πατέρας — πολύ τη δουλειά του. (αγαπώ) 8. Τι ώρα — το τρένο; (αναχωρώ) 9. Εμείς — και — κάθε βράδυ. (διαβάζω, γράφω) 10. — νοσοκομείο σ' αυτό το νησί; (υπάρχω) 11. Τι — το παιδί; (παρακαλώ) 12. Η Άννα — στην Αμερική. (τηλεφωνώ) 13. Τι ωραία — η κόρη σας! (τραγουδώ) 14. Τι — ο γιος του αδελφού σας; (μελετώ) 15. — την πατρίδα σας πολύ; (νοσταλγώ) 16. Η Μαρία πότε πότε — στο μάθημα. (καθυστέρω) 17. Τα παιδιά — τα ζώα. (αγαπώ) 18. Οι μαθητές δεν — γιατί δεν — το μάθημα. (απαιτώ, ξέρω) 19. Οι φοιτητές — τις διαλέξεις στο Πανεπιστήμιο. (παρακολουθώ) 20. Η μητέρα μου δεν — τα ταξίδια. (αγαπώ) 21. Η δασκάλα — την τάξη. (χαιρετώ)

VI. ვადიყვანეთ მრავლობით რიცხვში:

1. Πού πηγαίνεις το καλοκαίρι; 2. Ο αδελφός μου είναι ταχυδρόμος. 3. Ο γιατρός πηγαίνει στο νοσοκομείο. 4. Η φίλη μου μαθαίνει γαλλικά. 5. Ο φοιτητής πηγαίνει στο Πανεπιστήμιο σχεδόν κάθε μέρα. 6. Το μεσημέρι τρώω στο εστιατόριο. 7. Είσαι Γεωργιανός ή Έλληνας; 8. Ο αδελφός και η αδελφή μου είναι στην Αμερική. 9. Μένει στο σπίτι του το καλοκαίρι, γιατί δεν αγαπά τα ταξίδια. 10. Ο δάσκαλος δεν είναι στην τάξη. 11. Αυτός ο ξένος μένει στο ξενοδοχείο; 12. Πότε τελειώνει το μάθημα; 13. Τι παρακαλεί ο καθηγητής; 14. Ποιος τραγουδά;

VII. ციფრებით აღნიშნული დრო დაწერეთ სიტყვებით:

5.10	6 μ.μ.	7.15	12.10
8.55	5.30	6 π.μ.	6.15
1.30	3.20	3. 30	9.45

VIII. თარგმნეთ:

1. რომელ საათზე იღვიძებს მარია? 2. — იცი, რომელი საათია? — რა თქმა უნდა, ცხრას თხუთმეტი წუთი აკლია. 3. ნიკოს მამა სტუდენტია. იმავდროულად მუშაობს. 4. — თქვენი და ექიმა? — არა, ის მასწავლებელია. 5. — რომელი საათია ახლა, გეთყუა? — მუსკად თორმეტი საათია. 6. — საათი ხომ არ გაქვთ? — მაქვს, მაგრამ, სამწუხაროდ, სწორად არ მუშაობს (გაფუჭებულია), ხან წინ მიდის, ხან კი უკან რჩება. 7. — გაქვს თან ფული? — სამწუხაროდ მხოლოდ 100 დრახმა მაქვს. 8. მისი და ოფისში სადილობს. 9. — რომელ საათზე გეწყებათ ლექციები? — ცხრის ნახევარზე. 10. ჩემს ბიძას სოფელში ორი ცხენი ჰყავს. 11. გაკეთილი ხუთ წუთში იწყება. 12. — რას აკეთებს იონა? — თმას ივარცხნის. 13. ჩემი მეგობარი ენებს სწავლობს (შეისწავლის). 14. ბავშვები მასწავლებელს ესალმებიან. 15. იანისს სულ არ აქვს ფული. 16.

როდესაც განწყობაზეა, შესანიშნავად მღერის. 17. – რომელ საათზე გადის მაგარებელი? – შუსტად არ ვიცი, მუონი 7 საათისათვის. 18. როდესაც მოგზაურობთ, სამშობლო არ გენატრებათ?

Λεξιλόγιο:

αγαπώ (α)	მიყვარს	δείχω	ვაჩვენებ
αηδόνι το	ბულბული	δευτερόλεπτο το	წამი
ακόμη = ακόμα		διάβασμα το	კითხვა//საკითხავი
ακριβώς	ზუსტად, სწორედ		
άλογο το	ცხენი	διάλεξη η	ლექცია
αναχωρώ (ε)	მივემგზავრები, მივლივარ, გავლივარ	δίχτυ το	ბადე
		δόρυ το	შუბი
απαντώ (α)	ვპასუხობ	δραχμή η	დრახმა (ბერძნული ფულის ერთეული)
απόγευμα το	შუადღის შემდგომი დრო, დღის მეორე ნახევარი		
	შევადგენ//წარმოვადგენ	δυστυχώς	სამწუხაროდ, საუბელუროდ
αποτελώ (ε)	დღეს საღამოს ვაგვიანებ	εικοσι(ι)τετράωρο το	ოცდაათი საათი, დღე-ღამე
απόψε	ცხვარი //კრავი		
αργώ (ε)	ვიწყებ	επάνω = πάνω	
αριί το	ლიფტი	έπιπλο το	ავეჯი (უმთავრესად მრ.)
αρχίζω	ყური	τα έπιπλα	
ασανσέρ το			
αυτί το			
γαλλικά τα	ფრანგული ენა	ζεΐθ το	გენიგი
γευματίζω	ვსადილობ		
γόνατο το	მუხლი	θραΐο το	მერხი
γραφείο το	საწერი მაგილა//კაბინეტი//ბიურო, თვისი	ισπανικά τα	ესპანური ენა
γύρω	ირგელივ. აქ: დაახლოებით	καθυστερώ (ε)	ვიგვიანებ//ჩამოვრჩები. აქ: ვიგვიანებ
δάκρυ το	ცრემლი	κατά	აქ: თვის (დროის აღნიშვნისას)
δάχτυλο το	თითი		

κλαηδῶς (α)	ვგაღობ	παρά	აკლია (თანდ.)
κερί το	სანთელი	παρακαλώ (ε)	ვთხოვ
κλειδί το	ვასაღები	παρακολουθώ (ε)	მივყვები//ვეს-
κρασί το	ღვინო		წრები//თვალს
			ვალევნებ. აქ: ვეს-
λεπτό το	წუთი//ფული (უმ-	παραλία η	წრები
τα λεφτά	თავრესხად მრ.)		მღვის ნაპირი,
λιγάκι	ცოტათი, ცოტათ-	περίπου	სანაპირო
	ღენ	περιπάτω (α)	დაახლოებით
μάλιστα	რა თქმა უნდა		ფეხით დავდი-
μαλλί το	მაგელი//თმა	πίσω	ვარ, მივდივარ //
τα μαλλιά	(მრ.)	πλένω	ვსვირნობ
μάτι το	თვალი	πότε	უკან
μελετώ (α)	ვიკვლევ, შევის-	ποτήρι το	ვრევხავ //ვბან
	წავლი	πουλί το	როლის
μελωδία η	მელოდია	πρσ	ჭიქა
μείνω	აქ: ვრჩები	πρόβατο το	ჩიგი
μεσάνυχτα τα	შუალამე	πρόσωπο το	-მუე (თანდ.)
μεσημβρία η	შუაღლე	ρεκόρ το	ცხვარი
μεσημέρι το	შუაღლე		სახე
μετά	შემდეგ	σίδερω το	რეკორდი
μετρώ (α)	ვზომავ //ვითვლი	σκυλί το	რკინა
μισή η	ნახევარი	σύννεφο το	ძალე
μόνο	მხოლოდ	σαστά	ღრუბელი
μπροστά	წინ		სწორად
νερό το	წყალი	ταξί το	ტაქსი
νομίζω	მივიჩნევ	ταυτόχρονα	იმავედროულად
νοσοκομείο το	საავადმყოფო	τέταρτο το	მეთთხელი
νοσταλγών (ε)	მენატრება	τζაჯ η	ჯამი
ντισκοτέκ η	დისკოთეკა	τζόკეი ο	ქოკეი
ξυπνώ (α)	ვიღვიძებ	τηλεφωνών (ε)	ვრეკავ, ტელე-
οδηγών (ε)	ვმართავ; ვუძღევ-		ფონით ვლაპა-
	ბი	τότε	რაკობ
όργανο το	ორგანო//ინსტ-	τραγούδι το	მამინ
	რუმენტი	τραγουδών (α)	სიმღერა
ότι	რომ		ვმღერივარ

τρένο το	მაგარებელი	χέρι το	ხელი
τριαντάφυλλο το	ვარდი	χιλιόμετρο το	კილომეტრი
		χίονι το	თოვლი
υπουργείο το	სამინისტრო	χρήμα το	ფული (უმთავრესად მრ.)
		τα χρήματα	ვეარცხნი
φρύδι το	წარბი	χτενίζω	
χαιρετώ (α)	ვესალმები		
χαλασμένο	გაფუჭებული	αραιά	შესანიშნავად
χείλι το	ტუჩი		

Εκφράσεις :

από . . . μέχρι - . . . დან. . . . მდე.
 γύρω στις οχτώμισι - დაახლოებით ცხრის ნახევარზე.
 έχετε λεφτά (€)πάνω σας; - გაქვთ თან ფული?
 κατά τις πέντε - ხუთი საათისათვის.
 πότε πότε - ხან . . . ხან . . .
 Τι ώρα είναι; - რომელი საათია?

გეგმილი გაკვეთილი
ΕΒΔΟΜΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενο: Οι εποχές του χρόνου, οι μήνες, οι ημέρες

Ποίημα - Διάλογοι

Γραμματική: გელსართავი სახელი.

რავობითა რიცხვითი სახელი (10 -მდე).

პირის ნაცვალსახელთა ბრუნება.

უპირთ მშნები, ნაკლული (ელიფსური) მშნები.

Οι εποχές του χρόνου, οι μήνες, οι ημέρες

Ο χρόνος έχει τέσσερις εποχές. Οι εποχές του χρόνου είναι: ο χειμώνας, η άνοιξη, το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. Κάθε εποχή έχει τρεις μήνες. Οι μήνες του χρόνου είναι: Ο Ιανουάριος, ο Φεβρουάριος, ο Μάρτιος, ο Απρίλιος, ο Μάιος, ο Ιούνιος, ο Ιούλιος, ο Αύγουστος, ο Σεπτέμβριος, ο Οκτώβριος, ο Νοέμβριος και ο Δεκέμβριος. Τους μήνες τους λέμε επίσης: ο Γενάρης, ο Φλεβάρης, ο Μάρτης, ο Απρίλης, ο Μάης, ο Ιούνης, ο Ιούλης, ο Αύγουστος, ο Σεπτέμβρης, ο Οκτώβρης, ο Νοέμβρης και ο Δεκέμβρης.

Ο Δεκέμβριος, ο Ιανουάριος και ο Φεβρουάριος είναι οι μήνες του χειμώνα — είναι οι χειμωνιάτικοι μήνες. Ο Μάρτιος, ο Απρίλιος και ο Μάιος είναι οι μήνες της άνοιξης — είναι οι ανοιξιάτικοι μήνες. Ο Ιούνιος, ο Ιούλιος και ο Αύγουστος είναι οι μήνες του καλοκαιριού — είναι οι καλοκαιρινοί μήνες και ο Σεπτέμβριος, ο Οκτώβριος και ο Νοέμβριος είναι οι μήνες του φθινοπώρου — είναι οι φθινοπωρινοί μήνες.

Το χειμώνα συνήθως κάνει κρύο, χιονίζει¹ συχνά. Το χιόνι σκεπάζει τη γη και οι άνθρωποι, ιδιαίτερα τα μικρά παιδιά, βγαίνουν έξω και κάνουν σκι και πατινάζ.² Οι μέρες του χειμώνα είναι μικρές — ξημερώνει³ αργά και βραδιάζει⁴ νωρίς.

Την άνοιξη κάνει καλό καιρό, λάμπει ο ήλιος, βγαίνει το χόρτο στους κάμπους, ανθίζουν τα πρώτα λουλούδια, πρασινίζει κι ανθίζει η φύση.

Το καλοκαίρι είναι η εποχή των διακοπών, γιατί κάνει ζέστη. Το καλοκαίρι οι άνθρωποι συνήθως πηγαίνουν στα βουνά ή στη θάλασσα, όπου κάνουν μπάνιο και ηλιοθεραπεία.⁵ Οι καλοκαιρινές μέρες είναι μεγάλες — ξημερώνει νωρίς και βραδιάζει αργά.

Το φθινόπωρο είναι η εποχή της σοδειάς. Συχνά βρέχει,⁶ φυσά ο αέρας⁷ και κάνει ψύχρα.⁸ Τα φύλλα των δέντρων κιτρινίζουν και πέφτουν.

Γενικά το κλίμα αλλάζει από χώρα σε χώρα. Έτσι στην Ελλάδα το χειμώνα δεν κάνει τόσο κρύο όπως στη Γεωργία και αντίθετα, το καλοκαίρι στη Γεωργία δεν κάνει τόση ζέστη όπως στην Ελλάδα.

Κάθε μήνας έχει τέσσερις εβδομάδες. Και κάθε εβδομάδα έχει επτά μέρες. Η πρώτη μέρα της εβδομάδας είναι η Κυριακή, η δεύτερη μέρα είναι η Δευτέρα, η τρίτη μέρα είναι η Τρίτη, η τέταρτη μέρα είναι η Τετάρτη, η πέμπτη μέρα είναι η Πέμπτη, η έκτη μέρα είναι η Παρασκευή και η έβδομη μέρα είναι το Σάββατο.

Ο Μάρτης και η μάνα του

Τον γνωρίζετε το Μάρτη,
τον τρελό και τον αντάρτη;
Ξημερώνει και βραδιάζει
κι εκατό γνώμες αλλάζει.

Ρίτα Μπούμη-Παπά

Διάλογος 1

- Τι μέρα έχουμε σήμερα;
- Σήμερα έχουμε Παρασκευή.
- Πόσο του μηνός έχουμε σήμερα; (πόσο έχει ο μήνας σήμερα;)⁹
- Σήμερα έχουμε πρώτη του μηνός.
- Τι μέρα είναι αύριο;
- Αύριο είναι Σάββατο, δύο του μηνός.
- Τι κάνεις το Σάββατο;
- Το Σάββατο είναι αργία, δε δουλεύω, πηγαίνω στους φίλους μου.
- Και τι κάνεις την Κυριακή;
- Η Κυριακή είναι επίσης αργία, πάω σε πάρτι με τους φίλους μου ή κάνω βόλτα.

Διάλογος 2

- Πού πηγαίνεις με την κόρη σου, Χριστίνα;
- Πάμε στην αδελφή μου. Έχει τα γενέθλιά της.
- Έχεις πολύ όμορφη κόρη. Κι αυτό το κόκκινο φουστάνι που φοράει της πάει πολύ.
- Σου αρέσει το φουστάνι ή το χρώμα του φουσταινού;

— Και το φουστάνι και το χρώμα του. Γενικά το κόκκινο χρώμα μου αρέσει πάρα πολύ. Αλλά, δικτυχώς δε μου πάει καθόλου.

Σημειώσεις:

1. χιολίζει - თოვს
2. κάτω σκι και πατινάζ - თხილამურები და ციგურები ესროილება
3. ξημερώνει - თენდება
4. βραδιάζει - საღამოვდება
5. κάτω μπάνιο και ηλιοθεραπεία - ვანაობ და პეპეკე კუპელები
6. βρέχει: - წვიმს
7. φισά ο αέρας - ქარა ქრის
8. κάνει ψύχρα - ცივა, ვროლა
9. Πόσο του μηνός έχουμε; = Πόσο έχει ο μήνας; - რა რიცხვია?

Γραμματική

შესართიანი სახელი (Το επίθετο)

ბერძნულში შედსართიანი სახელი უთანხმდება სამღვრულს - არსებით სახელს - რიცხვში, სქესსა და ბრუნვაში. შესაბამისად, მას აქვს სამივე სქესისა (მამრობითი, მღღრობითი, საშუალი) და ორივე რიცხვის (მხოლობითი, მრავლობითი) ფორმა და იბრუნვის.

შედსართიანი სახელის დაწინააღმდეგე დასოლოგუების:

	მს. რ.	მრ. რ.		მს. რ.	მრ. რ.
მამრ.	- ος			- οι	
მღღღრ.	- η			- ες	
საშ.	- ο			- α	
καλός	καλοί	όμορφος		όμορφοι	
καλή	καλές	όμορφη		όμορφες	
καλό	καλά	όμορφο		όμορφα	

μεγάλος, -η, -ο
 μικρός, -ή, -ό
 ελληνικός, -ή, -ό

καλός φίλος	καλοί φίλοι
καλός γείτονας	καλοί γείτονες
καλός φοιτητής	καλοί φοιτητές

καλή φοιτήτρια	καλές φοιτήτριες
καλή φίλη	καλές φίλες
καλό παιδί	καλά παιδιά
καλό τετράδιο	καλά τετράδια

გელსართავი სახელი იბრუნვის ისევე, როგორც შესაბამისი დაბოლოების მქონე არსებითი სახელი. ბრუნებისას მახვილი ყოველთვის იმ მარცვალზეა, რომელზეც იყო მხოლოდითი რიცხვის სახელობით ბრუნვაში.

	მ.რ.		მ.რ.		მ.რ.
Ον.	καλός καλή	καλό	καλοί	καλές	καλά
Γεν.	καλού καλής	καλού	καλών	καλών	καλών
Αιτ.	καλό καλή	καλό	καλούς	καλές	καλά
Κλητ.	καλέ καλή	καλό	καλοί	καλές	καλά
Ον.	ο	μεγάλος άντρας		α	μεγάλοι άντρες
Γεν.	του	μεγάλου άντρα		των	μεγάλων αντρών
Αιτ.	το	μεγάλο άντρα		τους	μεγάλους άντρες
Κλητ.		μεγάλε άντρα			μεγάλοι άντρες
Ον.	η	όμορφη γυναίκα		α	όμορφες γυναίκες
Γεν.	της	όμορφης γυναίκας		των	όμορφων γυναικών
Αιτ.	την	όμορφη γυναίκα		τις	όμορφες γυναίκες
Κλητ.		όμορφη γυναίκα			όμορφες γυναίκες
Ον.	το	όμορφο παιδί		τα	όμορφα παιδιά
Γεν.	του	όμορφου παιδιού		των	όμορφων παιδιών
Αιτ.	το	όμορφο παιδί		τα	όμορφα παιδιά
Κλητ.		όμορφο παιδί			όμορφα παιδιά

რიგობითი რიცხვითი სახელი (Τακτικά αριθμητικά)

რიგობითი რიცხვითი სახელები - τος სუფიქსზე ბოლოვებიან. გამონაკლისია: δεύτερος, έβδομος, όγδοος.

იბრუნვიან ისევე, როგორც გელსართავი სახელები და უთანხმებიან არსებით სახელს სქესში, ბრუნვასა და რიცხვში.

მრ. რიცხვი

	I პირი		II პირი		III პირი			
	ძლიერი	სუსტი	ძლიერი	სუსტი	ძლიერი		სუსტი	
Ον.	εμείς	—	εσείς	—	αυτοί	αυτές	αυτά	(τοί τές τα)
Δοτ.	εμάς	μας	εσάς	σας	αυτών	αυτών	αυτών	τους τους τους
Αιτ.	εμάς	μας	εσάς	σας	αυτούς	αυτές	αυτά	τους τις(τές) τα
Κλητ.	—	—	εσείς	—	—	—	—	— — —

შენიშვნები:

1. წოდებითი ბრუნვა აქვს მხოლოდ მეორე პირს.
2. პირველ და მეორე პირში სქესი არ ვლინდება; ბრუნება თავისებურია: სუსტ ფორმას სახ. ბრუნვა არ აქვს, სხვა ბრუნვებში ნაცვალსახელი ფორმას იკვლის.
3. მესამე პირის ნაცვალსახელს სამივე სქესისათვის საკუთარი ფორმა აქვს და იბრუნვის მელსართავი სახელის მსგავსად.
4. მხ. რიცხვის ბრალდებითში მამრ. სქესის ნაცვალსახელი მესამე პირში ინარჩუნებს *ν* დაბოლოებას: Τοι βλέπω. Αυτόν θέλω. Να τον. მღედრ. სქესისა კი ემორჩილება ზოგად წესს (იხ. ვკ. 44): Την έχω, მაგრამ: Τη βλέπω. Αυτή θέλω.
5. მრ. რიცხვის ბრალდებითში მღედრობითი სქესის ნაცვალსახელს მესამე პირში ორი ფორმა აქვს — τις და τές. τις იხმარება მშნის წინ, ხოლო τές მშნის შემდეგ (ბრძანებით კილოში).

— Τis βλέπεις; — Τis βλέπω.

Φώναξέ τες! (დაუძახე მათ!)

Χαιρετά τες! (მესალმე მათ!)

6. ახალბერძნულში მესამე პირის სახელობითი ბრუნვის სუსტი ფორმები ოითქმის არ იხმარება. მათ ძლიერი ფორმები ცვლის.

7. სუსტ ფორმებს უფრო ხშირად ვხვდებით, ვიდრე ძლიერს.

როგორც გემოთ აღვნიშნეთ, პირის ნაცვალსახელი ირიბი დამატების ფუნქციით ხმარებისას ღვას Δοτική-ში, ხოლო პირდაპირი დამატების ფუნქციით ხმარებისას — Αιτιατική-ში:

Ακούω τη μουσική — Την ακούω

Βλέπω τον Αντρέα — Τον βλέπω

Παίρνω τα βιβλία — Τα παίρνω

Τελειώνω το διάβασμα — Το τελειώνω

Τρώω τη μαρμελάδα — Την τρώω

Χαιρετά τις κοπέλες — Τis χαιρετά

Μετρούν τα χρήματα — Τα μετρούν

Νοσταλγούμε την πατρίδα — Τη νοσταλγούμε
 Δίνω τα χρήματα στον αδελφό μου — Του δίνω τα χρήματα
 Αγοράζω λουλούδια για τη φίλη μου — Της αγοράζω λουλούδια
 Παίρνω τα βιβλία από τα παιδιά — Τους παίρνω τα βιβλία

სამოგალოდ, სუსტი ფორმები იხმარება, როდესაც არ კონკრეტდება, სავანგებოდ არ გამოიყოფა, რაზე ან ვიშეა საუბარი. სუსტი ფორმა ზმნის წინ ღვას, ზმნას ის მოსლევს მხოლოდ ბრძანებით კილოში:

Σε θέλω. Το γράφω. Του πληρώνω.

მავრამ: Φάναξέ τες! (ღაუქახე მათ!) Χαιρέτα τες! (მიხალმე მათ!)

ძლიერ ფორმას ვხვდებით, როდესაც ნაცვალსახელი წინადადებაში დამოუკიდებლად იხმარება, ან როდესაც გვინდა, ხაზი გავუსვათ რაიმეს, ან გამოვეყოთ სხვათაგან. ძლიერი ფორმა გვხვდება როგორც ზმნის წინ, ისე მის შემდეგ:

— Ποιον φανάζεις; — Εσένα.

Εσένα θέλω, όχι αυτόν.

Φεύγουμε εμείς, όχι εσείς.

ძლიერი ფორმების ხმარებასთან დაკავშირებით, ახალ ბერძნულს ახასიათებს ერთი თავისებურება: გრადიციად დამკვიდრდა ირიბი დამაგების ფუნქციით Δοτική-ის ნაცვლად Αιτιατική-ის ხმარება თანდებულის დართვით (არსებითი სახელის ანალოგიით):

Αγοράζω τα λουλούδια για αυτόν.

Δίνουν τα χρήματα σε αυτούς.

ძლიერ ფორმასთან თანდებულის ხმარებისას ვხვდებით შემოკლებებს:

σε εμένα - σ' εμένα

σε εσένα - σ' εσένα

σε αυτόν - σ' αυτόν

από εμένα - από 'μένα . . .

από εσένα - από 'σένα

απο αυτόν - απ' αυτόν

για αυτόν - γι' αυτόν

για εμένα - για 'μένα . . .

Σε βλέπω — Βλέπω εσένα

Σε παρακαλώ — Παρακαλώ εσένα

Σε αγαπώ — Αγαπώ εσένα

Σε ρωτώ — ρωτώ εσένα

Την καλώ — Καλώ αυτήν

Τις χτυπίζω — Χτυπίζω αυτές

Τους χαιρετώ — Χαιρετώ αυτούς
 Τον ακούω — Ακούω αυτόν
 Του δίνω το βιβλίο — Δίνω το βιβλίο σ' αυτόν
 Τους δείχνω το δρόμο — Δείχνω το δρόμο σ' αυτούς
 Σου τηλεφωνώ — Τηλεφωνώ σ' εσένα
 Της τραγουδώ — τραγουδώ σ' αυτήν
 Σου λέω — Λέω σ' εσένα
 Σου απαντώ — Απαντώ σ' εσένα
 Της αγοράζω τα λουλούδια — Αγοράζω τα λουλούδια γι' αυτήν
 Του παίρνω το βιβλίο — Παίρνω το βιβλίο απ' αυτόν

თუ წინადადებაში პირდაპირი და ირიბი დამატება ერთდროულად
 გაღმოიყვამ პირის ნაცვალსახელების სუსტი ფორმებით, მაშინ გმნის წინ
 ჯერ ირიბი დამატება დაისმის, ხოლო შემდეგ — პირდაპირი:

Δίνει το ρολόι σε μένα — Μου το δίνει
 Πληρώνω τα χρήματα στον Αντρέα — Του τα πληρώνω
 Λέει την αλήθεια στους φίλους του — Τους τη λέει
 Απαντάνε το μάθημα σε μένα — Μου το απαντάνε
 Φέρνουν τα δώρα στην αδελφή μου — Της τα φέρνουν
 Διαβάζω την εφημερίδα σε σένα — Σου τη διαβάζω
 Δείχνουμε το δρόμο στους ξένους — τους τον δείχνουμε
 Αγοράζει τα λουλούδια στη μητέρα του — Της τα αγοράζει.

თუ გმნას ნაწილაკი ახლავს, ნაცვალსახელის სუსტი ფორმა ნაწილაკსა
 და გმნას შორის თავსდება:

Δεν το βρίσκω. Δε σε βλέπω.

ბერძნულში ხშირია წინადადებაში ერთი და იმავე პირის ნაცვალსახელის
 (ძლიერი და სუსტი) ერთდროულად ხმარება:

Εμένα με ξέρεις.

Σε 'σένα δεν σου το λέω αυτό.

წინადადებაში ობიექტის აქცენტირების მიზნით ხშირად ჯერ გამოიყენება
 ამ ობიექტზე მიმნიშნებელი ნაცვალსახელი და შემდეგ ობიექტი თავის
 არგიკლითურთ:

Να την η Ελένη.

Τον βλέπεις τον Πατριάρχη;

უირო ზმნები

ამ კატეგორიას განეკუთვნება ზმნები, რომლებიც ძირითადად მესამე პირის ფორმით იხმარება, ქვემლდებარის გარეშე. ასეთ ზმნათა რიცხვს მიეკუთვნება ბუნების მოვლენათა აღმნიშვნელი ზმნები: βραδιάζει, βρέχει, ξημεράει, φέγγει, φασά, χιονίζει . . . მნიშვნელობის შეცვლის შემთხვევაში ზოგიერთი მათგანი პირიანი ხდება. მაგ.:

Φασά. (ქრის)

მაგრამ:

Φασά τη φατιά. (ცეცხლს ვალვივებ, ვუბერავ)

ნაკლული ზმნები, რომლებიც პირის ნასვალსახელთან ერთად გამოიყენება

ნაკლული ზმნებია: λένε, αρέσει, ενδιαφέρει, πάει
მათ ძირითადად მესამე პირის ფორმით ვხვდებით.

1.

με	λένε	μας	λένε
σε	λένε	σας	λένε
τον	λένε	τους	λένε
τη	λένε	τις	λένε
το	λένε	τα	λένε

Με λένε Γιώργο. — Το όνομά μου είναι Γιώργος.

Σε λένε Μαρία; — Το όνομά σου είναι Μαρία;

Τον λένε Γιάννη. — Το όνομά του είναι Γιάννης.

Δε σε λένε Μαρία; — 'Όχι, με λένε Άννα.

Ποιο είναι το όνομά σου; — Το όνομά μου είναι Φίλιππος.

Πώς σε λένε; — Με λένε Σοφία.

Πώς τα λένε; — Τα λένε αβγά.

2.

μου	αρέσει	μας	αρέσει
σου	αρέσει	σας	αρέσει
του	αρέσει	τους	αρέσει
της	αρέσει	τους	αρέσει
του	αρέσει	τους	αρέσει

Αυτό το φαγητό μου αρέσει πολύ.

— Σου αρέσει το θέατρο; — Ναι, μου αρέσει πολύ.

— Δεν του αρέσει αυτό το βιβλίο; — Όχι ιδιαίτερα.

μου αρέσουν	μας	αρέσουν
σου αρέσουν	σας	αρέσουν
του αρέσουν	τους	αρέσουν
της αρέσουν	τους	αρέσουν
του αρέσουν	τους	αρέσουν

Τους αρέσουν τα ταξίδια.

— Σου αρέσουν τα λουλούδια; — Μάλιστα, μου αρέσουν.

3.

με ενδιαφέρει	μας	ενδιαφέρει
σε ενδιαφέρει	σας	ενδιαφέρει
τον ενδιαφέρει	τους	ενδιαφέρει
την ενδιαφέρει	τις	ενδιαφέρει
το ενδιαφέρει	τα	ενδιαφέρει

Αυτή η δουλειά δε με ενδιαφέρει.

— Τι σε ενδιαφέρει;

με ενδιαφέρουν	μας	ενδιαφέρουν
σε ενδιαφέρουν	σας	ενδιαφέρουν
τον ενδιαφέρουν	τους	ενδιαφέρουν
την ενδιαφέρουν	τις	ενδιαφέρουν
το ενδιαφέρουν	τα	ενδιαφέρουν

Τον ενδιαφέρουν τα ταξίδια.

Τις ενδιαφέρουν τα ξενοδοχεία.

4.

μου πάει	μας	πάει	μου πάνε	μας	πάνε
σου πάει	σας	πάει	σου πάνε	σας	πάνε
του πάει	τους	πάει	του πάνε	τους	πάνε
της πάει	τους	πάει	της πάνε	τους	πάνε
του πάει	τους	πάει	του πάνε	τους	πάνε

Αυτό το παλτό σου πάει πολύ.
 Δεν της πάει το χαμόγελο.
 Του πάνε τα παπούτσια που φορά.

ამ მზნებმა ცალკეულ შემთხვევებში შეიძლება პირის ფორმები იცვალონ:

— Νομίζεις ότι δεν του არέσω; — Αν και του არέσεις, δεν το δείχνει.
 Μου λέει ότι δεν τον ενδιαφέρει.
 Δεν τον πάω καθόλου.

Ασκήσεις:

I. ხაზგასმული სიტყვები შეცვალეთ პირის ნაცვალსახელის სუსტი ფორმით:

1. Αγοράζω τις εφημερίδες κάθε μέρα. 2. Ο Κώστας καταλαβαίνει ελληνικά αλλά δε τα μιλά. 3. Η Άινα ξέρει την αλήθεια. 4. Έχετε τις διαλέξεις σήμερα; 5. Ο αδελφός του δεν έχει λεφτά. 6. Κάθε βράδυ έχουμε διάβασμα. 7. Ο φίλος μου ανοίγει την πόρτα. 8. Αγαπά τα καλά ρούχα. 9. Βλέπω το φίλο μου πολύ συχνά. 10. Η Μάρω χτενίζει τη γάτα της. 11. Οι κάτοικοι της πόλης χαιρετούν το δήμαρχο. 12. Το ρολόι δείχνει την ώρα. 13. Το λεωφορείο δεν έχει επιβάτες. 14. Ακούμε μουσική το βράδυ.

II. ხაზგასმული სიტყვები შეცვალეთ პირის ნაცვალსახელის სუსტი ფორმით:

1. Τηλεφωνώ στη φίλη μου κάθε μέρα. 2. Αγοράζω τα δώρα στη Μαρία κάθε χρόνο. 3. Η μητέρα διαβάζει στο μικρό παιδί. 4. Ο Γιάννης πάντα αγοράζει λουλούδια για μένα. 5. Ο μαθητής απαντάει στη δασκάλα. 6. Σ' εμένα μιλά μ' ακούς; 7. Ο Ανδρέας γράφει το γράμμα στον αδελφό του. 8. Δίω στις φίλες μου τη βαλίτσα. 9. Ο ράφτης ράβει το παλτό στο παιδί.

III. პირის ნაცვალსახელეო ჩასვით სათანადო ბრუნვაში (ვაშთიყენეთ პირის ნაცვალსახელის სუსტი ფორმა):

1. — ενδιαφέρει αυτό το βιβλίο; (εσύ) 2. — არέσουν τα ταξίδια. (εγώ) 3. Δεν — πάει το κόκκινο χρώμα. (αυτή) 4. — არέσουν πολύ τα τραγούδια. (αυτός) 5. Δε — არέσει αυτή η φράση. (εγώ) 6. Πώς — λένε; (εσύ) 7. — არέσεις, γιατί είσαι όμορφη. (αυτός) 8. Δεν — არέσει αυτό το βιβλίο. (αυτή) 9. — ενδιαφέρουν οι ελληνικές ταινίες; (εσείς) 10. Αυτό το παλτό — πάει πολύ. (εσύ) 11. — არέσει ο χειμώνας; (εσύ) 12. Δε — πάει αυτό το φουστάνι καθόλου. (εγώ) 13. — არέσω; (εσύ) 14. — არέσουν οι ελληνικές εφημερίδες. (αυτός)

IV. გამოგოვებული ადგილები შეავსეთ პირის ნაცვალსახელთა ძლიერი ფორმებით:

1. — μου αρέσουν τα ελληνικά τραγούδια. — σου αρέσουν; 2. — σου φέρνει λουλούδια κάθε μέρα; — μου φέρνει. 3. — με λένε Ιωάννα, — πώς σε λένε; 4. — της αγοράζει ένα δώρο. 5. — τον βλέπω συχνά.

V. არსებითი სახელები შეცვალეთ პირის ნაცვალსახელთა სუსტი ფორმებით:

ნიმუში: Δίνω στους φίλους μου τα λεφτά.

Τους τα δίνω.

1. Τραγουδώ το τραγούδι στην Μάρω και την Ειρήνη. 2. Διδάσκει στους φοιτητές ελληνικά. 3. Πάντα λέει αλήθεια στη μητέρα του. 4. Κάθε φορά βρίσκει ένα δώρο για την κόρη μου. 5. Φέρνω το βιβλίο στη δασκάλα. 6. Τα παιδιά δείχνουν το δρόμο στους ξένους. 7. Της Μαρίας της πάνε τα κόκκινα. 8. Στους φίλους μας δεν αρέσει αυτό το αυτοκίνητο. 9. Πληρώνει τα χρήματα στον ταχυδρόμο.

VI. გამოგოვებულ ადგილებში ჩასვით შემდეგი გზნები სათანადო პირის ფორმით: αρέσω, πάω, λέω, ενδιαφέρω, φυτώ, ξημερώνει, χιονίζει, βραδιάζει

1. Δε σας — αυτό το βιβλίο; 2. Με — πολύ οι ελληνικές ταινίες 3. Του — Αντρέα. 4. Της — αυτά τα χρώματα. 5. Το φθινόπωρο συχνά — ο αέρας. 6. Μου — όταν — το χειμώνα. 7. Το χειμώνα — νωρίς και — αργά και το καλοκαίρι, αντίθετα, — αργά και — νωρίς.

VII. თარგმნეთ:

1. გაფხულში ღლეები გრძელია, ღამეები კი — მოკლე. 2. წელიწადის რომელი დრო მოგწონთ განსაკუთრებით (მეგაღ)? 3. გამთარში ხშირად თოვს და ცივა. 4. საბერძნეთში ისე არ ცივა გამთარში, როგორც საქართველოში, და პირიქით, გაფხულში ისე არ ცხელა საქართველოში, როგორც საბერძნეთში. 5. კვირაში შვიდი ღლეა: კვირა, ორშაბათი, სამშაბათი, ოთხშაბათი, ხუთშაბათი, პარასკევი, შაბათი. 6. — ღლეს რა ღლეა? — ღლეს ხუთშაბათია, პირველი ნოემბერი. 7. შაბათი და კვირა დასვენების ღლეებია. 8. — რას აკეთებ კვირას? — ჩემს ამხანაგთან მივდივარ წვეულებაზე. 9. საღამოობით ხშირად სეირნობთ? — დიახ, თითქმის ყოველ საღამოს. 10. ჩემი მეგობრები ყოველ გაფხულს მღვაზე დადიან, საღაც ბანაობენ და შავდებიან. 11. — მე ძალიან მომწონს გაზაფხული. თქვენ მოგწონთ? — დიახ, მეც მომწონს. 12. ყოველთვის ვპოულობ დროს და ვუსმენ მუსიკას. 13. წელს არდადეგები აღრე იწყება. 14. ჩემი მეგობარი მისი შვილისთვის ყოველ კვირას ყიდულობს

საჩუქრებს. 15. რა შესანიშნავი ჰავაა ამ კუნძულზე. 16. შემოდგომით ხეებს ფოთლები უყვითლდება და ცვცვა. 17. მაისი გაზაფხულის თვეა. 18. — რა გქვიათ? — იონა. 19. — რომელ გაკვეთილს კითხულობ? — მეშვიდეს. 20. — საბერძნეთში პირველად ხართ? — არა, ეს ჩემი მეორე მოგზაურობაა საბერძნეთში.

Λεξιλόγιο:

αλλά	მაგრამ	γειακά	ზოგადად, საერთოდ
αλλάζω	ცვლი		
αν	თუ	γύμνη η	აბრი, შესეღულება,
αν και	თუმც		წარმოდგენა
αθίζω	ყვავი	γυαρίζω	ვიცნობ, ვაცნობ
άνοιξη η	გაზაფხული	δέκατος, -η, -ο	მეათე
ανοιξιάτικος, -η, -ο	გაზაფხულის	Δεκέμβριος ο	დეკემბერი
αντάρτης ο	აქ: მეამბოხე	Δευτέρα η	ორშაბათი
αντίθετα	საწინააღმდეგოდ,	δύτερος, -η, -ο	მეორე
	პირიქით	διάβασμα το	საკითხავი
Απρίλιος ο	აპრილი	διακοπές οι	აქ: არდადეგები
αργία η	დასვენების დღე	δύσω	ვაძლიე
αρέσω	მოეწონეარ	δύρω το	საჩუქარი
Αύγουστος ο	აგვისტო		
αύριο	ხვალ	εβδομάδα η	კვირა
		έβδομος, -η, -ο	მეშვიდე
βέβαια	რა თქმა უნდა	έκτος, -η, -ο	მეექვსე
βόλτα η	გასეირნება, სეირნობა	ένατος, -η, -ο	მეცხრე
		ενδιαφέρω	ვინტერესებ
βραδιάζει	საღამოვლება	εξηγώ (ε)	ავხსნი, განმარტავ
βρέχει	წვიმს		აქ: წელიწადის
βρίσκω	ვპოულობ	εποχή η	დრო
		έτσι	ასე, ასეთნაირად
γη η	მიწა, ღელამიწა	ηλιοθεραπεία η	მზის აბაზანა
γενέθλια τα	დაბადების დღე		

Ιανουάριος ο ιδιαίτερα Ιούλιος ο Ιούλιος ο	იანვარი განსაკუთრებით იულისი ივნისი	πάρτι το πατινάζ το Πατριάρχης ο Πέμπτη η πέμπτος, -η, -ο πέφτω πληρώνω πύσσο που	წვეულება ციგურა პაგრიარქი მეხუთე ხუთშაბათი ვეარლები ვიხდი (ფულს) რამდენი აქ: რომელიც (მიმართ. ნაც.) ემწუნდები პირველი
καθόλου καλοκαίρι το καλοκαιρινός,ή,ό καλός, -ή, -ό καλώς (ε) κιτρινίζω κλίμα το κόκκινος, -η, -ο Κυριακή η	სულაც არ მაფხული მაფხულის კარგი ვეძხვი, ვუხმობ ვეყვითლდები ჰავა წითელი კვირა ღლე	πρασινίζω πρώτος, -η, -ο ρωτά (α)	ვეკითხები
Μάιος ο Μάρτιος ο μεγάλος, -η, -ο μικρός, -η, -ο μιλά (α) μουσική, η	მაისი მარტი დიდი პაგარა ვლაპარაკობ მუსიკა	Σάββατο το Σεπτέμβριος ο σήμερα σκεπάζω σκι το σοδειά η	შაბათი სექტემბერი ღლე უფარავ თხილამური მოსაგალი
Νοέμβριος ο ιოსταλγώ (ε) ιωρίς	ნოემბერი მენატრება აღრე	ταινία η Τετάρτη η τέταρτος, -η, -ο τόσος, -η, -ο τρελός, -ή, -ό	აქ: ფილმი ოთხშაბათი მეთოხე ასეთი ვიტი, გაღარეული სამშაბათი
ξημερώνει όγδοος, -η, -ο Οκτώβριος ο όμορφος, -η, -ο όπως	თენდება მურვე ოქტომბერი ლამაზი როგორც; ისე, რო- გორც	Τρίτη η τρίτος, -η, -ο φαγητό το Φεβρουάριος ο φέγγω φέρνω φένγω φθινόπωριος, -ή, -ο φθινόπωρο το φορώ (α)	მესამე საკმე-ლი თებერვალი ვანათებ მომაქვს მივლივარ შემოღვომისა შემოღვომა მაცეია
πάει παλτό το παπούτσι το Παρασκευή η	აქ: მოხდენა (მიხ- ლება, ვიხლება...) პალტო ფეხსაცმელი პარასკევი		

φουστάκι το	კაბა	χειμωνιάτικος.	ზამთრობ.
φύλλο το	ფოთოლი	-η, -ο	
φύση η	ბუნება	χειμιάζει	თოვს
φυσά (α)	ვუბერავ	χόρτο το	ბალახი
φωτιά η	ცეცხლი	χρώμα το	ფერი
χαμόγελο το	ღიმილი	ψύχρα η	სიცივე; სიგრილე

Εκφράσεις:

από χώρα σε χώρα – ერთი ქვეყნიდან მეორეში

για πρώτη φορά – პირველად

για δεύτερη φορά . . . – მეორედ . . .

κάνω βόλτα – ვსეირნობ

κάνει καλό καιρό – კარგი ამინდია

κάνει ψύχρα – ცივა

Πόσο του μηνός έχουμε σήμερα; (Πόσο έχει ο μήνας σήμερα;) – დღეს რა რიცხვია?

Τι μέρα έχουμε σήμερα; – რა დღეა დღეს?

τόσο . . . όσο – ისე . . . როგორც

მერვე ბაკვითილი
ΟΓΔΟΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενο: Η Ελλάδα

Γραμματική: ზელსართავი სახელი (გავრძელება)

კუთვნილებითი ნაცვალსახელი – δικός -ή -ό μου (σου...)

პირველი უღლების გზნათა წარსული ღროებდა:

Παρατατικός, Αόριστος

კავშირი που ღა მიმართებით ნაცვალსახელი που

Η Ελλάδα

Η Ελλάδα είναι μια χώρα στη Νοτιοανατολική άκρη της Ευρώπης, περιτριγυρισμένη από θάλασσες και μέσα σ' αυτές μια μεγάλη σειρά από νησιά¹ μικρά και μεγάλα. Η γεωγραφική της θέση² έπαιζε και παίζει τεράστιο ρόλο στην πολιτική και οικονομική της ζωή.²

Η Ελλάδα δεν έχει πολλά μεγάλα ποτάμια. Οι βροχές δεν είναι συχνές και η γη δεν είναι πλούσια. Όμως το κλίμα είναι θαυμάσιο και οι κάτοικοί της περνούν τον περισσότερο καιρό τους έξω στο ύπαιθρο. Η θάλασσα με το όμορφο γαλάζιο χρώμα της καλεί τους ανθρώπους σε ταξίδια στα κοντινά νησιά.

Από τις ανασκαφές και μελέτες των γλωσσολόγων είναι γνωστό σήμερα πως οι Έλληνες ανήκουν στην ινδοευρωπαϊκή φυλή κι έφτασαν στον τόπο αυτό³ από το βορρά.

Οι Έλληνες αφομοίωσαν τα βασικά στοιχεία των προηγούμενων πολιτισμών (του Μινωικού, του Κυκλαδικού, του Πρωτοελλαδικού) και γρήγορα ανάπτυξαν το δικό τους πολιτισμό – έναν πολιτισμό μοναδικό, που ως την εποχή μας ακόμα, δίνει πνοή και τρέφει πνευματικά την ανθρωπότητα.

Από τις ελληνικές πόλεις δυο

ξεχώρισαν από παλιά σαν σύμβολα ενός ιδιαίτερου τρόπου ζωής: η Σπάρτη και η Αθήνα. Η Σπάρτη κυρίως για τη στρατιωτική και ψυχική της δύναμη και για την περίφημη σπαρτιάτικη αγωγή. Οι Σπαρτιάτες δεν ανάπτυξαν ούτε τις τέχνες ούτε τα γράμματα. Η Αθήνα, αντίθετα, υπήρξε⁴ σπουδαίο πολιτικό και πολιτιστικό κέντρο της αρχαίας Ελλάδας, που είναι και τώρα η πρωτεύουσα της χώρας.

Σημειώσεις:

1. σειρά από νησιά - კუნძულთა მთელი რიგი, წყება.
2. γεωγραφική της θέση, οικονομική της ζωή - კუთვნილებითი ნაცვალსახელი, წესით, არსებით სახელს უნდა მოსდევდეს. მაგრამ მსაზღვრელის დართვის შემთხვევაში ის, ჩვეულებრივ, მსაზღვრელსა და არსებითს შორის დაისმის.
3. στον τόπο αυτό - უნდა იყოს σ' αυτό τον τόπο. ამ შემთხვევაშიც აქცენტორების მიზნით ჩვენებით ნაცვალსახელს და არსებით სახელს ადგილი აქვთ შენაცვლებული.
4. υπήρξα - υπάρχα მშნის აόριστος-ის ფორმაა.

Γραμματική

მელსართავი სახელი

მელსართავთა უმრავლესობას აქვს დაბოლოება: -ος, -η, -ο (იხ. გვ. 89)

ακριβός, -ή, -ό	ξένος, -η, -ο	άσπρος, -η, -ο
δυνατός, -ή, -ό	ήσυχος, -η, -ο	μαύρος, -η, -ο
τυχερός, -ή, -ό	έξυπνος, -η, -ο	κόκκινος, -η, -ο
εύκολος, -η, -ο	ελληνικός, -ή, -ό	πράσινος, -η, -ο
δύσκολος, -η, -ο	γεωργιανός, -ή, -ό	κίτρινος, -η, -ο

თუ მელსართავის ფუძე ხმოვანზე ბოლოვდება (ι, υ, ει, οι -ის შემდეგ ყოველთვის, ხოლო სხვა ხმოვნების შემდეგ უმეტესწილად) მდებარეობითი სქესის მხ. რიცხვში -η -ს ნაცვლად გვაქვს დაბოლოება -α :

ωραία, αρχαία, κρία, νέα, καινούργια, τελευταία, παλιά, πλούσια, τεράστια, όμοια, γαλάζια, θαυμάσια . . .

გამონაკლისია:	βέβαιη	υπάκουη
	δίκαιη	μιντέρια
	μάταιη	σκούρα
	όγδοη	γκρίζα

ამ ჯგუფის ზელსართავი სახელებიც ჩვეულებრივი წესით იბრუნვიან. მახვილი ყველა ბრუნვაში რჩება იმ მარცვალზე, რომელზეც იყო მხოლობითი რიცხვის სახელობითში.

ზოგიერთი ფერის აღმნიშვნელი ზელსართავი სახელი არც სქესისა და არც ბრუნვის მიხედვით არ იცვლის ფორმას:

ο μπεζ σκύλος	οι μπεζ σκύλοι
η μπεζ γάτα	οι μπεζ γάτες
το μπεζ καπέλο	τα μπεζ καπέλα

ასევე: μπλε, καφέ, κρεμ, ροζ . . .

შენიშვნები:

1. μικρός, -η, -ο ,მაგრამ: Μικρά Ασία

2. იმ შემთხვევაში, როდესაც მსაზღვრელად ეთნიკური სახელი ვვაქვს, მის აღსანიშნავად ვიყენებთ ზელსართავულ ფორმას, როდესაც საზღვრული უსულოა: ελληνική σημαία, ελληνικός πολιτισμός, ხოლო არსებითულს, როდესაც საზღვრული სულიერია: ελληνίας ζωγράφος, ελληνίδα ηθοποιός. ასევე: αγγλική γλώσσα, მაგრამ: αγγλίδα σπουδάστρια. . .

3. ვვაქვს: το νέο βιβλίο, τα νέα βιβλία, მაგრამ: – ο νέος (ახალგაზრდა კაცი, ყმაწვილი), η νέα (ახალგაზრდა ქალი, ქალიშვილი), τα νέα (ახალი ამბები)

Τι νέα;

Τα νέα είναι καλά.

Τα νέα είναι άσχημα.

თუკი ზელსართავი სახელის სუბსტანტივაცია (გაარსებითება) ხდება, ამ შემთხვევაში მას წინ დაერთვის შესაბამისი სქესის არგიკლი. გაარსებითებული ზელსართავი სახელები ისევე იბრუნვიან, როგორც არსებითი სახელები. მახვილი მოძრავია:

Το κρεβάτι του άρρωστου παιδιού.

Οι σημαίες των βάρβαρων λαών.

მაგრამ:

Η καρδιά του αρρώστου.

Οι σημαίες των βάρβαρων.

კუთვნილებითი ნაწილაკი დικός, -ή, -ό μου (σου, του ...)

როდესაც ვვსურს დავაკონკრეტოთ, ხაზი ვავუსვით, თუ ვის ეკუთვნის, ვის მიემართება ესა თუ ის სახელი, ვიყენებთ კუთვნილებით ნაცვალსახელს დικός.

-ή, -ό μου (σου, του . . .). ეს ნაცვალსახელი ორი ნაწილისაგან შედგება: ზელსართავი სახელისაგან δικός, -ή, -ό (საკუთარი) და კუთვნილებითი ნაცვალსახელისაგან μου, σου του Δικός, -ή, -ό ისე იბრუნვის და უთანხმდება არსებით სახელს, როგორც ჩვეულებრივი ზელსართავი სახელი.

δικός, -ή, -ό μου	δικοί, -ές, -ά μου
δικός, -ή, -ό σου	δικοί, -ές, -ά σου
δικός, -ή, -ό του	δικοί, -ές, -ά του
δικός, -ή, -ό της	δικοί, -ές, -ά της
δικός, -ή, -ό του	δικοί, -ές, -ά του
δικός, -ή, -ό μας	δικοί, -ές, -ά μας
δικός, -ή, -ό σας	δικοί, -ές, -ά σας
δικός, -ή, -ό τους	δικοί, -ές, -ά τους

იმ შემთხვევაში, თუკი არსებითი სახელი, რომელსაც დაერთვის კუთვნილებითი ნაცვალსახელი δικός, -ή, -ό μου (σου, του . . .) არტიკლიანია, მაშინ ჯერ იწერება არტიკლი, შემდეგ კუთვნილებითი ნაცვალსახელი, ხოლო შემდეგ არსებითი სახელი (არტიკლი შესაძლოა არსებითი სახელის წინაც განმეორდეს):

Η δική μου (η) αδελφή	Οι δικές μου (οι) αδελφές
Το δικό μου (το) ρολόι	Τα δικά μου (τα) ρολόγια
Ο δικός μου (ο) σκύλος	Οι δικοί μου (οι) σκύλοι

Αυτός είναι ο δικός του αδελφός.
 Τα βιβλία είναι δικά της, όχι δικά σου.
 Αυτό το αυτοκίνητο είναι δικό μου.
 Το δικό σου σπίτι είναι ωραίο.
 Δικά του είναι τα χρήματα.

Ο δικός μου πατέρας είναι γιατρός. – Ο πατέρας μου είναι γιατρός.
 Του δικού μου του πατέρα το όνομα είναι Γιώργος. – Του πατέρα μου το όνομα είναι Γιώργος.

Μιλώ με το δικό μου πατέρα. – Μιλώ με τον πατέρα μου.

Η δική μου μητέρα είναι ωραία. – Η μητέρα μου είναι ωραία.
 Της δικής μου μητέρας το όνομα είναι Μαρία. – Της μητέρας μου το όνομα είναι Μαρία.

Μιλώ με τη δική μου μητέρα. – Μιλώ με τη μητέρα μου.

I ულგების გმნათა წარსული დროები: Παρατατικός, Αόριστος

ο Παρατατικός – ნამყო უსრული

აღნიშნავს წარსულში განმეორებად მოქმედებას (ვწერდი ვხატავდი...)

ο Αόριστος – ნამყო სრული

აღნიშნავს წარსულში დასრულებულ ერთჯერად მოქმედებას (დავწერე, დაეხატე...).

ორივე დროის წარმოებას მოქმედებით გვარში რამდენიმე საერთო ნიშანი ახასიათებს: 1) პირველი ულგების გმნებში მახვილი ორსავე დროში ბოლოდან მესამე მარცვალზეა. 2) თუ გმნა ორმარცვლიანია, მას მესამე მარცვლად აუგმენტი (αιήθη) – ემაგება. 3) ორივე დროის საწარმოებლად გმნა დაირთავს წარსული დროის დაბოლოებებს: -α, -ες, -ε, -αμε, -ατε, -αν.

ახალ ბერძნულში განვასხვავებთ ორ ფუძეს: აწმყოს ფუძეს, რომელიც გამოხატავს უსრულ ასპექტს და აორისგის ფუძეს, რომელიც გამოხატავს სრულ ასპექტს. თუკი ვიცით გმნის ეს ორივე ფუძე, მაშინ შეგვიძლია გმნის ყველა ფორმის წარმოება.

Παρατατικός-ი აწმყოს ფუძეზე იგება:

Ενεστώτας Παρατατικός

διαβάζ-ω διαβάζ-α

κλείν-ω έκλειν-α

ντύν-ω έντυν-α

αρχίζ-ω αρχίζ-α

φωτίζ-ω φωτίζ-α

παίζ-ω παίζ-α

δουλεύ-ω δουλεύ-α

ταξιδεύ-ω ταξιδεύ-α

ულგებისას გმნა დაბოლოებებს უშუალოდ აწმყოს ფუძეზე დაირთავს:

δουλεύ-α δουλεύ-αμε έπαιζ-α παίζ-αμε

δουλεύ-ες δουλεύ-ατε έπαιζ-ες παίζ-ατε

δουλεύ-ε δουλεύ-αν έπαιζ-ε έπαιζ-αν

მრ. რიცხვის პირველ და მეორე პირში წარსული დროის დაბოლოებები ორმარცვლიანია – αμε, ατε. მახვილი, შესაბამისად, ბოლოდან მესამე ფუძისეულ მარცვალზე მოდის. ამდენად, ამ ფორმებში ორმარცვლიან სიგყვებში აუგმენტის დამატება საჭირო აღარ არის.

Χθες τα παιδιά έπαιζαν στην αυλή όλη την ημέρα.

Πέρσι δίδασκα στο σχολείο.

Την περασμένη εβδομάδα δουλεύαμε πολύ.

Κάθε πότε πήγαινε στο Θέατρο.

Με κοίταζε όταν χόρευα.

Παρατατικός-ისათვის ჩვეულია გამოთქμές, რომლებიც განმეორებითობას ან ხანგრძლივობას გამოხატავენ:

πάντα	όταν
κάθε μέρα, χρόνο, μήνα...	ειώ
κάθε φορά που	όλο το πρωί
κάθε πότε	όλη μέρα
συχνά	από καιρό
την ώρα που	

Κάθε φορά που άνοιγα το βιβλίο, με φώναζε η μητέρα μου.

Άλλαζαν αυτοκίνητα κάθε χρόνο.

Ενώ παίζαμε στην αυλή, ο γείτονας μας άκουγε ραδιόφωνο.

Την ώρα που ο κύριος Πέτρος διάβαζε η γυναίκα του μαγείρευε.

Μάθαινε ελληνικά από καιρό.

Χθες όλη μέρα έβρεχε.

Αόριστος-ი იგება აორისგის ფუძეზე, რომლის ძირითადი მახასიათებელია მისი მაწარმოებელი სუფიქსალური ნიშანი – σ, რომელსაც ზმნა ფუძეზე დაირთავს.

-θ, -ν, -ζ + σ-α → σα

νιώθω — ένωσα	ντύνω — έντυσα
πείθω — έπεισα	πληρώνω — πλήρωσα
αρχίζω — άρχισα	τελειώνω — τελείωσα(τέλειωσα)
δανειζώ — δάνεισα	φτάνω — έφτασα
διαβάζω — διάβασα	χάνω — έχασα
καθαρίζω — καθάρισα	αγοράζω — αγόρασα
κλείνω — έκλεισα	γνωρίζω — γνώρισα

სუფიქსალური σ ნიშნის ზმნის ფუძისეულ დაბოლოებებთან შეხვედრას შედეგად შეიძლება მოყვეს გარკვეული ფონეტიკური ცვლილებები:

-γ, -γγ, -ζ, -κ, -σκ, -χ, -χν, -ττ + σ-α → ჟა

ανοίγω — άνοιξα	φωνάζω — φώναξα
φυσάγω — φύλαξα	διδάσκω — δίδαξα
αλλάζω — άλλαξα	προσέχω — πρόσεξα

κοιτάζω — κοίταξα τρέχω — έτρεξα
 παίζω — έπαιξα διώχνω — έδιωξα
 φτιάχνω — έφτιαξα

-β, -π, -πτ, -φ + σ-α → ψα

ράβω — έραψα
 κόβω — έκοψα
 λάμπω — έλαμψα
 ανακαλύπτω — ανακάλυψα
 γράφω — έγραψα
 βάφω — έβαψα

εύ + σ-α → εψα

δουλεύω — δούλεψα
 μαζεύω — μάζεψα
 ξοδεύω — ξόδεψα
 ταξιδεύω — ταξίδεψα
 χορεύω — χόρεψα

δύσσω: παύω — έπαιψα

δούλεψ-α	δουλέψ-αμε	έτρεξ-α	τρέξ-αμε
δούλεψ-ες	δουλέψ-ατε	έτρεξ-ες	τρέξ-ατε
δούλεψ-ε	δούλεψ-αν	έτρεξ-ε	έτρεξ-αν

Πού ακούσατε τα νέα;
 Τον τρόμαξε ο σκύλος.
 Ξόδεψε όλα τα χρήματά του.
 Το λεωφορείο έφτασε στην ώρα του.
 Έδιωξε τη γάτα από το σπίτι.
 Του δάνεισα αυτό το βιβλίο πέρυσι.
 Χθες καθάρισαμε την αυλή μας.
 Μόλις τέλειωσε το διάβασμα έτρεξε στα παιδιά στην αυλή.

Αόριστος — Παρατατικός

Την ώρα που κλείναμε την πόρτα, ακούσαμε μια φωνή.

Έχασα το ρολόι μου όταν ταξίδευα στην Ελλάδα.

Ενώ κοιτάζαμε την τηλεόραση, άνοιξε η πόρτα.

Όταν αγόραζε το σπίτι ο αδελφός μου, οι φίλοι του του δάνεισαν τα χρήματα.

კავშირი που

1) "რომ" = ότι, πως

Ξέρω καλά που δεν έχει καιρό. (= ότι δεν έχει καιρό)

Λέει που είναι άρρωστος. (= πως είναι άρρωστος)

2) "როცა", "როდესაც"

Εκείνη την ώρα που τρώγαμε, ακούσαμε φωνές στο δρόμο.

მიმართებითი ნაცვალსახელი — που "რომელიც"

მიმართებითი ნაცვალსახელი που ფორმაუცვლელია

- Το βιβλίο που διαβάζεις είναι ελληνικό;

- Τα παιδιά που παίζουν στην αυλή είναι δικά σου;

Ασκήσεις:

1. ფრხვილებში მოცემული ველსართავი სახელები ჩასვით სათანადო ფორმაში (სქესში, ბრუნვასა და რიცხვში):

1. Η απόφαση είναι — .(καινούριος)
2. Θέλω αυτό το — κρασί. (άσπρος)
3. Η Αθήνα είναι πολύ — πόλη. (αρχαίος)
4. Ο αδελφός μου αγοράζει μόνο — ρούχα. (ακριβός)
5. Αυτή πάντα φεύγει — από το σπίτι. (τελευταίος)
6. Αγαπά — ζαγράφους. (παλιός)
7. Οι ήρωες συνήθως είναι — .(τυχερός)
8. Δε μας ενδιαφέρουν — αγάλματα. (μοντέρνος)
9. Η χώρα μας είναι πολύ — .(πλούσιος)
10. Πού είναι η — βαλίτσα σου; (καφέ)
11. Το λεωφορείο δεν έχει — θέση. (ελεύθερος)
12. Οι φίλες μου έχουν — σπίτια. (ωραίος)

13. Η ελληνική σημαία είναι — και —. (άσπρος, γαλάζιος) 14. Η — γλώσσα δεν είναι πολύ —. (ελληνικός, δύσκολος) 15. Αυτές οι ασκήσεις δεν είναι —. (εύκολος) 16. Μου αρέσουν τα —, — και — χρώματα. (κρεμ, μπεζ, μπλε)

II. ზღვაწოდებ სხვლებს მიუწერეთ სწორი ლაბოლოვებობა:

1. Η Αθήνα είναι πολύ ωραία — πόλη. 2. Αυτή η μπλούζა είναι όμοι- με τη δική μου. 3. Το όγδο- μάθημα έχει δύσκολ- ασκήσεις. 4. Τα σπίτια των πλούσι- ανθρώπων συνήθως είναι μεγάλ- και ακριβ-. 5. Η Χριστίνα μελετά τους αρχაი- πολιτισμούς. 6. Αυτή η δασκάλα έχει μόνο ήσυχ- μαθητές. 7. Η κόρη του είναι πολύ υπάκου-. 8. Η θάλασσα σήμερα είναι σκούρ-. 9. Ο φύλακας ρωτάει τους ξέν- άντρες τι θέλουν. 10. Ο Γιώργος και η Αλίκη έχουν θαυμάσι- πατέρα. 11. Η Μαρία είναι πολύ έξυπნ-, ξέρει εφτά ξέν- γλώσσες και τώρα μαθαίνει την όγδο-, τη γεωργιαν- γλώσσα.

III. ფრხილვებში მოცემული მზნებო ჩასვით Παραთათიკოს -ში:

1. Πέρσι — στους φίλους μας συχνά. (πηγαίνω) 2. Όταν τα παιδιά — στο δρόμο, ένωσαν κούραση. (τρέχω) 3. Χθες ο Νίκος όλο το βράδυ —. (διαβάζω). 4. Ο γέρος την — την ώρα που αυτή — την πόρτα. (κοιτάζω, κλείνω) 5. Συχνά — στην αυλή με τους φίλους μας το καλό καιρό. (παίζω) 6. Τα παιδιά — λουλούδια στον κήπο. (μαζεύω) 7. Πέρσι τα μαγαζιά — στις 8 το πρωί και — στις 5 το βράδυ. (ανοίγω, κλείνω) 8. Ο Γιώργος μου λέει ότι κάθε φορά που — σε μια ξένη χώρα — κάτι καινούριο. (ταξιδεύω, ανακαλύπτω) 9. Η λάμπα δε — καλά το δωμάτιο. (φωτίζω) 10. — ο ένας τον άλλο όταν —. (κοιτάζω, χορεύω)

IV. ფრხილვებში მოცემული მზნებო ჩასვით Αόρισტოს-ში

1. Ο γείτονας μας — το δέντρο μπροστά στο σπίτι του. (κόβω) 2. Η Μαρία — το ρολόι της στο δρόμο. (χάνω) 3. Ο Γιάννης — τα λουλούδια για τη μητέρα του. (αγοράζω) 4. Τα παιδιά — το δρόμο στους ξένους. (δείχνω) 5. Ο Κώστας — στον Πέτρο τα ελληνικά τραγούδια. (διδάσκω) 6. Ο αδελφός μου — καινούριο αυτοκίνητο. (αγοράζω) 7. Η φίλη μου — στην Αγγλία πέρσι. (ταξιδεύω) 8. Μας — την πόρτα ο γέρος. (ανοίγω) 9. — το γράμμα στους φίλους σου, Άννα; (γράφω) 10. Ποιος — την Αμερική; (ανακαλύπτω)

V. ფრხილვებში მოცემული მზნებო ჩასვით Παραთათიკოს-ში ან Αόρισტოს-ში:

1. Τα παιδιά — λουλούδια στον κήπο, όταν τα — η μητέρα τους. (μαζεύω, φωνάζω) 2. Το γράμμα του — στην Αθήνα τον καιρό που οι φίλοι του — στα νησιά. (φτάνω, ταξιδεύω) 3. Η μικρή Άννα δεν — το μπλε χρώμα από το πράσινο. (ξεχωρίζω) 4. Πέρσι τα μαθήματα — ακριβώς στις οκτώ η ώρα το

πρωί. (αρχίζω) 5. — πολλά λεφτά για το καινούριο σπίτι του. (ξοδεύω)
 6. Δεν — και — το χέρι της. (προσέχω, κόβω) 7. Η Λόλα — το Γιάννη στη
 μητέρα της χθες στο πάρτι. (γνωρίζω) 8. Η Χριστίνα — το βιβλίο πίσω στη
 Μαρία, μόλις το — .(γυρίζω, διαβάζω) 9. Το μαγνητόφωνο — ένα ξένο
 τραγούδι. (παίζω) 10. Δέκα παιδιά με λουλούδια στα χέρια τους — στην
 πλατεία. (χορεύω) 11. Ο Γερμανός έμπορος ο Σλήμαν — την αρχαία Τροία
 στη Μικρά Ασία. (ανακαλύπτω) 12. Χθες όλη την ημέρα — δώρα για τους
 φίλους μας. (αγοράζω) 13. Πέρσι — στη μάνα του κάθε μήνα. (γράφω)
 14. — το δωμάτιό τους με μπλέ χρώμα. (βάφω) 15. Χθες ένας ξένος — ένα
 τριαντάφυλλο στον κήπο μας. (κόβω) 16. Δεν τη — γιατί — τα μαλλιά της.
 (γνωρίζω, κόβω) 17. Ο Πέτρος — τα νέα στον πατέρα του ενώ η μητέρα του
 — το δωμάτιο. (διαβάζω, καθαρίζω)

VI. გამოგოვებული ადვილები შეავსეთ კუთვნილებითი ნაცვალსახელით
 დიკოს, -ი, -ó μου (σου, του . . .)

1. Τα — τα παπούτσια είναι ωραία. (σου) 2. Τι είναι — το όνομα; (του) 3.
 Οι — οι βαλίτσες είναι μέσα στο τρένο. (μας) 4. Φωνάζει — παιδιά. (της) 5.
 Μάζεψε λουλούδια στο — τον κήπο. (του) 6. Αγαπούμε τους — δασκάλους.
 (μας) 7. Της — αδελφής ο άντρας είναι Έλληνας. (μου) 8. Μας φώναξε η
 δασκάλα — των παιδιών. (μας) 9. Γράφουμε συχνά σε — φίλους. (μας) 10.
 Γνωρίζεις — την αδελφή; (μου)

VII. თარგმნეთ:

1. შენი და იღბლიანია, მას შესანიშნავი მეგობრები ჰყავს. 2. ჩვენი
 გადაწყვეტილებები ყოველთვის მსგავსია. 3. მარიამ მუქი ყავისფერი ჩანთა
 იყიდა. 4. ბერძნული ღროშა თეთრი და ცისფერია. 5. სპარგა მისი
 სახელგანთქმული "სპარგული" აღზრდით გამოირჩეოდა. 6. დღეს რა ღამაში
 ლურჯი ფერი აქვს მღვას! 7. ბავშვები ბაღში ყვავილებს აგროვებდნენ, როდესაც
 მათ დედამ დაუძახა. 8. კოსტა წერილს წერდა; ჩემთვის ყურადღება არ
 მოუქცევია. 9. შეიძინე იმ ბერძენი მხაგვრის ნახაგი? 10. შენი ძმა ისე შეცვლილა,
 რომ ვერც ვიცანი. 11. გუშინ მთელი დღე მზე ანათებდა. 12. ბავშვი გაიქცა და
 კატა სახლიდან გაავლო. 13. - ეს სიმღერა შენ ვინ გასწავლა? 14. - სად
 გაიცანით ქრისტინა? 15. - საბერძნეთში წვიმები ხშირია?

Λεξιλόγιο:

αγαγή η	აღმრდა/სწავლე- ბა/წვრთნა	δανείζω	ვასესხებ, სესხად გავცემ
άκρη η	კიდე, ნაპირი	δίκαιος, -η, -ο	სამართლიანი
ακριβός, -ή, -ό	ძვირი	δικός, -ή, -ό	საკუთარი, კერძო
ανακαλύπτω	აღმოვაჩენ	δώχσω	ვაგვებ
ανασκαφή η	ვათხრა	δυσατός, -ή, -ό	ძლიერი
ανήκω	ვეკუთვნი	δύσκολος, -ή, -ό	როული
ανθρωπότητα η	კაცობრიობა	ελεύθερος, -η, -ο	თავისუფალი
ανοίγω	ვხსნი, ვაღებ	ελληνικός, -ή, -ό	ბერძნული
αναπτύσσω	ვავითარებ	Ενεστώτας ο	გრამ: აწმყო
άρρωστος, -η, -ο	ავადმყოფი	εινών	ღრო
αρχαίος, -α, -ο	არქაული; ძველი	έξυπνος, -η, -ο	მაშინ, როცა
Ασία η	აზია	εποχή η	ჰკვიანი
άσπρος, -η, -ο	თეთრი	εύκολος, -η, -ο	აქ: ეპოქა, საუკუნე
άσχημα	ცუდად	Ευρώπη η	ნე
αφομοιώνω	ვიმსგავსებ. აქ: შვეითვისებ	Ευστός, -ή, -ό	ადვილი, იოლი
βάρβαρος, -η, -ο	ბარბაროსული, ვე- ლური; ბარბარო- სი	ηθιοποιός ο, η	ვერობა
βασικός, -η, -ο	ძირითადი, მთა- ვარი	ήσυχος, -η, -ο	ცხელი
βάφω	ვღებავ	θαυμασίος, -α, -ο	შხახიობი
βέβαιος, -α, -ο	დამწმუნებული	ιδιαιότερος, -η, -ο	წყნარი
βορράς ο	ჩრდილოეთი	ιδοευρωπαϊκός, -ή, -ό	შესანიშნავი
γαλάζιος, -α, -ο	ცისფერი	καθαρίζω	ვანსაკუთრებული
γεωργιανός, -ή, -ό	ქართული	καινούργ(γ)ιος, -α, -ο	ინდოევროპული
γεωγραφικός, -ή, -ό	გეოგრაფიული	καλώς (€)	ვასუფთავებ
γκρίζος, -α, -ο	ნაცრისფერი	καφέ	ახალი
γλωσσολόγος ο	ენათმეცნიერი	κέντρο το	ვუძახი
γυαστός, -ή, -ό	ცნობილი	κίτρινος, -η, -ο	ყავისფერი
γράμματα τα	აქ: დამწერლობა	κλείνω	ცენტრი
γρήγορα	სწრაფად		ყვითელი
			ვხურავ

κλίμα το	ჰავა	νοτιοανατολικός, -	სამხრეთ-აღმოსავლეთისა
κόβω	ვჭრი	ή, -ό	საუღელთისა
κοιτάζω	ვუყურებ, ვუშვებ	ντύνω	ვაცმევ
κοιτινός, -ή, -ό	ახლომდებარე	ξένος, -η, -ο	უცხო
κούραση η	ღალღა	Ξεχωρίζω	გამოვყოფ; განვასხვავებ
κρεβάτι το	საწოლი	Ξοδεύω	ვხარჯავ
κρεμ	კრემისფერი, მოყვითალო	οικοοικμικός, -ή, -ό	ეკონომიკური
κρύος, -α, -ο	ცივი	όλος, -η, -ο	მთელი
Κυκλαδικός, -ή, -ό	კიკლადური	όμοιος, -α, -ο	მსგავსი
κυρίως	ძირითადად, უმთავრესად	ούτε	არც
λάμπω	ვანათებ	παλ(α)ιά	ძველად, აღრე
μαγειρεύω	საჭმელს ვამზადებ	παλ(α)ιός, -ά, -ό	ძველი
μαζεύω	ვაგროვებ	παύω	ვწყვეტ
μάταιος, -η, -ο	ამათ	πείθω	ვარწმუნებ
μαύρος, -η, -ο	შავი	περισσότερος, -η, -ο	უმეტესი
μελέτη η	კვლევა, გამოკვლევა	περιτριγυρισμένος, -η, -ο	გარშემორტყმული
Μινωικός, -ή, -ό	მინოსური	περίφημος, -η, -ο	სახელგანთქმული
μόλις	აქ: ახლა-ღა, მაშინვე	περιών (α)	აქ: (დროს) ვაგარებ
μοιαδικός, -ή, -ό	ერთადერთი, უნიკალური	πέρσι	შარშან
μοιτέριος, -α, -ο	თანამედროვე, მოდური	πλούσιος, -α, -ο	მდიდარი
μπεζ	ჩალისფერი, ბეჯი	πνευματικά	სულიერად
μπλε	ლურჯი	πνιή η	აქ: აღმაფრენა; შთაგონება
νέα η	ახალგამრდა ქალი	πολιτικός, -ή, -ό	პოლიტიკური
νέα τα	ახალი ამბები	πολιτισμός ο	კულტურა, ცივილიზაცია
νέος, -α, -ο	ახალი//ახალგამრდა	πολιτιστικός, -ή, -ό	კულტურული
νέος ο	ყმაწვილი, ჭაბუკი	πολλά	ბევრი
νιώθω	ვგრძნობ	ποτάμι το	მდინარე
		πράσινος, -η, -ο	მწვანე
		προηγούμενος, -η, -ο	წინა
		προσέχω	ყურადღებით ვარ, ვბრუნავ/ვამჩნევ

πρωτεύουσα η	დედაქალაქი	τρόπος ο	ხერხი
πρωτοελλαδικός, -ή, -ό	წინაბერძნული	τυχερός, -ή, -ό	იბლიანი
πας	აქ: რომ (კავშ.)	ύπαιθρο το	ადგილი ღია ცის ქვეშ, სუფთა ჰა- ერზე
ράβω	კვერავ	σπάκουος, -η, -ο	გამგონი, დამჯე- რე; მორხილი
ρόλος ο	როლი	σπάρχα (parat. σπήρχα, αόρ. υπ- ήρξα)	ვარსებობ
ροζ	ვარლისფერი	φτάνω	ვალწევ//ჩავდი- ვარ
σειρά η	რიგი, მწკრივი	φτιάχσω	ექმნი, ვაკეთებ
σκούρος, -α, -ο	მუქი	φσλάγω	ვიცავ//ვინარჩუ- ნებ
Σπάρτη η	სპარტა	φσλή η	ტომი, მოღვმა
Σπαρτιάτης ο	სპარტელი	χάνω	ეკარგავ
σπαρτιάκος,-η,-ο	სპარტანული	χθες	გუშინ
σπουδαίος, -α, -ο	მნიშვნელოვანი	χορεύω	მეგვავ
στρατιωτικός,-ή,-ό	სამხედრო	ψυχικός, -ή, -ό	სულიერი
στοιχείο το	ელემენტი	αραιός, -α, -ο	შესანიშნავი
σύμβολο το	სიმბოლო		
συχνός, -ή, -ό	ხშირი		
τελευταίος, -α, -ο	უკანასკნელი		
τεράστιος, -α, -ο	ვეებერთელა		
τέχνη η	ხელოვნება//ხე- ლობა		
τόπος ο	ადგილი		
τρέφω	ვკვებავ		
τρέχω	მივრბივარ		

Εκφράσεις:

από καιρό – კარგა ხანია

από παλιά – ოდითგან

κάθε πότε – რეგულარულად

κάθε φορά που – ყოველთვის, როცა. . .

ούτε . . . ούτε . . . – არც. . . არც. . .

περιώ τον καιρό – დროს ვაგარებ

στην ώρα (μου, σου . . .) – დროზე

τα νέα – ახალი ამბები

Τι νέα; – რა არის ახალი?

την ώρα που – იმ დროს, როცა; როდესაც

მეცხრე ბაკვეთილი
ENATO MAΘHMA

Κείμενο: Η Αθήνα στα αρχαία χρόνια

Γραμματική: არაწესიერი შმნები: είμαι, έχω, θέλω, κάνω, ξέρω, αρέσω
საშუალო სქესის -μα, -ως, -σιμο (-ξιμο, -ψιμο) დაბოლოებიან

სახელთა ბრუნება

ვნებითი გვარის მიმღეობა

აღვილის შმნიშვლები

რიცხვითი სახელი (გაგრძელება)

Η Αθήνα στα αρχαία χρόνια

Στα αρχαία χρόνια η Αθήνα ήταν απλωμένη γύρω από το βράχο της Ακρόπολης. Τα σπίτια της πόλης ήταν μικρά και ισόγεια, φτιαγμένα με πέτρες ή πλίθες. Παράθυρα δεν είχαν, έπαιρναν φως και αέρα από μια εσωτερική αυλή. Τα σπίτια αυτά είχαν δύο δωμάτια. Στο ένα έμεναν οι άντρες και στο άλλο¹ οι γυναίκες. Στη μέση της αυλής ήταν ο βωμός και δίπλα του το άγαλμα του Δία.²

Οι αρχαίοι Αθηναίοι δεν έμεναν πολύ³ στο σπίτι τους. Πήγαιναν στην αγορά,⁴ όπου υπήρχαν τα καταστήματα των εμπόρων και τα εργαστήρια των τεχνιτών. Εκεί άκουγαν και τα τελευταία νέα. Η αγορά με τη μεγάλη της κίνηση ήταν η καρδιά της Αθήνας.

Οι γυναίκες συνήθως έμεναν στο σπίτι και σπάνια έβγαιναν, κυρίως στις μεγάλες θρησκευτικές γιορτές.

Σημειώσεις:

1. στο ένα στο άλλο . . . — ერთში . . . მეორეში . . .
2. ο Δίας — შვესი — ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში უზენაესი ღვთაება, ღმერთთა და კაცთა მბრძანებელი.
3. δεν έμεναν πολύ (για πολύ) — დიდხანს არ რჩებოდნენ
4. αγορά — აგორა — მოედანი, ბაზარი. ძველ საბერძნეთში ადგილი აკროპოლისის ძირში, სადაც სახალხო კრება იმართებოდა.

— Τι έκανε ο Γιώργος το περασμένο Σάββατο; — Αυτός ήταν στο θέατρο.
 Σας άρεσε το καινούριο κείμενο;
 Δεν τους άρεσε το αυτοκίνητό μας.

— Πόσο έκανε αυτό το ρολόι; — Δεν ήταν πολύ ακριβό, έκανε μόνο 15
 χιλιάδες δραχμές.

Το παιδί ήταν μόνο πέντε χρονών· ήξερε όμως δύο γλώσσες.

Πριν από ένα χρόνο δεν ξέραμε καλά ελληνικά, τώρα μιλάμε και
 καταλαβαίνουμε ωραία.

Ήξερες ότι πέρσι η Άινα έκανε ένα ωραίο ταξίδι στην Ελλάδα;

**-μα, -ως ღღ -სίμο (-ξίμο, -ψίμο) დაბოლოებიან საშუალო სქმის
 სახელთა ბრუნება**

ნათესაობით ბრუნვაში მათ აქვთ დაბოლოება -τος, ხოლო მრავლო-
 ბითში უზღვრბათ სუფიქსალური თანხმოვანი ტ:

-ως დაბოლოებიანი სახელები

Ὀν.	το	φως	τα	φώτα
Γεν.	του	φωτός	των	φώτων
Αιτ.	το	φως	τα	φώτα
Κλητ.		φως		φώτα

მსგავსად იბრუნვის: το καθεστώς, το γεγονός

Ὀν.	το	γεγονός	τα	γεγονότα
Γεν.	του	γεγονότος	των	γεγονότων
Αιτ.	το	γεγονός	τα	γεγονότα
Κλητ.		γεγονός		γεγονότα

-მა დაბოლოებიანი სახელები

Ὀν.	το	χρώμα	τα	χρώματα
Γεν.	του	χρώματος	των	χρωμάτων
Αιτ.	το	χρώμα	τα	χρώματα
Κλητ.		χρώμα		χρώματα
Ὀν.	το	άγαλμα	τα	αγάλματα
Γεν.	του	αγάλματος	των	αγαλμάτων
Αιτ.	το	άγαλμα	τα	αγάλματα
Κλητ.		άγαλμα		αγάλματα

მსგავსად იბრუნვის: πράγμα, κατάσταση, κλάμα, μάθημα, ποίημα . . .

მრ. რიცხვის ნათესაობითში მახვილი ყოველთვის ბოლოდან მეორე მარცხელზეა.

-μα დაბოლოებიან სახელთა მსგავსად იბრუნვის -σίμο (-ξίμο, -ψίμο) დაბოლოებიანი ზმნათაგან ნაწარმოები არსებითი სახელები: το ντύσιμο, το γράψιμο, το τρέξιμο, το φέρισμα, το κλείσιμο...

Ον. το	ντύσιμο	τα	ντυσίματα
Γεν. του	ντυσίματος	των	ντυσιμάτων
Αιτ. το	ντύσιμο	τα	ντυσίματα
Κλητ.	ντύσιμο		ντυσίματα

ჰენაბითი გვარის მიმღობა

აღნიშნავს გარკვეულ მდგომარეობას (ფიზიკურს ან სულიერს).

იწარმოება ზმნის ფუძეზე სუფიქსის – μένος, -η, -ο დართვით. წინადადებაში ისევე გამოიყენება, როგორც ზედსართავი სახელი, უთანხმდება არსებით სახელს სქესსა და რიცხვში, ზედსართავის მსგავსად იბრუნვის და ზედსართავისავე კითხვებზე მიუგებს: როგორი? რომელი?

θυμάνω — θυμαμένος, -η, -ο
 ευχαριστώ — ευχαριστημένος, -η, -ο
 δακρύνω — δακρυσμένος, -η, -ο
 απλώνω — απλωμένος, -η, -ο
 φτιάχνω — φτιαγμένος, -η, -ο
 κλείνω — κλεισμένος, -η, -ο
 μορφώνω — μορφωμένος, -η, -ο

Η πόρτα του σπιτιού ήταν κλεισμένη.

Ο Γιάννης είναι πολύ μορφωμένος, αλλά και πολύ παράξενος.

Με κοίταζε με μάτια δακρυσμένα.

Ήταν κλεισμένοι μέσα για τρεις ολόκληρες μέρες.

Έχεις την έκφραση του θυμαμένου ανθρώπου.

აღზონის მონონონონი (τοπικά επιρρήματα)

πάνω, επάνω (μου . . . / σε . . . / από . . .)

Το βιβλίο είναι πάνω στο τραπέζι.
Το ρολόι σου είναι πάνω από το βιβλίο.
Βάζει τα ρούχα πάνω του.

κάτω (απο . . .)

Η γάτα είναι κάτω από την καρέκλα.

κοντά (μου . . . / σε . . .)

Η αδελφή μου μένει κοντά μου . (κοντά σε μένα, κοντά στο σπίτι μου)

μπροστά (μου . . . / σε . . .)

Το βλέπω μπροστά σου. (μπροστά σ' εμένα)

μακριά (μου . . . / από . . .)

Οι φίλοι φεύγουν μακριά του. (μακρια απ' αυτόν)

δίπλα (μου . . . / σε . . .)

Έχει το γραφείο δίπλα του. (δίπλα στο σπίτι του)

πλάι (μου . . . / σε . . .)

Κτίζουν καινούριο σπίτι πλάι μας. (πλάι σ' εμάς)

γύρω (μου . . . / από . . . / σε . . .)

Μαζεύει κόσμο γύρω του.
Τα παιδιά χορεύουν γύρω από το δέντρο.

απέναντι (μου . . . / από . . .)

Αγόρασαν σπίτι απέναντί μας. (απέναντι από εμάς)

δεξιά (μου . . . / από . . .)

Το Πανεπιστήμιο είναι δεξιά σας. (δεξιά από εσάς)

αριστερά (μου . . . / απο . . .)

Το γυμνάσιο είναι αριστερά μας. (αριστερά από εμάς)

πίσω (μου . . . / από . . .)

Πίσω μας ήταν ένα αυτοκίνητο. (Πίσω από εμάς)

რიცხვითი სხეული

არა-ბული ციფრი	ბერძნული ნიშანი	რაოლენობითი	რიცხობითი
11	ια'	ένδεκα	ενδέκατος, -η, -ο
12	ιβ'	δώδεκα	δωδέκατος, -η, -ο
13	ιγ'	δεκατρείς, δεκατρία	δέκατος τρίτος, δέκατη τρίτη, δέκατο τρίτο
14	ιδ'	δεκατέσσερις, δεκατέσσερα	δέκατος τέταρτος, δέκατη τέταρτη, δέκατο τέταρτο
15	ιε'	δεκαπέντε	δέκατος πέμπτος, δέκατη πέμπτη, δέκατο πέμπτο
16	ις'	δεκάξι (δεκάξι) δέκατο έκτο	δέκατος έκτος, δέκατη έκτη,
20	κ'	είκοσι	εικοστός, -η, -ο
21	κα'	είκοσι ένας, είκοσι μα, είκοσι ένα	εικοστός πρώτος, εικοστή πρώτη, εικοστό πρώτο
22	κβ'	είκοσι δύο	εικοστός δεύτερος, εικοστή δεύτερη, εικοστό δεύτερο
30	λ'	τριάντα	τριακοστός, -ή, -ό
40	μ'	σαράντα	τεσσαρακοστός, -ή, -ό
50	ν'	πενήντα	πεντηκοστός, -ή, -ό
60	ξ'	εξήντα	εξηκοστός, -ή, -ό
70	ο'	εβδομήντα	εβδομηκοστός, -ή, -ό
80	π'	ογδόντα	ογδοηκοστός, -ή, -ό
90	ζ'	ενενήντα	ενενηκοστός, -ή, -ό
100	ρ'	εκατό(ν)	εκατοστός, -ή, -ό
101	ρα'	εκατόν ένας, εκατό μία, εκατόν ένα	εκατοστός πρώτος, εκατοστή πρώτη, εκατοστό πρώτο

102	ρβ'	εκατό δύο	εκατοστός δεύτερος, εκατοστή δεύτερη, εκατοστό δεύτερο
200	σ'	διακόσιοι, -ες, -α	διακοσιοστός, -ή, -ό
300	τ'	τριακόσιοι, -ες, -α	τριακοσιοστός, -ή, -ό
400	υ'	τετρακόσιοι, -ες, -α	τετρακοσιοστός, -ή, -ό
500	φ'	πεντακόσιοι, -ες, -α	πεντακοσιοστός, -ή, -ό
600	χ'	εξακόσιοι, -ες, -α	εξακοσιοστός, -ή, -ό
700	ψ'	εφτακόσιοι, -ες, -α	εφτακοσιοστός, -ή, -ό
800	ω'	οχτακόσιοι, -ες, -α	οχτακοσιοστός, -ή, -ό
900	λ'	εννιακόσιοι, -ες, -α	εννιακοσιοστός, -ή, -ό
1 000	,α	χίλιοι, χίλιες, χίλια	χιλιοστός, -ή, -ό
2 000	,β	δύο χιλιάδες	δισχιλιοστός, -ή, -ό
10 000	,ι	δέκα χιλιάδες	δεκακισχιλιοστός, -ή, -ό
100 000	,ρ	εκατό χιλιάδες	εκατοντακισχιλιοστός, -ή, -ό
1 000 000		ένα εκατομμύριο	εκατομμυριοστός, -ή, -ό
1 000 000 000		ένα δισεκατομμύριο	δισεκατομμυριοστός, -ή, -ό

შეზღვევა: როცხვოთო სახელო ენენიჲთა ვრთო ნ-თო იწერებდა.

Εκατό και μια νύχτα
 Δέκα χιλιάδες άνθρωποι
 Τριάντα τρεις μαθητές
 Εβδομήντα έξι μέρες

Εκατοστή πρώτη νύχτα
 Δεκακισχιλιοστός άνθρωπος
 Τριακοστός τρίτος μαθητής
 Εβδομικοστή έκτη μέρα

1996
 χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.
 χιλιοστός εννιακοσιοστός εννηκοστός έκτος.

Το βιβλίο έχει διακόσιες πενήντα σελίδες.
 Οι λέξεις του τριακοστού έβδομου μαθήματος είναι όλες δύσκολες.
 Η πόλη έχει εκατό χιλιάδες κατοίκους.

Ασκήσεις:

I. ფრხილებში მოცემული მშენებელი ჩასვით წარსული დროის სათანადო პირსა და რიცხვში:

1. Οι Έλληνες συχνά — πολέμους. (κάνω) 2. Η μικρή Ελενίτσα δεν — διάβασμα, — μαρμελάδα. (θέλω, θέλω) 3. Στα αρχαία χρόνια οι Έλληνες — τα σπίτια τους με πέτρες ή πλίθες. (φτιάχνω) 4. Οι άντρες — στην αγορά, όπου — τα τελευταία νέα. (πηγαίνω, ακούω) 5. Οι γυναίκες συνήθως δεν — από τα σπίτια τους. (βγαίνω) 6. Το παλιό μας σπίτι — τέσσερα δωμάτια. (έχω) 7. Και ο Ηρόδοτος και ο Θουκυδίδης — Έλληνες. (είμαι) 8. Του — αυτή η απόφασή σου; (αρέσω) 9. Μήπως αυτοί — την αλήθεια. (ξέρω) 10. Ο Γιώργος μου — το βιβλίο του για μια βδομάδα. (δανείζω) 11. Η Αθήνα — το πολιτικό και πολιτιστικό κέντρο της αρχαίας Ελλάδας. (είναι) 12. Η μητέρα — το παράθυρο όταν — το κλάμα του παιδιού. (καθαρίζω, ακούω) 13. Ο Σλήμαν — ανασκαφές στην Τροία. (κάνω) 14. Οι γονείς μου — πολλά χρήματα στο τελευταίο τους ταξίδι. (ξοδεύω)

II. ფრხილებში მოცემული სახელები ჩასვით სათანადო ბრუნვასა და რიცხვში:

1. Οι κοπέλες χόρευαν με — όλων — σε — τους. (η σημαία, το χρώμα, το χέρι) 2. Τα γενέθλια είναι σπουδαίο — σε — ενός —. (το γεγονός, η ζωή, ο άνθρωπος) 3. — — είναι 300 000 χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο. (η ταχύτητα, το φως) 4. Ποιά είναι — αυτού — ; (η τιμή, το πράγμα) 5. Δεν του άρεσε — της Ιωάννας. (το φέρσιμο) 6. Υπάρχουν πολλά μεγάλα — σε — της Αθήνας. (το κατάστημα, το κέντρο) 7. Ο Αντρέας έχει πολύ παράξενο —. (το γράψιμο) 8. Δε με ενδιαφέρει — τους, με ενδιαφέρει τι άνθρωποι είναι. (το ντύσιμο)

III. დაწერეთ სიტყვებით:

501η, 1000ος, 1824η, 15ος, 93ο, 100η, 99ος, 78η, 8ο, 105ος, 87η, 310ος, 89ο, 546η, 7ος, 8η

IV. რიცხვითი სახელები ჩასვით სათანადო ფორმაში და ჩაწერეთ სიტყვებით:

1. Η Αθήνα είναι σε απόσταση — χιλιομέτρων από 'δω. (260) 2. Αγόρασε την — τσάντα. (100) 3. Ο χρόνος έχει — μέρες. (365) 4. Η τάξη μας έχει — μαθητές. (31) 5. Η Αθήνα έχει — κατοίκους. (2 000 000) 6. Ο αδελφός μου πηγαίνει σε — τάξη. (8) 7. Η εικόνα της Θεσσαλονίκης είναι στη — σελίδα. (145)

V. თარგმნეთ:

1. გუშინ თქვენი სახლის კარი დაკეტილი იყო. – სად იყავი? – მთელი დღე სახლში ვიყავი. 2. არქაული ეპოქის ათენში სახლები ქვითა და აგურით იყო ნაგები, ემოს შუაგულში სამსხვერპლო იდგა, მის მახლობლად კი ზევსის ქანდაკება იყო. 3. ძველი ათენის ქალაქის გული აგორა იყო. 4. ქალები იშვიათად გამოდიოდნენ გარეთ, კაცები კი პირიქით – სახლში დიდხანს არ რჩებოდნენ. 5. მოისმინე უკანასკნელი ამბები? 6. – რა დღე იყო გუშინ? – გუშინ ხუთშაბათი იყო. 7. რა უცნაური გამომეგყველება ჰქონდა მის სახეს! 8. თცდამეორე გაკვეთილი ძალიან რთული იყო და ბავშვებმა ის კარგად არ იცოდნენ. 9. ის ქალი ერთობ უცნაურად იქცეოდა (უცნაური ქცევა ჰქონდა). 10. მასწავლებელს შენი ხელწერა ძალზე მოეწონა. 11. ძველად სახლებს შიდა ეზოებს უკეთებდნენ (ეზოები ჰქონდათ). 12. მთელი გასული კვირის განმავლობაში სულ წვიმადა. 13. ჩვენგან მარჯვენე დიდი კლდე იყო, ხოლო მარცხენე – გაშლილი ლურჯი ზღვა. 14. დაბადების დღე მნიშვნელოვანი მოვლენაა ყოველი ადამიანის ცხოვრებაში. 16. ხალხს მისი ჩაცმულობა არ მოსწონდა.

Λεξιλόγιο:

αγορά η	ბაზარი // აგორა	γιορτή η	დღესასწაული
Ακρόπολη η	აკროპოლისი	γραφείο το	აქ: ბიურო, თვისი
άλλος, -η, -ο	სხვა // მეორე	γράψιμο το	წერა, ხელწერა
απέβαιντι	პირდაპირ; საწინააღმდეგო მხარეს	γύρα	ირგვლივ, გარშემო
απλωμένος,-η,-ο	გადაშლილი	δακρύζω	ვკირი
απλώνω	(გა)ვშლი, გადავშლი	δακρυσμένος,-η,-ο	აცრემლებული
απόσταση η	მანძილი,	δεκακιςχιλιοστός, -ή, -ό	მეათიათასე
αριστερά	დამორება	δέξιά	მარჯენივ
	მარცხენე	διακόσιοι, -ες, -α	ორასი
		διακοσιοστός,-ή,-ό	მეორასე
βάψιμο το	შეღებვა	δίπλα	ახლოს, მახლობლად, გვერდით
βράχος ο	კლდე		
βωμός ο	სამსხვერპლო, საკურთხეველი	δισεκατομμύριο το	მილიარდი
		δισεκατομμυριοστός,-ή,-ό	მემილიარდე
γεγονός το	მოვლენა	δισχιλιοστός,-ή,-ό	მეორიათასე

δωδέκατος, -ή, -ό	მეთორმეტე	καθεστώς το	წყობა, წყობილება
εβδομηκοστός, -ή, -ό	სამოცდამეათე	καρέκλα η	სკამი
εικοστός, -ή, -ό	მეოცე	κατάστημα το	მალაზია
εκατομύριο το	მილიონი	κάτω	ქვევით, ქვეშ
εκατομμυριοστός, -ή, -ό	მემილიონე	κίνηση η	მოძრაობა
εκατοντακισχλιοστός, -ή, -ό	მეასიათასე	κλάμα το	ტირილი
εκατοστός, -ή, -ό	მეასე	κλείσιμο το	დახურვა
έκφραση η	აქ: გამომეტყველება	κλεισμένος, -η, -ο	დახურული
ενδέκατος, -η, -ο	მეთერთმეტე	κόσμος ο	ხალხი // მსოფლიო. აქ: ხალხი
εννεηκοστός, -ή, -ό	ოთხმოცდამეათე	μέση η	შუაგული, შუა
ευνακόσιοι, -ες, -α	ცხრაასი	μορφωμένος, -η, -ο	განათლებული
ευνακοσιοστός, -ή, -ό	მეცხრაასე	μορφώσω	ვასწავლი, ვანათლებ
εξακόσιοι, -ες, -α	ექვსასი	ντύσιμο το	ჩაცმულობა
εξακοσιοστός, -ή, -ό	მექვსასე	ογδοηκοστός, -ή, -ό	მეთხმეტე
εξηκοστός, -ή, -ό	მესამოცე	ολόκληρος, -η, -ο	მთელი
επίρρημα το	გმნიზელა	οχτακόσιοι, -ες, -α	რვაასი
εργαστήριο το	სახელოსნო	οχτακοσιοστός, -ή, -ό	მერვაასე
εσωτερικός, -ή, -ό	შიდა, შინაგანი	παράθυρο το	ფანჯარა
ευχαριστημένος, -η, -ο	კმაყოფილი	παράξενος, -η, -ο	უცნაური
εφτακόσιοι, -ες, -α	შვიდასი	πεντακόσιοι, -ες, -α	ხუთასი
εφτακοσιοστός, -ή, -ό	მეშვიდასე	πεντακοσιοστός, -ή, -ό	მეხუთასე
θηρσκευτικός, -ή, -ό	რელიგიური	πεντηκοστός, -ή, -ό	ორმოცდამეათე
θυμαμένος, -η, -ο	გაბრაზებული	περασμένος, -η, -ο	გასული, განვლილი, წარსული
θυμών	ვბრაზობ // ვაბრაზებ	πέτρα η	ქვა
ισόγειος, -α, -ο	პირველი სართულისა, მიწის ღონეზე მდებარე	πλάι	ვევრდით
		πλίθα η	გამოუწვავი აგური
		πόλεμος ο	ომი
		πολύ	აქ: დიღხანს

πόρτα η	კარი	τριακόσιοι, -ες, -α	სამასი
πράγμα το	ნივთი, საგანი	τριακοσιοστός,	მესამასე
προχθές	გუშინწინ	-ή, -ό	
		τριακοστός, -ή, -ό	ოცღამეთე
σελίδα η	გვერდი		
σπίνα	იშვიათად	φέρσιμο το	ქცევა, მოქცევა
τεσσαρακοστός,	მეორმოცე	φτιαγμένος, -η, -ο	შექმნილი, გაკე-
-ή, -ό			თებული
τετρακόσιοι,	ოთხასი	φως το	სინათლე
-ες, -α			
τετρακοσιοστός,	მეოთხასე	χιλιάδα η	ათასი, ათასეული
-ή, -ό		χίλιοι, -ες, -α	ათასი
τεχνίτης ο	ხელოსანი	χιλιοστός, -ή, -ό	მეთასე
τοπικός, -ή, -ό	აღვლის		
τρέξιμο το	სირბილი, რბოლა		

Εκφράσεις:

πριν από λίγο – ცოტა ხნის წინ

στο ένα . . . στο άλλο . . . – ერთში . . . მეორეში . . .

მეათე ბაკვიტილი
ΔΕΚΑΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενο: Η εκπαίδευση στην αρχαία Αθήνα.

Διάλογος

Γραμματική: მეორე ულლების მშნათა Παρατατικός და Αόριστος
ზედსართავი სახელი πολὺς, πολλή, πολὺ
-ος დაბოლოებიან მდებრობითი და სამუქალი სქესის
არსებით სახელთა ბრუნება
მოქმედებითი გვარის მიმღებობა

Η εκπαίδευση στην αρχαία Αθήνα

Στην αρχαία Αθήνα τη φροντίδα των παιδιών την είχαν κυρίως η μητέρα και η τροφός, γιατί ο πατέρας ήταν πολύ απασχολημένος έξω από το σπίτι. Αγόρια και κορίτσια περνούσαν τα πρώτα χρόνια της ζωής τους παίζοντας κι ακούγοντας ιστορίες από τη μητέρα ή την τροφόν. Οι ιστορίες είχαν θέματα παρμένα από τα ομηρικά έπη¹ και από τους μύθους του Αίσωπου.²

Αργότερα, όταν τ' αγόρια συμπλήρωναν τα εφτά τους χρόνια, πήγαιναν στο σχολείο, ενώ τα κορίτσια έμεναν σπίτι³ και μάθαιναν τις δουλειές της νοικοκυράς.

Η εκπαίδευση εκείνο τον καιρό ήταν ιδιωτική. Οι γιοί των φτωχών Αθηναίων σταματούσαν τις σπουδές μόλις μάθαιναν τα βασικά.⁴ Ύστερα μάθαιναν μια τέχνη. Αντίθετα, οι γιοί των πλουσίων συνέχιζαν τις σπουδές τους μέχρι τα δεκαοχτώ τους χρόνια, όταν δηλαδή έμπαιναν στην εφηβεία.

Στα είκοσι του χρόνια ο νέος Αθηναίος ήταν πια πολίτης του κράτους, τριγύριζε ελεύθερα στην αγορά, συζητούσε με τους σοφούς Έλληνες και έπαιρνε μέρος⁵ στην εκκλησία του δήμου.⁶

Σημειώσεις:

1. τα ομηρικά έπη - ჰომეროსის ეპოსი.

2. ο Αίσωπος - ეპოსე, ძვ. წ. VI ს. ბერძენი მწერალი, იჯავ-არაკის ეპოსის ფუქემდებელი.

3. μένω σπίτι = μένω στο σπίτι - სახლში ვრჩები. როდესაც μένω-ს "დარჩენის" მნიშვნელობა აქვს, თანდებულს, ჩვეულებრივ, არ ვხმარობთ.

4. μάθαιναν τα βασικά - ეუფლებოდნენ საფუქემდებს

5. παίρνω μέρος - მონაწილეობას ვღებ, ვმონაწილეობ.

ბ. η εκκλησία του δήμου - ძვ. საბერძნეთში სახალხო კრება ღვთაებად ელემენტარულ პოლემში.
 ab აგი მმართველობის უმაღლესი ორგანო (η εκκλησία - კრება, ο δήμος — ხალხი).

Διάλογος

— Γιατί μιλάς τόσο αργά¹ Αντώνη;

— Έμενα στη Γαλλία πολλά χρόνια, και δεν μιλάω καλά ελληνικά.

— Σπούδαζες εκεί;

— Ναι, σπούδαξα Νομική στο Πανεπιστήμιο του Παρισιού.

— Έμενες μόνος ή με την οικογένειά σου;

— Έμενα με την οικογένειά μου σ' ένα διαμέρισμα κοντά στο Πανεπιστήμιο.

— Είχατε διαλέξεις κάθε μέρα;

— Ναι, εκτός από το Σαββατοκύριακο.

— Τι έκανες συνήθως το Σαββατοκύριακο;

— Συνήθως διάβαζα και έγραφα, γιατί η Νομική είναι δύσκολη επιστήμη και θέλει² πολλή μελέτη. Τα βράδια όμως βγαίναμε έξω, συχνά πηγαίναμε και στο σινεμά.

— Κανονίσαμε κι εμείς για το σινεμά. Σου τηλεφώνησα χθες αλλά κανείς δε μ' απάντησε.³ Πού ήσουν;

— Σου ζητώ συγγνώμη. Δυστυχώς δεν ήμουν σπίτι, ήμουν πολύ απασχολημένος, διάβαζα όλη τη μέρα στη βιβλιοθήκη.

— Μήπως μπορείς σήμερα;

— Ευχαρίστως, σήμερα όλο το βράδυ είμαι ελεύθερος.

Σημειώσεις:

1. αργά - აქ: ნელა

2. θέλει - აქ: საჭიროებს

3. μ' απάντησε = μου απάντησε

Γραμματική

ამოცე ულუაის გმნათα Παρατατικός ლა Αόριστος

Παρατατικός-ს მეორე ულუებს გმნები (ორივე კატეგორიისა) შემდეგნაირად აწარმოებენ: - აწმეოს ფუძეზე დაირთავენ -οὐς სუფიქსს, რომელსაც მოსდევს წარსული დროის დაბოლოებები: -α, -ες, -ε, -αμε, -ατε, -αν

αγαπῶ		καλῶ	
αγαπούσ-α	αγαπούσ-αμε	καλούσ-α	καλούσ-αμε
αγαπούσ-ες	αγαπούσ-ατε	καλούσ-ες	καλούσ-ατε
αγαπούσ-ε	αγαπούσ-αν	καλούσ-ε	καλούσ-αν

მახვილი ყოველთვის -οὐς სუფიქსზე მოდის.

ευχαριστῶ — ευχαριστούσα	εξηγῶ — εξηγούσα
απαντῶ — απαντούσα	οδηγῶ — οδηγούσα
μελετῶ — μελετούσα	αργῶ — αργούσα
τραγουδῶ — τραγουδούσα	νοσταλγῶ — νοσταλγούσα
χαιρετῶ — χαιρετούσα	τηλεφωνῶ — τηλεφωνούσα
μετρῶ — μετρούσα	
περνῶ — περνούσα	
σταματῶ — σταματούσα	
συζητῶ — συζητούσα	

Αόριστος-ს მეორე ულუებს გმნათა უმეტესობა -ης სუფიქსით აწარმოებს.

αγαπῶ		αργῶ	
αγάπησ-α	αγάπησ-αμε	ἀργησ-α	ἀργήσ-αμε
αγάπησ-ες	αγάπησ-ατε	ἀργησ-ες	ἀργήσ-ατε
αγάπησ-ε	αγάπησ-αν	ἀργησ-ε	ἀργήσ-αν

მეორე ულლების მზნათ ნაწილი Αόροστος-ს შემდეგი სუფიქსებით აწარმოებს:

-ασ

γελώ — γέλασα
 διψώ — δίψασα
 πεινώ — πείνασα
 χαλώ — χάλασα

მაგრამ:

περνώ — πέρασα
 ξεχνώ — ξέχασα

-εσ

αποτελώ — αποτέλεσα
 επαινώ — επαίνεσα
 καλώ — κάλεσα
 μπορώ — μπόρεσα
 παρακαλώ — παρακάλεσα
 φορώ — φόρεσα

-ηξ

φυσώ — φύσηξα

-αξ

κοιτώ (κοιτάζω) — κοίταξα
 πετώ — πέταξα

μεθώ — μέθυσα ζω — έζησα

Τηλεφωνούσα όλο το βράδυ, αλλά κανείς δεν απαντούσε.

Σ' αυτό το σπίτι ζούσε ένας γιατρός με την οικογένειά του.

Οι φοιτητές συζητούσαν τα προβλήματά τους, όταν άκουσαν παράξενο θόρυβο.

Ξαφνικά φύσηξε δυνατός αέρας.

Ο Αντρέας κάλεσε όλους τους φίλους του στο πάρτι.

— Τηλεφώνησες στη μητέρα σου; — Όχι, δυστυχώς δεν μπόρεσα.

Ξέχασα το ρολόι μου στο σπίτι.

Ον.	η	τροφός	αι	τροφοί(τροφές)
γεν.	της	τροφού	των	τροφών
Αιτ.	την	τροφόν	τις	τροφούς(τροφές)
Κλητ.		(τροφόν)		(τροφοί)

Ον.	η	είσοδος	αι	είσοδοι
γεν.	της	εισόδου	των	εισόδων
Αιτ.	την	είσοδο	τις	εισόδους
Κλητ.		(είσοδο)		(είσοδοι)

მსგავსად იბრუნვის: η ἔξιδος, η περίοδος, η πρόοδος. . .

-ΟΣ დაბოლოებიან საშუალო სქმის სახელთა ბრუნება

მახვილი მხ. რიცხვის სახელობით ბრუნვაში გვხვდება ბოლოდან მეორე ან მესამე მარცვალზე. მრ. რიცხვის ნათესაობითში მახვილი ყველა შემთხვევაში ბოლო მარცვალზეა.

Ον.	το	ἔθνος	τα	ἔθνη
Γεν.	του	ἔθνους	των	εθνών
Αιτ.	το	ἔθνος	τα	ἔθνη
Κλητ.		ἔθνος		ἔθνη

მსგავსად იბრუნვის: το δάσος, το κράτος, το λάθος, το τέλος, το έπος

Ον.	το	μέγεθος	τα	μεγέθη
Γεν.	του	μεγέθους	των	μεγεθών
Αιτ.	το	μέγεθος	τα	μεγέθη
Κλητ.		μέγεθος		μεγέθη

მსგავსად იბრუნვის: το ἕδαφος, το πέλαγος πέλαγος-ს მრავლობით რიცხვში შესაძლოა პარალელური ფორმა ჰქონდეს – τα πέλαγα, რომელიც იბრუნვის ისევე, როგორც მრ. რიცხვში -ა დაბოლოებიანი საშუალო სქესის სახელები. ასევე, მხ. რიცხვის სახელობითში, ბრალდებითსა და წოდებით ბრუნვაში ამ სახელმა შეიძლება არ დაიროთოს S.

მოქმედებითი გვარის მიმღეობა

მოქმედებითი გვარის მიმღეობა აღნიშნავს მდგომარეობას იმ დროისათვის, როდესაც ხდება, ხდებოდა ან მოხდება მოქმედება. მას ყველა სქესისა და

როცხვისათვის ერთი ფორმა აქვს, ასევე არ გვიჩვენებს პირს.

იწარმოება სუფიქსებით: -ΟΥΤΑΣ პირველი უღლების მზნათათვის და -
ΩΝΤΑΣ მეორე უღლების მზნათათვის.

παίζοντας	φορώντας
ακούοντας	κοιτώντας
παίρνοντας	απαντώντας
φωνάζοντας	μελετώντας

Τα παιδιά μάθαιναν ακούοντας τη δασκάλα.

(ბავშვები სწავლობდნენ უსმენდნენ რა მასწავლებელს.)

Ο Γιάννης έτρεχε φωνάζοντας.

(იანისი ყვირილით მობოლდა.)

Ασκήσεις:

1. ურჩხილებში მოცემული მზნები ჩასვით წარსული ღროის სათანადო ფორმაში:

1. Αυτός με — πάντα, όταν του — . (βοηθώ, παρακαλώ) 2. Ο Αντώνης —
από πολύ κρασί. (μεθώ) 3. - Αλίκη, — στην Άννα; - Δυστυχώς δε — , —
πολύ απασχολημένη. (τηλεφωνώ, μπορώ, είμαι) 4. Ένας κύριος — από το
σπίτι μας και μας — . (περνώ, χαιρετώ) 5. — τα χρόνια αργά σαν αιώνες.
(περνώ) 6. - Γιατί δεν — στο γράμμα μου, Χριστίνα; - Αχ, συγγνώμη, το — .
(απαντώ, ξεχνώ) 7. — το ρελόι μου και τώρα γελάς; (χαλώ) 8. Γιατί δε — τον
αδελφό σου που σε — . (βοηθώ, παρακαλώ) 9. Μήπως μας — οι φίλοι μας;
(ζητώ) 10. Του — πολλές φορές. Αυτός όμως δε μου — . (γράφω, απαντώ) 11.
Η Χριστίνα — όλους τους φίλους της στη γιορτή της, — όμως το Γιώργο.
(καλώ, ξεχνώ) 12. Δεν — νερό και εμείς — όλη την ημέρα. (τρέχω, διψώ) 13. —
τον Νίκο για το βιβλίο, Φίλιππε; - Ναι, τον — αμέσως. (ευχαριστώ) 14.
Κάθε φορά που — τη δασκάλα για το παιδί μας αυτή το — πολύ. (ρωτώ,
επαινώ) 15. Οι επιβάτες — γιατί — το αεροπλάνο. (ρωτώ, αργώ) 16. Ο γέρος
— τα παλιά του ρούχα. (φορώ) 17. Σας — αυτό το βιβλίο που σας — . (βοηθώ,
δανείζω) 18. — πολύ γρήγορα το καλό που του — . (ξεχνώ, κρίνω) 19. — πολύ
ψωμί γιατί — πολύ. (αγοράζω, πεινώ) .

II. არსებობს სახელები ჩასვით სათანადო ბრუნვასა და როცხვში:

1. Κάθε πρωί πηγαίνοντας σε — συναντούσα — σε — . (η δουλειά, ο
Κώστας, ο δρόμος) 2. Ο Αχιλλέας είναι — του ομηρικού — . (ο ήρωας, το έπος)

3. Τα παιδιά συνήθως δεν αγαπούν —. (ο γιατρός) 4. Η φίλη μου διδάσκει ξένες -- σε --. (η γλώσσα, το Πανεπιστήμιο, η Αθήνα) 5. - Πόσες — έχεις κάθε μέρα; - Συνήθως έχω τέσσερις — εκτός από —. (η διάλεξη, η διάλεξη, το Σαββατοκύριακο) 6. Η Ελλάδα έχει πολλά μεγάλα — δεν έχει όμως πολλά —. (το δάσος, το ποτάμι) 7. Υπάρχει ελεύθερη — σε —; (η θέση, το αυτοκίνητο) 8. Σε ποιο — είναι — σε —; (το μέρος, η είσοδος, το αεροδρόμιο) 9. Οι αρχαίοι — τραγουδούσαν — του Ομήρου. (ο Έλληνας, το έπος) 10. — — είναι μαύρα. (το μαλλί, η Ελένη) 11. Αυτό — είναι είκοσι —. (το κρασί, ο χρόνος) 12. Οι άνθρωποι επαινούν — — τους. (η πρόοδος, το έθνος) 13. Ο γείτονάς μου έκτισε δύο — σ' ένα —. (το σπίτι, ο χρόνος) 14. Ο Γιώργος δουλεύει σε — με — του. (το εργαστήριο, ο πατέρας)

III. გამოგონებული აღვლები შეაკეთე მზნმვლითი πολύ ან მელსართავით
 πολύς, πολλή, πολύ

1. Τη δουλειά την έκανες — καλά. 2. Η Χριστίνα μελετούσε —. 3. Οι γνώσεις του για την ιστορία της Ελλάδας είναι —. 4. Αυτός ξέρει — ξένες γλώσσες. 5. Ο Φίλιππος μιλάει με — λάθη. 6. Ξέρεις αγγλικά — καλά. 7. Έχεις — φίλους στην Ελλάδα; 8. - Θέλεις — ζάχαρη στο τσάι σου; - Όχι, θέλω — λίγη. 9. Η αδελφή μου έχει — δουλειά κάθε μέρα. 10. Η ελληνική γλώσσα δεν είναι — δύσκολη.

IV. უპასუხეთ კითხვებს:

1. Ποιος είχε τη φροντίδα για τα παιδιά στην οικογένεια στην αρχαία Αθήνα; 2. Πώς περνούσαν τα πρώτα τους χρόνια τα παιδιά; 3. Τι ιστορίες άκουγαν τα παιδιά; 4. Πόσων χρονών πήγαιναν στο σχολείο; 5. Πήγαιναν στα σχολεία και τα κορίτσια; 6. Τι έκαναν τα κορίτσια; 7. Τι έκαναν στα είκοσί τους χρόνια οι νέοι Αθηναίοι;

V. თარგმნეთ:

1. — დღეს თეატრში მივლივართ, დრო თუ გაქვთ, წამობრძანდით ჩვენთან ერთად. — სამწუხაროდ, დღეს ძალიან დაკავებული ვარ, ბევრი სამუშაო მაქვს. 2. ამ კაცმა მთელი ცხოვრება სიმღერასა და ცეკვაში გაატარა. 3. — კიდევ წვიმს გარეთ? — არა, წვიმა უკვე შეწყდა. 4. რამდენი წლის ასაკში ხლებოდა (იყო) ახალგაზრდა ათენელი სახელმწიფოს მოქალაქე? 5. ძველად პომეროსის ემოსს მღეროდნენ. 6. ბევრი ბერძენი ქალი სწავლის შემდეგ აღარ მუშაობს. 7. ქრისტინა ლაპარაკისას ბევრ შეცლომას უშვებს (ბევრი შეცლომით ლაპარაკობს). 8. ცხოველები გყეში შედიან. 9. ამ მხარეებში სიამოვნებით ვმოგვაჯრობ. 10. საბერძნეთის ისტორიის რომელი პერიოდი

გაინტერესებთ? 11. – რატომ შეწყვიტე კითხვა? – ეს თემა არ მაინტერესებს. 12. გაფხულის ბოლოს ისე არ ცხელა. 13. იანისი უყურებდა ანას და არაფერს ამბობდა. 14. მთელი დღე ტყეში ხეტიალის შემდეგ ძალიან მოგვშივდა და მოგვწყურდა. 15. მათ თქვენი ბინა არ მოეწონათ? 16. – რა უნდოდა იანისს? – მან იკითხა, რომელი საათი იყო. 17. ხალხი სახელმწიფოს პრობლემებს განიხილავდა. 18. დარაჯს ვკითხეთ, თუ სად იყო ამ ბალიდან გამოსასვლელი.

Λεξιλόγιο:

αμέσως	მაშინვე	επαινώ (ε)	ვაქებ
αποσβολημένος,	დაკავებული	επιστήμη η	მეცნიერება
-η, -ο		έπος το	ეპოსი
αργά	აქ: ნელა	ευχαρίστας	სიამოვნებით
αργότερα	მოგვიანებით	εφηβεία η	სიყმაწვილე, სიჭაბუკე
βασικά τα	საფუძვლები		
γελώ (α)	ვიცინი/ვყვირი	ζω	ვცხოვრობ
		ζητώ (α)	ვეძებ // ვითხოვ// მოვითხოვ
δάσος το	ტყე		
δηλαδή	მაშ, სწორედ, მაშასადამე	θήμα το	თემა
δήμος ο	აქ: ხალხი, დემოსი	ιδιωτικός, -ή, -ό	კერძო, პირადი, საკუთარი
διαμέρισμα το	ბინა	ιστορία η	ისტორია// მოთხრობა, ამბავი
διψώ (α)	მწყურია		
έδαφος το	მიწა, ტერიტორია	κανείς	ვინმე
έθνος το	ერი, ეთნოსი	κανονίζω	ვათანხმებ; მოვაწყობ
είσοδος η	შესასვლელი		
εκκλησία η	ეკლესია.	κοιτώ = κοιτάζω	
	აქ: კრება	κράτος το	სახელმწიფო
εκπαίδευση η	განათლება		
εκτός (από)	გარეშე, გარდა	λάθος το	შეცლომა
ελεύθερα	თავისუფლად	μέγεθος το	სიდიდე
έξοδος η	გამოსასვლელი	μεθώ (α)	ვთვრები

μελέτη η	აქ: მუშაობა, მე- ცადინეობა	πρόοδος η	პროგრესი, წინ- სვლა
μένω	აქ: ვრჩები		
μέρος το	ნაწილი // მხარე	Σαββατοκύριακο το	შაბათ-კვირა
μέχρι	-მდე (თანდებუ- ლი)	σινεμά το	კინოთეატრი
μόλις	აქ: მაშინვე	σοφός, -ή, -ό	ბრძენი
μόνος, -η, -ο	მარტო	σπουδή η	სწავლა
μπαίνω	შევიღვივარ	σταματά (α)	ვწყვეტ, ვჩერ- ლები
μπορώ (ε)	შემიძლია	συγγνώμη η	ბოდიში
μύθος ο	მითი, არაკი	στζητά (α)	განვიხილავ, ვმსჯელობ
νέος ο	აქ: ახალგაზრდა	συμπληρώσω	ვავსებ. აქ: ვას- რულებ, ვხლები
νοικοκυρά η	ღიასახლისი	συγχίζω	ვავრძელებ
νομική η	იურისპრუდენცია, სამართალი		
Ξαφικά	უცნაოდ	τέλος το	ბოლო, დასასრუ- ლი
Ξεχνώ (α)	ვივიწყებ	τέχνη η	ხელობა/ხელოვ- ნება
ομηρικός, -ή, -ό	ჰომეროსის	τριγυρίζω	სიარული, ხეტი- ალი
Παρίσι το	პარიზი	τροφός η	ძიძა
παρμένος, -ή, -ό	ალეზული		
πεινώ (α)	მშია	ύστερα	შემდეგ
πέλαγο(ς) το	ზღვა	φροντίδα η	ზრუნვა, სამრუ- ნავი
περίοδος η	პერიოდი	φτωχός, -ή, -ό	ღარიბი
πετώ (α)	ღავფრინავ	φυσά (α)	ვუბერავ
πια	უკვე		
πολίτης ο	მოქალაქე	χαλά (α)	ვაფუჭებ
πολύς, πολλή,	ბევრი		
πολύ			
πρόβλημα το	პრობლემა		

Εκφράσεις :

εδώ και...— აი, უკვე...

εκτός από — გარდა

ζητώ συγγνώμη, συγγνώμη — ბოდიშს ვიხდი

παίρνω μέρος — მონაწილეობას ვიღებ

მეთერთმეტე გაკვეთილი
ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενο: Η ακρόπολη των Αθηνών
Ποιήματα
Γραμματική: არაწესიერი ვმნები
 მომავალი დროები
 კავშირებითი კილო

Η Ακρόπολη των Αθηνών¹

Η Ακρόπολη των Αθηνών, το μεγαλύτερο μνημείο όλων των εποχών είναι δημιούργημα της κλασικής περιόδου (V- IV αιώνας π.Χ.)², όταν μετά το τέλος των περσικών πολέμων, οι Έλληνες άρχισαν να ανοικοδομούν τα ιερά τους.

Τότε, οι Αθηναίοι, με αρχηγό τον Περικλή,³ θέλησαν να τιμήσουν τους θεούς και μάλιστα τη θεά Αθηνά,⁴ που πίστευαν πως τους βοήθησε να νικήσουν τους Πέρσες. Γι' αυτό αποφάσισαν να χτίσουν ξανά στην Ακρόπολη τους ναούς, που τους κατέστρεψαν οι Πέρσες.

Έτσι, επάνω στο βράχο της Ακρόπολης έχτισαν το μικρό ναό της Αθηνάς Νίκης ή Απτέρου Νίκης,⁵ όπως τον λένε,⁶ τα Προπύλαια,⁷ το Ερέχθειο⁸ με τις περίφημες καρνάτιδες και το λαμπρό Παρθενώνα.⁹

Αρχιτέκτονες του Παρθενώνα ήταν ο Ικτίνος και ο Καλλικράτης.¹⁰ Τη φροντίδα και την επίβλεψη όλου του έργου την είχε ο γλύπτης Φειδίας.¹¹ Του Φειδία ήταν και τα δύο¹² αγάλματα της Αθηνάς - ένα χρυσελαφάντινο μέσα στον Παρθενώνα, και ένα χάλκινο, έξω από τον Παρθενώνα. Το τελευταίο ήταν τόσο μεγάλο που οι ταξιδιώτες το έβλεπαν από πολύ μακριά.

Σημειώσεις:

1. Αθηνών - ქალაქი ათენი ქველად მრავლობითის ფორმით იხმარებოდა - Αθηνάι.
2. π.Χ. - πρὸ Χριστοῦ - ქრისტემობამდე.
3. ο Περικλῆς - პერიკლე, გამოჩენილი ძველი ბერძენი სახელმწიფო და პოლიტიკური მოღვაწე, დემოკრატიული ათენის ლიდერი, სტრაგეგოსი (ძვ. წ. 490-429).
4. ἡ Αθηνά - ათენა, ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში ერთ-ერთი უმთავრესი ღვთაება, გეგის ასული, ქალაქ ათენის მფარველი, კანონების დამწესებელი და სამართლიანობის დამცველი, სიბრძნის ქალღმერთი.
5. ο ναός της Αθηνάς Νίκης ἢ Ἀπτέρου Νίκης - ნიკე აპტეროსის ტაძარი (უფროს ნიკეს ტაძარი). ნიკე - ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში გამარჯვების ქალღმერთი. ათენის აკროპოლისის კომპლექსში ნიკე აპტეროსის ტაძარი სინამდვილეში წარმოადგენს "ათენა ნიკეს" ანუ ათენა-გამარჯვების ტაძარს.
6. ὄπας τον λέει - როგორც მას უწოდებენ.
7. τα Προπύλαια - პროპილეები, სიგყვა-სიგყვით ნიშნავს წინკარს, შესასვლელს. პროპილეები ათენის აკროპოლისის არქიტექტორულ კომპლექსში წარმოადგენს ხელოვნების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ძეგლს - კოლონებით შემკულ დიდებულ შესასვლელს.
8. Ερέχθειο - ერექთეიონი, აკროპოლისის კომპლექსის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სატაძრო ნაგებობა, რომელიც გამოირჩეოდა ფასადთა მრავალფეროვნებით, რომელთაგან ყველაზე ცნობილია ფასადი კარიადილებით.
9. ο Παρθενώνας - ქალღმერთ ათენა პართენოსის (ქალწულის) ტაძარი აკროპოლისზე. (ახალბერძნ. παρθένια - ქალწული).
10. ο Ικτίνας, ο Καλλικράτης - იქტინე, კალიკრატე, ძველი ბერძენი არქიტექტორები. (ძვ. წ. V ს.)
11. ο Φειδίας - ფიდეასი, ძვ. წ. V საუკუნის ბერძენი მოქანდაკე, ძველი ბერძნული ხელოვნების ერთ-ერთი უდიდესი ოსტატი.
12. και τα δύο - ორივე.

Ο ὄρκος των Αθηναίων εφίβων

Θα τα κρατώ τα ὄπλ' αὐτά¹ και δε θα τα ντροπιάσω
 και μόνιος και με συντροφιά κι εδῶ κι ὅπου κι αν λάχω,²
 θα πολεμήσω ακούραστα κι αφρόντιστα θα πέσω
 και την πατρίδα μια φορά μεγάλη θα την κάμω³
 και τους δικαίους θ' αγαπῶ⁴ και θα τιμῶ τους νόμους,
 θα κατατρέχω το κακό. θα σφάζω τον προδότη,
 και ανίσως⁵ ψέματα μιῶ, κολάστε με⁶, θεοί μου!

μετάφραση του Κωστή Παλαμά

Σημειώσεις:

1. τα ὄπλ' αὐτά = τα ὄπλα αὐτά
2. λάχω - υποτακτική 8^{ης} μορφῆς λαχάω (ἀόρ. ἔλαχα)
3. κάμω = κάνω
4. θ' αγαπῶ = θα αγαπῶ
5. ανίσως = αν ἴσως
6. κολάστε με - დამსაჯეთ

Πρώτα γενέθλια

Ο ποιητής εκφράζει τα τρυφερά συναισθήματα που πλημμυρίζουν την ψυχή του στα πρώτα γενέθλια του παιδιού του.

Μεγαλώνεις πλάι μου -
 κι εγώ μικραίνω.
 Έμαθες να περπατάς -
 κι εγώ αρκουδίζω.
 Έμαθες να μιλάς -
 κι εγώ τα χάνω.¹

Λουκάς Κούκουλας

Σημείωση:

1. τα χάνω - ვηδῶ, σαρξὶς θηδῶ.

Γραμματική:

ἑνεστώτης ἑπιθετικῶς

ἑνεστώτης	Παρατατικός	Ἀόριστος
ανήκω	ανήκα	---
αρέσω	άρεσα	---
βάζω	έβαζα	έβαλα
βγαίνω	έβγαίνα	βγήκα
βλέπω	έβλεπα	είδα
βρίσκω	έβρισκα	βρήκα
δίνω	έδινα	έδωσα
ενδιαφέρω	ενδιέφερα	---
ζώ	ζούσα	έζησα
θέλω	ήθελα	θέλησα
καταλαβαίνω	καταλάβαινα	κατάλαβα
κλαίω	έκλαιγα	έκλαψα
λέω	έλεγα	είπα

μαθαίνω	μάθαινα	έμαθα
μένω	έμεινα	έμεινα
μπαίνω	έμπαινα	μπήκα
ξεχνώ	ξεχνούσα	ξέχασα
παίρνω	έπαιρνα	πήρα
περιμένω	περίμεινα	περίμεινα
πηγαίνω	πήγαινα	πήγα
πίνω	έπινα	ήπια
πλένω (πλύνω)	έπλενα	έπλυνα
πρέπει	έπρεπε	—
στέλνω	έστελναι	έστειλα
τρώ(γ)ω	έτρωγα	έφαγα
υπάρχω	υπήρχα	υπήρξα
φέρνω	έφερνα	έφερα
φεύγω	έφευγα	έφυγα
φταίω	έφταιγα	εφταιξα

მომავალი ღრო (ο Μέλλοντας)

მომავალი უსრული (ο Συνεχής μέλλοντας)

აღნიშნავს მომავალში განმეორებად ან ხანგრძლივი ღროის განმავლობაში მიმდინარე მოქმედებას.

მომავალი უსრული არის კიდევ ერთი ღრო, რომელიც აწმყოსა და ნამყო უსრულთან ერთად იწარმოება აწმყოს ფუძის გამოყენებით. იგი იწარმოება მარტივად — აწმყო ღროის თხრობითი კილოს ფორმას წინ დაერთვის მომავლის მაწარმოებელი ნაწილაკი θα:

θα διαβάζω	θα διαβάζουμε	θα εξηγώ	θα εξηγούμε
θα διαβάζεις	θα διαβάζετε	θα εξηγείς	θα εξηγείτε
θα διαβάζει	θα διαβάζουν	θα εξηγεί	θα εξηγούν

θα ρωτώ (ρωτάω)	θα ρωτάμε (ρωτούμε)
θα ρωτάς	θα ρωτάτε
θα ρωτά (ρωτάει)	θα ρωτάνε (ρωτούνε)

მომავალი სრული (ο Απλός μέλλοντας)

აღნიშნავს ერთჯერად მოქმედებას მომავალში. მასაც თა ნაწილაკით ვაწარმოებთ. მხოლოდ, ამ შემთხვევაში გმნა აწმყო ღროის დაბოლოებებს

Αόριστος-ის ფუძეზე ღიბრთავს.

მახვილი პირველი უღლების გმნებს აქვთ იმ მარცვალზე, რომელზეც აწმყო ღროში ჰქონდათ, ხოლო მეორე უღლების გმნებს – ფუძის ბოლო მარცვალზე.

<i>Ενεστώτας</i>	<i>Αόριστος</i>	<i>Απλός Μέλλοντας</i>	
διαβάζω	διάβασ-α	θα διαβάσ-ω	θα διαβάσ-ουμε
		θα διαβάσ-εις	θα διαβάσ-ετε
		θα διαβάσ-ει	θα διαβάσ-ουν
ρωτώ	ρώτησα	θα ρωτήσ-ω	θα ρωτήσ-ουμε
		θα ρωτήσ-εις	θα ρωτήσ-ετε
		θα ρωτήσ-ει	θα ρωτήσ-ουν
γράφω	έγραψ-α	θα γράψω	
μιλώ	μίλησα	θα μιλήσω	
εξηγώ	εξήγησα	θα εξηγήσω	

არაწესიერი გმნები

βγαίνω	βγήκ-α	θα	βγω
βρίσκω	βρήκ-α	θα	βρω
βλέπω	εί-δ-α	θα	δω
καταλαβαίνω	κατάλαβ-α	θα	καταλάβω
λέω	εί-π-α	θα	πω
μαθαίνω	έ-μαθ-α	θα	μάθω
μπαίνω	μπήκ-α	θα	μπω
παίρνω	πήρ-α	θα	πάρω
πηγαίνω	πήγ-α	θα	πάω
πίνω	ή-πι-α	θα	πιώ
τρώγω	έ-φαγ-α	θα	φάω
θα δω	θα δούμε	θα πω	θα πούμε
θα δεις	θα δείτε	θα πεις	θα πείτε
θα δει	θα δουν	θα πει	θα πούν(ε)

მოძვეალ სრულს მხვავსად აწარმოებს: μπαίνω, βγαίνω, βρίσκω.

πηγαίνω.ღა τρώγω მოძვეალ სრულს შემღევნაირად აწარმოებენ:

θα πάω	θα πάμε	θα τρώω	θα τρώμε
θα πας	θα πάτε	θα τρως	θα τρώτε
θα πάει	θα παν(ε)	θα τρώει	θα τρώνε

- Τι θα πει αυτό; (რას ნοზნავს? რა ჰქვია?)
- Αυτό θα πει ο δρόμος.
- Θα πιούμε πολύ κρασί στα γενέθλιά σου απόψε.

Συνεχής Μέλλοντας

Θα γράφω όλο το βράδυ σήμερα.
 Από τη Δευτέρα θα δουλεύω στο μαγαζί του Γιάννη.
 Θα ακούγω τα νέα κάθε βράδυ.
 Ο Γιαννάκης θα μας φέρνει το ψωμί κάθε πρωί.

Απλός Μέλλοντας

Αύριο θα γράψω ένα γράμμα στους φίλους μου.
 Ο Γιάννης με παρακάλεσε και τη Δευτέρα θα δουλέψω στο μαγαζί του.
 Θα ακούσουμε τα νέα απόψε;
 Σήμερα θα μας φέρει το ψωμί ο γείτονάς μας.
 Το κατάστημα θα κλείσει σε πέντε λεπτά.

უარყოფითი წინადადებებში უარყოფითი ნაწილაკი δε(ν) θα-ს წინ ღვას:
 Δε θα βγεις έξω το βράδυ;

თუ წინადადებაში ირიბ ან პირდაპირ დამატებად ნაცვალსახელის სუსტი ფორმა გამოყენებული (რომელიც, როგორც წესი, მზნას წინ დაერთვის), მა ნაწილაკი ნაცვალსახელის წინ ღვება.

ასეთი სახის უარყოფითი წინადადებებში უარყოფითი ნაწილაკი – δε θα-ს წინ თავსდება:

- Δε θα του τηλεφωνიწა სწმერა.
- Δე θα მუა ფერის თო νερό; - Μάλιστα, θα σου თო φέρω.
- Θα მუა დώσεις თიუ პένα თუ; - Όχι, დე θα თუ თო დώσω. Θα მუა თიუ χაσει.

კავშირებითი კილო (Υποτακτική έγκλιση)

კავშირებითი კილო ისეთ მოქმედებას გამოხატავს, რომელიც შესაძლებელია, სასურველია, მოსალოდნელია მომხდარიყო, ხდებოდეს ან მოხდეს. ამ კილოს წარმოებისას, ჩვეულებრივ, თრი მზნა მონაწილეობს -

პირველი (ძირითადი მზნა) სურვილის, დამოკიდებულების გამოხატველია (დაისმის თხრობით კილოში), ხოლო მეორე იმ მოქმედებას გამოხატავს, რაც სასურველი, შესაძლებელი თუ მოსალოდნელია, რომ მოხდეს (დაისმის კავშირებით კილოში).

კავშირებითი კილო მომავალი დროის ანალოგიურად იწარმოება. შესაბამისად, გვაქვს სრული და უსრული ასპექტის კავშირებითი კილო (συνεχής და απλή υποτακτική). კავშირებითი კილოში მანაწილას ნაცვლად მზნის უღლებად ფორმას წინ ერთვის ნაწილაკი *να*. თუკი ორივე რიცხვის პირველ და მესამე პირში მზნას ნების დართვის, სურვილის გამოხატვის მნიშვნელობა აქვს, მაშინ იგი მეტწილად *να* ნაწილას ნაცვლად დაირთავს *ας* ნაწილას.

Συνεχής Υποτακτική

აღნიშნავს გახანგრძლივებულ, მრავალჯერად ან განმეორებად მოქმედებას წარსულში, აწმყოსა და მომავალში.

να διαβάζω	να διαβάζουμε
να διαβάζεις	να διαβάζετε
να διαβάζει	να διαβάζουν

να μιλάω (μιλάω)	να μιλούμε (μιλάμε)	να λέω	να λέμε
να μιλάς	να μιλάτε	να λες	να λέτε
να μιλά (μιλάει)	να μιλούν (μιλάνε)	να λέει	να λένε

Απλή Υποτακτική

გამოხატავს ერთჯერად, შედეგის შემცველ მოქმედებას:

να διαβάσω	να διαβάσουμε		
να διαβάσεις	να διαβάσετε		
να διαβάσει	να διαβάσουν		
να μιλήσω	να μιλήσουμε	να πω	να πούμε
να μιλήσεις	να μιλήσετε	να πεις	να πείτε
να μιλήσει	να μιλήσουν	να πει	να πουν

Συνεχής

Θέλω να τραγουδώ και να χορεύω όλη μέρα.

Έχετε τόσα λεφτά να αγοράζετε καινούρια ρούχα κάθε μέρα;

Δε σου είπε η δασκάλα να διαβάζεις πολύ;

Απλή

Θέλεις να σου τραγουδήσω ένα ωραίο τραγούδι;
 Έχεις λεφτά να μου δανείσεις να αγοράσω αυτό το ρολόι;
 Μου είπε η δασκάλα να διαβάσω αυτή την ιστορία.

σήμερα, χθες, αύριο

Θέλω να πάω στο σινεμά με την Αλίκη σήμερα.
 Χθες αποφασίσαμε να της κάνουμε δώρο ένα μαγνητόφωνο.
 Μπορείς να με βοηθήσεις αύριο;

ახალბერძნულში ინფინიტივი – მზნის საწყისი ფორმა – არა გვაქვს. მის
 მავივრობას კავშირებითი კილო ასრულებს:

Θέλω να παίζω.
 Έχει σκοπό να φύγει.
 Δεν μπορώ να περιμένω πια.
 Σπάνια το ήθελε αυτό, να μένει μόνος στο σπίτι.
 Ένα μόνο δεν ξέρω να λέω ψέματα.
 Ο πόθος του να ταξιδέψει δεν έσβησε ποτέ.
 Θέλει να φύγει.
 Ας πάει στο καλό.
 Να το πω; Τι να κάνω;
 Τότε να δεις τι αξίζω.
 Ας τελειώσω πρώτα και βλέπουμε ύστερα.
 Θέλω να σου αγοράσω ένα δώρο.

უარყოფით წინადალებებში უარყოფით ნაწილაკს – δε(ν) – ცვლის
 ნაწილაკი μη(ν).

Συνεχής

Ο Γιατρός του είπε να μην ταξιδεύει συχνά.
 Του λέει να μην ανοίγει το παράθυρο όταν κάνει κρύο.
 Σε παρακαλώ να μη φωνάζεις τόσο δυνατά.
 Τους συμβουλεύω να μη διαβάζουν τη νύχτα.

Απλή

Ο γιατρός του είπε να μην ταξιδέψει αυτό το καλοκαίρι.
 Του είπε να μην ανοίξει το παράθυρο γιατί έκανε κρύο.
 Να μη με φωνάξεις, δε θα είμαι σπίτι.
 Θέλω να μη διαβάσουν αυτό το βιβλίο, δεν είναι για τα παιδιά.

კავშირებითი კილო იხმარება:

1. მშენებანი: μπορώ, θέλω, არέσει, უპირო მშენებანი და ვამოთქმებანი:
 πρέπει, είναι ανάγκη, είναι δυνατό, είναι αδύνατο, είναι καλό, είναι ώρα,
 μπορεί, μακάρι, έχω να . . .

Θέλω να δω τη Δήμητρα.

Πρέπει να μελετήσεις το μάθημα για αύριο.

Σας არέσει να ταξιδεύετε το χειμώνα;

Είναι δύσκολο να δουλεύει κανείς μαζί του.

Είναι εύκολο να μαθαίνεις ξένες γλώσσες;

Είναι καλό να κάνεις βόλτα καθημερινά.

- Θα πας μαζί μας στο θέατρο; - Δεν μπορώ σήμερα, έχω να δουλέψω στο
 σπίτι. (=πρέπει να δουλέψω)

Έχω να γράψω αυτό το γράμμα οπωσδήποτε. (=πρέπει να γράψω)

Είναι ώρα να πεις ένα τραγούδι.

Είναι αδύνατο να είναι αλήθεια.

Πρέπει να είσαι προσεκτικός.

Είναι ανάγκη να φύγετε αμέσως;

Είναι ώρα να πηγαίνουμε.

Μας απαγορεύουν να μπούμε μέσα.

Μπορείς να μου πεις τι ώρα είναι;

Δεν είναι δυνατό να φύγει από 'δώ.

Μπορεί να χιονίσει σήμερα.

Σε λίγο μπορεί να ανοίξουν την ταβέρνα.

Μακάρι να τον δω.

2. ირობ კითხვითი ან ბრძანებითი წინადადებები:

Δεν ήξερα τι να πω.

Της είπα να μη πάει εκεί.

- Να της το πω; να της το γράψω; - Να της το γράψεις.

3. მიზნის ან შედეგის გამოსახვად:

Πήγε να φέρει το βιβλίο του.

Έτρεχε να μη χάσει το τρένο.

Πρέπει να είσαι εκεί να τον δεις.

Παρακάλεσε αλλά δεν είχα χρήματα να της δώσω.

Φτιάχνει μια πίττα που να τρως και να γλείφεις τα δάχτυλά σου.

კავშირებით კილოში ხშირად ვხვდებით კავშირებს: για (να), πριν, ან, პროτού . . .

Άνοιξε το παράθυρο για να μπει μέσα ο αέρας.

Για να πάει κανείς εκεί πρέπει να πάρει πολλά χρήματα μαζί του.

კავშირებით კილოსა და მომავალ ღროში ქვეწყობის ღროს დამოკიდებული წინადადებებიდან ნა და ზა ნაწილაკები ხშირად ამოვარდება:

Όταν ανοίξουν το κατάστημα θα μπορούμε μέσα.

Το καλοκαίρι, όταν τελειώσουν τα μαθήματα, θα πάμε στα νησιά.

Αν βρω λίγο καιρό, θα το κάνω.

Ο γέρος έφυγε από το σπίτι πριν (να) ξημερώσει καλά καλά.

Περίμενε προτού (να) μιλήσει αυτός πρώτος.

Το έκανε προτού (να) φύγει.

Θα του το πω όταν τον δω.

Θα φύγουμε αμέσως μόλις τους χαιρετήσουμε.

Θα σβήσω το φως μόλις τον πάρει ο ύπνος.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ:

I. ფრჩხილებში მოცემული ვიხები ჩასვით სრულ ან უსრულ მომავალ ღროში:

1. Σε λίγο — τα μαθήματα. (αρχίζω) 2. Το τρένο — σε πέντε λεπτά. (φεύγω) 3. — ένα γράμμα στη Μαρία, Μάχη; (γράφω) 4. Ο Γιώργος λέει ότι πάντα — τον πατέρα του. (βοηθά) 5. Αυτός λέει ότι — με — να μάθω ελληνικά. (βοηθά) 6. — και 'συ στο θέατρο; — Πώς όχι. Δε — ένα τέτοιο έργο; (πηγαίνω, βλέπω) 7. Τι λες, — αύριο ή όχι; (βρέχει) 8. — σου — όταν έχω καιρό. (γράφω) 9. Τι — αυτή η λέξη στα ελληνικά; (λέω) 10. Εγώ δε — αν και με παρακαλούν πολύ. (πηγαίνω) 11. Να δουλεύεις πολύ; μόνο έτσι — τη

γλώσσα. (μαθαίνω) 12. — καλά φρούτα στην αγορά, αν πας πρωί. (βρίσκω) 13. — με τους φίλους μας στο πάρτι αύριο. (χορεύω) 14. Τι ώρα — οι γονείς σου τη δουλειά τους; (τελειώνω) 15. Από αύριο — τα σχολεία γιατί αρχίζει το καλοκαίρι. (κλείνω) 16. Την εφημερίδα — μου τη — ο αδελφός μου. (φέρνω) 17. Δε -- ποτέ αυτό το καλό που μου έκανες. (ξεχνώ) 18. — νωρίς και — αργά το καλοκαίρι. (ξημερώνω, βραδιάζω) 19. Αν δε φας τώρα το φαγητό σου, δε — . (μεγαλώνω) 20. — κι εγώ. (φεύγω) 21. Αυτοί — όπως και τότε. (νικώ) 22. Λέει ότι — κι αυτός. (φεύγω) 23. Αν θέλεις — μαζί σου. (πηγαίνω) 24. Από αύριο το λεωφορείο — στις 8 το πρωί. (αναχωρώ) 25. Αυτά τα χρήματα δε — μου — ως το τέλος του μήνα. (φτάνω) 26. — στη Μαρία ελληνικά βιβλία, γιατί αρχίζει να μαθαίνει ελληνικά. (αγοράζω)

II. ურჩხოლუებო მოცემული მშენებო ჩანვით კავშირებოთ კოლოში (სრული ან უსრული ფორმით):

1. Είναι ώρα — στο σχολείο, Άννα. (πηγαίνω) 2. Δεν είναι καιρός — τώρα, Μάχη. (διαβάζω) 3. Γιάννη, δεν πρέπει — τόσα λεφτά. (ξοδεύω) 4. Μπορείς — το παράθυρο αν θέλεις. (ανοίγω) 5. Μου αρέσει — στο σχολείο κάθε πρωί. (περπατώ) 6. Ήθελε — αλλά δεν μπόρεσε, ήταν μικρός ακόμα. (περπατώ) 7. Ο Αντώνης αρχίζει — ελληνικά από αύριο. (μαθαίνω) 8. Θέλω — τα νέα σου γρήγορα. (μαθαίνω) 9. Έχεις — πολύ για — καλά τη γλώσσα. (διαβάζω, μαθαίνω) 10. Πάμε — καινούριες εφημερίδες. (αγοράζω) 11. Μου τηλεφώνησε — τα τελευταία νέα. (λέγω) 12. Μου λέει ότι θέλει — με — αλλά δεν έχει καιρό. (βλέπω) 13. Τα παιδιά πρέπει — τους γονείς τους. (τιμώ) 14. Αποφασίσαμε — σπίτι κοντά στη θάλασσα. (κτίζω) 15. Οι πλούσιοι μπορούν — καινούρια σπίτια κάθε χρόνο. (κτίζω) 16. Δεν είναι εύκολο — είναι Έλληνα σ' αυτό το μέρος. (βρίσκω) 17. Κάθε μέρα περιμένουμε -- κάτι καινούριο. (ανακαλύπτω) 18. Δεν είναι δυνατό — την ώρα που οι άλλοι φωνάζουν. (διαβάζω) 19. Πρέπει — δυνατά, γιατί δεν ακούει καλά. (φωνάζω) 20. Πρέπει — αυτό το τραγούδι — είναι περίφημο. (ξέρω) 21. Θέλει — ξανά το σπίτι που του κατέστρεψε ο σεισμός. (κτίζω) 22. Δεν είναι δυνατό — από την πλατεία κάθε μέρα και — αυτό το άγαλμα. (περνώ, βλέπω - άρνηση) 23. Μπορεί — αύριο. (χιουίζει) 24. Δεν μπορώ — αυτά που λέει ο Μιχάλης. (καταλαβαίνω) 25. Είναι ώρα -- για ύπνο. (πηγαίνω) 26. Του είπε — από την πόλη. (φεύγω - άρνηση) 27. Δεν ξέρω τι — . (κάνω) 28. Αυτός πάντα ξέρει τι — . (λέω) 29. Τον άκουσα — για τα γενέθλιά του. (μιλώ) 30. Μπορείς — με — λίγο; (περιμένω) 31. Πρέπει — του — αυτά τα νέα. (λέω) 32. Άνοιξε την πόρτα για — μέσα η φίλη της. (μπαίνω) 33. Δούλευε ως αργά κάθε μέρα γιατί ήθελε — λίγα χρήματα. (μαζεύω) 34. Σε παρακαλώ -- με -- έτσι, Ιωάννα. (κοιτάζω - άρνηση)

35. Πήγε — το βιβλίο του. (φέρω) 36. Έτρεχε για — τη —. (φτάνω)

III. არსებითი სახელები შეცვალეთ სათანადო პირის ნაცვალსახელთა სუსტი ფორმით:

ნიმუში: Θέλει να δώσει το γράμμα στον αδελφό του.
 Θέλει να του το δώσει.

1. Πρέπει να γωρίσεις το Φίλιππο στη Χριστίνα. 2. Παιδί μου, δε θέλεις να πεις ένα τραγούδι στη θεία σου; 3. Θα γράφεις το γράμμα στη μητέρα σου απόψε; 4. Πρέπει να μην πούμε τα νέα στον πατέρα. 5. Θέλει να διαβάσει τους μύθους στα παιδιά. 6. Αποφάσισε να αγοράσει καινούργιο ρολόι στην κόρη του. 7. Οι Αθηναίοι αποφάσισαν να κτίσουν καινούριο ναό στη θεά Αθηνά. 8. Του λέμε να μη λείψματα στους γονείς του.

IV. უპასუხეთ კითხვებს:

1. Πότε άρχισαν οι Έλληνες να ανοικοδομούν τα ιερά τους; 2. Σε ποιά εποχή ζούσε ο Περικλής; 3. Τι πίστευαν οι Αθηναίοι, ποιός τους βοήθησε να νικήσουν τους Πέρσες; 4. Τι ναούς έχτισαν στην Ακρόπολη οι Αθηναίοι; 5. Ποιοί ήταν οι αρχιτέκτονες του Παρθενώνα; 6. Ποιός γλύπτης έφτιαξε τα δύο αγάλματα της Αθηνάς;

V. თარგმნეთ:

1. დეს კერა დღეა ღა გვიან ვისაუზმებ. 2. გუშინ გავერნაში ვიყავით, საღაც ბევრი ღვინო ზაველიეთ, ვიცეკვეთ და ვიმღერეთ. 3. იოანას სურს თავის ახალ მეგობრებთან ერთად სასეირნოდ წასვლა. 4. — რა ღამაში კაგა გყავთ. სად იყიდეთ? — არსად არ მიყიდა. მე ის ქუჩაში ვიპოვე. 5. მე შენს დასთან საუბარი მსურს. 6. გადაეწვივით დღეიდან მხოლოდ ბერძნულად ვილაპარაკოთ. 7. როგორც კი გათენდება ღა მზე ამოვა, ქალაქი გაიღვიძებს. 8. ძალიან მსურს დაგეხმარო, მაგრამ, სამწუხაროდ, არ შემიძლია. 9. სპარსთა დამარცხების შემდეგ, ბერძნებმა გაძრების აღდგენა დაიწყეს. 10. ყველა მოქალაქე პატივს უნდა სცემდეს თავისი (მისი) სახელმწიფოს კანონებს. 11. მას ურჩიეს იარაღი არ გამოეყენებინა. 12. გყუილი არასოდეს თქვა. 13. სურდა მისი დაეწვივა, მაგრამ არ შეეძლო. 14. ჩემმა ვაჟმა ძალიან პაგარამ აიღვა ფეხი (დაიწყო სიარული) და დაიწყო ღაპარაკი. 15. ნეგაჲ იწვიმებდეს. 16. საბერძნეთში სამოგზაუროდ თუ წახვალთ, კლასიკური ეპოქის შესანიშნავ ძეგლებს ახილავთ. 17. ნუ დაივიწყებ, რომ სამართლიანი უნდა იყო. 18. თუ საჭირო გახდა, სახლსაც გაყიდიან. 19. ვიღრე დაანგრევე რამეს, უნდა იყოღე. შეძლებ თუ არა ახლის აშენებას. 20. სიმართლის დეენა შეუძლებელია. 21. ყოველთვის ეპოულობ დროს, რომ მუსიკას ეუსმინო.

Λεξιλόγιο:

αδύνατος, -η, -ο	სუსტი // გამხდარი // შეუძლებელი. აქ: შეუძლებელი	δάχτυλο το δημιούργημα το δίκαιος, -α, -ο	თითი ქმნილება მართალი, სამა- რთლიანი
αθηναϊκός, -ή, -ό	ათენისა, ათენუ- რი	δύνα δυνατά	ვაძლევ; გავცემ ძლიერად
αἰώνας ο	საუკუნე		
ακούραστα	დაუღალავად		
Ακρόπολη η	აკროპოლისი	εάν	თუ, თუკი
αμέσως	მაშინვე, უმაღვე	έγκλιση η	აქ: გრამ. კილო
αν	თუ, თუკი	εκφράζω	აზრს გამოცხა- გავ, გამოვთქვამ
ανάγκη η	საჭიროება	εισεστώτας ο	გრამ. აწმყო ღრი
ανοικοδομώ (ε)	ავაგებ // განვაახ- ლებ, აღვადგენ	επάγγελμα το	პროფესია
ανίσως	თუკი, თუ	επίβλεψη η	ზედაშეხედვლობა
αξίζω	ვღირვარ	εποχή η	აქ: პერიოდი, ეპ- ოქა
απαγορεύω	ვკრძალავ	έργο το	საქმე, ქმნილება // თეატრალური
απλός, -ή, -ό	მარტივი. აქ: გრამ. სრული	έφιβος, ο, η	წარმოდგენა ყმაწვილი, ჭაბუკი
αποφασίζω	(გადა)ვწყვეტ, გა- დავჭრი	ζω	ვცხოვრობ, ვარ
άπτερος (άφτερος), -η, -ο	ოთხით ვცოცავ, ჯა	ιερό το	საკულტო ტაძა- რი, სამლოცვე- ლო
αρκουδίζω	დავბობლავ	κακό το	სიანვე, ბოროტება // ჭირი, უბედურე- ბა
άρηση η	უარყოფა	καταστρέφω	ვანგრევ, ვანად- გურებ
αρχηγός ο	ბელადი, ლიდერ- რი; მეთაური	κατατρέχω	ვღვენნი
αρχιτέκτονας ο	არქიტექტორი, ხუ- როთმომღებარი	κλασικός, -ή, -ό	კლასიკური
αφρόνιστα	უპაგრონოდ, ზრუნვის გარეშე	κοιμισία η	სამოგალობა
βάζω	ვდებ, ვათავსებ	κοιτάζω	აქ: გაღაზებლავ
βοηθώ (α)	ვეხმარები		
γλείφω	ვლოკავ		
γλύπτης ο	მოქანდაკე		

κολάζω κρατώ (α)	ესჯი მიჭირავს	πιστεύω πίττα η πλημμυρίζω πόθος ο	მწამს, მჯერა ღვეზული ვაფხებ//ვგბორავ სწრაფვა, ლგო- ლება
λαμπρός, -ή, -ό λαχαίνω (αόρ. έλαχα)	ნათელი. აქ: შე- სანიშნავი ვხვდები, ვაწყ- ლები	ποίημα το ποιητής ο πλέμος ο πολεμώ (α) ποτέ πουλώ (α) πρέπει προ προδότης ο προσεκτικός, -ή, -ό	ლექსი; პოემა პოეტი ომი ვიბრძვი, ეომობ არასოდეს ვეილი საჭიროა, უნდა -მღე (თანდ.) მოდლატე ყურადღებიანი, ფრთხილი ვიღრე, სანამ
μακάρι (να) μεγαλόπρεπος, - η, -ο μεγαλώνω μέλλοντας ο μεριά η μετάφραση η μικραίνω μνημείο το μόλις μόνο	ნეგავ შესანიშნავი, ღი- ლებული ვიმრდება მომავალი მხარე თარგმანი ვპატარავლები ძველი აქ: როგორც კი მხოლოდ	σβήνω σκοπός ο στέλνω συμβουλεύω συναίσθημα το συνεχής	ვაქრობ მიზანი ვეგაზნი ეურჩევ, ვარიგებ გრძნობა. შევ- რძნება; ემოცია განგრძობითი. აქ: გრამ. უსრუ- ლი
ναός ο νίκη η νικώ (α) ντροπιάζω	გაძარი გამარჯვება ვიმარჯვებ ვარცხვენ, სახელს ეუტებს.	συντροφιά η σφάζω	ამხანაგობა, ამ- ხანაგთა წრე ეკლავ, ღვეკლავ
ξανιά ξεχνώ (α) (αόρ. ξέχασα)	ეკლავ ვივიწყებ	ταβέρνα η ταξιδιώτης ο τιμώ (α)	გავყრნა მოგზაური თაყვანს ვცემ, პა- ტივს ვცემ მაშინ
όπλο το οπασδήποτε όρκος ο	იარაღი აუცილებლად ფიცო	τότε τριφερός, -ή, -ό στρατηγική η	ნამი აქ: გრამ. კავში- რებითი კილო
περιμένω περίφημος, -η, -ο πελώριος, -α, -ο περσικός, -ή, -ό πια	ველი, ველოდები სახელგანთქმული უზარმაზარი სპარსული უკვე. აქ: მეგაღ		

φτάνω	აქ: ვეწვევი, წამო- ვეწვევი	χρυσελεφάντινος, -η, -ο χτίζω (κτίζω)	ოქროსა და სპი- ლოს ძვლის ვაშენებ, ვაგებ
χάλκινος, -η, -ο χρησιμοποιώ (ε) Χριστός ο	სპილენძისა ვიყენებ ქრისტე	ψέμα το	გყუილი

Εκφράσεις:

αν και – რომც

ας πάει στο καλό – წავიდე აქედან

για να – რომ (-თვის)

γλείφω τα δάχτυλα – თითებს ვილოკავ

είναι αδύνατο – შეუძლებელია

είναι δυνατό – შესაძლებელია

είναι ανάγκη – საჭიროა

είναι καλό – კარვია, კარგი იქნება

είναι ώρα (καιρός) – დროა

ένα μόνο δεν ξέρω – მხოლოდ ერთი რამ არ ვიცი

έχω να – საჭიროა, უნდა

λέω ψέματα – გყუილს ვამბობ, ვცრუობ

μένω μόνος (-η, -ο) – მარტო ვცხოვრობ

με παίρνει ο ύπνος – ვიძინებ

μπορεί να – შეიძლება, შესაძლოა

όπως τον λένε – როგორც მას უწოდებენ

προ Χριστού – ქრისტეშობამდე

σε λίγο – მალე

τα χάνω – ვცუუნდები, თავგმა მებნევა

τι αξίζει; = πόσο κάνει; – რა ღირს?

τι θα πει αυτό; – რა ჰქვია? რას ნიშნავს?

αυτό θα πει – ჰქვია, ნიშნავს

Τι να κάνω – რა ვქნა, რა ვიღონო

τόσο . . . που . . . – იმდენად . . . რომ . . .

χάνω το τρένο – მაგარებელზე ვიგვიანებ

გვერდი 151
 ΔΩΔΕΚΑΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενο: Η Αθηναϊκή κοινωνία στην εποχή του Περικλή και τα επαγγέλματα των αρχαίων Αθηναίων.

Διάλογος - Ποίημα

Γραμματική: ბრძანებობის სხე

Η Αθηναϊκή κοινωνία στην εποχή του Περικλή και τα επαγγέλματα των αρχαίων Αθηναίων

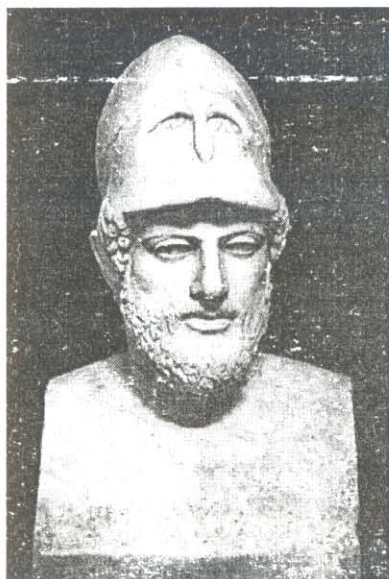
Στα χρόνια του Περικλή η Αθήνα έφτασε σε πολύ μεγάλη ακμή. Όλοι οι πολίτες της απολάμβαναν τα αγαθά της ειρήνης, της δημοκρατίας και της προόδου. Κύριος δημιουργός αυτού του μεγαλείου ήταν ο Περικλής και γι' αυτό αυτόν τον αιώνα τον ονομάζουν Εποχή του Περικλή ή "Χρυσό αιώνα".

Ο Περικλής ήταν πολύ μορφωμένος κι εργατικός. Υπήρξε μεγάλος πολιτικός, στρατηγός και ρήτορας. Δυνάμωσε ακόμα περισσότερο¹ τη δημοκρατία.

Για να μπορούν όλοι οι Αθηναίοι, ακόμα και οι φτωχοί, να συμμετέχουν στη διακυβέρνηση του κράτους, ο Περικλής έκανε νόμο, να παίρνουν μισθό από το κράτος όλοι που ασκούσαν κάποιο αξίωμα. Φρόντισε ακόμα να δίνει η πολιτεία στους φτωχούς πολίτες χρήματα για το εισιτήριο στο θέατρο, γιατί πίστευε ότι το θέατρο μορφώνει.

Την εποχή αυτή την αθηναϊκή κοινωνία την αποτελούσαν οι Αθηναίοι πολίτες, οι μέτοικοι και οι δούλοι. Οι Αθηναίοι πολίτες είχαν ίσα δικαιώματα και μπορούσαν να πάρουν μέρος στη διοίκηση της πολιτείας.

Μέτοικοι ήταν οι ξένοι που έμειναν στην Αθήνα, δεν είχαν πολιτικά δικαιώματα, η κύρια απασχόλησή τους

ήταν το εμπόριο και η βιοτεχνία κι ήταν υποχρεωμένοι να πηγαίνουν, ως στρατιώτες² στον πόλεμο.

Οι δούλοι, όπως και παλαιότερα, δεν είχαν δικαιώματα και ανήκαν στους κυρίους τους. Δούλευαν στα χωράφια, στα μεταλλεία, στα εργαστήρια, στα σπίτια και σε διάφορες υπηρεσίες του κράτους ως αστυνομικοί, δεσμοφύλακες κ. α.³ Η Αθήνα είχε τότε πάρα πολλούς⁴ δούλους. Η ζωή τους όμως δεν ήταν τόσο σκληρή, όσο⁵ σε άλλες πόλεις.

Αυτό που έκανε πλούσια την Αθήνα εκείνη την εποχή ήταν η βιομηχανία και το εμπόριο. Τα Αθηναϊκά εμπορικά πλοία ταξίδευαν σ' όλη τη Μεσόγειο⁶ και έφερναν τα εμπορεύματα στο λιμάνι του Πειραιά.⁷

Πολλοί Αθηναίοι είχαν εργαστήρια όπου έφτιαχναν τα περίφημα αττικά αγγεία, υφάσματα και έπιπλα. Άλλοι είχαν, μπορούμε να πούμε⁸ μικρά εργοστάσια, που κατασκεύαζαν όπλα.

Πολλοί εργάτες έβρισκαν απασχόληση στο λιμάνι του Πειραιά και αλλού.

Οι γεωργοί δούλευαν σκληρά· χρησιμοποιούσαν πρωτόγονα άροτρα για το όργωμα. Το έδαφος της Αττικής,⁹ από την άλλη μεριά,¹⁰ ήταν άγονο και δεν τους έδινε αρκετό σιτάρι. Καλλιεργούσαν κυρίως την ελιά, το αμπέλι και τα σπυροφόρα δέντρα.

Πουλούσαν λάδι, κρασί και σύκα κι έφερναν από την Αίγυπτο, τη Σικελία¹¹ και τον Εύξεινο Πόντο¹¹ το πολύτιμο γι' αυτούς σιτάρι.

Σημειώσεις:

1. ακόμα περισσότερο - კიდევ უფრო, უფრო მეტად
2. ως στρατιώτες (αστυνομικοί ...) - ჯარისკაცებად (პოლიციელებად ...)
3. კ. ა. = και άλλοι - და სხვა, და ა.შ.
4. πάρα πολύ - ძალზედ ბევრი, უამრავი
5. τόσο . . . όσο . . . - ისე . . . როგორც
6. η Μεσόγειος - ხმელთაშუა ზღვა
7. ο Πειραιάς - პორტისი, ქალაქი საბერძნეთში - ქვეყნის უდიდესი ნავსადგური
8. μπορούμε να πούμε - ასე ვთქვათ
9. η Αττική - აგოკა, ისტორიული ოლქი ცენტრალურ საბერძნეთში, რომლის მთავარს
10. პოლისი ათენი აყო
11. από την άλλη μεριά - მეორეს მხრივ
11. ο Εύξεινος Πόντος - შავი ზღვის ძველი სახელწოდება

Διάλογος

- Άνοιξε το παράθυρο, Μαρία!
- Γιατί να ανοίξω, μαμά. Δεν κάνει ζέστη.
- Άνοιξέ το να μπει μέσα λίγο αέρας.
- Εγώ θα το ανοίξω, εσύ όμως διάβασέ μου μια ιστορία μετά.

- Καλά, θα σου τη διαβάσω. Τρέξε τώρα να το ανοίξεις. Και πρόσεξε να μην πέσεις.

- Το άνοιξα μαμά. Διάβασέ μου την τώρα.

- Έχε υπομονή,¹ κόρη μου. Κοίταξε καλά και διάλεξε ποια ιστορία θέλεις να σου διαβάσω.

- Θέλω αυτή για το βασιλιά και το ζωγράφο.²

- Εντάξει.³ Άκου τότε⁴ και μη γυρίζεις σαν σβούρα.⁵

Σημειώσεις:

1. έχε υπομονή - მოითმინე, მოითმინება გვეთხ

2. γαι το βασιλιά και το ζωγράφο - მეფისა და მხატვრის შესახებ. აქ გაი ნიშნავს "შესახებ"

3. εντάξει - კარგი, კეთილი

4. τότε - აქ: მაშ

5. γυρίζω σαν σβούρα - ბზროილასებრ ვბროილუბ

Αφιέρωση

Πέτα, Αγάπη, στα ουράνια¹ και χαιρέτα
τη μάνα μου και δείχ' της² τα φτωχά μου
τούτα τραγούδια κι έπειτα εδώ χάμου
βλογημένα από αυτήν ξανάφερé.τα..

Λορέντζος Μιυίλης

Σημειώσεις:

1. τα ουράνια - ზეცა

2. δείχ' της = δείχνε της

Γραμματική

ბრძანებითი პილი (H პროსტაქტიკი ოკლიში)

ბრძანებითი კილი ორი ასუქტისა: უსრული, ანუ აწყო ღროის (სუეჩის) და სრულ., ანუ ათრისგის (აპლი).

სუეჩის პროსტაქტიკი

აწყო ღროის ბრძანებითი კილის საუქულად უღევის აწყოს ფუქე.

პირველი ულლება

პირველი ულლების გმნებს აქვთ დაბოლოებები:

	-ε — მხ. რიცხვში	-ετε — მრ. რიცხვში
γράφω	γράφ-ε	γράφ-ετε
διαβάζω	διάβαζ-ε	διαβάζ-ετε
φέρνω	φέρν-ε	φέρν-ετε
διδάσκω	δίδασκ-ε	διδάσκ-ετε
αioίγω	άιοιγ-ε	αioίγ-ετε
κλείνω	κλείν-ε	κλείν-ετε
δαιρίζω	δάνειζ-ε	δαιρίζ-ετε

სამ ან მეტმარცვლიან გმნებში მახვილი ბოლოდან შესაძე მარცვალბეა, ხოლო ორმარცვლიანებში — ბოლოდან მეორე მარცვალბე.

მეორე ულლება

α ფუძიან გმნებს აქვთ დაბოლოებები:

	-α — მხ. რიცხვში	-άτε — მრ. რიცხვში
--	------------------	--------------------

მახვილი ბოლოდან მეორე მარცვალბეა.

ρωτάω	ρώτ-α	ρωτ-άτε
μιλάω	μίλ-α	μιλ-άτε
αγαπώ	αγάπ-α	αγαπ-άτε
απαντώ	απάντ-α	απαντ-άτε
μελετώ	μελέτ-α	μελετ-άτε

ε ფუძიანი გმნები მხოლოდითი რიცხვის ბრძანებით ფორმას კავშირებითი კილოთი აწარმოებენ, ხოლო მრავლობით რიცხვში აქვთ დაბოლოება -είτε.

მახვილი ბოლოდან მეორე მარცვალბეა.

τηλεφωνώ	να τηλεφωνείς	τηλεφων-είτε
εξηγώ	να εξηγείς	εξηγ-είτε
αργώ	να αργείς	αργ-είτε
μπορώ	να μπορείς	μπορ-είτε

Απλή προστακτική

Αόριστος-ის ბრძანებითი კილო Αόριστος-ის ფუძეზე იგება. როგორც პირველ, ისე მეორე უღლების მშენებს აქვთ დაბოლოებები:

-ε — მხ. რიცხვში -(ε)τε — მრ. რიცხვში*

Αόριστος Προστακτική

έγραψα	γράψ-ε	γράψ-τε
διάβασα	διάβασ-ε	διάβασ-τε
ρώτησα	ρώτησ-ε	ρώτησ-τε
άνοιξα	άνοιξ-ε	άνοιξ-τε
έκλεισα	κλείσ-ε	κλείσ-τε
δάνεισα	δάνεισ-ε	δανείσ-τε
απάντησα	απάντησ-ε	απαντήσ-τε
άργησα	άργησ-ε	αργήσ-τε
μελέτησα	μελέτησ-ε	μελετήσ-τε
μπόρεσα	μπόρεσ-ε	μπορέσ-τε

ბრძანებით კილოს, როგორც წესი, აქვს მეორე პირის ფორმა. პირველ ლა მესამე პირში, უმთავრესად ნების ღართვის ან სურვილის გამოსახატად, გამოიყენება კავშირებითი კილო *ας* ნაწილაკით:

- Ας γράψει.
- Ας πάμε.
- Ας καταστρέψουν.
- Ας μιλήσει.

მთწოდების, სურვილის ან თხოვნის გამოსახატად მეორე პირში ბრძანებითის ნაცვლად ხშირად ასევე კავშირებითი კილოს ფორმა გამოიყენება:

- Να πας.
- Να το πεις στη Μαρία.
- Να μου φέρεις ένα ποτήρι νερό;
- Να μας χαρίσουν αυτή την κούκλα.

* -ετε აქვთ: καταλάβετε, μάθετε, μείνετε, περιμένετε, φύγετε . . .

Συνεχής

Κλείνε τα παράθυρα όταν φεύγεις από το σπίτι.
 Παιδιά, κλείνετε την πόρτα πίσω σας όταν μπαίνετε στην τάξη.
 Διάβαζε τις εφημερίδες τακτικά για να ξέρεις τα νέα.
 Μανώλη, Γιώργο, διαβάζετε τα βιβλία καθημερινά.

Απλή

Κλείσε το παράθυρο, φυσάει.
 Παιδιά, κλείστε την πόρτα, σας παρακαλώ.
 Διάβασε την εφημερίδα να μάθεις τα τελευταία νέα.
 Μανώλη, Γιώργο, διαβάστε το μάθημά σας αμέσως.

უკუთქმითი ბრძანებითი წინადადებების საწარმოებლად ვიყენებთ
 კავშირებით კილოს ნაწილაკებით: μη(ν), να μη(ν), აς μη(ν)

Να μην έχεις ένα σύντροφο ν' αλλάξεις δύο κουβέντες!
 Μην πιστεύεις το Γιώργο, πάντα λέει ψέματα!
 Ας μην ξυπνήσουμε το παιδί!

თუ წინადადებაში ირიბ ღა პირდაპირ დამატებად ნაცვალსახელი ან
 ნაცვალსახელები გამოიყენება, ისინი მოსდევენ მზნას შემდეგი თანმიმ-
 დევრობით: ჯერ ირიბი, ხოლო შემდეგ პირდაპირი დამატება.

იმ შემთხვევაში, თუ მზნას მახვილი ბრძანებით კილოში ბოლოდან მესამე
 მარცვალზე მოუღის, მას ენკლიტიკის ფორმის (ნაცვალსახელის) დამატების
 შედეგად ბოლოდან პირველ მარცვალზე კიდევ ერთი მახვილი უჩნდება:

Άνοιξε το παράθυρο.	Άνοιξέ το.
Διάβασε το βιβλίο στο παιδί.	Διάβασέ του το.

მოვიერთ შემთხვევაში დამატების გამოძახატეელი ნაცვალსახელი შეიძლება
 მზნამ წინ დაირთოს:

Με συγχωρείς. Με συγχωρείτε.

აწმყო დროის ბრძანებითი კილოს ფორმა შეიძლება გამოყენებულ იქნას,
 მეტწილად სასაუბრო ენაში, აორისგის ბრძანებითი კილოს მნიშვნელობით:

Άκου τώρα = άκουσε τώρα
 Τρέχα, γιατί σε περιμένουν = τρέξε, γιατί . . .

Αντε τώρα, χαιρέτα τους κυρίους = χαιρέτησε . . .
 Λάμπρο, ξύπνα παιδί μου = ξύπνησε . . .

Συνέχισε Μίμη, σε ακούμε.
 Αδέλφια, βοηθήστε τους απεργούς.
 Διάβασε ξανά αυτό που γράφει για το Λούκα.
 Μαζέψτε τα ρούχα σας.
 Γράψε στη μάνα πως είμαστε μαζί.
 Πίστεψέ με.
 Ας τραγουδήσουν κι αυτοί.
 Ας ρωτήσουν κι εμάς.
 Ας χορέψουμε.
 Να διαβάσω λίγο, κι ύστερα φεύγουμε.
 Να με ευχαριστείς που δε θα το πω στον πατέρα σου.
 Εκεί να κοιτάς!
 Περάστε, παρακαλώ.
 - Με συγχωρείτε που άργησα. - Τίποτα δεν είναι.

Ασκήσεις:

I. Μετατρέψτε το διάλογο της σελίδας στο πληθυντικό.

II. Γράψτε συνεχή προστακτική των παρακάτω ρημάτων:

περπατώ	ξεχνώ	μιλώ
ταξιδεύω	περιώ	μετρώ
τραγουδώ	παρακαλώ	μαζεύω
χαιρετώ	καλώ	οδηγώ
χορεύω	κλείνω	φροντίζω
συμπληρώνω	καθαρίζω	κόβω

III. Γράψτε την απλή προστακτική των παραπάνω ρημάτων:

IV. Συμπληρώστε τα κενά με την προστακτική (συνεχή ή απλή) των ρημάτων που είναι στην παρένθεση.

Παράδειγμα: — το παράθυρο, Αντρέα. (κλείνω - άρνηση)
 Μην κλείνεις το παράθυρο, Αντρέα!

1. — με — ! Δε σας γνωρίζω. (κοιτάζω - άρνηση) 2. — καλά, — ψέματα!
 (προσέχω, λέω - άρνηση) 3. — μου, είσαι η μάνα. (μιλώ) 4. — , δε βλέπεις

μπροστά σου; (σταματώ) 5. — το δυνατά να ακούσει κι αυτός! (διαβάζω) 6.—
 όπως καταλαβαίνεις γιατρέ, μόνο γρήγορα. (κάνω) 7. — με Θεέ μου. (βοηθώ)
 8. — εδώ είναι η θέση σας. (περνάω) 9. Μαινώλη, — τα πράγματά σου.
 (μαζεύω) 10. — , τίποτα δεν είναι. (φωνάζω - άρνηση) 11. — μου, δε βλέπω
 τίποτα. (φωτίζω) 12. — έτσι. (κάνω - άρνηση) 13. — παιδιά! Να ακούσω
 φωνές θέλω. (τραγουδώ) 14. — την πίττα, παρακαλώ. (κόβω)

V. Να κάνετε αρνητικές τις παρακάτω προτάσεις.

1. Άνοιξε τη βαλίτσα σου, Μαρία. 2. Κοίταξε στα μάτια μου, Ειρήνη. 3.
 Μαζέψτε μου τα λουλούδια. 4. Τηλεφώνησέ της το βράδυ. 5. Βάφε το σπίτι
 κάθε χρόνο. 6. Σβήσε το φως και πήγαινε για ύπνο. 7. Κλείνε την πόρτα του
 σπιτιού κάθε φορά που βγαίνεις έξω. 8. Παιδιά, παίξτε στην αυλή. 9. Γράψε
 τις ασκήσεις γρήγορα. 10. Χαιρέτα όλους τους γνωστούς σου όταν τους
 βλέπεις.

VI. Αλλάξτε την προστακτική με υποτακτική στις παραπάνω προτάσεις.

VII. Αντί ουσιαστικά γράψτε αντωνυμίες στο σωστό τύπο:

Παράδειγμα: Μαρία, δάνεισε το ρολόι σου στην αδελφή σου.

Μαρία, δάνεισέ της το.

1. Γιάννη, γράψε ένα γράμμα στους φίλους μας. 2. Μαινώλη, διάβασε ξανά
 αυτή την ιστορία στη Μαρία παρακαλώ. 3. Ανοίξτε την πόρτα στο Δημήτρη.
 4. Μη παρακαλείτε το Γιώργο το μυλύβι, δε θα σας το δώσει. 5. Σταμάτησε
 το ταξί για μένα. 6. Μην αγοράζετε πολλά δώρα στο παιδί. 7. Δείξε στους
 ξένους το δρόμο, Αντώνη. 8. Απάντα το μάθημα στη δασκάλα κάθε φορά. 9.
 Γνώρισε τη Μαρία στο Φίλιππο, Μίμη. 10. Διάλεξε το δώρο για την Αγγελική,
 Κώστα.

VIII. თარგმნეთ:

1. ძველ საბერძნეთში მიწათმოქმედნი მძიმე შრომას ეწეოდნენ, რადგან
 ნიადაგი უნაყოფო იყო. 2. ახლაც, ისევე როგორც ძველად, საბერძნეთი
 სახელგანთქმულია ზეთისხილით. 3. ათენელებს ხორბალი, ძირითადად,
 ეკვიპტიდან,სიცილიიდან და შავი ზღვიდან შემოჰქონდათ. 4. ვაჭრობა და
 მრეწველობა ბერძნებმა ოდითგან (ძველთაგან) განავითარეს. 5. ათენს
 განსაკუთრებული სიდიადე და აყვავება პერიკლემ მოუგანა. 6. პერიკლეს
 პერიოდს “ოქროს ხანასაც” უწოდებენ. ის უადრესად განათლებული,
 შრომისმოყვარე და ჭკვიანი პოლიტიკოსი იყო. 7. ათენის მოქალაქეები
 თანაბარი უფლებებით სარგებლობდნენ (ჰქონდათ). მონებს უფლებები არ

ჰქონდათ, მაგრამ მათი ყოფა ისეთი მძიმე არ იყო, როგორც სხვა ქალაქებში.
 8. — ჰკითხე მათ, სად იყილეს ეს ავეჯი? 9. მაპატიე, რომ ღავიგვიანე. 10. —
 გაიარეთ, კეთაყვა. 11. ნუ დაუჯერებთ პოლიტიკოსებს, ხშირად ცრუობენ. 12.
 — გაჩერდი, ნუ გირი! 13. მდიდრები ღა მათი ოჯახები თავიანთი ცხოვრებით
 ტკბებოდნენ. 14. მომეცით რაიმე თანამდებობა და გიჩვენებთ, როგორი
 მუშაობა შემძლია (როგორ შემძლია ვიმუშაო) 15. — კოსტა, მიპასუხე!
 რაგომ არ მპასუხობ? რაგომ არ მპასუხობ?

Λεξιλόγιο:

αγαθό το	სიკეთე, კეთილ- დღეობა // დოვ- ლათი, ქონება	ἀροτρο το ασκά (€)	გუთანნი ვეარჯიშობ //ვა- კეთებ, ვახორ- ციელებ
αγγείο το	ჭურჭელი, ქილა, ქოთანნი	αστυνομικός ο απτικός, -ή, -ό	პოლიციელი ატიკური
ἀγίους, -η, -ο ἀδέρφια τα	უნაყოფო და-ძმა. აქ: მეგობ- რებო, ძმებო	βασιλιάς ο βιομηχανία η	მეფე, ხელმწიფე მრეწველობა, ინ- დუსტრია
Αίγυπτος η ακμή η	ეგვიპტი აყვავება//აღმაყ- ლობა	βιοτεχνία η	კუსტარული წა- რმოება, ხელოს- ნობა
αλλού αμέσως αμπέλι το άντε αντί	სხვაგან მაშინვე, უმაღვე ვენახი აბა! მოდი ახლა... მაგიერ, მაგიერ-	βλογημένος, -η, -ο γεωργός ο	კურთხეული, და- ლოცვილი მიწათმოქმედი.
αντανυσμία η αξίωμα το απασχόληση η	ნაცვალსახელი თანამდებობა საქმიანობა, ხე- ლობა	για γυρίζω	აქ: გლები აქ: შესახებ ვაგრიანობ, ვაბ- რუნებ//ვბრუნ- ლები
απεργός, ο, η απολαμβάνω	გაფიცული, გაფი- ცვის მონაწილე ვტკბები, ვანცხ- რომამი ვარ	δεσμοφύλακας ο	საგუსალოს მცვე- ლი
αρκετός, -ή, -ό άρνηση η αρητικός, -ή, -ό	საკმაო, საკმარო- სი უარყოფა უარყოფითი	δημιουργός ο δημοκρατία η διακυβέρνηση η	შემოქმედი დემოკრაგია მართვა, მმართ- ველობა

διαλέγω	ვირჩევ	κουβέντα η	საუბარი, ბაასი
διάφορος, -η, -ο	განსხვავებული	κούκλα η	თოჯინა
δίκαιος, -α, -ο	სამართლიანი, მართალი	κύριος, -α, -ο	აქ: მთავარი
δικαίωμα το	უფლება	λάδι το	ზეთი
διοίκηση η	მართვა, მმართველობა	λίγο	ცოგათი
δούλος ο	მონა	μεγαλείο το	სიღიაღე
δυναμίνω	ვაძლიერებ	Μεσόγειος η	სმელთაშუა ზღვა
έδαφος το	მიწა, ნიადაგი // გერიგორია	μεταλλείο το	მალარო
ειρήνη η	მშვიდობა	μετατρέπω	გარდავემნი
εισιτήριο το	ბილეთი	μέτοικος, ο, η	ემიგრანტი, უცხოელი // ისგ. მეტეკი
ελιά η	ზეთისხილი; ზეთისხილის ხე	μισθός ο	ჯამაგირი
εμπόρευμα το	საქონელი	μορφωμένος, -η, -ο	განათლებული
εμπορικός, -ή, -ό	სავაჭრო	μορφώνω	განათლებას ვაძლევ, ვასწავლი
εμπόριο το	ვაჭრობა	Ξαναφέρω	უკან მომაქვს, ვაბრუნებ
εντάξει	კარგი, კეთილი (სასაუბრ.)	οιομάζω	სახელს ვარქმევ, ვუწოდებ
έπειτα	შემდეგ	οπωροφόρος, -η, -ο	ხილისა.
εργατικός, -ή, -ό	შრომისმოყვარე	οπωροφόρα δέντρα	ხეხილი
εργοστάσιο το	ქარხანა	ουράνια τα = ουρανός	ცა
Εύξεινος Πόντος ο	შავი ზღვა	όργανο το	ხენა
ίσος, -η, -ο =	სწორი//თანასწორი, თანაბარუფლებიანი	όσο	როგორც (მზნიმ.)
ίσιος, -α, -ο		ουσιαστικό το	არსებითი სახელი
καλλιεργώ (ε)	ვაშუშავებ	παλαιότερα	ძველად
κάποιος, -α, -ο	ვინმე, რომელიღაც, რაიმე	πάρα πολύς	ძალიან ბევრი,
κατασκευάζω	ექმნი, ვაგებ, ვაშენებ	κενó το	უამრავი
κενó το	სიცარიელე, გამოტოვებული ადგილი	παράδειγμα το	მაგალითი; ნიმუში
κοινωνία η	საზოგადოება		

παρακάτω	ქვემოთოყვანილი (ფორმაუცვლელი ზელს. სახ.)	συμμετέχω συνεχίζω	ვმონაწილეობ ვ ა ნ ვ ა გ რ ძ ო ბ, ვაგრძელებ
παραπάνω	ზემოთოყვანილი (ფორმაუცვლელი ზელს. სახ.)	σύντροφος ο σαστός, -ή, -ό	ამხანაგი სწორი; მართა- ლი
παρένθεση η	ფრჩხილები		
περισσότερο	მეტად	τακτικά	რეგულარულად
πληθυστικός, -ή, -ό	მრავლობითი	τίποτα	რაიმე//უარყო- ფით წინაღ.-ში – არაფერი
πολιτεία η	აქ: ქალაქი		
πολιτικός, -ή, -ό	პოლიტიკური		
πολιτικός ο	პოლიტიკოსი	τόσο	ისე
πολύτιμος, -η, -ο	ძვირფასი	τούτος, -η, -ο	ეს
προστακτική	აქ: ბრძანებითი კილო	τύπος ο	ფორმა, სახე, გი- პი
πρόταση η	წინადადება		
πρωτόγονος, -η, -ο	პირველყოფილი	σπηρεσία η σπομογή η	სამსახური მოთმინება
ρήμα το	ზმნა	σποχρεωμένος, -η, -ο	ვალდებული
σβούρα η	ბზრიალა	ύφασμα το	ქსოვილი
Σικελία η	სიცილია		
σιτάρι το	ხორბალი	φροντίζω	ვზრუნავ
σκληρά	მკაცრად//ძნელ- ად, მძიმედ.	φτωχός, -ή, -ό	ღარიბი
σκληρός, -ή, -ό	მაგარი, მტკიცე. აქ: მკაცრი, სას- ტიკი	χάμου χαρίζω	ძირს ვჩუქნი
στρατηγός ο	გენერალი; სტრა- ტევი	χρησιμοποίησ (ε)	ვიყენებ, გამო- ვიყენებ
στρατιώτης ο	ჯარისკაცი	χρυσός, -ή, -ό	ოქროსი
συγχαρώ (ε)	ვპატიობ, მივუტე- ვებ	χαράφι το	ყანა
σύκο το	ლეღვი	ωσ	აქ: როგორც

Εκφράσεις:

αλλάζω δύο κουβέντες – ესაუბრობ, ვებაახებო

άντε τώρα – მოდი ახლა . . .

γυρίζω σαν σβούρα – ბზრიალისებრ ვგრიალებ, ვწრიალებ

εντάξει – კარგი. კეთილი.

έχε υπομονή – მოითმინე

κ.α = και άλλοι – და სხვა, და ა.შ.

με συγχωρείς (με συγχωρείτε) – მაპატიე, მომიტევე (მაპატიეთ, მომიტევეთ)

δεν είναι τίποτα – არაფერია. არა უშავს

όπου κι αν λάχω – სადაც არ უნდა აღმოვჩნდე

πέρασε (πέραστε) – გაიარე, მიბრძანდი (გაიარეთ, მიბრძანდით)

τόσο . . . όσο . . . – ისე . . . როგორც

მეცამეტე ბაკვეთილი
ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Ποίημα: Η Μάγια

Γραμματική: არაწესიერ მზნათა ბრძანებითი კილო

გზნიშვლები

მამრობითი სქესის არსებით: სახელე:ა ბრუნვებ:

ο παπούς, ο νους

Οδυσσέας Ελύτης

Η Μάγια

Η Πούλια¹ πόχει* εφτά παιδιά
μέσ' απ' τους ουρανούς περνά.

Κάποτε λίγο σταματά
στο φτωχικό μου και κοιτά:²

- Γεια σας τι κάνετε; Καλά;
- Καλά. Πώς είναι τα παιδιά:

- Τι να σας πω;³ εκεί ψηλά
τα τρώει⁴ τ' αγιάζι κι η ερημιά.

-Τι' αυτός πικραίνεσαι,⁶ Κυρά⁷
δε μου τα φέρνεις εδώ - να;⁸

-Ευχαριστώ, μα' ναι πολλά,
θα σου τη φάινε τη σοδειά.

-Δώσε μου καν την πιο μικρή,⁹
τη Μάγια την αστραφτερή.

-Παρ' τη λοιπόν κι έχε στο νου¹⁰
πως θα'σαι ο άντρας τ' ουρανού.

- Είπε. Και πριν βγάλω μιλιά,¹¹
μου την καρφώνει στα μαλλιά.

Λάμπουμε γύρω τα βουνά,
τα χέρια μου βγάνουν φωτιά.¹²

Κι η Πούλια πόχει εφτά παιδιά
φεύγει και μ' αποχαιρετά.

Σημειώσεις:

1. η Πούλια - პლელები - შეიდი ვარსკვლავისაგან შემდგარი თანავარსკვლავედი
2. κοιτά = κοιτάζει - იხედება
3. τι να σας πα; - რა ვითხრაო?
4. τα τρώει - ჭამს, აწვალებს, ტანჯავს
5. Γι' αυτό = για αυτό - ამის გამო
6. πικραίνεσαι - წუხხარ, დარღობ
7. κυρά = κυρία
8. εδώ - να - აქ, აი აქ, ჩემთან
9. η πió μικρή - ყველაზე პატარა
10. έχε στο νου - დაიხსოვე, გახსოვდეს
11. πριν βγάλω μιλά - ვიდრე ხმას ამოვიღებდე
12. τα χέρια μου βγάνουν φωτιά - ხელთაგან ცეცხლი გამოიკრთოს
βγάλω = βγάλჯა (აბრ. έβγαλα)

* თუ სიტყვა ხმოვანზე ბოლოვდება და მას მოსდევს ხმოვნივე დაწყებული სიტყვა, ამ ხმოვანთა შერწყმის შედეგად ორი ლექსიკური ფორმაგივიდან შეიძლება წარმოიქმნას ერთი:

πόχει = που έχει

ასევე ხშირია აპოსტროფი (იხ. "შესავალი" გვ. 20):

απ' τους = από τους

τ' αγιάζι = το αγιάζι

μα 'ναι = μα είναι

πάρ' τη = πάρε τη

θα 'σαι = θα είσαι

τ' ουρανού = του ουρανού

μ' αποχαιρετά = με αποχαιρετά

Γραμματική

არაწესიერ გზნათა ბრძანებითი კილო .

არაწესიერი გზნები აწმყო ღროის ბრძანებით კილოს (συνεχής προστακτική) წესისამებრ აწარმოებენ, აორისტის ბრძანებით კილოში კი (აπλή προστακτική) ფორმას იცვლიან:

Απλή προστακτική

ακούω	άκου	ακούτε
	άκουσε	ακούστε
αφήνω	άφησε (άσε)	αφήστε (άστε)
βάζω	βάλε	βάλτε
βγαίνω	βγες (έβγα)	βγείτε (βγέστε)
βλέπω	δες	δείτε (δέστε)
βρίσκω	βρες	βρείτε (βρέστε)
δίνω	δώσε	δώστε
κάνω	κάμε (κάνε)	κάμετε (κάνετε)
καταλαβαίνω	κατάλαβε	καταλάβετε
κοιτάζω (κοιτώ)	κοίταξε (κοίτα)	κοιτάξτε
λέγω	πες	πέστε (πείτε)
μαθαίνω	μάθε	μάθετε
μένω	μείνε	μείνετε
μπαίνω	μπες (έμπα)	μπείτε (μπέστε)
παίρνω	πάρε	πάρτε (πάρετε)
πηγαίνω	πήγαινε (πάνε)	πηγαίνετε (πάτε)*
πίνω	πιές	πιείτε (πιέ(σ)τε)
πλένω	πλύνε	πλύνετε
σωπαίνω	σώπα	σωπάτε
τρώγω	φά(γ)ε	φάτε
φέρνω	φέρε	φέрте
φεύγω	φύγε	φύγετε

- Πες μου τώρα πού είναι καλύτερα εδώ ή στο χωριό;
- Σώπα, σώπα, γιέ μου, τον παρακαλούσε η μάνα.
- Μάνα, δώσ' μου λίγο νερό.
- Βάλε φωτιά στο φούρνο, Μιχάλη.
- Για πες μου, Βικτωράκι, λέγε μου για τη δουλειά σου.
- Φέρε να πιώ, ακούς, να πιώ!
- Πήγαινε, εγώ θα περιμένω.
- Να, κοίτα και το τετράδιό μου.
- Αφήστε το φαΐ κι αρχίστε το τραγούδι.

* უფრო მეტად გავრცელებულია πήγαινε — πηγαίνετε ჭიბჭიბი. აღსანიშნავია, ასევე, რომ პηγαინა-ს ხშირად παίრნა-ს მნიშვნელობით ვხვდებით: Πηγαίνω το παιδί στο θέατρο. = Παίρνω το παιδί στο θέατρο. Πήγαινε τη Μαρία μαζί σου. = πάρε τη Μαρία μαζί σου.

ზმნიშველა (Επίρρημα)

ზმნიშველა, როგორც წესი, ზელსართავი სახელის ფუძიდან იწარმოება და იმეორებს საშუალი სქესის მრავლობითი რიცხვის სახელობითი ბრუნვის ფორმას, ანუ აქვს დაბოლოება -α.

მაგრამ ზოგიერთი ზელსათავი სახელისაგან ნაწარმოებ ზმნიშველას ორგვარი ფორმა აქვს: ა) შეესაბამება საშუალი სქესის მრავლობითი რიცხვის სახელობითი ბრუნვის ფორმას და ბ) შეესაბამება მრავლობითი რიცხვის ნათესაობითი ბრუნვის ფორმას, სადაც ὄ შეცვლილია ὄ-თი. ასეთ შემთხვევებში, ჩვეულებრივ, ამ ზმნიშველურ ფორმებს რამდენადმე განსხვავებული მნიშვნელობები აქვთ.

<i>επίθετο</i>	<i>επίρρημα</i>
ωραίος	ωραία
ανατολικός	ανατολικά
γρήγορος	γρήγορα
δυνατός	δυνατά
δύσκολος	δύσκολα
εύκολος	εύκολα
ελεύθερος	ελεύθερα
ήσυχος	ήσυχα

მაგრამ:

<i>επίθετο</i>	<i>επίρρημα</i>
ακριβός	ακριβά, ακριβώς
βέβαιος	βέβαια, βεβαίως
κακός	κακά, κακώς
καλός	καλά, καλώς
σπάνιος	σπάνια, σπανίως

ზმნიშველათა ჯგუფები:

ადგილისა:

εδώ — εκεί, παντού — πουθενά, χαμηλά — ψηλά, μακριά — κοντά, δεξιά — αριστερά, μπροστά — πίσω, μέσα — έξω, γύρω, απέναντι, κάτω, όπου, οπουδήποτε, κάπου, αλλού, κάπου αλλού . . .

დროისა:

ύστερα — πρίν, πότε πότε — ποτέ, αργά — νωρίς, πέρσι — φέτος — του χρόνου, σήμερα — χτες — αύριο, κάποτε, άλλοτε, παλαιά, παλαιότερα, όποτε, οποτεδήποτε, γρήγορα, αμέσως, μόλις, ακόμα(η) . . .

ვითარებისა:

έτσι — αλλιώς, μαζί — δίχως, καλά — άσχημα, ευτυχώς — δυστυχώς, όπως, κάπως, κάπως αλλιώς, σιγά, ωραία, επίσης, αντίθετα, αλλά, κι όμως, κυρίως, σαν, ως, απλά . . .

ზომა-ოღენობის:

πολύ — λίγο, τόσο — όσο, οσοδήποτε, πιο, αρκετά, σχεδόν, περίπου, καθόλου, μάλλον, μόλις . . .

შენიშნულია ჯგუფები შინაარსის მიხედვით

	ადგილის	ღროის	ვითარების	ზომა-ოღენობის
კითხვითი	πού;	πότε;	πώς;	πόσο;
განუსაზღვრელი	κάπου αλλού πουθενά...	κάποτε κάπου κάπου άλλοτε πότε πότε...	κάπως αλλιώς αλλιώςίκα...	κάμποσο...
ჩვენებითი	εδώ εκεί παντού...	τότε τήρα ποτέ...	έτσι μαζί...	τόσο...
მიმართებითი	εκεί που όπου οπουδήποτε...	τότε που όποτε οποτεδήποτε...	όπως καθώς ως, σαν...	όσο οσοδήποτε...
სხვადასხვა	πάνω, κάτω, μέσα, έξω, δεξιά, αρι- στερά, απέ- ναντι, μπρο- στά, βόρεια, νότια, ανα- τολικά, δυ- τικά, πίσω...	ναρίς, αργά, χθες, σήμε- ρα, απόψε, αύριο, πριν, συχνά, αμέ- σως, μόλις, πάλι, ξανά, πρώτα...	καλά, κακά, σιγά, ωραία, μόνο, κυρίως, ακριβώς, εν- τελώς, οπωσ- δήποτε ευτυ- χώς, ελληγι- κά, γαλλικά...	σχεδόν, καθό- λου, πολύ, λί- γο, περισσό- τερο, πιο, πε- ρίπου, μόλις...

გარდა ამისა ვხვდებით შემნიშნულია შემდეგ ჯგუფებს:

ღასტურის: ναι, μάλιστα, βέβαια, σωστά . . .

ეჭვის, ყოყმანის გამოხატულებს: ίσως, τάχα, πιθανόν, δῆθεν, άραγε . . .

უარყოფის: όχι, δε(ν), μη(ν), όχι βέβαια . . . (გამოიყენება უარყოფით ვინადალებებში უარყოფითი ნაწილაკის სახით)

შმნიშელა ვინადალებაში ღანსმის ძირითადლ შმნის შემდეგ, გელსართავსა ღა თავად შმნიშელასთან კი – მათ წინ:

Η Μαρία μιλά πολύ.

Η Μαρία είναι πολύ καλή.

Η Μαρία μιλά πολύ καλά.

Εσύ να μείνεις εδώ!

Το ποτάμι περνούσε μέσα από το χωριό.

Ψάξε όπου θέλεις.

Βγήκε έξω κρυφά από τον πατέρα του.

Κάπου κάπου σταματούσε το γράψιμο.

Από δω κι εμπρός ξέρεις τη δουλειά σου.

Ως αύριο θα ξέρω το μάθημά μου.

Περπάτησε βιαστικά.

Σιγά σιγά έμπαινε στο νόημα της ζωής.

Έτσι κι αλλιώς κάποια μέρα θα φύγω.

Ξέρει το μάθημα έτσι κι έτσι.

Φτάσαμε πολύ νωρίς.

Μελέτησε πολύ.

Μελέτησε πολύ καλά.

Όλοι ήμασταν λίγο πολύ ευχαριστημένοι.

Ήταν πάνω - κάτω δώδεκα χρονών.

Όσο φωνάζεις, τόσο δε σε ακούω.

Πόνεσε πολύ, κι όμως δεν είπε τίποτε.

Δε θα κάνουμε συζήτηση, μόνο θα σου πω δύο λόγια.

Δεν πεινώ· αλλά διψώ.

Λοιπόν, τι περιμένουμε;

Καληνύχτα λοιπόν.

Η κόρη σου είναι σαν εσένα.

Υπηρετεί στο γυμνάσιο ως καθηγητής.

კორინთის მხარეები

A — η ανατολή	ανατολικός, -ή, -ό	ανατολικά
Δ — η δύση	δυτικός, -ή, -ό	δυτικά
B — ο βορράς	βόρειος, -α, -ο	βόρεια
N — ο νότος	νότιος, -α, -ο	νότια

Όλο το απόγευμα βαδίζαμε προς την κορυφή, τρέμοντας από το φόβο και το κρύο, σχεδόν τελείως σιωπηλοί, γρήγορα, για να προλάβουμε την παγωιά της νύχτας, που ώρα την ώρα πλησίαζε. Με πολλή προσπάθεια κατορθώσαμε τέλος να φτάσουμε στην κορυφή του λόφου και τότε διακρίναμε από μακριά κάποιο θαμπό φως.

მამრობითი სქესის არსებითი სახელთა ბრუნვა (ο παππούς, ο υιός)

მამრობითი სქესის სახელი ο παππούς თავისებურად იბრუნვის: მხოლოდითი რიცხვის ნათესაობით, ბრალდებით და წოდებით ბრუნვაში აქვს სუფთა ფუძე, ხოლო მრავლობით რიცხვში ფუძეს ავრცობენ -δ სუფიქსალური ელემენტით:

	მ. რ.	მ. რ.
Ον. ο	παππούς	οι παπούδες
Γεν. του	παππού	των παππούδων
Αιτ. τον	παππού	τους παππούδες
Κλητ.	παππού	παππούδες

მხოლოდითი რიცხვში მსგავსად იბრუნვის ο υιός, რომელსაც მრავლობითი რიცხვის ფორმები არა აქვს:

	მ. რ.	მ. რ.
Ον. ο	υιός	—
Γεν. του	υιού	—
Αιτ. το	υιού	—
Κλητ.	υιού	—

Ασκήσεις:

I. Αλλάξτε την οριστική έγκλιση με την προστακτική:

Παράδειγμα: Η Άννα καλεί τα παιδιά στο σπίτι της.

— Άννα, κάλεσε τα παιδιά στο σπίτι σου.

1. Ο πατέρας λέει μια ιστορία στο γιό του. 2. Η θεία Ελένη μπαίνει στο σπίτι και φωνάζει τις κοπέλες να μπουν κι αυτές μέσα. 3. Ο πατέρας συζητάει με τον αδελφό του το τελευταίο γεγονός. 4. Τα παιδιά τελειώνουν το φαγητό τους και φεύγουν για να παίξουν στην αυλή. 5. Η Ελένη κοιτάζει από το μπαλκόνι κάτω στο δρόμο. 6. Ο Φώτης πλησιάζει τον ξένο και ρωτάει για πού πηγαίνει. 7. Ο παππούς ακούει τα παιδιά πώς τραγουδάνε. 8. Οι μαθήτρες λένε την αλήθεια. 9. Η μητέρα του δείχνει πως τον καταλαβαίνει. 10. Ο κύριος Αντρέας κλείνει την πόρτα πίσω του. 11. Ο Μάκης πίνει το γάλα του. 12. Η κυρία Νικολάου δανείζει λίγα χρήματα στο γείτονά της. 13. Ο κύριος Κωνσταντινίδης αγοράζει αυτοκίνητο στο γιό του. 14. Ο Γιάννης φέρνει καινούρια εφημερίδα. 15. Η αδελφή μου τους ρωτάει τότε φεύγουν για ταξίδι. 16. Τα παιδιά δείχνουν στους γονείς τους πώς χορεύουν. 17. Ο Σύλας συνεχίζει να διαβάζει. 18. Ο Φίλιππος θα περάσει από το σπίτι μου αύριο. 19. Η μικρή Λόλα ευχαριστεί τη μητέρα της για το δώρο. 20. Η Χριστίνα καρφώνει στα μαλλιά της ένα ωραίο τριαντάφυλλο. 21. Σταματάει στο φτωχικό μου και κοιτά. 22. Αποχαιρετά τους φίλους του γιατί φεύγει σήμερα. 23. Βαδίζει βιαστικά να προλάβει την παγωνιά της νύχτας. 24. Θα κατορθώσει να μάθει το μάθημα οπωσδήποτε.

II. Μετατρέποντας τις παραπάνω προτάσεις στην προστακτική, αλλάξτε τα ουσιαστικά με αντωνυμίες όπου είναι δυνατόν:

Παράδειγμα: Η Άννα καλεί τα παιδιά στο σπίτι της.

— Άννα, κάλεσέ τα στο σπίτι σου.

III. Συμπληρώστε τα κενά με την προστακτική των ρημάτων που είναι στην παρένθεση:

1. — τον έξω! Δεν καταλαβαίνει τίποτε πια. (βγάλω) 2. — με Θεέ μου. (βοηθώ) 3. Εδώ — τους γονείς σας. (φέρνω) 4. Μη —, σου λέω. (φεύγω) 5. Μην — έτσι. (κάνω) 6. — του για το γράμμα της μητέρας του. (λέω) 7. — φίλε, θα πεινάσεις! — αδελφέ μου. (τρώγω) 8. — και τη Χριστίνα μαζί σου. (παίρνω) 9. — την πόρτα και — μας λοιπόν τι σου φώναξε ο πρόεδρος. (ανοίγω, λέω) 10. — γρήγορα στον κύριο Αλέξανδρο τα χρήματά του. (δίνω) 11. Ας μου — σ' ένα γράμμα τι θέλει. (γράφω) 12. Γιάννη, — ! Μην — .

(σταματώ, κλαίω) 13. — παιδί μου! Na μην — ! (προσέχω, πέφτω) 14. Θεέ. — μας! (βλέπω) 15. — να σας πω κάτι, παιδιά! (ακούω) 16. — με! Δεν έχω τίποτα. (αφήνω) 17. — το αλλού, να τα πείς εκεί. (πηγαίνω) 18. — τη βάλιτσα σου πλάι στην πόρτα. (βάζω) 19. — της το. Τώρα πρέπει να της το πεις για να το ξέρει. (λέω) 20. — μου το παιδί, έλεγε η θεία μου στους γονείς μου, γιατί δεν το στέλνετε; (στέλνω) 21. Μην — έτσι, παιδί μου, — με να κάνω τη δουλειά μου. (κάνω, αφήνω) 22. — τι γράφει στην είσοδο της ταβέρνας. Για — καλά. (προσέχω, κοιτάζω) 23. — το τσάι σου και μη — ! (πίνω, μιλώ) 24. — εκεί! Φώναξε κάποιος. (κοιτάζω)

IV. Συμπληρώστε τα κενά με επιρρήματα: πολύ νωρίς, έξω από, πού, μέσα, πίσω, αλλά, πίσω από, σιωπηλά, πολύ, ύστερα από, γύρω, μπροστά από, κάπως όμορφα, πουθενά, σιγά-σιγά, αργά, όπου.

1. Ο φίλος μου ταξιδεύει — . 2. Η μητέρα μας έλεγε κι έδειχνε — της. 3. Ο αδελφός μου έφυγε — — . 4. Πέρασε — — την πόρτα μας, — οι δύο αδελφές έπεζαν — . 5. Μας αποχαιρέτησε κι έτρεξε — στο σπίτι. 6. Με κοίταξε — — . 7. Ήταν — να φύγουμε. 8. — — άρχισε να περπατάει. 9. — τελειώνει ο ουρανός; Τι είναι — — εκεί που τελειώνει; Ο πατέρας λέει πως δεν τελειώνει — , — εγώ δεν το πιστεύω. 10. Τα βράδια βγαίναμε — — το χωριό. 11. — — χρόνια την είδα στην Αθήνα. 12. Η πόρτα έκλεισε — του.

V. თარგმნეთ:

1. — მომისმინე, რა გიმ ყვირი? 2. — წადი და ჩემი თოჯინა მომიტანე. 3. — ბავშვებო, ისაღილეთ და გაისეირნეთ (სასეირნოდ წადით). 4. — ანა, დალიე შენი რძე და დაიდინე (წადი დასაძინებლად). 5. — ძალიან ვთხოვ, დამანებე თავი. 6. — შენი ახალი პალტო ჩაიცვი და ისე წადი თეატრში. 7. — შემობრძანდით, ექიმი თქვენ გელოლებათ. 8. — აილე წიგნი და გაკვეთილი ისწავლე! 9. — მაცალე (მომეცი ცოგაოლენი ღრო) და გიჩვენებ, რა შემიძლია. 10. — ისე მოიქეცი (გააკეთე), როგორც ვნებავს. 11. — მითხარი, ვინ არის ამაში დამნაშავე? 12. — სცადე, იქნებ მოასწრო.

Λεξιλόγιο:

αγάζι το	დილის ან საღამოს სივრილე/ჭინხლი, თრთვილი	βόρεια βόρειος, -α, -ο	ჩრდილოეთით ჩრდილოეთისა, ჩრდილოური
ακριβά	ძვირად	βορράς ο	ჩრდილოეთი
ακριβώς	ზუსტად		
αλλιώς	სხვაგვარად	γαλλικά	ფრანგულად
αλλιώςτικα	სხვაგვარად	γρήγορος, -η, -ο	ჩქარი, სწრაფი
άλλοτε	ოღესმე, ოღესღაც / სხვა დროს/ადრე	γύρω	ირგვლივ
ανατολή η	აღმოსავლეთი	δεξιά	მარჯვნივ
ανατολικά	აღმოსავლეთით	δήθει'	თითქოს, ვითომ
ανατολικός, -ή, -ο	აღმოსავლეთისა, აღმოსავლური	διακρίνω	ვარჩევ, გამოვარჩევ // გამჩნევ
απλά	მარტივად, უბრალოდ	δίχως	ვარეშე
απλός, -ή, -ό	მარტივი, უბრალო	δύση η	დასავლეთი
αποχαιρετώ(α)	ვემშვიდობები	δύσκολα	ძნელად, რთულად
άραγε	ნუთუ, განა, ხომ	δυτικά	დასავლეთით
αργά	გვიან	δυτικός, -ή, -ό	დასავლეთისა, დასავლური
αριστερά	მარცხნივ		
αρκετά	საკმაოდ		
αστραφτερός, -ή, -ό	კაშკაშა, ელვარე	ελεύθερα	თავისუფლად
άσχημα	ცუდად	ελληνικά	ბერძნულად
		εμπρός (μπρος)	წინ
		εντελώς	სავსებით, სრულიად
βαδίζω	დავდივარ, დავბიჯებ	επίρρημα το	შმნიშვლა
βγάζω (βγάλλω)	გამომავქვს, გამოვართევ // ამოვამძრობ	ερημιά η	უდაბური, მივარდნილი ადგილი // აქ: სიმარტოვე
βγάνω = βγάζω		εύκολα	მარტივად, ადვილად
βέβαια = βεβαίως	რა თქმა უნდა, უსათუოდ	ευτυχώς	საბედნიეროდ
βιαστικά	საჩქაროდ, სახელდახელოდ // აჩქარებით, ნაჩქარევად	ευχαριστημένος, -η, -ο	კმაყოფილი
		ίσχυα	წყნარად // ჩუმად

θαιπός, -ή, -ό	მღვრიე//ბუნდოვანი	μάλλον μιλιά η	აღბათ საუბარი, მეტყველება, ლაპარაკი
ίσως	შესაძლოა	μόλις	ძლივს //ეს-ესაა, ახლა-ღა, მაშინვე
καθώς	როგორც//როგორც კი		
κακή	ცუდად	νόημα το	აზრი
κακός, -ή, -ό	ცული	νότια	სამხრეთით
κακώς	ცუდად, არასწორად//ტყუილებრალოდ	νότιος, -α, -ο	სამხრეთისა, სამხრეთული
καληνύχτα	ღამე მშვიდობისა	νότος ο	სამხრეთი
καλύτερα	უკეთესად//უმჯობესია	νους ο	ჭკუა, გონება
κάμποσος, -η, -ο	რამდენიმე, საკმაო, საკმარისი	όποτε	როცა//ყოველთვის, როცა
καν	თუნდაც	οποτεδήποτε	ყოველთვის, ნებისმიერ დროს, ნებისმიერ შემთხვევაში
κάποιος, -α, -ο	ვიღაც//რღაც		
κάποτε	ოღესღაც//ხანდახან	οπουδήποτε	ყველგან, ნებისმიერ ადგილას
κάπου	სადღაც, სადმე // დაახლოებით	οπωςοδήποτε	აუცილებლად
κάπως	როგორღაც	οριστικός, -ή, -ό	აქ: გრამ. თხრობითი კილო
καρφύσιω	ვაჭყლებ, ვარჭობ		
κατορθώνω	ვალწევ, წარმატებით ვართმევ თავს	οσοδηποτε	რამდენაღაც, როგორც უნდა იყოს
κορυφή η	მწვერვალი	παγισιά η	ყინვა
κρυφή	მაღულად	παλαιά	ძველად
		παλαιότερα	მოგვიანებით//ძველად, აღრე
λόγος ο	სიტყვა //მიზეზი	πάλι	კვლავ, ისევ
οι λόγοι	მიზეზები, სიტყვები	παντού	ყველგან
τα λόγια	სიტყვები	παντούς ο	ბაბუა
λοιπόν	მამ ასე, ამგვარად	πιθανόν	აღბათ
		ικραίνεσαι	წუხხარ, ღარღობ
λόφος ο	ბორცვი, გორაკი	πιο	უფრო, მეტად
μα	მაგრამ	πλησιάζω	გუახლოვდება

πονάει	მტკივა	τίποτε = τίποτα	
Πούλια η	აქ: პლეადები	τρέμοντας	კანკალით
προλαβαίνω (αόρ. πρόλαβα)	ვასწრებ	ύστερα	შემდეგ, შემდგომ
προς	-კენ (თანდ.)	φαί το = φαγητό	
προσπάθεια η	მცდელობა	φόβος ο	შიში
σιγά	ნელა; წყნარად	φύρνος ο	ლუმელი
σιωπηλός, -ή, -ό	ჩუმი	φτωχικό το	ქობი
σπάνιος, -α, -ο	იშვიათი		
σπανίως	იშვიათად	χαμηλά	დაბლა
συζήτηση η	განხილვა, მსჯე- ლობა, დისკუსია	ψάχνα	ვეძებ
σωπαίνω (αόρ. σάπασα)	ვჩუმდები	ψηλά	მაღლა
		ως	მდე // როგორც.
τάχα	თითქოს, ვითომ		
τελείως	სავსებით		
τέλος	საბოლოოდ		

Εκφράσεις:

από δω κι εμπρός – აქედან მოყოლებული

έτσι κι αλλιώς – ასე თუ ისე

έτσι κι έτσι – არა უშავს რა, საშუალოდ

καληνύχτα – ღამე მშვიდობისა

κάπου κάπου – ხანდახან, იშვიათად

πάνω - κάτω – დაახლოებით

πονάει – მტკივა (გტკივა . . .)

μου πονάει (σου πονάει . . .)

σιγά σιγά – ნელ-ნელა, თანდათანობით

του χρόνου – მომავალ წელს

ώρα την ώρα – ღროღადრო, ღროგამოშვებით. აქ: ყოველი საათით

მეოთხედიანი ბავშვობა
ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενα: Η Γη
Ο Γέρος και οι Παντούφλες
Γραμματική: ვნებობის ვარიანტები (აწმყო დრო)

Η Γη

Η Γη είναι μια σφαίρα από πετρώματα και μέταλλα,¹ που περιστρέφεται μέσα στο διάστημα. Αυτή η σφαίρα σκεπάζεται από στεριά και θάλασσα.¹ Υποθέτουμε ότι στο κέντρο της Γης υπάρχει ένας πυρήνας από λιωμένο μέταλλο. Όσο όμως προχωρούμε προς την επιφάνεια η υψηλή θερμοκρασία του κέντρου ελαττώνεται.

Γύρω από το λιωμένο μέταλλο του πυρήνα υπάρχουν πετρώματα ως την επιφάνεια της Γης. Τα πετρώματα δεν είναι σταθερά και μετακινούνται. Από τις μετακινήσεις των πετρωμάτων δημιουργούνται οι σεισμοί. Πάνω στην επιφάνεια της Γης φτάνουν σήραγγες από τα βάθη της, που είναι γεμάτες πετρώματα. Αυτές είναι τα ηφαίστεια.

Η Γη είναι ένας νεαρός πλανήτης και γι' αυτό δεν έχει σταθερά πετρώματα. Για τον ίδιο λόγο² όμως έχει και ζωή.

Ημερολόγιο "Χαρταετού"

Σημειώσεις:

1. από πετρώματα και μέταλλα - ქვის ქანებისა და ლითონებისგან შემდგარი. სκεპάζεται από στεριά და θάλασσα - ხმელეთითა და მღვიმითა დაფარული.
2. για τον ίδιο λόγο - სწორედ ამ (იგივე) მიზეზის გამო.

Ο γέρος και οι παντούφλες

(Λαϊκός μύθος)

Μια φορά κάποιος περνούσε από¹ ένα μέρος κι είδε ένα γέρο που τουρτουριζε μέσα στο κρύο. Την άλλη μέρα,² που ήταν να περάσει³ από κεί,

πήρε μαζί του κι ένα ζευγάρι παντούφλες και του τις έδωσε. Την άλλη μέρα, που πέρασε πάλι από 'κεί ρωτάει το γέρο: "Πώς πας⁴ γέρο, ζεσταίνεσαι με τις παντούφλες, ζεσταίνεσαι;" Κι ο γέρος: "Ζεσταίνομαι, γιέ μου, έχει την ευχή μου."⁵ Την άλλη μέρα πάλι τα ίδια:⁶ "Ζεσταίνεσαι, γέρο, ζεσταίνεσαι;" Κι ο γέρος: "Ζεσταίνομαι, γιέ μου, έχει την ευχή μου." Και κάθε μέρα που⁷ περνούσε από 'κεί έπρεπε να ρωτήσει το γέρο: "Πώς πας, γέρο, με τις παντούφλες, ζεσταίνεσαι, ζεσταίνεσαι;" ώσπου μια μέρα ο γέρος θύμωσε, έβγαλε τις παντούφλες και του τις έδωσε. "Μήτε εγώ να τις φορώ," του λέει, "μήτε⁸ εσύ να με ρωτάς ζεσταίνεσαι, γέρο, ζεσταίνεσαι."

Σημειώσεις:

1. περιώ από - ჩვეულებრივი
2. την άλλη μέρα - მეორე დღეს
3. ήταν να περάσει = έπρεπε να περάσει
4. πώς πας: - როგორ ხარ? როგორაა საქმე?
5. έχει την ευχή μου - დალოცვილ იყავ!
6. πάλι τα ίδια - კვლავ ერთი და იგივე
7. που - აქ: როდესაც
8. μήτε . . . μήτε . . . - ნურც . . . ნურც . . .

Γραμματική

გზნის გვარები (Διαθέσεις)

ბერძნულ ენაში გზნას აქვს ოთხი გვარი: მოქმედებითი (εισεργυτική), ვნებითი (παθητική), საშუალი (μέσση) და ნეიგრალური (ουδέτερη).

მოქმედებითი გვარი გამოხატავს სუბიექტის მოქმედებას, მეტწილად მიმართულს პირდაპირი ობიექტისაკენ:

Ο μαθητής ανοίγει την πόρτα.

Οι Πέρσες καταστρέφουν την Αθήνα.

ვნებითი გვარი გამოხატავს მოქმედებას, რომელსაც დაითმენს სუბიექტი სხვა პირის ან საგნისაგან. ეს პირი ან საგანი წინადადებაში, როგორც წესი, από თანდებულით შემოდის.

Η πόρτα ανοίγεται από το μαθητή. (კარი იღება მოსწავლის მიერ.)

Η Αθήνα καταστρέφεται από τους Πέρσες. (ათენი ინგრევა სპარსთა მიერ.)

საშუალო გვარი გამოხატავს ისეთ მოქმედებას, რომელსაც სუბიექტი აწარმოებს თავისთვის ან თავის თავზე. შესაბამისად, მას ხშირად უკუქცევითი მნიშვნელობა აქვს:

Η Ελένη χτενίζεται. (ელენე თმას ივარცხნის)

შეადარეთ: Η Ελένη χτενίζεται από τη μητέρα της. (ელენე ივარცხნება დედის მიერ)

ნეიგრალური გვარი გადმოსცემს სუბიექტის მდგომარეობას, სადაც სუბიექტის მოქმედება არც პირდაპირ ობიექტზე ვადაღის, არც თავად სუბიექტი არ განიცდის მოქმედებას და სადაც სუბიექტი არც თავისთვის მოქმედებს და არც თავის თავზე. იგი ახლოს დგას ქართული სტატიკური მმნების მნიშვნელობასთან.

Το παιδί κοιμάται. (ბავშვის სძინავს)

Γιατί στέκεσαι; (რაგომ დგახარ?)

ბერძნულ ენაში ყველა გვარი მხოლოდ ორი ფორმით შეიძლება გადმოიყოს: მოქმედებითი (აქტივი – ενεργητική φωνή) ან ვნებითი (პასივი – παθητική φωνή). შესაბამისად, საკუთარი პირის ნიშნები აქვს მხოლოდ მოქმედებითი და ვნებითი გვარის ფორმებს.

აქამდე, წინამორბედ პარაგრაფებში, განვიხილავდით მოქმედებითი გვარის ფორმებს.

ენებითი გვარის საწარმოებლად მმნა აწმყო დროში დაირთავს დაბოლოებებს:

პირველი ულლება

- ομαι - όμαστε
- εσαι - εστε
- εται - ονται

πλέν-ομαι	πλέν-όμαστε	ντύν-ομαι	ντύν-όμαστε
πλέν-εσαι	πλέν-εστε	ντύν-εσαι	ντύν-εστε
πλέν-εται	πλέν-ονται	ντύν-εται	ντύν-ονται

χτενίζω — χτενίζομαι
καθαρίζω — καθαρίζομαι
καταστρέφω — καταστρέφομαι

ονομάζω - ονομάζομαι
 ακούω - ακούγομαι
 γράφω - γράφομαι
 φέρνω - φέρνομαι
 βρίσκω - βρίσκομαι
 αναπτύσσω - αναπτύσσομαι

მეორე ულლება

ა უჟიანი ვხეობი

- იέμαι - იόμασθε
 - იέσαι - იέστε
 - იέται - ιούνται

νικ-ιέμαι	νικ-ιόμασθε	γελ-ιέμαι	γελ-ιόμασθε
νικ-ιέσαι	νικ-ιέστε	γελ-ιέσαι	γελ-ιέστε
νικ-ιέται	νικ-ιούνται	γελ-ιέται	γελ-ιούνται

αγαπώ - αγαπιέμαι
 μετρώ - μετρίεμαι
 χτυπώ - χτυπιέμαι
 ξεχνώ - ξεχνιέμαι

ე უჟიანი ვხეობი

- ούμαι - ούμασθε
 - είσαι - είστε
 - είται - ούνται

αποτελ-ούμαι	αποτελ-ούμασθε
αποτελ-είσαι	αποτελ-είστε
αποτελ-είται	αποτελ-ούνται

παρακαλ-ούμαι	παρακαλ-ούμασθε
παρακαλ-είσαι	παρακαλ-είστε
παρακαλ-είται	παρακαλ-ούνται

καλώ - καλούμαι
 αποχαιρετώ - αποχαιρετούμαι
 δημιουργώ - δημιουργούμαι
 συμφωνώ - συμφωνιούμαι

ამავე კატეგორიაში ერთიანდება მზნა დიეგოსი, რომელსაც მოქმედებითი გვარის ფორმა არ გააჩნია.

ზოგი მზნა, რომელთაც აქვთ მხოლოდ ნეიგრალური გვარი, პირის ნიშნის წინ გვიჩვენებს განსხვავებულ ა სჰოვანს. ამ მზნებს მხოლოდითი და მრავლობითი რიცხვის პირველ პირში შეიძლება ჰქონდეთ პარალელური ფორმები:

θυμάμαι (θυμούμαι)	κοιμάμαι (κοιμούμαι)
λυπάμαι (λυπούμαι)	φοβάμαι (φοβούμαι)
θυμ-ζμαι: (θυμούμαι)	θυμ-μαστε (θυμ-ούμαστε)
θυμ-άσαι	θυμ-άστε
θυμ-άται	θυμ-ούνται

მოქმედებითი გვარის ფორმები, ჩვეულებრივ, მხოლოდ მოქმედებით გვარს გადმოსცემენ, ხოლო ვნებითისა – როგორც ვნებითს, ასევე საშუალსა და ნეიგრალურს. თუმცა ვხვდებით გამონაკლისებსაც, როდესაც: ა) ვნებითი გვარის ფორმით სმარებად მზნას მოქმედებითის მნიშვნელობა შეიძლება ჰქონდეს: έρχομαι, εργάζομαι...(Ο πατέρας του εργάζεται από το πρωί ως το βράδυ.); ბ) მოქმედებითი გვარის ფორმით სმარებად მზნას შეიძლება ჰქონდეს ვნებითის მნიშვნელობა: λίσω, παθαίνω . . . (Τα χιόνια έλισωσαν από τη ζέστη).

მოქმედებითი გვარის ფორმით გვხვდება ზოგიერთი ნეიგრალური გვარის აღმნიშვნელი მზნაც: πεινώ, διψώ, θυμάνω . . .

მეგწილად მზნებს აქვთ ორთავე, როგორც მოქმედებითი, ასევე ვნებითი გვარის ფორმა, თუმცა ზოგიერთ მზნას შეიძლება ჰქონდეს ან მხოლოდ მოქმედებითის ფორმა: ζω, ξυπνώ, φεύγω, τρέχω, υπάρχω, πεινώ, διψώ, θυμάνω . . . ან – მხოლოდ ვნებითის: έρχομαι, φαίνομαι, χρειάζομαι, σκέφτομαι, εργάζομαι, αισθάνομαι, γίνομαι, κάθομαι, στέκομαι, βιάζομαι, ντρέπομαι, σέβομαι, εύχομαι, φοβάμαι, κοιμάμαι, θυμάμαι, λυπάμαι, αριέμαι, διηγούμαι . . .

Τα κορίτσια φοβούνται τη νύχτα.

Ο Κώστας κοιμάται ως αργά.

Θυμάσαι τον παλιό μας φίλο, Θανάση;

Τα παιδιά κοιμούνται ήσυχα.

Δε θυμάμαι καθόλου τι μου είπες.

Η πρώτη αγάπη δειν ξεχνιέται εύκολα.

Η Χριστίνα χτενίζεται μπροστά στον καθρέφτη.

Η μικρή Άννα χτενίζεται από τη μητέρα της κάθε πρωί.

Πρέπει να πλένεσαι κάθε μέρα.

Φέρνεται πολύ άσχημα στα παιδιά του.

Πώς φέρνεται, Αλίκη; Δε μου αρέσει το φέρσιμό σου.

- Πώς ονομάζεται αυτό το μέρος; - Ονομάζεται Μακεδονία.

- Πώς ονομάζεσαι; - Ονομάζομαι Μαρία.
- Από ποιον κτίζεται αυτό το σπίτι; - Κτίζεται από το θείο μου.
- Από πόσα κεφάλαια αποτελείται το βιβλίο; - Αποτελείται από είκοσι κεφάλαια.
- Πού κάθεστε συνήθως στο θέατρο; - Συνήθως κάθομαι στην πλατεία.
- Μη βιάζεσαι· τα άλλα παιδιά κοιμούνται ακόμη.
- Το λεωφορείο έρχεται πάντα τακτικά.
- Το μικρούλι σκέφτεται τους γουείς του.
- Τι γίνεται;
- Τι έπαθες;
- Τι γίνεσαι Αντώνη, είσαι καλά; - Ναι, είμαι πολύ καλά.
- Το γυμνάσιο βρίσκεται κοντά στο σπίτι μας.
- Πάντα έρχεται νωρίς και φεύγει αργά.
- Φαίνεται ότι τον αγαπά πολύ.
- Σε υψηλή θερμοκρασία το χιόνι γίνεται νερό.
- Αισθάνομαι άσχημα όταν γελιέμαι.
- Γιατί λες ψέματα Αλίκη; Δε ντρέπεσαι;
- Πρέπει να σέβεσαι τους γέρους.
- Σας εύχομαι καλό ταξίδι.
- Η μητέρα διηγείται μια ιστορία στην κόρη της.

ბერძნულში არის შემთხვევები, როდესაც ზოგოერთი გმნა, რომელსაც ორივე გვარის ფორმა გააჩნია, მაგ. κλείνω, ανοίγω, αλλάζω ..., მოქმედებითი გვარის ფორმით კი ვვხვდებით, მაგრამ მოქმედებით გვარს არ ვაღმოვფიცებ (ასეთ შემთხვევებში აქცენტირებულია მოქმედების თავისთავალობა); Η πόρτα ανοίγει και κλείνει. (კარი იღება და იხურება) Ο καιρός αλλάζει. (ამინდი იცვლება)

მოქმედებითი გვარის ვნებითად გარდაქმნა

მოქმედებითი კონსტრუქციის წინადადების გარდაქმნისას პასიური სტრუქტურის წინადადებად გმნა დაისმის პასიურ ფორმაში, აქტიური წინადადების პირდაპირი დამატება ხდება სუბიექტი, ხოლო აქტიური წინადადების სუბიექტი იქცევა უბრალო დამატებად, რომელიც დაერთავს თანდებულს από, და პირიქით: თუკი პასიური კონსტრუქციის წინადადებას გარდაქმნით აქტიურად, გმნა დაისმის აქტივში, პასიური წინადადების სუბიექტი იქცევა პირდაპირ დამატებად, ხოლო από თანდებულიანა უბრალო დამატება - სუბიექტად.

Ενεργητική

Το παιδί τραγουδά ένα τραγούδι.
 Το φεγγάρι φωτίζει τον ουρανό τη νύχτα.
 Το σκυλί φυλάγει το σπίτι.

Παθητική

Το τραγούδι τραγουδιέται από το παιδί.
 Τη νύχτα ο ουρανός φωτίζεται από το φεγγάρι.
 Το σπίτι φυλάγεται από το σκυλί.

Ασκήσεις:

I. Συμπληρώστε τα κενά με τα ρήματα που είναι στην παρένθεση:

1. Δεν -- πόσων χρόνων ήμουν αλλά ήμουν μικρός. (θυμάμαι)
2. Ο γείτονάς μου μήτε -- μήτε -- για τα παιδιά του. (θυμάμαι, σκέφτομαι)
3. -- τον κύριο Γιάννη; (θημάμαι) 4. Δε -- να πεις την αλήθεια, Αντώνη; (φοβάμαι) 5. Όταν αυτός -- το βράδυ, τα παιδιά -- πια. (έρχομαι, κοιμάμαι) 6. -- κανείς για το γέρο; (σκέφτομαι) 7. Ο παππούς μου -- πολύ ιωρίς. (σηκώνομαι)
8. Το Πανεπιστήμιο -- στο κέντρο της Αθήνας. (βρίσκομαι)
9. Η Άινα -- τόσο χαμηλά που σχεδόν δε -- . (κάθομαι, φαίνομαι)
10. Ο Νίκος -- για το ταξίδι που έκανε. (διηγούμαι) 11. Δεξιά μας -- ο αρχαίος ναός του Ποσειδώνα. (φαίνομαι) 12. Στο βόρειο μέρος του νησιού -- μια εκκλησία. (βρίσκομαι) 13. Κάπου μακριά -- φωνές. (ακούγομαι)
14. Παίρνω μόνο αυτά τα χρήματα που μου -- .(χρειάζομαι) 15. Χιλιάδες άνθρωποι πάνε κι -- . (έρχομαι) 16. Οι ταξιδιώτες νομίζουν πως -- μέσα σ' εκείνη την παλαιά εποχή. (βρίσκομαι) 17. Ο Ντίνος -- ιωρίς, -- , -- , -- , παίρνει το πρωινό και πηγαίνει στο γυμνάσιο. (σηκώνομαι, πλένομαι, χτενίζομαι, ντύνομαι) 18. Η Αλίκη δεν -- καθόλου όταν λέει ψέματα. (ντρέπομαι) 19. Οι φίλοι του του -- καλό ταξίδι. (εύχομαι)

II. Μετατρέψτε τις προτάσεις στην παθητική φωνή:

1. Σ' αυτό το μέρος φτιάχνουν τα σπίτια από πλίθες.
2. Η οικογένεια ακούει τα νέα.
3. Η θάλασσα καλεί τους ανθρώπους στα ταξίδια.
4. Οι Έλληνες αναπτύσσουν το δικό τους πολιτισμό.
5. Τα κορίτσια μαζεύουν λουλούδια.
6. Τα παιδιά ακούνε ιστορίες.
7. Οι Έλληνες κτίζουν ωραία σπίτια.
8. Οι Αθηναίοι νικούν τους Πέρσες.
9. Τα πλοία φέρνουν τα εμπορεύματα

στο λιμάνι του Πειραιά. 10. Ο Ντίνος φτιάχνει θαυμάσια αγγεία. 11. Τώρα οι άνθρωποι δεν κατασκευάζουν τα όπλα όπως παλαιά. 12. Το έδαφος της Αττικής δε δίνει αρκετό σιτάρι. 13. Οι Έλληνες καλλιεργούν κυρίως την ελιά, το αμπέλι και τα οπωροφόρα δέντρα. 14. Το μαγαζί πουλά λάδι, κρασί και σύκα. 15. Τα παιδιά μαθαίνουν τα γράμματα.

III. თარგმნეთ:

1. მოხუცი შვილიშვილებს ერთ ძველ ამბავს მოუთხრობს. 2. დელამიწა კოსმოსში მშის გარშემო ბრუნავს. 3. ჩვენი პლანეტა, დელამიწა, ხმელეთითა და ზღვითაა დაფარული. 4. — როგორ წარმოიშობა ვულკანი? 5. — არ გახსოვს, სად დაგოვე ჩანთა? 6. მაღალ გემპერაგურაზე თოვლი წყლად იქცევა (ხდება). 7. — რას აკეთებენ ბავშვები? — მშვიდად სძინავთ. 8. — დალღილი ჩანხარ. სად იყავი? 9. ჩვენ სულ შენზე ვფიქრობთ, ანა. 10. — რისთვის გჭირდება ამდენი ფული? — სახლი უნდა ვიყიდო. 11. — სად მღებარეობს უნივერსიტეტი? — ქალაქის ცენტრში.

Λεξιλόγιο:

αισθάνομαι	ვგრძნობ	εργάζομαι	ვმუშაობ
αναπτύσσω	ვაერთარებ	έρχομαι	მოვდივარ
αριέμαι (ούμαι)	უარს ვამბობ// უარს ვიღებ	ευχή η	სურვილი //ლოცვა, დალოცვა
βάθος το	სიღრმე	εύχομαι	ეუსურვებ, სურვილს განოვთქვამ
βιάζομαι	მეჩქარება	ζεσταίνω	ვათბობ
βρίσκομαι	ვიმყოფები, ვარ	ημερολόγιο το	კალენდარი//ღლიური
γελιέμαι (ούμαι)	ვცლები, ვგუგულები	ηφαίστειο το	ვულკანი
γεμάτος, -η, -ο	სავსე	θερμοκρασία η	ტემპერატურა
γίνομαι	ვხდები	θυμάμαι (ούμαι)	მახსოვს
δημιουργώ (ε)	ვქმნი, წარმოვქმნი, წარმოვშობ	ίδιο το	იგივე, ერთი და იგივე
διάθεση η	გრამ: ვვარი	κάθομαι	ვმჯდარ
διάστημα το	სივრცე. აქ: კოსმოსური სივრცე	καθρέφτης ο	სარკე
διηγούμαι	ვყვები, მოვუთხრობ	κεφάλαιο το	აქ: თავი, ქვეთავი
ελαττώνω	ვამცირებ	κοιμάμαι (ούμαι)	მძინავს
ενεργητική φωνή	მოქმედებითი გვარის ფორმა	κτίζω = χτίζω	
επιφάνεια η	მელაპირი	λιωμένος, -η, -ο	დამღნარი, გამლღარი

λίανω	ვღნები, ვაღნობ	σέβομαι	პატივს ვცემ
λόγος ο	აქ: მიზეზი	σεισμός ο	მიწისძვრა
λυπάμαι	ვწუხვარ //მეზრ- ლება	σήραγμα η	გვირაბი
μέρος το	აქ: მხარეე	σκέπτομαι	ვფიქრობ
μέσος, -η, -ο	შუა, საშუალო	(σκέπτομαι)	მღვრალი, მტკიცე,
μετακίνηση η	გადაადგილება	σταθερός, -ή, -ό	მყარი
μετακινώ (€)	გადავაადგილებ	στέκομαι	ვღგვარ
μέταλλο το	ლითონი	στεριά η	ხმელეთი
μετατρέπω	გარდავქმნი, გარ- დავსახავ	συμφωνώ (€)	ვეთანხმები, თანა- ხმა ვარ
μήτε	არც, ნურც	σφαίρα	ბურთი; სფერო
μικροί το	პაწია, პაწაწა	τακτικά	რეგულარულად
νεαρός, -ή, -ό	ახალგაზრდა	τουρτουρίζω	ვიყინები, სიცი- ვისგან ვკანკალებ
νικιάμαι	ვმარცხდები	υποθέτω	ვვარაუდობ, ვფიქ- რობ, ვუშვებ
ντρέπομαι	მრცხვენია, დარ ცხვენილი ვარ	σφιγλός = ψηλός	
ονομάζομαι	მქვია	φαίνομαι	ვჩანვარ, გამო- ვიყურები
ονομάζω	ვარქმევ	φεγγάρι το	მთვარე
ουδέτερος, -η, -ο	ნეიტრალური	φέρνομαι	ვიქცევი, ვექცევი, ვეპყრობი
παθαίνω (აბრ. έπαθω)	მემართება. გან- ვიცდი	φοβάμαι (ούμαι)	მეშინია
παθητική φωνή	ვნებიითი გვარის ფორმა	φυσάγω	ვიცავ
παντούφλα η	საშინაო ფეხსა- ცმელი	φωνή η	გრამ.: გვარის ფორმა
περιστρέφω	ვაგრივლებ, ვაბ- რუნებ	φωτίζω	ვანათებ
πέτρωμα το	ქანი, ქვის ფენა	χαρταετός ο	ქალაქის ფრანი
πλανήτης ο	პლანეტა	χρειάζομαι	მჭირდება
πλατεία η	აქ: პარტერი (თეატრ.)	χτυπάω (α)	ვარტყამ, ვურტყამ
προχώραω (€)	წინ მივიწვევ	ώσπου	ვიღრე (არ), სანამ (არ)
πυρήνας ο	ბირთვი, გული, შუ- აგული		

Εκφράσεις:

- για τον ίδιο λόγο - იგივე მიზეზით
 έχε την ευχή μου - დალოცვილ იყავ
 ήταν να περάσει = έπρεπε να περάσει - უნდა ჩაეველო
 μήτε . . . μήτε . . . - ნურც . . . ნურც . . .
 περνώ από - ჩავეული
 πάλι τα ίδια - კვლავ ერთი და იგივე
 την άλλη μέρα - მეორე დღეს
 Τι γίνεσαι; (τι γίνεστε;) - როგორ ხარ? (ხართ?)
 Τι γίνεται; - რა ხდება?
 Τι έπαθες; (Τι παθαίνεις;) - რა დაგემართა?

მეთხუთმეტი ბაკვიტილი
ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Ποιήματα-Διάλογος

Γραμματική: -ας, -ον, -αν, -εν ღებოლოებინ საშუალი სქესის
სახელთა ბრუნება
მელსართავი სახელის ხარისხის ფორმები

Η Αγνώριστη

Ποια είναι τούτη
που κατεβαίνει
ασπροντυμένη
οχ το βουνό;¹

Τώρα που τούτη
η κόρη φαίνεται
το χόρτο γίνεται²
άνθι³ απαλό·

κι ευθύς ανοίγει
τα ωραία του κάλλη
και το κεφάλι
სυχνोकουνεί·

κι ερωτεμένο
να μη το αφήσει,
να το πατήσει
παρακαλεί.

Κόκκινα κι όμορφα
έχει τα χείλα⁴
ωσάν τα φύλλα
της ροδαριάς,

όταν χαράζει⁵
και η αυγούλα
λεπτή βροχούλα
στέρνει δροσιάς.⁶

Και των μαλλιών⁷ της
τ' ωραίο πλήθος
πάνου⁸ στο στήθος
λάμπει ξανθό.

Έχουν τα μάτια της
οπού⁹ γελούνε
το χρώμα. που 'ναι¹⁰
στον ουρανό.

Ποια είναι τούτη
που κατεβαίνει
ασπροντυμένη
οχ το βουνό;

Διονύσιος Σολωμός

Σημειώσεις:

1. οχ το βουνό = από το βουνό
2. γίνεται = γίνεται
3. το άνθι = το άνθος - ყვავილი
4. χείλα = χείλια.
5. χαράζει - აქ უძირო ფორმითაა - იუნდებდა.
6. στérνει δροσιάς - უნდა იყოს სτέλνει δροσιά. პოეტი ეპიკანისიური დიალექტის გავლენას უნდა განვივიდებდეს.
7. μαλλιώνε = μαλλιών (ნათ. ბრუნვის ფორმა — მაλλιά)
8. πάνου = πάνω
9. οπού = όπου
10. που 'ναι = που είναι

Στη γιορτή¹ της μητέρας

Του κήπου μας το πιο όμορφο τριαντάφυλλο
 το πιο ευωδιαστό, το πιο δροσάτο,
 για τη γιορτή σου το 'κοψα,² μητέρα μου
 με την αυγή³ και σ' το προσφέρω⁴ να το!⁵

.....

Ντίνα Χατζηნიκόλαου

Σημειώσεις:

1. γιορτή - აქ დღეობა
2. το 'κοψα = το έκοψα
3. με την αυγή - გამთენიისას, გაბთიადღე
4. σ' το προσφέρω = σου το προσφέρω
5. να το - იხეებ, იხეე

Διάλογος

- Τι έπαθε η μεγαλύτερη αδελφή σου,¹ Χριστίνα;
- Δεν αισθάνεται καλά. Της πονά² το κεφάλι.
- Πήγε στο γιατρό; Αδυνάτησε³ κιόλας.
- Ναι, πήγε στον κ. Αντωνιάδη,⁴ τον γνωρίζεις;
- Ναι, είναι από τους καλύτερους⁵ γιατρούς. Και τι της είπε;
- Της είπε ότι ο πονοκέφαλός της είναι από πάρα πολλή δουλειά.
- Και πραγματικά περνάει περισσότερες ώρες δουλεύοντας.⁶
- Τέτοιοι άνθρωποι είναι ελάχιστοι.
- Ναι, τον τελευταίο καιρό ήταν πολύ απασχολημένη. Το γραφείο τους είχε πάρα πολλούς πελάτες κι αυτή σχεδίαζε όλες τις ημέρες.
- Και το επάγγελμα του σχεδιαστή είναι δυσκολότατο.

- Ναι, αλλά αισθάνεται πιο ευτυχομένη όταν δουλεύει, και νομίζει ότι η δουλειά της είναι η καλύτερη στο σύμπαν. Έχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον σ' αυτό που κάνει.

- Κι οι άλλοι δεν έχουν χειρότερη δουλειά, αλλά δε σκοτώνονται γι' αυτήν. Η αδελφή σου δε σκέφτεται καθόλου το μέλλον της.

Σημειώσεις:

1. Τι έπαθε η μεγαλύτερη αδελφή σου; - რა დაემართა მენს უფროს დას?
2. της ποιά - სტკივა
3. αδινάτησε - დასუსტდა, ვახდა
4. κ. Αντωνιάδης = κύριος Αντωνιάδης
5. είναι από τους καλύτερους - საუკეთესოთაგანია
6. περιაίει περισσότερες ώρες δουλεύοντας - უმეტეს დროს მუშაობას უთმობს (მუშაობაში ატარებს).

Γραμματική

-ας ღაბოლოებთან საშუალი სქესის სახელთა ბრუნება

-ας-ზე დაბოლოებული საშუალი სქესის სახელები -ას დაბოლოებთან სახელთა მსგავსად იბრუნებიან. მხოლოდითი რიცხვის ნათესაობით ბრუნვაში აქვთ დაბოლოება -თვის, ხოლო მრავლობითი რიცხვის ყველა ბრუნვაში უნდებთ სუფიქსალური τ:

Ον.	το	κρέας	τα	κρέατα
Γεν.	του	κρέατος	των	κρεάτων
Αιτ.	το	κρέας	τα	κρέατα
Κλητ.		κρέας		κρέατα

მსგავსად იბრუნვის: το τέρας

-ον, -αν, -εν ღაბოლოებთან საშუალი სქესის სახელთა ბრუნება

ამ ჯგუფის სახელებს ბრუნებისას იგივე თავისებურება ახასიათებს, რაც -ას-ზე დაბოლოებულ საშუალი სქესის სახელებს:

Ον.	το	ενδιαφέρον	τα	ενδιαφέροντα
Γεν.	του	ενδιαφέροντος	των	ενδιαφερόντων
Αιτ.	το	ενδιαφέρον	τα	ενδιαφέροντα
Κλητ.		ενδιαφέρον		ενδιαφέροντα

მსგავსად იბრუნვის: το παρόν, το παρελθόν, το προϊόν, το μέλλον, το συμφέρον.

Ον.	το	σύμπαν	τα	σύμπαντα
Γεν.	του	σύμπαντος	των	συμπάντων
Αιτ.	το	σύμπαν	τα	σύμπαντα
Κλητ.		σύμπαν		σύμπαντα

მსგავსად იბრუნვის: το παν

Ον.	το	φωνήεν	τα	φωνήεντα
Γεν.	του	φωνήεντος	των	φωνηέντων
Αιτ.	το	φωνήεν	τα	φωνήεντα
Κλητ.		φωνήεν		φωνήεντα

Ον.	το	μηδέν	--	(το μηδενικό	τα μηδενικά
Γεν.	του	μηδενός	--	του μηδενικού	των μηδενικών
Αιτ.	το	μηδέν	--	το μηδενικό	τα μηδενικά
Κλητ.		μηδέν	--	μηδενικό	μηδενικά

Η ζάχαρη είναι γλυκό προϊόν.

Η αδελφή μου εργάζεται σε μαγαζί γλυκών προϊόντων.

Σηκώνεται νωρίς γιατί θέλει να αγοράσει κάτι προϊόντα.

Οι Έλληνες έκαναν πολλούς πολέμους στο παρελθόν.

Έχεις ευκαιρία να βγάλεις συμφέρον απ' αυτό το γεγονός.

Φαντάζεσαι τι απέραντο είναι το σύμπαν;

Το παρόν χωρίζει το παρελθόν από το μέλλον.

Έχω δικές μου ιδέες για το μέλλον του σύμπαντος.

Της ενδιαφέρουν τα γεγονότα του παρελθόντος.

Το μαγαζί πουλά τα πάντα.

ველსართავი სახელის ხარისხის ფორმათა წარმოება
(Οι βαθμοί του επιθέτου)

ბერძნულში ველსართავ სახელს ახასიათებს ხარისხის სამი ფორმა:

1. დადებითი (θετικός)– აღნიშნავს სახელის ნიშან-თვისებას:

Ο Όλυπος είναι ψηλός.

2. შედარებითი (συγκριτικός) – გვიჩვენებს ერთი სახელის უპირატესობას ან ნაკლებანებას მეორესთან მიმართებაში:

Ο Όλυμπος είναι ψηλότερος από τον Κίσαβο. (ოლიმპოს მთა კისავოსის მთაზე მაღალია)

Η Μαρία είναι μικρότερη από την Άννα. (მარია ანაზე უმცროსია)

3. აღმაგებითი (συμθετικός) – ვეინვენებს, რომ ერთი სახელი აღმაგება თვისებით ყველა ღანარჩენს, ან პირიქით, ჩამორჩება ყველა ღანარჩენს:

Ο Όλυμπος είναι το ψηλότερο βουνό της Ελλάδας. (ოლიმპოსი ყველაზე მაღალი მთაა საბერძნეთში)

Η Μαρία είναι η μικρότερη στην οικογένεια. (მარია ყველაზე უმცროსია ოჯახში)

შედარებითი და აღმაგებითი ხარისხების წარმოების ორი ხერხი არსებობს:

1. აღწერითი (ანალიგიკური) – იწარმოება πιο ზომა-ოდენობითი მზნიგელის მეშვეობით, რომელსაც ზელსართავი წინ ღაირთავს – შედარებითში უარტიკლოდ, ხოლო აღმაგებითში – განსაზღვრულ არტიკლთან ერთად.

Ο Γιώργος είναι πιο ψηλός από τον Αντρέα.

Ο Γιώργος είναι ο πιο ψηλός στην οικογένεια.

Η Χριστίνα είναι πιο φτωχή από την φίλη της.

Η Χριστίνα είναι η πιο φτωχή κοπέლა στον κόσμιο.

როგორც შედარებით, ისე აღმაგებით ხარისხში შესადარებელ ლექსიკურ ფორმაგითან გამოიყენება წინღებული აპო „ვიღრეს“ მნიშვნელობით.

Η Άννα είναι πιο ადύნატი აპო την აღელფი της.

Η Άννα είναι η πιο ადύნატი კოპელა აპო ოლეს პოუ ოვარცა.

ამ წესით ხარისხის ფორმებს აწარმოებს ძირითაღად მრავალმარცველიანი. შეღგენილი ზელსართავი სახელღები.

2. სუფიქსური

შედარებით ხარისხში ზელსართავს ემაგება სუფიქსი -τερος, -ღი, -ო:

Ο Γιώργος είναι εღსπνότερος აპო τον Αντρέα.

Η Άννα είναι ორαιοτέρα აპო την აღელფი της.

აღმაგებითი ხარისხი თავისთავად ორგვარია:

ა) შედარებითი აღმაგებითი (σχετικός υπερθετικός), როდესაც ხაზს ვუსვამთ ერთი სახელის უპირატესობას სხვებთან შედარებით. ის იწარმოება შედარებითი ხარისხის სუფიქსით -τέρος, -η, -ο, ამასთან შედსართავ სახელს დაერთვის განსაზღვრული არტიკლი:

Ο Γιώργος είναι ο εξυπνότερος στην ομάδα.

Η Άννα είναι η ωραιότερη στην τάξη.

ბ) აბსოლუტური აღმაგებითი (απόλυτος υπερθετικός), როდესაც ხდება მხოლოდ იმის აღნიშვნა, რომ სახელს გააჩნია ძალზედ მაღალი ხარისხი (თვისება) და არ ვახდენთ მის სხვა სახელებთან შედარებას. აბსოლუტურ ფორმას ვაწარმოებთ სუფიქსით -τάτος, -η, -ο უარტიკლოდ, ხოლო I, ანალიტიკური, ხერხით წარმოების შემთხვევაში მზნიმელებით: πολν, πολν πολν, πάρα πολν და შედსართავით დალებით ხარისხში.

Έχουν μεγάλο διαμέρισμα με ωραιότατο μπαλκόνι.

Έχουν μεγάλο διαμέρισμα με πολν ωραίο μπαλκόνι.

Η Ελλάδα είναι ωραιότατη χώρα.

Η Ελλάδα είναι πολν ωραία χώρα.

Ο Γιάινης είναι εξυπνότερος.

Ο Γιάινης είναι πάρα πολν έξυπνος.

თუ შესადარებელი არსებითი სახელის ნაცვლად პირის ნაცვალსახელის სუსტი ფორმა ვვაქვს, ვხმარობთ ნაცვალსახელის Δοτική ბრუნვის ფორმას από წინდებულის გარეშე. ამასთან ნაცვალსახელი, ენკლიტიკის კანონების შესაბამისად, თავის მახვილს წინამდებარე სიტყვას გადასცემს:

Ο Γιάινης είναι νεότερος από το Φίλιππο.

Ο Γιάινης είναι νεότερος απ' αυτόν.

Ο Γιάινης είναι νεότερός του.

Η Μαρία είναι ოμορφότερη από την αδελφή της.

Η Μαρία είναι ოμορφότερή της.

ზოგიერთი შედსართავი სახელი შედარებითი და აღმაგებითი ხარისხების სუფიქსური ხერხით წარმოებისას ფუქვს იცელის მთლიანად ან ნაწილობრივ:

απλός	απλούστερος, -η, -ο	απλούστατος, -η, -ο ο απλούστερος . . .
γέρος, γριά	γεροντότερος, -η, -ο	γεροντότατος, -η, -ο ο γεροντότερος. . .
κακός άσχημος	χειρότερος, -η, -ο	χείριστος, -η, -ο (κάκιστος) ο χειρότερος . . .
καλός	καλύτερος, -η, -ο	άριστος, -η, -ο ο καλύτερος . . .
λίγος	λιγότερος, -η, -ο	ελάχιστος, -η, -ο ο λιγότερος . . .
μεγάλος	μεγαλύτερος, -η, -ο	μέγιστος, -η, -ο ο μεγαλύτερος . . .
μικρός	μικρότερος, -η, -ο	ελάχιστος, -η, -ο ο μικρότερος . . .
πολύς	περισσότερος, -η, -ο	πάρα πολύς, πάρα πολλή, πάρα πολύ (πλείστος)

Φέτος έχω περισσότερη δουλειά από πέρσι.

Είναι το καλύτερο κρασί του κόσμου.

- Έχετε παπούτσια μεγαλύτερου νούμερου; - 42 είναι το μέγιστο που έχουμε.

Χθες στο θέατρο ήρθαν λιγότεροι άνθρωποι από συνήθως. Σήμερα ήρθαν ακόμα ελάχιστοι.

Θέλω τη μέγιστη ομπρέλα που έχει το μαγαζί σας.

Ο Μάκης είναι δυο χρωιών μεγαλύτερος από τον αδελφό του.

ბოგჯერ შედარებით ხარისხის ფორმის ნახვარი ველანთავი ურთავარი რადვის გამოხატაველი და შედარებით ხარისხის არ ვალმოსევის:

Ο μικρότερος αδελφός δε μοιάζει καθόλου με το μεγαλύτερο.

Ασκήσεις:

I. Γράψτε παραθετικά (συγκριτικό και υπερθετικό) των επιθέτων:

Παράδειγμα: δυνατός

δυνατότερος — δυνατότατος, ο δυνατότερος
πιο δυνατός — ο πιο δυνατός, πάρα πολύ
δυνατός

ήσυχος	αδύνατος	πλούσιος
εύκολος	γρήγορος	σπάιιος
λαμπρός	λεπτός	υπάκουος
αρχαίος	μικρός	φτωχός
ακριβός	νέος	θαμπός

II. Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό τύπο των επιθέτων που είναι στην παρένθεση:

1. Η Αθήνα ήταν μια από — και — πόλεις της Αρχαίας Ελλάδας. (σπουδαίος, λαμπρός) 2. Ποιο είναι — το λεωφορείο ή το τρένο; (γρήγορος) 3. Η Αθήνα είναι — πόλη από τη Θεσσαλονίκη. (παλαιός) 4. Στον πόλεμο πάντα νικά —. (δυνατός) 5. Από τις δύο αδελφές η —, η Άννα, είναι πιο — από τη —, την Αγγελική. (μικρός, υπάκουος, μεγάλος) 6. Στην εποχή του Περικλή η Αθήνα ήταν — πόλη της Ελλάδας. (δυνατός) 7. Ποια γλώσσα είναι — τα αγγλικά ή τα ελληνικά; (εύκολος) 8. — μέρα του ταξιδιού ήταν η τελευταία. (λαμπρός) 9. — πράγμα μου είναι ο ύπνος το χειμώνα. (γλυκός) 10. Το αυτοκίνητο είναι — από το έπιπλο. Ένα σπίτι είναι ακόμα —. (ακριβός, ακριβός) 11. Η Κατερίνα είναι — από την αδελφή της. (αδύνατος) 12. Τρεις ήταν — γιορτές των Ελλήνων: τα Παναθήναια, τα Διονύσια και τα Ελευσίνα. (μεγάλος) 13. Ο Δημήτρης είναι — από το Μιχάλη; (μεγάλος) 14. Οι Αμερικάνοι θέλουν να κάνουν τη χώρα τους — κράτος του κόσμου. (ισχυρός) 15. Το αγγείο που αγόρασες είναι — από το δικό μου. (παλαιός) 16. Φέτος θα αγοράσουμε — λάδι από Πέρσι. (λίγος) 17. Σήμερα μου χρειάζεται — χρόνος από χθες για να γράψω τις ασκήσεις. (πολύς) 18. Ο Κώστας είναι — αδελφός του Γιάννη. (μικρός) 19. Ο Ντίνος ζει ανάμεσα σε πλούσιους γείτονες, ο ένας είναι — από τον άλλο. (πλούσιος) 20. Τον πέμπτο αιώνα π.Χ. έζησαν — γλύπτες της αρχαίας Ελλάδας: ο Φειδίας, ο Μύρωνας και ο Πολύκλειτος. (σπουδαίος)

III. Συμπληρώστε με σωστό τύπο των ρημάτων.

1. Τώρα που τα — και τα —, καταλαβαίνω πως τραγουδούσε πιά για το παρόν που — κι όχι για το παρελθόν. (θυμάμαι, σκέφτομαι, ζω) 2. Αυτός — με την αυγή. (σηκώνω) 3. Όταν οι άνθρωποι —, — διάφορα μέρη της χώρας. (ταξιδεύω, επισκέπτομαι) 4. Κάθε φορά που μου — η ευκαιρία, — στο χωριό. (δίνω, πηγαίνω) 5. Το βιβλίο — σε τρία μέρη. (χωρίζω) 6. Δε φαντάζομαι ότι — άνθρωπος με τέτοιο χαρακτήρα. (υπάρχω) 7. Συχνά — την Ελλάδα όπου έχει πολλούς φίλους (επισκέπτομαι) 8. — με να το βρώ κι όταν το — θα σου το —. (αφήνω, βρίσκω, φέρνω) 9. Τα παιδιά του χωριού τα καλοκαίρια — γύρω από την εκκλησία. (παίζω) 10. Μια μέρα — να την — να — στο σπίτι

μας το μεσημέρι. (πηγαίνω, καλώ, τρώγω) 11. Η θεία Ελένη — στο σπίτι και με -- να -- κι εγώ μαζί της. (μπαίνω, φωνάζω, πηγαίνω) 12. — μου, Νικολό, τι θέλεις, του λέει ο Πατέρας. (λέω) 13. Ο Φώτης —, — στον Πειραιά. Μας — όμως κάτι βιβλία να τα —. (φεύγω, γυρίζω, αφήνω, διαβάζω) 14. — ; μας έλεγε, να — βόλτα. (πηγαίνω, κάνω) 15. Εσύ παιδί μου, ποιος —; (είμαι) 16. Από το φόβο του δεν — να —. (μπορώ, μιλώ) 17. Όλο το βράδυ — δυνατός αέρας. (φυσώ) 18. — Θα —! είπε η Άννα. — Ναι; Και ξέχασες να — την ομπρέλα σου. (βρέχω, παίρνω) 19. Ο Ντίνος — να — την ιδέα του απλά για να την — όλοι. (θέλω, λέω, καταλαβαίνω)

IV. Βάλτε τα ουσιαστικά στη σωστή πτώση.

1. Από — — κοίταξα κάτω σε — —. (το μπαλκόνι, το ξενοδοχείο, η πλατεία, το χωριό) 2. Άλλοτε όταν περνούσε από — μου — πως μπορούσα να τον χάσω, — μου έλυσε από — και — έσβησε από τα μάτια μου. (ο νους, η ιδέα, η ψυχή, ο φόβος, ο κόσμος) 3. Ο γέρος είχε ένα —, —. (ο γιός, ο Βασίλης) 4. Από πού είσαι — ; (ο Φίλιππος) 5. Πριν από εκατό — ένας Γερμανός ο Σλήμαν έκανε — και έφερε σε — την αρχαία Τροία. (ο χρόνος, η ανασκαφή, το φως) 6. —, γιατί έχασες — και σταμάτησες — ; (ο Πέτρος, το ενδιαφέρον, το διάβασμα) 7. Από αύριο είμαι σε — σου. (η διάθεση) 8. — δε συμφωνούσε με τα δικά του —. (η απόφαση, το συμφέρον) 9. Όταν μιλάει — της γελούνε. (το μάτι) 10. Σε — της έλαμπαν απαλά —. (το στήθος, το μαλλί) 11. Απάντησε με λεπτότατη —. (η φωνή) 12. Ποια είναι η τιμή —. (το κρέας) 13. Ας χαλάσει και —. (το σύμπαν) 14. Είσαι ερωτευμένος —; (ο Αλέξανδρος) 15. Μοιάζει με —. (το τέρας) 16. Άρχισε από — και να τι — έκανε. (το μηδέν, η πρόοδος)

V. Μεταφράστε:

1. — რომელ ღვინოს დაღვეთ? — საუკეთესოს, რაც კი (რომელიც) შეგიძლიათ შემოძთავაზოთ. 2. ეს ყველაზე ცუდი ღლე იყო ჩემს ცხოვრებაში. 3. ბერძნულ ზეთისხილს მსოფლიოში ყველაზე მეტი მუშგარი ჰყავს. 4. ფილიპმა იანას უმშვენიერესი ვარდები მიართვა. 5. სამშობლოში უფრო ბედნიერად ვგრძნობ თავს, ვიდრე სადმე სხვაგან. 6. სგავროსმა სამსახურისადმი ინგერესი დაკარგა. 7. თქვენ ფიქრობთ, რომ ამ საქმეს მეტი (უფრო დიდი) სარგებელი ექნება, ვიდრე წინამორბედს? 8. — რომელია საბერძნეთში ყველაზე მაღალი მთა? 9. მერი ქეთიზე ჭკვიანია. 10. ანდრეასი ყველაზე მაღალია ოჯახში. 11. მას გაკვეთილის სასწავლად ნაკლები დრო სჭირდება, ვიდრე მე.

Λεξιλόγιο:

αγνώριστος, -η, -ο	ძნელადსაცნობი.	ενδιαφέρον το	ინტერესი
ადύνατος, -η, -ο	აქ: უცხო	επίθετο το	შელსართავი სახელი
άθι το = άθος το	სუსტი	επισκέπτομαι	მოვინახულებ, ვეწვევი
απαλός, -ή, -ό	ყვავილი	ερωτε(ν)μέιους, -η, -ο	შეყვარებული
απέραντος, -ή, -ό	ნაზი; რბილი	ευθύς	იმწამსვე, უმაღვე, მყის
απλός, -ή, -ό	უსაზღვრო, თვალუწვდენიელი // ვეება, უშველებელი	ευκαιρία η	ხელსაყრელი შეთხვევა, მომენტი
απόλυτος, -η, -ο	მარტივი	ετυχησμένος, -η, -ο	ბედნიერი
ασπροντυμένος, -η, -ο	აბსოლუტური	εσωδιαστός, -ή, -ό	სურნელოვანი, კეთილსურნელოვანი
άσχημος, -η, -ο	თეთრებში ჩაცმული, თეთრით მოსილი	ευχαρη η	შაქარი
αυγή η	ცუდი // უშნო, უღამაზო	ζάχαρη η	ლაღბითი
αυγούλα η	განთიადი, ალიონი	θετικός, -ή, -ό	სიღამამე, ხიბლი
αφήνω	კნინობით-ალერსობითი ფორმა Ὁ	κάλλος το	ჩამოვლივარ თავი
βαθμός ο	აუგე	κατεβαίω	კიდევ, კიდევაც
βροχούλα η	ვტოვებ	κεφάλι το	კისავოსის მთა
γελώ	გრადუსი // ღონე, ხარისხი. აქ: გამხარისხი	κίσαβος ο	ხორცი
γέρος ο	კნინობით-ალერსობითი ფორმა Ὁ	κρέας το	თხელი, ნაზი
γλυκός, -ή, -ό	βροχე	λεπτός, -ή, -ό	ცოგა
γριά η	აქ: ვიციხი	λίγος, -η, -ο	თვალი
δροσάτος, -η, -ο	მოხუცი. (მამრ.)	μάτι το	მომავალი
δροσιά	ტკბილი	μέλλον το	ნული
	მოხუცი (მდედრ.)	μηδέν το	ვკავარ
	გრილი	μοιάζω	აქ: ახალგაზრდა ნომერი // შომა
	ცვარი, ნაზი	νέος, -α, -ο	
		νούμερο το	

ξανθός, -ιά, -ό (-ή, -ό)	ქერა, ქერათმიანი	σύμπαν το συμφέρον το	სამყარო სარგებელი, ხეირი
Ὀλυμπος ο ομάδα η	ოლიმპოს მთა ჯგუფი	συχνοκουσός (α) σχεδιάζω	ხშირად ვარხვე ვხაზავ, ვაპრო- ექტებ
παν το	სამყარო // ყველა- ფერი	σχεδιαστής ο	მხაზველი, დამ- პროექტებელი
παρελθόν το παρόν το πατώ (α) πελάτης ο πλήθος το πόλεμος ο πονοκέφαλος ο πραγματικά	წარსული აწმყო ვაბიჯებ // ვაწვები მუშტარი, კლიენტი სიმრავლე, მასა ომი თავის ტკივილი სინამდვილეში, მართლაც	σχετικός, -ή, -ό τέρας το τούτος, -η, -ο τριαντάφυλλο το	შედარებითი ურჩხული ეს ვარლი
προϊόν το προσφέρω	პროდუქტი ვუძღვნი, მივარ- თმევ // ვთავაზობ	υπερθετικός -ή, -ό φαιτάζομαι φαιήν το	ალმაგებითი წარმოვიღვენ ხმოვანი (ბგერა)
ροδαριά η	სავარაუდოდ ბროწეულის ხე	χαράζει χείλι το χόρτο το χαρίζω	თენდება ტუჩი ბალახი ცყოფ, გაყყოფ
σηκνίσομαι σκοτνίσομαι	ვღვები ვკვები, თავს ვიკ- ლავ	ψηλός, -ή, -ο	მაღალი
στέλνω στήθος το συγκριτικός -ή, -ό	ვგზავნი მკერდი შედარებითი	ασάν	თითქოს

Εκφράσεις:

- με την αυγή – გამთენიისას, გარიჟრაჟზე
- μοιάζω (με) – ვღვავარ
- μου πονά – მტკივა
- πάρα πολύ – ძალზე
- Τι έπαθε η Χριστίνα; – რა დაემართა ქრისტიანს?
- Τι έπαθε; – რა დაგემართა?
- Τι έπαθε; – რა მოხდა?
- χαράζει – თენდება

ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԿՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ
ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενα: Οι κοινοί δεσμοί στην αρχαία ελληνική κοινωνία
Η Πύθια δίνει χρησμούς

Γραμματική: շեքոսո ցարոն Սարատակո՛ս-ո
-աս, -ի՛ս ԳձԹԼԼԵՂԵԾԻՃԵ ՄԻՄՐԹԾՈՍԻ ԵՂԵՆԵՆ
ԵՆՅԵԼՏԻ ԺՐՆԵԾԻ (ՏԻՅՈՅԵԾՂԵՐԻ ԺՐՆԵԾԻ)

ՕՒ ԿՈՒՆՈՒ ԴԵՏՄՈՒ ԵՆՆ ԱՐՅԱՅԻ ԵՂԼՆԻԿԻ ԿՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՕՒ ԵՂԼՆԵՍ ՍԱՐԵՄԵՅԱՆ Ե՛ ՕԼՂ ԵՆՆ ԱՐՅԱՅԻԹՂԻՏԻ ԽՐԻՏՄԵՆՈՒ ՍԵ ՄԻԿՐԱ ԱՆԵՂԱՐԴՂԻՏԻ ԿՐԱԴՂ. ՕՄՈՍ ԵՂԻԱՆ ՍՈԼԼՈՒՍ ԴԵՏՄՈՒՍ, ՍՈՒ ԵՆՆՈՒՆ ԱՄԵՂԱՅՒ ԵՆՆ. ՕՆՈՄԱՅՈՒՆԵՆ ԱՂԼՆԵՍ, ՄԻԼՈՒՍԱՆ ԵՆՆ ԻԴԻԱ ԳԼՈՍՏԱ ԿԱԻ ՍԻՏԵՅԱՆ ՍՏՈՒՍ ԻԴԻՈՍ ԹԵՈՒՍ.

ՍԵՆ ՄԵԳԱԼԵՍ ԹՐԻՏԿԵՒԻԿԵՍ ԳԻՈՐԴԵՍ ԳԻՆՈՒՆ ԱՆԵՂԼՂԻՄԻ ՍԳՈՒՆԵՍ, ՕՍՈՒ ԵՍԵՐԻԱՆ ՄԵՐՈՍ ԵՂԼՆԵՍ ԱՄ՛ ՕԼԱ ԵՆՆ ՄԵՐՂ. ՏՍՈՒԴԱՅԻԹԵՐԻ ՍԳՈՒՆԵՍ ԴԻԱՆ ՕԼՍՄՒՅԻԱԿՈՒ, ՍՈՒ ԳԻՆՈՒՆ ԱՆՆ ՕԼՍՄՒՅԻԱ՛ ԿԱԹԵ ԵՏՏԵՐԱ ԽՐՈՒՆԱ՛ ՍՐՈՍ ԵՄԻՂ ԵՆՆ՝ ԴԻԱ.

ՏՈՒՍ ՕԼՍՄՒՅԻԱԿՈՒՍ ՍԳՈՒՆԵՍ ՍԱՐԱԿՈՒԼՈՒԹՅՈՒՍԱՆ ՄՈՆՈ ԱՆԴՐԵՍ. Ի ՍԱՐՈՒՏԻԱ ԵՆՆ ԳՆԱԻԿՈՒՆ ԱՍԱԳՈՐԵՒԹԱՆ ԱՍԽԻՐԱ. ՏԵ ԿԱՍԻԱ ՕԼՍՄՒՅԻԱԴԱ ՕՄՈՍ ՄԻԱ ԳՆԱԻԿԱ ԱՍՈՒ ԵՆՆ ՐՈՒԴՈ, Դ ԿԱԼԼԻՍԱՒԵՒՐԱ, ՍԱՐԱՅԻԱՏԵ ԱՆԴՈՒՆ ԵՆՆ ՆՈՄՈ.

ՕՒ ԵՂԼՆԵՍ ՄԵՐՏՐՈՒՍԱՆ ԵՆՆ ԽՐՈՒՆԱ ՄԵ ԵԱՏԻՂ՝ ԵՆՆ ՕԼՍՄՒՅԻԱԴԵՍ ԿԻ Դ ԱՐՅԻ ԹԵՒՐԵՒԻԿԱ ԵՆՆ ԵՏՈՍ 776 Ս.Մ. ՕԼԵՍ ՕՒ ՍՈՒԼԵՍ ԵՆՆ ԽԱՆ ԿԱՅՂԻՄԱ ՆԱ ԵՂՈՒՆ ՕԼՍՄՒՅԻՈՒՆԻԿԵՍ. ՕՍՈ ՍԻԱՐԿՈՒՍԱՆ ՕՒ ՍԳՈՒՆԵՍ, ՏԻԱՄԱԵՒՍԱՆ ՕՒ ՏՅԿՐՈՒՍԵՍԻՍ ԱՄԵՂԱՅՒ ԵՆՆ ԵՂԼՆԻԿՈՒՆ ՍՈՒԼԵՍ. ՏԻՂԵՐԱ ՕՒ ՕԼՍՄՒՅԻԱԿՈՒ ՍԳՈՒՆԵՍ ԵՂԻԱ ՍԱԿՈՍՄԻՈՒ ԿԱԻ ԱՍՈՒԵԼՈՒՆ ՄԻԱ ԵՄԿԱԻՐԻԱ ՏՍՄՓԼԻՄՈՍԻՏ օԼՈՒՆ ԵՆՆ ԵՂԱՆ ԵՆՆ ԵՂԻ.

ԵԿՏՈՍ ԱՍՈՒ ԵՆՆ ՕԼՍՄՒՅԻԱԿՈՒՍ, ԱԼԼՈՒ ՍԱՆԵՂԼՂԻՄԻ ՍԳՈՒՆԵՍ ԴԻԱՆ ԵՆՆ ԻՏԻՄԻԱ՛ ՍՏՈՒ ՍԻՏԻՄՈՒ ԵՆՆ ԿՐԻՆԻԹՈՒ, ՕՍՈՒ ԵՄԻՈՒՍԱՆ ԵՆՆ ՍՈՍԵԻԴՈՒՆԱ, ԵՆՆ ՍՈՒՅԻԱ՛ ՍՏՈՒՍ ԴԵԼՓՈՒՍ՝ ՍՐՈՍ ԵՄԻՂ ԵՆՆ ԱՍՈՒԼԼՈՒՆԱ՛ ԿԱԻ ԵՆՆ ՆԵՄԵԱ՛ ՍՆՆ ՆԵՄԵԱ, ՕՍՈՒ ԵՄԻՈՒՍԱՆ ԵՆՆ ԴԻԱ. ՏՆՆ ՕԼՍՄՒՅԻԱ ԵՆՆ ՍԻԿԻԴԵՍ ԵՆՆ ՏԵՓԱՆԻՄԱՆ ՄԵ ԿԼԱԴԻ ԱԳՐԵԼԻԱՅ, ՍԻԱ ԻՏԻՄԻԱ ՄԵ ԿԼՈՒՆԱՐԻ ՍԵՒԿՈՒ, ՍԻԱ ՍՈՒՅԻԱ ՄԵ ԿԼՈՒՆԱՐԻ ԴԱՓՆԻՅ ԿԱԻ ՍԻԱ ՆԵՄԵԱ ՄԵ ՏԵՓԱՆԻ ԱՍՈՒ ՏԵԼԻՆՈ.

ԹՐԻՏԿԵՒԻԿԱ ԿԵՆԴՐԱ, ՍՈՒ ԵՂԻՄԱՆ ԵՆՆ ԵՂԼՆԻԿՈՒ ԿՈՍՄՈ, ԴԻԱՆ ԵՆՆ ՄԱՆԵՒԻԱ. ԱՍ՛ ԱՎԱ՛ ՕՒ ԵՂԼՆԵՍ ՅՂԵՒՍԱՆ ԽՐԻՏՄՈՒՍ, ԴՂԼԱԴԻ ՏՍՄԵՍԼՈՒՍԵՍ ԳԻԱ ՏՈՅԱՐԵՍ ԱՍՈՒԹԵՍԵՍԻՍ ԵՆՆ. ԵՆՆ ՍՈՒ ՏՍՈՒԴԱԻ ՄԱՆԵՒԻԱ ԴԻԱՆ ԵՆՆ ԵՆՆ ԴԵԼՓՈՒՆ ՍՆՆ ՓՈՒԿԻԴԱ՛ ԿԱԻ ԵՆՆ ԴՈՒԴՈՒՆԻՍ՛ ՍՆՆ ԵՆՆ ԵՆՆ ՍՆՆ.

Σημειώσεις:

1. η Ολυμπία - ოლიმპია, ძველი ბერძნული ქალაქი პელოპონესის ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილში — ოლიმპიური თამაშების ადგილი.
2. κάλε τέσσερα χρόνια - ყოველ ოთხ წელიწადში ერთხელ
3. προς τιμή του ... - პატივსაცემად
4. η Πρόδος - კუნძული ხმელთაშუა ზღვის აღმოსავლეთ ნაწილში
5. με βία - გამომდინარე, საუბუქელებზე
6. ο Ποσειδώνας - პოსეიდონი, ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში კრონოსისა და რეას ძე, ზევის ძმა, ზღვის ღმერთი.
7. τα ἴσθμια - ისთმური თამაშები, τα Πύθια - პითიური თამაშები, τα Νέμεα - ნემეური თამაშები.
8. οι Δελφοί - დელფოსი, ძველი ბერძნული ქალაქი პარნასოსის მთის ძირას, მსხვილი რელიგიური ცენტრი.
9. ο Απόλλωνας - აპოლონი, ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში ერთ-ერთი უმთავრესი და უძველესი ღვთაება. კეთილდღეობის, მშვენიერების, ჯანმრთელობის, ხელოვნების მფარველი, მზის ღვთაება, მუეხისა და ლეტოს ძე, არტემისის ძმა.
10. η Φακίδα - ოლქი შუა საბერძნეთში.
11. η Δωδάνη - დოდონე, ძველი ბერძნული ქალაქი ეპიროსში. ერთ-ერთი უძველესი რელიგიური ცენტრი.
12. η Ἥπειρος - ეპიროსი, ისტორიულ-გეოგრაფიული ოლქი საბერძნეთის ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილში.

Η Πυθία¹ δίνει χρημούς

Η Πυθία, αφού πλειόταν στην Κασταλία πηγή, κατείθυνόταν αμέσως στο μαντείο. Στη συνέχεια έπαιρνε ένα φύλλο δάφνης και το μασούσε, ενώ ταυτόχρονα καίγονταν γύρω άλλα φύλλα. Ανεβασμένη σ' έναν τρίποδα δεχόταν να ζητήσουν τη συμβουλή της. Η Πυθία, μέσα στους καπνούς έδινε τις απαντήσεις της, που συνήθως ήταν κάποιες λέξεις ασύνδετες. Οι άνθρωποι πίστευαν πως τα λόγια² αυτά ήταν η ίδια η θέληση του Απόλλωνα.³

Οι ιερείς του θεού, καθισμένοι εκεί κοντά, σημείωναν τις λέξεις και σχημάτιζαν φράσεις, τους γνωστούς χρημούς, που το νόημά τους⁴ ήταν διφορούμενο. Όταν, για παράδειγμα,⁵ ο βασιλιάς της Λιδίας⁶ Κροίσος ζήτησε χρησμό, πήρε την απάντηση: "Όταν ο Κροίσος περάσει⁷ τον ποταμό Ἄλυ, θα καταστρέψει ένα μεγάλο κράτος." Το κράτος αυτό μπορούσε να είναι το δικό του ή το εχθρικό. Έτσι ο χρησμός έβγαине πάντα αληθινός.⁸

Σημειώσεις:

1. η Πύθια - პითია
2. τα λόγια - სიტყვები. Ο λόγος მრავლობით რიცხვში ორი ფორმით გვხვდება: οι λόγοι, τα λόγια
3. ήταν η ίδια η θέληση του Απόλλωνα - იგივე აპოლონის ხერხილი ოცი. (სიტყვებისგან: ოცი ოცით ხერხილი აპოლონისა)
4. που το νόημά τους - რომელთა არსი, რომელთა მნიშვნელობა

5. για παράδειγμα - ასე, მაგალითად. ვხვდებით ასევე შემოკლებებს: π.χ. (παράδειγματος χάριν), λ.χ. (λόγου χάριν)

6. η Λυδία - ლიდია, ქვეყანა დასავლეთ მცირე აზიაში

7. περάσει - იგულისხმება: θα περάσει

8. έβγαυε αληθινός - მართლდებოდა, (ა)ჩხადდებოდა ხოლმე

Γραμματική

მეხუთე მხარის Παρατατικός (Παρατατικός παθητικής φωνής)

პირველი ულლება

იწარმოება აწმყოს ფუძეზე შემდეგი დაბოლოებების დართვით:

-όμουν (όμουνα)	αλλάζω	
-όσουν (όσουνα)		
-όταν (ότανε)	αλλάζ-όμουν	αλλάζ-όμαστε
-όμαστε (όμασταν)	αλλάζ-όσουν	αλλάζ-όσαστε
-όσαστε (όσασταν)	αλλάζ-όταν	αλλάζ-όνταν
-οιταν (όντουσαν)		

მეორე ულლება

ა ფუძიანი მხნები

იწარმოება აწმყოს ფუძეზე შემდეგი დაბოლოებების დართვით:

-ιόμουν	ρωτώ	
-ιόσουν		
-ιόταν	ρωτ-ιόμουν	ρωτ-ιόμαστε
-ιόμαστε (ιόμασταν)	ρωτ-ιόσουν	ρωτ-ιόσαστε
-ιόσαστε (ιόσασταν)	ρωτ-ιόταν	ρωτ-ιόνταν
-ιόνταν (ιούνταν)		(-ιούνταν)

ε ფუძიანი მხნები

იწარმოება აწმყოს ფუძეზე შემდეგი დაბოლოებების დართვით:

-ούμουν	καλώ	
-ούσουν		
-ούνταν	καλ-ούμουν	καλ-ούμαστε
-ούμαστε (ούμασταν)	καλ-ούσουν	καλ-ούσαστε
-ούσαστε (ούσασταν)	καλ-ούνταν	καλ-ούνταν
-ούνταν		

მეორე უღლების ზმნებში მახვილი ყოველთვის სუფიქსის პირველ მარცვალზე მოდის.

ხშირად ϵ ფუძიანი ზმნები α ფუძიანის დაბოლოებებსაც იღებენ: $\alpha\rho\iota\sigma\mu\omicron\upsilon\varsigma$ — $\alpha\rho\iota\sigma\tau\omicron\mu\omicron\upsilon\varsigma$ და ა. შ. მაგრამ, თუ ზმნის ფუძე ι ან γ ბგერაზე ბოლოვდება, $\iota\omicron\mu\omicron\upsilon\varsigma$ სუფიქსის პირველი ι ბგერა იკარგება: $\iota\kappa\alpha\iota\sigma\tau\omicron\iota\omicron\mu\omicron\upsilon\varsigma$

შენიშვნა: მესამე პირის მხოლოდითი რიცხვის ფორმას ხშირად მრავლობითი ცვლის.

ზმნები: $\theta\upsilon\mu\acute{\alpha}\mu\alpha\iota$, $\lambda\upsilon\theta\acute{\alpha}\mu\alpha\iota$, $\kappa\omicron\iota\mu\acute{\alpha}\mu\alpha\iota$, $\phi\omicron\beta\acute{\alpha}\mu\alpha\iota$ ვნებითი გვარის $\pi\alpha\rho\alpha\tau\alpha\tau\iota\kappa\acute{\omicron}\varsigma$ -ს პირველი უღლების ზმნათა მსგავსად აწარმოებენ. მრავლობითი რიცხვის მეორე პირში მათ ორი ფორმა აქვთ: $\theta\upsilon\mu\acute{\omicron}\nu\tau\alpha\iota$ ან $\theta\upsilon\mu\omicron\nu\tau\alpha\iota$

$\alpha\iota\sigma\theta\acute{\alpha}\nu\omicron\mu\alpha\iota$	$\alpha\iota\sigma\theta\alpha\acute{\nu}\omicron\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\beta\iota\acute{\alpha}\zeta\omicron\mu\alpha\iota$	$\beta\iota\alpha\zeta\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\beta\rho\iota\sigma\kappa\omicron\mu\alpha\iota$	$\beta\rho\iota\sigma\kappa\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\gamma\acute{\iota}\nu\omicron\mu\alpha\iota$	$\gamma\iota\nu\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\delta\iota\alpha\kappa\rho\acute{\iota}\sigma\mu\alpha\iota$	$\delta\iota\alpha\kappa\rho\iota\nu\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\epsilon\pi\iota\sigma\kappa\acute{\epsilon}\pi\tau\omicron\mu\alpha\iota$	$\epsilon\pi\iota\sigma\kappa\epsilon\pi\tau\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\epsilon\acute{\upsilon}\chi\omicron\mu\alpha\iota$	$\epsilon\upsilon\chi\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\theta\upsilon\mu\acute{\alpha}\mu\alpha\iota$	$\theta\upsilon\mu\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\kappa\acute{\alpha}\theta\omicron\mu\alpha\iota$	$\kappa\alpha\theta\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\kappa\omicron\iota\mu\acute{\alpha}\mu\alpha\iota$	$\kappa\omicron\iota\mu\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\nu\tau\rho\acute{\epsilon}\pi\omicron\mu\alpha\iota$	$\nu\tau\rho\epsilon\pi\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\omicron\iota\sigma\mu\acute{\alpha}\zeta\omicron\mu\alpha\iota$	$\omicron\iota\sigma\mu\alpha\zeta\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\sigma\acute{\epsilon}\beta\omicron\mu\alpha\iota$	$\sigma\epsilon\beta\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\sigma\kappa\acute{\epsilon}\pi\tau\omicron\mu\alpha\iota$	$\sigma\kappa\epsilon\pi\tau\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\chi\rho\epsilon\acute{\iota}\acute{\alpha}\zeta\omicron\mu\alpha\iota$	$\chi\rho\epsilon\iota\alpha\zeta\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\chi\tau\epsilon\acute{\iota}\nu\acute{\zeta}\omicron\mu\alpha\iota$	$\chi\tau\epsilon\iota\nu\acute{\zeta}\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\alpha\gamma\alpha\pi\acute{\iota}\epsilon\mu\alpha\iota$	$\alpha\gamma\alpha\pi\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\gamma\epsilon\lambda\acute{\iota}\epsilon\mu\alpha\iota$	$\gamma\epsilon\lambda\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\mu\epsilon\tau\rho\acute{\iota}\epsilon\mu\alpha\iota$	$\mu\epsilon\tau\rho\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\nu\kappa\acute{\iota}\epsilon\mu\alpha\iota$	$\nu\kappa\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\xi\epsilon\chi\rho\acute{\iota}\epsilon\mu\alpha\iota$	$\xi\epsilon\chi\rho\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\pi\epsilon\rho\iota\acute{\rho}\epsilon\mu\alpha\iota$	$\pi\epsilon\rho\iota\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\rho\omega\pi\acute{\iota}\epsilon\mu\alpha\iota$	$\rho\omega\pi\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\alpha\pi\omicron\tau\epsilon\lambda\omicron\acute{\upsilon}\mu\alpha\iota$	$\alpha\pi\omicron\tau\epsilon\lambda\omicron\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\epsilon\zeta\eta\gamma\acute{\omicron}\mu\alpha\iota$	$\epsilon\zeta\eta\gamma\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$
$\kappa\alpha\lambda\omicron\acute{\iota}\mu\alpha\iota$	$\kappa\alpha\lambda\acute{\omicron}\mu\omicron\upsilon\varsigma$

παρακαλούμαι	παρακαλούμουν
συμφωνούμαι	συμφωνούμουν
διηγούμαι	διηγούμουν

Η Χριστίνα χτεινιζόταν μπροστά στον καθρέφτη όταν μπήκε ο Μανώλης.
 Η Χριστίνα χτεινιζόταν κάθε πρωί από τη μητέρα της όταν ήταν μικρή.
 Φερινόταν πολύ άσχημα στα κορίτσια όταν μάθαινε στο σχολείο.

Πώς φερνόςουν χθες στο καφενείο;

- Πώς ονομαζόταν αυτό το μέρος παλαιά; - Ονομαζόταν όπως και σήμερα
 - Μακεδονία.

-Τους είδες στο θέατρο; Πού κάθονταν; - Κάθονταν στην πλατεία.

Τα παιδιά κοιμούνται ήσυχχα όταν ο πατέρας τους γύρισε από τη δουλειά
 του.

Πέρσι τα λεωφορεία έρχονταν τακτικά.

Συνάντησε έναν παλαιό του φίλο, αλλά δε θυμόταν το όνομά του.

- Τι έπαθες χθες; Η φωνή σου ακουγόταν σε όλη τη γειτονιά.

Ενεργητική

Το παιδί τραγουδούσε ένα τραγούδι.

Το φεγγάρι φώτιζε τον ουρανό.

Το σκυλί φύλαγε το σπίτι.

Η γιαγιά ετοίμαζε το φαγητό.

Οι γονείς παρακαλούσαν τα παιδιά να φάνε.

Ο δάσκαλος εξηγούσε το νέο μάθημα.

Παθητική

Το τραγούδι τραγουδιόταν από το παιδί.

Ο ουρανός φωτιζόταν από το φεγγάρι.

Το σπίτι φυλαγόταν από το σκυλί.

Το φαγητό ετοιμαζόταν από τη γιαγιά.

Τα παιδιά παρακαλούνται από τους γονείς τους να φάνε.

Το νέο μάθημα εξηγιόταν από το δάσκαλο.

-εας, -ης ლაბოლოებიან მამრობითი სქესის სახელთა ბრუნება

ამ ჯგუფის სახელებს თავისებური ბრუნება ახასიათებს. მრავლობითი რიცხვის სახელობითში, ბრალდებითსა და წოდებითში აქეთ დაბოლოება -εις:

მხ. რ.		მრ. რ.	
Ον. ο	ιερέας	α	ιερείς
Γεν. του	ιερέα	των	ιερέων
Αιτ. του	ιερέα	τους	ιερείς
Κλητ.	ιερέα		ιερείς

მსგავსად იბრუნვის: ο κουρέας, ο γραμματέας, ο συγγραφέας,* ο εισαγγελέας, ο γουέας

ο γουέας მეორე ფორმითაც გვხვდება: ο γουιός — οι γουιοί

იგივე თავისებურება ახასიათებს მოგიერთი -ης-ზე დაბოლოებულ მამრობითი სქესის სახელს:

მხ. რ.		მრ. რ.	
Ον. ο	συγγειής	α	συγγειείς
Γεν. του	συγγειή	των	συγγειών
Αιτ. το	συγγειή	τους	συγγειείς
Κλητ.	συγγειή		συγγειείς

მსგავსად იბრუნვის: ο ευγειής, ο πρέσβης . . .

სახელს ο πρέσβης მრავლობითი რიცხვის ნათესაობით ბრუნვაში აქვს დაბოლოება -εων:

მხ. რ.		მრ. რ.	
Ον. ο	πρέσβης	α	πρέσβεις
Γεν. του	πρέσβη	των	πρέσβων
Αιτ. του	πρέσβη	τους	πρέσβεις
Κλητ.	πρέσβη		πρέσβεις

ეს სახელი მეორე ფორმითაც გვხვდება: ο πρεσβευτής, οι πρεσβευτές. ამ ორ ფორმას შორის მცირე შინაარსობრივი განსხვავებაც არის: ο πρέσβης უფრო ელჩს (თანამდებობა) ნიშნავს, ხოლო ο πρεσβευτής — ელჩს, წარგმავნილს.

* ამ სახელში ასომთხეხამება γγ გამოხატვისას სახით იკითხება როგორც "ნღ".

Ασκήσεις:

I. Κλίνετε τα παρακάτω ρήματα στον Παρατατικό της παθητικής φωνής:

βρίσκομαι	ντρέπομαι	γίνομαι
πληρώνομαι	σκέφτομαι	ρωτιέμαι
ονομάζομαι	κάθομαι	νικιέμαι
βιάζομαι	αισθάνομαι	γελιέμαι

II. Συμπληρώστε τα κενά με ρήματα στον Παρατατικό ενεργητικής ή παθητικής φωνής:

1. Οι Ολυμπιακοί αγώνες — κάθε τέσσερα χρόνια προς τιμή του Δία. (γίνομαι) 2. Οι συμβουλές της Πυθίας — χρησμοί. (ονομάζω) 3. Οι γυναίκες στην αρχαία Ελλάδα — ωραία. (ντύνομαι) 4. Τα καλοκαιρινά βράδια εγώ κι η αδελφή μου — στο μπαλκόνι και — εκεί. (βγαίνω, κάθομαι) 5. Όταν ο Φώτης — στην πλατεία, οι νέοι τον — — κι εγώ μαζί τους, — στο καφενείο και — . (έρχομαι, πλησιάζω, τρέχω, κάθομαι, συζητώ) 6. Την αγαπούσε όπως και παλιά, αλλά τώρα την — με άλλο μάτι. (βλέπω) 7. — να την ακούω να τραγουδά. (χαίρομαι) 8. Τα βράδια οι μαθητές κι άλλα κορίτσια της γειτονιάς — έξω από το σπίτι μας και — όλοι μαζί. (μαζεύω, κάθομαι) 9. Θυμάμαι πως όταν τον — να μιλάει, στα μάτια μου — πολύ μεγαλύτερος. (ακούω, φαίνομαι) 10. Τώρα που τα είδα όλα, δεν — να πω την αλήθεια. (φοβάμαι) 11. Η άλλη θεία μου, η Ελένη, δεν — με τη θεία τη Μαριγώ. (συμφωνώ) 12. Παλαιά οι άνθρωποι — τους νόμους και δεν τους — . (σέβομαι, παραβιάζω) 13. Τα Παναθήναια όπως και οι Ολυμπιακοί αγώνες — κάθε τέσσερα χρόνια. (γίνομαι) 14. Οι νικητές στην Ολυμπία — με κλαδί αγριελιάς. (στεφανώνω)

III. Συμπληρώστε τα κενά με σωστό τύπο των ουσιαστικών που είναι στην παρένθεση

1. — είναι πλούσιοι και έχουν μεγάλα σπίτια. (ο ευγενής) 2. Ένας από — του είναι — . (ο συγγενής, ο πρεσβυτής) 3. Είναι το καφενείο — του Γιάννη. (ο γονέας) 4. Έχεις — στην Αθήνα; — Ναι, έχω πολλούς — εκεί. (συγγενής) 5. Ο θεός μου είναι — · γνωρίζει και άλλους — . (πρέσβης) 6. Οι συγγενείς μου είναι πολύ σπουδαίοι άνθρωποι, όλοι είναι ή — , ή — , ή — . (ο συγγραφέας, ο πρέσβης, ο εισαγγελέας)

IV. Απαντήστε στις ερωτήσεις:

1. Πώς ζούσαν οι Έλληνες στην αρχαιότητα; 2. Τι δεσμούς είχαν; 3. Τι πανελλήνιοι αγώνες γίνονταν στην Ελλάδα; 4. Πού και πόσο συχνά γίνονταν

οι Ολυμπιακοί αγώνες; 5. Ποιο έτος θεωρείται αρχή των Ολυμπιακών αγώνων; 6. Γίνονται και σήμερα οι Ολυμπιακοί αγώνες; Πότε και πού γίνονται; 7. Τι μεγάλα θρησκευτικά κέντρα υπήρχαν στην Ελλάδα; 8. Τι ήταν τα μαντεία; 9. Πώς έλεγε χρησμούς η Πυθία; 10. Ο χρησμός ήταν πάντα αληθινός ή όχι; Γιατί; 12. Γιατί χρειάζονταν οι χρησμοί στους ανθρώπους;

V. Μεταφτάστε στα ελληνικά:

1. ძველი ბერძნები ერთმანეთისაგან განცალკევებით ცხოვრობდნენ, სშირალ ერთმანეთს ეომებოდნენ კიდეც, შავრამ შათ შანეც ბევრი რამ აკავშირებდა (კავშირი ჰქონდათ): ერთსა და იმავე ენაზე მეგყველებდნენ და ერთსა და იმავე ღმერთებს ეთაყვანებოდნენ. 2. ოლიმპიური თამაშები ყოველ მეოთხე წელს იმართებოდა (ხდებოდა). შათმე ქალის დასწრება მკაცრად იკრძალებოდა. 3. პითია სამეფებზე იჯლა და ისე წარმოთქვამდა სიგყვეს, რომელთაგანაც ქურუშები შემღვომ წინადადებებს აღგენდნენ. 4. წინასწარმეგყველება ორამზროვანი იყო და ამღენად (ასე) ყოველთვის მართლდებოდა (მართალი გამოდიოდა). 5. იანას არ ახსოვს, სად დაგოვბ ჩანთა. 6. ბავშვებს წყნარად ეძინათ. 7. სალხი წყაროსაკენ მიემართებოდა. 8. ანდრეასი წუხდა, რომ მეგობრებს ვერ ეხმარებოდა.

Λεξιλόγιο:

αγριελιά η	ველეური ზეის-ხილი	ασύνδετος, -η, -ο	დაუკავშირებელი, არამწყობრი
αγώνας ο	მეჯობრება, ასპარეზობა //ბრძოლა	αστυρά	მკაცრად
ανάμεσα	შორის	αφού	მას შემდეგ, რაც
ανεβασμίος,-η,-ο	აყვანილი, აგანილი. აქ: დასმული	γειτοιά η	მემობლობა, უბანი
ανεξάρτητος,-η,-ο	დამოუკიდებელი	γιαγιά η	ბები
απαγορεύω	(ა)კრძალავ, აღკვეთი	γονέας ο (γονός ο)	მშობელი
απάντηση η	პასუხი	γραμματέας ο	მღივანი
Απόλλωνας ο	აპოლონი	δάφνη η	დაუნა, დაუნის ხე
αρχαιότητα η	სიძველე, ანტიკურიობა. ანტიკური ეპოქა	Δελφοί οι	დელფოსი
αρχή η	დასაწყისი	δέσμος ο	აქ: კავშირი
		δέχομαι	ვალეებ//ვეთანხმება
		διαρκεί	გრძელდება, მიმდინარეობს

διφορούμεις,-η,-ο	ორამროვანი	Λυδία η	ლიდია
εισαγγελέας ο ενώσω	პროკურორი ვაკავშირებ, ვაერთებ	μαιτείο το μασώ (α) μεταξύ (μου, σου...)	სამისნო ვლექავ შორის, შუა
ετοιμάζω έτος το ευγενής ο	ვაშვალებ წელი, წელიწადი წარჩინებული, დიდებული	Νεμέα η Νέμεα τα νικητής ο νίημα το	ნემეა (ქალაქი) ნემეური თამაშები გამარჯვებული არსი, აზრი, მნიშვნელობა
Έπειρος η	ეპიროსი	νόμος ο	კანონი
θεωρώ (€)	მივიჩნევ	Ολυμπία η ολυμπιάδα η ολυμπιακός,-ή,-ό ολυμπιονίκης ο	ოლიმპია ოლიმპიადა ოლიმპიური ოლიმპიური ჩემპიონი
ίδιος,-α,-ο ίδιος ο, ίδια η, ίδιο το ιερέας ο	საკუთარი//იგივე თვით, თვითონ// ერთი და იგივე ქურუმი //მღვდელი, ხუცესი	παγκόσμιος,-α,-ο πανελληνιος,-α,-ο παραβιάζω	მსოფლიო პანელინური ვძალადობ//კანონის ვარდევე
ικανοποιώ (€) Ίσθμια τα Ισθμός ο	ვაკმაყოფილებ ისტორიული თამაშები ისტორი	παραμένω	ვმყოფი ვძალადობ//კანონის ვარდევე ვრჩები. ვყოფნდება
καθισμένος,-η,-ο καπνός ο κατεστύνομαι καύχημα το	მჯდომარე ბოლი, კვამლი მივემართები სიამაყის საგანი, სიამაყე	παρουσία η πέυκο το (πέυκος ο) πηγή η πόσο	ყოფნა, დღსწრება ფიჭვი წყარო რამდენაღ, როგორ
καφενείο το	კაფე //საკონდიგრო	Ποσειδώνας ο	პოსეიდონი
κλαδί το κλωνάρι το κοινός,-ή,-ό Κόρινθος η κουρέας ο	ტოტი ტოტი//ღერო საერთო კორინთოსი ღალაქი	πρέσβης (πρεσβευτής) ο Πυθία η Ρόδος η	ელჩი//წარგზავნილი პითია როდოსი (კუნძ.)
λόγια τα	სიგყვები	σέλινο το σημειώνω	ნიახური აღვნიშნავ

σβαρός, -ή, -ό	სერიოზული, მნიშ- ვნელოვანი ო	σχηματίζω	ექმნი, შევადგენ, ვაყალიბებ
στεφάνι το στεφανίωσ	გვირგვინი გვირგვინს ვადგამ	ταυτόχρονα τρίποδα ο	იმავდროულად სამფეხი
συγγενής ο, η συγγραφέας ο, η σύγκρουση η	ნათესავი მწერალი შეჯახება, შეტაკება // კონფლიქტი	σπόμεση η φράση η Φακίδα η	პიპოთემა//საქმე ფრაზა ფოკიდა
συμβολή η συμφιλίωση η	რჩევა შერიგება//თანხ- მობა	χρησμός ο	წინასწარმეტყვე- ლება
συνέχεια η	გაგრძელება//უწყ- ვეტელობა, სან- გრძლივობა	χαρισμένος, -η, -ο	გაყოფილი, დაყო- ფილი, განცალ- კევებული

Εκφράσεις:

απαγορεύεται – აკრძალულია

βγαίνει αληθινός – მართლდება

για παράδειγμα = π.χ. (παράδειγματος χάριν), λ.χ. (λόγου χάριν) –

მაგალითად

κάθε τέσσερα χρόνια – ყოველ ოთხ წელიწადში ერთხელ

με βάση – გამომდინარე, საფუძველზე

προς τιμή – პატივსაცემად, საპატიოდ

στη συνέχεια – შემდგომ

το έχω καύχημα – მუამაყება

მეხვილემეჲე გაკვეთილი
ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενα: Ο μύθος Αθηνάς – Ποσειδώνα

Πώς κυβερνούν οι τύραννοι

Οι πρώτοι γραπτοί νόμοι στην Αθήνα

Γραμματική: ვნებთთი გვარის Αόριστος-ი

შინიშლათა ხარისხის ფორმები

Ο μύθος Αθηνάς – Ποσειδώνα

ქალღმერთ ათენას ქანდაკება

Σημειώσεις:

1. για το ποιος . . . - თუ ვინ . . .

2. έκαμε να φυτρώσει - აღმოაჩენა

3. τα Παναθήναια - პანათენეები, ძველი ბერძნული დღესასწაული ქალღმერთ ათენას პატივსაცემად.

Θεά της πόλης Αθήνας ανακηρύχτηκε η Αθηνά, το σύμβολο της σοφίας και της ειρηνικής δουλειάς. Εκείνη, λέει ένας παλιός αθηναϊκός μύθος, αγωνίστηκε με αντίπαλο τον Ποσειδώνα, το θεό της θάλασσας, για το ποιος¹ θα πάρει στην προστασία του τη νέα πόλη, δίνοντάς της το όνομά του. Ο Ποσειδώνας χτύπησε την τριαινά του στο βράχο στην Ακρόπολη και από 'κει πετάχτηκε ένα περήφανο άλογο, σύμβολο της πολεμικής δύναμης. Η Αθηνά χτυπώντας το δόρυ της έκαμε να φυτρώσει² η ελιά, σύμβολο της ειρηνικής ανάπτυξης κι ευημερίας. Κέρδισε η Αθηνά κι έτσι εκείνη χάρισε το όνομά της στην πόλη και της παραστάθηκε σ' όλους της τους αγώνες. Στην Ακρόπολη, το θρησκευτικό κέντρο της πόλης, ιδρύθηκε ο ναός της. Σ' αυτόν έφτανε η μεγάλη πομπή, όταν κάθε τέταρτο χρόνο γιόρταζαν τα μεγάλα Παναθήναια.³

Πώς κυβερνούν οι τύραννοι

Ο τύραννος της Κορίνθου Περίανδρος έστειλε κάποιον δικό του άνθρωπο, για να ρωτήσει τον τύρανο της Μιλήτου,¹ Θρασύβουλο, με ποιον τρόπο να ελέγχει καλύτερα τους Κορινθίους. Ο Θρασύβουλος πήρε τον απεσταλμένο του Περίανδρου, τον οδήγησε έξω από την πόλη στα σπαρμένα χωράφια και προχωρούσαν μέσα από το σιτάρι, που ήταν έτοιμο για θερισμό. Όποιο στάχυ έβλεπε να ξεπερνάει στο ύψος τα άλλα,² το έκοβε και το πετούσε.³ Έτσι κατάρπενε τα πιο γερά και ψηλά στάχυα· ύστερα έδωξε τον απεσταλμένο, χωρίς να του πει τίποτα.⁴

Όταν γύρισε ο απεσταλμένος στην Κόρινθο, ο Περίανδρος τον ρώτησε ποια ήταν η συμβουλή του Θρασύβουλου. Εκείνος απάντησε πως ο Θρασύβουλος δεν του είπε τίποτα και διηγήθηκε στον Περίανδρο όσα έγιναν,⁵ προσθέτοντας πως ο Θρασύβουλος ίσως ήταν τρελός, αφού⁶ κατάρπενε την ίδια του την περιουσία. Ο Περίανδρος όμως κατάλαβε τι έγινε κι αποφάσισε να εξοντώσει τους πιο ικανούς πολίτες της Κορίνθου.

Ηροδότου,⁷ Ιστορία

Σημειώσεις:

1. η Μίλητος - მილეტი, იონური ქალაქი მცირე აზიაში. ანტიკური სამყაროს ვაჭრობის, ხელოვნობისა და კულტურის ცენტრი.
2. τα άλλα - დანარჩენი
3. το πετούσε - აქ ავლედა
4. χωρίς να του πει τίποτα - ისე, რომ მისთვის არაფერი უთქვამს
5. όσα έγιναν - რაც მოხდა
6. αφού - აქ რადგან
7. Ηρόδοτος - ჰეროდოტე, ძველი ბერძენი ისტორიკოსი, "ისტორიის მამად" წოდებული. ავტორია ბერძნულ-სპარსული ომების ისტორიისა. (ძვ.წ. V ს.)

Οι πρώτοι γραπτοί νόμοι στην Αθήνα

Οι πρώτοι γραπτοί νόμοι στην Αθήνα ήταν οι νόμοι του Δράκοντα.¹ Ήταν όμως πολύ αυστηροί.

Να πόσο αυστηροί ήταν οι νόμοι του. Κάθε ένοχος τιμωρούνταν με θάνατο. Με θάνατο ο οκνηρός, με θάνατο κι ο κλέφτης λαχαικών ή φρούτων, το ίδιο κι ο φοιιάς. Γι' αυτό ένας ρήτορας αργότερα είπε, ότι οι νόμοι του Δράκοντα γράφτηκαν με αίμα. Λένε πως ο Δράκοντας, όταν τον ρωτούσαν γιατί έβαλε την ποινή του θανάτου τόσο συχνά, έλεγε: "Για τα μικρά αδικήματα αυτή η

κοιτάζω — κοίταξα τρέχω — έτρεξα
 παίζω — έπαιξα διώχνω — έδιωξα
 φτιάχνω — έφτιαξα

-β, -π, -πτ, -φ + σ-α → ψα

ράβω — έραψα
 κόβω — έκοψα
 λάμπω — έλαμψα
 ανακαλύπτω — ανακάλυψα
 γράφω — έγραψα
 βάφω — έβαψα

εύ + σ-α → εψα

δουλεύω — δούλεψα
 μαζεύω — μάζεψα
 ξοδεύω — ξόδεψα
 ταξιδεύω — ταξίδεψα
 χορεύω — χόρεψα

ღეგვე: παύω — έπαψα

δούλεψ-α	δουλέψ-αμε	έτρεξ-α	τρέξ-αμε
δούλεψ-ες	δουλέψ-ατε	έτρεξ-ες	τρέξ-ατε
δούλεψ-ε	δούλεψ-αν	έτρεξ-ε	έτρεξ-αν

Πού ακούσατε τα νέα;
 Τον τρώμαξε ο σκύλος.
 Ξόδεψε όλα τα χρήματά του.
 Το λεωφορείο έφτασε στην ώρα του.
 Έδιωξε τη γάτα από το σπίτι.
 Του δάνεισα αυτό το βιβλίο πέρυσι.
 Χθες καθάρισαμε την αυλή μας.
 Μόλις τέλειωσε το διάβασμα έτρεξε στα παιδιά στην αυλή.

Αόριστος — Παρατατικός

Την ώρα που κλείναμε την πόρτα, ακούσαμε μια φωνή.

Έχασα το ρολόι μου όταν ταξίδευα στην Ελλάδα.

Ενώ κοιτάζαμε την τηλεόραση, άνοιξε η πόρτα.

Όταν αγόραζε το σπίτι ο αδελφός μου, οι φίλοι του του δάνεισαν τα χρήματα.

კავშირი που

1) "რომ" = ότι, πως

Ξέρω καλά που δεν έχει καιρό. (= ότι δεν έχει καιρό)

Λέει που είναι άρρωστος. (= πως είναι άρρωστος)

2) "როცა", "როდესაც"

Εκείνη την ώρα που τρώγαμε, ακούσαμε φωνές στο δρόμο.

მიმართებიოთი ნანკვალსახელი — που "რომელიც"

მიმართებიოთი ნაკვალსახელი που ფორმაუცვლელია

- Το βιβλίο που διαβάζεις είναι ελληνικό;

- Τα παιδιά που παίζουν στην αυλή είναι δικά σου;

Ασκήσεις:

I. ფრჩხილებში მოცემული ველსართავი სახელები ჩასვით სათანადო ფორმაში (სქესში, ბრუნვასა და რიცხვში):

1. Η απόφαση είναι — .(καιούριος) 2. Θέλω αυτό το — κρασί. (άσπρος) 3. Η Αθήνα είναι πολύ — πόλη. (αρχαίος) 4. Ο αδελφός μου αγοράζει μόνο — ρούχα. (ακριβός) 5. Αυτή πάντα φεύγει — από το σπίτι. (τελευταίος) 6. Αγαπά — ζαγράφους. (παλιός) 7. Οι ήρωες συνήθως είναι — .(τυχερός) 8. Δε μας ενδιαφέρουν — αγάλματα. (μοντέρνος) 9. Η χώρα μας είναι πολύ — .(πλούσιος) 10. Πού είναι η — βαλίτσα σου; (καφέ) 11. Το λεωφορείο δεν έχει — θέση. (ελεύθερος) 12. Οι φίλες μου έχουν -- σπίτια. (ωραίος)

μαγειρεύω	μαγείρεψα	μαγειρεύτηκα
μαζεύω	μάεψα	μαζεύτηκα
παντρεύω	πάντρεψα	παντρεύτηκα

-ξα → -χτηκα

αλλάζω	άλλαξα	αλλάχτηκα
ανοίγω	άνοιξα	ανοίχτηκα
διδάσκω	δίδαξα	διδάχτηκα
διώχνω	έδιωξα	διώχτηκα
κοιτάζω	κοίταξα	κοιτάχτηκα
παίζω	έπαιξα	παίχτηκα
πετώ	πέταξα	πετάχτηκα
φτιάχνω	έφτιαξα	φτιάχτηκα

არაწესიერი ძმევი

Ενεστώτας Αόριστος

Αόριστος παθητικής φωνής

αισθάνομαι	—	αισθάνηκα
αφήνω	άφησα	αφέθηκα
βάζω	έβαλα	βάλθηκα
βγάζω	έβγαλα	βγάλθηκα
βιάζομαι	—	βιάστηκα
βλέπω	είδα	ειδώθηκα
βρίσκω	βρήκα	βρέθηκα
γίνομαι	έγινα	—
δίνω	έδωσα	δόθηκα
ενδιαφέρω	ενδιέφερα	ενδιαφέρθηκα
επιστρέφω	επέστρεψα	επιστράφηκα
έρχομαι	ήρθα	—
εύχομαι	—	ευχήθηκα
ζεσταίνω	ζέστασα	ζεστάθηκα
κάθομαι	κάθισα (έκατσα)	—
κοιμάμαι	—	κοιμήθηκα
λέ(γ)ω	είπα	ειπώθηκα
λυπάμαι	—	λυπήθηκα
μαθαίνω	έμαθα	μαθεύτηκα

ντρέπομαι	—	ντράπηκα
παίρνω	πήρα	πάρθηκα
περνώ	πέρασα	περάστηκα
πλένω	έπλυνα	πλύθηκα
πίνω	ήπια	πιώθηκα
σέβομαι	—	σεβάστηκα
στέκομαι	—	στάθηκα
στέλνω	έστειλα	στάλθηκα
τρών(γ)ω	έφαγα	φαγώθηκα
φέρνω	έφερα	φέρθηκα
φοβάμαι	—	φοβήθηκα

ვხვდებით ისევე სუფიქსს — ἡκα

βρέχω	έβρεξα	βράχηκα
καίω	έκαψα	κάηκα
κόβω	έκοψα	κόπηκα
συμβαίνω	—	συνέβηκα
φαίνομαι	—	φάνηκα
χαίρω (χαίρομαι)	—	χάρηκα

Η μητέρα μου ήταν από την Αθήνα· εκεί γεννήθηκε κι εκεί ζούσε. Ο πατέρας σπούδαζε τότε στην Αθήνα. Γνωρίστηκε με τη μητέρα μου κι αγαπήθηκαν. Κι όταν πήρε το δίπλωμά του, παντρεύτηκαν.

Τον τελευταίο καιρό κουράστηκα πολύ πνευματικά.

Ο φίλος μας ο φαρμακοποιός μας καλοδέχτηκε.

Την ίδια μέρα η ιστορία από στόμα σε στόμα διαδόθηκε σ' όλο το χωριό.

Σιγά-σιγά έγινε το ιούμερο του χωριού.

გვენიშნავთა შედარებითი და აღმატებითი ხარისხის ფორმები
(Παραθετικά των επιρρημάτων)

გვენიშნავთ ხარისხის ფორმებს ისევე აწარმოებენ, როგორც ველსართავი სახელები.

პირველი ხერხი (აღწერითი)

იწარმოება ზომა-ოდენობითი მზნისთვის – *πιο* მეშვეობით შედარებით ხარისხში და მზნისთვის *πολύ*, *πάρα* *πολύ* – აღმაგებით ხარისხში.

έξυπνα	πιο έξυπνα	(πάρα) πολύ έξυπνα
ωραία	πιο ωραία	(πάρα) πολύ ωραία
ψηλά	πιο ψηλά	(πάρα) πολύ ψηλά

მეორე ხერხი (სუფიქსური)

იწარმოება სუფიქსებით: *-τέρα* შედარებით ხარისხში
-τάτα აღმაგებით ხარისხში

εξυπνότερα	εξυπνότατα
ωραιότερα	ωραιότατα
ψηλότερα	ψηλότατα

Απαντάει εξυπνότερα από το Δημήτρη.
Πετά ψηλότατα.
Τραγουδούν ωραιότατα.

მოგიერთი მზნივლა ხარისხის ფორმებს მხოლოდ პირველი ხერხით აწარმოებს:

έξω	πιο έξω	πολύ έξω
πίσω	πιο πίσω	πολύ πίσω
πάνω	πιο πάνω	πολύ πάνω

მზნივლას *αρχύτερα* მხოლოდ შედარებითი ხარისხის ფორმა აქვს.

ფარმაცეპალეზადი მზნივლები:

θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
κοινά	κοιτύτερα	(πάρα) πολύ κοινά
γλυκά	γλυκύτερα	γλυκύτατα, (πάρα) πολύ γλυκά

καλά	καλύτερα	άριστα
κακά (κακώς)	χειρότερα	κάκιστα
άσχημα	χειρότερα	κάκιστα
απλά	απλούστερα	απλούστατα
λίγο	λιγότερα	ελάχιστα (πολύ λίγο)
πολύ	περισσότερο	πάρα πολύ

Χθες βράδυ αισθανόμουν καλύτερα από σήμερα.

Καλύτερα να περάσουμε από δω.

Τραγουδά γλυκύτερα από τη Μαρία.

Αυτό το πρόβλημα λύνεται απλούστατα.

Πέρσι τα αβγά ήταν πολύ ακριβά, φέτος κάνουν λιγότερο.

Τον αγαπώ πάρα πολύ.

Τα ελληνικά μου αρέσουν περισσότερο από τα γαλλικά.

შეλαδრებულიς ასεვე ვხვდებით შეλαδრებული δμნიδელას παρά "ვიδრ" (շմեղեցճուղազ ԿՅՄԻՆԵԴԻՍԻ ԵՂԵՄԻ):

Καλύτερα να βρέξει παρά να φυσά.

Ασκήσεις:

I. Βάλτε τα παρακάτω ρήματα στον αόριστο παθητικής φωνής:

προσκαλώ	κρύβω	βρίσκω
ετοιμάζω	παντρεύω	επιστρέφωμαι
κλείνω	μαζεύω	εύχομαι
ντύνω	πετώ	κάθομαι
πληρώνω	αισθάνομαι	κοιμάμαι
γράφω	βιάζομαι	ντρέπομαι
θυμάμαι	σέβομαι	τρώω
καίω	κόβω	συμβαίνω
φαίνομαι	χαίρω	

II. Συμπληρώστε τα κενά με τα ρήματα στον αόριστο παθητικής φωνής:

1. Αφού περπάτησε κάμποσο, — σ' ένα δάσος. (βρίσκω)
2. Η Σοφία πήγε και — κοντά στον άντρα της. (στέκομαι)
3. Σε λίγο — οι φωνές των παιδιών. (ακούγω)
4. Μας — με χαρές. (δέχομαι)
5. Η φωνή του μας — πολύ παράξενη.

(φαίνομαι) 6. Ο πατέρας έπεσε δίπλα στο παιδί του και — αμέσως. (κοιμάμαι) 7. Κόσμος — να βλέπει τούτο το παράξενο πράγμα. (μαζεύω) 8. Τον παρακάλεσαν να τραγουδήσει, κι αυτός —. (ντρέπομαι) 9. — λίγο κοντά του, τον κοίταξε σοβαρός κι ύστερα του είπε: — Έλα μαζί μου κι έχω δουλειά να σου δώσω. (στέκομαι) 10. Ο Ασημάκης — το αδίκημα που — πριν κάμποσα χρόνια. (θυμάμαι, γίνομαι) 11. — περήφανος που ο πατέρας συζητούσε μαζί μου σα να ήμουν μεγάλος. (αισθάνομαι) 12. — την κοπέλα που αγαπούσε ο αδελφός του. (σκέφτομαι)

III. Μετατρέψτε στον αόριστο:

1. Η Πυθία, αφού πλενόταν στην πηγή, κατευθυνόταν αμέσως στο Μαντείο. Στη συνέχεια έπαιρνε ένα φύλλο δάφνης και το μασούσε. Ανεβασμένη σ' έναν τρίποδα δεχόταν να της ζητήσουν τη συμβουλή. 2. Τα πετρώματα μετακινούνται και από τη μετακίνησή τους δημιουργείται ο σεισμός. 3. Τα παιδιά φοβούνταν τη νύχτα. 4. Το λεωφορείο έρχεται στον καιρό του. 5. Από ποιον κτίζεται αυτό το σπίτι; 6. Η μικρή Χριστίνα χτενιζόταν από τη μητέρα της. 7. Κι άλλοι ναοί χτιζόνταν εκείνα τα χρόνια στην Αττική, όπως ο ναός του Ποσειδώνα στο Σούνιο. 8. Ο Γιάννης ενδιαφερόταν πολύ για την ιστορία της χώρας του. 9. Το άγαλμα της Αθηνάς φαινόταν από μακριά. 10. Οι συμβουλές της Πυθίας ονομάζονταν χρησμοί. 11. Χαίρομαι που σε βλέπω ερωτευμένη.

IV. Να βάλετε τα επιρρήματα στο σωστό βαθμό:

1. Όλες οι κοπέλες ντύνονται ωραία, η Χριστίνα όμως ντύνεται —. (ωραία) 2. Ο Γιώργος τραγουδά — από τον Αλέκο. (γλυκά) 3. — να τον περιμένεις και θα πάτε μαζί. (καλά) 4. Μου έλεγε κάποτε-κάποτε ιστορίες που μου άρεσαν — από τους μύθους. (πολύ) 5. Πρέπει να τον ρωτήσω τι κάνει, αν είναι —. (καλά) 6. Σήμερα αισθάνομαι — από χτες. (άσχημα) 7. Δεν τρώει σχεδόν τίποτε και σήμερα έφαγε —. (λίγο) 8. Εξηγεί τους κανόνες —. (απλά) 9. Προχώρησε και στάθηκε —. (κοντά)

V. Απαντήστε στις ερωτήσεις:

1. Γιατί αγωνίστηκε η θεά Αθηνά με το θεό Ποσειδώνα; 2. Ποιος κέρδισε; 3. Ποιο είναι το σύμβολο της ειρηνικής ανάπτυξης; 4. Ποιο είναι το σύμβολο της πολεμικής δύναμης; 5. Τι έγινε η Αθηνά ύστερα από τον αγώνα που κέρδισε; 6. Γιατί έστειλε ο τύραννος της Κορίνθου Περίανδρος τον απεσταλμένο του στη Μίλητο; 7. Τι έμαθε ο απεσταλμένος; 8. Τι έκανε ο Περίανδρος όταν ο απεσταλμένος του του διηγήθηκε αυτά που του έδειξε ο τύραννος της

Μιλῆτου; 9. Ποιος ἔγραψε τους πρώτους νόμους στην Αθήνα; 10. Τι ἔλεγαν για τους νόμους του Δράκουτα; 11. Τι ἔλεγε ο ἴδιος ο Δράκοντας για τους νόμους του;

VI. Μεταφράστε:

1. ერთი ძველი მითის მიხედვით, (როგორც ერთი ძველი მითი ამბობს) ქალაქ ათენის მფარველობისათვის ქალღმერთი ათენა პოსეიდონს შეებრძოლა და გაიმარჯვა. 2. როდის დაარსდა ათენას გაძარი აკროპოლისზე? 3. გუმბერძენი ერთი ჩემი ძველი მეგობარი შემხვდა, სახლში წამოვიყვანე და ვესხელით და წარსული გავისხენეთ. 4. — რა გადაწყდა? მიდის ჯგუფი ათენში? 5. ბავშვებმა გვიან დაიძინეს და ახლა ვერ ვაღვიძებ. 6. — ძალიან დაიღალე? — დავიღალე, მაგრამ ვფიქრობ, ჯერ კიდევ შემიძლია მუშაობა. 7. პრობლემა საბოლოოდ გადაწყდა. 8. — როდის დაბრუნდი მოგზაურობიდან? — უკვე ორი კვირაა. 9. — სად და როდის დაიბადეთ?

Λεξιλόγιο:

αγώνας ο	აქ: ბრძოლა	γεννιέμαι	ვჩნდები, ვიბადები
αγωνίζομαι	ვიბრძვი	γερός, -ή, -ό	ჯანმრთელი// ძლიერი
αδίκημα το	დანაშაული // შეცდომა // უსამართლობა	γιορτάζω	ვღვინავ// ვაშუქავ, ვმეობ
αίμα το	სისხლი	γλυκά	ტკბილად
άλογο το	ცხენი	γραπτός, -ή, -ό	წერილობითი
ανάβα	ვანთებ	γυρίζω	აქ: ვბრუნდები
ανακηρύσσω (ττω)	ვაცხადებ, წარმოვთქვამ	διαδίδω	ვავრცელებ
ανάπτυξη η	განვითარება	δίπλωμα το	დიპლომა, ატესტატი
αντίπαλος ο	მოწინააღმდეგე; მტერი	δόρυ το	შუბი
απεσταλμένος ο	წარგზავნილი, მოციქული	ειρηνικός, -ή, -ό	მშვიდობიანი
αργότερα	მოგვიანებით	ελέγχω	ვამოწმებ. აქ: შევიცნობ, ვარკვევ
αρχύτερα	წინ, უწინ, წინათ, აღრე	ένοχος ο, η	დამნაშავე
αυστηρός, -ή, -ό	მკაცრი	έξοντώνω	ვსპობ, ვანადგურებ, ვკლავ
αφού	აქ: რადგან		
γενιά (α)	ვაჩენ, ვბადებ		

έξυπνα επιστρέφω	ჭკვიანად უკან ვაბრუნებ, ვებრუნებ	οδηγός (ε) οκιηρός, -ή, -ό	ვმართავ, მიმ- ყავს, ვუძღვები ზარმაცი
επιστρέφομαι έτοιμος, -η, -ο εσημερία η	ვბუნდები მზა წარმატება, აყვა- ვება, ბელნიერება	όποιος, -α, -ο παντρεύω	რომელიც ვაქორწინებ, შე- ვაულებ
ζεσταίνω	ვათბობ, ვაცხე- ლებ	παντρεύομαι	ვქორწინდები, ვთხოვდები, ცო- ლი მომყავს
θάνατος ο θερισμός ο	სიკვდილი მკა	παραστέκω-ομαι (αφρ. παραστάθηκα) παύω	ვებმარები, ვზრუნავ ვწყვეტ, ვამთავ- რებ
ιδρύω ικανός, -ή, -ό	ვაფუძნებ უნარიანი, შემ- ძლე; ნიჭიერი	περήφαινος, -η, -ο περιουσία η	ამაყი ქონება, სიმდილ- რე
καλοδέχομαι	კარგად ვიღებ, კარგად ვხვდები	πετώ (α) πιάνω	აქ: (გალა)ვაგლებ ვიჭერ
κερδίζω κλέφτης ο Κορίνθιος ο κουράζω κουράζομαι κρύβω κεβερνώ	ვიმარჯვებ ქურდი კორინთელი ვლლი ვიღლები ვმაღავ ვმართავ, ვბატო- ნობ	πλέκω πνευματικά ποινή η πολεμικός, -ή, -ό πολίτης ο πομπή η πόσο	ექსოვ სულიერად სასჯელი საომარი მოქალაქე, ქა- ლაქელი პროცესია როგორ, რამდე- ნად
λαχανικά τα λύω	ბოსტნეული ვალავწყვეტ	προκαλώ (ε) προσθέτω προσκαλώ (ε) προστασία η	ვამოვიწყევ ვამატებ ვპატივებ მფარველობა
μαγειρεύω	საჭმელს ვამზა- დებ, საჭმელს ვხარშავ	σοφία η σπαρμένιος, -η, -ο	სიბრძნე დათესილი
Μίλητος η μοιράζω	მიღები ვანაწილებ, ვარი- ვებ	στάχυ το στόμα το συμβαίνει σύμβολο το	თავთავი პირი ხდება სიმბოლო
ξεπερνώ (α)	ვკობნი, ვუსწრებ		

τιμῶν (€)	ვსჯი	φοιᾶς ο	მკვლელი
τρίαινα η	სამკაპი, სამკები- ლა	φστῶσα	აღმოვაცენებ. აღმოვცენდები
τρόπος ο	მანერა, ნირი, ყა- ილა //ხერხი	χαίρω (χαίρομαι)	მიხარია
τύραννος ο	ტირანი	χαρίς	გარეშე
ἄψος το	სიმაღლე	ψηλά	მაღლა
		ψυχικά	სულიერად
φαρμακοποιός ο	ფარმაცევტი. მე- აფთიაქე		

Ἐκφραση:

έγινε γούμερο του χარიού – თავი გაიმასხარავა, დასაცინი გახდა (თავი სასაცინო მღვთმარეობაში ჩაიგდო)

მეთვრამეტე ბაკჰითილი
ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΟΟ ΜΑΘΗΜΑ

Ποιήματα

Κείμενα: Η ζωή των Σπαρτιατών

Κόδρος, ο βασιλιάς της Αθήνας

Γραμματική: ვნებოთი გვარის მომავალი ღროები და კავშირებითი კილო
-ας, -ης დაბოლოებიან ხელობის აღმნიშვნელ მამრობითი
სქესის სახელთა ბრუნება

ეს დაბოლოებიან მამრობითი სქესის სახელთა ბრუნება

Τα καημένα τα πουλάκια

Κρύο βαρύ,¹ χειμώνας όξω,²
τρέμουν οι φωτιές στα τζάκια·
τώρα ποιος τα συλλογιέται
τα καημένα τα πουλάκια!

Τα πουλάκια είναι στα δέντρα,
τα πουλάκια είναι στα δάση,
– τα πουλάκια θα τα πάρει
ο βοριάς που θα περάσει·

η βροχή και το χαλάζι
κι ο βοριάς που θα περάσει
– και το χιόνι, που θα παίρνουν
στις αυλές με το φαράσι . . .

Κι όταν γίνει,³ πάλι, βράδυ,
κι όλοι πάνε να πλαγιάσουν,
να χωθούν μες στα κρεβάτια,
μην τυχόν⁴ και ξεπαγιάσουν,

τα πουλάκια τα καημένα,
 τα πουλάκια, τώρα, πέρα
 θα χαθούν, χωρίς ελπίδα
 να φανούν την άλλη μέρα . . .

Ναπολέον Λαπαθιώτης

Σημειώσεις:

1. βαρύ - თავისებური დაბოლოებების მქონე მეღვინეთა სხეული. ან. შემდეგი პარაგრაფი.
- აქ ნიშნავს "მძიმე, მძინვარე"
2. όξω = έξω
3. όταν γίνει = όταν θα γίνει
4. τυχόν - შემთხვევით

Ο κυρ — Ήλιος¹

Πες μου, κυρ -Ήλιε, να χαρείς,
 πες μου, πού πας να κοιμηθείς,
 όταν απλώνεται η βραδιά
 κι ο ύπνος παίρνει τα παιδιά;

.

— Το βράδυ, που κοιμάστε σεις,²
 άλλα παιδάκια εγώ φωτίζω
 σε μακρινές χώρες της γης
 κι εκεί καινούρια μέρα αρχίζω.

Μιχ. Δ. Στασινόπουλος

Σημειώσεις:

1. κυρ -Ήλιος = κύριος Ήλιος
2. σεις = εσείς

Η ζωή των Σπαρτιατών

Οι Σπαρτιάτες ήταν στρατιώτες σε όλη τους τη ζωή. Τα αγόρια μάθαιναν από μικρά¹ την πολεμική τέχνη. Από επτά χρονών οι γονείς τα παράδιδαν στο κράτος, που φρόντιζε για την εκπαίδευσή τους. Ζούσαν σε ομάδες, έμειναν σε σπηλιές, κοιμούταν πάνω σε καλάμια κι έτρωγαν όλοι μαζί. Ντύνονταν ελαφρά ακόμα και το χειμώνα.² Μάθαιναν ανάγνωση, γραφή, χορό και μουσική.

Ακόμα μάθαιναν να εκφράζονται με λίγα λόγια, να σέβονται τους μεγαλύτερους, να μη φοβούνται το θάνατο και να είναι έτοιμοι κάθε στιγμή να θυσιάσουν τη ζωή τους για την πατρίδα τους.

Οι Σπαρτιάτες συνέχιζαν τη στρατιωτική εκπαίδευση ως τα 30 χρόνια τους. Μετά μπορούσαν να παντρευτούν και να αποκτήσουν οικογένεια, αλλά παρέμεναν κανονικοί στρατιώτες ως τα 60 τους χρόνια. Από μικροί μάθαιναν να μην αγαπούν την πολυτέλεια και τα χρήματα, αλλά να ενδιαφέρονται για την προκοπή και το μεγαλείο της Σπάρτης.

Τα κορίτσια από μικρά και μέχρι να παντρευτούν γυμνάζονταν στα γυμναστήρια για να πλάσουν δυνατό σώμα και γενναία ψυχή. Οι Σπαρτιάτες έδειχναν μεγάλο σεβασμό στις γυναίκες και ιδιαίτερα στις μητέρες. Για τις Σπαρτιάτισσες λένε πως έδιναν την ασπίδα στα παιδιά τους, όταν αυτά ξεκινούσαν για τον πόλεμο, και τους έλεγαν: "Ἡ ταν ἡ ἐπί τας, δηλ".³ Ἡ να τη φέρεις (την ασπίδα ζωντανός) ἢ να σε φέρουν πάνω σ' αυτή (σκοτωμένο). Το⁴ θεωρούσαν μεγάλη ντροπή να ρίξει την ασπίδα του κάποιος στη μάχη και να τρέξει για να σωθεί. Γενικά οι γυναίκες στη Σπάρτη ήταν περισσότερο ελεύθερες απ' όσο στα άλλα μέρη⁵ της Ελλάδας.

Στη Σπάρτη γίνονταν θρησκευτικές γιορτές και αγώνες, όπου έπαιρναν μέρος καλλιτέχνες απ' όλη σχεδόν την Ελλάδα. Όμως η επίδοση των Σπαρτιατών στις τέχνες και τα γράμματα ήταν πολύ περιορισμένη.

Σημειώσεις:

1. από μικρός, -ή, -ό - პატარაობად

2. ακόμα και το χειμώνα - ზამთარში

3. δηλ.= δηλαδή - ანუ, კერძოდ

4. Το - დგას იმ წინადადების განმარტებლად, რომელი შემდგომ კავშირებით კითხვითა გადმოცემული. ლოგიკური დაკავშირება ასეთი იქნებოდა: Το να ρίξει... θεωρούσαν μεγάλη ντροπή

5. απ' όσο στα άλλα μέρη - ვიდრე სხვა მხარეებში, სხვა მხარეებთან შედარებით

Κόδρος¹ ο βασιλιάς της Αθήνας

Οι Δωριείς² θέλησαν να κατακτήσουν την Αττική. Κυριέψαν λοιπόν τη Μεγαρίδα³ κι έφτασαν κοντά στην Αθήνα. Τότε ζήτησαν χρησμό από το Μαντείο των Δελφών αν θα μπόρέσουν να κυριέψουν και την Αθήνα. Ο χρησμός έλεγε ότι, για να την κυριέψουν, έπρεπε να μη σκοτωθεί ο βασιλιάς της. Βασιλιάς της Αθήνας ήταν τότε ο Κόδρος. Μόλις εκείνος πληροφορήθηκε το χρησμό, υτύθηκε ξυλοκόπος⁴ και πήγε κοντά στο εχθρικό στρατόπεδο. Εκεί φιλονίκησε σκόπιμα με κάποιους στρατιώτες κι αυτοί τον σκότωσαν.

Οι Αθηναίοι ζήτησαν το νεκρό βασιλιά τους, για να τον θάψουν, και τότε οι Δωριείς έμαθαν ποιος ήταν εκείνος που σκότωσαν. Φοβήθηκαν λοιπόν μήπως, ύστερα απ' αυτό, νικηθούν και γύρισαν στην πατρίδα τους χωρίς να πολεμήσουν. Οι Αθηναίοι, για να τιμήσουν τη φιλοπατρία του Κόδρου, δεν ανακήρυξαν πια άλλο βασιλιά, γιατί πίστευαν πως κανένας δε θα ήταν⁵ αντάξιός του.

Σημειώσεις:

1. ο Κόδρος - კოდროსი, ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში ათენის უკანასკნელი მეფე.
2. οι Δωριείς - ლორიელები, ერთ-ერთი ძირითადი ძველი ბერძნული ტომი. მათი ჩრდილოეთიდან ვადმოსახლებით ძვ. წ. II ათასწლეულის დასასრულისათვის დამთავრდა ბერძნულენოვან ტომთა საბერძნეთში დამკვიდრების პროცესი.
3. η Μεγαρίδα - მეგარიდა, ძველი ბერძნული ოლქი კორინთოს ყელთან.
4. ντίνθηκε ξυλοκόπος - ტყისმჭრელის განსაკმეული გადაიყვა
5. θα ήταν - ე. წ. პირობითი: „იქნებოდა“

Γραμματική:

შემათი გვარის მომავალი ღროები და კავშირებითი კილი

ვენებითი გვარის მომავალი ღრო (Μέλλοντας παθητικής φωνής)

ვენებითი გვარის უსრული ასპექტის მომავალი იწარმოება შესაბამისი გვარის აწმყო ღროის პირიელ ფორმებზე და ნაწილაკის წინ ღართვით, ისევე როგორც ეს ხდებოდა მოქმედებით გვარში.

ντύνομαι

θα ντύνομαι

θα ντύνεσαι

θα ντύνεται

θα ντυνόμαστε

θα ντύνεστε

θα ντύνονται

αγαπιέμαι

θα αγαπιέμαι

θα αγαπιέσαι

θα αγαπιέται

θα αγαπιόμαστε

θα αγαπιέστε

θα αγαπιούνται

εξηγούμαι

θα εξηγούμαι

θα εξηγήσαι

θα εξηγείται

θα εξηγόμαστε

θα εξηγήστε

θα εξηγούνται

უსრული ასპექტის მომავალი ღრო გამოიყენებს ვენებითი გვარის აორისგის ფუძეს და ღართავს აწმყო ღროის პირის დაბოლოებებს. მზნის პირიელი ფორმები, ისევე როგორც მოქმედებით გვარში, და ნაწილაკს ღართავენ. მახვილი დაბოლოებებზე მოდის.

ντύνομαι ντύθηκα → θα ντυθώ

θα ντυθ-ώ θα ντυθ-ούμε

θα ντυθ-είς θα ντυθ-είτε

θα ντυθ-εί θα ντυθ-ούν(ε)

αγαπιέμαι αγαπήθηκα → θα αγαπηθώ

θα αγάπηθ-ώ θα αγαπηθ-ούμε

θα αγαπηθ-είς θα αγαπηθ-είτε

θα αγαπηθ-εί θα αγαπηθ-ούν(ε)

εξηγούμαι εξηγήθηκα → θα εξηγηθώ

θα εξηγηθ-ώ θα εξηγηθ-ούμε

θα εξηγηθ-είς θα εξηγηθ-είτε

θα εξηγειθ-εί θα εξηγειθ-ούν(ε)

Συνεχής μέλλοντας

Από αύριο θα σηκώνομαι νωρίς κάθε πρωί.

Θα χαιρόμαστε κάθε γράμμα σου.

Ο αδελφός μου λέει ότι θα ενδιαφέρεται πάντα για μουσική.

Απλός μέλλοντας

Αύριο θα σηκωθώ πολύ νωρίς, γιατί έχω πολλή δουλειά.

Θα χαρούμε αν μας τηλεφωνήσεις.

Ο αδελφός μου οπωσδήποτε θα ενδιαφερθεί γι' αυτό το συγγραφέα.

Θα χαρούν πολύ όταν θα μάθουν τα νέα σου.

Με την άνοιξη θα φανούν τα πρώτα λουλούδια.

ვნებიითი გვარის კავშირებითი კილო (Υποτακτική παθητικής φωνής)

აწმყო დროის – უსრული ასპექტის ვნებიითი გვარის კავშირებითი კილო იწარმოება აწმყო დროის პირიელ ფორმებზე *να* ნაწილაკის დამატებით, ხოლო აორისგის – სრული ასპექტის ვნებიითი გვარის კავშირებითი კილო – აორისგის ფუძეზე აწმყო დროის პირის ნიშნების დართვით და ზმნის პირიელი ფორმების წინ *να* ნაწილაკის დამატებით. შესაბამისად, განსხვავება კავშირებითი კილოსა და მომავალი დროის ფორმების წარმოებას შორის მხოლოდ ზმნის პირიელი ფორმების წინ განსხვავებული ნაწილაკის დართვაში გამოიხატება.

Συνεχής

Απλή

να ντύνομαι	να ντυνόμαστε
να ντύνεσαι	να ντύνεστε
να ντύνεται	να ντύνονται
να αγαπιέμαι	να αγαπιόμαστε
να αγαπιέσαι	να αγαπιέστε
να αγαπιέται	να αγαπιούνται
να εξηγούμαι	να εξηγούμαστε
να εξηγείσαι	να εξηγείστε
να εξηγείται	να εξηγούνται

να ντυθώ	να ντυθούμε
να ντυθείς	να ντυθείτε
να ντυθεί	να ντυθούν
να αγαπηθώ	να αγαπηθούμε
να αγαπηθείς	να αγαπηθείτε
να αγαπηθεί	να αγαπηθούν
να εξηγηθώ	να εξηγηθούμε
να εξηγηθείς	να εξηγηθείτε
να εξηγηθεί	να εξηγηθούν

Η Χριστίνα και ο Δημήτρης αποφάσισαν να παντρευτούν.

Το παιδί δε θέλει να κοιμηθεί.

Πρέπει να πλένεσαι και να χτενίζεσαι κάθε πρωί.

Η Μάρω αρνήθηκε να πλυθεί.

Αυτό το παιδί έχει μέρες να φανεί.

Δεν μπορώ να θυμηθώ. Πες μου, σε παρακαλώ, τι έγινε;

-ας, -ης დაბოლოებიან მამრობითი სქემის სახელთა ბრუნება (თავისებური ბრუნება)

ამ ჯგუფს განეკუთვნება ძირითადად ხელობის აღმნიშვნელი სახელები: ο ψαράς, ο γαλατάς, ο μανάβης, ο βαρκάρης, ο χασάπης, ο μπακάλης...

ისინი მრავლობით რიცხვში ფუძეს ავრცობენ -δ სუფიქსალური ელემენტით.

-ας დაბოლოებიანი სახელები

Ον.	ο	ψαράς	αι	ψαράδες
Γεν.	του	ψαρά	των	ψαράδων
Αιτ.	τον	ψαρά	τους	ψαράδες
Κλητ.		ψαρά		ψαράδες

მსგავსად იბრუნვის: ο γαλατάς, ο βοριάς, ο βασιλιάς, ο καβγάς, ο αέρας...

შენიშვნა: გარკვეულ გამონაკლისს ქმნის სახელი ο α(γ)έρας, რომელიც, ჯერ ერთი, არ აღნიშნავს ხელობას, მეორეც, მრავლობით რიცხვში გვიჩვენებს არა -ად, არამედ -ηδ სუფიქსალურ ელემენტს — οι α(γ)έρηδες.

უნდა ეცათ). 11. იმ ადგილიდან ყველა გაიქცა, რათა თავი გადაერჩინათ. 12. ამაზე უარესი რა შეიძლება მოხდეს?

Λεξιλόγιο:

α(γ)έρας ο	ჰაერი // ქარი	θάβω (αόρ. έθαψα)	ემარხავ
ανάγνωση η	კითხვა	θυσιάζω	მსხვერპლს ვწი-
αντάξιος, -α, -ο	ღირსი, ღირსეული		რავ
(μου, σου . . .)	ვაფრცელებ, მოვ-		
απλώνω	ფენ	καβγάζω ο	ჩხუბი
	ვიძენქოვი პოვებ	καημένος, -η, -ο	საწყალი, უბედუ-
αποκτώ (α)	ფარი		რი
ασπίδα η		καλάμι το	ლერწამი
	მენავე	καλλιτέχνης ο	ხელოვანი
βαρκάρης ο	მძიმე // ძნელი //	καιναπές ο	ტახტი
βαρύς, -ιά, -ύ	ბობოქარი, მძვინ-	καινοϊκός, -ή, -ό	ჩვეულებრივი //
	ვარე		რეგულარული
βοριάς ο	ჩრდილოეთის ქა-	κατακτώ (α)	ვიპყრობ
	რი	καφές ο	ყავა
	სალამო	καφετζής ο	ყავახანის მფლო-
βραδιά η			ბელი
	რძის ნაწარმის	κυριεύω	ვიპყრობ, ხელთ
γαλατάς ο	გამყიდველი		ვიგვებ
	საზოგადოდ, სა-		
γεινικά	ერთოდ	λεκές ο	ლაქა
	მამაცო		
γειναιός, -α, -ο	ვწვრთნი, ვავარ-	μακρινός, -ή, -ό	შორეული
γυμνάζω	ჯიშებ // ვასწავ-	μαυάβης ο	ხილ-ბოსგნეულის
	ლი		გამყიდველი
γυμναστήριο το	ს ა წ ვ რ თ ნ ე ლ ი	μάχη η	ბრძოლა
	ღარბაზი	μεγαλείο το	სიდიადე
γραφή η	წერა	μήπως	შესაძლოა, იქნებ /
			/ აქ: ნუთუ, ვაითუ
εκφράζω	(აზრს) გამოვთ-	μόλις	როგორც კი
	ქვამ	μπακάλης ο	ბაყალი, საბაყლო
ελαφρά	მსუბუქად		დუქნის გამ-
επίδοση η	აქ: წვლილი//წარ-		ყიდველი
	მაგება	νεκρός, -ή, -ό	მკვლარი
ζωντανός, -ή, -ό	ცოცხალი		

ντροπή η	სირცხვილი	σκόπιμα σκοτωμένος,-η, -ο	განზრახ მოკლული, მკვლარი
ξεκινώ (α)	მივემართები//ვი- წყებ//მივემგზა- ვრები. ღავიძვრი, გზას ვუღებები	Σπαρτιάτης ο Σπαρτιάτισσα η στιγμή η	სპარტელი (მამრ.) სპარტელი(მდეღრ.) წუთი // წამი, მო- მენტი
ξεπαγιάζω ξυλοκόπος ο	ვიყინები ტყისმჭრელი	στρατόπεδο το συλλογίζομαι (συλλογίζεμαι) σχεδόν σώζω	ბანაკი ვფიქრობ, განვ- ჭვრებ, განვსჯი თითქმის გადავარჩენ, ღა- ვისხსნი
παιδάκι το	კინობით-ალერ- სობითი ფორმა → παδί	σώμα το	გადავარჩენ, ღა- ვისხსნი სხეული
παπουτσής ο παραδίδω (παραδίω) παραμένω πέρα	მეწაღე ვაბარებ, ჩავაბარებ	τζάκι το τρέμα τυχόν	ბუხარი ეკანკალებ შემთხვევით
περιορισμένος, -η, -ο πλαγιάζω	ვრჩები იმ მხარეს, იქით, გაღმა, გარეთ შეზღუდული, შემო- ზღუდული	φαράσι το φιλοικώ (€) φιλοπατρία η	აქანდაზმი ვჩხუბობ, ვღავობ პატრიოტიზმი, სამშობლოს სიყ- ვარული ხაზაზი
πλάθω (πλάσσω, πλάττω) πληροφωρώ (€) πολυτέλεια η	ვქმნი ვატყობინებ ფუფუნება, განცხ- რომა	φουρνάρης ο χαλάζι το χασάπης ο χορός ο χάσιω	სეცევა ყასაზი ცეკვა ვჩრი, ვგენი, ვარ- ჭობ
πουλάκι το	კინობით-ალერ- სობითი ფორმა. იხ. πωσλί	ψαράς ο ψυχή η	მეთევზე, მებაღე- რი სული
προκοπή η	წარმატება, წინ- სვლა		
ρίχνω	ვაგლებ, გადავაგ- ლებ, ვისვრი		
σεβασμός ο	პატივისცემა, მო- წიწება	ως	-მღე (თანღ.)
σκηγή η	კარავი		

-ის დაბოლოებიანი სახელები

Ον.	ο	μανάβης	α	μανάβης
Γεν.	του	μανάβη	των	μανάβηδων
Αιτ.	το	μανάβη	τους	μανάβης
Κλητ.		μανάβη		μανάβης

მსგავსად იბრუნვის: ο χασάπης, ο μπακάλης, ο βαρκάρης, ο καφετζής, ο παπουτσής, ο Γιάινης, ο Γενάρης, ο Φλεβάρης . . .

თუ სახელს მახვილი თავდაპირველად ბოლოდან მესამე მარცვალზე მოუღის, მრავლობითი რიცხვის ყველა ბრუნვაში ის ერთი მარცვლით ბოლოსკენ გადაინაცვლებს: ο φούρναρης — οι φουρνάρηδες . . .

გემოთგანხილულ სახელთა მსგავსად იბრუნვის -ες დაბოლოებიანი მამრობითი სქესის სახელები:

Ον.	ο	καφέ	α	καφέδες
Γεν.	του	καφέ	των	καφέδων
Αιτ.	τον	καφέ	τους	καφέδες
Κλητ.		καφέ		καφέδες

ახვევ: ο καναπές, ο λεκές . . .

Ασκήσεις:

I. Βάλτε τα ρήματα που είναι στην παρένθεση στο μέλλοντα παθητικής φωνής:

1. Σ' αυτόν τον τόπο — καινούρια εκκλησία. (κτίζω)
2. — άσχημα όταν θα μάθει τα νέα. (αισθάνομαι)
3. Τι — αν αργήσω; (γίνομαι)
4. Με τη φροντίδα και προσπάθειά σου — τα προβλήματά μας. (λύνω)
5. Άλλοι — και άλλοι — για τη νίκη του. (χαίρω, λυπάμαι)
6. Μόλις θα λιώσει το χιόνι — τα πρώτα λουλούδια. (φαίνομαι)
7. — με — όταν γυρίσετε στην πατρίδα σας; (σκέφτομαι)
8. Πολλές ιστορίες — γύρω απ' αυτό το γεγονός. (πλάθω)
9. Πολλοί άνθρωποι — αν αρχίσει καινούριος πόλεμος. (σκοτώνω)
10. Αυτός ο δρόμος — προς τιμή του τελευταίου βασιλιά της χώρας. (ονομάζω)
11. Φαίνεται ότι αυτό το πρόβλημα — ποτέ. (λύνω - άρνηση)
12. Αν πάω στην Ελλάδα — οπωσδήποτε και τους Δελφούς. (επισκέπτομαι)
13. Με πολλούς φίλους — πιο δυνατός. (αισθάνομαι)
14. — την πρότασή σου αν — μου — σωστή. (δέχομαι, φαίνομαι)

II. Βάλτε τα ρήματα στην υποτακτική παθητικής φωνής:

1. Τα κορίτσια πήγαιναν στα γυμναστήρια για --. (γυμνάζω)
2. Αγωνίστηκε πολύ --. (υικώ - άρνηση)
3. Είναι πιθανό -- την πρότασή μας ο Πέτρος; (αρνούμαι)
4. Σε παρακαλώ -- στην ώρα σου. (έρχομαι)
5. Περιμέναμε -- ο ήλιος. (φαίνομαι)
6. Φοβόταν -- η αλήθεια. (λέω - άρνηση)
7. Ύστερα από τόσα χρόνια δεν είναι εύκολο -- τα γεγονότα του παρελθόντος. (θυμάμαι)
8. Θα 'ρθει καιρός -- τη ζωή σου. (χαίρομαι)
9. Πήγε αργά --. (κοιμάμαι)
10. Πήγαινε, --, μου λέει. (κοιμάμαι)
11. Δεν μπορώ -- ποιος ήταν. (θυμάμαι)
12. Θέλω -- σας --, σήμερα που είναι τα γενέθλιά σας, χρόνια πολλά. (εύχομαι)
13. Δεν κάνει προσπάθεια --, μένει καθώς έπεσε. (σηκώνω)
14. Καλύτερα -- για τη βραδιά παρά -- έτσι. (ετοιμάζω, κάθομαι)

III. Αλλάξτε την ενεργητική φωνή με την παθητική όπου είναι δυνατό:

1. Οι Σπαρτιάτες ήταν έτοιμοι κάθε στιγμή να θυσιάζουν τη ζωή τους για την πατρίδα.
2. Το θεωρούσαν μεγάλη ντροπή να ρίξει κανείς την ασπίδα του στη μάχη και να τρέξει για να σωθεί.
3. Οι Δωριείς κυριέψαν τη Μεγαρίδα.
4. Οι Έλληνες ζήτησαν χρησμό από το Μαντείο των Δελφών.
5. Ο χρησμός έλεγε ότι για να κυριέψουν την Αθήνα, έπρεπε να μη σκοτώσουν το βασιλιά της.
6. Οι Δωριείς σκότωσαν το βασιλιά Κόδρο.
7. Οι Αθηναίοι ζήτησαν το νεκρό βασιλιά τους, για να τον θάψουν.
8. Για να τιμήσουν τον Κόδρο, οι Αθηναίοι δεν ανακήρυξαν πια άλλο βασιλιά.

IV. Απαντήστε στις ερωτήσεις:

1. Πώς ζούσαν οι Σπαρτιάτες; Πού έμεναν, πού κοιμούνταν και πώς τύνονταν;
2. Τι μάθαιναν τα παιδιά από μικρά;
3. Από πόσων χρονών μπορούσαν να παντρευτούν και να αποκτήσουν οικογένεια;
4. Τι ρόλο είχε η γυναίκα στην Σπαρτιατική κοινωνία;
5. Γίνονται γιορτές και αγώνες στη Σπάρτη;
6. Πώς ονομαζόταν ο τελευταίος βασιλιάς της Αθήνας;
7. Πώς τον τίμησαν οι Αθηναίοι και γιατί;

V. Μεταφράστε:

1. ანდრეასი და მარია დაქორწინდნენ, როგორც კი სწავლა დაამთავრეს.
2. - სამშობლოში რომ დაბრუნდები, გამიხსენებ? 3. - რამდენ ხანში მოხვალ? - დავიბან, ჩავიცვამ, ვისაუშმებ და წამოვალ.
4. ვშიშობ, მას ეს არ დაინტერესებს (ის არ დაინტერესდება).
5. ძალიან გავციხარდება, თუ მოხვალთ.
6. - როდის გადაწყდება, წავალთ თუ არა საბერძნეთში? 7. ვერ ვიხსენებ, სად დავტოვე ჩემი ნივთები.
8. - სად არიან ბავშვები? - დასაძინებლად წავიდნენ.
9. ურჩხულს ჰგავს; რომ ნახო, შეგეშინდება.
10. სპარტელებს ბავშვობიდან ასწავლიდნენ ქალის პატივისცემას (რომ პატივი

უნდა ეცათ). 11. იმ ადგილიდან ყველა გაიქცა, რათა თავი გადაერჩინათ. 12. ამაზე უარესი რა შეიძლება მოხდეს?

Λεξιλόγιο:

α(γ)έρας ο	ჰაერი // ქარი	θάβω (αόρ. έθαψα)	ვმარხავ
ανάγνωση η	კითხვა	θυσιάζω	მსხვერპლს ვწირავ
αντάξιος, -α, -ο (μου, σου . . .)	ღირსი, ღირსეული		
απλώνω	ვავრცელებ, მოვფენ	καβγάς ο	ჩხუბი
	ვიძენმოვიპოვებ ფარი	καημένος, -η, -ο	საწყალი, უბედური
αποκτώ (α)		καλάμι το	ლერწამი
ασπίδα η	მენავე	καλλιτέχνης ο	ხელოვანი
βαρκάρης ο	მძიმე // ძნელი //	καιναπές ο	გახგი
βαρύς, -ιά, -ύ	ბოლოქარი, მძვინვარე	καινοικός, -ή, -ό	ჩვეულებრივი // რეგულარული
	ჩრდილოეთის ქარი	κατακτώ (α)	ვიპყრობ
βοριάς ο	სალამო	καφές ο	ყავა
βραδιά η		καφετζής ο	ყავახანის მფლობელი
	რძის ნაწარმის გამყიდველი	κυριεύω	ვიპყრობ, ხელთვიგლებ
γαλατάς ο	საზოგადოდ, საერთოდ	λεκές ο	ლაქა
γενικά	მამაცო		
γενναίος, -α, -ο	ვწვრთნი, ვავარჯიშებ // ვასწავლი	μακρινός, -ή, -ό	შორეული
γυμνάζω	ს ა წ ვ რ თ ნ ე ლ ი	μανάβης ο	ხილ-ბოსგნეულის გამყიდველი
γυμναστήριο το	დარბაზი	μάχη η	ბრძოლა
γραφή η	წერა	μεγαλείο το	სილიადე
	(აზრს) გამოვთქვამ	μήπως	შესაძლოა, იქნებ / აქ: ნუთუ, ვაითუ
εκφράζω	მსუბუქად	μόλις	როგორც კი
ελαφρά	აქ: წვლილი//წარმაგება	μπακάλης ο	ბაყალი, საბაყლო
επίδοση η			ღუქნის გამყიდველი
ζωντανός, -ή, -ό	ცოცხალი	νεκρός, -ή, -ό	მკვდარი

ντροπή η	სირცხვილი	σκόπιμα σκοτωμένος,-η, -ο	განზრახ მოკლული,
Ξεκινώ (α)	მივემართები//ვი- წყებ//მივემგზა- ვრები. დავიძვრი, გზას ვუღვები	Σπαρτιάτης ο Σπαρτιάτισσα η στιγμή η	მკვლარი სპარტელი (მამრ.) სპარტელი(მდეღრ.) წუთი // წამი, მო- მენტი
Ξεπαγιάζω Ξυλοκόπος ο	ვიყინები ტყისმჭრელი	στρατόπεδο το συλλογίζομαι (συλλογιέμαι) σχεδόν σώζω	ბანაკი ვფიქრობ, განვ- ჭვრეფ, განვსჯი თითქმის გალავარჩენ, და- ვისსნი
παιδάκι το	კნინობით-ალერ- სობითი ფორმა → παδί	σώμα το	სხეული
παπουτσιές ο παραδίδω (παραδίνω) παραμένω πέρα	მეწაღე ვაბარებ, ჩავაბარებ	τζάκι το τρέμα τυχόν	ბუხარი ეკანკალე შემთხვევით
περιορισμένος, -η, -ο πλαγιάζω	ვრჩები იმ მხარეს, იქით, გალმა, გარეთ შებლუღული, შემო- მღულული	φαράσι το φιλικώς (€) φιλοπατρία η	აქანდაბი ვჩხუბობ, ვღაღობ პაგროგომბი, სამშობლოს სიყ- ვარული
πλάθω (πλάσσω, πλάττω) πληροφωρώ (€) πολυτέλεια η	ექმნი ვაგყობინებ ფუფუნება, განცხ- რომა	φουρνάρης ο χαλάζι το χασάπης ο χορός ο χώνω	ხაბაზი სეცყვა ყასაბი ცეკვა ვჩრი, ვგენი, ვარ- ჭობ
πουλάκι το	კნინობით-ალერ- სობითი ფორმა. იხ. πουλί	ψαράς ο ψυχή η	მეთევზე, მუბალუ- რი სული
προκοπή η	წარმატება, წინ- სვლა		
ρίχνω	ვაგვლებ, ვაღაღვ- ლებ, ვისვრი		
σεβασμός ο	პაგვივისცემა, მო- წიწება	ως	-მღე (თანღ.)
σκηπή η	კარავი		

მეხსრამეზე ბაკვეთილი
ΔΕΚΑΤΟ ΕΝΑΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Ποιήματα

Κείμενα: Οι συνθέσεις (απόσπασμα)

Η ομορφιά του κόσμου (απόσπασμα)

Γραμματική: ვნებითο ვვარის ბრძანებითο კილო

-ός, -ιά, -ό / -ύς, -ιά, -ύ / -ής, -ιά, -ί / -ης, -α, -ικο

დაბოლოებების მქონე ზელსართავ სახელთა ბრუნება
კნინობით-ალერსობითო ფორმები

Αποκριές

Στάσου, μη μ' αφήνεις
κούκλα μου χρυσή
Έλα δα¹ να γίνεις
μασκαράς και συ . . .

Τι μεγάλη σκόλη!
Άκου, τραγουδούν!
Μασκαρεύονται όλοι
και χοροπηδούν.

Ιωάννης Πολέμης

Σημείωση:

1. δα= εδώ

Ποταμάκι

- Από πού είσαι ποταμάκι;
- Από κείνο¹ το βουνό.
- Πώς τον λέγαι² τον παππού σου;
- Σύννεφο στον ουρανό.
- Ποιά είναι η μάνα σου;
- Η μόρα.
- Πώς κατέβηκες στη χώρα;³
- Τα χωράφια να ποτίσω

και τους μύλους να γυρίσω.
 - Στάσου να σε δούμε λίγο,
 ποταμάκι μου καλό.
 - Βιάζομαι πολύ. Θα φύγω
 ν' ανταμώσω το γιאלό.

Ζαχαρίας Παπαντωνίου

Σημειώσεις:

1. κείνο = εκείνο
2. λέγαν = έλεγαν
3. χώρα - აქ: ქვეყანა, დაბლობი

Οι συνθέσεις

(Απόσπασμα)

"Στον απριλιάτικο κήπο βλέπω τη ροδιανά ανθισμένη κι η ψυχή μου ευφραίνεται. Μ' αρέσει το ζωηρό κόκκινο χρώμα των λουλουδιών ανάμεσα στα πράσινα φύλλα κι η γλυκιά μυρωδιά που σκορπίζει ο θάμνος ολόγυρά του. Τι χαρά!

Σωστά είπαν πως το ρόδο είναι ο βασιλιάς των λουλουδιών. Γιατί ασύγκριτη είναι η μεγαλοπρέπεια κι η ομορφιά του. Κοιτάξτε καλά ένα ρόδο. Γύρω στον κίτρινο σπόρο τα πέταλα έχουν μιαν ωραία διάταξη. Είναι σχεδόν στρογγυλά και το ένα ακουμπά πάνω στο άλλο και σχεδόν το μισοσκεπάζει. Αποτελούν κύκλους κύκλους με κέντρο το σπόρο. Τα πέταλα που είναι κοντά του είναι μικρότερα. Μα όσο απομακρύνονται από το κέντρο, τόσο μεγαλώνουν. Το βαθμιαίο αυτό μεγάλωμα των πετάλων δίνει στο λουλούδι το ιδιαίτερο και τόσο χαριτωμένο σχήμα του.

Αλλά με πόση χάρη στηρίζεται, μ' έναν κόμπο από κάτω, στο λεπτό, ανάλογο κοτσάνι του, και πώς ταιριάζει με τα πράσινα φυλλαράκια της ροδιανιάς, που είναι μυτερά κι έχουν ολόγυρα δοντάκια! Ακόμα και τ' αγκάθια που έχουν τα κλωνάρια του θάμνου, και που σε μερικά ρόδα φθάνουν ως το κοτσάνι τους, προσθέτουν στο λουλούδι ομορφιά.

Υπάρχουν ειδών¹ ρόδα. Άλλα είναι μικρά, με πέταλα κανονικά· άλλα είναι μεγάλα, πελώρια, με τη διάταξη εκείνη των πετάλων που περιγράψαμε. Άλλα ευδιάζουν πολύ, άλλα λιγότερο και μερικά σχεδόν καθόλου. Άλλα είναι βαθυκόκκινα, βυσινιά, σαν βελουδένια· άλλα τριανταφυλλιά, πιο σκούρα ή πιο ανοιχτά²· άλλα κίτρινα βαθιά,³ άλλα κίτρινα προς το άσπρο⁴ και άλλα κάτασπρα. Κάθε ποικιλία έχει τη χάρη της από το κοινό τριαντάφυλλο ως το εκατόφυλλο. Αλλά ο αληθινός βασιλιάς μέσα στα ρόδα και μέσα σ' όλα τ' άλλα λουλούδια

είναι το απριλιάτικο, που έχει να πούμε έτσι, το κλασικό σχήμα του ρόδου και την πιο γλυκιά, την πιο δυνατή μυρωδιά απ' όλα.⁵

Γρηγόριος Ξειόπουλος

Σημειώσεις:

1. ειδών ειδών - ხედასხვა, ნაინნაინი, ყოველგვარი
2. ανοιχτός - აქ: ღია, ბაიო
3. κίτρινα βαθιά - შუქი ყვითელი
4. προς το άσπρο - თეთრ ფერში გარდამავალი
5. μέσα σ' όλα τ' άλλα = μέσα σε όλα τα άλλα

* * *

Η κυρία, μες στην καρότσα, ήτανε ντυμένη ολόγυρα όπως χτες, φιογκάκια, κορδελάκια, πλισεδάκια, μόνο πως όλα, φουστάνι, τόκα, ομπρέλινο, αντί θαλασσιά, ήτανε κίτρινο λεμονί. Κι εκείνο το συννεφάκι, ψηλά στον ουρανό, γύριζε σήμερα στο χρυσαφί.¹ Καθότανε με το πρόσωπο μισογυρισμένο, προς τα εδώ,² ακίνητη κάτω από τ' ανοιχτό λεμονί ομπρέλινο. Τα μεγάλα κουκλίστικα μάτια της, φουντουκιά με χρυσαφές κουκίδες λες και³ κοιτάζανε δίχως να βλέπουν τίποτα, δίχως τίποτα ν' αποτυπώνουν.

Κόσμος Πολίτης

Απόσπασμα από "Η ομορφιά του κόσμου"

Σημειώσεις:

1. γύριζε στο χρυσαφί - ოქროსფერში გადადიოდა
2. προς τα εδώ - აქეთ
3. λες και - თითქოს

Γραμματική

შენებითი ბჰარის ბრძანებითი კილო (Προστακτική παθητικής φωνής)

Συνεχής προστακτική

ენებითი გვარის აწმყო ღროის - უსრული ასპექტის ბრძანებითი კილო ფორმალურად იწარმოება -ου, -έστε დაბოლოებებით, თუმცა ფაქტობრივად ბრძანების გამოსახვად კავშირებით კილოს ვიყენებთ:

να ντύνομαι	να ντύνεστε
να αγαπιέμαι	να αγαπιέστε
να εξηγείμαι	να εξηγείστε

Απλή προστακτική

სრული ასპექტის ბრძანებითი კილო იწარმოება შემდეგნაირად: მხოლოდით რიცხვში მოქმედებითი გვარის აორისგის ფუძეს ემაგება დაბოლოება -ου, ხოლო მრავლობით რიცხვში ვნებითი გვარის აორისგის ფუძეს ერთვის დაბოლოება -είτε. მახვილი ბოლოდან მეორე მარცვალზეა.

ντύσ-ου	(να ντυθείς)	ντυθ-είτε	(να ντυθείτε)
αγαπήσ-ου	(να αγαπηθείς)	αγαπηθ-είτε	(να αγαπηθείτε)
εξηγήσ-ου	(να εξηγηθείς)	εξηγηθ-είτε	(να εξηγηθείτε)

არაწესიერი გზნები:

αισθάνομαι	αισθάνθηκα	—	αισθανθείτε
αρνούμαι	αρνήθηκα	αρνήσου	αρνηθείτε
αφήνομαι	αφέθηκα	—	αφεθείτε
βιάζομαι	βιάστηκα	βιάσου	βιαστείτε
βλέπομαι	ειδώνθηκα	—	ειδωθείτε
βρίσκομαι	βρέθηκα	—	βρεθείτε
δέχομαι	δέχτηκα	δέξου	δεχτείτε
διηγούμαι	διηγήθηκα	διηγήσου	διηγηθείτε
δίνωμαι	δόθηκα	—	δοθείτε
εργάζομαι	εργάστηκα	εργάσου	εργαστείτε
έρχομαι	ήρθα	έλα	ελάτε
εύχομαι	ευχήθηκα	ευχήσου	ευχηθείτε
ζεσταίνωμαι	ζεστάθηκα	—	ζεσταθείτε
θυμάμαι	θυμήθηκα	θυμήσου	θυμηθείτε
κάθομαι	-----	κάτσε	καθίστε
κοιμάμαι	κοιμήθηκα	κοιμήσου	κοιμηθείτε
λυπάμαι	λυπήθηκα	λυπήσου	λυπηθείτε
ντρέπομαι	ντρέπηκα	—	ντραπείτε
πλένωμαι	πλύθηκα	πλύσου	πλυθείτε
σέβομαι	σεβάστηκα	(σεβάσου)	σεβαστείτε
σηκώνομαι	σηκώθηκα	σήκω	σηκωθείτε

σκέφτομαι	σκέφτηκα	σκέψου	σκεφτείτε
στέκομαι	στάθηκα	στάσου	σταθείτε
τρώγομαι	φαγώθηκα	--	φαγωθείτε

-ός, -ιά, -ό / -ύς, -ιά, -ύ / -ής, -ιά, -ί / -ής, -ά, -ίκο დაბოლოებული
გამის მძონე გელსართავ სახელთა ბრუნება

-ός, -ιά, -ό / -οί, -ές, -ά

Ον.	γλυκός	γλυκιά	γλυκό	γλυκοί	γλυκές	γλυκά
Γεν.	γλυκού	γλυκιάς	γλυκού	γλυκών	γλυκών	γλυκών
Αιτ.	γλυκό	γλυκιά	γλυκό	γλυκούς	γλυκές	γλυκά
Κλητ.	γλυκέ	γλυκιά	γλυκό	γλυκοί	γλυκές	γλυκά

ამ დაბოლოებების მქონე გელსართავ სახელებს შეიძლება, უმგებლად
მღეროდით სქესში, ორ-ორი პარალელური ფორმა ჰქონდეთ:

κακιά - κακή, φτωχιά - φτωχή, ξαθιά - ξαθή, ευγειακιά - ευγειική,
μαλακιά - μαλακή,

ასევე: ελαφρύς, -ιά, -ό (ελαφρός, -ιά, -ό) . . .

-ύς, -ιά, -ύ / -οί, -ιές, -ιά

Ον.	βαθύς	βαθιά	βαθύ
Γεν.	βαθιού (βαθύ)	βαθιάς	βαθιού
Αιτ.	βαθύ	βαθιά	βαθύ
Κλητ.	βαθύ	βαθιά	βαθύ

Ον.	βαθιοί	βαθιές	βαθιά
Γεν.	βαθιών	βαθιών	βαθιών
Αιτ.	βαθιούς	βαθιές	βαθιά
Κλητ.	βαθιοί	βαθιές	βαθιά

შენიშვნა: ფუძისეულ უ-ს მხოლოდითი რიცხვის ნათესაობითა და
მრავლობითი რიცხვის ყველა ბრუნვაში ი შენაცვლება.

მსგავსად იბრუნვის: βαρύς, ελαφρύς, μακρύς, παχύς, πλατύς, φαρδύς ...

-ής, -ιά, -ί / -ιοί, -ιές, -ιά

Ον.	σταχτής	σταχτιά	σταχτί
Γεν.	σταχτιού (σταχτή)	σταχτιάς	σταχτιού
Αιτ.	σταχτή	σταχτιά	σταχτί
Κλητ.	σταχτή	σταχτιά	σταχτί

Ον.	σταχτιοί	σταχτιές	σταχτιά
Γεν.	σταχτιών	σταχτιών	σταχτιών
Αιτ.	σταχτιούς	σταχτιές	σταχτιά
Κλητ.	σταχτιοί	σταχτιές	σταχτιά

შენიშვნა: ფუძისეულ η-ს მხოლოდობითი რიცხვის ნათესაობითა და მრავლობითი რიცხვის ყველა ბრუნვაში ი შეენაცვლება.

მსგავსად იბრუნვის: βυσσινης, θαλασσης, καφετης, ουρανης, χρυσαφης, μαβης . . .

-ης, -α, -ικο / -ηδες, -ες, -ικα

Ον.	ζηλιάρης	ζηλιára	ζηλιáρικο
Γεν.	ζηλιάρη	ζηλιáρας	ζηλιáρικο
Αιτ.	ζηλιάρη	ζηλιára	ζηλιáρικο
Κλητ.	ζηλιάρη	ζηλιára	ζηλιáρικο

Ον.	ζηλιάρηδες	ζηλιáρες	ζηλιáρικα
Γεν.	ζηλιάρηδων	(ζηλιáρων)	ζηλιáρικων
Αιτ.	ζηλιάρηδες	ζηλιáρες	ζηλιáρικα
Κλητ.	ζηλιάρηδες	ζηλιáρες	ζηλιáρικα

მსგავსად იბრუნვის: αρρωστιαρης, γκρινιαρης, φοβητσιαρης, σγουρομάλλης, τεμπέλης, πεισματάρης, παιχνιδιάρης, ψηλομύτης, ξαιθομάλλης . . .

Επίθετο

βαθύς
 βαρύς
 μακρύς
 ζηλιάρης
 γκρισιάρης
 τεμπέλης

Επίρρημα

βαθιά
 βαριά
 μακριά
 ζηλιάρικα
 γκρισιάρικα
 τεμπέλικα

-ής, -ιά, -ί დაბოლოების მქონე უფროს აღმნიშვნელი ზედსართავი სახელებისაგან მზნიშვლები არ იწარმოება.

Παραθετικά

Θετικός

βαθύς
 μακρύς
 βαρύς
 ελαφρύς
 (ελαφρός)
 γλυκός

Συγκριτικός

αθύτερος, -η, -ο
 μακρύτερος, -η, -ο
 βαρύτερος, -η, -ο
 ελαφρύτερος, -η, -ο
 (ελαφρότερος, -η, -ο)
 γλυκύτερος, -η, -ο
 (γλυκότερος, -η, -ο)

Υπερθετικός

βαθύτατος, -η, -ο
 μακρύτατος, -η, -ο
 βαρύτατος, -η, -ο
 ελαφρύτατος, -η, -ο
 (ελαφρότατος, -η, -ο)
 γλυκύτατος, -η, -ο
 (γλυκότατος, -η, -ο)

-ης, -α, -ικο და -ής, -ιά, -ι დაბოლოებიანი ზედსართავი სახელებისაგან ხარისხის ფორმები სუფიქსური წესით არ იწარმოება.

კნინობით-აღერსობითი ფორმა

კნინობით-აღერსობითი ფორმა იწარმოება სუფიქსებით: -άκι, -άκης, -άκος, -ίτσα, -ούδα, -ούδι, -ούლა და ა.შ.

ყველაზე გავრცელებული სუფიქსია -άκι

ο φιόγκος - το φιογκάκι
 η κορδέλα - το κορδελάκι
 ο πλισσές - το πλισσεδάκι
 το σύννεφο - το συννεφάκι
 το φύλλο - το φυλλαράκι
 το δόντι - το δοντάκι
 ο παταμός - το παταμάκι

η αυγή - η αυγούλα
 η βροχή - η βροχούλα
 η μάνα - η μανούλα

Ασκήσεις:

I. Συμπληρώστε τα κενά με τα ρήματα στην προστακτική παθητικής φωνής:

1. Πήγαινε, —, μου είπε η γιαγιά μου. (κοιμάμαι) 2. Είσαι φοβητσιάρης, — απ' τα μάτια μου! (χάνω) 3. — εκεί στο τζάκι! (κάθομαι) 4. —, να σου πω δυο λόγια, φώναξε αυτός. (στέκομαι) 5. — πώς να σταματήσουμε αυτό το κακό. (σκέφτομαι) 6. Τίποτα δεν ακούω. —, όχι, όχι, ο αέρας είναι. (στέκομαι) 7. — — ανάμεσά μας Παύλε. (έρχομαι, κάθομαι) 8. — να σου δείξω πώς παίζω! (έρχομαι) 9. — να μας ανακαλύψουν. (σκέφτομαι) 10. — γρήγορα, θα αργήσουμε. (πλένομαι) 11. — κοπέλες, το λεωφορείο φεύγει. (βιάζομαι) 12. Παιδιά, — τους μεγαλύτερους σας! (σέβομαι) 13. — όπως πρέπει σήμερα στο πάρτι του Γιάννη, Φίλιππε. (φέρνομαι) 14. — αυτή την ιστορία ακόμη μια φορά, Άννα! (διηγούμαι) 15. — με όταν γυρίζεις στην πατρίδα σου. (θυμάμαι)

II. Γράψτε τις προτάσεις της I άσκησης χρησιμοποιώντας υποτακτική αντί προστακτική:

III. Συμπληρώστε τα κενά με επίθετα στο σωστό τύπο:

1. Είχε πολύ — φωνή. Τραγουδάει και τώρα, όπως πριν, τα αθηναϊκά τραγούδια της εποχής της. (γλυκός) 2. Οι γυναίκες με τα χρόνια γίνονται —. (γκρινιαρής) 3. — γυναίκες κάθονταν γύρω στο τζάκι. (Ξανθός) 4. Ο ουρανός γύριζε στο —. (σταχτής) 5. Ο κήπος ήταν γεμάτος — λουλούδια. (μαβής) 6. Τους σίμωσε ένα — συννεφάκι. (χρυσαφής) 7. Με πήρε στον κήπο γεμάτο με τα — και — λουλούδια. (κόκκινος, μαβής) 8. Το μικρό του το αγόρι φαίνεται πολύ —. (αρρωστιαρής) 9. Τις — βραδιές τα κορίτσια της γειτονιάς μαζεύονταν έξω και χόρευαν και τραγουδούσαν. (γλυκός) 10. Έχω μια πολύ — φίλη. (τεμπέλης) 11. Βλέπεις αυτόν τον — και — κύριο; Είναι ο θείος μου. (Ξανθομάλλης, ψηλομύτης) 12. — λέγεται αυτός που φοβάται. (φοβητσιάρης) 13. Δώσ' μου αυτό το — βιβλίο που είναι στο παράθυρο. (παχύς) 14. Φορά πάντα το ίδιο — φουστάνι. (φαρδύς)

IV. Μετατρέψτε στο πληθυντικό:

1. Το ομπρελίνο αντί θαλασσί ήτανε κίτρινο λεμονί. 2. Ο θάμνος σκόρπιζε τη γλυκιά μυρωδιά ολόγυρά του. 3. Το πρόσωπο του μικρού είναι τριανταφυλλί. 4. Το απριλιάτικο ρόδο έχει το κλασικό σχήμα και την πιο γλυκιά, την πιο δυνατή μυρωδιά απ' όλα.

V. Μεταφράστε:

1. – შეჩერდი, დამიცადე, მეც მოვდივარ. 2. – მოუსმინე, რა მშვენივრად გალობენ ჩიგები. 3. ნუ ჩქარობ, ჯერ კიდევ გაქვს დრო. 4. მის თმას ოქროსფერი გადაჰკრავდა (ოქროსფერში გადადიოდა). 5. იჯექი აქ და არ ადგე, ვიდრე არ გეცყვი. 6. ვარდის მრავალი სახეობა არსებობს. 7. – რა ტკბილი ხარ, დედიკო! 8. – მას ყოველთვის ასეთი ავადმყოფური გამომეტყველება აქვს? 9. ირინეს ორი ქერთმიანი, ხუჭუჭა გოგონა ჰყავს. 10. – რა ბუმლუნა ბავშვია! – ის არა მარტო ბუმლუნა, ძალზე ჯიუციცაა. 11. უცაბედად მსუბუქმა ქარმა დაუბერა. 12. იანისიც და სგავროსიც, ორივე ზარმაცია.

Λεξιλόγιο:

αγκάθι το	ეკალი	αργαστιάρας,	ავადმყოფური,
ακίνητος, -η, -ο	უძრავი, უმოძრაო,	-α, -ικο	სუსტი
ακουμπά (α)	ურყევი // წყნარი.	ασύγκριτος, -η, -ο	შეუღარებელი
αληθινός, -ή, -ό	მშვიდი	βαθιά	ღრმად
ανάλογος, -η, -ο	ვეერდნობი, ვეყუ-	βαθμιαίος, -α, -ο	თანდათანობითი,
ανάμεσα	ღები	βαθυκόκκινος, -η, -ο	თანმიმდევრული
αιθισμένος, -η, -ο	ნამღვილი // ბუნე-	βαθύς, -ιά, -ύ	მუქი წითელი,
αίσιμος, -η, -ο	ბრივი	βαριά	ალისფერი
αίσιμος, -η, -ο	ანალოგიური, შე-	βαρύς, -ιά, -ύ	ღრმა // მუქი
αίσιμος, -η, -ο	საბამისი, შესა-	βελουδέσιος, -α, -ο	მძიმედ
αίσιμος, -η, -ο	ტყვისი	βυσσινή, -ιά, -ί	მძიმე; ძნელი
αίσιμος, -η, -ο	შორის	βυσσινή, -ιά, -ί	ხავერდისა, ხა-
αίσιμος, -η, -ο	აყვავებული, აყვა-	βυσσινή, -ιά, -ί	ვერდოვანი
αίσιμος, -η, -ο	ვილებული, გა-	βυσσινή, -ιά, -ί	მეწამული, იის-
αίσιμος, -η, -ο	ფურჩქნული	βυσσινή, -ιά, -ί	ფერი, ალუბლის-
αίσιμος, -η, -ο	ღია. აქ: ღია ფე-	βυσσινή, -ιά, -ί	ფერი
αίσιμος, -η, -ο	რის	βυσσινή, -ιά, -ί	ფერი
αίσιμος, -η, -ο	ვხელები (ვინმეს)	βυσσινή, -ιά, -ί	ფერი
αίσιμος, -η, -ο	ალების ღამე, და-	βυσσινή, -ιά, -ί	ფერი
αίσιμος, -η, -ο	ურწყება	βυσσινή, -ιά, -ί	ფერი
αίσιμος, -η, -ο	ვშორლები	βυσσινή, -ιά, -ί	ფერი
αίσιμος, -η, -ο	ნაწყევები	βυσσινή, -ιά, -ί	ფერი
αίσιμος, -η, -ο	ანაბეჭდს ვილებ;	βυσσινή, -ιά, -ί	ფერი
αίσιμος, -η, -ο	ალევეჭდავ, აესახავ	βυσσινή, -ιά, -ί	ფერი
αίσιμος, -η, -ο	აპრილისა	βυσσινή, -ιά, -ί	ფერი
αίσιμος, -η, -ο		βυσσινή, -ιά, -ί	ფერი

δα	ავერ	κουκίδα η	წერტილი
διάταξη η	განლაგება//წეს- რივი	κουκίστικος,-η,-ο	თოჯინის მსგავსი
δοντάκι	კინობით-ალერ- სობითი ფორმა	λεμονής, -ιά, -ί	ლიმონისფერი
δε	→ δόντι	μαβής, -ιά, -ί	იისფერი, მუქი
είδος το	ნაირსახეობა, გიჟი, ჯიში	μακρύς, -ιά, -ύ	გრძელი/ხანგრძ- ლივი
εκατόφυλλο το	ასფურცელა	μαλακός, -ιά, -ό	რბილი
ελαφρύς, -ιά, -ύ	მსუბუქი	μασκαράς ο	ხუმარა, ოხუნჯი, მასხარა, ონდაში
ευγενικός, -ιά, -ό	კეთილშობილი, ზრდილი, ზრდი- ლობიანი, თავა- ზიანი	μασκαρεύομαι	ვინიღებში//ვხუმ- რობ, ღაცვინი// თავს ვაჩვენებ// მასკარადში ვმთ- ნაწილეობ
ευφραίνω	ვგებები, მსიამოვ- ნებს, აღგაცებული ვარ, მიხარია	μεγαλοπρέπεια η	სიდიადე, საუც- ხოლობა
ευσδιάζω	არომავს, სურ- ნელს ვაფრქვევ	μεγάλαμα το μερικός, -ή, -ό μερικοί	ზრდა, გამრდა ცალკეული. აქ: ზოგიერთი
ζηλιάρης, -α, -ικο	ეჭვიანი // შურიანი, მოშურნე	μισογυρισμέιους, -η, -ο	ნახევრად შემო- ბრუნებული
ζηλιάρικα	ეჭვიანად, ეჭვით // შურიანად, შუ- რიით	μισοσκεπάζω μπόρα η	ნახევრად ვფარავ თავსხმა, ღვართ- ქაფი// გრიგალი, ქარიშხალი
ζηρός, -ή, -ό	მხიარული, სი- ცოცხლით სავსე	μύλος ο μυραδιά η	წისქვილი სურნელება, არომავი
θαλασστής, -ιά, -ί	ზღვისფერი	μυτερός, -ή, -ό	ბასრი
θάμνος ο	ბუჩქი	Ξαθαμάλης, -α, -η Ξαθός, -ιά, -ό	ქერთათიანი ქერა
καρότσα η	ეგლი	ολόγυρα	ირგვლივ, გარშე- მო// ყველგან, ყვე- ლა მხრიდან
κάτασπρος, -η, -ο	ქათქათა თეთრი	ολόδια	ერთნაირად
καφετής, -ιά, -ί	ყავისფერი	ομπρέλιο το	დიდი ქოლგა
κόμπος ο	კვანძი, ნასკვი		
κορδελάκι το	კინობით-ალერ- სობითი ფორმა → κορδέλα		
κοτσάι το	ლენტი ლერო, ყუნწი		

ουρανής, -ιά, -ί	ცისფერი	σύμβεση η	შედეგა, სინთეზი
παιχιδιάρης, -α, -ικο	თამაშის მოყვარული//ცელქი, მხიარული, კეკლუცი	συνεφάκι το	აქ: თხზულება კინობით-ალერსობითი ფორმა → σύνεφο
παραθετικά	გრამ. ხარისხის ფორმები	σύνεφο το	ღრუბელი
παχύς, -ιά, -ύ	სქელი // მსუქანი	σχήμα το	სქემა//აქ: ფორმა
πεισματάρης, -α, -ικο	ჯიუტი, ჟინიანი	ταιριάζω	შევუსატყვისებ, შეევხამებ
περιγράφω	აღწერ	τεμπέλης, -α, -ικο	ზარმაცი
πέταλο το	აქ: ყვავილის ფურცელი	τεμπέλικα	ზანგალ
πλατύς, -ιά, -ύ	ფართო	τόκα η	ტოკა – ქალის თავსამკაული
πλισεδάκι το	კინობით-ალერსობითი ფორმა →	τριανταφυλλής, -ιά, -ί	ვარდისფერი
ποικιλία η	პლის(σ)έ το (პლისსέσ ο) – პლისენაირსახეობა	φαρδύς, -ιά, -ύ	ვანიერი, ფართე
ποταμάκι το	კინობით-ალერსობითი ფორმა →	φιογκάκι το	კინობით-ალერსობითი ფორმა →
ποτιζώ	पोτάμι	φοβητσίარης, -α, -ικο	φίλογος – ბაფთი მშიშარა, მხდალი
ρόδο το	ვრწყავ	φουστουκής, -ιά, -ί	მოყავისფრო, თაფლისფერი
ροδωιά η	ვარდი	φულარάκι το	კინობით-ალერსობითი ფორმა →
σγουρομάλλης, -α, -ικο	ხუჭუჭა	χάρη η	ფύλλο
σκόλη η	თავისუფალი ღრო//ღელესასწაული	χαριτωμένοι, -η, -ο	მშვენიერება, სიტყურფე, სიმშვენიერე
σκορπίζω	მიმოვფანგავ, მიმოყერი	χοροπηδών (α)	მშვენიერი, გურფე
σπόρος ο	თესლი, მარცვალი	χρυσάφης, -ιά, -ια	ვხგუნავ, ვხგივარ
σταχτής, -ιά, -ί	ნაცრისფერი	χτες = χθες	ოქროსფერი
στηρίζω	ვაყრდნობ, ვაბჯენ, ბობს ვუღვამ	φιλομύτης, -α, -ικο	ქელმაღალი, ამპარგავანი
στρογγυλός, -ή, -ό	მრგვალი		

მეორე ბაკვითილი
ΕΙΚΟΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενο: Η Κρήτη

Γραμματική: არაწესიერი მდებარეობის სახელები

მდებარეობის სქესის სახელთა ბრუნვა: η αλεπού, η γιαγιά

Η Κρήτη

Οι ακτές της Κρήτης είναι πολυσχιδείς, δαντελωτές και ποικιλόμορφες, με δεκάδες μικρούς και μεγάλους όρμους, ακρωτήρια και χερσονήσους. Οι βόρειες ακτές, περισσότερο βραχώδεις, εναλλάσσονται με μικρές και μεγάλες αμμουδερές παραλίες που αποτελούν ιδανικό τόπο για παραθερισμό, κολύμπι και θαλάσσια σπορ.¹ Οι νότιες ακτές, ήρεμες και περισσότερο απομονωμένες, διαθέτουν μια ξεχωριστή ομορφιά και προσφέρονται για όσους αναζητούν την ήσυχη ζωή κοντά στη φύση.

Παρά το ορεινό της έδαφος² η Κρήτη είναι γενικά εύφορη, με παραγωγή μιας μεγάλης ποικιλίας γεωργικών προϊόντων. Στα ορεινά παράγονται καρύδια και νόστιμα κρητικά κάστανα. Στη μέση ζώνη κυριαρχούν οι ελαιώνες και τ' αμπέλια. Σημαντική είναι και η παραγωγή της εκλεκτής κρητικής σταφίδας. Στα πεδινότερα μέρη καλλιεργούνται εσπεριδοειδή, κυρίως πορτοκάλια και μανταρίνια, όπως και διάφορα κηπευτικά προϊόντα, παράλληλα με την ελιά, που κυριαρχεί σε όλο το νησί.

Η χλωρίδα της είναι εξαιρετικά πλούσια σε αριθμό ειδών. Τη μεγάλη ποικιλία των φυτών μπορεί να παρακολουθήσει κανείς από τις πεδιάδες και τις ακτές μέχρι τα ορεινά υψώματα. Υπάρχουν μερικά ενδιαφέροντα και όμορφα φυτά, που φυτρώνουν τόσο κοντά στη θάλασσα όσο και στην ορεινή ή ημιορεινή ζώνη. Ξεχωριστό στοιχείο της κρητικής χλωρίδας αποτελεί η μοναδική στον κόσμο αειθαλής ποικιλία πλατάνου.

Η Κρήτη έχει και εξαιρετικά ενδιαφέρουσα πανίδα. Εκτός από³ τα συνηθισμένα ζώα που συναντάει κανείς σε όλη σχεδόν την Ελλάδα, όπως ο λαγός, η αλεπού, ο σκαντζόχοιρος, διάφορα τρωκτικά και νυχτερίδες, σχεδόν μοναδικό είναι το κρητικό αγριοκάτσικο.

Σημειώσεις:

1. θαλάσσια σπορ - სამღვათ სპორტა. Το სποრ - სამუალო სქესის ფორმაჟეველი სახელია.

2. Παρά το ορεινό της έδαφος - მიუხედავად მისი მთიანი მდებარეობისა

3. Εκτός από - გარდა

Γραμματική:

არაწესიერი ზედსართავი სახელები (Ανώμαλα επίθετα)

არაწესიერ ზედსართავ სახელებად მიიჩნევენ -ης, -ης, -ες დაბოლოებიან ზედსართავ სახელებს. მათი დამახასიათებელი ნიშანია ის, რომ მხოლოდითი რიცხვის ნათესაობითი აქვთ დაბოლოება -ους პარალელური ფორმით მამრობით სქესში; მრავლობითი რიცხვის სახელობითი, ბრალდებითა და წოდებითი მამრობით და მდელობით სქესში აქვთ დაბოლოება -εις, ხოლო საშუალოში -η.

Ον.	συνεχής	συνεχής	συνεχές
Γεν.	συνεχούς (συνεχή)	συνεχούς	συνεχούς
Αιτ.	συνεχή	συνεχή	συνεχές
Κλητ.	συνεχή(ς)	συνεχή(ς)	συνεχές
Ον.	συνεχείς	συνεχείς	συνεχή
Γεν.	συνεχών	συνεχών	συνεχών
Αιτ.	συνεχείς	συνεχείς	συνεχή
Κλητ.	συνεχείς	συνεχείς	συνεχή

ამ ჯგუფს განეკუთვნებიან: ακριβής, διεθνής, ευγενής, επιμελής, αμελής, ελικρινής, ευτυχής, ατυχής, δυστυχής, μισθδης, δασώδης. . .

ბევრ მათგანს აქვს პარალელური ფორმები, რომლებიც ჩვეულებრივი წესით იბრუნვის. ხშირად ამ პარალელურ ფორმად მიმლეობა გამოიყენება: ευγενής - ευγενικός, ευτυχής - ευτυχισμένος, ατυχής - άτυχος, δυστυχής - δύστυχος - δυστυχισμένος. . .

არაწესიერი ზედსართავი სახელები ხარისხებს აწარმოებენ სუფიქსებით:

-έστερος, -η, -ο - შედარებითში
-έστατος, -η, -ο - აღმატებითში

επιεικέστερος, -η, -ο
ελικρινέστερος, -η, -ο

επιεικέστατος, -η, -ο
ελικρινέστατος, -η, -ο

Επιρρήματα

ამ ჯგუფის მუდსართავი სახელებისაგან ნაწარმოებ მზნიშელებს, როგორც წესი, -ας დაბოლოება აქვთ, თუმცა მოგჯერ შეიძლება ჰქონდეთ -ა დაბოლოებაც:

διεθνής, ευγενής, ακριβής (ακριβά), συνεχής, επιεικής, επιμελής, δυστυχής...

არაწესიერ მუდსართავ სახელთა ჯგუფს მიეკუთვნება მუდსართავი სახელები – ενδιαφέρων, -ουσα, -ον; επείγων, ουσα, ον

Ον.	ενδιαφέρων	ενδιαφέρουσα	ενδιαφέρον
Γεν.	ενδιαφέροντος	ενδιαφέρουσας	ενδιαφέροντος
Αιτ.	ενδιαφέροντα	ενδιαφέρουσα	ενδιαφέρον
Κλητ.	ενδιαφέρον	ενδιαφέρουσα	ενδιαφέρον
Ον.	ενδιαφέροντες	ενδιαφέρουσες	ενδιαφέροντα
Γεν.	ενδιαφερόντων	ενδιαφερούσων	ενδιαφερόντων
Αιτ.	ενδιαφέροντες	ενδιαφέρουσες	ενδιαφέροντα
Κλητ.	ενδιαφέροντες	ενδιαφέρουσες	ενδιαφέροντα

არაწესიერ მუდსართავთა ჯგუფს ვანეკუთვნება მუდსართავი πολλός, πολλή, πολύ . იβ. გვ. 130.

Τα κράτη πρέπει να σέβονται τις διεθνείς συμφωνίες.
 Δε συμπαθούσε τους αυστηρούς· ο ίδιος ήταν πολύ επιεικής.
 Η αγάπη και η έχθρα έχουν διεθνή γλώσσα.
 Υπάρχουν πολλά ενδιαφέροντα αξιοθέατα σ' αυτήν την περιοχή.
 Ο ένας γιός του είναι πολύ αμελής, ενώ ο άλλος είναι πολύ επιμελής.

მღელრობითი სქმის სახელთა ბრუნება: η αλεπού, η γιαγιά

ეს სახელები მრავლობით რიცხვში ფუძეს ავრცობენ -δ სუფიქსალური ელემენტით:

Ον.	η	αλεπού	αι	αλεπούδες
Γεν.	της	αλεπούς	των	αλεπούδων
Αιτ.	την	αλεπού	τις	αλεπούδες
Κλητ.		αλεπού		αλεπούδες
Ον.	η	γιαγιά	αι	γιαγιάδες
Γεν.	της	γιαγιάς	των	γιαγιάδων
Αιτ.	την	γιαγιά	τις	γιαγιάδες
Κλητ.		γιαγιά		γιαγιάδες

Ασκήσεις:

I. Συμπληρώστε τα κενά με επίθετα στο σωστό τύπο:

1. Πλησιάσαμε έναν — και — όρμο. (βαθύς, βραχώδης) 2. Ο Χρίστος έχει πολύ — και — παιδιά. (επιμελής, ευγενής) 3. Το χωριό που ζουν είναι περιζωμένο από — περιοχές. (δασώδης) 4. Όταν ήμασταν μικροί η γιαγιά μας μας έλεγε πολλές — ιστορίες. (ενδιαφέρων) 5. Στην αγορά υπάρχουν ειδών ειδών — πράγματα. (ενδιαφέρων) 6. Υπάρχουν πολλοί — μαθητές στην τάξη σου; (επιμελής) 7. Φυτρώνουνε πολλών ειδών — δέντρα στην Ελλάδα. (αιθιαλής) 8. Τα Ολύμπια είναι — αγώνες. (διεθνής) 9. Η Χριστίνα μας διηγήθηκε μια — ιστορία. (μυθώδης). 10. Τα πέταλα του μικρού λουλουδιού είναι σχεδόν — .(ισομεγέθης) 11. Η χώρα βρισκόταν σε — πόλεμο. (συνεχής) 12. Το όνομα αυτού του — αιθρώπου είναι Θωμάς. (ειλικρινής) 13. Στο πάρτι χθες γυωρίστηκα με πολλές — γυναίκες. (ενδιαφέρων) 14. Στην Κρήτη υπάρχουν μερικά — και — φυτά που φυτρώνουν κοντά στη θάλασσα. (ενδιαφέρων, όμορφος) 15. Οι βόρειες ακτές του νησιού είναι περισσότερο —. (βραχώδης)

II. Μετεφράστε:

1. კრეცის მიწა ნაყოფიერია და იქ ნაირ-ნაირი პროდუქტი მოჰყავთ. 2. ციგურსები უმეტესწილად დაბლობ მიდამოებში ხარობს. 3. კრეცას უაღრესად საინტერესო ფლორა და ფაუნა აქვს. 4. კრეცაზე ხარობს მსოფლიოში უნიკალური მარადმწვანე ჭადარი. 5. როდესაც ადამიანი გულახდილი არ არის და სულ იცეკება, მას მელას ეძახიან. 6. საქართველოს ზღაპრული ბუნება აქვს. მისი გერიგორიის ძირითადი ნაწილი ცყიანია. 7. რა დაუღევარი ბავშვია იანისი! 8. მისი ყველა შვილი ბეჯითია. 9. თქვენს მხარეებში ხარობს მარადმწვანე ხეები? 10. გეთაყვა, მითხარით მუსტი დრო (საათი) 11. ბებიები ყოველთვის საინტერესო ამბებს იგონებენ. 12. ეს ქალბატონი ახალგაზრდობაში მითიური სილამაზისა ყოფილა (ქქონია) 13. საბედნიეროდ, ქვეყანაზე ბევრი კეთილშობილი ადამიანია. 14. კეთილშობილნი ყოველთვის გულახდილნი არიან.

Λεξιλόγιο:

αγριοκάτσικο το	ველური თხა	αλεπού η	მელია
αιθιαλής, -ής, -ές	მარადმწვანე	ამελής, -ής, -ές	დაუღევარი
ακριβής, -ής, -ές	მუსტი	ამμουდερός, -ή, -ό	ქვიშოვანი
ακρωτήριο το	კონცხი	αναζητώ (α)	ვეებე
ακτή η	ნაპირი, ზღვის სა-	αξιοθέατα τα	ღირსშესანიშნავი
	ნაპირო		აღვილები

απομνησμός, -η, -ο	განმარტოებული, განცალკევებული, იზოლირებული// მყუდრო	ειλλάσσω ειδιαφέρων, -ουσα, -ον	შევანაცვლებ, ვცვლი საინტერესო
αριθμός ο	რიცხვი//რაოდენობა	εξαιρετικά επείγω, -ουσα, ον	განსაკუთრებით სასწრაფო, გადა- უღებელი
ατυχής, -ής, -ές = άτυχος, -η, -ο	წარუმატებელი// უბედური, უიღბლო, უბედო	επιεικής, -ής, -ές	შემწყნარებელი, მომთმენი
αυστηρός, -ή, -ό	მკაცრი	επιεικώς	შემწყნარებლუ- რად, მოთმინებით
βραχάδης, -ης, -ες	კლღოვანი, ქვიანი	επιμελής, -ής, -ές	გულმოდგინე, ბე- ჯითი
γεωργικός, -ή, -ό	სამიწათმოქმედო, სასოფლო-სამე- ურნეო	επιμελώς εσπεριδοειδή τα ευγενής, -ής, -ές = ευγενικός, -ή (ιά), -ό	გულმოდგინედ, ბეჯითად ციგურუები თავაზიანი//კე- თილშობილი
δαιδελωτός, -ή, -ό	არშის, მაქმანის მსგავსი//დასერი- ლი ადგილი (ნა- პირი)	ευγενώς ευτυχής, -ής, -ές ευτυχώς	თავაზიანად ბედნიერი საბედნიეროდ
δασάδης, -ης, -ες δεκάδα η διαθέτω	ტყიანი ათეული მაქვს, ჩემს ხელთაა საერთაშორისო, ინტერნაციონალური	εύφορος, -η, -ο έχθρα η	ბარაქიანი, ნაყო- ფიერი, ნოყიერი მგრობა, შუღლი
διεθνής, -ής, -ές	ინტერნაციონალური //მსოფლიო	ζώνη η	ოლქი, ზონა/სარ- ტყელი. ქამარი
διεθνώς	საქვეყნოდ, სა- ყოველთაოდ	ημιορεινός, -ή, -ό ήρεμος, -η, -ο	ნახევრად მთიანი წყნარი, ჩუმი
δυστυχής, -ής, -ές = δύστυχος, -η, -ο	საწყალო, უბედური, ბედკრული	θαλάσσιος, -α, -ο	ზღვის, საზღვაო
ειλικρινής, -ής, -ές	გულახდილი, პირ- დაპირი	ιδανικός, -ή, -ό ισομεγέθης, -ής, - έγεθες	იდეალური თანაზომიერი
εκλεκτός, -ή, -ό	გამორჩეული, რჩეული	καρδί το κάστανο το	კაკალი წაბლი
ελαιώνας ο	ზეთისხილის პლანტაცია		

κηπευτικός, -ή, -ό	მებაღეობისა, მე- ბაღეობისა	περιοχή η	ოლქი, მხარე, რა- იონი, მიდამო
κολύμπι το	ცურვა // ბანაობა	πλάτανο το	ჭალარი
κρητικός, -ή, -ό	კრეტიისა, კრე- ტული	ποικιλία η	სხვადასხვაობა, ნაირსახეობა
κυριαρχώ (€)	ვბატონობ, მიკ- ყრია	ποικιλόμορφος, -η, -ο	სხვადასხვაგვარი, მრავალფეროვანი
λαγός ο	კურღლევი	πολυσχιδής, -ής, -ές	მრავალწახნაგო- ვანი, მრავალ- მხრივი
μαινάρια το	მანდარინი	πορτοκάλι το	ფორთოხალი
μέσος, -η, -ο	შუა	σημαντικός, -ή, -ό	მნიშვნელოვანი
μυθώδης, -ής, -ές	მითიური, მღაპ- რული	σκαίτζόχοιρος ο	ზღარბი
νόστιμος, -η, -ο	გემრიელი	σταφίδα η	ქიშმიში, ჩამიჩი
νυχτερίδα η	ღამურა	συμπαθής	მომწონს // თანა- ვეურძნობ
ξεχωριστός, -ή, -ό	ცალკე, ცალკეული/ / განსაკუთრე- ბული	συμφανία η	თანხმობა, შე- თანხმება
ορεινός, -ή, -ό	მთიანი	συμψαγή, -ής, -ές	ხანგრძლივი, უწ- ყვეტი
όρμος ο	უბე, ყურე	συμψαγή, -ής, -ές	ხანგრძლივად, უწ- ყვეტად
όσος, -η, -ο	რამდენიც//ყველა ის, ვინც	συντησμένος, -ή, -ό	ჩვეული, ჩვეულ- ებრივი
πανίδα η	ფაუნა	πρακτικό το	მღრღნელი
παρά	აქ: მიუხედავად	ύψωμα το	სიმაღლე, მაღ- ლობი
παράγω	ვაწარმოებ, ვქმნი	φυτό το	მცენარე
παραγωγή η	წარმოება//მოსა- ვალი	χερσόγειος η	ნახევარკუნძული
παραθερισμός ο	სამაფხულო დას- ვენება	χλωρίδα η	ფლორა
παράλληλα	პარალელურად		
πεδιάδα η	ვაკე, ბარი		
πεδινός, -ή, -ό	ვაკიანი, ბარისა		

რცლამვეერთე გაკვეთილი
ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενα: Μινωικός πολιτισμός

Ο Όμηρος και τα έπη του

Γραμματική: პერფექტის სიტყვის ღრთობი: Παρακείμενος, Υπερσυν-
τέλικος, Τετελεσμένος μέλλοντας (მოქმედობის ვარი)
სამუქობიანი მზნები

Μινωικός πολιτισμός¹

Στο όμορφο νησί της Κρήτης, με τα ψηλά βουνά και τις μικρές πεδιάδες, ζούσε ανάμεσα στο 3.000 και το 1.450 π.Χ. ένας χαρούμενος και ειρηνικός λαός. Ανήκε στη μεσογειακή φυλή κι είχε φτάσει στην Κρήτη από τη γειτονική Μικρά Ασία.

Οι άνθρωποι αυτοί πολύ γρήγορα στράφηκαν στη θάλασσα.² Έγιναν ναυτικοί και έμποροι. Η θέση της Κρήτης τους βοήθησε να έρθουν σ' επαφή³ με όλους τους πολιτισμένους λαούς της Ανατολής της εποχής εκείνης. Γιατί η Κρήτη βρίσκεται σχεδόν σε ίση απόσταση από τις τρεις ηπείρους: την Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική.

Από το 2.500 ως το 1.700 π.Χ. την Κρήτη την κυβερνούσαν ηγεμόνες που είχαν χωρίσει το νησί σε μικρά κράτη.

Γύρω στο 1.700 π.Χ. ένας δυνατός σεισμός έχοντας καταστρέψει τα παλάτια των ηγεμόνων, έφερε συμφορές στο νησί, οι Κρήτες όμως δεν έχασαν το θάρρος τους. Έχτισαν καινούρια ανάκτορα μεγαλύτερα και λαμπρότερα.

Στο κέντρο της βόρειας πλευράς του νησιού, στην Κνωσό,⁴ κοντά στο σημερινό

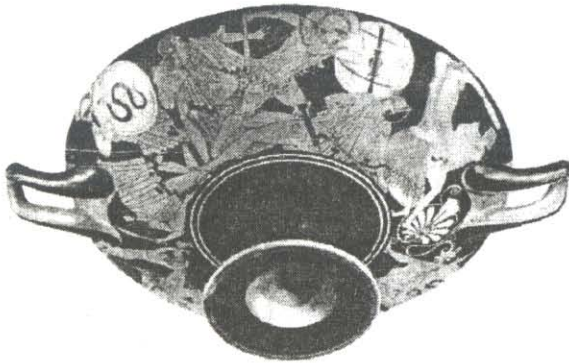
Ηράκλειο, οι ηγεμόνες απόκτησαν μεγάλη δύναμη και ανακηρύχθηκαν βασιλιάδες. Σιγά-σιγά έγιναν κυρίαρχοι σε όλη την Κρήτη. Οι περισσότεροι είχαν το όνομα Μίνως.

Στο διάστημα αυτό⁵ οι Κρήτες είχαν αναπτύξει ένα θαυμάσιο πολιτισμό, που έμεινε στην ιστορία γνωστός με το όνομα μινωικός πολιτισμός.

Τότε που-το νησί γνώριζε τη μεγαλύτερή του δόξα και ευημερία, ήρθε αναπάντεχα η καταστροφή. Ένας τρομερός σεισμός από μια τρομακτική έκρηξη του ηφαιστείου της γειτονικής Θήρας εξαφάνισε τον πολιτισμό των Κρητών. Κατάστρεψε και την Κνωσό. Τα παλάτια της Κνωσού δεν ξαναχτίστηκαν. Σε λίγο ήρθαν από την Ελλάδα Αχαιοί⁶ που κυριεύσαν το νησί.

Σημειώσεις:

1. ο Μινωικός πολιτισμός - ე. წ. მინოსური (განმგებელთა დინასტიური სახელის მიერ წარმოებული არსებითი სახელი) კულტურა
2. στράφηκαν στη θάλασσα - აქ: საზღვაო ცხოვრება განავითარეს, მიჰყვეს ხელი
3. έρχομαι σε επαφή - კონტაქტს, კავშირს ვამყარებ
4. Κνωσός η - კნოსოსი, ძველი ქალაქი ჩრდილოეთ კრეტის ცენტრალურ ნაწილში, ეგეოსური კულტურის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ცენტრი.
5. στο διάστημα αυτό - ამ პერიოდის განმავლობაში
6. οι Αχαιοί - აქაველები, ერთ-ერთი ძველბერძნული ტომი, ჰომეროსთან ბერძნების აღმნიშვნელი მოგადი გერმინი

გროის ალბა, გამოსახული ძვ. წ. V ს. კილიქსზე

Εκείνη την εποχή τα ποιήματα τραγουδούνταν από τραγουδιστές, με συνοδεία κάποιου οργάνου. Τα ποιήματα αυτά ιστορούσαν κατορθώματα και περιπέτειες ηρώων. Στην αρχή ήταν μικρά. Με τον καιρό οι τραγουδιστές

Ο Όμηρος και τα έπη του

Στις αρχές του 8ου π.Χ. αιώνα, ένας μεγαλόπνοος ποιητής, ο Όμηρος έγραψε τα ωραιότερα ποιήματα που έχουν ως σήμερα δει το φως της ημέρας¹ σ' ολόκληρο τον κόσμο — την Ιλιάδα και την Οδύσσεια.

πρόσθεταν τα δικά τους σε παλιότερα και σιγά-σιγά δημιουργήθηκαν μεγάλα ποιήματα, που ονομάζονται έπη.

● Η Ιλιάδα - το πρώτο ομηρικό έπος μιλάει για την οργή του Αχιλλέα² εναντίον του Αγαμέμνονα³ κατά το τελευταίο έτος⁴ του Τρωικού πολέμου⁵ και για τις συνέπειες αυτής της οργής.

● Το δεύτερο - η Οδύσεια⁶ αφηγείται τις περιπλανήσεις του Οδυσσέα και το γυρισμό του στην Ιθάκη.⁷

● Και μόνο τα ομηρικά ποιήματα αν είχε δώσει η αρχαία Ελλάδα, αξίζει με σεβασμό κι αγάπη να μελετά ο κόσμος την ιστορία της, τόσο πλούσιες και σπουδαίες είναι οι πληροφορίες που προσφέρουν τα ομηρικά έπη. Μέσα σ' αυτά καθρεφτίζεται η καθημερινή ζωή, οι ασχολίες, οι συνήθειες, η θρησκεία κι η τέχνη ενός ολόκληρου πολιτισμού. Γράφοντάς τα ο Όμηρος στηρίχτηκε στις αναμνήσεις των παλαιώτερων τραγουδιών που τον είχαν εμπνεύσει, προσθέτοντας σ' αυτά τα δικά του.

● Για τη ζωή του Ομήρου πολύ λίγα πράγματα ξέρουμε. Για την καταγωγή του φιλοικούν πολλές πόλεις. Από τα αρχαία χρόνια ακόμα πιστεύουν πως ο Όμηρος ήταν τυφλός και πως έβλεπε τον κόσμο με τα μάτια της ψυχής του, οδηγημένος από το χέρι της Μούσας.⁸ Το γεγονός είναι πως⁹ ο Όμηρος ήταν ένας πολύ μεγάλος ποιητής. Είπαν ότι ο Όμηρος μόρφωσε όλους τους Έλληνες. Η ποίησή του θαυμάστηκε και θαυμάζεται από όλη την ανθρωπότητα.

Σημειώσεις:

1. που έχουν ως σήμερα δει το φως της ημέρας - რაც დღემდე შექმნილა
2. ο Αχιλλέας - აქილევსი, ბერძნულ მითოლოგისა და ჰომეროსის "ილიადის" მიხედვით, გროის ომის გმირი; მღვის ქალღმერთ თეგისისა და მირმიდონელთა მეფის პელევსის ძე, უმშვენიერესი, უსწრაფესი და უმამაცესი გროასთან მებრძოლ ბერძენ გმირთა შორის.
3. ο Αγαμέμνωνας - აგამემნონი, ბერძნული მითოლოგიის მიხედვით, არგოსის და შემდგომ მიკენის მეფე, აქაველ-ბერძენთა წინამძღოლი გროის ომში.
4. κατά το τελευταίο έτος - უკანასკნელი წლის განმავლობაში
5. ο Τρωικός πόλεμος - გროის ომი, ბერძნული გადმოცემის მიხედვით, ომი, რომელსაც აწარმოებდა ბერძენთა, კერძოდ კი აქაველთა გაერთიანებული ლაშქარი მიკენის მეფის აგამემნონის მეთაურობით გროის წინააღმდეგ. ომის მიზეზი გროის უფლისწულის პარისის მიერ სპარგის მეფის მენელაოსის (აგამემნონის ძმა) ცოლის, ელენეს, მოგაყება გახდა. ომი გროის დამარცხებით დამთავრდა.
6. ο Οδυσσεύς - ოდისევსი, ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში კუნძულ ითაკის მეფე, ჰომეროსის პოემების ("ილიადის" ერთ-ერთი, ხოლო "ოდისეის" მთავარი) გმირი.
7. Ιθάκη η - კუნძული ითაკა, ოდისევსის სამშობლო
8. η Μούσα - მუზა. მუზემი ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში ღვთისა და მნემოსინეს ქალიშვილები - ცხრა და. თითოეული მათგანი მჟარეულობს შემოქმედების სხვადასხვა სფეროს: პოეზიას, ხელოვნებას, მეცნიერებას...
9. Το γεγονός είναι πως... - აქ: ფაქტია, რომ...

Γραμματική

პრეზენტის სისტემის ფორმები: Παρακείμενος, Υπερσυντέλικος, Τετελεσμένος μέλλοντας (მოქმედებითი პასივი)

Παρακείμενος — პერფექტი

აღნიშნავს წარსულში მომხდარ ისეთ მოქმედებას, რომლის შედეგი გადმოდის აწმყოში. იწარმოება აღწერითად: მეშველი ზმნის – έχω უღლებადი ფორმებითა და ძირითადი ზმნის აორისტის მოქმედებითი გვარის απαρέμφατο-თი (განუსაზღვრელი ფორმა – ინფინიტივი), რომელიც ფორმალურად უსვლელია.

Απαρέμφατο იწარმოება აόριστος-ის ფუძეზე -ει დაბოლოების დართით:

<i>Ενεστώτας</i>	<i>Αόριστος</i>	<i>Απαρέμφατο</i>
διαβάζω	διάβασ-α	διαβάσει
ακούω	άκουσ-α	ακούσει
ρωτώ	ρώτησ-α	ρωτήσει

απαρέμφατο-ს მახვილი ბოლოდან მეორე მარცვალზე მოულის.

έχω	διαβάσει	έχουμε	διαβάσει
έχεις	διαβάσει	έχετε	διαβάσει
έχει	διαβάσει	έχουν	διαβάσει
έχω	ρωτήσει	έχουμε	ρωτήσει
έχεις	ρωτήσει	έχετε	ρωτήσει
έχει	ρωτήσει	έχουν	ρωτήσει

Έχεις ακούσει τις ειδήσεις;

– Έχετε ταξιδέψει ποτέ στην Ελλάδα; – Ναι, έχω πάει εκεί τουλάχιστον τρεις φορές.

Δεν έχει βρέξει εδώ και τρεις μέρες.

Έχω διαβάσει τα μαθήματά μου.

Τα νερά έχουν παγώσει.

Τέτοιον άνθρωπο δεν έχω ανταμώσει ποτέ στη ζωή μου.

Ο Θεός έχει υπογράψει τη λευτεριά της Ελλάδας και δεν παίρνει πίσω την υπογραφή του.

Παρακείμενος მოქმედებითი გვარის მიმღეობის ფორმით

იწარმოება έχω ზმნის მოქმედებითი გვარის მიმღეობას + απαρέμφατο. მიმღეობის ეს ფორმა, როგორც საერთოდ მოქმედებითი გვარის მიმღეობა, არ იბრუნვის. ასევე, იგი არ აღნიშნავს პირს. მოქმელი პირი კონტექსტის მიხედვით ღვინდება.

έχοντας + απαρέμφατο
“მას შემდეგ, რაც”

Έχοντας τηλεφωνήσει στον αδελφό του ησύχασε λίγο.
Έχοντας διαβάσει το μάθημά μας βγήκαμε για βόλτα.

Υπερσυντέλικος – პლუსკვამპერფექტი

აღნიშნავს წარსულში მომხდარ ისეთ მოქმედებას, რომლის შედეგი წარსულშივეა. იწარმოება მეშველი ზმნის – έχω-ს Παρατατικός-ის ფორმებითა და απαρέμφατο-თი:

είχα	διαβάσει	είχαμε	διαβάσει
είχες	διαβάσει	είχατε	διαβάσει
είχε	διαβάσει	είχαν	διαβάσει

Ούτε τον άκουσε ποτέ κανείς να πει από πού ήταν και ποιες φουρτούνες τον είχαν ρίξει εκεί.

Ήρθα να τον ανταμώσω αλλά αυτός είχε φύγει.
Είχε ήδη γράψει το γράμμα όταν του τηλεφώνησα.
Είχε πολύ γλυκιά φωνή – είχε πάει και στο Ωδείο στην Αθήνα.

კონტექსტის მიხედვით, როდესაც დრო და შედეგი კონკრეტულად არ არის აქცენტირებული, Παρακείμενος-ისა და Υπερσυντέλικოს-ის მიმიჯნელობების გადმოსაცემად შეიძლება გამოყენებულ იქნას აორისგი.

Συντελεσμένος μέλλοντας – შესრულებული მომავალი

აღნიშნავს ისეთ მოქმედებას, რომლის შედეგი წინ უსწრებს მომავალში მოსალოდნელ სხვა მოქმედებას.

წარმოების წესი იგივეა, მეშველი ზმნა მომავლის ფორმითაა გამოყენებული:

θα έχω	διαβάσει	θα έχουμε	διαβάσει
θα έχεις	διαβάσει	θα έχετε	διαβάσει
θα έχει	διαβάσει	θα έχουν	διαβάσει

Θα σου έχω φέρει το βιβλίο ως το βράδυ.
 Όταν βραδιάσει θα έχω τελειώσει τις δουλιές μου.
 Στις πέντε το πρωί θα έχω φύγει.
 Θα έχει γυρίσει πριν από το μεσημέρι.

ნაცვალსახელები პერფექტის სისტემის დროებითან

პერფექტულ კონსტრუქციებში ნაცვალსახელთა სუსტი ფორმები შემველი მზნის წინ დგას.

Η γιαγιά δεν έχει μαγειρέψει ακόμα το φαγητό.
 Η γιαγιά δεν το έχει μαγειρέψει ακόμα.
 Ο Κώστας έχει πει στο Γιώργο τα νέα;
 Ο Κώστας του τα έχει πει;

კავშირებითი კილო პერფექტის დროთა სისტემაში

პერფექტის დროთა სისტემაში კავშირებით კილოს აწარმოებს მხოლოდ Παρακείμενος-ი – მტკიცებითში *να* ნაწილაკით, ხოლო უარყოფითში – ნაწილაკებით *να μη*.

Μπορεί ακόμα να μη του έχει πει τι έγινε.
 Πρέπει τουλάχιστον να με έχεις ρωτήσει πριν πας εκεί.

პერფექტის სისტემის დროთა მნიშვნელობა შეიძლება გადმოიცეს ვნებითი გვარის მიმლეობის ფორმითაც:

έχω γράψει = έχω γραμμένο, -η, -ο
 έχω αγοράσει = έχω αγορασμένο, -η, -ο

είχα γράψει = είχα γραμμένο, -η, -ο
 είχα αγοράσει = είχα αγορασμένο, -η, -ο

θα έχω γράψει = θα έχω γραμμένο, -η, -ο
 θα έχω αγοράσει = θα έχω αγορασμένο, -η, -ο

შეადარეთ გამოთქმას:

έχω να = πρέπει

Έχω να γράψω ένα γράμμα στους φίλους μου.
 Για να φτάσουμε εκεί είχαμε να περάσουμε από το δάσος.

სამფუძიანი გზნები

მოვიერთ გზნას ბერძნულ ენაში ღროთა სისტემის მიხედვით ეცვლება ფუძე. შესაბამისად, ისინი სამი ფუძით წარმოგვიღებინა:

<i>βλέπω</i>		<i>πίνω</i>	
βλέπω	βλεπ	πίνω	πν
είδα	ειδ	ήπια	ηπι
θα δα	δ	θα πιά	πι
να δα		να πιά	
έχω δει		έχω πεί	

<i>βρίσκω</i>		<i>παίρνω</i>	
βρίσκω	βρισκ	παίρνω	παιρν
βρήκα	βρηκ	πήρα	πηρ
θα βρω	βρ	θα πάρω	παρ
να βρω		να πάρω	
έχω βρει		έχω πάρει	

<i>λέ(γ)ω</i>		<i>τρών(γ)ω</i>	
λέ(γ)ω	λε(γ)	τρών(γ)ω	τρώ(γ)
είπα	ειπ	έφαγα	φαγ
θα πω	π	θα φάω	φα
να πω		να φάω	
έχω πει		έχω φάει	

<i>πηγαίνω</i>		<i>σπάρχω</i>	
πηγαίνω	πηγαίν	σπάρχω	σπάρχ
πήγα	πηγ	σπήρχα	σπήρχ
θα πάω	πα	σπήρξα	σπαρξ
να πάω		θα σπάρχω	
έχω πάει		θα σπάρξω	
		να σπάρχω	
		να σπάρξω	
		έχω σπάρξει	

Ξέρω საერთოდ არ გვხვდება, ხოლო θέλω იშვიათად გვხვდება პერფექტის სისტემის ღროთებში: έχω θελήσει...

Ασκήσεις:

I. Συμπληρώστε τα κενά με ρήματα στο Παρακείμενο, Υπερσυντέλικο ή Τετελεσμένο μέλλοντα:

1. — μόνο το σχολείο όταν ήρθε στην Αθήνα. (τελειώνω)
2. Τώρα πια που — όλοι το κατόρθωμά μου, δεν φοβάμαι να πω την αλήθεια. (βλέπω)
3. Τη Μασσαλία, το μεγαλύτερο λιμάνι της σημερινής Γαλλίας την — οι Έλληνες. (ιδρύω)
4. Ο Ασημάκης θυμάται ακόμα τι του — ο δάσκαλος. (λέω)
5. Οι Κρήτες — ένα θαυμάσιο πολιτισμό. (αναπτύσσω)
6. Ο σεισμός — τον πολιτισμό των Κρητών. (εξαφανίζω)
7. Το σπίτι των γειτόνων μας καταστράφηκε. Τώρα το κτίζουν ξανά. Για του χρόνου — το —. (ξανακτίζω)
8. Ήταν πια αργά όταν οι Δωριείς έμαθαν ποιον —. (σκοτώνω)
9. Ποιος —, Ο Γιώργος ή ο αδελφός του; (νικώ)
10. Ποτέ δεν — τη μητέρα μου να γελάει. (βλέπω)
11. Τα βράδια συχνά καθόμασταν μαζί, κι εγώ της διηγούμουν τις ιστορίες για τους ήρωες που —. (διαβάζω)
12. Μπορούσε και — τα λόγια του γέρου. (ακούω - άρνηση)
13. Όλη την εβδομάδα — βροχή. (ρίχνω)
14. Η τύχη — ο Θεός ήταν πάλι μαζί του. (γυρίζω)

II. Αντικαταστήστε τα υπογραμμισμένα ρήματα με Αόριστο:

1. Είχα τρέξει τον πρώτο μου δρόμο των 100 μέτρων και είχα νικήσει.
2. Η Αλίκη είχε προσκαλέσει πολλούς φίλους στα γενέθλιά της.
3. Ο Κώστας μου είχε πει κάποτε ότι ήθελε να κάνει τουλάχιστον ένα κατόρθωμα στη ζωή του.
4. Γρήγορα μάθαμε γιατί είχαν φέρει τους στρατιώτες.
5. Αιαιπάντεχα έχει φτάσει μια θαυμάσια άνοιξη.
6. Είχαμε φτάσει στο λιμάνι της Μυτιλήνης δύο ώρες κι ένα τέταρτο ακριβώς από τότε που είχαμε φύγει από το Φάληρο.
7. Ο μόνος άνθρωπος που ανταμώσανε τα μάτια μας ήταν ένας φύλακας που είχε βγει μπρος και μας χαιρετούσε με το καπέλο του.
8. Ο Δημητρός είχε κατέβει από την Αθήνα, είχε αφήσει την οικογένειά του κι ήρθε να μας βοηθήσει.
9. Η μαμά του φοβόταν να μην τον είχε πιάσει μόρα στο δρόμο.
10. Τέλος είχαν φτάσει οι ειδήσεις που τόσο περίμενε.

III. Απαντήστε στις ερωτήσεις:

1. Τι λαός ζούσε στο νησί της Κρήτης ανάμεσα στο 3.000 και το 1.450 π.Χ.;
2. Από πού είχε έρθει αυτός ο λαός;
3. Τι γεωγραφική θέση έχει η Κρήτη;
4. Ποιοι κυβερνούσαν το νησί;
5. Πότε έγινε ο πρώτος δυνατός σεισμός;
6. Με ποιο όνομα έμεινε στην ιστορία ο πολιτισμός των Κρητών;
7. Πότε έγινε ο δεύτερος σεισμός;
8. Τι έγινε με τον πολιτισμό των Κρητών;
9. Ποιοι κυριέψαν

το νησί τελικά; 10. Σε ποια εποχή ζούσε ο Όμηρος; 11. Πώς ονομάζονται τα ποιήματα του Ομήρου; 12. Τι ιστορούσε τα ομηρικά έπη; 13. Τι καθρεφτίζεται στα ομηρικά ποιήματα; 14. Τι πράγματα ξέρουμε για τη ζωή του Ομήρου;

IV. თარგმნეთ:

1. – საბერძნეთის გარდა რომელ ქვეყანაში გიმოგზაურიათ? – ვიყავი იტალიაში, მცირე ამიასა და ჩინეთში. 2. ვიორგი ყვებოდა ერთ ამბავს, რომელიც რომელიღაც წიგნში წაუკითხავს. 3. როდესაც ისინი ათენს ჩაველენ (ჩაალწევენ), იოანა უკვე კუნძულზე იქნება წასული. 4. ეს საათი საუკეთესოა იმ ნივთთაგან, რაც დღემდე შეგიძენიათ. 5. შეუძლებელია მას ასეთი რამ ეთქვა. 6. – გაკვეთილი ჯერ არ გისწავლია? ამდენ ხანს რას აკეთებდი? 7. როდესაც წყრომა ვადაუვლის (გავლილი ექნება), მაშინ დაელაპარაკე. 8. აი, უკვე ოთხი კვირაა, რაც არ უწვიმია. 9. – იცი, რას მოაწერე ხელი?

Λεξιλόγιο:

ανάκτορο το	სასახლე	δόξα η	დიდება, სახელი, პატივი
ανάμνηση η	მოგონება		
αναπάντεχα	მოულოდნელად		
ανήκω	ვეკუთვნი	είδηση η	ცნობა, ახალი ამბავი
αιθρωπότητα η	კაცობრიობა		
ανταμώνω	ვხვდები	έκρηξη η	აფეთქება// ამოფრქვევა
απαρέμφατο το	გრამ. განუსაზღვრელი ფორმა	εμπνέω (αόρ. έμπνευσα)	შთავაგონებ, აღმაფრენას ვგვრი
απόσταση η	მანძილი, დისტანცია	ειναντίον	წინააღმდეგ
ασχολία η	საქმე, სამუშაო, საქმიანობა	εξαφανίζω	ვმაღავ, ვფარავ, ვაუჩინარებ // აქ: ვანადგურებ
αφηγούμαι	მოვუთხრობ, ვყვები	εξαφανίζομαι	ექრები, ვუჩინარდები, ვიმალები // ვიკარგები
Αφρική η	აფრიკა		
Αχαιοί οι	აქაველები		
γειτοικός, -ή,-ό	მემობელი	εξουσία η	ძალაუფლება
γυρισμός ο	დაბრუნება	επαφή η	კონტაქტი, შეხება
διάστημα το	აქ: დროის შუალედი, პერიოდი	έπος το	ეპოსი

ηγέμονας ο	ჰეგემონი. ხელ- მძღვანელი/მმარ- თველი, მბრძანე- ბელი	κυρίαρχος ο λευτεριά η = ελευ- θερία η	მთავარი, მება- ტონე თავისუფლება
ήδη	უკვე		
ήπειρος η	კონტინენტი//ხმე- ლეთი	μεγαλόπνοος,-η,-ο	დიდსულოვანი, დიდებული
ησυχάζω	ვაწყნარებ//წყნარ- ლები	μεσογειακός,-ή,-ό	ხმელთაშუა ზღვი- სა
θάρος το	სიმამაცე	Μικρά Ασία η	მცირე აზია
θαυμάζω	მზიბლავს, აღგა- ცებაში მოვყავარ, მაცვიფრებს	μυωικός,-ή,-ό Μούσα η	მინოსური მუზა
θήρα η	კუნძ. თერა (კიკ- ლაღები)	ναυτικός ο	მემღვაური
θηρσკεία η	რელიგია; რწმენა	ξαναχτίζω	თავიდან ვაშენებ
Ιθάκη η	კუნძ. ითაკა (იო- ნიური კუნძულები)	οδηγημένος,-η,-ο οδηγας (ε)	მართული მიმყავს, ვმარ- თავ, ვუძღვები
ιστορία η	აქ: ისტორია	ολόκληρος,-η,-ο	მთელი
ιστορώ (ε)	ვყვები, მოვუთ- ხრობ	όργανο το	აქ: მუსიკალური საკრავი
καθημερινός,-ή,-ό	ყოველდღიური	οργή η	რისხვა, წყრომა
καθρεφτίζω	ავსახავ, გამო- ვხაგავ	παγώνω παλάτι το	ყვინავ სასახლე
κατά	მიყოლებით, მი- ხედვით // წინა- აღმდეგ // გან- მავლობაში // თა- ნახმად აქ: გან- მავლობაში	παρακείμενος ο περιπέτεια η	ვრამ. პერუექტი პერიპეტია, თავ- გადასავალი უმრავლესობა
καταγωγή η	წარმოშობა	περισσότεροι, -ες,-α	
καταστροφή η	ნგრევა // და- ლუპვა. კატასტ- როფა	πλευρό το πληροφορία η	გვერდი, მხარე ცნობა, მონაცემი, ინფორმაცია
κατόρθωμα το	გმირობა	ποίηση η	პოეზია
Κρήτης ο	კრეტელი	πολιτισμένος, -η,-ο	ცივილიზებული, განათლებული, კულტურული
		σημερινός,-ή,-ό	დღევანდელი

στηρίζομαι	ვეფუძნები, ვემყარები	τρομερός, -ή, -ό	საშინელი, საზარელი
στρέφω	ვაგრიალეზ, ვაბრუნებ	Τραικός, -ή, -ό τυφλός, -ή, -ό	გროისა ბრმა
στρέφομαι	ვბრუნავ, ვგრიალეზ	υπερστυπτικός ο	პლუსკვამვერფეტი
συνέπεια η	შედეგი	σπογγώδης	გი
συνήθεια η	აღათი, წეს-ჩვეულება	σπογγωμωσμένος, -η, -ο	სამგასმული
συνοδεία η	თანხლება	σπογγωφί η σπογγωφία	ხელმწერა ხელს ვაწერ
τελικά	საბოლოოდ, ბოლოს და ბოლოს	φουρτούνα η	გრიგალი, ქარიშხალი//უბედურება
τετελεσμένος, -η, -ο	დამთავრებული, დასრულებული. ვრამ. შესრულებული მომავალი	χαρούμενος, -η, -ο χαρίζω	მხიარული ვაცალკევებ
τουλάχιστο(ν)	ოლონდაც, თუნდაც, მაინც	ωδείο το	კონსერვატორია
τραγουδιστής ο τρομακτικός, -ή, -ό	მომღერალი საშინელი, საზარელი, შემადრწუნებელი		

Εκφράσεις:

εδώ και τρεις μέρες – აი, უკვე სამი დღეა . . .

έρχομαι σε επαφή – კონტაქტს, კავშირს ვამყარებ

βλέπω το φως της ημέρας – ვიბადები, ვჩნდები, წარმოვიშობი,

წარმოვიქმნები

έχετε ταξιδέψει ποτέ – თუ გიმოგზაურიათ ოდესმე

με τον καιρό – დროთა განმავლობაში, მომავალში

σε λίγο – მალე

ოცდაშვიდი ბაკავითილი
ΕΙΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενα: Η μεγάλη ακμή των γραμμάτων

Για τα έργα στην Ακρόπολη

Γραμματική: პერეექვის სისგემის ღროთა ვნებითი ვვარო

ნაცვალსახელთა ჯგუფები (მიმართებითი, ვანსამღვრებითი)

Η μεγάλη ακμή των γραμμάτων

Στην κλασική εποχή γνώρισαν πρωτοφανή ακμή¹ τα γράμματα. Η φιλοσοφία και η ρητορική, η ποίηση, το δράμα και η ιστοριογραφία, αλλά και οι επιστήμες, όπως τα μαθηματικά, είχαν αναπτυχθεί τόσο, που να προκαλούν ως σήμερα το θαυμασμό όλης της ανθρωπότητας.

Η δύναμη και το πλούτος που είχε συγκεντρωθεί στην Αθήνα (τα μεγάλα έργα και η ανάπτυξη της δημοκρατίας), έφεραν στην πόλη επιστήμονες και πνευματικούς ανθρώπους από όλα τα μέρη. Η Αθήνα έγινε το πνευματικό κέντρο της Ελλάδας. Η φιλοσοφία γνώρισε ιδιαίτερη ανάπτυξη.² Τότε έζησαν και δίδαξαν οι μεγάλοι φιλόσοφοι: Σωκράτης, Πλάτωνας και Αριστοτέλης,³ που με τη σκέψη τους θεμελίωσαν τον πολιτισμό μας.

Η στερέρωση του δημοκρατικού πολιτεύματος, όπου οι αποφάσεις παίρνονται ύστερα από συζήτηση, είχε ως αποτέλεσμα⁴ την ανάπτυξη της ρητορικής, δηλαδή, της ικανότητας να μιλάει κάποιος με τρόπο που να πείθει τους ακροατές του. Τότε έζησαν σπουδαίοι ρήτορες, όπως ο Ισοκράτης, ο Λυσίας και ο μεγαλύτερος απ' όλους ο Δημοσθένης.⁵

Οι ποιητές ύμνησαν με πολλούς τρόπους τους αγώνες των Ελλήνων και τις αρετές που έδειξαν σ' αυτούς τους αγώνες. Τότε είχε αναπτυχθεί σημαντικά το θέατρο, όπου παίζονταν οι τραγωδίες των μεγάλων τραγικών ποιητών Λισχύλου, Σοφοκλή και Ευριπίδη και οι κωμωδίες του Αριστοφάνη.⁶

Στην Αθήνα έζησαν τότε και μεγάλοι ιστοριογράφοι, όπως ο Ηρόδοτος, που έγραψε την ιστορία των Περσικών πολέμων και ο Θουκυδίδης⁷ ο οποίος εξιστόρησε τον Πελοποννησιακό πόλεμο.⁸

Σημειώσεις:

1. γνώρισαν ακμή - აყვავება პიკევი

2. γνώρισε ιδιαίτερη ανάπτυξη - ვანსაკუთრებოთი ვანვითარდა

3. ο Σωκράτης, ο Πλάτωνας, ο Αριστοτέλης - სოკრატე, პლატონი, არისტოტელე V-IV სს. ფილოსოფოსები
4. είχε ως αποτέλεσμα - შედეგად მოჰყვა
5. ο Ισοκράτης, ο Λυσίας, ο Δημοσθένης - ისოკრატე, ლისია, დემოსთენე - ძვ. წ. V-IV სს. ბერძენი მჭევრმეტყველები. დემოსთენე ცნობილი პოლიტიკური მოღვაწეც იყო.
6. ο Αισχύλος - ესქილე - ძვ. წ. VI-V სს. ბერძენი დრამატურგი, "ტრაგედიის მამა"
- ο Σοφοκλής - სოფოკლე - ძვ. წ. V ს. ბერძენი დრამატურგი.
- ο Ευριπίδης - ეურიპიდე - ძვ. წ. V ს. ბერძენი დრამატურგი, დიდ ბერძენ გრაგიკოსთა მესამე, უმცროსი წარმომადგენელი.
- ο Αριστοφάνης - არისტოფანე - ძვ. წ. V-IV სს. ბერძენი კომედიოგრაფი, "კომედიის მამა".
7. ο Θουκυδίδης - თუკიდდე, ძვ. წ. V ს. ბერძენი ისტორიკოსი.
8. ο Πελοποννησιακός πόλεμος - პელოპონესის ომი (ძვ. წ. 431-404), ბრძოლა ვლბიურ პოლისთა კავშირებს შორის, რომელთაგან ერთს ათენი, ხოლო მეორეს სპარტა ელვა სათავეში. ომი ათენის დამარცხებით დამთავრდა .

Για τα έργα στην Ακρόπολη

Μιλώντας κάποτε ο Περικλής στην εκκλησία του δήμου έλεγε: "Αφού η πόλη μας είναι εφοδιασμένη αρκετά με ό,τι της χρειάζεται, πρέπει όσα χρήματα περισσεύουν να τα διαθέτει για έργα που θα της φέρουν δόξα. Τα έργα αυτά θα οδηγήσουν στην πρόοδο, γιατί έτσι γίνονται εργασίες κάθε είδους¹ που αναπτύσσουν τις τέχνες και δίνουν δουλειά στον κόσμο. Όλοι έχουν ένα εισόδημα και μ' αυτόν τον τρόπο η πόλη από μόνη της² φτιάχνει³ μεγάλα έργα και τρέφεται".

Οι αντίπαλοί του τον κατηγορούσαν και φώναζαν ότι σπαταλάει τα χρήματα της πόλης. Ο Περικλής τότε ρώτησε το λαό αν νομίζει πως έχουν ξοδευτεί πολλά κι όταν φώναξαν "ναι, πολλά", αυτός είπε: "Τότε ας πληρώσω εγώ γι' αυτά, αλλά πάνω στα μνημεία θα γράψω το όνομά μου". Οι Αθηναίοι τότε σταμάτησαν να τον κατηγορούν.

Πλουτάρχου, Περικλής

Σημειώσεις:

1. κάθε είδους - ყოველგვარი, ნაირნაირი
2. από μόνη της - თვითონ, თავისით
3. φτιάχνει = φτιάχνει

θα έχω ντυθεί = θα είμαι ντυμένος

Ο Δημητρός έχει υποσχεθεί στη Θεανώ αιώνια αγάπη.

Ο Κώστας είχε ήδη κοιμηθεί όταν τηλεφώνησαν.

Το παιδί είχε γεννηθεί κατά τον πόλεμο.

Τα νερά έλαμπαν σαν να είχε χυθεί λάδι πάνω τους.

Του είχε γεννηθεί μια θαυμάσια ιδέα.

Τα παιδιά θα έχουν μεγαλωθεί όταν γυρίσει ο πατέρας τους.

Μην ανησυχείτε, κυρία, τα παιδιά θα έχουν επιστραφεί πριν βραδιάσει.

ნაცვალსახელთა ჯგუფები

მიმართებითი ნაცვალსახელები (Αναφορικές αντωνυμίες)

მიმართებითი ნაცვალსახელები ერთ წინადადებას მეორესთან აკავშირებენ. მიმართებითი ნაცვალსახელებია:

1. ფორმაუცვლელი που "რომელიც" – მიესადაგება ყველა სქესის, რიცხვისა და ბრუნვის ფორმას.

Ο άνθρωπος που είδαμε ήταν ο καθηγητής μας.

Οι μέρες που πέρασαν θα μείνουν στη μνήμη μου για πάντα.

Ακουστήκαν οι φωνές των παιδιών που έπαιζαν.

2. ο οποίος, η οποία, το οποίο "რომელიც" – მას იგივე მნიშვნელობა აქვს, რაც ნაცვალსახელს – პუს, თღონღ უფრო აკონკრეტებს სახელს. იგი შედგება არტიკლისა და საკუთრივ ნაცვალსახელური ფორმისაგან. ორივე ეს ელემენტი იბრუნვის.

Θέλω τον κύριο του οποίου το όνομα είναι Γιάννης.

Συναντήσαμε τις κοπέλες με τις οποίες χορεύαμε χθες στο πάρτι.

3. ὅποιος, ὅποια, ὅποιο "ვინც კი", "რომელიც კი" – იბრუნვის, როგორც ზელსართავი სახელი. ამ ჯგუფსვე მიეკუთვნება ფორმაუცვლელი ὅ,τι "რაც კი", "რომელიც კი".

Ὅποιος θέλει ας δοκιμάσει.

Βάλε ὅποια ρούχα θέλεις.

Γράψε ὅ,τι ξέρεις.

Ἐλα ὅ,τι ἄρα μπορείς.

Ἐφαγαν ὅ,τι φαγητά είχαν.

4. ὅσος, ὅση, ὅσο "რამდენიც" – იბრუნვის, როგორც ზელსართავი სახელი.

ἦρθαν ὅσοι μπόρεσαν.
Θα ῥθύνε ὅσους θα καλέσεις.

ὅποιος, ὅσος, ὅ,τι რიგ შემთხვევებში დაირთავენ გამაძლიერებელ სუფიქსს -δήποτε, რის შედეგადაც ვლებულობთ:

ὅποιος, -α, -ο		+ δήποτε =	οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοσδήποτε
ὅσος, -η, -ο			οποιοιδήποτε, οποιεσδήποτε, οποιαδήποτε
			“ვინც კი”
ὅ,τι	οσοσδήποτε, οσηδήποτε, οσοιδήποτε		
	“რამდენიც კი”		
			οτισδήποτε
			“რაც კი”

იბრუნვის პირველი შემადგენელი ნაწილი: οποιοσδήποτε, οποιασδήποτε, οποιασδήποτε, οσοσδήποτε . . .

შენიშვნა:

ὅ,τι ნაცვალსახელი უნდა განვასხვაოთ ὅτι კავშირისაგან:

Κάμε ὅ,τι μπορείς.
Παίρνει ὅ,τι του δίνουσ.
Ἐλεγε ὅ,τι ήθελε.

შეადარეთ:

Νομίζει ὅτι αυτό είναι το σωστό.
Φαίνεται ὅτι θα βρέξει.
Εἶπε ὅτι θα ῥθει ὅ,τι ἄρα μπορείσει.

განსაზღვრებითი ნაცვალსახელები (Οριστικές αντωνυμίες)

განსაზღვრებითი ნაცვალსახელები ერთ სახელს მისი მსგავსი სხვა სახელებისაგან გამოყოფენ.

განსაზღვრებითი ნაცვალსახელის ფუნქციით გამოიყენება:

1. ზელსართავი სახელი ἴδιος, -α, -ο არტიკლითურთ – ο ἴδιος, η ἴδια, το ἴδιο „თვით“, „იგივე“.

Μας επισκέφτηκαν την ἴδια τη μέρα.

Ἦρθε ο ἴδιος ο πατέρας του.

Εἶναι του ἴδιου μου του αδελφού το σπίτι.

2. ზელსართავი სახელი μόνος, μόνη, μόνο რომელსაც ღაერთვის პირის ნაცვალსახელის ნათესაობითი ბრუნვის ფორმა: μου, σου, του . . .

μόνος, -η, -ο μου (მე თვითონ)

μόνος, -η, -ο σου (შენ თვითონ)

μόνος, -η, -ο του (της, του) (ის თვითონ)

μόνοι, -ες, -α μας (ჩვენ თვითონ)

μόνοι, -ες, -α σας (თქვენ თვითონ)

μόνοι, -ες, -α τους (ისინი თვითონ)

Η Αλίκη αποφάσισε να κάνει όλη τη δουλειά μόνη της.

Οι κοπέλες ετοίμασαν το φαγητό μόνες τους.

Ο Δημήτρης έμαθε ρωσικά μόνος του.

Το πρόβλημα θα λυθεί μόνο του.

Οι φίλοι σας έμαθαν ελληνικά μόνοι τους;

Ασκήσεις:

I. Συμπληρώστε τα κενά με ρήματα στον Παρακείμενο, Υπερσυντέλικο ή Τετελεσμένο μέλλοντα παθητικής φωνής:

1. Το γιο τους που τους — στο ταξίδι πέρσι τον ονόμασαν Φίλιππο. (γεννώ)
2. Ο Όμηρος με την τέχνη του μας δίνει την εντύπωση πως ό,τι — να — για τον ήρωά του, τον Οδυσσέα, ειπώθηκε από το δικό του έπος. (λέω)
3. Η καινούρια κυβέρνηση — μέχρι το Γενάρη. (σχηματίζω - άρνηση)
4. Μου — να με πάρει μαζί του στο ταξίδι. (υπόσχομαι)
5. Ύστερα από τη συζήτηση με τους συγγραφείς του — κάποιες ιδέες. (γεννώ)
6. Το ιερό των Μεγάλων Θεών της Σαμοθράκης ήταν για τους βασιλιάδες της Μακεδονίας ένα σπουδαίο κέντρο θρησκευτικό, στο οποίο — ο Φίλιππος ο Β΄ με την Ολυμπιάδα για πρώτη φορά. (συναντώ)
7. Ό,τι — χρόνια ολόκληρα στην Ελλάδα, το κατάλαβε μόνο όταν βρέθηκε ξένος ανάμεσα σ' άγνωστους ανθρώπους. (αισθάνομαι - άρνηση)
8. -Τόσο μεγάλος σεισμός που έγινε οι άνθρωποι —; - Ναι, αλλά πάρα πολλοί —. (σώζω, χάνω)
9. Το κράτος τους βοήθησε να γυρίσουν στην πατρίδα τους απ' όπου —. (διώχνω)
10. — πολλά αγάλματα θεών στην Ελλάδα. (βρίσκω)

II. Συμπληρώστε με ακόλουθες αναφορικές και οριστικές αντωνυμίες στο σωστό τύπο (γένος, πώση, αριθμός): όσος, που, ό,τι, ο οποίος, όποιος, οποιοσδήποτε, μόνος μου..., ίδιος

1. Μπήκε ένας άντρας — φορούσε καπέλο. 2. Πάρε μαζί σου — σου χρειάζεται. 3. — καιρός είναι εδώ, είναι και κεί. 4. Ταξίδεψα με το πλοίο με — ταξιδέψατε και 'σεις. 5. — παιδί το ξέρει, να το πει. 6. — θέλει μπαίνει μέσα. 7. — δίνεις, τόσα παίρνεις. 8 — χρήματα σου ζητήσει, να του τα δώσεις. 9. — σου πει, εσύ να μη μιλήσεις. 10 Δώσε μου τα βιβλία — σου δάνεισα. 11. Φάε, πίες και πλήρωσε — θέλεις. 13. Μην κάνεις — δεν πρέπει. 14. Ν' ακούς τη γνώμη — σε αγαπά. 15. Υπάρχει πατέρας — να μη θέλει το καλό του παιδιού του; 16. Είπε σ' εμάς -- και στους άλλους. 17. Μίλησε για την πατρίδα του, — μας ήταν άγνωστη. 18. Αυτός για — λες, ήταν μια φορά δήμαρχος. 19. Ο Φίλιππος καλλιεργεί — τον κήπο του. 20. Εγώ — θα ποτίσω τα λουλούδια. 21. Η Αλίκη μαγειρεύει —.

III. Απαντήστε στις ερωτήσεις:

1. Τι επιστήμες είχαν αναπτυχθεί στην Αθήνα στην κλασική εποχή; 2. Γιατί έρχονταν διάφοροι επιστήμονες και πνευματικοί άνθρωποι απ' όλα τα μέρη στην Αθήνα; 3. Ποια επιστήμη γνώρισε ιδιαίτερη ανάπτυξη; 4. Τι αποτέλεσμα είχε η στερέρωση του δημοκρατικού πολιτεύματος; 5. Ποιοι σπουδαίοι ρήτορες, φιλόσοφοι, τραγικοί ποιητές και ιστοριογράφοι έζησαν εκείνη την εποχή; 6. Γιατί ήθελε ο Περικλής να διαθέτει χρήματα η Αθήνα για καινούρια έργα; 7. Γιατί τον κατηγορούσαν οι αντίπαλοί του; 8. Ποια ήταν η γνώμη του λαού; 9. Τι είπε στο λαό ο Περικλής;

III. Μεταφράστε:

1. კლასიკურ ეპოქაში მთელმა ძალაუფლებამ და სიმდიდრემ ათენში მოიყარა თავი. 2. ამ პერიოდში განსაკუთრებით განვითარდა ფილოსოფია, რიტორიკა, დრამატურგია და ისტორიოგრაფია. 3. — რამდენი ფული დაიხარჯა, რომ ეს შენობა თავიდან აშენებულყო? 4. რა აღარ ითქვა ამ გრაველიის შესახებ, მას მაინც ბევრი ასხამს ხოგბას. 5. მე მწამს, რომ ყველა პრობლემა თავისით გადაიჭრება. 6. ნუ ლელავ, შენს ძალს იპოვნიან (იქნება ნაპოვნი). 7. რაც არ უნდა მოხდეს, ჩემთვის უკვე სულ ერთია. 8. ის სწორედ ის (იგივე) აღამიანია, რომელმაც გუშინ დავირეკათ. 9. ეძებენ გოგონას, რომელსაც ანა ჰქვია (რომლის სახელიც ანაა). 10. ვინც არ უნდა იყოს ეს მოხუცი, ის შენზე უფროსია და პატივი უნდა სცე. II. ის ქალბატონი, რომელსაც ელაპარაკებოდი, ჩემი მასწავლებელი იყო.

Λεξιλόγιο:

αιώνιος, -ა, -ο	საკუნო, სამარა- ლისო, სამუდამო	εφιδιασμέιος, -η,-ο	ალკურვილი
ακόλουθος, -η, -ο	მომდეენო, შემ- ლევი	θαυμασμός ο	ალგაცება, მოხი- ბელა
ακροατής ο αναφορικός, -ή,-ό	მსმენელი აქ: მიმართებითი (ნაცვალსახელი)	θεμελιώνω	საფუძველს ვუ- ყრი, ვაფუძნებ, ვაარსებ
αησυχά (€)	ვნერვიულობ, გან- ვიყლი	ιδέα η	ამრი, იდეა
αποτέλεσμα το αρετή η	შედეგი სიქველე//სავმი- რო სიქმე	ικανότητα η	უნარი, უნარი- ნობა, ცოდნა, მო- ხერხება, ნიჭიე- რება, შესაძლე- ბლობა
αριθμός ο	რიცხვი//რაოდე- ნობა	ιστοριογραφία η ιστοριογράφος ο	ისტორიოგრაფია ისტორიოგრაფი
γένος το	მოდგმა//თაობა// რასა; ჯიში/სქესი აქ: სქესი	κατηγορά (€,α)	ვადანაშაულებ, ბრალს ვლებ
-δήποτε	შედგენილ სიტყ- ვებში გამაძლი- ერებელი სუფიჟსი	κλασικός, -ή, -ό κωμωδία η	კლასიკური კომედია
διαθέτω	განვალაგებ//გან- ეკარგავ//ფულს გავილებ	μαθηματικά τα	მათემატიკა
δοκιμάζω	ცვლი; ვსინჯავ; ვამოწმებ//გემოს ვუსინჯავ	όποιος, -α, -ο οποίος, -α, -ο	ვინც, რომელიც ვინც კი, რომე- ლიც კი
δράμα το	დრამა//დრამა- ტურგია	οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε	ვინც არ უნდა, რომელიც არ უნდა
εισόδημα το €ξιστορά (€)	შემოსავალი დაწვრილებით ვეყვები, მოვუ- თხრობ, ვუამბობ	οργάνωσις	ჩამოვავალიებ, მოვაწყო, ვაფუ- ძნებ
επιστήμονας ο εργασία η	მეცნიერი სამუშაო, შრომა //საქმიანობა	οριστικός, -ή, -ό	განსამღვრული. აქ: განსამღვრე- ბითი

οσοσδήποτε	რამდენიც არ უნდა	σπαταλάς (α) στερέωση η	ვფლანგავ გაძლიერება, გა- მაგრება
οτιδήποτε	რაც არ უნდა	συγκεντρώνω	(შე)ვკრებ, ვაგ- როვებ//თავს ვუ- ყრი, კონცენტ- რაციას ვახდენ, შემოვიკრებ
παίθω	ვარწმუნებ		
Πελοποννησιακός, -ή, -ό	პელოპონესური		
Πελοπόννησος η	პელოპონესი		
περισσεύει	მომრჩება, მრჩე- ბა, მეღმეტი მრჩე- ბა	τραγικός, ή, ό τραγωδία η	ტრაგიკული ტრაგედია
πλούτος το, ο	სიმდიდრე	τρέφομαι	ვიკვებები
πνευματικός,-ή,-ό	სულიერი	τρόπος ο	ხერხი, საშუალე- ბა, მანერა
πολίτευμα το	წყობა//სახელმ- წიფო წყობა, რე- ჟიმი	υμνή (ε)	ხოგბას ვასხამ, ვაქებ, ვადიდებ// ვვალობ
προπαππούς ο	ბაბუის მამა, დიდი ბაბუა		
πρωτοφανής,-ής, -ές	ახალი, არნახუ- ლი, უპრეცედენ- ტო	υπόσχομαι (αόρ. υποσχέθηκα)	ვპირდები, პირო- ბას ვდებ
πτῶση η	აქ: გრამ. ბრუნვა	φιλοσοφία η φιλόσοφος ο	ფილოსოფია ფილოსოფოსი
ρητορική η	მჭევრმეტყველე- ბა, რიტორიკა	φιδάω = φιδάχω	
σκέψη η	ამრი, ფიქრი; ამ- როვნება	χῆμα	ვღვრი, ვაქცევ, ვასხამ

Εκφράσεις:

από μόνη μου – ჩემით

κάθε είδους – ყოველგვარი, ყოველნაირი

με αυτόν τον τρόπο – ასეთნაირად, ასეთი ხერხით

μην ανησυχείς (μην ανησυχείτε) – ნუ ღელავ (ნუ ღელავთ)

რძღაჲსაჲჲ გჲჲჲჲჲჲ
ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

- Κείμενα: Ο Αλέξανδρος ο Μακεδόνας
 Ο Δαρείος ζητάει ειρήνη από τον Αλέξανδρο
 Ο τύπος του Αλέξανδρου
- Γραμματική: Δυνητική, Πιθανολογική (ჲორჲოჲოჲოჲისა და ალბაჲოჲის
 გაჲოჲაგველი წინაღაღეღეღი)
 ნაცვალსახელთა ჲგუჲეღი (გაგრჲეღეღა)

Ο Αλέξανδρος ο Μακεδόνας¹

Ο Μέγας Αλέξανδρος υπήρξε εξάαιρετη αλλά ιδιότυπη φυσιογνωμία. Ωραίος, ευγενής, ευκολοσυγκίνητος, γενναίος και αποφασιστικός, αλλά ονειροπόλος και τρομερά ανήσυχος στο χαρακτήρα.

Σε δέκα χρόνια είχε απλώσει σε τρεις ηπείρους τον Ελληνισμό και κατόρθωσε, καταλύοντας το Περσικό κράτος, να φτάσει ως τις Ινδίες. Έχτισε πάνω από² 70 πόλεις, κατασκεύασε λιμάνια, οργάνωσε οδικό δίκτυο. Σεβόταν τις συνήθειες, το πολιτικό σύστημα και τη θρησκεία του κάθε λαού που κατακτούσε. Σκέφτηκε να συνενώσει Έλληνες και Πέρσες. Ήθελε την επικράτηση ομόνοιας, ειρήνης και φιλίας μεταξύ των λαών κι από το συνδιασμό αυτό να δώσει νέο πολιτικό σχήμα στον κόσμο.

Αν ζούσε λίγο ακόμη, θα είχε δημιουργήσει τεράστια αυτοκρατορία. Δεσπόζοντας σ' αυτήν ο ελληνικός πολιτισμός θα είχε δώσει ολότελα διαφορετική μορφή

στον κόσμο. Όσο κι αν³ το έργο του Μεγάλου Αλέξανδρου στάθηκε υπεράνθρωπο, ο ίδιος ήταν θνητός και, μετά το θάνατό του, τα πράγματα πήραν άλλο δρόμο από κείνον που λογάριζε⁴ ο ίδιος να χαράξει. Τα σχέδια του δεν ολοκληρώθηκαν.

Το τεράστιο κράτος του ήταν δύσκολο να κρατηθεί για πολύ καιρό,⁵ ακόμη κι αν ο ίδιος είχε ζήσει.⁶ Πάντα, εξάλλου, είναι ευκολότερο να αποκτήσει κανείς κάτι παρά να το διατηρήσει.

Στην οικογένεια του Μ. Αλέξανδρου δεν υπήρχε άξιος διάδοχος του κι όταν οι στρατηγοί του μοίρασαν το κράτος του μεταξύ τους, διάλυσαν την ενότητά του, ιδρύοντας⁷ ανεξάρτητα βασιλεία ο καθένας.

Σημειώσεις:

1. ο Αλέξανδρος ο Μακεδόνιας - ალექსანდრე მაკედონელი, ალექსანდრე დიდი, მაკედონიის მეფე, ძველი სამყაროს ერთ-ერთი უდიდესი მხედართმთავარი და სახელმწიფო მოღვაწე, ფილიπ II-ის ვაჟი. (ძვ. წ. 356 - 323)

2. πάρα από - მეტი

3. όσο κι αν - რამდენადაც კი; როგორც კი; მიუხედავად იმისა, რომ

4. τα πράγματα πήραν άλλο δρόμο από κείνους που λογάριαζε - ვითარება შეიცვალა, საქმე მისი გეგმების საწინააღმდეგოდ წარიმართა

5. για πολύ καιρό - დიდი ხნით

6. ακόμη κι αν ο ίδιος είχε ζήσει - რომც ეცოცხლა, ცოცხალი რომც ყოფილიყო

7. ιδρύοντας - მოქმ. გვარის მიმღეობა მშენისა იდრისა

Ο Δαρείος¹ ζητάει ειρήνη από τον Αλέξανδρο

"Ενώ ακόμη ήταν απασχολημένος με την πολιορκία της Τύρου² ο Αλέξανδρος, έφτασαν πρέσβεις του Δαρείου για να του ανακοινώσουν πως ο Δαρείος πρόσφερε δέκα χιλιάδες τάλαντα³ για την απελευθέρωση της μητέρας, της γυναίκας και των παιδιών του και πως δεχόταν ολόκληρη η χώρα από την περιοχή του Ευφράτη⁴ ως τη θάλασσα να ανήκει στον Αλέξανδρο, να πάρει μάλιστα και την κόρη του Δαρείου ο Αλέξανδρος γυναίκα⁵ του και να είναι φίλος και σύμμαχος του.

Κι όταν αυτά αναγγέλθηκαν στη συγκέντρωση των εταίρων,⁶ λένε πως ο Παρμενίνας⁷ είπε στον Αλέξανδρο, πως αν ήταν εκείνος θα τέλειωνε τον πόλεμο μ' αυτούς τους όρους και δε θα κινδύνευε από κει και πέρα.⁸ Λένε ακόμη πώς αποκρίθηκε ο Αλέξανδρος στον Παρμενίνα πως κι αυτός αν ήταν Παρμενίνας θα ενεργούσε έτσι, επειδή όμως ήταν Αλέξανδρος αποκρίθηκε στο Δαρείο πως ούτε χρήματα χρειαζόταν να πάρει από αυτόν ούτε ένα μέρος της χώρας αυτής, αντί να την καταλάβει ολόκληρη. Γιατί και τα χρήματα και η χώρα ολόκληρη ήταν δική του . . ."

Αρριανού⁹ "Αλέξανδρου Ανάβασις"

Σημειώσεις:

1. ο Δαρείος - დარითს III კოლომანი, ძველი სპარსეთის ერთ-ერთი მეფე. (ძვ. წ. IV ს.)

2. η Τύρος - გიროსი, ქალაქი მცირე აზიაში

3. τάλαντα - ტალანტი, ძველი ბერძნული წონითი და ფულადი საანგარიშო ერთეული

4. ο Ευφράτης - ეფრათი (მდინარე)

5. παίρω . . . γυαίκα - ცოლს ვირთავ
6. συγκέντρωση των εταίρων - მოკავშირეთა შეკრება
7. ο Παρμενίωνας - პარმენიონი, ფილიპე II-ისა და ალექსანდრე მაკედონელის მხედართმთავარი. (ძვ. წ. IV ს.)
8. από κεί και πέρα - იქედან მოყოლებული
9. ο Αρριανός - არიანე ფლავეუსი, ძველი ბერძენი ისტორიკოსი და ფილოსოფოსი. (ჩვ. წ. I-II სს.)

Ο τύπος του Αλέξανδρου

"Βασίλεψε δώδεκα χρόνια και οχτώ μήνες· στο σώμα ήταν ωραιότατος και αγαπούσε ιδιαίτερα τους κινδύνους· έπαιρνε αποφάσεις αμέσως και ήταν εξαιρετικά ανδρείος, φιλότιμος, ριψοκίνδυνος και ευσεβής . . . και άξιος να ειθουσιάζει την ψυχή των στρατιωτών και να τους γεμίζει ελπίδες καλές και στις επικίνδυνες περιστάσεις να εξαφανίζει το φόβο τους με την αφοβία του . . ."

Αρριανού, "Αλέξανδρου Ανάβασις"

Γραμματική

Δυστητική

გამოხატავს რაიმე მოქმედების შესაძლო შედეგს, რაღაცის მოხდენის შესაძლებლობას [რაღაც მოხდებოდა], შეიცავს გარკვეულ არარეალობას.

წინადადებისათვის პირობითობის მნიშვნელობის მისაცემად ბერძნული ენა გამოიყენებს *θα ნაწილავს* და, კონტექსტის შესაბამისად, *Παρατατικός*-ის (არარეალური დღეისათვის) ან *Υπερσυντέλικος*-ის (არარეალური სამუდამოდ) ულლებად ფორმებს:

θα ρωτούσα	θα ρωτούσαμε
θα ρωτούσες	θα ρωτούσατε
θα ρωτούσε	θα ρωτούσαν
θα είχα ρωτήσει	θα είχαμε ρωτήσει
θα είχες ρωτήσει	θα είχατε ρωτήσει
θα είχε ρωτήσει	θα είχαν ρωτήσει

Θα αγοράζα αυτό το ρολόι αν είχα χρήματα.
 Πίστευε ότι θα έφτανε πρώτος.
 Δεν ξέρω τι θα έκανα εγώ σε τέτοια περίπτωση.
 Σκέψου πού θα βρισκόμουν τώρα χωρίς τη βοήθειά σου.
 Αν με παρακαλούσες θα σας είχα γυαρίσει.
 Αν ήξερα ότι ήταν εδώ θα τον είχα ρωτήσει για το Γιάννη.

Πιθανολογική

გამოსახავს შესაძლებლობას, ალბათობას წარსულში ან აწმყოში. [რადაც შესაძლო იყო რომ მომხდარიყო წარსულში ან მოხდებოდა აწმყოში]

ალბათობის გამოსახვად ვიყენებთ *θα* ნაწილაკსა და რომელიმე წარსული ან აწმყო დროის უღლებად ფორმას (გამოიყენება ყველა დროის ფორმა მომავლის გარდა).

ალბათობის გამოსახვად *Πιθανολογική-ს* ნაცვლად ხშირად იხმარება *მზნიშვლა* *ίσως*

Ο Πέτρος δεν είναι μέσα· θα παίζει στην αυλή. (= *ίσως* παίζει)
 Δεν θέλει να πάει μαζί μας· θα κουράστηκε. (= *ίσως* κουράστηκε)
 -Τι ώρα θα είναι τώρα; - Τώρα θα είναι 5. (= *ίσως* είναι 5)
 Έχει τόσα χρόνια να με δει, που δε θα με θυμάται. (= *ίσως* δε με θυμάται)

შენიშვნა: ქართულში *Δυστηκή* და *Πιθανολογική* ძირითადად კავშირებითი კილოთი გაღმოიყვება.

ნაცვალსახელთა ჯგუფები

უკუქცევითი ნაცვალსახელები (Αυτοπαθείς αντανυσίς)

აღნიშნავს პირს, რომელიც მოქმედებს და ეს მოქმედება იმავდროულად მასვე უბრუნდება, ანუ პირი თავისთვის მოქმედებს.

უკუქცევით ნაცვალსახელად გამოიყენება ნაცვალსახელი – *ο εαυτός* ("თავი") შესაბამის კუთვნილებით ნაცვალსახელთან ერთად:

ο εαυτός μου	ο εαυτός μας
ο εαυτός σου	ο εαυτός σας
ο εαυτός του (της, του)	ο εαυτός τους

Οι. ο εαυτός μου (σου, του ...)
 Γεν. του εαυτού μου (σου, του ...)
 Αιτ. τον εαυτό μου (σου, του ...)

ο εαυτός იბრუნვის როგორც -ος დაბოლოებიანი მამრობითი სქესის არსებითი სახელი, იმზარება მხოლოდ მხოლოდბითი რიცხვის ფორმით:

Κοιτάζω τον εαυτό μου.	Κοιτάζουμε τον εαυτό μας
Κοιτάζεις τον εαυτό σου	Κοιτάζετε τον εαυτό σας
Κοιτάζει τον εαυτό της	Κοιτάζουν τον εαυτό τους

ჩვენებითი ნაცვალსახელები (Δεικτικές αντωνυμίες)

1. αυτός, -ή, -ό - იხ. გვ. 39.
2. εκείνος, -η, -ο - იხ. გვ. 40.
3. (ε)τούτος, -η, -ο - “ეს”

გამოიყენება ძალზედ ახლოს მყოფი პირის ან საგნის აღსანიშნავად:

Τούτο είναι το βιβλίο μου.
 Ετούτη είναι η βαλίτσα της.

4. τέτοιος, -α, -ο - “ასეთი”

აღნიშნავს არსებითი სახელის თვისებას, ხარისხს:

Δεν είναι τέτοιος που νομίζεις.
 Τέτοιοι άνθρωποι είναι ελάχιστοι.
 Τέτοια απάντηση δεν περιμένα από 'σένα.

5. τόσος, -η, -ο - “ამდენი”

აღნიშნავს არსებითი სახელის ოდენობას, განსაზღვრავს მას ოდენობის მიხედვით:

Πέρασαν τόσα χρόνια από τότε.

ჩვენებითი ნაცვალსახელები იბრუნვიან შესაბამისი დაბოლოების მქონე ბელსართავ სახელთა მსგავსად.

განუსაზღვრელობითი ნაცვალსახელები (Αόριστες Αντωνυμίες)

განუსაზღვრელობით ნაცვალსახელებს ვიყენებთ განუსაზღვრელი პირების ან საგნების აღსანიშნავად, რომელთაც არ გამოვკვეთავთ კონკრეტულად. ისინი წინადადებაში ხშირად განსაზღვრების როლში გამოდიან.

1. ένας, μια, ένα - ნაწარმოებია რიცხვითი სახელიდან "ένας", რომელიც ასევე განუსაზღვრელ არტიკლადაც გამოიყენება. იბრუნვის, როგორც რიცხვითი სახელი.

Με πλησίασε ένας.

2. κανένας (κανείς), καμιά (καμία), κανένα - "ვიღაც"
იბრუნვის ისევე, როგორც ένας, μια, ένα. აქვს მხოლოდ მხ. რიცხვის ფორმა. κανείς არ იბრუნვის, იხმარება სახ. ბრუნვის ფორმით.

მგკიცებით წინადადებაში ნიშნავს "ვიღაც":

Αν με ζητήσει κανείς πες του ότι θα 'ρθω σε μισή ώρα.

Πέρασε από το σπίτι μας καμιά μέρα.

Αν δεις κανένα παιδί στο δρόμο φώναξέ το.

უარყოფითში - "არც ერთი", "არავინ":

Δεν το ξέρει κανείς.

Δεν τον είδε κανένας.

3. κάποιος, -α, -ο - "ვიღაც"

Ήρθε κάποιος.

Είδα κάποιον στο δρόμο.

- Με ποιον ήσουν; - Με κάποιους φίλους μου.

იბრუნვის, როგორც მელსართავი სახელი.

4. μερικοί, μερικές, μερικά - "ზოგიერთი"

აქვს მრ. რიცხვის ფორმა. იბრუნვის, როგორც მელსართავი სახელი.

Μερικοί το πίστεψαν, μερικοί όχι.

5. ფორმაუცვლელი κάτι - "რაიმე"

Κάτι θα γίνει.

Διάβασα σε κάτι βιβλία.

6. ფორმაუცვლელი τίποτε (τίποτα)

აქვს ორი მნიშვნელობა:

1) = κάτι

Πες μας τίποτε. (κάτι)

Έμαθες τίποτε νέα; (κάτι νέα)

2) “არაფერი”

Δεν ξέρω τίποτε.

- Τι θέλεις - Τίποτε.

7. κάμποσος, -η, -ο - “რამოდენიმე”, “საკმაო”

აღნიშნავს განუსაზღვრელ ოდენობას. იბრუნვის, როგორც ზელსართავი სახელი.

Ήταν κάμποσοι άνθρωποι.

Πέρασε κάμποση ώρα.

Έχω κάμποσα βιβλία.

8. κάθε· καθένας, καθεμιά (καθεμιά), καθένα - “ყოველი”

κάθε - ფორმაუცვლელია, იხმარება ზელსართავის ფუნქციით არგიკლით ან უარგიკლოდ:

(Ο) κάθε άνθρωπος πρέπει να ξέρει αυτό.

Βρέχει κάθε βδομάδα.

καθénας - იბრუნვის, როგორც ένας, ვხვდებით არგიკლით ან უარგიკლოდ:

Ο καθένας με τη σειρά του.

Καθεμιά τη δουλειά της.

9. καθετί - “ყველაფერი”

აქვს საშუალი სქესის ფორმა, არ იბრუნვის. ვხვდებით არგიკლით ან უარგიკლოდ.

Θ' ακούσω (το) καθετί που θα πεις.

10. (ο, η, το) δείνα, (ο, η, το) τάδε - “ვინმე”, “ვიღაც”, “რაღაც”, “ესა და ეს”, “ამა და ამ”

ვხვდება, როგორც წესი, მხ. რიცხვის ფორმით, იბრუნვის მხოლოდ არგიკლი:

Ήρθε ο δείνα και μου λέει: Να πας στο τάδε μέρος

11. άλλος, άλλη, άλλο - “მეორე”, “სხვა”

იბრუნვის, როგორც ზელსართავი სახელი

Πού είναι ο άλλος;

Έλα άλλη μέρα.

Ήταν άλλα παιδιά που φώναζαν.

კითხვითი ნაცვალსახელები (Ερωτηματικές αυτωνυμίες)

გამოყენება კითხვით წინადადებაში.

1. ფორმაუცვლელი τι – იხ. გვ. 41.

Τι θα κάνουμε;

Τι ώρα έρχεται το λεωφορείο;

Τι παιδιά είναι αυτά;

2. ποιος, ποια, ποιο – იბრუნვის, როგორც შესაბამისი დაბოლოების მელსართავი სახელი.

Ποιοι έρχονται; Ποια ώρα θα φύγουμε;

Για ποιο πράγμα μιλάς;

ნათესაობით ბრუნვაში ხშირად შეენაცვლება ფორმა τίνος (τίνων):

Τίνος είναι το χιράφι;

Τίνων παιδί είναι ο μικρός;

3. πόσος, πόση, πόσο

იბრუნვის, როგორც მელსართავი სახელი

Πόσες μέρες πέρασαν;

Πόσα σου χρωστώ;

Ασκήσεις:

1. Μετατρέψτε τις παρακάτω προτάσεις στη Δυνητική ή Πιθανολογική:

1. Πιστεύουν ότι θα μπορέσουν να τους νικήσουν. 2. Χωρίς εσένα δε θα κάνω τίποτε. 3. Ας ρωτήσουμε τον αδελφό σου, ίσως αυτός ξέρει που μπορεί να είναι ο μικρός. 4. Αν δε με προσκαλέσουν, δε θα πάω. 5. Η παρουσία σου θα είναι μεγάλη βοήθεια για μένα. 6. Η απόφαση σου δεν κάνει την εντύπωση που πρέπει. 7. Θέλω να τον γνωρίσω καλά. 8. Θα σου τηλεφωνήσω αν έχω καιρό. 9. Δυστυχώς δεν μπόρεσα να τον πληροφορήσω, ίσως με περιμένει.

II. Συμπληρώστε με αντωνυμίες στο σωστό τύπο:

1. Μακάρι να ζήσει και η γιαγιά μου — χρόνια. (κάμποσος)
2. Είδες — να περνά από δω; (κανείς)
3. Διαβάστε και — περιοδικό. (κανέννας)
4. — ψαράδες ήρθαν και σε ζήτησαν. (κάποιος)
5. — το πίστεψαν. (μερικοί)
6. Αγόρασα — βιβλία. (μερικοί)
7. Ήρθε ο — συγγραφέας και μου λέει: Και ο — και ο — είναι γνωστοί μου. (δείνα, δείνα, τάδε)
8. — Είναι — μέσα; — Ναι, — φοιτητές είναι μέσα. (κανέννας, κάποιος)
9. Οι τρεις γιοί ήθελαν — για — το σπίτι. (ο καθέννας, ο εαυτός μου . . .)
10. — το παιδί το γνωρίζετε; (αυτός)
11. — Για — πράγματα μιλάς; — Για — που λέγαμε πρωύτερα. (ποιος, αυτός)
12. Παρακαλούσε την κόρη της να γυρίσει πίσω — δεν την άκουσε. (εκείνος)
13. Αυτό το εργοστάσιο πρόσφερε —, και — δουλειά, που όλοι το αγάπησαν. (τέτοιος, τόσος)
14. — — φωνάζει; (ποιος)
15. — είναι αυτό το σπίτι; (ποιος)
16. — φορές διάβασες το κείμενο; (πόσος)
17. — χρήματα θέλεις; (πόσος)

III. Απαντήστε στις ερωτήσεις:

1. Τι χαρακτήρα είχε ο Μέγας Αλέξανδρος;
2. Γιατί ήταν ιδιότυπη φυσιολογία;
3. Πόσα χρόνια βασίλεψε και τι κατώρθωσε να κάνει;
4. Τι σχέδιο είχε που δεν μπόρεσε να ολοκληρώσει;
5. Τι έγινε με το κράτος του ύστερα από το θάνατό του;
6. Τι νομίζετε, τι θα γινόταν αν είχε ζήσει λίγο ακόμη;

IV. Μεταφράστε:

1. კიდევ რომ ეცოცხლა ალექსანდრე მაკედონელს, ბევრ გეგმას განახორციელებდა, მაგრამ მისი უზარმაზარი იმპერია დიდი ხნით მაინც ვერ შენარჩუნდებოდა.
2. — რაიმე ახალი ხომ არ გავიგიათ? — არა, ჯერ არაფერი.
3. აქ ხომ არავის ჩაუვლია? 4. უფლი რომ მქონოდა, ამ წიგნს გიყიდიდი.
5. უთქვენოდ ამ საკითხს ვერ გადავწყვეტდით.
6. რომ მცოდნოდა, პავლე საბერძნეთში მიდიოდა, ჩემს მეგობრებთან წერილს გავაგანდი.
7. ჩემი შვილები სახლში არ არიან, ალბათ, ემთში თამაშობენ.
8. — როგორ გგონიათ, რომელი საათი იქნება ახლა? — უკვე 6 საათი იქნება.
9. ის მხოლოდ თავის თავზე ფიქრობს.
10. ბერძნული ენა მე ჩემით (თვითონ) ვისწავლე.
11. ერთი საათის წინ ვილაც მოვიდა და შენ გიკითხა.
12. არავინ ისე კარგად არ იცის, სად იქნება იანისი, როგორც მისმა ძმამ.
13. ვიცოდი, რომ ამ საქმიდან არაფერი გამოვიდოდა.
14. საბერძნეთში მეტ ხანს რომ დავრჩენილიყავით, უფრო მეტ ისტორიულ ადგილს მოვინახულებდით.

Λεξιλόγιο:

ανάβασις η = ανά- βαση η	აღმავლობა, ასვლა, შესვლა	βοήθεια η	დახმარება, შემ- წეობა
αναγγέλλω = ανα- γγέλλω (აორ. ανή- γγεϊλα)	ვაუწყებ, ვატყო- ბინებ, ვაცნობებ	γεμίζω	ვავებ
ανακοινώνω	ვაცხადებ, ვატყო- ბინებ	δεικτικός, -ή, -ό δείνα ο, η, το δεσπότης	ჩვენებითი ვინმე, ვილაც ვჭარბობ//ვბატო- ნობ
ανδρείος, -εία, -ο	მაშაცი, სახელო- ვანი, გმირული	διάδοχος ο, η διαδία διατηρώ (ε)	მემკვიდრე ვშლი // ვაუქმებ ვინარჩუნებ; ვინა- ხავ
ανήσυχος, -η, -ο	მოუსვენარი, და- უღევარი//მშფოთ- ვარე	διαφορετικός, -ή, -ό δίκτης το δυσητική	განსხვავებული ქსელი პირობითობა
αντί άγιος, -α, -ο	აქ: არამედ ღირსეული // კა- რგი, მოხერხებუ- ლი, დახელოვნე- ბული	εαυτός ο (μου, σου...) Ελληνισμός ο	უკუქც. ნაცვ. “თავი” ბერძნული კულ- ტურა/ბერძნები// ელინიზმი
αόριστος, -η, -ο	განუსამღვრელო- ბითი	ελπίδα η ειργών (ε) ειθουσιάζω	იმედი ვმოქმედებ
απελευθέρωση η απόδοση η	გათავისუფლება ღაბრუნება // მი- ვება // გადაცემა აქ: ინტერპრე- ტაცია	εινότητα η εξ αίματος, -η, -ο εξ άλλου εξαφανίζω	ბერძნული კულ- ტურა/ბერძნები// ელინიზმი იშვითობა, მთლი- ანობა
αποκρίνομαι αποκτώ (α)	ვპასუხობ ვიძენ, მფლობელი ვხდები	εινότητα η εξ αίματος, -η, -ο εξ άλλου εξαφανίζω	იმედი ვმოქმედებ აღვფრთოვანებ, ვამხნევებ
αποφασιστικός, -ή, -ό	გალამწყვეტი	εινότητα η εξ αίματος, -η, -ο εξ άλλου εξαφανίζω	ერთიანობა, მთლი- ანობა
αυτοκρατορία η αυτοπαθής, -ής, - ές αφοβία η	იმპერია გრამ უკუქცევითი უშიშრობა, შეუ- პოვრობა	εινότητα η εξ αίματος, -η, -ο εξ άλλου εξαφανίζω	განსაკუთრებული, უჩვეულო გარდა ამისა ვფარავ, ვმაღავ //აქ: ვანადგურებ
βασίλειο το βασίλειά	სამეფო ემეფობ	επειδή επικίνδυνος, -η, -ο επικράτηση η	რალგან სამიში სიჭარბე, უპირა-

ερωτηματικός, -ή, -ό εταίρος ο	ტესობა//აქ: გა- მარჯვება კითხვითი		ვს ვიჭერ. თავს ვიმარჯვებ აქ: ვუძლებ
ευκολοσυγκίητος, -η, -ο ευσεβής, -ής, -ές	მოკავშირე, ამხა- ნავი//წვერი. ადვილად ასაღელ- ვებელი, ფიცხი ლეთისმოსავი, ლეთისმოშიში// მოკრძალებული	λογαριάζω	ვითვლი, ვანგა- რიშობ, გამოვი- თვლი. აქ: ანგა- რიშს ვუწვევ, მი- ვიჩნევ
Ευφράτης ο	მდ. ევფრატე	Μακεδόνιας ο μέγας, μεγάλη, μέγα = μέγιστος	მაკედონელი დიდი//დიადი, სა- ხელოვანი
θηητός, -ή, -ό	მოკვდავი	μερικοί, -ές, -ά	ზოგი, ზოგიერთი, რამდენიმე
ιδιότυπος, -η, -ο	უჩვეულო, თავი- სებური	μορφή η	ფორმა, სახე
Ιδρύω Ιδρίες οι	ვაარსებ ინლოეთი	οδικός, -ή, -ό ολοκληρώσω	საგზაო სრულვყოფ, ვას- რულვებ
καθίνας, καθεμιά, καθίνα καθετί κάμποσος, -η, -ο	ყოველი ყველაფერი საკმაო//რამდე- ნიმე	ολότελα ομοίωια η	მთლიანად, სრუ- ლად, სავსებით ერთსულოვნება, თანხმობა//მშვი- ლობა
κανείς = κανένας κανένας (κανείς), καμία, κανένα καταλαμβάνω (αόρ. κατέλαβα) καταλίνω	ვინმე, რამე//არავინ, არაფერი, არანაირი ვიპყრობ, ხელთ ვივლებ ვაუქმებ //ვსპობ// ვშლი	ονειροπόλος ο, η όρος ο περίπτωση η περίσταση η πιθανολογική πολιορκία η	მეოცნებე პირობა //ზღვარი შემთხვევა ვითარება პირობითობა ალყა
κινδυνεύω	საფრთხეში ვარ, საფრთხეში ვვარ- ლები	ριψοκίνδυνος, -η, -ο σειρά η	მამაცო, უშიშარი რიგი
κίνδυνος ο	საფრთხე, საშიშ- როება	συγκέντρωση η	თავის მოყრა, შე- კრება. აქ: კრება
κρατιέμαι	ხელი მიკიდია// თავს ვიკავებ, თავ-	σύμμαχος ο, η συνδασμός ο	მოკავშირე შეერთება, კავში-

	რი//შეხამება		
συνειώνω	ვაერთებ, ვაკავშირებ	σπεράνθραπος, -η, -ο	ზევლამიანური, არააღამიანური
σύστημα το	სისტემა		
σχέδιο το	გეგმა	φιλία η	მეგობრობა
τάδε ο, η, το	ნაცვ. ესა და ეს, ამა და ამ	φιλότητος, -η, -ο	აქ: თავმოყვარე
τάλαντα	ფულის ერთეული ძველ საბერძნეთში	φισιογνωμία η	სახე//გამოჩენილი პიროვნება
τέτοιος, -α, -ο	ასეთი	χαράζω	ამოვკვიფრავე, ამოვკვეთავ. აქ: ვგეგმავ, მოენიშნავ
τίνος	ვისი	χαρακτήρας ο	ხასიათი
τόσος, -η, -ο	ასეთი, ამხელა	χρῶστώ (α)	ვალში ვარ, ვალი
τούτος (ετούτος), -η, -ο	ეს		მაქვს//მოვალე ვარ
τρομερά	საშინლად		
τύπος ο	აქ: სახე		

Εκφράσεις:

από και και πέρα – იქედან მოყოლებული

για πολύ καιρό – დიდი ხნით

έχει τόσα χρόνια να με δει – დიდი (იმდენი) ხანია არ უვნახივარ

καθénας με τη σειρά του – ყველამ თავისი რიგის მიხედვით

καθμιά τη δουλειά της – ყველას თავის დამსახურების მიხედვით

καμιά φορά – ხან//ერთხელ, ოდესღაც

μερικές φορές – ზოგჯერ

ο πρώτος εχθρός σου είναι ο εαυτός σου – შენი თავის მტერი პირველ რიგში თვითონ ხარ

παίρνω απόφαση – გადაწყვეტილებას ვიღებ

παίρνω γυαίκα – ცოლს ვირთავ

τα πράγματα πήραν άλλο δρόμο – ვითარება შეიცვალა

რცლამეოთხე ბაკვეთილი
ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Κείμενο: Κύπρος

Γραμματική: ორმაგად ბრუნებადი სახელები,
ორღადბოლოებიანი სახელები.
მათემატიკური მოქმედებები.

Κύπρος¹

Κανένας δε θα μπορούσε να το φανταστεί. Κι όμως όταν οι Μυκηναίοι² με τα καράβια τους, τις αγωνίες και τις ελπίδες τους, που αναζητούσαν μια νέα πατρίδα, πριν 3.500 τόσα χρόνια,³ και έφταναν στις ακρογιαλιές της Κύπρου, την ίδια ώρα⁴ μεταφύτευαν ένα πολιτισμό, μια νοοτροπία και πατρογονικές αρετές που θα ριζωναν στο νέο τόπο και θα του έδιναν τη φυσιογνωμία του μια για πάντα.⁵ Κι όταν στο πέρασμα των αιώνων⁶ κουρσάροι

και καταχτητές έπεφταν με βουλιμία απάνω του,⁷ γιατί ο τόπος, η Κύπρος δηλαδή, ήταν όμορφος και πλούσιος και βρισκόταν σε στρατηγική θέση, το μόνο που κατάφεραν,⁸ όταν με το πλήρωμα του χρόνου⁹ έφευγαν, ήταν να αφήνουν πίσω τους κάποια στοιχεία που πλούταιναν την παράδοση και τον πολιτισμό του αλλά που ποτέ δεν αλλοίωναν τη φυσιογνωμία του.

Σήμερα, η Κύπρος, ανάμεσα στην Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική, στο πέρασμα ενός πλουτοφόρου εμπορικού δρόμου, μπορεί να έχει και στη φύση της και στη νοοτροπία της και στον πολιτισμό της στοιχεία από τις ηπείρους που αναφέραμε, γιατί την κατάκτησαν κάποτε άνθρωποι και από τις τρεις, όμως η Κύπρος παραμένει ένας τόπος ελληνικός. Οι Έλληνες που εγκαταστάθηκαν στην Κύπρο το 14ο αιώνα π.Χ. την εξελλήμισαν πλήρως και έτσι διατηρείται γνήσιος και ατόφιος ο Ελληνικός χαρακτήρας και η Ελληνική γλώσσα του Νησιού.

Κατά τους μυθικούς αλλά και κατά τους ιστορικούς χρόνους¹⁰ έχουν δοθεί στην Κύπρο διάφορα ονόματα όπως "το Νησί του Έρωτα", "το Νησί της Αφροδίτης",¹¹ "το Νησί των Αγίων", η "Γλυκεία Χώρα" κλπ¹¹. Το όνομα Κύπρος πιστεύεται ότι προέρχεται είτε από τη λέξη κύπερος, όνομα φυτού, είτε από το λατινικό όνομα του χαλκού που αφθονούσε στην Κύπρο κατά την αρχαιότητα.

είτε ακόμα από τη λέξη κυπάρισσος. Ο μύθος, η παράδοση και η πραγματικότητα δένονται πάντα μαζί σ' αυτό το νησί της αγάπης στο οποίο η Αφροδίτη έχει βάλει τη δική της σφραγίδα, τη σφραγίδα της αγάπης και της ομορφιάς. Αυτή η ομορφιά εκφράζεται στην ποικιλία και γαλήνη του τοπίου, στην ευγένεια και φιλοξενία των κατοίκων της.

Αν και μικρή σε έκταση¹² και πληθυσμό η Κύπρος είναι μεγάλη σε ιστορία και πολιτιστική παράδοση. Η έκτασή της είναι μόνο 9250 τετρ. χλμ.¹³ αλλά η ιστορία της αρχίζει από τη 7η χιλιετηρίδα π.Χ.

Δυστυχώς από τον Ιούλιο του 1974 ένα μεγάλο μέρος του εδάφους και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου βρίσκεται κάτω από την τουρκική στρατιωτική κατοχή¹⁴ και είναι απρόσιτο στους περιηγητές και τους κατοίκους της Κύπρου.

Σημειώσεις:

1. Κύπρος - კვიპროსი, სახელმწიფო დასავლეთ აზიაში, აღმოსავლეთ ხმელთაშუაზღვის-ბირეთში, კ. კვიპროსზე.

2. Μυκηναίοι - მიკენელები. მიკენი - ძველი ქალაქი პელოპონესში. ცნობილია ბერძნული ეპოსის მიხედვით.

3. πριν . . . τόσα χρόνια - დაახლოებით . . . წლის წინ

4. την ίδια ώρα - სწორედ მაშინ, იმ დროს

5. μια για πάντα - ერთხელ და სამუდამოდ

6. στο πέρασμα των αιώνων - საუკუნეთა შემდეგ

7. έπεφταν με βουλμία απάνω του - გააფთრებით ესხმოდნენ თავს

8. το μόνο που κατάφεραν - ერთადერთი, რასაც ახერხებდნენ

9. με το πλήρωμα του χρόνου - გარკვეული დროის შემდეგ, დროთა განმავლობაში

10. κατά τους . . . χρόνους - . . . წლების განმავლობაში

11. κλπ - და ა.შ.

11. η Αφροδίτη - აფროდიტე, ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში სილამაზისა და სიყვარულის ქალღმერთი, პომპროსის ვერსიით, ზევსისა და დიონეს ასული, ხოლო ჰესიოდეს ვერსიით, ურანოსის ფალოსის ზღვაში ჩაყარდნის შედეგად ზღვის ქაფისაგან შობილი.

12. αν και μικρή σε έκταση . . . - თუმცა ფართობით პატარაა . . .

13. τετρ. χλμ. = τετραγωνικά χιλιόμετρα - კვადრატული კილომეტრი

14. κάτω από την . . . κατοχή - ოკუპირებული

Γραμματική

ორმაგად ბრუნებადი სახელები (Διπλόκλιτα)

მოვიერთ სახელს მხოლოდით რიცხვში აქვს ერთი (მამრობითი) სქესის ფორმა, ხოლო მრავლობით რიცხვში ორი სქესისა - მამრობითის და საშუალის. ამასთან ხშირად ეს ფორმები მნიშვნელობითაც განსხვავდებიან:

ο χρόνος	οι χρόνοι τα χρόνια	დრონი, წლები წლები
ο δεσμός	οι δεσμοί τα δεσμά	საბმელები; კავშირები, ურთიერთობები
ο καπνός	οι καπνοί τα καπνά	საბმელები; ბორკილები ბოლი
ο αδελφός	οι αδελφοί τα αδέρφια	თამბაქო ძმები
ο λόγος	οι λόγοι τα λόγια	ლა-ძმა მიზეზები, სიტყვები (მიმართებები); სიტყვები
ο βράχος	οι βράχοι τα βράχια (βράχη)	კლდეები
ο ουρανός	οι ουρανοί τα ουράνια	ცანი ზეცა

თრმაგი ბრუნების სახელები მრავლობით რიცხვში ისევე იბრუნვის, როგორც შესაბამისი დაბოლოებების მქონე მამრობითი და საშუალი სქესის სახელები.

ორლაბოლოებიანი სახელები (Διπλοκατάληκτα)

το χείλι	το χείλος
το νησί	η νήσος
το δάκρυ	το δάκρυ
ο γοιός	ο γονέας, οι γοιοί, οι γοιείς
ο φουρνάρης	οι φουρνάρηδες, οι φουρναραίοι
ο νοικοκύρης	οι νοικοκύρηδες, οι νοικοκυραίοι
το στήθος	τα στήθη, τα στήθα

მათემატიკური მოქმედებები (Οι πράξεις της Αριθμητικής)

Πρόσθεση (მიმაგება)

$$2 + 2 = 4$$

δύο και δύο κάνουν τέσσερα (ίσον

τέσσερα)

δύο συν δύο ίσον τέσσερα

$$5 + 6 = 11$$

πέντε και έξι κάνουν ένδεκα

πέντε συν έξι ίσον ένδεκα

Αφαίρεση (გამოკლება)

$$7 - 4 = 3$$

τέσσερα από επτά κάνουν τρία
επτά πλην (μείον) τέσσερα ίσον
τρία

Πολλαπλασιασμός (გამრავლე-
ბა)

$$3 \times 3 = 9$$

τρία επί τρία ίσον εννέα

τρεις φορές το τρία ίσον εννέα
 $5 \times 4 = 20$

πέντε επί τέσσερα ίσον είκοσι
πέντε φορές τέσσερα ίσον είκοσι

Διαίρεση (გაყოფა)

$$20 : 5 = 4$$

Είκοσι δια πέντε ίσον τέσσερα

$$100 : 4 = 25$$

Εκατό δια τέσσερα ίσον είκοσι
πέντε

Λεξιλόγιο:

άγιος ο	წმინდანი	αφθινός (ε)	უხვად მაქვს, უხვად ვარ
αγωνία η	შფოთვა, მღელვარება	βουλιμία η	ძლიერი შიმშილი; სიხარბე
αδέλφια τα	ღამმა	γαλήνη η	სიწყნარე, სიმშვიდე; მყუდროება
άκλιτος, -η, -ο	უბრუნველი		ტკბილი
ακρογιαλιά η	ზღვის ნაპირი, სანაპირო	γλυκεία = γλυκός	ნამღვილი, ჭეშმარიტი; უეჭველი, უცყუარი/სუფთა
αλλοιώνω	ცველი, გადავაკეთებ	γνήσιος, -α, -ο	
αναφέρω	მოგუთხრობ, ვუამბობ//მოვიხსენიებ	γυιός ο (οι γυιείς, οι γυιοί)	მშობელი
απάνω = επάνω	მიუღვომელი, მიუვალი, მიუწვდომელი	δάκρυο το = δάκρυ	
απρόσιτος, -η, -ο	არითმეγიკა	δένω	ვაბამ/ვაკავშირებ
αριθμητική η	წმინდა, შეურეველი //ნამღვილი, მთელი //ხელუხლებელი	δεσμός ο	თოკი, ზონარი // კავშირი
ατόφιος, -α, -ο	გამოკლება	οι δεσμοί	კავშირები
αφαίρεση η		τα δεσμά	ბორკილები
		διά	-ში, -ით, გავლით აქ: მათემ. გაყოფა

διαίρεση η	გაყოფა, დაყოფა	ρονομία)	
διπλοκατάληκτος, -η, -ο	ორმაგდაბოლოე-ბიანი	κουρσάρως ο	მეკობრე
διπλόκλιτος, -η, -ο	ორმაგი ბრუნების	κυπάρισσος η	კვი პაროსი
		Κύπρος η	კვი პროსი
εγκαθιστώ (აორ. εγκατέστησα)	მოვაწყობ//ვაფუქ-ნებ, ვამყარებ	λατινικός, -ή, -ό λόγος ο	ლათინური ენა, მეცყველება / / სიგყვა; ვამოთ-ქმა // მიზეზი
εγκαθίσταμαι (აორ.εγκαταστήθηκα)	ვფუქნდები, ვეწ-ყობი	οι λόγοι	სიგყვები (მიმარ-თვა), მიზეზები
έκταση η	მანძილი; სივრცე; ფართობი	τα λόγια	სიგყვები
εξελληνίζω	ბერძნულად გარ-დავექმნი	μείον	უ, აკლია
επί	-ზე; განმავლობაში, აქ: მათემ ჯერ	μεταφυσείω	აქ: მათემ. მინუს
έρωτας ο	სიყვარული//ვნება	Μυκηναίος ο	გადავრგავ, გა-დავენერგავ
ευγένεια η	ზრდილობიანობა, თავაზიანობა	μυθικός, -ή, -ό	მიკენელი
ίσον	უდრის	νοικοκύρης ο	მითიური, ლეგე-ნდარული
ιστορικός, -ή, -ο	ისტორიული		პატრონი, ოჯახის
καπνός ο	ბოლი, კვამლი//თამბაქო	νοοτροπία η	თავი, უფროსი, ბინის დამქირავ-ებელი
οι καπνοί	ბოლი		აზროვნება
τα καπνά	თამბაქო	παράδοση η	გრადიცია
κάποτε	ხანდახან//ერთ-ხელ, ოდესღაც	παραμένω	ვრჩები
καράβι το	ხომალდი, გემი. აქ: განმავლობაში	πατρογονικός, -ή, -ό	სამემკვიდრეო, მემკვიდრეობითი,
κατά	ვალწევ, თავს ვაბამ, ვახერხებ		გვაროვნული // გრადიციული
καταφέρνω (აორ. κατάφερα)		πέραςμα το	გადასვლა
καταχτητής ο (κατακτητής)	დამპყრობი	περιηγητής ο	მოგზაური
κατοχή η	ოკუპაცია	πληθυσμός ο	მოსახლეობა
κληρονομιά η (κλη-	მემკვიდრეობა	πλην	ვამოკლება
		πλήρωμα το	შეფხება, ავსება
		πλήρωσ	სავსებით

πλουταίνω	ვმდიდრდები // ვამდიდრებ	σφραγίδα η	ბეჭედი // დალი
πλουτοφόρος, -η, -ο	სიმდიდრის მომ- განი, მდიდრული, მდიდარი	τετραγωνικός, -ή, -ό τοπίο το	კვადრატული ჰეიმაჰი
πολλαπλασιασ- μός ο	გამრავლება	τουρκικός, -ή, -ό	თურქული
πραγματικότη- τα η	რეალობა, სინამ- დვილე	φιλοξενία η	სტუმართმოყვარე- ობა
πράξη η	მოქმედება		
προέρχομαι	წარმოვლდები, წარმოშობით ვარ	φυσιογυμία η	აქ: სახე, გამომეტ- ყველება
πρόσθεση η	მიმატება, დამატება	χαλκός ο	სპილენძი
ριζώνω	ფესვს ვიდგამ // ვხერხავ	χείλος το = χείλι χιλιετηρίδα η χρόνος ο	ათასწლეული წელი // დრო
στρατηγικός, -ή, -ό	სტრატეგიული	οι χρόνιοι	დრონი, წლები
στρατιωτικός, -ή, -ό	სამხედრო	τα χρόνια	წლები
συν	-თან, -ით. აქ: მათემ. პლუს		

Εκφράσεις:

αν και – თუმცა

κατά τους . . . χρόνους – . . . წლების განმავლობაში

με το πλήρωμα του χρόνου – გარკვეული დროის შემდეგ, დროთა
განმავლობაში

μια για πάντα – ერთხელ და სამუდამოდ

στο πέραςμα των αιώνων – საუკუნეთა შემდეგ

τετραγωνικά μίλια – კვადრატული მილი

τετραγωνικά χιλιόμετρα – კვადრატული კილომეტრი

გრამატიკული ღანართი

არსებითი სახელი

მამრობითი სქესის არსებითი სახელები

-as დაბოლოებიანი სახელები

	მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი		
Ον. ο	πατέρας	άντρας	φύλακας	οι	πατέρες	άντρες	φύλακες
Γεν. του	πατέρα	άντρα	φύλακα	των	πατέρων	αντρών	φυλάκων
Αιτ. το(ν)	πατέρα	άντρα	φύλακα	τους	πατέρες	άντρες	φύλακες
Κλητ.	πατέρα	άντρα	φύλακα		πατέρες	άντρες	φύλακες

-ης დაბოლოებიანი სახელები

	მხ. რიცხვი			მრ. რიცხვი	
Ον. ο	μαθητής	ιαύτης	οι	μαθητές	ιαύτες
Γεν. του	μαθητή	ιαύτη	των	μαθητών	ιαυτών
Αιτ. το(ν)	μαθητή	ιαύτη	τους	μαθητές	ιαύτες
Κλητ.	μαθητή	ιαύτη		μαθητές	ιαύτες

-ος დაბოლოებიანი სახელები

	მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი				
Ον. ο	ουρανός	δρόμος	άγγελος	αντίλαλος	οι	ουρανοί	δρόμοι	άγγελοι	αντίλαλοι
Γεν. του	ουρανού	δρόμου	αγγέλου	αντίλαλου	των	ουραίων	δρόμων	αγγέλων	αντίλαλων
Αιτ. το(ν)	ουρανό	δρόμο	άγγελο	αντίλαλο	τους	ουρανούς	δρόμους	αγγέλους	αντίλαλους
Κλητ.	ουραί	δρόμε	άγγελε	αντίλαλε		ουρανοί	δρόμοι	άγγελοι	αντίλαλοι

შენიშვნა: Κλητ.: Νίκο, Πέτρο, Γιώργο, Σπύρο, Αλέκο

-έας -ης დაბოლოებიანი სახელები

	მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი		
Ον. ο	ιερέας	συγγενής	πρέσβης	οι	ιερείς	συγγενείς	πρέσβεις
Γεν. του	ιερέα	συγγενή	πρέσβη	των	ιερέων	συγγενών	πρέσβων
Αιτ. το(ν)	ιερέα	συγγενή	πρέσβη	τους	ιερείς	συγγενείς	πρέσβεις
Κλητ.	ιερέα	συγγενή	πρέσβη		ιερείς	συγγενείς	πρέσβεις

-ας, -ης დაბოლოებული ხელობის აღმნიშვნელი სახელები

მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი			
Ον. ο	ψαράς	μαιάβης	φούριαρης	οι	ψαράδες	μαιάβηδες	φουριάρηδες
Γεν. του	ψαρά	μαιάβη	φούριαρη	των	ψαράδων	μαιάβηδων	φουριάρηδων
Αιτ. το(ν)	ψαρά	μαιάβη	φούριαρη	τους	ψαράδες	μαιάβηδες	φουριάρηδες
Κλητ.	ψαρά	μαιάβη	φούριαρη	ψαράδες	μαιάβηδες	φουριάρηδες	

-ούς დაბოლოებული სახელები

მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი			
Ον. ο	παππούς			οι	παπούδες		
Γεν. του	παππού			των	παπούδων		
Αιτ. το(ν)	παππού			τους	παπούδες		
Κλητ.	παππού			παπούδες			

-ες დაბოლოებული სახელები

მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი			
Ον. ο	καφές			οι	καφέδες		
Γεν. του	καφέ			των	καφέδων		
Αιτ. το(ν)	καφέ			τους	καφέδες		
Κλητ.	καφέ			καφέδες			

მღელრობითი სქესის არსებითი სახელები

-α დაბოლოებული სახელები

მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი					
Ον. η	χαρά	χώρα	θάλασσα	σάλπιγγα	οι	χαρές	χώρες	θάλασσες	σάλπιγγες
Γεν. της	χαράς	χώρας	θάλασσας	σάλπιγγας	των	χαρών	χωρών	θαλασσών	σαλπίγγων
Αιτ. τη(ν)	χαρά	χώρα	θάλασσα	σάλπιγγα	τις	χαρές	χώρες	θάλασσες	σάλπιγγες
Κλητ.	χαρά	χώρα	θάλασσα	σάλπιγγα	χαρές	χώρες	θάλασσες	σάλπιγγες	

-η დაბოლოებული სახელები

მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი			
Ον. η	φαιή	νίκη	ζάχαρη	οι	φαινές	νικές	ζάχαρες
Γεν. της	φαιής	νίκης	ζάχαρης	των	φαινών	νικών	—
Αιτ. τη(ν)	φαιή	νίκη	ζάχαρη	τις	φαινές	νικές	ζάχαρες
Κλητ.	φαιή	νίκη	ζάχαρη	φαινές	νικές	ζάχαρες	

-ση, -ξη, -ψη(-μη, -λη) დაბოლოებიანი სახელები

	მხ. რიცხვი			მრ. რიცხვი	
Ον. η	φράση	απόφαση	οι	φράσεις	αποφάσεις
Γεν. της	φράσης (φράσεως)	απόφασης (αποφάσεως)	των	φράσεων	αποφάσεων
Αιτ. τη(ν)	φράση	απόφαση	τις	φράσεις	αποφάσεις
Κλητ.	φράση	απόφαση		φράσεις	αποφάσεις

-ος დაბოლოებიანი სახელები

	მხ. რიცხვი			მრ. რიცხვი	
Ον. η	τροφός	είσοδος	οι	τροφοί	είσοδοι
Γεν. της	τροφού	εισόδου	των	τροφών	εισόδων
Αιτ. τη(ν)	τροφό	είσοδο	τις	τροφούς	εισόδους
Κλητ.	τροφό	είσοδο		τροφοί	είσοδοι

-ού დაბოლოებიანი სახელები

	მხ. რიცხვი			მრ. რიცხვი	
Ον. η	αλεπού		οι	αλεπούδες	
Γεν. της	αλεπούς		των	αλεπούδων	
Αιτ. τη(ν)	αλεπού		τις	αλεπούδες	
Κλητ.	αλεπού			αλεπούδες	

-ά დაბოლოებიანი სახელები

	მხ. რიცხვი			მრ. რიცხვი	
Ον. η	γιαγιά		οι	γιαγιάδες	
Γεν. της	γιαγιάς		των	γιαγιάδων	
Αιτ. τη(ν)	γιαγιά		τις	γιαγιάδες	
Κλητ.	γιαγιά			γιαγιάδες	

საშუალი სქესის არსებობა სახელები

-ი დაბოლოებიანი სახელები

	მხ. რიცხვი					მრ. რიცხვი			
Ον. το	βουσί	δέντρο	πρόσωπο	σίδηρο	τα	βουσιά	δέντρα	πρόσωπο	σίδηρα
Γεν. του	βουσίου	δέντρου	προσώπου	σίδηρου	των	βουσιών	δέντρων	προσώπου	σίδηρων
Αιτ. το	βουσί	δέντρο	πρόσωπο	σίδηρο	τα	βουσιά	δέντρα	πρόσωπο	σίδηρα
Κλητ.	βουσί	δέντρο	πρόσωπο	σίδηρο		βουσιά	δέντρα	πρόσωπο	σίδηρα

-ი დაბოლოებიანი სახელები

			მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი
Ον. το	παιδί	λουλούδι		τα	παιδιά	λουλούδια	
Γεν. του	παιδιού	λουλουδιού		των	παιδιών	λουλουδιών	
Αιτ. το	παιδί	λουλούδι		τα	παιδιά	λουλούδια	
Κλητ.	παιδί	λουλούδι		παιδιά	λουλούδια		

-μα დაბოლოებიანი სახელები

			მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი
Ον. το	χρώμα	άγαλμα		τα	χρώματα	αγάλματα	
Γεν. του	χρώματος	αγάλματος		των	χρωμάτων	αγαλμάτων	
Αιτ. το	χρώμα	άγαλμα		τα	χρώματα	αγάλματα	
Κλητ.	χρώμα	άγαλμα		χρώματα	αγάλματα		

-σιμο, -ξιμο, -ψιμο დაბოლოებიანი სახელები

			მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი
Ον. το	ιτύσιμο			τα	ιτυσίματα		
Γεν. του	ιτυσίματος			των	ιτυσιμάτων		
Αιτ. το	ιτύσιμο			τα	ιτυσίματα		
Κλητ.	ιτύσιμο			ιτυσίματα			

-ος დაბოლოებიანი სახელები

			მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი
Ον. το	έθνος	μέγεθος		τα	έθνη	μεγέθη	
Γεν. του	έθνους	μεγέθους		των	εθνών	μεγεθών	
Αιτ. το	έθνος	μέγεθος		τα	έθνη	μεγέθη	
Κλητ.	έθνος	μέγεθος		έθνη	μεγέθη		

-ως, -ος დაბოლოებიანი სახელები

			მხ. რიცხვი				მრ. რიცხვი
Ον. το	φως	γεγονός		τα	φώτα	γεγονότα	
Γεν. του	φωτός	γεγονότος		των	φώτων	γεγονότων	
Αιτ. το	φως	γεγονός		τα	φώτα	γεγονότα	
Κλητ.	φως	γεγονός		φώτα	γεγονότα		

-ας დაბოლოებიანი სახელები

მხ. რიცხვი

Ον. το	κρέας
Γεν. του	κρέατος
Αιτ. το	κρέας
Κλητ.	κρέας

მრ. რიცხვი

τα	κρέατα
των	κρεάτων
τα	κρέατα
	κρέατα

-ον, -αν, -εν დაბოლოებიანი სახელები

მხ. რიცხვი

Ον. το	ενδιαφέρον	σύμπαυ	φωνήεν
Γεν. του	ενδιαφέροντος	σύμπαυτος	φωνήεντος
Αιτ. το	ενδιαφέρον	σύμπαυ	φωνήεν
Κλητ.	ενδιαφέρον	σύμπαυ	φωνήεν

მრ. რიცხვი

τα	ενδιαφέροντα	σύμπαυτα	φωνήεντα
των	ενδιαφερόντων	συμπάυτων	φωνήέντων
τα	ενδιαφέροντα	σύμπαυτα	φωνήεντα
	ενδιαφέροντα	σύμπαυτα	φωνήεντα

ველსართავი სახელი

-ος, -η /-α, -ο დაბოლოებიანი ველსართავი სახელები

მხ. რიცხვი

Ον.	καλός	καλή	καλό
Γεν.	καλού	καλής	καλού
Αιτ.	καλό	καλή	καλό
Κλητ.	καλέ	καλή	καλό

მრ. რიცხვი

καλοί	καλές	καλά
καλών	καλών	καλών
καλούς	καλές	καλά
καλοί	καλές	καλά

მხ. რიცხვი

Ον.	ωραίος	ωραία	ωραίο
Γεν.	ωραίου	ωραίας	ωραίου
Αιτ.	ωραίο	ωραία	ωραίο
Κλητ.	ωραίε	ωραία	ωραίο

მრ. რიცხვი

ωραίοι	ωραίες	ωραία
ωραίων	ωραίων	ωραίων
ωραίους	ωραίες	ωραία
ωραίοι	ωραίες	ωραία

-ός, -ιά, -ό დაბოლოებიანი ველსართავი სახელები

მხ. რიცხვი

Ον.	γλυκός	γλυκιά	γλυκό
Γεν.	γλυκού	γλυκιάς	γλυκού
Αιτ.	γλυκό	γλυκιά	γλυκό
Κλητ.	γλυκέ	γλυκιά	γλυκό

მრ. რიცხვი

γλυκοί	γλυκές	γλυκά
γλυκών	γλυκών	γλυκών
γλυκούς	γλυκές	γλυκά
γλυκοί	γλυκές	γλυκά

-ύς, -ιά, -ύ დაბოლოებიანი ზელსართავი სახელები

	მხ. რიცხვი			მრ. რიცხვი		
Ον.	βαθύς	βαθιά	βαθύ	βαθιοί	βαθείς	βαθιά
Γεν.	βαθιού(-ύ)	βαθείας	βαθιού	βαθίων	βαθίων	βαθίων
Αιτ.	βαθύ	βαθιά	βαθύ	βαθιούς	βαθείς	βαθιά
Κλητ.	βαθύ	βαθιά	βαθύ	βαθιοί	βαθείς	βαθιά

ής, -ιά, -ί დაბოლოებიანი ზელსართავი სახელები

	მხ. რიცხვი			მრ. რიცხვი		
Ον.	σταχής	σταχιά	σταχί	σταχτιοί	σταχτιές	σταχιά
Γεν.	σταχτιου(-ή)	σταχτιάς	σταχτιού	σταχτιών	σταχτιών	σταχτιών
Αιτ.	σταχτή	σταχτιά	σταχί	σταχτιούς	σταχτιές	σταχτιά
Κλητ.	σταχτή	σταχτιά	σταχί	σταχτιοί	σταχτιές	σταχτιά

-ης, -α, -ικο დაბოლოებიანი ზელსართავი სახელები

	მხ. რიცხვი			მრ. რიცხვი		
Ον.	ζηλιάρης	ζηλιάρα	ζηλιάρικο	ζηλιάρηδες	ζηλιάρες	ζηλιάρικα
Γεν.	ζηλιάρη	ζηλιάρας	ζηλιάρικου	ζηλιάρηδων	(ζηλιάρων)	ζηλιάρικων
Αιτ.	ζηλιάρη	ζηλιάρα	ζηλιάρικο	ζηλιάρηδες	ζηλιάρες	ζηλιάρικα
Κλητ.	ζηλιάρη	ζηλιάρα	ζηλιάρικο	ζηλιάρηδες	ζηλιάρες	ζηλιάρικα

-ης, -ης, -ες დაბოლოებიანი ზელსართავი სახელები

	მხ. რიცხვი			მრ. რიცხვი		
Ον.	συεχής	συεχής	συεχές	συεχείς	συεχείς	συεχή
Γεν.	συεχούς(-ή)	συεχούς	συεχούς	συεχών	συεχών	συεχών
Αιτ.	συεχή	συεχή	συεχές	συεχείς	συεχείς	συεχή
Κλητ.	συεχή	συεχή	συεχές	συεχείς	συεχείς	συεχή

ειδιαφέρων, -ουσα, -ον დაბოლოებიანი ზელსართავი სახელები

	მხ. რიცხვი			მრ. რიცხვი		
Ον.	ειδιαφέρων	ειδιαφέρουσα	ειδιαφέρων	ειδιαφέρουτες	ειδιαφέρουσες	ειδιαφέρουτα
Γεν.	ειδιαφέρουτος	ειδιαφέρουσας	ειδιαφέρουτος	ειδιαφερότων	ειδιαφερουσών	ειδιαφερότων
Αιτ.	ειδιαφέρουτα	ειδιαφέρουσα	ειδιαφέρων	ειδιαφερότες	ειδιαφερουσες	ειδιαφέρουτα
Κλητ.	ειδιαφέρων	ειδιαφέρουσα	ειδιαφέρων	ειδιαφερότες	ειδιαφερουσες	ειδιαφέρουτα

მეღსართავი πολύς, πολλή, πολύ

	მხ. რიცხვი			მრ. რიცხვი		
Ον.	πολύς	πολλή	πολύ	πολλοί	πολλές	πολλά
Γεν.	—	πολλής	—	πολλών	πολλών	πολλών
Αιτ.	πολύ	πολλή	πολύ	πολλούς	πολλές	πολλά
Κλητ.	—	—	—	(πολλοί)	(πολλές)	(πολλά)

ნაცვალსახელები

პირის ნაცვალსახელები

მხ. რიცხვი

	ძლიერი	სუსტი	ძლიერი	სუსტი	ძლიერი	სუსტი
სახ.	εγώ	—	εσύ	—	αυτός, -ή, -ό	τος τη
ნათ.-მიც.	εμένα	μου	εσένα	σου	αυτού, -ής, -ού	του της
ბრალ.	εμένα	με	εσένα	σε	αυτόν, -ή(ν), -ό	τον τη(ν)
წოდ.	--	--	εσύ	--	-- -- --	-- -- --

მრ. რიცხვი

	ძლიერი	სუსტი	ძლიერი	სუსტი	ძლიერი	სუსტი
სახ.	εμείς	--	εσείς	--	αυτοί, -ές, -ά	τοι τες τα
ნათ.-მიც.	εμάς	μας	εσάς	σας	αυτών, -ών, -ών	τους τους τους
ბრალ.	εμάς	μας	εσάς	σας	αυτούς, -ές, -ά	τους τις(τες) τα
წოდ.	--	--	εσείς	--	-- -- --	-- -- --

კუთვნილებითი ნაცვალსახელები (სუსტი ფორმები)

მხ. რ.	მრ. რ.
μου	μας
σου	σας
του / της / του	τους

უკუქცევითი ნაცვალსახელი ο εαυτός μου...

Ον.	ο εαυτός	μου / σου / του / της / του / μας / σας / τους
Γεν.	του εαυτού	μου / σου / του / της / του / μας / σας / τους
Αιτ.	τον εαυτό	μου / σου / του / της / του / μας / σας / τους

გმნა

პირველი უღლება

მოქმედებითი გვარი

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΥΝΕΧΗΣ
თხრობითი ქილქ	ντύνω ντύνεις ντύνει ντύνουμε ντύνετε ντύνουν(ε)	έντυνα έντυνες έντυσε ντύναμε ντύνατε έντυναν	έντυσα έντυσες έντυσε ντύσαμε ντύσατε έντυσαν	θα ντύνω θα ντύνεις θα ντύνει θα ντύνουμε θα ντύνετε θα ντύνουν(ε)
აპეშირებითი ქილქ	να ντύνω να ντύνεις να ντύνει να ντύνουμε να ντύνετε να ντύνουν		να ντύσω να ντύσεις να ντύσει να ντύσουμε να ντύσετε να ντύσουν	
ბრძანებითი ქილქ	ντύνε ντύνετε		ντύσε ντύσετε	
მიმდევრება	ντύνοντας			

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΑΠΛΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΤΕΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
θα ντύσω θα ντύσεις θα ντύσει	έχω ντύσει έχεις ντύσει έχει ντύσει	είχα ντύσει είχες ντύσει είχε ντύσει	θα έχω ντύσει θα έχεις ντύσει θα έχει ντύσει
θα ντύσουμε θα ντύσετε θα ντύσουν	έχουμε ντύσει έχετε ντύσει έχουν ντύσει	είχαμε ντύσει είχατε ντύσει είχαν ντύσει	θα έχουμε ντύσει θα έχετε ντύσει θα έχουν ντύσει
	να έχω ντύσει να έχεις ντύσει να έχει ντύσει να έχουμε ντύσει να έχετε ντύσει να έχουν ντύσει		
	(να έχεις ντύσει) (να έχετε ντύσει)		
	έχοντας ντύσει		

პირველი ულგება

ენებთან გვარი

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΥΝΕΧΗΣ
თხრობითი კილ	ντύνομαι ντύνομαι ντύνεται ντυνόμαστε ντύνεστε ντύνονται	ντυνόμουν ντυνόσουν ντυνόταν	ντύθηκα ντύθηκες ντύθηκε ντυθήκαμε ντυθήκατε ντύθηκαν(ε)	θα ντύνομαι θα ντύνομαι θα ντύνεται θα ντυνόμαστε θα ντύνεστε θα ντύνονται
კავშირებითი კილ	να ντύνομαι να ντύνομαι να ντύνεται να ντυνόμαστε να ντύνεστε να ντύνονται		να ντυθώ να ντυθείς να ντυθεί να ντυθούμε να ντυθείτε να ντυθούν	
ბრძანებითი კილ	να ντύνομαι να ντύνεστε		ντύσου ντυθείτε	
გიჟლოება				

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΑΠΛΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΤΕΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
θα ντυθῶ θα ντυθείς θα ντυθεί	έχω ντυθεί έχεις ντυθεί έχει ντυθεί	είχα ντυθεί είχες ντυθεί είχε ντυθεί	θα έχω ντυθεί θα έχεις ντυθεί θα έχει ντυθεί
θα ντυθούμε θα ντυθείτε θα ντυθούν(ε)	έχουμε ντυθεί έχετε ντυθεί έχουν ντυθεί	είχαμε ντυθεί είχατε ντυθεί είχαν ντυθεί	θα έχουμε ντυθεί θα έχετε ντυθεί θα έχουν ντυθεί
	να έχω ντυθεί να έχεις ντυθεί να έχει ντυθεί να έχουμε ντυθεί να έχετε ντυθεί να έχουν ντυθεί		
	(να έχεις ντυθεί) (να έχετε ντυθεί)		
	ντυμένος		

მეორე ულლება

ა ფუძიანი მძნები

მოქმედებითი გვარი

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΥΝΕΧΗΣ
სხრობითი კოლქ	ρωτώ /-άω ρωτάς ρωτά /-άει ρωτούμε /-άμε ρωτάτε ρωτούν(ε) /-άνε	ρωτούσα ρωτούσες ρωτούσε ρωτούσαμε ρωτούσατε ρωτούσαν(ε)	ρώτησα ρώτησες ρώτησε ρωτήσαμε ρωτήσατε ρώτησαν	θα ρωτώ /-άω θα ρωτάς θα ρωτά /-άει θα ρωτούμε /-άμε θα ρωτάτε θα ρωτούν /-άνε
კანონობითი კოლქ	να ρωτώ /-άω να ρωτάς να ρωτά /-άει να ρωτούμε /-άμε να ρωτάτε να ρωτούν(ε) /-άνε		να ρωτήσω να ρωτήσεις να ρωτήσει να ρωτήσουμε να ρωτήσετε να ρωτήσουν	
ბრძანებითი კოლქ	ρώτα ρωτάτε		ρώτησε ρωτήστε	
მიმდევრება	ρωτώντας			

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΑΠΛΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΤΕΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
θα ρωτήσω θα ρωτήσεις θα ρωτήσει	έχω ρωτήσει έχεις ρωτήσει έχει ρωτήσει	είχα ρωτήσει είχες ρωτήσει είχε ρωτήσει	θα έχω ρωτήσει θα έχεις ρωτήσει θα έχει ρωτήσει
θα ρωτήσουμε θα ρωτήσετε θα ρωτήσουν	έχουμε ρωτήσει έχετε ρωτήσει έχουν ρωτήσει	είχαμε ρωτήσει είχατε ρωτήσει είχαν ρωτήσει	θα έχουμε ρωτήσει θα έχετε ρωτήσει θα έχουν ρωτήσει
	να έχω ρωτήσει να έχεις ρωτήσει να έχει ρωτήσει να έχουμε ρωτήσει να έχετε ρωτήσει να έχουν ρωτήσει		
	(να έχεις ρωτήσε) (να έχετε ρωτήσει)		
	έχοντας ρωτήσει		

მეორე ულგება

ა ფუძიანი მძნება

უნებოთი გვარი

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΥΝΕΧΗΣ
თხრობითი კოლქ	<p>ρωτιέμαι ρωτιέσαι ρωτιέται</p> <p>ρωτιόμαστε ρωτιέστε ρωτιούνται</p>	<p>ρωτιόμουν ρωτιόσουν ρωτιόταν</p> <p>ρωτιόμαστε ρωτιόσαστε ρωτιόνταν/-ιούνταν</p>	<p>ρωτήθηκα ρωτήθηκες ρωτήθηκε</p> <p>ρωτηθήκαμε ρωτηθήκατε ρωτήθηκαν</p>	<p>θα ρωτιέμαι θα ρωτιέσαι θα ρωτιέται</p> <p>θα ρωτιόμαστε θα ρωτιέστε θα ρωτιούνται</p>
კავშირებითი კოლქ	<p>να ρωτιέμαι να ρωτιέσαι να ρωτιέται</p> <p>να ρωτιόμαστε να ρωτιέστε να ρωτιούνται</p>		<p>να ρωτηθώ να ρωτηθείς να ρωτηθεί</p> <p>να ρωτηθούμε να ρωτηθείτε να ρωτηθούν</p>	
ბრძანებითი კოლქ	<p>να ρωτιέσαι</p> <p>να ρωτιέστε</p>		<p>ρωτήσου</p> <p>ρωτηθείτε</p>	
მიმღებობა				

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΑΠΛΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΤΕΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
<p>θα ρωτηθῶ θα ρωτηθῆίς θα ρωτηθῆί</p> <p>θα ρωτηθούμε θα ρωτηθείτε θα ρωτηθούν</p>	<p>ἔχω ρωτηθῆί ἔχεις ρωτηθῆί ἔχει ρωτηθῆί</p> <p>ἔχουμε ρωτηθῆί ἔχετε ρωτηθῆί ἔχουν ρωτηθῆί</p>	<p>εἶχα ρωτηθῆί εἶχες ρωτηθῆί εἶχε ρωτηθῆί</p> <p>εἶχαμε ρωτηθῆί εἶχατε ρωτηθῆί εἶχαν ρωτηθῆί</p>	<p>θα ἔχω ρωτηθῆί θα ἔχεις ρωτηθῆί θα ἔχει ρωτηθῆί</p> <p>θα ἔχουμε ρωτηθῆί θα ἔχετε ρωτηθῆί θα ἔχουν ρωτηθῆί</p>
	<p>να ἔχω ρωτηθῆί να ἔχεις ρωτηθῆί να ἔχει ρωτηθῆί</p> <p>να ἔχουμε ρωτηθῆί να ἔχετε ρωτηθῆί να ἔχουν ρωτηθῆί</p>		
	<p>(να ἔχεις ρωτηθῆί)</p> <p>(να ἔχετε ρωτηθῆί)</p>		
	<p>ρωτημένος</p>		

მეორე ულგბა

ε ფუძიანი მზნები

მოქმედებითი გვარი

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΛΟΡΙΣΤΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΥΝΕΧΗΣ
შხრცხობი ქილქ	καλῶ καλείς καλεί καλούμε καλείτε καλούν(ε)	καλοῦσα καλοῦσες καλοῦσε καλούσαμε καλούσατε καλούσαν(ε)	κάλεσα κάλεσες κάλεσε καλέσαμε καλέσατε κάλεσαν	θα καλῶ θα καλείς θα καλεί θα καλούμε θα καλείτε θα καλούν(ε)
ქაშხობი ქილქ	να καλῶ να καλείς να καλεί να καλούμε να καλείτε να καλούν(ε)		να καλέσω να καλέσεις να καλέσει να καλέσουμε να καλέσετε να καλέσουν	
ბრცხობი ქილქ	να καλείς καλείτε		κάλεσε καλέστε	
მობჯილა	καλώντας			

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΑΠΛΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΤΕΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
θα καλέσω θα καλέσεις θα καλέσει	έχω καλέσει έχεις καλέσει έχει καλέσει	είχα καλέσει είχες καλέσει είχε καλέσει	θα έχω καλέσει θα έχεις καλέσει θα έχει καλέσει
θα καλέσουμε θα καλέσετε θα καλέσουν	έχουμε καλέσει έχετε καλέσει έχουν καλέσει	είχαμε καλέσει είχατε καλέσει είχαν καλέσει	θα έχουμε καλέσει θα έχετε καλέσει θα έχουν καλέσει
	να έχω καλέσει να έχεις καλέσει να έχει καλέσει να έχουμε καλέσει να έχετε καλέσει να έχουν καλέσει		
	(να έχεις καλέσει) (να έχετε καλέσει)		
	έχοντας καλέσει		

მეორე ულვა

ე ფუძის მხედა

ენეძისა ჯარი

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΣΥΝΕΧΗΣ
მხეძე კოსე	καλούμαι καλείσαι καλείται καλούμαστε καλείστε καλούνται	καλούμουν καλούσουν καλούνται καλούμαστε καλούσατε καλούνται	καλέστηκε καλέστηκες καλέστηκε καλεστήκαμε καλεστήκατε καλέστηκαν	θα καλούμαι θα καλείσαι θα καλείται θα καλούμαστε θα καλείστε θα καλούνται
კახეძე კოსე	να καλεστώ να καλεστείς να καλεστεί να καλεστούμε να καλεστείτε να καλεστούν		να έχω καλεστεί να έχεις καλεστεί να έχει καλεστεί να έχουμε καλεστεί να έχετε καλεστεί να έχουν καλεστεί	
ბრძანეძე კოსე	να καλείσαι να καλείστε		καλέσου καλεστείτε	
მხეძე				

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΑΠΛΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΤΕΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
θα καλεστώ θα καλεστείς θα καλεστεί	έχω καλεστεί έχεις καλεστεί έχει καλεστεί	είχα καλεστεί είχες καλεστεί είχε καλεστεί	θα έχω καλεστεί θα έχεις καλεστεί θα έχει καλεστεί
θα καλεστούμε θα καλεστείτε θα καλεστούν	έχουμε καλεστεί έχετε καλεστεί έχουν καλεστεί	είχαμε καλεστεί είχατε καλεστεί είχαν καλεστεί	θα έχουμε καλεστεί θα έχετε καλεστεί θα έχουν καλεστεί
	να έχω καλεστεί να έχεις καλεστεί να έχει καλεστεί να έχουμε καλεστεί να έχετε καλεστεί να έχουν καλεστεί		
	(να έχεις καλεστεί) (να έχετε καλεστεί)		
	καλεσμένος		

Թողթղջըծառս

ՅՅԹՐՈ

	είμαι	έχω	λέ(γ)ω	ακού(γ)ω
Ενεστώτας	είμαι	έχω	λέ(γ)ω	ακού(γ)ω
Παρατατικός	ήμουν	είχα	έλεγα	άκου(γ)α
Αόριστος	—	—	είπα	άκουσα
Μέλλοντας				
Συνεχής	θα είμαι	θα έχω	θα λέ(γ)ω	θα ακού(γ)ω
Απλός	—	—	θα πω	θα ακούσω
Υποτακτική				
Συνεχής	να είμαι	να έχω	να λέω	να ακού(γ)ω
Απλή	—	—	να πω	να ακούσω
Παρακείμενος	—	—	έχω πει	έχω ακούσει
Υπερσυντέλικος	—	—	είχα πει	είχα ακούσει
Τετελεσμένος				
Μέλλοντας	—	—	θα έχω πει	θα έχω ακούσει
Προστακτική				
Συνεχής	(να είσαι)	έχε	λέγε	άκου
	(να είστε)	έχετε	λέτε (λέγετε)	ακούτε
Απλή	—	—	πες	άκουσε
	—	—	πέστε (πείτε)	ακούστε
Μετοχή	όντας	έχοντας	λέ(γ)οντας	ακού(γ)οντας

ՅԵԴՈՍՈ ՅՅԹՐՈ

Ενεστώτας	—	—	λέγομαι	ακού(γ)ομαι
Παρατατικός	—	—	λεγόμουν	ακου(γ)όμουν
Αόριστος	—	—	ειπώθηκα	ακούστηκα
Μέλλοντας				
Συνεχής	—	—	θα λέγομαι	θα ακού(γ)ομαι
Απλός	—	—	θα ειπωθώ	θα ακουστώ
Υποτακτική				
Συνεχής	—	—	να λέγομαι	να ακού(γ)ομαι
Απλή	—	—	να ειπωθώ	να ακουστώ
Παρακείμενος	—	—	έχω ειπωθεί	έχω ακουστεί
Υπερσυντέλικος	—	—	είχα ειπωθεί	είχα ακουστεί
Τετελεσμένος				
Μέλλοντας	—	—	θα έχω ειπωθεί	θα έχω ακουστεί
Προστακτική				
Συνεχής	—	—	(να λέγεσαι)	ας ακού(γ)εσαι
	—	—	(να λέγεστε)	ας ακού(γ)εστε
Απλή	—	—	ας ειπωθείς	ακούσου
	—	—	ας ειπωθείτε	ακουστείτε
Μετοχή	—	—	ειπωμένος, -η, -ο (λεγόμενος, -μένη, -όμενο)	ακουσμένος, -η, -ο

მოქმედობის
გვარი

	πάω	κλαίω	καί(γ)ω	φταίω
Ενεστώτας	πάω	κλαί(γ)ω	καί(γ)ω	φταίω
Παρατατικός	πήγαινα	έκλαιγα	έκαι(γ)α	έφται(γ)α
Αόριστος	πήγα	έκλαψα	έκαψα	έφταιξα
Μέλλοντας				
Συνεχής	θα πηγαίνω	θα κλαί(γ)ω	θα καί(γ)ω	θα φταί(γ)ω
Απλός	θα πάω	θα κλάψω	θα κάψω	θα φταιξω
Υποτακτική				
Συνεχής	να πηγαίνω	να κλαί(γ)ω	να καί(γ)ω	να φταί(γ)ω
Απλή	να πάω	να κλάψω	να κάψω	να φταιξω
Παρακείμενος	έχω πάει	έχω κλάψει	έχω κάψει	έχω φταιξει
Υπερσυντέλικος	είχα πάει	είχα κλάψει	είχα κάψει	είχα φταιξει
Τετελεσμένος				
Μέλλοντας	θα έχω πάει	θα έχω κλάψει	θα έχω κάψει	θα έχω φταιξει
Προστακτική				
Συνεχής	πηγαίνε	κλαίγε	καίγε	φταίγε
	πηγαίνετε	κλαίγετε	καίτε	φταίτε
Απλή	(άντε)	κλάψε	κάψε	φταίξε
	—	κλάψτε	κάψτε	φταίξ(ε)τε
Μετοχή	πηγαίνοντας	κλαί(γ)οντας	καί(γ)οντας	φταί(γ)οντας

ვნδობის გვარი

Ενεστώτας	—	κλαί(γ)ομαι	καίγομαι	—
Παρατατικός	—	κλαιγόμεν	καί(γ)όμεν	—
Αόριστος	—	κλαύτηκα	κάηκα	—
Μέλλοντας				
Συνεχής	—	θα κλαίω	θα καί(γ)ομαι	—
Απλός	—	θα κλαφτώ	θα καώ	—
Υποτακτική				
Συνεχής	—	να κλαίω	να καί(γ)ομαι	—
Απλή	—	να κλαφτώ	να καώ	—
Παρακείμενος	—	έχω κλαφτεί	έχω καεί	—
Υπερσυντέλικος	—	είχα κλαφτεί	είχα καεί	—
Τετελεσμένος				
Μέλλοντας	—	θα έχω κλαφτεί	θα έχω καεί	—
Προστακτική				
Συνεχής	—	—	[καί(γ)ου	—
	—	—	καί(γ)εστε]	—
Απλή	—	κλάψου	κάψου	—
	—	κλαφτείτε	καείτε	—
Μετοχή	—	κλαμμένος, -η, -ο	καμένος, -η, -ο	—

არაწვებობი	შეხვეობი	ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ	ΜΕΤΟΧΗ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ		
ανεβαίνω	ανέβηκα	—	ανεβασμένος, -η, -ο
ανήκω	ανήκα	—	—
αρέσω	άρεσα	—	—
αφήνω	άφησα	αφέθηκα	αφημένος, -η, -ο
βάζω	έβαλα	βάληθα	βαλμένος, -η, -ο
βγάζω	έβγαλα	βγάλθηκα	βγαλμένος, -η, -ο
βγαίνω	βγήκα	—	βγαλμένος, -η, -ο
βλέπω	είδα	ειδώθηκα	ιδωμένος, -η, -ο
βρέχω	έβρεξα	βράχηκα	βρε(γ)μένος, -η, -ο
βρίσκω	βρήκα	βρέθηκα	βρεμένος, -η, -ο
γίνομαι	έγινα	γίνηκα	γινωμένος, -η, -ο (γινόμενος)
διδάσκω	δίδαξα	διδάχθηκα	διδαγμένος, -η, -ο
δίνω	έδωσα, έδωκα	δόθηκα	δο(σ)μένος, -η, -ο
εγκατασταίνω (εγκαθιστώ)	εγκατάστησα (εγκατέστησα)	εγκαταστάθηκα	εγκαταστημένος, -η, -ο
επιστρέφω	επέστρεψα	επιστράφηκα	—
έρχομαι	ήρθα (ήλθα)	—	ερχόμενος, -η, -ο
εύχομαι	—	ευχήθηκα	—
θέλω	θέλησα	—	θελμένος, -η, -ο
θυμάμαι	—	θυμήθηκα	—
κάθομαι	κάθισα	(έκατσα)	καθισμένος, -η, -ο
καί(γ)ω	έκαψα	κάηκα	καμένος, -η, -ο
κάνω	έκανα (έκανα)	—	καμωμένος, -η, -ο
καταλαβαίνω	κατάλαβα	—	—
καταστρέφω	κατάστρεψα	καταστραφηκα	καταστραμμένος, -η, -ο
κατεβαίνω	κατέβηκα	—	κατεβασμένος, -η, -ο
κλαίω	έκλαψα	κλαύθηκα	κλαμένος, -η, -ο
κοιμάμαι	—	κοιμήθηκα	κοιμισμένος, -η, -ο
λέ(γ)ω	είπα	ειπώθηκα	ειπωμένος, -η, -ο
λοιπάμε	—	λοιπιθηκα	λοιπιμένος, -η, -ο
μαθαίνω	έμαθα	μαθεύτηκα	μαθημένος, -η, -ο
μεθώ	μέθυσα	—	μεθυσμένος, -η, -ο
μείνω	έμεινα	—	—

μετατρέπω	μετάτρεψα	μετατράπηκα	—
μπαίνω	μπήκα	—	μπασμένος, -η, -ο
μπορώ	μπόρεσα	—	—
ντρέπομαι	—	ντράπηκα	—
παίρω	πήρα	πάρθηκα	παρμένος, -η, -ο
περιμένω	περίμενα	—	—
περνώ	πέρασα	περάστηκα	περασμένος
πέφτω	έπεσα	—	πεσμένος, -η, -ο
πηγαίνω (πάω)	πήγα	—	πηγεμένος, -η, -ο
πίνω	ήπια	πιώθηκα	πιωμένος, -η, -ο
πλένω (πλύνω)	έπλυνα	πλύθηκα	πλυμένος, -η, -ο
προκαλώ	προκάλεσα	προκλήθηκα	—
σέβομαι	—	σεβάστηκα	—
στέκομαι	—	στάθηκα	—
στέλλω	έστειλα	στάληκα	σταλμένος, -η, -ο
στρέφω	έστρεψα	στράφηκα	στραμμένος, -η, -ο
σωπαίνω (σιωπώ)	σώπασα	(σιωπήθηκα)	σωπασμένος, -η, -ο
τρέφω	έθρεψα	τράφηκα	θρεμμένος, -η, -ο
τρέχω	έτρεξα	—	—
τρών(γω)	έφαγα	φαγώθηκα	φαγωμένος, -η, -ο
υπόσχομαι	—	υποσχέθηκα	υποσχεμένος, -η, -ο
υπάρχω	υπήρξα	—	—
φαίνομαι	—	φάνηκα	—
φέρνω	έφερα	φέρθηκα	φερμένος, -η, -ο
φεύγω	έφυγα	—	—
φοβάμαι	—	φοβήθηκα	φοβισμένος
φορώ	φόρεσα	φορέθηκα	φορεμένος, -η, -ο
φταί(γ)ω	έφταιξα	—	—
χαίρομαι (χαίρω)	—	χάρηκα	χαρούμενος, -η, -ο
χαλ(ν)ώ	χάλασα	—	χαλασμένος, -η, -ο

ბერძნულ-ქართული ლექსიკონი

A

αβγό το - კვერცხი
 αγαθή το - სიკეთე//კეთილდღეობა
 //დოღლათი, ქონება
 άγαλμα το - ქანდაკება
 αγάπη η - სიყვარული
 αγαπώ (α) - მიყვარს
 αγχείο το - ქილა, ქოთანნი
 άγγελος ο - ანგელოზი
 Αγγλία η - ინგლისი
 Αγγλίδα η - ინგლისელი (მდედრ.)
 αγγικά τα - ინგლისური ენა
 Άγγελος ο - ინგლისელი (მამრ.)
 αγιάζι το - დილის ან საღამოს სი-
 გრილეუ//ჭირხლი, თრთვილი
 άγιος ο - წმინდანი
 αγάθι το - ეკალი
 αγκαλιά η - მოხვევა, ჩახუტება
 αγκύες οι - კვადრაგული ფრჩხილე-
 ბი
 αγνώριστος, -η, -ο - ძნელადსაცნო-
 ბი//უცხო
 άγιος, -η, -ο - უნაყოფო
 αγορά η - ბაზარი//აგორა, ძვ. საბერძ-
 ნეთში აღვლილი აკროპოლისის
 ძირში, სადაც სახალხო კრება იმა-
 რთებოდა
 αγοράζω - ვყიდულობ
 αγοραστής ο - მყიდველი, მუშგარი
 αγόρι το - ბიჭი
 αγριειά η - ველური მეთისხილი

αγριοκάτσικο το - ველური თხა
 αγაγή η - აღზრდა/სწავლება//წრთე-
 ნა
 αγώνας ο - ბრძოლა, ორთაბრძოლა/
 /შეჯიბრება, ასპარეზობა
 αγασία η - შფოთვა, დეღვა//კინი
 αγασίζομαι - ვიბრძვი
 άδειος, -α, -ο - თავისუფალი; ცარიე-
 ლი
 αδελφή η - და
 αδελφια τα - და-ძმა
 αδελφός ο - ძმა
 αδίκημα το - დანაშაული//შეცდომა/
 /უსამართლობა
 αδύνατος, -η, -ο - სუსტი//გამხდარი
 //შუუძლებელი
 αειθαλής, -ής, -ές - მარადმწვანე
 αέρας ο - ჰაერი//ქარი
 αεροδρόμιο το - აეროპორტი
 αεροπλάνο το - თვითმფრინავი
 αήδης το - ბუღბუღი
 Αθήνα η - ათენი
 Αθηναία η - ათენელი (მდედრ.)
 αθηναϊκός, -ή, -ό - ათენისა, ათენური
 αθλητής ο - ათლეგი//სპორტმენი
 Αιγύπτια η - ეგვიპტელი (მდედრ.)
 Αιγύπτιος ο - ეგვიპტელი (მამრ.)
 Αίγυπτος η - ეგვიპტე
 αίθουσα η - დარბაზი//აკადემიკონია
 αίμα το - სისხლი
 αισθάνομαι - ვგრძნობ
 αίσιας ο - საუკუნე

αιώνιος, -ა, -ო - საუკუნო, სამარად-
ისო, სამუდამო
ακίνητος, -ი, -ο - უძრავი, უმოძრაო,
ურყევი/წყნარი, მშვიდი
άκλιτος, -ი, -ο - უბრუნველი
ακμή η - აყვავება/აღმავლობა
ακόλουθος, -ი, -ο - მომდევნო, შემდე-
გი
ακόμα - ჯერ კიდევ, კიდევ
ακόμη = ακόμα
ακού(γ)α - მესმის
ακουμπά (α) - ვეყრდნობი, ვეყულები
ακούραστα - დაუღალავად
άκρη η - კიდე, ნაპირი
ακριβά - ძვირად
ακριβής, -ής, -ές - ზუსტი
ακριβός, -ή, -ό - ძვირი
ακριβώς - ზუსტად, სწორედ
ακροατής ο - მსმენელი
ακρογιαλιά η - ზღვის ნაპირი, სანა-
პირო
Ακρόπολη η - აკროპოლისი
ακρωτήριο το - კონცხი
ακτή η - ნაპირი, სანაპირო
αλήθεια η - სიმართლე, ჭეშმარიტება
αληθινός, -ή, -ό - ნამდვილი//ბუნე-
ბრივი
αλλά - მაგრამ
αλλαγή η - ცვლილება
αλλάζω - ვცვლი
αλλιώς - სხვაგვარად
αλλιώς = αλλιώς
αλλοίωσω - გარდავქმნი, გადავაკეთებ
άλλος ο - სხვა, მეორე
άλλος, -ი, -ο - სხვა, მეორე
άλλοτε - ოდესმე, ოდესღაც//სხვა
დროს, ადრე
αλλού - სხვაგან
άλογο το - ცხენი

άμμος ο, η - ქვიშა
αμελής, -ής, -ές - დაუღევარი
άμεμπτος, -ი, -ο - უმწიკლო, უმაღო
Αμερικανίδα η (Αμερικάνα) - ამე-
რიკელი (მდედრ.)
Αμερικανός ο (Αμερικάνος) - ამე-
რიკელი (მამრ.)
Αμερική η - ამერიკა
αμέσως - მაშინვე, უმაღვე
αμμουδερός, -ή, -ό - ქვიშიანი, ქვიშო-
ვანი
αμμουδία η - ქვიშიანი ნაპირი//პლა-
ჟი
αμπέλι το - ვენახი
αν - თუ, თუკი
αν και - თუმც
ανάβασις η = ανάβαση η - აღმავლო-
ბა, ასვლა ზესვლა
ανάβα - ვანთებ
αναγγέλω = αναγγέλλω (აორ. ανή-
γγειλα) - ვაგყობინებ, ვაუწყებ
ανάγκη η - საჭიროება
ανάγκωση η - კითხვა
ανάζητώ (α) - ვებებ, ვეძიებ
ανακαλύπτω - აღმოვაჩენ
ανακηρύσσω (ττω) - ვაცხადებ, წარ-
მოვთქვამ
ανακοινώνω - ვაცხადებ
ανάκτορο το - სასახლე
ανάλογος, -ი, -ο - ანალოგიური, შე-
საბამისი, შესაგვეისი
ανάμεσα - შორის
ανάμνηση η - მოგონება
αναπάντεχα - მოულოდნელად
ανάπτυξη η - განვითარება
αναπτύσσομαι - ვვითარდები
αναπτύσσω - ვავითარებ
ανασκαφή η - გათხრა
ανατολή η - აღმოსავლეთი

ανατολικά - აღმოსავლეთით
 ανατολικός, -ή, -ό - აღმოსავლეთისა,
 აღმოსავლური
 αναφέρω - მოვუთხრობ, ვუამბობ//
 მოვიხსენიებ
 αναφορικός, -ή, -ό - მიმართებითი
 (ნაცვალსახელი)
 αναχαρά(ε) - მიეჭმეზავრები, გავლივარ
 ανδρείος, -εία, -ο - მამაცი, სახელო-
 ვანი, გმირული
 ανεβασμένος, -η, -ο - აყვანილი, აგა-
 ნილი. დასმული, დადგმული
 άνεμος ο - ქარი
 ανεξάρτητος, -η, -ο - დამოუკიდებე-
 ლი
 ανήκα - ვეკუთვნი
 ανήσυχος, -η, -ο - მოუსვენარი, დაუღე-
 გარი//მშფოთვარე
 ανήσυχ(ε) - განვიცილი, ველეავ
 ανήφορος η - აღმართი
 άνθι το (άνθος το) - ყვავილი
 ανθίζω - ვყვავი
 ανθισμένος, -η, -ο - აყვავილებული,
 აყვავებული, გაფურჩქნული
 ανθόκηπος ο - ყვავილების ბაღი
 άνθραπος ο - აღამიანი
 ανθραπόττητα η - კაცობრიობა
 ανίσως - აქ: თუკი, თუ
 ανοίγω - ვხსნი, ვაღებ
 ανοικοδομώ(ε) - ავაგებ, განვაახლებ,
 აღვადგენ
 άνοιξη η - გაზაფხული
 ανοιξιάτικος, -η, -ο - გაზაფხულის,
 საგაზაფხულო
 ανοιχτός, -ή, -ό - ღია//ღია ფერისა,
 ბაცი
 ανταμύσω - ვხვდები (ვინმეს)
 ανταμύσση η - შეხვედრა
 αντάξιός, -α, -ο (μου, σου . . .) - ღირ-

სი, ღირსეული
 ανάρτης ο - აქ: მეამბოხე
 άντε - აბა! მოდი ...
 αντί - მაგიერ, მაგივრად, ნაცვლად
 //არამედ
 αντίθετα - საწინააღმდეგოდ, პირი-
 ქით
 αντίλαλος ο - ექო, გამოძახილი
 αντίπαλος ο - მოწინააღმდეგე, მგერი
 άντρας ο - კაცი//ქმარი
 αντανυσμία η - ნაცვალსახელი
 άνω - ზედა
 αξίζω - ვღირვარ
 αξιόθεάτα τα - ღირსშესანიშნავი
 აღვილები
 άξιος, -α, -ο - ღირსეული//კარგი,
 მოხერხებული, დახელოვნებული
 αξίωμα το - თანამდებობა
 άριστος, -η, -ο - განუსაზღვრელი,
 განუსაზღვრელობითი
 απαγορεύω - ვკრძალავ, აღვკვეთ
 απαλός, -ή, -ό - ნაზი, რბილი
 απάνω = επάνω
 απάντηση η - პასუხი
 απαντώ (α) - ვპასუხობ
 απαρέμφατο το - გრამ. განუსაზღვ-
 რელი ფორმა
 απασχολημένος, -η, -ο - დაკავებული
 απασχόληση η - საქმიანობა, დასა-
 ქმებულობა, ხელობა
 απελευθερώσση η - გათავისუფლება
 απέναντι - პირდაპირ, მოპირდაპირე
 მხარეს
 απέραντος, -η, -ο - უსაზღვრო, ვეება,
 უშველებელი, თვალუწვედნელი
 απεργός ο, η - გაფიცული, გაფიცვის
 მონაწილე
 απεσταλμένος ο - წარგზავნილი, მო-
 ციქული, წარმომადგენელი

απλά - მარტივად, უბრალოდ
 απλός, -ή, -ό - მარტივი, უბრალო//
 გრამ. სრული
 απλωμένος, -η, -ο - გა(ლა)შლილი
 απλώσιμα - გადაეშლი, გაეშლი//ვაერ-
 ცელებ, მოუფენ
 από - -დან (თანდ.)
 απόγευμα το - დღის მეორე ნახე-
 ვარი, შუადღის შემდგომი პერიო-
 დი
 απόδοση η - დაბრუნება, მიგება//ვა-
 ღაცემა, გაღმოსემა, შესრულება,
 ინტერპრეტაცია
 αποκρία η - ალების ღამე, დაურწყება
 αποκρίομαι - ვპასუხობ
 αποκτός (α) - ვიძენ, მოვიპოვებ, მულო-
 ბელი ვხდები
 απολαμβάνω - ვტკებები, განცხრომაში
 ვარ
 Απόλλωνας ο - აპოლონი
 απόλυτος, -η, -ο - აბსოლუტური
 απομακρύνω - ვშორდები
 απομωσμένος, -η, -ο - განმარტო-
 ბული, განცალკევებული, იზო-
 ლირებული//მყულრო
 αποσιπητικά τα - მრავალწერტილი
 απόσπασμα το - ნაწყვეტი
 απόσταση η - მანძილი, დისტანცია
 αποτέλεσμα το - შედეგი
 αποτελώ (ε) - შევადგენ//წარმოვაღ-
 ვენ
 αποτυπώνω - ანაბეჭდს ვიღებ//აღებუ-
 ჭლავ, ავსახავ
 απόφαση η - გადაწყვეტილება
 αποφασίζω - (გადა)ვწყვეტ
 αποφασιστικός, -ή, -ό - გადაწყვეტი
 αποχαιρετώ (α) - ვემშვიდობები
 απόψε - დღეს საღამოს
 απριλιτικός, -η, -ο - აპრილისა

Απρίλιος ο (Απρίλης) - აპრილი
 απρόσιτος, -η, -ο - მიუღწეველი, მი-
 უვალი, მიუწვდომელი
 άπτερος (άφτερος), -η, -ο - უფრო
 άραγε - ნუთუ, განა, ხომ
 αργά - გვიან/ნელა
 αργία η - გამოსახველი, დასვენებ-
 ის დღე
 αργότερα - მოგვიანებით
 αργά (ε) - ვიგვიანებ, ვაგვიანებ
 αρέσω - მოვწონვარ
 αρετή η - სიქველე/საგმირო საქმე
 άρθρο το - არტიკლი/სტატია
 αριθμητική η - არითმეტიკა
 αριθμός ο - რიცხვი//რაოდენობა
 αριστερά - მარცხნივ
 αρκετά - საკმაოდ
 αρκετός, -ή, -ό - საკმაოდ, საკმარისი
 αρκουδίνζα - ოთხით ვცოცავ, ღავბო-
 ბლავ
 άρνηση η - უარყოფა
 αρνητικός, -ή, -ό - უარყოფითი
 არσι το - ცხვარი//კრავი
 αριέμαι (ούμαι) - უარს ვამბობ//უარს
 ვიღებ
 άρτρο το - გუთანა
 αρραστίαρης, -α, -ικο - ავადმყოფუ-
 რი, სუსტი
 άρραστος, -η, -ο - ავადმყოფი
 αρχαίος -α, -ο - არქაული; უძველესი
 αρχαιότητα η - სიძველე, ანტიკურო-
 ბა, ანტიკური ეპოქა
 αρχή η - საწყისი, დასაწყისი
 αρχηγός ο - ბელადი, ლიდერი, მეთაუ-
 რი
 αρχίζω - ვიწყებ
 αρχιτέκτονας ο - არქიტექტორი,
 ხუროთმოძღვარი
 αρχύτερα - წინ, უწინ, წინათ, აღრე

ασανσέρ το - ლიფტი
 ασβέστης ο - კირი
 Ασία η - აზია
 άσκηση η - სავარჯიშო
 ασκά (€) - ვვარჯიშობ//ვაკეთებ, გან-
 ვახორციელებ
 ασπίδα η - ფარი
 ασπροντυμένος, -η, -ο - თეთრით
 მოსილი
 άσπρος, -η, -ο - თეთრი
 αστραφτερός, -ή, -ό - კაშკაშა, ელვა-
 რე
 αστυομικός ο - პოლიციელი
 ασύγκριτος, -η, -ο - შეუდარებელი
 ασύβητος, -η, -ο - დაუკავშირებელი,
 არამწყობრი
 άσχημα - ცუდად
 άσχημος, -η, -ο - ცუდი//უმნო, უღამ-
 აზო
 ασχολία η - საქმე, სამუშაო, დასაქმე-
 ბა
 απόφιος, -α, -ο - წმინდა, შეურევე-
 ლი//ნამღვილი//მთელი
 αττικός, -ή, -ό - ატიკური (ოლქი ცენ-
 გრ. საბერძნეთში)
 ατυχής, -ής, -ές = άτυχος
 άτυχος, -η, -ο - მარცხიანი, წარუმაგე-
 ბელი//უბედური, უიღბლო, უბედო
 αυγή η - განთიადი, ალიონი
 αυγούλα η - კნინობით-ალერსობი-
 თი ფორმა → αυγή
 Αύγουστος ο - აგვისტო
 αυλή η - ეზო
 αύριο - ხვალ
 αυστηρά - მკაცრად
 αυστηρός, -ή, -ό - მკაცრი
 Αυστραλή η - ავსტრალიელი
 (მღელღ.)
 Αυστραλία η - ავსტრალია

Αυστραλός ο - ავსტრალიელი (მამრ.)
 Αυστρία η - ავსტრია
 Αυστριακή η - ავსტრიელი (მღელღ.)
 Αυστριακός ο - ავსტრიელი (მამრ.)
 αυτή το - ყური
 αυτοί, -ές, -ά - ისინი (პირის ნაცვ.)
 //ესენი (ჩვენებ. ნაცვ.)
 αυτοκίνητο το - მანქანა
 αυτοκρατορία η - იმპერია
 αυτόματο το - ავტომატი
 αυτοπαθής, -ής, -ές - გრამ. უკუქცე-
 ითი
 αυτός, -ή, -ό - ის (პირის ნაცვ.)//ეს
 (ჩვენებ. ნაცვ.)
 αφάιρεση η - გამოკლება
 αφηγούμαι - მოვუთხრობ, ვყვები
 αφήσα - ვგოვებ
 αβυσός (€) - უხვად მაქვს//უხვად ვარ
 αφοβία η - უშიშრობა, შეუპოვრობა
 αφομοίωσα - ვიმსგავსებ, ვამსგავსებ//
 შევითვისებ
 αφού - რადგან
 Αφρικη η - აფრიკა
 αφρόντιστα - უპაგრონოდ, მრუნვის
 გარეშე
 Αχαιοί οι - აქაველები

B

βανίλα - ვაბიჯებ, დავაბიჯებ
 βάζω - ვლებ, ვათავსებ
 βαιθά - ღრმად
 βαθμιαίος, -α, -ο - თანდათანობითი,
 თანმიმღვერული
 βαθμός ο - გრადუსი //ლონე, ხარისხი/
 /გრამ ხარისხი
 βάθος το - სიღრმე
 βαθμικόκις, -η, -ο - მუქი წითელი,

ალისფერი
 βαθύς, -ιά, -ύ - ღრმა//მუქი (ფერი)
 βαλίτσα η - ჩემოდანი
 βάριβαρος, -η, -ο - ბარბაროსული, ვე-
 ლური
 βάριβαρος ο - ბარბაროსი
 βαριά - მძიმე
 βαρκάρης ο - მენავე
 βαρύς, -ιά, -ύ - მძიმე//ძნელი//ბო-
 ბოქარი, მძვინვარე
 βασικά τα - საფუძვლები
 βασικός, -η, -ο - ძირითადი, მთავარი
 βασίλειο το - სამეფო
 βασιλεύω - ვმეფობ
 βασιλιάς ο - მეფე, ხელმწიფე
 βάφτιση η - მონათვლა
 βάφα - ვლებავ
 βάψιμο το - შეღებვა
 βγάζω - გამომაქვს, გამოვართევ,
 ვაძრობ
 βγαίω - გა(მო)ვდივარ
 βέβαια - რა თქმა უნდა, უსათუოდ
 βέβαιος, -α, -ο - ღარწმუნებულნი//
 უსათუოდ
 βεβαίως = βέβαια
 βελουδέσιος, -α, -ο - ხავერდისა, ხავერ-
 დოვანი
 βιάζομαι - მეჩქარება
 βιαστικά - საჩქაროდ, სახელდახ-
 ელოდ. ჩქარა, აჩქარებით,
 სწრაფად//ნაჩქარევად
 βιβλίο το - წიგნი
 βιβλιοθήκη η - ბიბლიოთეკა
 βιομηχανία η - მრეწველობა, ინდუს-
 ტრია
 βιοτεχνία η - კუსტარული წარმოე-
 ბა, ხელოსნობა
 βλέπω - ვხედავ

βλογημένος, -η, -ο (εβλογημένος) -
 დალოცვილი, კურთხეული
 βοήθεια η - დახმარება, შემწეობა
 βοήθης (α) - ვეხმარები
 βόλτα η - გასეირნება, სეირნობა
 βόρεια - ჩრდილოეთით
 βόρειος, -α, -ο - ჩრდილოეთისა, ჩრდი-
 ლოური
 βοριάς ο - ჩრდილოეთის ქარი
 βορράς ο - ჩრდილოეთი
 Βόσπορος ο - ბოსფორის სრუტე
 Βουλγάρη η - ბულგარელი (მდედრ.)
 Βουλγαρία η - ბულგარეთი
 Βουλγαρος ο - ბულგარელი (მამრ.)
 βουλιμία η - ძლიერი შიმშილი//სიხ-
 არბე
 βουσόν το - მთა
 βούτυρο το - კარაქი
 βραδιά η = βράδυ
 βραδιάζει - საღამოვდება
 βράδυ το - საღამო
 βράχος ο - კლდე
 βραχάδης, -ης, -ες - კლდოვანი, ქვი-
 ანი
 βρέχει - წვიმს
 βρίσκομαι - ვიმყოფები, ვარ
 βρίσκω - ვპოულობ
 βροχή η - წვიმა
 βροχούλα η - კნინობით-ალერსობი-
 თი ფორმა → βροχή
 βυσσινίς, -ιά, -ί - მეწამული, იისფერი,
 ალუბლისფერი
 βωμός ο - სამსხვერპლო; საკურთხ-
 ეველი

Γ

γάλα το - რძე
 γαλάζιος, -α, -ο - ცისფერი
 γαλατάς ο - რძის ნაწარმის გამყიდ-

ველი
 γαλήνη η - სიწყნარე, სიმშვიდე,
 მყუდროება
 Γαλλία η - საფრანგეთი
 Γαλλίδα η - ფრანგი (მდედრ.)
 γαλλικά τα - ფრანგული ენა
 γαλλικά - ფრანგულად
 Γάλλος ο - ფრანგი (მამრ.)
 γάμος ο - ქორწილი
 γάτα η - კატა
 γεγυιός το - მოვლენა
 γειά σου (γειά σας) - გამარჯობა//
 მშვიდობით
 γείτονας ο - მეზობელი
 γειτοιά η - მეზობლობა//უბანი
 γειτοικός, -ή, -ό - მეზობელი, მეზობ-
 ლად მყოფი
 γελίμαι (-ιούμαι) - ვცლები, ვგყუყუ-
 ლები
 γελώ (α) - ვიცინი//ვევირივარ
 γεμάτος, -η, -ο - სავსე
 γεμίζω - ვავსებ
 γενέθλια τα - დაბადების დღე
 γεικά - მოგადად, საზოგადოდ, საერ-
 თოდ
 γειναίος, -α, -ο - მამაცი
 γεινίμαι - ვზნდები, ვიბადები
 γεινώ (α) - ვაჩენ, ვბადებ
 γένος το - თაობა//ერი//რასა, ჯიში,
 მოღვმა//ვრამ სქესი
 Γερμανία η - გერმანია
 Γερμανίδα η - გერმანელი (მდედრ.)
 Γερμανός ο - გერმანელი (მამრ.)
 γέρος, -ή, -ό - ჯანმრთელი//ძლიერი
 γέρος ο - მოხუცი (მამრ.)
 γέυμα το - სადილი
 γευματίζω - ვსადილობ
 γεωγραφικός, -ή, -ό - გეოგრაფიული
 Γεωργία η - საქართველო

Γεωργιανή η - ქართველი (მდედრ.)
 γεωργιαίος, -ή, -ό - ქართული
 Γεωργιαίος ο - ქართველი (მამრ.)
 γεωργικός, -ή, -ό - საბიწათმოქმედო,
 სასოფლო-სამეურნეო
 γεωργός ο - მიწათმოქმედი//გლეხი
 γη η - მიწა, დედამიწა
 γია - თვის//ვამო//შესახებ//კენ
 γიაγιά η - ბებია
 γιαλός ο - სანაპირო, ზღვის ნაპირი
 γιατί - რატომ//იმიტომ, რომ; რად-
 გან
 γιατρός ο, η - ექიმი
 γίνομαι - ვხდები
 γιορτάζω - ვლესხსწაულობ, ვზეიმობ
 γιορτή η - დღესასწაული
 γιος ο - ვაჟი
 Γιουγκოსλαβία η - იუგოსლავია
 Γιουγκოსλάβια η - იუგოსლავია
 (მდედრ.)
 Γιουγκოსλάβος ο - იუგოსლავია
 (მამრ.)
 γκάζι το - გაზი
 γκαρσόν το - ოფიციანტი
 γკრემός ο - უფსკრული
 γკრიζოს, -α, -ο - ნაცრისფერი
 γკრიარής, -α, -ικο - ბუმლუნა, ჯაჯ-
 ლანა
 γკრიარικά - ბუმლუნით
 γλείφω - ვლოკავ
 γლικά - ტკბილად
 γლკεία → γლკός
 γლკιά → γლკός
 γლკός, -ή (ιά), -ό - ტკბილი
 γლპτης ο - მოქანდაკე, სკულპტორი
 γლსσα η - ენა
 γლსსολόγος ο - ენათმეცნიერი
 γლῆσιος, -α, -ο - ნამღვილი, ჭეშმარი-
 ტი, უპყველი, უტყუარი//სუფთა

γνώμη η - აზრი, შეხედულება, წარ-
მოდგენა

γυαρίτζა - ვიცნობ//ვაცნობ

γνώση η - ცოდნა

γυαστός, -ή, -ό - ცნობილი//ნაცნობი

γότης ο - ჯაღოქარი

γόνιατο το - მუხლი

γυνείας ο = γουიός ο

γουიός ο (οι γουείς, οι γουიοί) - მშო-
ბელი

γράμμα το - ასო//წერილი

γράμματα τα - ასოები//დამწერლო-
ბა

γραμματέας ο - მდივანი

γραμματική η - გრამატიკა

γραπτός, -ή, -ό - წერილობითი

γραφείο το - საწერი მაგიდა//კაბი-
ნეტი//ბიურო, ოფისი

γραφή η - წერა

γράφω - ვწერ

γράφωμο το - წერა, ხელწერა

γρήγορα - სწრაფად

γρήγορος, -η, -ο - სწრაფი, ჩქარი

γრიά η - მოხუცი (მღელრ.)

γυμνάჯა - ვწრთენი, ვავარჯიშებ//ვას-
წავლი

γυμνάσιο το - გიმნაზია

γυμναστήριο το - საწვრთნელი დარ-
ბაზი

γυναίκα η - ქალი//ცოლი

γυრიჯა - ვაგრიალეზ, ვაბრუნებ//
ვბრუნლები

γυρισμός ο - დაბრუნება

γύρω - ორგელივ, გარშემო

Δ

და - ავერ

δάκρυ το - ცრემლი

δακρύჯა - ვგირი

δάκρυο το = δάκρυ

δακρυσμείως, -η, -ο - აცრემლებული

δανείჯა - ვასესხებ

Δανία η - დანია

Δανίδα η - დანიელი (მღელრ.)

Δανός ο - დანიელი (მამრ.)

δαιτελωτός, -ή, -ό - არშიის, მაქმანის

მსგავსი//დასერილი ადგილი

δασκάλα η - მასწავლებელი (მღელრ.)

δάσκαλος ο - მასწავლებელი (მამრ.)

δάσος το - ტყე

დაσώδης, -ης, -εις - გყიანი ადგილი

δάφνη η - დაფნა, დაფნის ხე

δάχτυλο το - თითი

δε(ν) - არ

δεικτικός, -ή, -ό - ჩვენებითი

δείνα ο, η, το - ვინმე, ვინც

δείχω - ვაჩვენებ

δέκα - ათი

δεκάδα η - ათეული

δεκαετία (δεκαετηιά) - ცხრაშეგი

δεκαέξι - თექვსშეგი

δεκαεφτά (δεκαεπτά) - ჩვილშეგი

δεκακισχιλιστός, -ή, -ό - მეთათათასე

δεκαοχτώ (δεκαοκτώ) - თვრამეგი

δεκαπέντε - თხუთშეგი

δεκατέσσερις, δεκατέσσερα - თოთ-
ხშეგი

δέκατος, -η, -ο - მეთათე

δεκατρείς, δεκατρία - ცამეგი

Δεκέμβριος ο (Δεκέμβριος) - დე-
კემბერი

Δελφοί οι - დელფოსი

δένω - ვაბამ, ვაკავშირებ

δέντρο το - ხე

δεξιά - მარჯვნივ

δεσμός ο - კავშირი/ხუნლი, ბორკილი

οι δεσμοί - კავშირები//კვანძები

τα δεσμά - ბორკილები

δεσμοφύλακας ο - სატუსალოს დარა-
 ჯი
 δεσπότης - ვჰარბობ//ვბატონობ
 Δευτέρα η - ორშაბათი
 δεύτερος, -η, -ο - მეორე
 δευτερόλεπτο το - წამი
 δέχομαι - ვიღებ//ვეთანხმები
 δῆμιον - თითქოს, ვითომ
 δηλαδή - სწორედ, მაშ
 δήμαρχος ο - ქალაქის მერი
 δημιουργημα το - ქმნილება
 δημιουργός ο - შემოქმედი
 δημιουργός (ε) - ექმნი, წარმოვშობ
 δημοκρατία η - დემოკრატია//რესპუბ-
 ლიკა
 δῆμος ο - აქ: ხალხი, დემოსი
 -δήποτε - შედეგნილ სიტყვებში გამ-
 აძლიერებული აფიქსი
 δια - -ში, -ით, გავლით//მათ. გავყოთ
 διαβάჯω - ვკითხულობ
 διάβασμα το - საკითხავი
 διαδίδω - ვავრცელებ
 διάδοχος ο, η - შემკვიდრე
 διάθεση η - გუნება, განწყობილება
 //გრამ.: გვარი
 διαθέτω - მაქვს, ჩემს ხელთაა, გან-
 ვკარგავ//ფულს გავიღებ
 διαίρεση η - გაყოფა, დაყოფა
 διακοπές οι - არდადეგები
 διακόσιοι, -ες, -α - ორასი
 διακοσιοστός, -ή, -ό - მეორასე
 διακρίνω - ვარჩევ, ვამჩნევ, გამო-
 ვარჩევ
 διακυβέρνηση η - მართვა, მმართვე-
 ლობა
 διαλέγω - ვირჩევ
 διάλεξη η - ლექსია
 διάλογος ο - დიალოგი
 διαλέω - (და)ვშლი//ვაუქმებ

διαμέρισμα το - ბინა
 διαρκεί - გრძელდება, მიმდინარეობს
 διάστημα το - სივრცე//კოსმოსი//
 დროის შუალედი, პერიოდი
 διάταξη η - განლაგება//წესრიგი
 διατηρώ (ε) - ვინარჩუნებ, ვინახავ
 διαφορετικός, -ή, -ό - განსხვავებუ-
 ლი
 διάφορος, -η, -ο - განსხვავებული, სხვა
 διδάσκα - ვასწავლი
 διευθύνω, -ής, -ές - საერთაშორისო
 //მსოფლიო
 διευθύνω - საქვეყნოდ, საყოველთაოდ
 διηγούμαι - ვყვები, მოვუთხრობ
 δίκαιος, -α, -ο - სამართლიანი, მარ-
 თალი
 δικάωμαι το - უფლება
 δίκος, -ή, -ό - საკუთარი, კერძო
 δίκτυο το - ქსელი
 δίνω - ვაძლევ
 διοικηση η - მართვა, მმართველობა
 δίπλα - ახლოს, მახლობლად, გვერ-
 დით
 διπλοκατάληκτος, -η, -ο - ორმაგ-
 დაბოლოებიანი
 διπλόκλιτος, -η, -ο - ორმაგი ბრუნე-
 ბისა
 διπλός, -ή, -ό - ორმაგი
 διπλή τελεία η - ორწერტილი
 δίπλωμα το - დიპლომა, ატესტატი
 δεκατομύριο το - მილიარდი
 δεκατομυριοστός, -ή, -ό - მემილი-
 არდე
 δεχίλιστός, -ή, -ό - მეორიათასე
 δίχτυ το - ბადე
 δίχως - გარეშე
 διφορούμενος, -η, -ο - ორამროვანი
 διψάω (α) - შწყურია

δῶρα γὰ ἡ - არხი
 δῶρα ἡ - ვაგდებ, ვაძევებ
 δοκιμάζω - ველი, ვსინჯავ, ვამოწმებ//
 გემოს ვუსინჯავ
 δοντάκι - კინობით-ალერსობითი
 ფორმა → δόντι
 δόντι το - კბილი
 δόξα ἡ - დიდება, სახელი, პატივი
 δόρυ το - შუბი
 δουλεία ἡ - სამუშაო, სამსახური
 δουλεύω - ვმუშაობ
 δούλος ο - მონა
 δρακόντειος, -ა, -ო- დრაკონული
 δράμα το - დრამა//დრამატურგია
 δραματοποιός ο, ἡ - დრამატურგი
 δραχμή ἡ - დრახმა (ბერძნული ფუ-
 ლის ერთეული)
 δρόμος ο - გზა//ქუჩა
 δροσάτος, -η, -ο - გრილი//სუფთა
 (პაერი)
 δροσιά ἡ - ცვარი, ნაში
 δνάδα ἡ - წყვილი
 δνάμη ἡ - ძალა
 δυναμῶσα - ვაძლიერებ
 δυνατά - ძლიერად
 δυνατός, -ή, -ό - ძლიერი//შესაძლებელი
 δυνατική - პირობითობა
 δύο (δυο) - ორი
 δύση ἡ - დასავლეთი
 δύσκολα - ძნელად, რთულად
 δύσκολος, -η, -ο - რთული
 δύστυχής, -ής, -ές = δύστυχος
 δύστυχος, -η, -ο - საწყალი, უბედური,
 ბედკრული
 δύστυχώς - სამწუხაროდ, საუბე-
 ღუროდ
 δυτικά - დასავლეთით
 δυτικός, -ή, -ό - დასავლეთისა, დასავ-
 ლური

δυναμῶσα - ვაძლიერებ
 δῶδεκα - თორმეტი
 δωδέκατος, -η, -ο - მეთორმეტე
 δωμάτιο το - ოთახი
 δῶρο το - საჩუქარი
 E
 εἶν - თუ, თუკი
 εαυτός ο (μου, σου . . .) - “თავი”
 (ნაცვ.)
 εβδομάδα ἡ - კვირა
 εβδομηκοστός, -ή, -ό - სამოცდამეათე
 εβδομήντα - სამოცდაათი
 ἔβδομος, -η, -ο - მეშვიდე
 εγγισή ἡ - შვილიშვილი (მღელდ.)
 εγγιστός ο - შვილიშვილი (მამრ.)
 εγκαθιστώ (ἀόρ. εγκατέστησα) -
 მოვაწყობ, ვაარსებ, ვაფუძნებ, ვამ-
 ყარებ
 εγκαθίσταμαι (ἀόρ. εγκαταστήθη-
 κα) - ვფუძნდები, (მო)ვეწყობი
 ἐγκλημα το - დანაშაული
 ἐγκλιση ἡ - ვრამ. კილო
 εγκυκλοπαίδεια ἡ - ენციკლოპედია
 ἐγχείρηση ἡ - ოპერაცია
 ἐγχερωμος, -η, -ο - ფერადი
 εἶν - მე
 ἔδαφος το - მიწა, ნიადაგი//ტერიტო-
 რია
 εἶν - აქ (ადგ. გმნიზ.)
 εἶσος το - ერი, ეთნოსი
 εἶδηση ἡ - ცნობა, ახალი ამბავი
 εἶδος το - ნაირსახეობა, კიპიჯიში
 εἰκόνα ἡ - სურათი
 εἶκοσι - ოცი
 εικοσιτετράωρο το - ოცდაოთხი
 საათი
 εικοστός, -ή, -ό - მეოცე
 εἰλικρινής, -ής, -ές - გულახდილი,

პირდაპირი

είμαι - ვარ
 ειρήνη η - მშვიდობა
 ειρηνικός, -ή, -ό - მშვიდობიანი
 εισαγγελίας ο - პროკურორი
 εισαγωγικά τα - ბრჭყალები
 εισιτήριο το - ბილეთი
 εισόδημα το - შემოსავალი
 είσοδος η - შესასვლელი
 είτε - ან
 εκατό - ასი
 εκατομμύριο το - მილიონი
 εκατομμυριστός, -ή, -ό - შემილიონე
 εκατοντακισχιλιστός, -ή, -ό - მეასი-ათასე
 εκατοστός, -ή, -ό - მეასე
 εκατόφυλλο το - ასფურცელი
 εκεί - იქ (აღვ. ზმნიშ.)
 εκείνος, -η, -ο - ის (ჩვენ. ნაცვ.)
 εκκλησία η - ეკლესია//ძველ. კრება
 εκλεκτός, -ή, -ό - გამოირჩეული, რჩეული
 εκπαίδευση η - განათლება
 έκρηξη η - აფეთქება//ამოფრქვევა
 έκταση η - მანძილი; სივრცე, ფართობი
 εκτός (από) - გარეშე
 έκτος, -η, -ο - მეექვსე
 εκφράζω - (აზრს) გამოვთქვამ
 έκφραση η - გამოთქმა//გამომეტყველება
 έλα - მოდი
 ελαιώνας ο - ზეთისხილის პლანტაცია, ჭალა
 ελάτε - მოდიეთ
 ελαττώνω - ვამცირებ
 ελαφρά - მსუბუქად
 ελαφρύς, -ιά, -ύ - მსუბუქი
 Ελβετία η - შვეიცარია

Ελίε-τίου η - შვეიცარიული (მდღერ.)
 Ελβετός ο - შვეიცარიული (მამრ.)
 ελέγχο - ვამოწმებ//ვარკვევ, შევიყნობ
 ελεύθερα - თავისუფლად
 ελεύθερος, -η, -ο - თავისუფალი
 ελιά η - ზეთისხილი, ზეთის ხე
 Ελλάδα η - საბერძნეთი
 Έλληνας ο - ბერძენი (მამრ.)
 Ελληνίδα η - ბერძენი (მდღერ.)
 ελληνικά - ბერძნულად
 ελληνικά τα - ბერძნული ენა
 ελληνικός, -ή, -ό - ბერძნული
 Ελληνισμός ο - ბერძნული კულტურა//კრებ. ბერძნები//ელინიზმი
 ελίδα η - იმელი
 εμείς - ჩვენ
 εμπία (αόρ. έμπνευσα) - შთაავგონებ, აღმაფრენას ვგვირ
 εμπόρευμα το - საქონელი (სავაჭრო)
 εμπορικός, -ή, -ό - სავაჭრო
 εμπόριο το - ვაჭრობა
 έμπορος ο - ვაჭარი
 εμπρός - წინ
 ειαλλάσσω - შევანაცვლებ, ვცვლი
 εναντίον - წინააღმდეგ
 ένας, μία (μια), ένα - განუსაზღვრელი არტიკლი //ერთი (რიცხვ. სახ.)
 ένατος, -η, -ο - მეცხრე
 ένδεκα - თერთმეტი
 ενδέκατος, -η, -ο - მეთერთმეტე
 ενδιαφέρον το - ინტერესი
 ενδιαφέρω - ვაინტერესებ
 ενδιαφέρων, -ουσα, -οι - საინტერესო
 ευνηκοστός, -ή, -ό - ოთხმოცდამეათე
 ευνήντα - ოთხმოცდაათი
 ευρηγητική φωνή - ვრამ. მოქმედებითი გვარის ფორმა

ενεργώς (ε) - ვმოქმედებ
 ενεστῶτας ο - გრამ. აწმყო დრო
 ενθουσιάζω - აღვაფრთოვანებ, ვამხ-
 ნეევბ
 ενεία (εινιά) - ცხრა
 εννιακόσιοι. -ες, -α - ცხრაასი
 εννιακοσιοστός, -ή, -ό - მეცხრაასე
 ενότητα η - ერთიანობა, მთლიანობა
 ένσυχος ο, η - ღამნაშავე
 εντάξει - კეთილი, კარგი (ღასგურის
 ნაწილაკი)
 εντελώς - სავეებით, სრულიად
 εντύπωση η - შთაბეჭდილება
 ενώ - მაშინ, როცა
 ενώσω - ვაკავშირებ, ვაერთებ
 ένωση η - კავშირი
 ενωτικό το - ღევისი
 εξααιρετικά - განსაკუთრებით
 εξαίρετος, -η, -ο - განსაკუთრებული,
 უჩვეული
 εξακόσιοι, -ες, -α - ექვასი
 εξακοσιοστός, -ή, -ό - მეექვასასე
 εξάλλου - გარდა ამისა
 εξαφανίζω - ვფარავ, ვმაღავ,
 ვაუჩინარებ//ვანაღგურებ
 εξαφανίζομαι - ვუჩინარლები, ვიმაღე-
 ბი, ვიკარგები//ვანაღგურლები
 εξελληνίζω - ბერძნულად გარდავექმ-
 ნი
 εξήγηση η - ახსნა, განმარტება
 εξηγώ (ε) - (ა)ვეხსნი, განვემარტავ
 εξηκοστός, -ή, -ό - მესამოცე
 εξήντα - სამოცე
 έξι - ექვსი
 εξιστορώ (ε) - დაწვრილებით ვვევბი,
 მოვეუთხრობ, ვვაშობ
 έξοδος η - გამოსასვლელი
 εξοιτώνω - ვსაობ, ვანაღგურებ, ვკლავ
 εξοστίνω η - ძალაღუფლებ

έξυπνα - ჭკვიანად
 έξυπνος, -η, -ο - ჭკვიანი
 έξω - გარეთ
 εξωτερικό το - სამღვარგარეთი
 επάγγελμα το - პროფესია
 επαινώ (ε) - ვაქებ
 απάνω = πάνω
 επαφή η - კონტაქტი, შეხება
 επίγειος, -οισα, -οι - სასწრაფო, გაღა-
 ულებელი
 επειδή - რადგან
 έπειτα - შემდეგ, შემდგომ
 επί - -ზე, განმავლობაში//მათ. -ჯერ
 (გამრავლება)
 επιβάτης ο - მგზავრი
 επιβλεψη η - მელამხეველობა
 επιδόση η - აქ: წვლილი//წარმატე-
 ბა
 επιεικής, -ής, -ές - შემწყნარებლური,
 მოთმენი, ღამთმენი
 επιεικώς - შემწყნარებლურად, მოთ-
 მინებით
 επίθετο το - ზელსართავი სახელი
 επικίνδυνος, -η, -ο - საშიში
 επικράτηση η - სიჭარბე, უპირატე-
 სობა//გამარჯვება
 επιμελής, -ής, -ές - გულმოდგინე,
 ბეჯითი
 επιμελώς - გულმოდგინედ
 έπιπλο το - ავეჯი (უშთავრ. მრ.)
 επίρημα το - მშინბეღა
 επίσης - აგრეთვე, ასევე
 επισκέπτομαι - მოვინახულებ, ვეწვევი
 επίσκεψη η - წვევა, სტუმრობა
 επιστήμη η - მეცნიერება
 επιστήμιας ο - მეცნიერი
 επιστρέφομαι - ვბრუნლები
 επιστρέφα - ვაბრუნებ, ვუბრუნებ
 επιστρέφω η - შელაპირი

ἔπος το - ეპოსი
 εποχή η - ეპოქა, საუკუნე//პერიოდი/
 /წელიწადის დრო
 επτά (εφτά) - შვიდი
 εργαίμαι - ვმუშაობ
 εργασία η - სამუშაო, შრომა, საქმი-
 ანობა
 εργατής ο - მუშა (მამრ.)
 εργατικός, -ή, -ό - შრომისმოყვარე
 εργάτρια η - მუშა (მდედრ.)
 εργαστήριο το - სახელოსნო
 έργο το - საქმე//ქმნილება
 εργοστάσιο το - ქარხანა
 ερημιά η - უდაბური, მივარდნილი
 ადგილი//სიშორეობა
 έρχομαι - მოვდივარ
 έρωτας ο - სიყვარული, ვნება
 ερωτε(υ)μένος, -η, -ο - შეყვარებული
 ερωτηματικό το - კითხვის ნიშანი
 ερωτηματικός, -ή, ό - კითხვითი
 εσεις - თქვენ
 εσπεριδοειδή τα - ციგრუსები
 εστιατόριο το - რესტორანი
 εσ - შენ
 εσωτερικός, -ή, -ό - შიდა, შინაგანი
 εταίρος ο - პარტნიორი, ამხანაგი,
 მოკავშირე
 ετοιμάζω - ვამზადებ
 έτοιμος, -η, -ο - მზა
 έτος το - წელი, წელიწადი
 έτσι - ასე, ასეთნაირად
 ευείεια η - მრდილობიანობა, თავა-
 მიანობა
 ευειής ο - წარჩინებული, დიდებუ-
 ლი, აზნაური
 ευειής, -ής, -ές = ευειυικός
 ευειυικός, -ιά, -ό - კეთილშობილი,
 მრდილი, მრდილობიანი, თავაზიანი
 ευείας - თავაზიანად, კეთილშობლუ-

რად
 ευμείρια η - წარმატება, აყვავება, ბედ-
 ნიერება
 ευမ်း - იმწამსვე, უმაღლვე, მყის
 ευκαιρία η ხელსაყრელი, სასურველი
 შემთხვევა, მომენტი
 εύκολα - მარტივად, ადვილად
 εύκολος, -η, -ο - ადვილი, იოლი
 ευκολοσυχίνητος, -η, -ο - ადვილად
 ასაღელვებელი, ფიცხი
 ευσοικός, -ή, -ό - კეთილგანწყობილი
 Εύξεινος Πόντος ο - შავი ზღვა
 εύπιστος, -η, -ο - მიაბიგი
 Ευραπή η - ევროპა
 ευσεβής, -ής, -ές - ღვთისმოსავი,
 ღვთისმოშიში//მოკრძალებული
 ευτυχής, -ής, -ές - ბედნიერი
 ευτυχισμένος, -η, -ο - ბედნიერი
 ευτυχώς - საბედნიეროდ
 εύφορος, -η, -ο - ბარაქიანი, ნაყოფიერი,
 ნოყიერი
 ευφραίνω - ვგვებობ, მსიამოვნებს, აღ-
 გვებობს ვარ, მისხარია
 Ευφράτης ο - ევფრატი (მდ.)
 ευχαριστήμένος, -η, -ο - კმაყოფილი
 ευχαρίστηση η - მადლიერება
 ευχαριστώ (ε) - ვმადლობ(თ)
 ευχαρίστας - სიამოვნებით
 ευχή η - სურვილი//ლოცვა, დალოც-
 ვა
 εύχομαι - ვუსურვებ, სურვილს გამ-
 ლობობ
 ευαδινάζω - არომატს, სურნელს
 ვაფრქვევ
 ευαδιστός, -ή, -ό - სურნელოვანი,
 კეთილსურნელოვანი
 εφίβεία η - სიყმაწვილე, სიყრმე, სი-
 ჭაბუკე
 εφίβος ο, η - ჭაბუკი, ყრმა

εφημερίδα η - გაზეთი
 εφοδιασμένος, -η, -ο - აღჭურვილი
 εφτακόσιοι, -ες, -α - შვიდასი
 εφτακοσιοστός, -ή, -ό - მეშვიდასე
 έχθρα η - მტრობა, შუღლი
 εχθρικός, -ή, -ό - მტრისა, მტრული
 έχω - მაქვს, მყავს

Z

ζάχαρη η - შაქარი
 ζεΐθ το - ბენიცი
 ζεσταίνω - ვათბობ, ვაცხელებ
 ζέστη η - სიცხე
 ζεστός, -ή, -ό - ცხელი
 ζευγάρι το - წყვილი
 ζηλιάρης, -α, -ικο - ეჭვიანი/შურიანი,
 მოშურნე
 ζηλιάρικα - ეჭვიანად//შურიანად
 ζητῶ (α) - ვეძებ//ვითხოვ, მოვითხოვ
 ζω - ვცხოვრობ, ვარ
 ζωγράφος ο,η - მხატვარი
 ζωή η - სიცოცხლე
 ζωηρός, -ή, -ό - მხიარული, სიცოცხ-
 ლით სავსე
 ζώση η - სარტყელი, ქამარი//ოლქი,
 მონა
 ζωντανός, -ή, -ό - ცოცხალი
 ζώο το - ცხოველი

H

ή - ან, თუ (მაერთ. კავშ.)
 ηγεμόνας ο - ჰეგემონი, ხელმძღვანე-
 ლი, მმართველი, მბრძანებელი
 ήδη - უკვე
 ηλιοθεραπεία η - მზის აბაზანა
 ήλιος ο - მზე
 ημερολόγιο το - კალენდარი//დღიური
 ημιορεινός, -ή, -ό - ნახევრადმთიანი

Ἡπειρος η - ეპიროსი (ოლქი საბერძ-
 ნეთში)

ήπειρος η - კონგინენტი//ხმელეთი
 ηπηρεσία η - სამსახური
 ήρεμος, -η, -ο - წყნარი, ჩუმი
 ήρως ο - გმირი
 ήσυχα - წყნარად, ჩუმად
 ήσυχάζω - ვაწყნარებ//ვწყნარლები
 ήσυχος, -η, -ο - წყნარი
 ήφαιστειο το - ვულკანი

Θ

θάβω (αόρ. έθαψα) - ვმარხავ
 θάλασσα η - ზღვა
 θαλασστής, -ιά, -ί - ზღვისფერი
 θαλάσσιος, -α, -ο - ზღვის, საზღვაო
 θάμνος ο - ბუჩქი
 θαμπός, -ή, -ό - მღერიე, ბუნდოვანი
 θάνατος ο - სიკვდილი
 θάρρος το - სიმამაცე
 θάψμα το - სასწაული
 θαψάζω - მხიბლავს, აღგაცემაში
 მოყვავარ, მანცვიფურებს
 θαψάσισα - ბრწყინვალედ, შესანიშ-
 ნავად
 θαψάσιος, -α, -ο - შესანიშნავი, ბრწყ-
 ინვალე
 θαψασμός ο - აღგაცემა, მოხიბვლა
 θαψαστικό το - ძახილის ნიშანი
 θεά η - ქალღმერთი
 θέατρο το - თეატრი
 θεία η - დეილა, მამილა
 θεϊκός, -ή, -ό - ღვთიური
 θείος ο - ბიძა
 θέληση η - სურვილი
 θέλω - მსურს
 θέμα το - თემა
 θεμελιώνω - საძირკველს ვუდგამ,
 საფუძველს ვუყრი, ვაფუძნებ,

ვაარსებ

θεός ο - ღმერთი
 θερισμός ο - შკა
 θερμοκρασία η - ტემპერატურა
 θερμότητα η - სითბო
 θέση η - ადგილი
 θετικός, -ή, -ό - დადებითი
 θεσμός (ε) - მივიჩნევ, ვთვლი
 Θήρα η - თერა (კუნძ.)
 θηρτός, -ή, -ό - მოკვდავი
 θέρυβος ο - ხმაური
 θραύσι το - მერხი
 θρησκεία η - რელიგია, რწმენა
 θρησκευτικός, -ή, -ό - რელიგიური
 θυμάμαι (θυμύμαι) - მახსოვს
 θυμάμενος, -η, -ο - ვაბრაძებელი
 θυμάω - ვაბრაძებ//ვბრაძლები
 θυσιάζω - მსხვერპლს ვწირავ

I

Ιανουάριος ο (Γενάρης) - იანვარი
 Ιαπωνία η - იაპონია
 Ιάπωνας ο (Ιαπωνέζος) - იაპონელი
 (მამრ.)
 Ιαπωνέζα η - იაპონელი (მდედრ.)
 ιδανικός, -ή, -ό - იდეალური
 ιδέα η - აზრი, იდეა
 ιδιαίτερα - განსაკუთრებით
 ιδιαίτερος, -η, -ο - განსაკუთრებუ-
 ლი
 ίδιο το - იგივე, ერთი და იგივე
 ίδιος, -α, -ο - იგივე, იმავე
 ίδιος ο, ίδια η, ίδιο το - თვით, თვი-
 თონ
 ιδιότυπος, -η, -ο - უჩვეულო, თავისე-
 ბური
 ιδιωτικός, -ή, -ό - კერძო, პირადი//
 საკუთარი
 ιδρύω - ვაფუძნებ, ვაარსებ

ιερέας ο - ქურუმი//მღვდელი, ხუცესი
 ιερό το - გაძარი (საკულტო), სამ-
 ლოცველო
 Ιθάκη η - ითაკა (კუნძ.)
 καιοποιώ (ε) - ვაკმაყოფილებ
 καιρός, -ή, -ό - უნარიანი, შემძლე, ნი-
 ჭიერი
 καιρότητα η - უნარი, ცოდნა, მოხ-
 ერხება, ნიჭიერება//შესაძლებლო-
 ბა
 Ινδίες οι - ინდოეთი
 ινδοευρωπαϊκός, -ή, -ό - ინდოევრო-
 პული
 Ινδός ο - ინდოელი
 Ιούλιος ο (Ιούλης) - ივლისი
 Ιούλιος ο (Ιούνης) - ივნისი
 Ίσθμια τα - ისთმიური თამაშები
 Ισθμός ο - ისთმოსი
 ισλαμισμός ο - ისლამი
 ισόγειος, -α, -ο - მიწის დონეზე მდე-
 ბარე, პირველი სართულის
 ισομεγέθης, -ης, -ες - თანაბომიერი
 ίσσι - უდრის
 ίσος, -η, -ο = ίσιος, -α, -ο - სწორი
 //თანასწორი, თანაბარულებიანი
 Ισπανίδα η - ესპანელი (მდედრ.)
 Ισπανία η - ესპანეთი
 ισπανικά τα - ესპანური ენა
 Ισπανός ο - ესპანელი (მამრ.)
 Ισραήλ το - ისრაელი
 Ισραήλιτης ο (Εβραίος) - ებრაელი
 (მამრ.)
 Ισραήλιτισσα η (Εβραία) - ებრაელი
 (მდედრ.)
 ιστορία η - ისტორია//მოთხრობა,
 ამბავი
 ιστορικός, -ή, -ο - ისტორიული
 ιστοριογραφία η - ისტორიოგრაფია
 ιστοριογράφος ο - ისტორიოგრაფი

ιστορί (ε) - ვყვები, მოვუთხრობ
 ἱσως - შესაძლოა
 Ἰταλία η - იტალია
 Ἰταλίδα η (Ἰταλιάννα) - იტალიელი (მდე-
 ჯერ.)
 Ἰταλός ο (Ἰταλιάνος) - იტალიელი
 (მამრ.)

K

καβγάς ο - ჩხუბი
 καημένος, -ή, -ό - საწყალი, უბედური
 καθαρίζω - ვასუფთავებ
 κάθε - ყოველი
 καθένας, καθεμιά, καθένα - ყოველი
 καθεστώς το - წყობა, წყობილება
 καθετί - ყველაფერი
 καθιγήτης ο - მასწავლებელი//პრო-
 ფესორი (მამრ.)
 καθιγήτρια η - მასწავლებელი//პრო-
 ფესორი (მდედრ.)
 καθιμερινά - ყოველდღიურად
 καθιμερινός, -ή, -ό - ყოველდღიური
 καθισμένος, -η, -ο - მჯდომარე
 καθόλου - სრულიად (არ), სრულებით
 (არ), სულაც (არ)
 κάθομαι - ვზივარ
 καθρέφτης ο - სარკე
 καθρεφτίζω - ავსახავ, ვამოვხაგავ
 καθυστέρω (ε) - ჩამოვრჩები//ვიგვი-
 ანებ
 καθώς - როგორც//როგორც კი
 και - და (კავშ.)
 και(γ)ω - ვწვავ
 καινούργιος(γ)ιος, -α, -ο - ახალი
 καιρός ο - დრო//ამინდი
 κακά - ცუდად
 κακό το - ბოროტება, სიავე//ჭირი,
 უბედურება
 κακός, -ή, -ό - ცუდი
 κακώς - ცუდად//ტყუილუბრალოდ//

არასწორად
 καλά - კარგად
 καλάμι το - ლერწამი
 καλεσμένος ο - სტუმარი
 καλημέρα - გამარჯობა
 καληνύχτα - ღამემშვიდობისა
 καλλιέργω (ε) - ვამუშავებ
 καλλιτέχνης ο - ხელოვანი
 κάλλος το - სილამამე, სიბლი
 καλό το - სიკარგვე//კეთილდღეობა
 καλόγερος ο - ბერი
 καλοδέχομαι - კარგად ვიღებ, კარ-
 ვად ვხვდები
 καλοκαίρι το - ზაფხული
 καλοκαιρινός, -ή, -ό - ზაფხულის,
 საზაფხულო
 καλός, -ή, -ό - კარგი
 καλύτερα - უკეთესად//უმჯობესია
 καλός (ε) - ვეძახი
 καμπάνα η - ზარი
 κάμπος ο - მდელო
 κάμποσος, -η, -ο - რამოდენიმე, საკ-
 მათ, საკმარისი
 καν - თუნდაც
 Καναδάς ο - კანადა
 Καναδή η - კანადელი (მდედრ.)
 Καναδός ο - კანადელი (მამრ.)
 καναπές ο - გახტი
 κανείς = κανένας
 κανένας (κανείς), καμμία, κανένα -
 ვინმე, რაიმე//არავინ, არაფერი,
 არანაირი
 κανόνιας ο - კანონი, წესი
 καινούργιος - ვათანხმებ//((მო)ვაწყობ
 καινιτικός, -ή, -ό - რეგულარული//
 ჩვეულებრივი, ნორმალური
 κάνω - ვაკეთებ
 καπέλο το - ქული
 καινός ο - ბოლი, კვამლი//თამბაქო

οι καπνοί - ბოლი
 τα καπνά - თამბაქო
 κάποιος, -α, -ο - ვინმე, ვიღაც, რომე-
 ლიღაც, რაიმე
 κάποτε - ოდესღაც, ერთხელ//ხანდახ-
 ან
 κάπου - სადღაც, სადმე//დაახლოებით
 κάπως - როგორღაც
 καράβι το - ხომალდი, გემი
 καρδιά η - გული
 καρέκλα η - სკამი
 καρότσα η - ეგლი
 καρδι το - კაკალი
 καρφάνω - ვაჭედებ, ვარჭობ
 κάστανო το - წაბლი
 κατά - (Αιτ.) მიხედვით, მიყოლებით//
 განმავლობაში//თანახმადალ// (Γεν.)
 წინააღმდეგ
 καταγωγή η - წარმოშობა
 κατακτώ (α) - ვიპყრობ
 καταλαβαίνω (აόρ. κατάλαβα) - მეს-
 მის, ვიგებ
 καταλαμβάνω (აόრ. κατέλαβα) - ვიპყ-
 რობ, ხელთ ვიგებ
 καταλίνω - ვუქმებ, ვსპობ, ვშლი
 κατασκευάζω - ვქმნი, ვაგებ, ვაშენებ
 κάτασπρος, -η, -ο - ქათქათა თეთრი
 κατάσταση το - მალაზია
 καταστρέφω - ვანგრევ, ვანადგურებ
 καταστροφή η - ნგრევა//დაღუპვა,
 კატასტროფა
 κατατρέχω - ვღევნი
 καταφέρνω (აόრ. κατέφερα) - ვაღწევ,
 თავს ვაბამ, ვახერხებ
 καταχτητής ο = κατακτητής - ღამპ-
 ყრობი
 κατεβαίνω - ჩამოვდივარ
 κατευθύνομαι - მივემართები
 κατηγορώ (ε, α) - ვადანაშაულებ,

ბრალს ვლებ
 κάτι - რაიმე
 κάτοικος ο - მცხოვრები, ბინადარი,
 მოსახლე
 κατορθώμα το - გმირობა
 κατορθώνω - ვაღწევ, წარმატებით
 ვართვამ თავს
 κατοχή η - ოკუპაცია
 κάτω - ქვევით, ქვეშ
 καύχημα το - სიამაყის საგანი, სიამაყე
 καφέ - ყავისფერი
 καφείο το - კაფე, საკონდიგრო
 καφές ο - ყავა
 καφετζής ο - ყავახანის მფლობელი
 καφετής, -ιά, -ί - ყავისფერი, მოყაფ-
 ისფრო
 κείμιο το - გექსტი
 κελαιΐδα (α) - ვგალობ
 κείο το - სიცარიელე, გამოგოვებუ-
 ლი ადგილი
 κέντρο το - ცენტრი
 κερδίζω - ვიმარჯვებ, ვიგებ
 κερί το - სანთელი
 κεφάλαιο το - ქვეთავი, თავი (წიგნისა)
 κεφάλι το - თავი
 κηπευτικός, -ή, -ό - მებაღეობისა, მე-
 ბაღჩეობისა
 κήπος ο - ბაღი
 κι = και ვხვდებით ხმოვნით დაწყე-
 ბული სიტყვების წინ
 κιλό το - კილოგრამი
 κιμωλία η - ცარცი
 Κίνα η - ჩინეთი
 κινδυνεύω - საფრთხეში ვარ, საფრთხ-
 ეში ვვარდები
 κίνδυνος ο - საფრთხე, საშიშროება
 Κινέζα η - ჩინელი (მღელრ.)
 Κινέζος ο - ჩინელი (მამრ.)
 κίνηση η - მოძრაობა

κιάλας - კიდეც, კიდევაც
 Κίσαβος η - კისავოს მთა
 κίτρινίζω - ვყვითლდები
 κίτρινος, -η, -ο - ყვითელი
 κλαδί το - გოტი
 κλαίω - ვტირი
 κλασικός, -ή, -ό - კლასიკური
 κλάψιμο το - ტირილი
 κλειδί το - გასაღები
 κλείνω - ვხურავ, ვკეჭავ
 κλείσιμο το - დახურვა, დაკეჭვა
 κλεισμένος, -η, -ο - დახურული, და-
 კეტილი
 κλέφτης ο - ქურდი
 κληρονομία η (κληρονομία) - მემკვი-
 დრობა
 κλίμα το - კლიმატი
 κλωνάρι το - გოტი, ღერო
 κόβω - ვჭრი
 κόκκινος, -η, -ο - წითელი
 κόκορας ο - მამალი
 κοιμάμαι (κοιμούμαι) - მძინავს
 κοινός, -ή, -ό - საერთო
 κοινωσία η - საზოგადოება
 κοιτάζω - ვუყურებ, ვუშვებ//ვადავებ-
 ღავ
 κοιτώ = κοιτάζω
 κολλάω - ვსჯი
 κόμμα το - აქ. მძიმე
 κολύμπι το - ცურვა//ბანაობა
 κόμπος ο - კვანძი, ნასკვი
 κοντά - ახლოს
 κοντινός, -ή, -ό - ახლომდებარე
 κοπέλα η - გოგონა
 κορδέλα η - ლენტი
 κορδελάκι το - კნინობით-ალერსო-
 ბითი ფორმა → κορδέλα
 Κορέα η - კორეა
 Κορεάτης ο - კორეელი (მამრ.)

Κορεάτισσα η - კორეელი (მდედრ.)
 κόρη η - ქალიშვილი
 Κόρινθος η - კორინთოსი
 κορίτσι το - გოგონა
 κοποιδένω - დავეინი
 κορυφή η - მწვერვალი
 κόσμος ο - ხალხი//მსოფლიო
 κοτσάκι το - ღერო, ყუნწი
 κοστίζω - ვღირვარ
 κουβέντα η - საუბარი, ბაასი
 κουκίδα η - წერტილი
 κούκλα η - თოჯინა
 κουκλίστικος, -η, -ο - თოჯინის მსგა-
 ვსი
 κουράζομαι - ვიღლები
 κουράζω - ვლი
 κούραση η - დაღლა
 κουρέας ο - დალაქი, პარიკმახერი
 κουρσάρος ο - მეკობრე, მღვის ყაჩ-
 ალი
 κρασί το - ღვინო
 κρατιέμαι - ხელი მიკიდია//თავს
 ვიკავებ, თავს ვიჭერ//თავს
 ვიმაგრებ, ვუძლებ
 κράτος το - სახელმწიფო
 κρατώ (α) - მიჭირავს
 κρέας το - ხორცი
 κρεβάτι το - საწოლი
 κρεμ - მოყვითალო, კრემისფერი
 Κρήτης ο - კრეტელი (მამრ.)
 κρητικός, -ή (ιά), -ό - კრეტისა, კრეტ-
 ული
 κρίση η - კრიზისი
 κρίβω - ვშალავ
 κρίσο το - სიცივე
 κρίσος, -α, -ο - ცივი
 κρυφά - მალულად
 κτητικός, -η, -ο - კუთვნილებითი
 κτίζω = χτίζω

κυβέρνηση η - მთავრობა
 κυβερνήτης ο - გამგებელი, მმართველი
 κυβερνή (α) - ვმართავ
 Κυκλαδικός, -ή, -ό - კიკლადური
 κυπάρισσος ο - კვიპროსი
 Κύπρια η (Κυπριώτισσα) - კვიპროსელი (მდედრ.)
 Κύπριος ο (Κυπριώτης) - კვიპროსელი (მამრ.)
 Κύπρος η - კვიპროსი
 κυρία η - ქალბატონი
 Κυριακή η - კვირა დღე
 κυρίαρχος ο - მთავარი, მუხატონე
 κυρίαρχώ (ε) - ვბატონობ, მიპყრია
 κυριεύω - ვიპყრობ, ხელთ ვიგლებ
 κύριος, -α, -ο - მთავარი, ძირითადი
 κύριος ο - ბატონი
 κυρίως - ძირითადად
 κωμωδία η - კომედია

Λ

λαγός ο - კურდღელი
 λάδι το - ზეთი
 λάθος το - შეცდომა
 λάμπα η - ლამპა
 λαμπρός, -ή, -ό - ნათელი//შესანიშნავი
 λάμπα - ვანათებ
 λαός ο - ხალხი, ერი
 λατινικός, -ή, -ό - ლათინური
 λαχάινω (αόρ. έλαχα) - ვხვდები, ვაწყობ
 λαχαικά τα - ბოსტნეული
 λέ(γ)ω - ვამბობ
 λέκές ο - ლაქა
 λεμονής, -ιά, -ί - ლიმონის ფერი
 λέξη η - სიტყვა
 λεξιλόγιο το - ლექსიკონი
 λεπτό το - ფული (უმთავრ. მრ.)//

წუთი

λεπτός - თხელი, ნაზი
 λευτεριά η (ελευθερία) - თავისუფლება
 λεωφορείο το - ავტობუსი
 λιγάκι - ცოტათი, ცოტაოდენ
 λίγο - ცოტა
 λίγος, -η, -ο - ცოტა
 λίτρο το - ლიტრი
 λιამέντος, -η, -ο - ღამდნარი, გამლღვარი
 λίσω - ვღნები, ვლევები
 λογαριάζω - ვანგარიშობ, გამოვთვლი/ანგარიშს ვუწევ//მივიჩნევ
 λόγος ο - სიტყვა//ენა, შეგვევლება//მიზეზი
 οι λόγοι - სიტყვები//მიზეზები
 τα λόγια - სიტყვები
 λοιπόν - მაშ ასე, ამგვარად
 λοξός, -ή, -ό - დახრილი
 λουλούδι το - ყვავილი
 λόφος ο - ბორცვი, გორაკი
 Λυδία η - ლიდია (ქვეყანა დას. მცირე აზიაში)
 λύνω - გადავწყვეტ
 λυτάμαι (λυσιύμαι) - ვწუხვარ, ვნაღვლობ//შებრალებ

Μ

μα - მავრამ
 μαβής, -ιά, -ί - იისფერი, მუქი ლურჯი
 μαγαζί το - მაღაზია
 μαγειρεύω - საჭმელს ვამზადებ, საჭმელს ვხარშავ
 μαζεύω - ვაგროვებ
 μαζί - ერთად
 μαθαίνω - ვსწავლობ
 μάθημα το - გაკვეთილი
 μαθηματικά τα - მათემატიკა

μαθητής ο - მოსწავლე (მამრ.)
 μαθήτρια η - მოსწავლე (მდედრ.)
 Μάιος ο (Μάης) - მაისი
 μακάρι (να) - ნეჭავ
 μακεδόνιας ο - მაკედონელი
 μακριά - შორს
 μακρινός, -ή, -ό - შორეული
 μακρύς, -ιά, -ύ - გრძელი/ხანგრძლივი
 μαλακός, -ιά, -ό - რბილი
 μάλιστα - რა თქმა უნდა
 μαλλί το - მკეცილი/თმა (უმთავრ. მრ.)
 μάλλον - ალბათ
 μάνα η - დედა
 μανάβης ο - ხილ-ბოსტნეულის გამყ-
 იდეული
 μανούλα η - დეიკო
 μανταρίνι το - მანდარინი
 μαντείο το - სამისნო, ორაკული
 μαρμελάδα η - მარმელადი, ხილფაფა
 Μάρτιος ο (Μάρτης) - მარტი
 μας - ჩვენი (კუთვნ. ნაცვ.)//ნათ. და
 ბრალდ. ბრუნვის ფორმა პირის
 ნაცვალსახელისა εμείς
 μασκαράς ο - ხუმარა, ოხუნჯი, მასხ-
 არა, ოინბაზი
 μασκαρεύομαι - ვხუმრობ, დავცინი//
 ვინიღებ//თავს ვაჩვენებ//მასკარ-
 აღში ვმონაწილეობ
 μασώ (α) - ვლეჭავ
 μάταιος, -α, -ο - ამაო
 μάτι το - თვალი
 μάυρος, -η, -ο - შავი
 μάχη η - ბრძოლა
 με - -თან (თანდ.)//ბრალდ. ბრუნვის
 ფორმა პირის ნაცვალსახელისა
 εγώ
 μεγαλείο το - სიდიადე
 μεγαλόπνοος, -η, -ο - დიდსულოვანი,
 დიდებული

μεγαλοπρέπεια η - სიდიადე, საუც-
 ხობობა, დიდმშვენებინება
 μεγαλόπρεπος, -η, -ο - შესანიშნავი,
 დიდებული
 μεγάλος, -η, -ο - დიდი/დიადი, სახელო-
 ვანი
 μεγάλωμα το - ზრდა, ვაზრდა
 μεγαλώνω - ვიზრდები
 μέγας, μεγάλη, μέγα = μέγιστος
 μέγεθος το - სიდიდე
 μείον - მათ. მიწუს
 μεθώ (α) - ვთვრები
 μελαγχολία η - მელანქოლია
 μελέτη η - კვლევა, გამოკვლევა//
 მუშაობა, მეცადინეობა
 μελετώ (α) - ვიკვლევ, შევისწავლი
 μέλλον το - მომავალი
 μέλλοντας ο - მომავალი ღრო
 μένω - ვცხოვრობ//ვრჩები
 Μεξικάνα η (Μεξικανή) - მექსიკელი
 (მდედრ.)
 Μεξικανός ο - მექსიკელი (მამრ.)
 Μεξικό(ν) το - მექსიკა
 μέρα η - დღე
 μεριά η - მხარე
 μερικοί, -ές, -ά - მოგი, მოგიერთი,
 რამოდენიმე
 μερικός, -ή, -ό - ცალკეული, ნაწილი
 μέρος το - ნაწილი//მხარე
 μέσα - შიგ, შიგნით
 μεσάνυχτα τα - შუალამე
 μέση η - შუაგული, შუა ნაწილი
 μεσημέρια η - შუადღე
 μεσημέρι το - შუადღე
 μεσογειακός, -ή, -ό - ხმელთაშუა
 ზღვის
 Μεσόγειος η - ხმელთაშუა ზღვა
 μέσος, -η, -ο - შუა
 μετά - შემდეგ

ξένος ο - უცხოელი, უცხო, სტუმარი
(მამრ.)

Ξεπαγιάζω - ვიყინები

Ξεπερνά (α) - ვჯობნი, ვუსწრებ

Ξέρω - ვიცი

Ξεχνά (α) (αόρ. Ξέχασα) - ვივიწყებ

Ξεχαρίζω - გამოვეყოფ, განვხახხავებ

Ξεχαριστός, -ή, -ό - ცალკე, ცალკეუ-
ლი, გამოყოფილი/განსაკუთრებუ-
ლი

Ξημερώνει - თენდება

Ξοδεύω - ხხარჯავ

Ξυλοκόπος ο - ტყისმჭრელი

Ξυσνά (α) - ვაღვიძებ, ვიღვიძებ

Ο

ο, η, το - განსაზღვრული არტიკლი

ογδοηκοστός, -ή, -ό - მეოთხმოცე

ογδόντα - ოთხმოცი

όγδοος, -η, -ο - მერვე

οδηγημένος, -η, -ο - *ენებითი გვარის*
მიმღეობა → ὀδηγός

ὀδηγός (ε) - მიმყავს, ვმართავ, ვუძღვებ

οδικός, -ή, -ό - საგზაო

οικείος, -α, -ο - შინაური

οικία η - საცხოვრებელი

οικογένεια η - ოჯახი

οικονομία η - ეკონომიკა

οικονομικός, -ή, -ό - ეკონომიკური

οικουμενική η - სამყარო

οκνηρός, -ή, -ό - მარმაცო

οκτώ (οχτώ) - რვა

Οκτώβριος ο (Οκτώβρης) - ოქ-
ტომბერი

Ολλανδέζα η - ჰოლანდიელი
(მდედრ.)

Ολλανδία η - ჰოლანდია

Ολλανδός ο - ჰოლანდიელი (მამრ.)

ολύγυρα - ირგვლივ, გარშემო//ყოველ-
გან, ყოველი მხრიდან

ολόδινα - ერთნაირად

ολόκληρος, -η, -ο - მთელი

ολοκληρώσω - ვსრულყოფ, ვასრულებ

όλος, -η, -ο - მთელი

ολότελα - მთლიანად, სრულად, სახსე-
ბით

Ολυμπία η - ოლიმპია

ολυμπιάδα η - ოლიმპიადა

ολυμπιακός, -ή, -ό - ოლიმპიური

ολυμπιονίκης ο - ოლიმპიური ჩემპი-
ონი

Όλυπος ο - ოლიმპი (მთა)

ομάδα η - ჯგუფი

ομηρικός, -ή, -ό - ჰომეროსისეული

όμοιος, -α, -ο - მსგავსი

ομόνοια η - ერთსულოვნება, თანხ-
მობა/მშვილობა

ομορφιά η - სილამამე

όμορφος, -η, -ο - ლამაზი

ομπρέλα η - ქოლგა

ομπρέλινო το - ღიღი ქოლგა

όμας - მავრამ, ოლონდ

ονειροπόλος ο, η - მეოცნებე

όνιομα το - სახელი

οισμάζομαι - მქვია

οισμάζω - სახელს ვარქმევ, ვუწოდებ

όπλο το - იარაღი

όποιος, -α, -ο - ვინც კი, რომელიც კი

οποιός, -α, -ο (ο,η,το) - ვინც, რომელიც

οποιοσδήποτε, οποιανδήποτε, οποιο-

σδήποτε - ვინც არ უნდა იყოს,

რომელიც არ უნდა იყოს

όποτε - როდესაც, ყოველთვის

οποτεδήποτε - ყოველთვის, ნებისმი-

ერ დროს, ნებისმიერ შემთხვევა-

ში, როცა არ უნდა იყოს

όπου - სადაც; იქ, სადაც

οπουδήποτε - ყველგან, ნებისმიერ
 ადგილას, სადაც არ უნდა იყოს
 οπαροφόρος, -η, -ο - ხილისა
 οπαροφόρα δέντρα - ხეხილი
 όπας - როგორც; ისე, როგორც
 οπασδήποτε - აუცილებლად
 όργαιο το - ორგანო//ინსტრუმენტი/
 /მუსიკალური საკრავი
 οργάνω - ვაყალიბებ, მოვაწყობ,
 ვაფუძნებ, ვაარსებ
 οργή η - რისხვა, წყრომა
 όργμα το - ხენა
 ορεινός, -ή, -ό - მთიანი
 όρεξη η - მაღა
 οριστικός, -ή, -ό - განსაზღვრული,
 განსაზღვრებითი//თხრობითი
 (კილო)
 όρκος ο - ფიც
 όρμος ο - ყურე, უბე
 όριμα η - ქათამი
 όρος ο - ზღვარი//პირობა
 όσο - როგორც (გმნიზ.)
 οσδηποτε - რამდენადაც არ უნდა
 იყოს, როგორც არ უნდა იყოს
 όσος, -η, -ο - რამდენიც//ყველა ის, ვინც
 οσσδηποτε, οσθηδηποτε, οσδδηποτε -
 რამდენიც არ უნდა იყოს
 όταν - როდესაც
 ότι - რომ
 ο,τι - რაც კი
 οτιδηποτε - რაც არ უნდა იყოს
 Ουγγαρία η - უნგრეთი
 Ούγγρη η (Ουγγαρέζα) - უნგრელი
 (მდელრ.)
 Ούγγρος ο - უნგრელი (მამრ.)
 ουδέτερος, -η, -ο - ნეიტრალური
 Ουκρανή η - უკრაინელი (მდელრ.)
 Ουκρανός ο - უკრაინელი (მამრ.)
 Ουκρανία η - უკრაინა

ουρά η - კული
 ουρανής, -ιά, -ί - ცისფერი
 ουράνια τα = ουρανός
 ουρανός ο - ცა
 ουσιαστικό το არსებითი სახელი
 ούτε - არც
 όχι - არა
 οχτακόσιοι, -ες, -α - რვაასი
 οχτακοσιοστός, -ή, -ό - მერვაასე
 οχτώ = οκτώ

Π
 παγκόσμιος, -α, -ο - მსოფლიო
 παγιά η - ყინვა
 παγώνω - ვყინავ
 πάει - მოხლენა (ნაკლები გმნა:
 მიხლება, ვიხლება...)
 παθαίω (αόρ. έπαθα) - მემართება,
 განვიცდი (მოქმედებას)
 παιδάκι το - კნინობით-ალერსობით
 თი ფორმა → παιδί
 παιδί το - ბავშვი
 παίζω - ვთამაშობ
 παθητική φωνή - ვნებითი გვარის
 ფორმა
 παίρνω - ვიღებ//მიმაქვს, მიმყავს
 παιχιδιάρης, -α, -ικο - თამაშის მოყ-
 ვარული//ცელქი, მხიარული, კეკ-
 ლკუცი
 παλ(α)ιά - ძველად, აღრე
 παλ(α)ιός, -ά, -ό - ძველი
 παλαιότερα - ძველად//მოგვიანებით
 παλάτι το - სასახლე
 πάλι - კვლავ, ისევ
 παλτό το - პალტო
 παν το - სამყარო//ყველაფერი
 πανελλήσιος, -α, -ο - მანელინური
 Πανεπιστήμιο το - უნივერსიტეტი
 παιίδα η - ფაუნა

πάντα - ყოველთვის, მუდამ
 παντού - ყველგან
 παντούφλα η - ფლოსტი
 παντρέϊομαι - ვქორწინდები
 παντρέω - ვაქორწინებ, შევაჯულღებ
 πάνα - ზე, მელ
 παπουτσι ο - მეწაღე
 παπούτσι το ფეხსაცმელი (უმთავრესად მრ.)
 παππούς ο - ბაბუა

παρά - ვიდრე, მიუხედავად//აკლია
 (ღროს აღნიშვნისას)
 παραβιάζω - ვძალადობ// (კანონს)
 ვარღვევ
 παράγω - ვაწარმოებ, ვქმნი
 παραγωγή η - წარმოება
 παράδειγμα το - მაგალითი, ნიმუში
 παραδίδω - ვაბარებ, გადავცემ
 παράδοση η - ტრადიცია, გადმოცემა
 παραθερισμός ο - საზაფხულო დასვენება
 παραθετικά - აქ: გრამ. ხარისხის ფორმები
 παράθυρο το - ფანჯარა
 παρακαλώ (ε) - ვთხოვ//გეთაყვა
 παρακάτω - ქვემოთყოფანილი
 παρακείμενος ο - აწმყო პერფექტი
 παρακολουθώ (ε) - თვალს ვადევნებ
 //ვესწრები
 παραλία η - ზღვის ნაპირი, სანაპირო
 παράλληλα - პარალელურად
 παραμένω - ვრჩები//ვყოვნდები
 παράξενος, -η, -ο - უცნაური
 παραπάω - გემომთოყვანილი
 πάρα πολύς, πάρα πολλή, πάρα πολύ - ძალზე ბევრი, უამრავი
 Παρασκευή η - პარასკევი
 παραστέκω, -ομαι (αόρ. παραστάθη-

κα) - ვეხმარები, ვზრუნავ//მხარს ვუჭერ
 παρελθόν το - წარსული
 παρείθεση η - ფრჩხილები (გრაფიკული ნიშანი)
 Παρίσι το - პარიზი
 παρμένος, -η, -ο - აღებული
 παρόν το - აწმყო
 παρουσία η - ყოფნა, დასწრება
 πάρτι το - წვეულება
 πατέρας ο - მამა
 πατινάζ το - ციგური
 Πατριάρχης ο - პატრიარქი
 πατρίδα η - სამშობლო
 πατρογονικός, -ή, -ό - სამემკვიდრეო, საგვარეულო//ტრადიციული
 πατώ (α) - ვაბიჯებ//ვაწვები
 παύλα η - გირე
 παύω - ვწყვეტ
 παχύς, -ιά, -ύ - სქელი//მსუქანი
 πάω = πηγαίνω
 πεδιάδα η - ველი, ვაკე, ბარი
 πεδινός, -ή, -ό - ვაკიანი, ბარისა
 πείθω - ვარწმუნებ
 πεινώ (α) - მშია
 πεισματάρης, -α, -ικο - ჯიუტი, ქინიანი
 πέλαγος το - ზღვა
 πελάτης ο - მუშგარი, კლიენტი
 Πελοπονησιακός, -ή, -ό - პელოპონესური
 Πελοπόννησος ο - პელოპონესი (ნახევარკუნძ.)
 πελώριος, -α, -ο - უზარმაზარი
 Πέμπτη η - ხუთშაბათი
 πέμπτος, -η, -ο - მეხუთე
 πενήντα - ორმოცდაათი
 πένα - კალამი//კალმისგარი
 πεντακόσιοι, -ες, -α - ხუთასი

πεντακοσιοστός, -ή, -ό - მეხუთასე
 πέντε - ხუთი
 πεντηκοστός, -ή, -ό - ორმოცდამეათე
 πέρα - იმ მხარეს, იქეთ, ვაღმა // გა-
 რეთ
 πέραςμα το - გადასვლა
 περασμένος, -η, -ο - გასული, განვ-
 ლილი, წარსული
 περιήφανος, -η, -ο - ამაყი
 περιγράφω - აღვწერ
 περιηγητής ο - მოგზაური
 περιμέσω - ველი, ველოლები
 περιοδικό το - ჟურნალი
 περίοδος η - პერიოდი
 περιορισμένος, -η, -ο - შემღუღული,
 შემომღუღული
 περιουσία η - ქონება, სიმდიდრე
 περιοχή η - ოლქი, მხარე, რაიონი
 περιπέτλια η - პერიპეტია, თავგადა-
 სავალი
 περίπου - დაახლოებით
 περίπτωσι η - შემთხვევა
 περισσεύει - მომრჩება, მრჩება, ზედ-
 მეტი მრჩება
 περισσότερο - მეტად
 περισσότερος, -η, -ο - მეტი
 περισσότεροι, -ες, -α - უმრავლესო-
 ბა
 περίστασι η - ვითარება
 περιστρέφομαι - ვგრიანლებ, ვბრუნავ
 περιστρέφω - ვაგრიანლებ
 περιτριγυρισμένος, -η, -ο - გარშე-
 მორგყმული
 περίφημος, -η, -ο - სახელგანთქმული
 περνώ (α) - გავივლი, ჩავივლი
 περπατώ (α) - ფეხით დავდივარ,
 ვსეირნობ
 πέρσι - შარშან
 περσικός, -ή, -ό - სპარსული

πέταλο το - აქ: უურცელი (ყვავი-
 ლის)
 πέτρα η - ქვა
 πέτραμα το - ქანი, ქვის ფენა
 πετώ (α) - ვფრინავ, დავფრინავ//
 ვავლებ, ვაღვაგლებ, ვისვრი
 πέυκο το (πέυκος ο) - ფიჭვი
 πέφτω - ვვარდები, ვეცემი
 πηγαινάω - მივდივარ, დავდივარ
 πηγγή η - წყარო
 πια - უკვე/მეტად
 πιάνο το - პიანინო
 πιάνω - ვიჭერ
 πιθανολογική - ალბათობა
 πιθανόν - ალბათ
 πικραίνομαι - ვწუხვარ, ვდარღობ
 πιο - უფრო (შედ. მზნიმ.)
 πίνακας ο - დაფა//სურათი
 πίνω - ვსვამ
 πιστεύω - მწამს, მჯერა
 πίστη η - რწმენა
 πίσω - უკან
 πίττα η - ლევმელი
 πλαγιάζω - ვწვიები, წამოვწვიები
 πλάθω (πλάσσω, πλάττω. αόρ. έπλα-
 σα) - ვქმნი
 πλάι - გვერდით
 πλαινός, -ή, -ό - გვერდითი
 πλανήτης ο - პლანეტა
 πλάταινο το - ჭადარი
 πλατεία η - მოედანი//პარკერი (თუ-
 აგრ.)
 πλατύς, -ιά, -ύ - ფართო
 πλευρό το - გვერდი, მხარე
 πλέκω - ვქსოვ
 πλένω - ვბან//ვრეცხავ
 πλήθος το - სიმრავლე, მასა
 πληθυντικός, -ή, -ό - მრავლობითი

πληθυσμός ο - მოსახლეობა
 πλημυρίζω - ვავსებ, ვგბორავ
 πλην - გარეშე, უ-//მათ. მიხუს
 πληροφορία η - ცნობა, მონაცემი, ინ-
 ფორმაცია
 πληροφάρω (ε) - ვაგყობინებ, ვამცნობ
 πληρώω - ვიხლი
 πλήρωω - სავსებით
 πλήρωμα το - შევსება, ავსება
 πλησιάζω - ვუახლოვლები
 πλίθω η - გამოუწვავი ავური
 πλισεδάκι το - კნინობით-ალერსო-
 ბითი ფორმა → πλισσέ
 πλισσέ το (πλισσές ο) - პლისე
 πλοίο το - გემი, ხომალდი
 πλούσιος, -α, -ο - მდიდარი
 πλουταίνω - ვმდიდრდები //ვამდი-
 დრებ
 πλούτος το, ο - სიმდიდრე
 πλουτοφόρος, -η, -ο - სიმდიდრის
 მომგანი, მდიდრული, მდიდარი
 πνευματικά - სულიერად
 πνευματικός, -ή, -ό - სულიერი
 πιστή η - სუნთქვა//სული //ალმაფრე-
 ნა, შთავონება
 πόδι το - ფეხი
 πόθος ο - სწრაფვა, ლტოლვა
 ποιανού - ვისი
 ποίημα το - ლექსი, პოემა
 ποίηση η - პოეზია
 ποιητής ο - პოეტი
 ποικιλία η - სხვადასხვაობა, ნაირ-
 სახეობა
 ποικιλόμορφος, -η, -ο - სხვადასხვაგ-
 ვარი, მრავალფეროვანი
 ποινή η - სახველი
 ποίος, -α, -ο - ვინ
 πολεμικός, -ή, -ό - საომარი
 πόλεμος ο - ომი

πολεμάω (α) - ვიბრძვი, ვომობ
 πόλη η - ქალაქი
 πολιορκία η - ალყა
 πολιτεία η - აქ: ქალაქი
 πολιτεύμα το - წყობა, სახელმწიფო
 წყობა, რეჟიმი
 πολιτής ο - მოქალაქე//ქალაქელი
 πολιτικός, -ή, -ό - პოლიტიკური
 πολιτικός ο - პოლიტიკოსი
 πολιτισμένος, -η, -ο - განათლებული,
 კულტურული, ცივილიზებული
 πολιτισμός ο - კულტურა//ცივილი-
 შაცია
 πολιτιστικός, -ή, -ό - კულტურული
 πολλαπλασιασμός ο - გამრავლება
 πολύν - ძალზე, ძალიან//დიდხანს
 πολύς, πολλή, πολύ - ბევრი
 πολυσχιδής, -ής, -ές - მრავალწახ-
 ნაკოვანი, მრავალმხრივი
 πολυτέλεια η - ფუფუნება, განცხრომა
 πολύτιμος, -η, -ο - ძვირფასი
 πομπή η - პროცესია
 ποινάει - მტკივა
 ποιοκέφαλος ο - თავის გვიწილი
 πόρτα η - კარი
 πορτοκάκι η - ფორთოხალი
 Ποσειδόνος ο - ჰოსეილონი
 πόσο - როგორ, რამდენად
 πόσος, -η, -ο - რამდენი
 ποσότητα η - რაოდენობა
 ποταμάκι το - კნინობით-ალერსო-
 ბითი ფორმა → ποτάμι
 ποτάμι το - მდინარე
 πότε - როდის
 ποτέ - არასოდეს
 ποτήρι το - ჭიქა
 ποτίζω - ვრწყავ
 που - რომ (კავშ.)//რომელიც (მიმ-
 რთ. ნაცვ.)

πού - სად (კითხ. გმნიზ.)
 πουσθινά -საღმე//არსად (უარყოფით
 წინადადებაში)
 πουλάκι το - კნინობით-ალერსობი-
 თი ფორმა → πουλί
 πουλί το - ჩიტი
 Πούλια η - პლეადები
 πουλώ (α) - ვყიდი
 πράγμα το - საგანი, ნივთი
 πραγματικά - სინამდვილეში, მარ-
 თლაც
 πραγματικότητα η - რეალობა, სი-
 ნამდვილე
 πρᾶσιζει - მწვანდება
 πράσινος, -η, -ο - მწვანე
 πράξη η - მოქმედება
 πρέπει - საჭიროა, უნდა
 πρεσβυτής ο - ელჩი
 πριν - -მღე, წინ, ვიდრე
 προ - -მღე
 πρόβατο το - ცხვარი
 πρόβλημα το - პრობლემა
 προδότης ο - მოღალატე
 πρόεδρος ο - თავმჯდომარე, პრეზი-
 დენტი
 προέρχομαι - წარმოედები, ვარ წარ-
 მოშობით
 προηγούμενος, -η, -ο - წინა, წინამორ-
 ბედი
 προίον το - პროდუქტი
 προικαλᾶ (ε) - ვიწვევ, გამოვიწვევ
 προκοπή η - წარმატება, წინსვლა
 προλαβαίνω (ἀόρ. πρόλαβα) - ვასწრებ
 πρόοδος η - პროგრესი, წინსვლა, წარ-
 მატება
 προπαππούς ο - ბაბუის მამა
 προς - -კენ (თანდ.)
 προσεκτικός, -ή, -ό - ყურადღებიანი,
 ფრთხილი

προσέχω - ვზრუნავ, ყურადღებით
 ვარ//ვაძინე
 πρόσθεσε η - მიმატება, დამატება
 προσθήτω - ვამატებ
 προσκαλᾶ (ε) - ვეპატიეები
 προσλαμβάνω - ვიღებ
 προσπάθεια η - მცდელობა
 προστακτική - გრამ. ბრძანებითი
 კილო
 προστασία η - მფარველობა
 προσφέρω - ვუძღვნი, მივართმევ,
 ვთავაზობ
 προσταπικός, -ή, -ό - პირისა (გრამ.)//
 პირადი
 πρόσπατο το - სახე
 πρόσταση η - წინადადება
 προτού - ვიდრე, სანამ
 προχθές - გუშინწინ
 προχωρᾶ (ε) - წინ მივიწვევ
 प्राί το - დილა
 πρώμιος, -η, -ο - აღრეული
 प्राισό το - საუბრე
 प्राისός, -ή, -ό - დილისა
 प्राτείσουσα η - დედაქალაქი
 प्राτόγιοις, -η, -ο - პირველყოფილი,
 პირველადი
 प्राτοελλαδικός, -ή, -ό - წინაბერძნუ-
 ლი
 πρώτος, -η, -ο - პირველი
 प्राτοφανής, -ής, -ές - ახალი, არ-
 ნახული, უპრეცედენტო
 प्राτση η - გრამ. ბრუნვა
 Πυθία η - პითია
 πυρήνας ο - ბირთვი, გული, შუაგუ-
 ლი
 παλητής ο - გამყიდველი
 Πολωνία η (Πολωνή) - პოლონელი
 (მღელრ.)
 Πολωνός ο - პოლონელი (მამრ.)

Πολωνία η - პოლონეთი
 παως - რომ (კავშ.)
 πάως - როგორ (კითხვ. მზნიმ.)

P

ράβω - ვკერავ
 ράτσα η - რასა//ჯიში
 ράφτης ο - მკერავი, თერძი
 ρεκός το - რეკორდი
 ρήμα το - მზნა
 ρήτορας ο - ორაგორი
 ρητορική η - რიტორიკა, საორაგორო
 ხელოვნება, მკერმეცყველება
 ριζώνω - ფესვს ვიღვამ, ვნერგავ
 ρίχω - ვისვრი, ვავლებ, ვაღაუვლებ
 ριψοκίνδυνος, -η, -ο - მამაცი, უშიშა-
 რი

ροδαριά η - (სავარაუდოდ) ბროწეუ-
 ლის ხე

ρόδο το - ვარდი

Ρόδος η - როდოსი (კუნძ.)

ροδωνιά η - ვარდის ბუჩქი

ροζ - ვარდისფერი

ρολί το - საათი

ρόλος ο - როლი

Ρουμάνια η - რუმინელი (მდელრ.)

Ρουμανία η - რუმინეთი

Ρουμάνος ο - რუმინელი (მამრ.)

ρούχο το - ტანისამოსი (უშთავრ. მრ.)

Ρωσ(σ)ία η - რუსეთი

Ρωσ(σ)ίδα η - რუსი (მდელრ.)

Ρώσ(σ)ος ο - რუსი (მამრ.)

ρωτά (α) - ვეკითხები

Σ

Σάββατο το - შაბათი

Σαββατοκύριακο το - შაბათ-კვირა

σάλπιγγα η - საყვირი

σαράντα - ორმოცი

σας - თქვენი (კუთვნ. ნაცვ.)/ნათ. და
 ბრალდ. ბრუნვის ფორმა → εσείς
 σβήσω - ვაქრობ
 σβούρα η - ბზრიალა
 σγουρομάλλης, -α, -ικο - ხუჭუჭა
 σγουρός, -ή, -ό - ხუჭუჭა
 σε - -ში, -ზე, -თან . . . (თანდ.)/ბრალდ.

ბრუნვის ფორმა → εσὺ

σεβασμός ο - პატივისცემა, მოწიწება

σέβομαι - პატივს ვცემ

σειρά η - რიგი, მწკრივი

σεισμός ο - მიწისძვრა

σελίδα η - გვერდი

σέλινο το - ნიახური

Σεπτέμβριος ο (Σεπτέμβρης) - სექტემ-
 ბერი

σηκώνομαι - ვღვები

σημαία η - ღროშა, ალაში

σημαντικός, -ή, -ό - მნიშვნელოვანი

σημείωσω - აღვნიშნავ

σήμερα - დღეს

σημερινός, -ή, -ό - დღევანდელი

σήραγγα η - გვირაბი

σιγά - ნელა, წყნარად

σίδηρο το - რკინა

Σικελία η - სიცილია

σινεμά το - კინოთეატრი

σιτάρι το - ხორბალი

σιωπή η - სიჩუმე

σιωπηλός, -ή, -ό - ჩუმი

σκατζόχειρος ο - მღარბი

σκαπάζω - ვფარავ

σκέφτομαι(σκέπτομαι) - ვფიქრობ

σκέψη η - აზრი, ფიქრი, აზროვნება

σκηπή η - კარავი

σκι το - თხილამური

σκληρά - მკაცრად//მძიმედ, ძნელად

σκληρός, -ή, -ό - მავარი, მტკიცე//ძნე-
 ლი, მძიმე/მკაცრი

σκόλη η - თავისუფალი დრო//დღე-სასწაული

σκόπιμα - განზრახ

σκοπός ο - მიზანი

σκορπίζω - მიმოუფანტავ, მიმოყვრი
σκοτωμένος, -ή, -ό - მოკლული, მკვ-
დარი

σκοτώσιμαι - ვკვდები, თავს ვიკლავ

σκύρος, -α, -ο - მუქი

σκυλί το = σκύλος

σκύλος ο - ძაღლი

σβαρός, -ή, -ό - სერიოზული, მნიშ-
ვნელოვანი

σδειά η - მოსავალი

σου - შენი (კუთვ. ნაცვ.)// ნათ. ბრუნ-
ვის ფორმა → εσύ

Σουηδή η (Σουηδέζα) - შვედი (მდ-
ვლ.)

Σουηδία η - შვეცია

Σουηδός ο - შვედი (მამრ.)

σοφία η - სიბრძნე

σοφός, -ή, -ό - ბრძენი

σπάνια - იშვიათად

σπάνιος, -α, -ο - იშვიათი

σπανίως - იშვიათად

σπαρμένος, -η, -ο - დათესილი

Σπάρτη η - სპარტა

Σπαρτιάτης ο - სპარტელი (მამრ.)

σπαρτιάτικος, -η, -ο - სპარტელი

Σπαρτιάτισσα η - სპარტელი
(მდედრ.)

σπαταλώ (α) - ვფლანგავ

σπίρτο το - ასანთი (უშთავრ. მრ.)

σπίτι το - სახლი

σπόρος ο - თესლი, მარცვალი

σπουδάζω - ვსწავლობ, შევისწავლი

σπουδαίος, -α, -ο - მნიშვნელოვანი

σπουδαστής ο - შემსწავლელი (მამრ.)

σπουδάστρια η - შემსწავლელი

(მდედრ.)

σπουδή η - სწავლა

σταθερός, -ή, -ό - მტკიცე, მდგრადი,
მყარი

σταματώ (α) - ვწყევტ, ვჩერდები

σταφίδα η - ქიშმიში, ჩამიჩი

στάχι το - თავთავი

σταχτής, -ιά, -ί - ნაცრისფერი

στέκομαι - ვღაზვარ

στένω - ვგზავნი, ვაგზავნი

στερέωσθ η - გაძლიერება, გამავრე-
ბა

στεριά η - ხმელეთი

στεφάνι το - ვიწროვანი

στεφανώνω - ვვიწროვებ ვაღვამ

στήθος το - მკერდი

στηρίζομαι - ვეყრდნობი, ვეფუძნები,
ვემყარები

στηρίζω - ვაყრდნობ, ვაბჯენ

στιγμή η - წამი//მომენტი

στοιχείο το - ელემენტი

στόμα το - პირი

στρατηγικός, -ή, -ό - სტრატეგიული

στρατηγός ο - გენერალი, სტრატეგი

στρατιώτης ο - ჯარისკაცი

στρατιωτικός, -ή, -ό - სამხედრო

στρατόπεδο το - ბანაკი

στρέφομαι - ვბრუნავ, ვგრიძავ

στρέφω - ვაგრიძავ, ვაბრუნებ

στρογγυλός, -ή, -ό - მრგვალი

συγγειής ο, η - ნათესავი

συγγραφέας ο, η - მწერალი

συγκεντρώνω - (შე)კვრებ, ვავროვებ,
თავს ვუყრი, შემოვიკრებ

συγκέντρωσθ η - თავის მოყრა//
შეკრება

συγκέντρωσθ των εταιρών -
მოკავშირეთა შეკრება

συγκριτικός, -ή, -ό - შედარებითი,

შესადარებელი

σύνκριση η - შეჯახება, შეგაკება

// კონფლიქტი

συνισμη η - ბოღიში

συχχας (ε) - ვპატივებ, მივეუგევებ

σζήτηση η - განხილვა, მსჯელობა,
დისკუსია

σζητῶ (α) - განვიხილავ, ვმსჯელობ

σῦκο το - ლეღვი

σλλοιζζομαι (σλλοιζζομαι) - ვფიქრობ,

განვჭვრეტ, განვსჯი

σμβαίνει - ხდება

σμβολο το - სიმბოლო

σμβουλεῖν - ვურჩევ, ვარიგებ

σμβουλή η - რჩევა

σμμαχος ο, η - მოკავშირე

σμμετέχω - ვმონაწილეობ

σμπαθῶ - მომწონს//თანავეუგრძნობ

σμπαῖν το - სამყარო

σμπληρῖα - ვავსებ, ვასრულებ

σμπτωμα το - სიმპტომი, ნიშანი

σμφῆρον το - სარგებელი, ხეირი

σμφιλῖαση η - შერიგება, თანხმობა,

გაერთიანება

σμφωῖα η - თანხმობა, შეთანხმება

σμφωῖα (ε) - ვეთანხმები, თანახმა
ვარ

σσ - -თან//მათ. პლუს, მივეუმაგოთ

σσაῖσθημα το - გრძნობა, შეგრძნე-
ბა, ემოცია

σσδῖασμῶσ ο - შესაშვება, შეერთება,
კავშირი

σσეῖῖα - ვაერთებ, ვაკავშირებ

σσῆπεια η - შედეგი

σσῆχεια η - გაგრძელება, უწყვეტე-
ლობა, ხანგრძლივობა

σσეχιῖს, -ῖს, -ῖს - ხანგრძლივი, უწყ-
ვეტი, ხანგრძლივითი//გრამ. უსრუ-
ლი

σσეχιῖζ - ვავრძელებ, განვაგრძობ
σσეხῖა - ხანგრძლივად, უწყვეტად
σსῖრῖეიα η - ალათი, წეს-ჩვეულება
σსῖრῖეῖს, -ῖ, -ῖ - ჩვეული, ჩვეუ-
ლებრივი

σსῖრῖა - ჩვეულებისამებრ

σსῖრῖე η - შედეგა, სინთეზი//თხზუ-
ლება

σსῖრῖაῖკი το - კინობით-ალერსო-
ბითი ფორმა → σსῖრῖე το

σსῖრῖე το - ღრუბელი

σსῖრῖეῖα η - თანხლება//თანხლები
პირნი

σსῖრῖეῖα η - ამხანაგობა, ამხანაგ-
თა წრე

σსῖრῖეῖσ ο - ამხანაგი

σსῖრῖეῖα το - სისტემა

σსῖრῖე - ხშირად

σსῖრῖეῖს (α) - ხშირად ვარხევ

σსῖრῖე, -ῖ, -ῖ - ხშირი

σῖრῖე - ვკლავ, ვგმირავ

σῖრῖეῖα η - ბურთი// სფერო

σῖრῖეῖა η - ბეჭედი, ღალი

σῖრῖეῖა - ვხაზავ, ვაპროექტებ

σῖრῖეῖაῖს ο - მხაზველი, დამ-
როექტებელი

σῖრῖეῖა το - გეგმა

σῖრῖეῖა - თითქმის

σῖრῖეῖა, -ῖ, -ῖ - შედარებითი

σῖრῖეῖა το - სქემა//ფორმა

σῖრῖეῖაῖა - ვქმნი, ვაღვენ, ჩამოვაყ-
ალიბებ

σῖრῖეῖა το - სკოლა

σῖრῖე - გაღავარჩენ, დავიხსნი

σῖრῖე το - სხეული

σῖრῖეῖა (აბრ. σῖრῖეῖა) - ვჩუმილები

σῖრῖე - სწორად

σῖრῖე, -ῖ, -ῖ - სწორი//მართალი

T

ταβέρνα η - ტავერნა
 τάδε ο, η, το - ესა და ეს, ამა და ამ
 ταιριάζω - შეეკვსაგყვისებდ//შეეკვსა-
 გყვისები
 τακτικά - რეგულარულად, მუდმივად
 τάλαντα - ფულის ერთეული ძვ. სა-
 ბერძნეთში
 ταμίας ο - მოღარე
 τάξη η - კლასი//წესრიგი
 ταξί το - ტაქსი
 ταξιδεύω - ემოგზაურობ
 ταξίδι το - მოგზაურობა
 ταξιδιώτης ο - მოგზაური
 ταυτόχρονα - იმავედროულად
 τάχα - თითქოს, ვითომ
 ταχυδρόμος ο - ფოსტალიონი
 ταχύτητα η - სისწრაფე, სიჩქარე
 τελεία η - წერტილი (გრაფიკული
 ნიშანი)
 τελειώνω - ვამთავრებ
 τελείως - სავსებით
 τελευταίος, -α, -ο - უკანასკნელი,
 ბოლო
 τελικά - საბოლოოდ, ბოლოს და
 ბოლოს
 τέλος - საბოლოოდ
 τέλος το - ბოლო, დასასრული
 τεμπέλης, -α, -ικο - მარმაცო
 τεμπέλικα - მანგად
 τέρας το - ურჩხული
 τεράστιος, -α, -ο - ვეებერთელა
 τεσσαρακοστός, -ή, -ό - მეორმოცე
 τέσσερις, τέσσερα - ოთხი
 Τετάρτη η - ოთხშაბათი
 τέταρτο το - მეოთხედი
 τέταρτος, -η, -ο - მეოთხე
 τετελεσμένος, -η, -ο - დამთავრებუ-
 ლი, დასრულებული

τετελεσμένος μέλλοντας - გრამ.
 შესრულებული მომავალი
 τέτοιος, -α, -ο - ასეთი
 τετραγωνικός, -ή, -ό - კვადრატული
 τετράδιο το - რვეული
 τετρακόσιοι, -ες, -α - ოთხასი
 τετρακοσιοστός, ή, -ό - მეოთხასე
 τέχνη η - ხელოვნება//ხელობა
 τεχνίτης ο - ხელოსანი
 τζაჯ η - ჯაში
 τζაკი το - ბუხარი, კერა, კერია
 τζόκεი ο - ჟოკეი
 τζამი το - მინა (ფანჯარისა)
 τζίντικας ο - ჭრიჭინა
 τηλέοραση η - ტელევიზორი, ტელე-
 ვიზია
 τηλεφώνω (ε) - ტელეფონით ვრეკავ,
 ტელეფონით ვლაპარაკობ
 της - მისი (კუთვნ. ნაცვ.)//ნათ. ბრუნ-
 ვის ფორმა → αυτή
 τι - რა (კითხვ. მზნიშ.)
 τιμή η - ფასი/ღირსება
 τιμάν (α) - თაყვანს ვცემ, პატივს ვცემ
 τιμαρών (α) - ვსჯი
 τίνος (τίσων) - ვისი
 τίποτα - რაიმე//უარყ. წინადაც. - არა-
 ფერი
 τίποτε = τίποτα
 τόκα η - ტოკა (ქალის თავსამკაუ-
 ლი)
 τοπίο το - პეიზაჟი
 τοπικός, -ή, -ό - ადგილის
 τόπος ο - ადგილი
 τόσο - ასე, ისე
 τόσος, -η, -ο - ასეთი, ამხელა
 τότε - მაშინ
 του - მისი (კუთვნ. ნაცვ.)//ნათ. ბრუნ-
 ვის ფორმა → αυτός, αυτό

τουλάχιστο(ν) - ოღონდაც, თუნდაც,
 მაინც
 Τουρκία η - თურქი (მდღერ.)
 Τουρκία η - თურქეთი
 τουρκικός, -ή, -ό - თურქული
 Τούρκος ο - თურქი (მამრ.)
 τουτουρίζω - ვიყინები, სიცვიისაგან
 ვკანკალებ
 τους - მათი (კუთვნ. ნაცვ.)/ნათ. და
 ბრალდ. ბრუნვის ფორმა → αυ-
 τοι, αυτές, αυτά
 τούτος (ετούτος), -η, -ο - ეს (ჩვენ.
 ნაცვ.)
 τραγικός, ή, ό - გრაგიკული
 τραγούντι το - სიმღერა
 τραγουδιστής ο - მომღერალი
 τραγουδά (α) - ვმღეროვარ
 τραγωδία η - გრაგელია
 τραπέζι το - მაგიდა
 Τραπεζίστα η - გრაპიზონი
 τρεις, τρία - სამი
 τρέλος, -η, -ο - გიჟი, გაღარეული
 τρέμοντας - კანკალით, აკანკალე-
 ბულმა
 τρέμα - ვკანკალებ
 τρένο το - მაგარეული
 τρέξιμο το - სირბილი, რბენა
 τρέφομαι - ვიკვებები
 τρέφω - ვკვებავ
 τρέχω - მივრბოვარ
 τρίαينا η - სამკაპი
 τριακόσιοι, -ες, -α - სამასი
 τριακοσιοστός, -ή, -ό - მესამასე
 τριακοστός, -ή, -ό - ოცდამეათე
 τριάντα - ოცდაათი
 τριανταφυλλής, -ιά, -ί - ვარდისფერი
 τριαντάφυλλο το - ვარდი
 τρίποδας ο - სამფეხი
 τριγυρίζω - დავხეტიალებ, წინ და უკან

დავდივარ, დავიარები
 Τρίτη η - სამშაბათი
 τρίτος, -η, -ο - მესამე
 τρώλλει το - გროლეიბუსი
 τρομακτικός, -ή, -ό - შემშარავი, საშ-
 არელი, შემამრწუნებელი
 τρομερά - საშინლად
 τρομερός, -ή, -ό - საშინელი, საშარე-
 ლი
 τρόπος ο - ხერხი, საშუალება. მან-
 ერა, ნირი, ყაიდა
 τροφός η - ძიბა
 τρυφερός, -ή, -ό - ნაზი
 τρώγω - ვჭამ
 Τρωικός, -ή, -ό - გროასი
 τρωατικό το - მღრღნელი
 τσάι το - ჩაი
 τσάντα η - ჩანთა
 τσεκ το - ჩეკი
 τσεκούρι το - ცული
 τσιγάρο το - სიგარეგი
 τύπος ο - ფორმა/სახეგეპი
 τύραννος ο - გირანი
 τυρί το - ყველი
 τυφλός, -ή, -ό - ბრმა
 τυχερός, -ή, -ό - ილბლიანი
 τυχόν - შემთხვევით
 τώρα - ახლა

Υ

υιοθετώ (ε) - შვილად ამყავს
 υμνών (ε) - ხოგბას ვასხამ, ვაქებ, ვა-
 ლიდებ//ვგალობ
 ύπαιθρο το - ადგილი ღია ცის ქვეშ,
 სუფთა ჰაერზე
 υπάκουος, -η, -ο - გამგონი, დამჯერი,
 მორჩილი
 υπάρχω - ვარსებობ

υπεράσθραπος, -η, -ο - შეღამიანური, არაღამიანური
 υπερθετικός, -ή - აღმაგებითი
 υπερσυντέλικος ο - პლუსკვამპერფექტი
 უპერსია η - სამსახური
 ύπνος ο - ძილი/სიმზარი
 υπογραμμισμένος, -η, -ο - ხაზგასმული
 υπογραφή η - ხელმოწერა
 υπογράφα - ხელს ვაწერ
 υπόθεση η - ვარაუდი, პიპოთეზა//საქმე, საკითხი
 υποθήκω - ვვარაუდობ, ვუშვებ, ვფიქრობ
 υπομονή η - მოთმინება
 υπόσχομαι (αόρ. υποσχέθηκα) - ვპირდები, პირობას ვლებ
 υποτακτική η - გრამ. კავშირებითი კილო
 υπουργείο το - სამინისტრო
 υποχρεωμένος, -η, -ο - ვალდებული, მოვალე
 ύστερα - შემდეგ
 ύψισμα το - ქსოვილი
 υφάιστειο το - ვულკანი
 υψήλως = ψηλός
 ύψος το - სიმაღლე
 ύψωμα το - სიმაღლე, მაღლობი
 ფ
 φαγητό το - საჭმელი
 φαί το = φαγητό
 φαίνομαι - ვჩანვარ//გამოვიყურებ
 φαίνος, -ή, -ός - ნათელი, კაშკაშა
 φαντάζομαι - წარმოვიდგენ
 φάρσι το - აქანდაბი
 φαρδύς, -ιά, -ύ - განიერი, ფართე
 φαρμακοποιός ο - ფარმაცევტი, მეაფთიაქე

Φεβρουάριος ο (Φλεβάρης) - თებერვალი
 φεγγάρι το - მთვარე
 φέγγω - ვანათებ
 φέρσομαι - ვიქცევი, ვეპყრობი
 φέρσω - მომაქვს
 φέρσιμο το - ქცევა, მოქცევა, მოპყრობა
 φέτος - წელს
 φεύγω - მივლივარ
 φθινόπωρο το - შემოდგომა
 φθινοπωρινός, -ή, -ός - საშემოდგომო
 φίλη η - მეგობარი (მდეღრ.)
 φίλια η - მეგობრობა
 Φιλιππική η - ფინელი (მდეღრ.)
 Φιλιππία η - ფინეთი
 Φιλιππίδος ο - ფინელი (მამრ.)
 φιλοικία (α) - ვჩხუბობ, ვდავობ
 φιλοξενία η - სტუმართმოყვარეობა
 φιλοπάτρια η - პატრონიგომი, პატრონიგობა
 φίλος ο - მეგობარი (მამრ.)
 φιλοσοφία η - ფოლოსოფია
 φιλόσοφος ο - ფილოსოფოსი
 φιλότιμος, -η, -ο - თავმოყვარე//პატივმოყვარე
 φιλοκάκι το - კნიკობით-ალერსობითი ფორმა → ფიჭკოს
 φιόγκος ο - ბაფთი
 φοβάμαι (φοβούμαι) - მეშინია
 φοβητάρης, -α, -ικο - მშიშარა, მხღალი
 φόβος ο - შიში
 φοιτητής ο - სტუდენტი (მამრ.)
 φοιτητρια η - სტუდენტი (მდეღრ.)
 φοιτάς ο - მკვლეღი
 φορά η - ჯერი

φορᾶ (α) - მაცვია
 φοιτητικός, -ιά, -ί - მოყავისფრო,
 თაფლისფერი
 φοιτητής ο - ხაბაზი
 φοῦρνος ο - ლუმელი
 φορτούσα η - გრივალი, ქარიშხალი/
 /უბელურება
 φουστάι το - კაბა
 φράση η - ფრაზა
 φροντίδα η - ზრუნვა, საზრუნავი
 φροντίζω - ვზრუნავ
 φρούτο το - ხილი
 φρύδι το - წარბი
 φταίω - დამნაშავე ვარ, ჩემი ბრძა-
 ლია
 φταίω - ვაღწევ, ჩავედივარ//ვეწვი,
 წამოვეწვი
 φτιαγμένος, -η, -ο - შექმნილი
 φτιάνω = φτιάχνω
 φτιάχνω - ვქმნი
 φτωχικό το - ქონი
 φτωχός, -ή, -ό - ღარიბი
 φυλάγω - ვიცავ//ვინარჩუნებ, ვიკავებ
 φύλακας ο - დარაჯი
 φυλή η - გომი
 φυλλαράκι το - კინობიო-ალერსო-
 ბიოი ფორმა → ფύλλο
 φύλλο το - ფოთოლი
 φύση η - ბუნება
 φυσιολογία η - სახე, გამომეგველებს/
 /გამოჩენილი პიროვნება
 φυσᾶ (α) - ვუბერავ
 φυτό το - მცენარე
 φυτρῶνω - აღმოვეცნლები
 Φωκίδα η - ფოკიდა
 φωιάζω - ვიძახი, ვყვირივარ
 φωινή η - ხმა//ვრამ. ვვარის ფორმს
 φωσφῆν το - ხმოვანი//ბგერა
 φως το - სინათლე

φωτιά η - ცეცხლი
 φωτίζω - ვანათებ

X

χαιδεῖν - ვეფერებ
 χαιρέτε - სალაპი//მშვილობით
 χαιρετῶ (α) - ვესალმები
 χაίρω (χαίρομαι) - მიხარია
 χαλάζι το - სეგყვა
 χαλασμένος, -η, -ο - გაფუჭებული
 χάλκιος, -η, -ο - სპილენძისა
 χαλκός ο - სპილენძი
 χάλω (α) - ვაფუჭებ
 χαμηλά - დაბლა
 χαμόγελο το - ღიმილი
 χάμου - ძირს
 χάνω - ვკარგავ
 χαρά η - სიხარული
 χαράζει - თენდება
 χαράζω - ამოგვიფურავ, ამოვკვეთავ/
 /ვეგვამე, მოვნიშნავ
 χαρακτήρας ο - ხასიათი
 χάρη η - მშვენიერება, სიტურფე, სიმშ-
 ვნიერე
 χαρίζω - ვჩუქნი
 χαριτωμένος, -η, -ο - მშვენიერი,
 გურფა
 χαρούμενος, -η, -ο - მხიარული
 χαρταετός ο - ქალაღლის ფრანი
 χασάπης ο - ყახაბი
 χειμῶνας ο - ზამთარი
 χειμασιτικός, -η, -ο - ზამთრის
 χείλι το - ტუჩი
 χείλος το = χείλι
 χέρι το - ხელი
 χερσόνησος η - ნახევარკუნძული
 χθες - გუშინ
 χιλιάδα η - ათასი, ათასეული
 χιλιετηρίδα η - ათასწლეული

χίλιοι, -ες, -α - ათასი
 χιλιόμετρο το - კილომეტრი
 χιλιοστός, -ή, -ό - მეთასე
 χιόνι το - თოვლი
 χιονίζει - თოვს
 χλωρίδα η - ფლორა
 χορεία - ვეეკვა
 χοροπηδών (α) - ვბტუნავ, ვბტივარ
 χορός ο - ნეეკვა
 χόρτο το - ბალახი
 χρειάζομαι - მჭირდება
 χρήμα το - ფული (უმთავრ. მრ.)
 χρησιμοποίησ (ε) - ვიყენებ, გამოვიყენებ
 χριστός ο - წინასწარმეგველებს
 Χριστός ο - ქრისტე
 χρόνος ο - დრო/წელი
 οι χρόνοι - დრონი/წლები
 τα χρόνια - წლები
 χρυσάφι, -ιά, -ια - ოქროსფერი
 χρυσελεφάντινος, -η, -ο - ქრიშელეფანტური, ოქროსა და სპილოს ძელის
 χρυσός, -ή, -ό - ოქროსი
 χρώμα το - ფერი
 χρωστώ (α) - ვალში ვარ, ვალი მაქვს/
 /ვალდება ვარ
 χτυπώ - ვვარცხნი
 χτες = χθες
 χτίζω (κτίζω) - ვაშენებ, ვავებ
 χτυπώ (α) - ვარტყამ
 χύμα - ვლერი, ვაქევე, ვასხამ
 χύμα - ვჩრი, ვტენი, ვარტობ

χώρα η - ქვეყანა
 χωράφι το - ყანა
 χωρίζω - ვყოფ, გავყოფ, ღავეყოფ, ვაბალკევებ
 χωρίς το - სოფელი
 χωρίς - გარეშე
 χωρισμένος, -η, -ο - გავყოფილი, ღაყოფილი, განბალკევებული

Ψ
 ψαράς ο - მეფევე, მებალური
 ψάχισ - ვეკებ
 ψέμα το - ტყუილი
 ψηλά - მალა
 ψηλομήτης, -α, -ικο - ქელმალალი, ამპარტავანი
 ψηλός, -ή, -ό - მალალი
 ψυχή η - სული
 ψυχικά - სულიერად
 ψυχικός, -ή, -ό - სულიერი
 ψύχρα η - სიცივე, სივრილე
 ψάμι το - პური

Ω
 ωδείο το - კონსერვატორია
 ώρα η - საათი/დრო
 ωραία - შესანიშნავად
 ωραίος, -α, -ο - შესანიშნავი
 ως - მდე/როგორც
 ωσάν - თითქოს
 ώσπου - ვიდრე, სანამ

ქართულ -ბერძნული ლექსიკონი

ა

აბა! - άντε

აბანო - μπάνιο το

აბსოლუტური - απόλυτος, -η, -ο

აგება (ხელახლა) - *შმ.* ανοικοδομ-
ώ//κατασκευάζω

აგება - *შმ.* χτίζω (κτίζω)

აგერ - δα

აგვისტო - Αύγουστος ο

აგორა *იხ.* - αγορά η

აგრეთვე - επίσης

აგური (გამოუწვავი) - πλίθα η

აღათი - συνήθεια η; έθιμο το

აღამიანი - άνθρωπος ο

აღვლი - τόπος ο//θέση η

აღვლი სუფთა ჰაერზე ღია ცის
ქვეშ - ύπαιθρο το

აღვილისა - τοπικός, -ή, -ό

აღვომა - *შმ.* σηκώνομαι

აღვილად - εύκολα

აღვლი - εύκολος, -η, -ο

აღრე - ναρίς//άλλοτε//αρχύτερα//
παλ(α)ιά

აღრეული - πρώιμος, -η, -ο

აეროპორტი - αεροδρόμιο το

ავალმყოფი - άρρωστος, -η, -ο

ავალმყოფური - αρρωστιάρας, -α, -
ικο

ავეჯი - έπιπλο το (უმაჯრ. მრ.)

ავება - *შმ.* γεμίζω

ავება - *არხ.* πλήρωμα το; *შმ.*

πλημμυρίζω

ავგრალია - Αυστραλία η

ავგრალიელი - Αυστραλός ο,
Αυστραλή η

ავგრია - Αυστρία η

ავგრიელი - Αυστριακός ο,
Αυστριακή η

ავტობუსი - λεωφορείο το

ავტომატი - αυτόματο το

აზია - Ασία η

აზრი - γνώμη η//ιδέα η//νόημα το

აზროვნება - νοοτροπία η//σκέψη η

ათასეული - χιλιάδα η

ათასი - χίλιοι, -ες, -α

ათასწლეული - χιλιετηρίδα η

ათენელი - Αθηναίος ο, Αθηναία η

ათენი - Αθήνα η

ათენური - αθηναϊκός, -ή, -ό

ათეული - δεκάδα η

ათი - δέκα

ათლეტი - αθλητής ο

აი - να

აივანი - μπαλκόνι το

აკლია (ღროთს აღნიშვნისას) -
παρά

აკროპოლისი - Ακρόπολη η

აკრძალვა - *შმ.* απαγορεύω

ალამი - σημαία η

ალბათ - ίσως//μάλλον//μήπως//
πιθανόν

- ალიონი - αυγή η
 ალისფერი - βαθυκόκκινος, -η, -ο
 ალუბლისფერი - βυσσινής, -ιά, -ι
 ალყა - πολιορκία η
 ამაო - μάταιος, -α, -ο
 ამაღამ - απόψε
 ამაყი - περήφανος, -η, -ο
 აშბავი - ιστορία η
 აშგვარად - λοιπόν
 აშერიკა - Αμερική η
 აშერიკელი - Αμερικανός ο
 (Αμερικάνος), Αμερικανίδα η
 (Αμερικάνα)
 ამინდი - καιρός ο
 ამოკვეთა - მზნ. χαράζω
 ამოგვიფრა - მზნ. χαράζω
 ამოფრქვევა - έκρηξη η
 ამპარტაგანი - ψηλομύτης, -α, -იკο
 ამწვანება - მზნ. πρασινίζω
 ამხანაგი - σύντροφος ο
 ამხანაგობა - συντροφιά η
 ამხელა - τόσος, -η, -ο
 ან (მაერთ. კავშირით) - ή, είτε
 ანალოგიური - ανάλογος, -η, -ο
 ანგარიში - მზნ. λογαριάζω
 ანგარიშის გაწევა - მზნ. λογαριάζω
 ანგელოზი - άγγελος ο
 ანთება - მზნ. ανάβω
 ანგიკურობა, ანგიკური ეპოქა -
 αρχαιότητα η
 აპოლონი - Απόλλωνας ο
 აპრილი - Απρίλιος (Απρίλης) ο
 აპრილისა - απριλιάτικος, -η, -ο
 არ - δε(ν)
 არა - όχι
 არავინ - κανένας (κανείς), καμμία,
 κανένα
 არაკი - μύθος ο
 არამედ - αντι
- არამწყობრი - ασυνδέτος, -η, -ο
 არანაირი - κανένας (κανείς),
 καμμία, κανένα
 არასოდეს - ποτέ
 არასწორად - κακώς
 არაფერი (უარყოფით ნიშნავლობაში) -
 τίποτα, τίποτε//κανένας
 (κανείς), καμμία, κανένα
 არღაღებები - διακοπές οι
 არითმეტიკა - αριθμητική η
 არნახული - πρωτοφανής, ής, és
 არომაგი - μυρωδιά η
 არსად (უარყოფით ნიშნავლობაში)
 - πουθενά
 არსებობის სახელი - ουσιαστικό το
 არსებობა - მზნ. υπάρχω
 არსი - νόημα το
 არგიკლი - άρθρο το
 არქაული - αρχαίος -α, -ο
 არქიტექტორი - αρχιτέκτονας ο
 არშისებრი - δαντελωτός, -ή, -ό
 არჩევა - მზნ. διαλέγω
 არც - μήτε; ούτε
 არხი - διώρυγα η
 ასანთი - σπίρτο το (უმთავრ. მრ.)
 ასახვა - მზნ. αποτυπώνω; καθρεფτ-
 ίζω
 ასე - έτσι//τόσο
 ასევე - επίσης
 ასეთი - τέτοιος, -α, -ο//τόσος
 -η, -ο
 ასეთნაირად - έτσι
 ასვლა - ανάβαση η, ανάβασις η
 ასი - εκατό
 ასო - γράμμα το
 ასპარეზობა - αγώνας ο
 ასფურცელა - εκατόφυλλο το
 აგესგაგი - δίπλωμα το

ატიკური (ოლქი ცენტრ. საბერძნეთში) - αττικός, -ή, -ό
 აულიგორია - αΐθουσα η
 აუცილებლად - οπωσδήποτε
 აუეთქება - έκρηξη η
 აულანგვა - *მზნ.* σπαταλώ (α)
 აურია - Αφρική η
 აქ (აღვ. მზნიშ.) - εδώ
 აქაველები - Αχαιοί οι
 აქანლაბი - φάρσι το
 აღბუჭვა - *მზნ.* αποτυπώνω
 აღლგენა - αισικოდισμός (ε)
 აღება - *მზნ.* παίρω
 აღებული - παρμένος, -η, -ο
 აღზრდა - αγωγή η
 აღკვეთა - *მზნ.* απαγορεύω
 აღშავლობა - ανάβαση η, ανάβασις η//აკμή η
 აღმართი - αφήφορος η
 აღმაგებითი - υπερθετικός, -ή -ό
 აღმაფრენა - έμπνευση η; πνοή η
 აღმაფრენის მოგვრა - *მზნ.* εμπνέω (აბრ. έμπνευσα)
 აღმოსავლეთი - ανατολή η
 აღმოსავლეთით - ανατολικά
 აღმოსავლური - ανατολικός, -ή, -ό
 აღმოჩენა - *მზნ.* ανακαλύπτω
 აღმოცენება - *მზნ.* φετρώνω
 აღნიშვნა - *მზნ.* σημειώνω
 აღტაცება - არს. θαυμασμός ο; *მზნ.* (აღტაცებული ვარ) θαυμάζω; ευφραίνω
 აღურთოვანება - *მზნ.* ενθουσιάζω
 აღწერა - *მზნ.* περιγράφω
 აღჭურვილი - εφοδιασμένος, -η, -ο
 აყვავება - ακμή η//εσημερία η
 აყვავებული - αιθισμένος, -η, -ο
 აყვანილი - ανεβασμένος, -η, -ο

აჩქარება (მეჩქარება) - *მზნ.* βιάζομαι
 აჩქარებით - βιαστικά
 აცრემლებული - δακρυσμένος, -η, -ο
 აწმყო - παρόν το
 აწმყო დრო გრამ. - ενεστώτας ο
 აწმყო პერუექტი - παρακείμενος ο
 ახალგაზრდა - არს. νέος (νεαρός) ο, νέα (νεαρή) ή; *მზნ.* νέος, -α, -ο, νεαρός, -ή, -ό
 ახალი - καινούργιος, -α, -ο, νέος, -α, -ο; πρωτοφανής, ής, ές
 ახალი ამბავი - νέο το; ειδηση η (უმთავრ. მრ.)
 ახლა - τώρα
 ახლა-ღა - μόλις
 ახლომდებარე - κοντινός, -ή, -ό
 ახლოს - κοντά
 ახსნა - εξήγηση η

ბ

ბაასი - κουβέντα η
 ბაბუა - παππούς ο
 ბაბუის მამა - προπαππούς ο
 ბაღე - δΐχτυ το
 ბავშვი - παιδί το, παιδάκι το
 ბაზარი - αγορά η
 ბალახი - χόρτο το
 ბანა - *მზნ.* πλένω
 ბანაკი - στρατόπεδο το
 ბანაობა - არს. μπάνιο το; κολύμπιο το; *მზნ.* κάνω μπάνιο
 ბარაქიანი - εΐφορος, -η, -ο
 ბარბაროსი - βάρβαρος ο
 ბარბაროსული - βάρβαρος, -η, -ο
 ბარი - πεδιάδα η
 ბასრი - μυτερός, -ή, -ό

- ბატონი - κύριος ο
 ბატონობა - *მმ.* κυριαρχία (ε)
 ბაფთი - φιάκος ο, φιογκάκι το
 ბალი - κήπος ο
 ბაყალი - μπακάλης ο
 ბაცი - ανοιχτός, -ή, -ό
 ბგერა - φωνήεν το
 ბებია - γιαγιά η
 ბელკრული - δύστυχος, -η, -ο;
 δυστυχής, -ής, -ές
 ბელნიერება - ευτυχία η; ευημερία η
 ბელნიერი - ευτυχής, -ής, -ές ο;
 ευτυχισμένος, -η, -ο
 ბევრი - πολύς, πολλή, πολύ
 ბელალი - αρχηγός ο
 ბეკი ფერის - μπეჯ
 ბერვა - *მმ.* φουσά (α)
 ბერი - κλόγερος ο
 ბერძენი - Ελληνας ο, Ελληνίδα η
 ბერძენები *კრებ.* - Ελληνισμός ο
 ბერძნულად - ελληνικά
 ბერძნულად გარდაქმნა - *მმ.*
 εξελληνίζω
 ბერძნული - ελληνικός, -ή, -ό
 ბერძნული ენა - ελληνικά τα
 ბერძნული კულტურა - Ελληνισμός ο
 ბეჭედი (ღამღა) - σφραγίδα η
 ბეჯითი - επιμελής, -ής, -ές
 ბზრიალა - σβούρα η
 ბიბლიოთეკა - βιβλιοθήκη η
 ბილეტი - εισιτήριο το
 ბინა - διαμέρισμα το
 ბინადარი - κάτοικος ο
 ბირთვი - πυρήνας ο
 ბიურო - γραφείο το
 ბიუმტექსი - μπრიჯლა η
 ბიძა - θείος ο
- ბიჭი - αγόρι το
 ბიჯება - *მმ.* βαιδίω
 ბმა (აბამს) - *მმ.* δένω
 ბობღვა - *მმ.* αρκουδίω
 ბოღიში - συγγάμη η
 ბოღი - καπνός ο
 ბოღო - არს. τέλος το; *მელ.*
 τελευταίος, -α, -ο
 ბოღოს - τελικά, τέλος
 ბოღოს და ბოღოს - τελικά
 ბორკილი - δεσμός ο (τα δεσμά)
 ბოროგება - κακό το
 ბორცი - λόφος ο
 ბოსგეული - λαχανικά τα
 ბოსფორის სრუტე - Βόσπορος ο
 ბრალღება - *მმ.* κατηγορώ (ε, α)
 ბრმა - τυφλός, -ή, -ό
 ბრუნვა - *მმ.* περιστρέφω; στρέφω
 ბრუნვა ვრამ - πτώση η
 ბრძანებითი კილო ვრამ - προσ-
 τακτική
 ბრძენი - σοφός, -ή, -ό
 ბრძოლა - არს. αγώνας ο; μάχη η;
მმ. αγωνίζομαι; πολεμώ (α)
 ბრწყინვალე - θασμάσιος, -α, -ο
 ბრწყინვალელ - θασμάσια
 ბრჭყალეები (ვრამიკული ნიშანი) -
 εισαγωγικά τα
 ბუმღუნა - γκρινάρης, -α, -იკο
 ბუმღუნოი - γκρινάρικα
 ბულღული - ანდუი το
 ბულღარეთი - Βουλγαρία η
 ბულღარელი - Βούλγαρος ο,
 Βουλγάρη η
 ბუნღოვანი - θამპός, -ή, -ό
 ბუნება - φύση η
 ბურთი - σφαίρα η; μπάλα η; τόπι
 ბურთი
 ბურქი - θάμιος ο

ბუხარი - τζάκι το

ბ

გა(ლა)შლა - *მზ.* απλώνω
 გა(ლა)შლილი - απλωμένος, -η, -ο
 გაბატონება - *მზ.* δεσπόζω
 გაბრაზება - *მზ.* θυμώνω
 გაბრაზებული - θυμωμένος, -η, -ο
 გაგდება - *მზ.* διώχνω
 გაგება - *მზ.* καταλαβαίνω (აόρ.
 κατάλαβα)//ακού(γ)ω
 გაგზავნა - *მზ.* στέλνω
 გაგრძელება - *არს.* συνεχεία η; *მზ.*
 συνεχίζω
 გადაადგილება - *არს.* μετακίνηση
 η; *მზ.* μετακινώ (ε)
 გადავლება - *მზ.* πετώ (ა); ρίχνω
 გადაკეთება - *მზ.* αλλοιώνω
 გადაშფეყება - αποφασιστικός, -ή, -
 ό
 გადანერგვა - *მზ.* μεταφτεύω
 გადარგვა - *მზ.* μεταφτεύω
 გადარეული - τρελός, -η, -ο
 გადარჩენა - *მზ.* σώζω
 გადასვლა - πέρασμα το
 გადაცემა - *მზ.* παραδίδω
 გადაწყვეტა - *მზ.* λύνω//αποφασίζω
 გადაწყვეტილება - *არს.* απόφαση η
 გადახდა - *მზ.* πληρώνω
 გადახედვა - *მზ.* κοιτάζω (κοιτώ)
 გადმოცემა - απόδοση η//παράδοση
 η
 გაერთიანება - συμφιλίωση η
 გავლა - *მზ.* περνά (ა)
 გავლით - δια
 გავრცელება - *მზ.* απλώνω; διαδίδω
 გაზაფხული - άνοιξη η
 გაზეთი - εφημερίδα η

გაზი - γκάζι το
 გაზომვა - *მზ.* μετρώ (ა)
 გათავისუფლება - απελευθέρωση η
 გათბობა - *მზ.* ζεσταίνω
 გათენება (თენდება) - χαράζει;
 ξημερώνει
 გათხრა - ανασκαφή η
 გაკვეთილი - μάθημα το
 გალობა - *მზ.* κελαιδώ (ა); υμνώ (ε)
 გამავრება - στερέρωση η
 გამარჯვება - *არს.* νίκη η;
 επικράτηση η; *მზ.* κερδίζω;
 νικώ (ა)
 გამარჯვებული - νικητής ο
 გამარჯობა - καλημέρα; γειά σου
 (γειά σας)
 გამგებელი - κυβερνήτης ο
 გამგზავრება - *მზ.* αναχωρώ (ε)
 გამგონი - υπάκουος, -η, -ο
 გამდიდრება - *მზ.* πλουταίνω
 გამღვდარი - λωμένος, -η, -ο
 გამთ - για
 გამოთვლა - *მზ.* λογαριάζω
 გამოთრევა - *მზ.* βγάζω
 გამოთქმა - *არს.* έκφραση η; *მზ.*
 εκφράζω
 გამოკვლევა - *არს.* μελέτη η; *მზ.*
 μελετώ (ა)
 გამოკლება - αφαίρεση η; (მათ.
 მიხუხ) μείον
 გამომტყველება - έκφραση η//
 φυσιογνωμία η
 გამოთრევა - *მზ.* διακρίνω
 გამოთრეული - εκλεκτός, -ή, -ό
 გამოსასვლელი - έξοδος η
 გამოცანა - *მზ.* βγάζω
 გამოტოვებული ადგილი - κενό το
 გამოყენება - *მზ.* χρησιμοποιώ (ε)
 გამოყოფა - *მზ.* ξεχωρίζω

- გამოყოფილი - ξεχωριστός, -ή, -ό
 გამოჩენილი პიროვნება - φυσιο-
 γωμία η
 გამოცხადება - *შპნ.* ανακοινώνω,
 ανακηρύσσω (ττω)
 გამოძახილი - αντίλαλος ο
 გამოწვევა - *შპნ.* προκαλώ (ε)
 გამოსატვა - *შპნ.* καθρεφίζω
 გამრავლება - πολλαπλασιασμός ο
 გამრავლებული *მათ.* - πληρ
 გამყიდველი - πωλητής ο
 გამხდარი - αδύνατος, -η, -ο
 გამხსევება - *შპნ.* ειθουσιάζω
 განა - άραγε
 განაღველება - *შპნ.* καταστρέφω;
 εξοφαινίζω; εξοντώνω
 განათება - *შპნ.* φωτίζω
 განათლება - *არხ.* εκπαίδευση η;
 μορφώνω; *შპნ.* μορφώνω
 განათლებული - μορφωμένος, -η, -ο
 განაწილება - *შპნ.* μοιράζω
 განახლება - *შპნ.* ανοικοδομώ (ε)
 განვმირვა - *შპნ.* σφάζω
 განგრძობითი - συνεχής, -ής, -ές
 განცლა - *შპნ.* ανησυχώ (ε)
 განდიდება - *შპნ.* υμνώνω (ε)
 განვითარება - *არხ.* ανάπτυξη η;
შპნ. αναπτύσσω
 განვლილი - περασμένος, -η, -ο
 განზრახ - σκόπιμα
 განთიადი - αυγή η
 განიერი - φαρδύς, -ιά, -ύ
 განკარგვა - *შპნ.* διαθένω
 განლაგება - διάταξη η
 განმავლობაში - κατά (Αιτ.); επι
 განმარტება - *არხ.* ερήγηση η; *შპნ.*
 εξηγώ (ε)
 განმარტობული - απομοιωμένος, -
 η, -ο
- განსაზღვრებითი - οριστικός, -ή, -ό
 განსაზღვრული - οριστικός, -ή, -ό
 განსაკუთრებით - ιδιαίτερα;
 εξαιρετικά
 განსაკუთრებული - εξαιρετός, -η, -
 ο; ιδιαίτερος, -η, -ο; ξεχωρισ-
 τός, -ή, -ό
 განსხვავება - *შპნ.* ξεχωρίζω
 განსხვავებული - διαφορετικός, -ή,
 -ό; διάφορος, -η, -ο
 განსჯა - *შპნ.* συλλογίζομαι (συλλο-
 γείμαι)
 განუსაზღვრელი - αόριστος, -η, -ο
 განცალკევებული - απομοιωμένος,
 -η, -ο//χωρισμένος, -η, -ο
 განცვიფრება - *არხ.* θυμασμός ο;
შპნ. (განცვიფრებული ვარ)
 θαυμάζω
 განცხადება - *შპნ.* ανακηρύσσω
 (ττω); ανακοινώνω
 განცხრომა - *არხ.* πολυτέλεια η;
შპნ. απολαμπάνω
 განწყობილება - διάθεση η
 განჭვრევა - *შპნ.* συλλογίζομαι
 (συλλογείμαι)
 განხილვა - *არხ.* συζήτηση η; *შპნ.*
 συζητώ (α)
 განხორციელება - *შპნ.* πραγματο-
 ποιώ (ε)
 გარღა ამისა - εξάλλου
 გარღასახვა - *შპნ.* μετατρέπω
 გარღაქმნა - *შპნ.* αλλοιώνω;
 μετατρέπω
 გარეი - έξω//πέρα
 გარეში - δίχως; χωρίς//εκτός
 (από)//πληρ
 გარემო - γύρω; ολόγυρα
 გარემოთრგყმული - περι-
 τριγυρισμένος, -η, -ο

ვარჩევა - *მზ.* διακρίνω
 ვასაღები - κλειδί το
 ვასეირნება - βόλτα η
 ვასელა - *მზ.* βγαίνω; (გრანსპორ-
 გისა) αναχωρώ (€)
 ვასინჯვა - *მზ.* δοκιμάζω
 ვასული - παρασμένος, -η, -ο
 ვასწრება - *მზ.* ξεπερνώ (α)
 ვაუქმება - *მზ.* διαλέω; καταλέω
 ვაუჩინარება - *მზ.* εξαφανίζω
 ვაუციული - απεργός ο, η
 ვაფურჩქნული - ανθισμένος, -η, -ο
 ვაფუჭება - *მზ.* χαλάω (α)
 ვაფუჭებული - χαλασμένος, -η, -ο
 ვაღება - *მზ.* ανοίγω
 ვაღვიძება - *მზ.* ξυπνώ (α)
 ვაღმა - πέρα
 ვაყვითლება - *მზ.* κιτρινίζω
 ვაყიდვა - *მზ.* πουλάω (α)
 ვაყინვა - *მზ.* παγώνω//ξεπαγιάζω;
 (სიცივისაგან კანკალი) τουρ-
 τουρίζω
 ვაყოფა - *არს.* διαίρεση η; *მათ.* :
 ვაყოფთ δια; *მზ.* χωρίζω
 ვაყოფილი - χωρισμένος, -η, -ο
 ვაჩენა - *მზ.* γειννώ (α)
 ვაჩერება - *მზ.* σταματώ (α)
 ვაჩუქება - *მზ.* σπαίνω (აόρ.
 σάπασα)
 ვაცნელა - *მზ.* αλλάζω
 ვაცნობა - *მზ.* γυαρίζω
 ვაცხელება - *მზ.* ζεσταίνω
 ვაძვეება - *მზ.* δισάχω
 ვაძლიერება - *არს.* στερέωση η;
მზ. δυναμώνω
 ვაძრობა - *მზ.* βγάζω
 ვაძლოლა - *მზ.* οδηγώ (€)
 ვახარება - *მზ.* ευφραίνω
 ვახლომა - *მზ.* γίνομαι

ვახსნა - *მზ.* ανοίγω
 ვეგმა - σχέδιο το
 ვეთაყვა - παρακαλώ (€)
 ვეში - καράβι το; πλοίο το
 ვემოს ვასინჯვა - *მზ.* δοκιμάζω
 ვემრიელი - νόστιμος, -η, -ο
 ვენყრალი - στρατηγός ο
 ვეოგრაფიული - γεωγραφικός, -
 ή, -ό
 ვერმანელი - Γερμανός ο, Γερμανί-
 δα η
 ვერმანია - Γερμανία η
 ვვარი ვრამ. - διάθεση η
 ვვარის ფორმა ვრამ. - φωνή η
 ვვერდი - πλευρό το// (წიგნისა ...) -
 σελίδα η
 ვვერდიო - δίπλα; πλάι
 ვვერდიოთი - πλαϊνός, -ή, -ό
 ვვიან - αργά
 ვვირადი - σήραγγα η
 ვვირგვინი - στεφάνι το
 ვვირგვინის დაღვმა - *მზ.* στεφαν-
 ώσις
 ვმა - δρόμος ο
 ვმას ვაღვტომა - *მზ.* ξεκινώ (α)
 ვმძნაზია - γυμνάσιο το
 ვიქი - τρελός, -η, -ο
 ვლეხი - γεωργός ο
 ვმირი - ήρωας ο
 ვმირობა - κατόρθωμα το
 ვოვონა - κοπέλα η (ახალგაზრდა);
 κορίτσι το (პაგარა)
 ვონება - νους ο
 ვორაკი - λόφος ο
 ვრადუსი - βαθμός ο
 ვრამატიკა - γραμματική η
 ვრივალი - μπόρα η; φουρτούνα η
 ვრილი - δροσάτος, -η, -ο
 ვრძელდება - διαρκεί

გრძელი - μακρὺς, -ιά, -ύ
 გრძობა - არს. συγκαίθημα το; მმ.
 ιώθω; αισθάνομαι
 გუთანი - άροτρο το
 გულახდილი - ειλικρινής, -ής, -ές
 გული - καρδιά η// (ბოროტი) πυρή-
 νας ο
 გულმოდგინე - επιμελής, -ής, -ές
 გულმოდგინელ - επιμελής
 გუნება - διάθεση η
 გუშინ - χθες, χτες
 გუშინწინ - προχθές

ღ

ღა (კავში.) - και, κι (ხმოვნით
 ღაწყებულ სიტყვების წინ)
 ღა - αδελφή η
 ღაძმა - αδέρφια τα
 ღარსება - მმ. εγκαθιστώ (აბრ.
 εγκατέστησα); ιδρύω; θεμελιώνω
 ღაახლოებით - περίπου; κάπου
 ღაბაღება - მმ. γεινώ (ა)
 ღაბაღების ღღე - γειτόνια τα
 ღაბიჯება - მმ. πατώ (ა)
 ღაბლა - χαμηλά
 ღაბმა - მმ. δένω
 ღაბრუნება - არს. γυρισμός ο; მმ.
 γυρίζω; επιστρέφω; ებრუნლები
 επιστρέφομαι; უკან ვაბრუნებ
 ξαναφέρω
 ღაგვიანება - მმ. αργώ (ε);
 καθυστερώ (ε)
 ღაღანაშაულება - მმ. κατηγορώ
 (ε, ა)
 ღაღება - მმ. βάζω
 ღაღებითი - θετικός, -ή, -ό
 ღაღვა - მმ. φιλικώς (ა)
 ღაღვარცხნა - მმ. χτεινίζω

ღაღვიწყება - მმ. ξεχνώ (ა) (აბრ.
 ξεχάσα)
 ღათანხმება - მმ. συμφωνώ (ε)
 ღათყისილი - σπαρμένος, -η, -ο
 ღათყლა - მმ. μετρώ (ა)
 ღათრობა - მმ. μεθώ (ა)
 ღანიგერყება - მმ. ενδιαφέρω
 ღაკაგებული - απασχολημένος
 -η, -ο
 ღაკაგმუნება - მმ. ενώνω
 ღაკარგვა - მმ. χάνω
 ღაკგება - არს. κλείσιμο το; მმ.
 κλείνω
 ღაკგელი - κλεισμένος, -η, -ο
 ღაკგაყოფილება - მმ.
 ικανοποιώ (ε)
 ღალაქი - κουρέας ο
 ღალევა - ობ. სძა
 ღალყვა - ευχή η
 ღალყვილი - βλογημένος, -η, -ο
 (εβლოγημένος)
 ღამართება (მემართება) - მმ.
 παθαίνω (აბრ. έπαθα)
 ღამარცხება - მმ. νικέμαι
 ღამარცხვა - მმ. θάβω (აბრ. έθαψα)
 ღამაგება - არს. πρόσθεσι η; მმ.
 προσθέτω
 ღამღნარი - λιωμένος, -η, -ο
 ღამთაგრება - მმ. τελειώνω
 ღამთმენი - επιεικής, -ής, -ές
 ღამნაშაგე - ένοχος ο, η
 ღამნაშაგე ყოფნა - მმ. φταίω
 ღამოყკღებელი - ανεξάρτητος, -
 η, -ο
 ღამყრობი - καταχτητής (κατακ-
 τητής) ο
 ღამჟშაგება - მმ. καλλιεργώ (ε)
 ღამჟირაგებელი (ბინობა) - νοικοκυ-
 ρής ο, νοικοκυρά η

- დამყარება - *შმნ.* εγκαθιστώ (აორ. εγκατέστησα)//στηρίζω
 დამშვიდობება - *შმნ.* αποχαιρετώ (ა); მშვიდობით χαίρετε
 დამწერლობა - γράμματα τα
 დამჯერი - υπάκουος, -η, -ο
 -დან (თანდ.) - από
 დანაშაული - έγκλημα το; αδίκημα το
 დანერგვა - *შმნ.* ριζώνω
 დანთება - *შმნ.* ανάβω
 დანია - Δανία η
 დანიელი - Δανός ο, Δανίδα η
 დაპაგარავება - *შმნ.* μικραίνω
 დაპატიება - *შმნ.* προσκαλώ (ε)
 დაპყრობა - *შმν.* κατακτώ (ა); καταλαμβάνω (აორ. κατέλαβα); κυριεύω
 დარაჯი - არხ. φύλακας ο; *შმნ.* φυλάγω
 დარბაზი - αίθουσα η
 დარდი - *შმნ.* πικραίνομαι
 დარეკვა - *შმნ.* τηλεφωνώ (ε)
 დარიგება - *შმნ.* μοιράζω
 დარგება - *შმნ.* χτυπώ (ა)
 დარქმევა - ονομάζω
 დარღვევა (კანონისა) - *შმნ.* παραβιάζω
 დარჩენა - *შმნ.* μένω; παραμένω
 დარცხვენილი ყოფნა - *შმნ.* ιντρέπωμα
 დარწმუნება - *შმნ.* πείθω
 დარწმუნებულის - βέβαιος, -α, -ο
 დასავლეთი - δύση η
 დასავლეთით - δυτικά
 დასავლეთისა - δυτικός, -ή, -ό
 დასავლური - δυτικός, -ή, -ό
 დასასრული - τέλος το
 დასაქმება (სამუშაო) - ασχολία η
- დასაქმებულობა - απασχόληση η
 დასაწყისი - αρχή η
 დასერილი (აღვლი) - δαιτελωτός, -ή, -ό
 დასვენების დღე - αργία η
 დასმული - ανεβασμένος, -η, -ο
 დასრულება - *შმნ.* ολοκληρώνω
 დასუფთავება - *შმნ.* καθαρίζω
 დასწრება - არხ. παρουσία η; *შმნ.* παρακολουθώ (ε)
 დახდა - *შმნ.* κολάζω; τιμωρώ (ა)
 დაგბორვა - *შმნ.* πλημμυρίζω
 დაგოვება - *შმნ.* αφήνω
 დაუღეგარი - ανήσυχος, -η, -ο
 დაუღეგარი - αμελής, -ής, -ές
 დაუკავშირებელი - ασύνδετος, -ή, -ό
 დაურწყება (აღების დამე) - αποκρία η
 დაუღალავად - ακούραστα
 დაფა - πίνακας ο
 დაფარვა - *შმნ.* σκεπάζω
 დაფნა - δάφνη η
 დაფუძნება - *შმნ.* εγκαθιστώ (აორ. εγκατέστησα), εγκαθίσταμαι (აორ. εγκαταστήθηκα); ιδρύω//στηρίζω; θεμελιώνω
 დაქორწინება - *შმნ.* ვაქორწინებ
 დაქორწინებული - παντρεμένος; ვქორწინდები
 დაქორწინებული - παντρεύομαι
 დაქცევა - *შმნ.* χύνω
 დალი - σφραγίδα η
 დალღა - არხ. κούραση η; *შმν.* κουράζω
 დაღუპვა - καταστροφή η
 დაყოფა - *შმნ.* χωρίζω
 დაყოფილი - χωρισμένος, -η, -ο
 დაყრდნობა - *შმნ.* ακουμπώ (ა)
 დაყრდნობა - *შმნ.* στηρίζω

დაშვება (ვარაუდი) - *გმნ.* υποθέτω
 დაშლა - *გმნ.* διαλύω; καταλύω
 დაშორება - *გმნ.* απομακρύνομαι
 დაცალკევება - *გმნ.* χαρίζω
 დაცემა - *გმნ.* πέφτω
 დაციხვა - *გმნ.* κοροϊδεύω;
 μασκαρεύομαι
 დაძახება - *გმν.* καλώ (ε)
 დაძვრა - *გმნ.* ξεκινώ (α)
 დაწვევა (მიახლოება) - *გმნ.* φτάνω
 დაწოლა - *გმნ.* πλαγιάζω
 დაწყება - *გმნ.* αρχίζω; ξεκινώ (α)
 დაწყინარება - *გმნ.* ησυχάζω
 დაჭედება - *გმნ.* καρφώνω
 დაჭერა - *გმნ.* πιάνω
 დაჭირვება (მჭირდება) - *გმნ.*
 χρειάζομαι
 დახმარება - *არს.* βοήθεια η; *გმნ.*
 βοηθά (α)//παραστέκω,
 παραστέκομαι (აόρ. παραστάθη-
 κα)
 დახრილი - *ლოξός*, -ή, -ό
 დახსნა - *გმნ.* σώζω
 დახურვა - *არს.* κλείσιμο το; *გმნ.*
 κλείνω
 დახურული - *κλεισμένος*, -η, -ο
 დაჯერება - *გმნ.* πιστεύω
 დგომა - *გმნ.* στέκομαι
 დედა - *μάνα* η; *μητέρα* η
 დედიკო - *μανούλα* η
 დედამიწა - *γη* η
 დედაქალაქი - *πρωτεύουσα* η
 დევნა - *გმნ.* κατατρέχω
 დეთანხმება - *გმნ.* δέχομαι
 დეილა - *θεία* η
 დეკემბერი - *Δεκέμβριος* (Δεκέμ-
 βρης) ο
 დელფოსი - *Δελφοί* οι
 დემოკრატია - *δημοκρατία* η

დემოსი - *δήμος* ο
 დეფოსი - *ειπωτικό* το
 დიადი - *μεγάλος*, -η, -ο
 დიალოგი - *διάλογος* ο
 დიასახლისი - *νοικοκυρά* η
 დიახ - *ναι*
 დიდება - *δόξα* η
 დიდებული - *არს.* ευγενής ο; *გელს.*
 μεγαλόπνοος, -η, -ο; *μεγαλόπρε-*
 πος, -η, -ο
 დიდი - *μεγάλος*, -η, -ο; *μέγας*,
 μεγάλη, *μέγα*
 დიდმშვენებირება - *μεγαλοπρέπεια*
 η
 დიდსულთვანი - *μεγαλόπνοος*, -η, -
 ο
 დიდხანს - *πολύ* (για *πολύ*)
 დივანი - *ντιβάνι* το
 დილა - *πρωί* το
 დილისა - *πρωινός*, -ή, -ό
 დიპლომა - *δίπλωμα* το
 დისკოთეკა - *ντισკοτέκ* η
 დისკუსია - *არს.* συζήτηση η; *გმნ.*
 συζητώ (α)
 დისგანცია - *απόσταση* η
 დნობა - *გმნ.* λιώνω
 დოვლათი - *αγαθό* το
 დოკუმენტი - *ντοκουμέντο* το
 დონე - *βαθμός* ο
 დრაკონული - *δρακόνιτειος*, -α, -ο
 დრამა - *δράμα* το
 დრამატურგი - *δραματοποιός* ο
 დრამატურგია - *δράμα* το
 დრახმა (ბერძნული ფულის ერ-
 თეული) - *δραχμή* η
 დრო - *καιρός* ο; *χρόνος* ο; *ώρα* η
 დროშა - *σημαία* η
 დღე - *μέρα* η
 დღევანდელი - *σημερινός*, -ή, -ό

დღეს - σήμερα
 დღესასწაული - γιορτή η//σκόλη η
 დღესასწაულობა - *მზ.* γιορτάζω
 დღური - ημερολόγιο το

მ

ებრაელი - Ισραηλῆτης (Εβραῖος) ο,
 Ισραηλίτισσα (Εβραία) η
 ეგვიპტე - Αίγυπτος η
 ეგვიპტელი - Αιγύπτιος ο, Αιγύπ-
 τια η
 ევროპა - Ευρώπη η
 ევფრატი (მდ.) - Ευφράτης ο
 ეზო - αυλή η
 ეთნოსი - έθνος το
 ეკალი - αγκάθι το
 ეკლესია - εκκλησία η
 ეკონომიკა - οικονομία η
 ეკონომიკური - οικονομικός, -ή, -ό
 ელემენტი - στοιχείο το
 ელვარე - αστραφτερός, -ή, -ό
 ელინიზმი - Ελληνισμός ο
 ელჩი - πρεσβευτής ο
 ემიგრანტი (იხ. მეტეკი) - μέτοι-
 κος, ο, η
 ემოცია - συναίσθημα το
 ენა - γλώσσα η; λόγος ο
 ენათმეცნიერი - γλωσσολόγος ο
 ენციკლოპედია - εγκυκλοπαίδεια η
 ეპიროსი (ოლქი საბერძნეთში) -
 Ήπειρος η
 ეპოსი - έπος το
 ეპოქა - εποχή η
 ერთად - μαζί
 ერთადერთი - μοναδικός, -ή, -ό
 ერთი (რიცხვ. საბ.) - ένας, μία
 (μια), ένα
 ერთი და იგივე - ίδιο το

ერთიანობა - ειότητα η
 ერთნაირად - ολόδια
 ერთხართულიანი - ισόγειος, -α, -ο
 ერთსულფენება - ομόνοια η
 ერთხელ - κάποτε
 ერთი - έθνος το; λαός ο
 ეს (*ჩვენ. ნაცვ.*) - αυτός, -ή, -ό;
 τούτος (ετούτος), -η, -ο
 ეს-ესაა - μόλις
 ესა და ეს - τάδε ο, η, το
 ესენი - αυτοί, -ές, -α
 ესპანეთი - Ισπανία η
 ესპანელი - Ισπανός ο, Ισπανίδα η
 ესპანური ენა - ισπανικά τα
 ეგლი - καρότσα η
 ექვსასი - εξακόσιοι, -ες, -α
 ექვსი - έξι
 ექიმი - γιατρός ο, η
 ექო - αντίλαλος ο
 ეჭვიანად - ζηλιάρικα
 ეჭვიანი - ζηλιάρης, -α, -ικο

მ

ვაითუ - μήπως
 ვაკე - πεδιάδα η
 ვაკიანი - πεδινός, -ή, -ό
 ვალდებულება - *მზ.* χρωστώ (α)
 ვალდებული - υποχρεωμένος, -η, -ο
 ვალის ქონა - *მზ.* χρωστώ (α)
 ვალში ყოფნა - *მზ.* χρωστώ (α)
 ვაჟი - γιος ο
 ვარაული - *არს.* υπόθεση η; *მზ.*
 υποθέτω
 ვარდი - ρόδο το; τριαντάφυλλο το
 ვარდის ბუჩქი - ροδωνιά η
 ვარდისფერი - ροζ; τριανταφυλλής,
 -ιά, -ί
 ვარდნა - *მზ.* πέφτω

ვარჯიში - *მზ.* ασκή (ε); γυμνάζω
 ვაშლი - μήλο το
 ვაშლის ხე - μηλιά η
 ვაჭარი - έμπορος ο
 ვაჭრობა - εμπόριο το
 ველებერთელა - τεράστιος, -ა, -ო
 ველი - πεδιάδα η
 ველური - βάρβαρος, -η, -ο
 ველური ზეთისხილი - αγριελιά η
 ველური თხა - αγριοκάτσικο το
 ვენა - Βιέννη η
 ვენახი - αμπέλι το
 ვიდრე - ώσπου//παρά//πριν; προτού
 ვითარება - περίσταση η
 ვითომ - δήθεν; τάχα
 ვინ - ποιός, -ა, -ო
 ვინმე - κάποιος, -ა, -ο; κανένας
 (κανείς), καμία, κανένα//δείνα
 ο, η, το
 ვინც - οποίος, -ა, -ο (ο, η, το)
 ვინც კი - οποιოსδήποτε, οποιαδη-
 'ποτε, οποιοδήποτε
 ვისი - ποιανού: τίνος (τίνων)
 ვიღაც - κάποιος, -ა, -ο
 ვნებითი გვარის ფორმა - παθητική
 φωνή
 ვულკანი - σφαιστίο το

8

ზამთარი - χειμώνας ο
 ზამთრისა - χειμωιάτικός, -η, -ο
 ზანტად - τεμπέλικა
 ზარი - καμπάνα η
 ზარმაცო - οκηρός, -ή, -ός; τεμπέ-
 λης, -ა, -იკο
 ზაფხული - καλοκαίρι το
 - ზე (თანდ.) - επί; πάνω, επάνω,
 απάνω; σε

ზელაშიანური - υπεράνθρωπος,
 -η, -ο

ზედ - πάνω; επάνω.; απάνω

ზელაშხელველობა - επίβλεψη η

ზელაჰირი - επιφάνεια η

ზელა წერტილი - άνω τελεία η

ზელსართავი სახელი - επίθετο το

ზეთი - λάδι το

ზეთის ხე - ελιά η

ზეთისხილი - ελιά η

ზეთისხილის პლანტაცია -

ελαιώνας ο

ზეიმობა - *მზ.* γιορτάζω

ზეიმომოყვანილი - παραπάνω

ზენიგი - ζενίθ το

ზესულა - ανάβαση η, ανάβασις η

ზმნა - ρήμα το

ზმნიზელა - επιρρημα το

ზოგადად - γενικά

ზოგი, ზოგიერთი - μερικοί, -ές, -ά

ზომა - σύμμερο το

ზონა - ζώνη η

ზრდა - *არს.* μέγαιωμα το; *მზ.*

μεγαλώνω

ზრდილობიანი - ευγενής, -ής, -ές;

ευγενικός, -ιά, -ό

ზრდილობიანობა - ευγένεια η

ზრუნვა - *არს.* φροντίδα η; *მზ.*

φροντίζω//παραστέχω,

παραστέκομαι (აბრ. παραστάθη-

κα)//προσέχω

ზუსტად - ακριβώς

ზუსტი - ακριβής, -ής, -ές

ზღაპრული - μυθώδης, -ής, -ές

ზღარბი - σκαντζόχειρος ο

ზღვა - πέλαγος το; θάλασσα η

ზღვარი (ბოლო) - όρος ο, όριο το

ზღვის - θαλάσιος, -ა, -ο

ზღვისფერი - θαλασσής, -ιά, -ί

თ

თავაზიანად - ευγενής
 თავაზიანი - ευγενής, -ής, -ές,
 ευγενικός, -ιά, -ό
 თავაზიანობა - ευγένεια η
 თავგადასავალი - περιπέτεια η
 თავთავი - στάχι το
 თავი (უკუხევ. ნაცვ.) - εαυτός ο
 (μου, σου . . .)
 თავი - κεφάλι το// (წიგნისა)
 κεφάλαιο το
 თავიდან შენება - *გმნ.* ξαναχτιζω
 თავის გამაგრება - *გმნ.* κρατιέμαι
 თავის გართმევა - *გმნ.* κατορθώνω
 თავის მობმა - *გმნ.* καταφέρνω (აბრ.
 κατάφερα)
 თავის მოკვლა - *გმნ.* σκοτώνομαι
 თავის ტკივილი - πονοκέφαλος ο
 თავის შეკავება - *გმნ.* κρατιέμαι
 თავისებური - ιδιότυπος, -η, -ο
 თავისმოყრა - *გმნ.* συγκεντρώνω
 თავისუფალი - ελεύθερος, -η, -ο;
 άδειος, -α, -ο
 თავისუფალი დრო - σκόλη η
 თავისუფლად - ελεύθερα
 თავისუფლება - λευτεριά (ελευθερι-
 'α) η
 თავმოყვარე - φιλότιμος, -η, -ο
 თავმოყრა - συγκεντρωση η
 თავმჯდომარე - πρόεδρος ο
 თავსხმა - μπόρα η
 თაიგული - μπουκέτο το
 თამაში - *გმნ.* παίζω
 თამბაქო - καπνός ο (τα καπνά)
 -თან (თანდ.) - με; σέ; συ
 თანაბარულებიანი - ίσος, -η, -ο;
 ίσιος, -α, -ο
 თანავრძნობა - *გმნ.* συμπαθώ

თანამომიერი - ἰσομεγέθης, -ης,
 -ες
 თანამღებობა - αξίωμα το
 თანამედროვე - μιντέρνოს, -α, -ο
 თანასწორი - ἴσος, -η, -ο; ἴσιος,
 -α, -ο
 თანახმად - κατά (Αιτ.)
 თანდათანობითი - βαθμιαίος, -α, -ο
 თანმხლები პირნი - συνοδεία η
 თანხლება - συνοδεία η
 თანხმობა - არს. συμφωνία η//
 συμφιλίωση η// ὁμόνοια η; *გმნ.*
 συμφωνώ (ε)
 თაობა - γενιά η; γένος το
 თარგმანი - μετάφραση η
 თარგმნა - *გმნ.* μεταφράζω
 თაფლისფერი - φουντουκτής, -ιά, -ί
 თაყვანისცემა - *გმნ.* τιμάω (α)
 თეატრი - θέατρο το
 თებერვალი - Φεβρουάριος (Φλε-
 βάρης) ο
 თეთრი - άσπρος, -η, -ο
 თეთრით მოსილი - ασπρου-
 τυμένιος, -η, -ο
 თემა - θέμα το
 თერა (კუნძ.) - Θήρα η
 თერთმეტი - ένδεκα
 თერძი - ράφτης ο
 თესლი - σπόρος ο
 თექვსმეტი - δεκαέξι
 თვალი - μάτι το
 თვალის დევნება - *გმნ.* παρακολου-
 θώ (ε)
 თვალუწველებელი - απέραντος,
 -ή, -ο
 თვე - μήνας ο
 თვით - ίδιος ο, ίδια η, ίδιο το
 თვითმფრინავი - αεροπλάνο το
 თვითონ - ίδιος ο, ίδια η, ίδιο το

-თვის (თანდ.) - για
 თვრამეტი - δεκαοχτώ (δεκαοκτώ)
 თითი - δάχτυλο το
 თითქმის - σχεδόν
 თითქოს - δήθεν; τάχα//ωσάν
 თმა - μαλλί το (უმთავრ. მრ.)
 თოვლი - χιόνι το
 თოვს - χιονίζει
 თოთხმეტი - δεκατέσσερις, δεκα-
 έσσερα
 თორმეტი - δώδεκα
 თოჯინა - κούκλα η
 თოჯინის მსგავსი - κουκλίστικος, -
 η, -ο
 თრთვილი - αγιάζει το
 თუ (მაერთ. კავშ.) - ή
 თუ (კავშ.) - αν; εάν
 თუკი (კავშ.) - αν; εάν; ανίσως
 თუმც - αν και
 თუნდაც - καν; τουλάχιστο(ν)
 თურქეთი - Τουρκία η
 თურქი - Τούρκος ο, Τουρκάλα η
 თურქული - τουρκικός, -ή, -ό
 თქვენ - εσείς
 თქვენი - σας
 თქმა - მშბ. λέ(γ)ω
 თხელი - λεπτός
 თხზულება - σύνθεση η
 თხილამური - σκι το
 თხოვნა - მშბ. παρακαλώ (€);
 ζητώ (ა)
 თხრობა - მშბ. αναφέρω; αφηγού-
 μαι; διηγούμαι; εξιστορώ (€);
 ιστορώ (€)
 თხრობითი (კილო) - οριστικός,
 -ή, -ό
 თხუთმეტი - δεκαπέντε

0

იანვარი - Ιανουάριος (Γενάρης) ο
 იაპონელი - Ιάπωνας (Ιαπωνέζος) ο,
 Ιαπωνέζα η
 იაპონია - Ιαπωνία η
 იარაღი - όπλο το
 იგივე - არს. ίδιο το; მელს. ίδιος,
 -ა, -ο
 იღვა - ιδέα η
 იღვალური - ιδανικός, -ή, -ό
 ივლისი - Ιούλιος (Ιούλης) ο
 ივნისი - Ιούνιος (Ιούνης) ο
 იმლობრებული - απομωυμένος,
 -η, -ο
 -ით (თანდ.) - δια
 ითაკა (კუნძ.) - Ιθάκη η
 იისფერი - βυσσινής, -ιά, -ί; μαβής,
 -ιά, -ί
 იმავდროულად - ταυτόχρονα
 იმელი - ελπίδα η
 იმიტომ, რომ - γιατί
 იმპერია - αυτοκρατορία η
 იმწამსვე - εσθής
 ინგლისელი - Αγγλος ο, Αγγλίδα η
 ინგლისი - Αγγλία η
 ინგლისური ენა - αγγλικά τα
 ინდოევროპული - ινδοευρωπαϊκός,
 -ή, -ό
 ინდოეთი - Ινδία η; (აქ) Ινδίες οι
 ინდოელი - Ινδός ο, Ινδή η
 ინდუსტრია - βιομηχανία η
 ინსტრუმენტი - όργανο το
 ინტერესი - ενδιαφέρον το
 ინტერპრეტაცია - απόδοση η
 ინფორმაცია - πληροφορία η
 იოლი - εύκολος, -η, -ο
 ირველივ - γύρω; ολόγυρα
 ის (პირის ნაცვ.) - αυτός, -ή, -ό

ის (*ჩვენ. ნაცვ.*) - εκείνος, -η, -ο
 ისე - τόσο
 ისევ - πάλι
 ისთმიური თამაშები - Ισθμια τα
 ისთმოსი - Ισθμός ο
 ისლამი - Ισλαμισμός ο
 ისრაელი - Ισραήλ το
 ისტორია - Ιστορία η
 ისტორიოგრაფი - Ιστοριογράφος ο
 ისტორიოგრაფია - Ιστοριογραφία η
 ისტორიული - Ιστορικός, -ή, -ο
 იტალია - Ιταλία η
 იტალიელი - Ιταλός (Ιταλιάνος) ο,
 Ιταλίδα (Ιταλιάνα) η
 იუკოსლავი - Γιουγκοσλάβος ο,
 Γιουγκოსლავა η
 იუკოსლავია - Γιουγκოსλαβία η
 იურისპრუდენცია - νομική η
 იქ (*აღვ. მზნიშ.*) - εκεί
 იქეთ - πέρα
 იქნებ - μήπως
 იღლიანი - τυχερός, -ή, -ό
 იშვიათად - σπάνια; σπανίως
 იშვიათი - σπάνιος, -α, -ο

კ

კაბა - φουστάνι το
 კაბინეტი - γραφείο το
 კავშირებითი კილო *ვრამ.* -
 υποτακτική η
 კავშირი - δεσμός ο; ένωση η;
 συндιασμός ο
 კაკალი - καρύδι το
 კალამი - πένα
 კალენდარი - ημερολόγιο το
 კალმისგარი - πένα
 კანადა - Καναδάς ο
 კანადელი - Καναδός ο, Καναδή η

კანკალი - *მზნ.* τρέμα; (სიცივისა-
 გან) τουρτουρίζω
 კანკალით - τρέμοντας
 კანონი - κανόνιας ο; νόμος ο
 კარადა - ντουλάπα η
 კარავი - σκηπή η
 კარაქი - βούτυρο το
 კარგად - καλά
 კარგად დახვდრა - *მზნ.* καλοδέχο-
 μαι
 კარგად მიღება - *მზნ.* καλοδέχομαι
 კარგი (დასტურის ნაწილაკი) -
 ειντάξει
 კარგი - καλός, -ή, -ό
 კარი - πόρτα η
 კატა - γάτα η
 კატასტროფა - καταστροφή η
 კაფე - καφενείο το
 კაშკაშია - αστραφτερός, -ή, -ό;
 φαεινός, -ή, -ό
 კაცი - άντρας ο
 კაცობრიობა - ανθρωπότητα η
 კბილი - δόντι το, δοντάκι το
 (კნინობ.)
 კეთება - *მზნ.* κάνω
 კეთილგანწყობილი - ευνοϊκός, -ή,
 -ό
 კეთილდღეობა - αγαθό το; καλό το
 კეთილი - καλός, -ή, -ό; დასტურის
 ნაწილაკი) - ειντάξει
 კეთილსურნელება - *მზნ.* ευαδιάζω
 კეთილსურნელოვანი - ευδίαστος,
 -ή, -ό
 კეთილშობილი - ευγενής, -ής, -ές;
 ευγενικός, -ιά, -ό
 კეთილშობლურად - ευγενώς
 კეკლკუცი - παιχνιδιάρης, -α, -იკο
 -კენ (*თანდ.*) - προς; για
 კერვა - *მზნ.* ράβω

კერია - τζάκι το
 კერძო - ιδιωτικός, -ή, -ό
 კვადრატული - τετραγωνικός, -ή, -ό
 კვადრატული ფრჩხილები
 (ვრთუიკული ნიშანი) -
 αγκύλες οι
 კვამლი - καπνός ο
 კვანძი - κόμπος ο
 კვება - *მზ.* τρέφω
 კვერცხი - αυγό το
 კვიპროსი - κυπάρισσος ο
 კვიპროსელი - Κύπριος (Κυπρι-
 ώτης) ο, Κύπρια
 (Κυπρώτισσα) η
 კვიპროსი - Κύπρος η
 კვირა - εβδομάδα η
 კვირა დღე - Κυριακή η
 კვლა - *მზ.* σφάζω
 კვლავ - πάλι; ξανά
 კვლევა - μελέτη η
 კიდე - άκρη η
 კიდე(ვა)ც - κιόλας
 კიდეც - ακόμα
 კითხვა (წაკითხვა) - *არს.* ανάγνα-
 ση η; *მზ.* διαβάζω
 კითხვითი - ερωτηματικός, -ή, -ό
 კითხვის ნიშანი (ვრთუიკული) -
 ερωτηματικό το
 კიკლადური - Κυκλαδικός, -ή, -ό
 კილო ვრამ. - έγκλιση η
 კილოგრამი - κιλό το
 კილომეტრი - χιλιόμετρο το
 კინოთეატრი - σινεμά το
 კირი - ασβέστης ο
 კისავოს მთა - Κίσαβος η
 კლასი - τάξη η
 კლასიკური - κλασικός, -ή, -ό
 კლდე - βράχος ο
 კლდოვანი - βραχώδης, -ης, -ες

კლიენტი - πελάτης ο
 კლიმატი - κλίμα το
 კმაყოფილი - ευχαριστημένος,
 -η, -ο
 კომედია - κωμωδία η
 კონსერვატორია - ωδείο το
 კონტაქტი - επαφή η
 კონტინენტი - ήπειρος η
 კონფლიქტი - σύγκρουση η
 კონცხი - ακρωτήριο το
 კორეა - Κορέα η
 კორეელი - Κορεάτης ο, Κορεάτισ-
 σα η
 კორინთოსი - Κόρινθος η
 კოსმოსი - διάστημα το
 კრავი - αρύι το
 კრება ძველ. - εκκλησία η
 კრემისფერი - κρεμ
 კრეტელი - Κρητικός (Κρήτης) ο,
 Κρητικά η
 კრეტული - κρητικός, -η (ιά), -ό
 კრიზისი - κρίση η
 კული - ουρά η
 კუთვნება - *მზ.* αυτήκα
 კუთვნილებითი ვრამ. - κτητικός,-
 η,-ο
 კულტურა - πολιτισμός ο
 კულტურული - πολιτισμένος, -η, -
 ο//πολιτιστικός, -ή, -ό
 კუნძული - νησί το
 კუნძულის მცხოვრები - νησιώτης ο
 კურდღელი - λαγός ο
 კურთხეული - βλογομένος (εβλογο-
 μένος), -η, -ο

ლ

ლათინური - λατινικός, -ή, -ό
 ლამაზი - όμορφος, -η, -ο

ლაშპა - λάμπα η
 ლაპარაკი - μιλιά η
 ლაქა - λεκές ο
 ლევენდარული - μυθικός, -ή, -ό
 ლენტი - κορδέλα η, κορδελάκι το
 ლერწამი - καλάμι το
 ლექსი - ποίημα το
 ლექსიკონი - λεξιλόγιο το; λεξικό
 το

ლექცია - διάλεξη η
 ლელვი - σύκο το
 ლიდერი - αρχηγός ο
 ლილია (ისგ. ქვეყანა დას. მცირე
 აზიაში) - Λυδία η
 ლითონი - μέταλλο το
 ლიმონის ფერი - λεμονής, -ιά, -ί
 ლიგრი - λίτρο το
 ლიფტი - ασανσέρ το
 ლოლინი - მზ. περιμένω
 ლოკვა - მზ. γλείφω
 ლოცვა - ευχή η
 ლგოლვა - πόθος ο
 ლუდი - μπίρα η
 ლურჯი - μπλε
 ლლობა - მზ. λίσω

მ

მაგალითი - παράδειγμα το
 მაგარი - σκληρός, -ή, -ό
 მაგიდა - τραπέζι το
 მაგიერ - αντί
 მაგივრად - αντι
 მაგრამ - αλλά; μα; όμως
 მაღა - όρεξη η
 მაღლიერება - ευχαρίστηση η
 მაღლობა - მზ. ευχαριστώ (ε)
 მათემატიკა - μαθηματικά τα
 მათი - τους

მაინც - τουλάχιστο(ν)
 მაისი - Μάιος (Μάης) ο
 მაკედონელი - μακεδόνας ο
 მალვა - მზ. κρύβω
 მალულად - κρυφά
 მამა - πατέρας ο; μπαμπάς ο
 მამალი - κόκορας ο
 მამაცი - ανδρείος, -εία, -ο; γενναι-
 ὄς, -α, -ο; ριψοκίνδυνος, -η, -ο
 მამიდა - θεία η
 მანდარინი - μανταρίνι το
 მანერა - τρόπος ο
 მანქანა - αυτοκίνητο το
 მანძილი - απόσταση η; έκταση η
 მარადმწვანე - αιθαλής, -ής, -ές
 მართალი - δίκαιος, -α, -ο//σωστός,
 -ή, -ό
 მართვა - არს. διακυβέρνηση η;
 διοίκηση η; მზ. κυβερνώ (α)//
 οδηγώ (ε)
 მართველობა - διακυβέρνηση η
 მართლაც - πραγματικά
 მართული - οδηγημένος, -η, -ό
 მარმელადი - μαρμελάδα η
 მარტი - Μάρτιος (Μάρτης) ο
 მარტივად - απλά//εύκολα
 მარტივი - απλός, -ή, -ό; εύκολος,
 -η, -ο
 მარტო - μόνος, -η, -ο
 მარცვალი - σπόρος ο
 მარცხნივ - αριστερά
 მარჯვნივ - δεξιά
 მასა - πλήθος το
 მასკარადში მონაწილეობა - მზ.
 μασκαρεύομαι
 მასპინძელი - νοικοκύρης ο,
 νοικοκυρά η

- მასწავლებელი - δάσκαλος ο,
 δασκάλα η; καθηγητής ο,
 καθηγήτρια η
 მასხარა - μασκαράς ο
 მატარებელი - τρένο το
 მატყელი - μαλλί το
 მაქმანისებრი - δαντελωτός, -ή, -ό
 მაღაზია - κατάστημα το; μαγαζί το
 მაღალი - ψηλός, -ή, -ό; σψηλός,
 -ή, -ο
 მაღართ - μεταλλείο το
 მაღლა - ψηλά
 მაღლობი - ύψωμα το
 მაშ - δηλαδή
 მამასალამე - λοιπόν
 მაშინ - τότε
 მაშინ, როცა - ενώ
 მაშინვე - αμέσως//μόλις
 მახლობლად - κοντά; δίπλα
 მბრძანებელი - ηγεμόνας ο
 მგვანება (ვგავარ) - ოμοιομοιότητα
 მგზავრი - επιβάτης ο
 მღვრალი - σταθερός, -ή, -ο
 -მდე (თანდ.) - μέχρι; ως//πριν, προ
 მღელღო - κάμπος ο
 მდიდარი - πλούσιος, -α, -ο//
 πλουτοφόρος, -η, -ο
 მდივანი - γραμματέας ο
 მდინარე - ποτάμι το; ποταμάκι το
 მე - εγώ
 მეათასე - χιλιοστός, -ή, -ό
 მეათე - δέκατος, -η, -ο
 მეათიათასე - δεκακισχιλιοστός,
 -ή, -ό
 მეამბოხე - αντάρτης ο
 მეასე - εκατοστός, -ή, -ό
 მეასიათასე - εκατοντακισχιλιοστός,
 -ή, -ό
 მეაფთიაქე - φαρμακοποιός ο
 მეზადური - ψαράς ο
 გაბატონებული - κυρίαρχος, -η, -ο
 მეზადეობისა - κηρυκτικός, -ή, -ό
 მეგობარი - φίλος ο, φίλη η
 მეგობრობა - φιλία η
 მეექვსასე - εξακοσιοστός, -ή, -ό
 მეექვსე - έκτος, -η, -ο
 მეზობელი - ἄρβ. γείτονας ο; მეზ. γειτονικός, -ή, -ό
 მეზობლობა - γειτονιά η
 მეზღვაური - ναύτης ο; ναυτικός ο
 მეთაური - αρχηγός ο
 მეთევზე - ψαράς ο
 მეთერთმეტე - ενδέκατος, -η, -ο
 მეთორმეტე - δωδέκατος, -η, -ο
 მეკობრე - κούρσαρος ο
 მელანქოლია - μελαγχολία η
 შემოიღარღე - δισεκατομμυριοστός,
 -ή, -ό
 შემოიღონე - εκατομμυριοστός,
 -ή, -ό
 შემკვიდრე - διάδοχος ο, η
 შემკვიდრეობა - κληρονομιά
 (κληρονομία) η
 მენავე - βαρκάρης ο
 მეოთხასე - τετρακοσιοστός, -ή, -ό
 მეოთხე - τέταρτος, -η, -ο
 მეოთხელი - τέταρτο το
 მეოთხმოცე - ογδοηκοστός, -ή, -ό
 მეორასე - διακοσιοστός, -ή, -ό
 მეორე - δεύτερος, -η, -ο//άλλος,
 -η, -ο
 მეორიათასე - δισχιλιοστός, -ή, -ό
 მეორმოცე - τεσσαρακοστός, -ή, -ό
 მეოცე - εικοστός, -ή, -ό
 მეოცნებე - ονειροπόλος ο, η
 მერვასე - οχτακοσιοστός, -ή, -ό
 მერვე - όγδοος, -η, -ο
 მერი (ქალაქის) - δήμαρχος ο

- მერძევე - γαλατός ο
 მერხი - θραϊό το
 მესამასე - τριακοσιοστός, -ή, -ό
 მესამე - τρίτος, -η, -ο
 მესამოცე - εξηκοστός, -ή, -ό
 მეგალ - περισσότερο//πια
 მეგი - περισσότερος, -η, -ο
 მეგყველება - λόγος ο; μιλά η
 მეფე - βασιλιάς ο
 მეფობა - βασιλεύω
 მექსიკა - Μεξικό(ν) το
 მექსიკელი - Μεξικανός ο, Μεξικά-
 να (Μεξικανή) η
 მეშიდასე - εφτακοσιοστός, -ή, -ό
 მეშიდე - έβδομος, -η, -ο
 მეცადინეობა - არს. μελέτη η; *შშ.*
 μελετώ (α)
 მეცნიერება - επιστήμη η
 მეცნიერი - επιστήμονας ο
 მეცხრასე - εννιακοσιοστός, -ή, -ό
 მეცხრე - ένατος, -η, -ο
 მეწამული - βυσσινής, -ιά, -ί
 მეწაღე - παπουτσιής ο
 მეხუთასე - πεντακοσιοστός, -ή, -ό
 მეხუთე - πέμπτος, -η, -ο
 შვა - έτοιμος, -η, -ο
 შვადება - *შშ.* ετοιμάζω
 შვე - ήλιος ο
 შვერა - *შშ.* κοιτάζω (κοιτώ)
 შვის აბაზანა - ηλιοθεραπεία η
 შთა - βουνό το
 შთავარი - *შველ.* βασιικός, -η, -ο;
 κύριος, -α, -ο; არს. κυρίαρχος ο
 შთავრობა - κυβέρνηση η
 შთელი - ολόκληρος, -η, -ο, όλος, -η,
 -ο//(ხელუხლებელი) απόφιος, -
 α, -ο
 შთვარე - φεγγάρι το
 შთიანი - ορεινός, -ή, -ό
 შთლიანად - ολότελα
 შთლიანობა - ενότητα η
 შთამიტი - έμπιστος, -η, -ο
 შთახლოება - *შშ.* πλησιάζω
 შიგება - απόδοση η
 შივემართები - *იბ.* წასვლა
 შიზანი - σκοπός ο
 შიზები - λόγος ο
 შითი - μύθος ο
 შითური - μυθικός, -ή, -ό; μυθώδης,
 -ής, -ές
 შიკნელი - Μυκηναίος ο,
 Μυκηναία η
 შილეტი (ქ) - Μίλητος η
 შილიარდი - δισεκατομμύριο το
 შილიონი - εκατομμύριο το
 შიმართებიოთი ნაცვალსახელი -
 αναφορική αυτωνυμία
 შიმაგება - არს. πρόσθεση η; *მათ.*
 მიუმაგოთ, პლუს სთ; *შშ.*
 προσθέτω
 შიმოფანგვა - *შშ.* σκορπίζω
 შიმოყრა - *შშ.* σκορπίζω
 შიმსგავსება - *შშ.* αφομοίωση
 შიმლეობა - μετοχή η
 შინა (ფანჯრისა) - τζάμι το
 შინოსური - μινωικός, -ή, -ό
 შინუს - *იბ.* გამოკლება
 შირთმევა - *შშ.* προσφέρω
 შისალმება - *შშ.* χαιρετώ (α);
 სალაში χαιρετε
 შისი - του, της, του
 შიგეება - *შშ.* συγχωρώ (ε)
 შიულგომელი - απρόσιτος, -η, -ο
 შიუვალი - απρόσιτος, -η, -ο
 შიუხელავად - παρά
 შილება - *შშ.* παίρνω; προσλαμβάνω/
 /δέχομαι

- მიღწევა - *მზ.* καταφέρνω (αόρ. κατάφερα); κατορθώνω//φτάνω
 მიყოლებით - κατά (Αιτ.)
 მიყულება - *მზ.* ακουμπά (α)
 მიჩნევა - *მზ.* λογαριάζω; νομίζω; θεωρώ (ε)
 მიცემა - *მზ.* δίνω
 მიძლება - *მზ.* προσφέρω
 მიწა - γη η; έδαφος το
 მიწათმოქმედი - γεωργός ο
 მიწისძვრა - σεισμός ο
 მიხედვით - κατά (Αιτ.)
 მკა - θερισμός ο
 მკატრალ - αυστηρά//σκληρά
 მკატრი - αυστηρός, -ή, -ό//σκληρός, -ή, -ό
 მკერავი - ράφτης ο
 მკერდი - στήθος το
 მკვლარი - νεκρός, -ή, -ό; σκοτω- μένος, -ή, -ό
 მკვლელი - φουιάς ο
 მმართველი - κυβερνήτης ο; ηγεμόνας ο
 მმართველობა - διοίκηση η
 მნიშვნელობა - νόημα το
 მნიშვნელოვანი - σπουδαίος, -α, -ο; σημαντικός, -ή, -ό//σοβαρός, -ή, -ό
 მოგება - *მზ.* κερδίζω
 მოგვიანებით - αργότερα
 მოგზაური - περιηγητής ο; ταξιδι- ώτης ο
 მოგზაურობა - არს. ταξίδι το; *მზ.* ταξιδεύω
 მოგონება - ανάμνηση η
 მოღვა - γένιος το
 მოღური - μούτερος, -α, -ο
 მოელანი - πλατεία η
 მოვალე - υποχρεωμένος, -η, -ο
 მოვიპოვებ - αποκτώ (α)
 მოვლენა - γεγονός το
 მოთავსება - *მზ.* βάζω
 მოთმინება - υπομονή η
 მოთმინებით - επιεικώς
 მოთხოვნა - *მზ.* ζητώ (α)
 მოთხრობა - ιστορία η
 მოკავშირე - εταίρος ο; σύμμαχος ο, η
 მოკვდავი - θνητός, -ή, -ό
 მოკვლა - *მზ.* εξοντώνω; σκοτώνω// σφάζω
 მოკლული - σκοτωμένος, -ή, -ό
 მოლარე - ταμίας ο
 მომავალი - μέλλον το
 მომავალი ღრო გრამ. - μέλλοντας ο
 მომღვენო - ακόλουθος, -η, -ο
 მომენტი - στιγμή η
 მომთმენი - επιεικής, -ής, -ές
 მომღერალი - τραγουδιστής ο, τραγουδίστρια η
 მონა - δούλος ο
 მონათვლა - βάπτιση η
 მონაგრება - *მზ.* νοσταλγώ (ε)
 მონაწილეობა - *მზ.* συμμετέχω
 მონახულება - *მზ.* επισκέπτομαι
 მოპირდაპირე მხარეს - απέναντι
 მოპყრობა - არს. φέρσιμο το; *მზ.* φέρισομαι
 მორჩენა (მომრჩება) - *მზ.* περισσεύει
 მორჩილი - υπάκουος, -η, -ο
 მორწყვა - *მზ.* ποτίζω
 მოსავალი - σοδειά η
 მოსალამოვება - *მზ.* βραδιάζει
 მოსახლე - κάτοικος ο
 მოსახლეობა - πληθυσμός ο

- მოსვლა - *მზ.* έρχομαι: მოლიწება;
 მოლით ελάτε
 მოსმენა - *მზ.* ακού(γ)ω
 მოსპობა - *მზ.* εξοντώνω; καταλύνω
 მოსწავლე - μαθητής ο, μαθήτρια η
 მოსწრება - *მზ.* προλαβαίνω (აორ.
 πρόλαβα)
 მოგანა - *მზ.* φέρνω
 მოგყება (ვგყუვლები) - *მზ.* γελιέ-
 μαι (ελιούμαι)
 მოულოდნელად - αναπάντεχα
 მოუსვენარი - ανήσυχος, -η, -ο
 მოყენა - *მზ.* απλώνω
 მოყვრება - *მზ.* χαϊδεύω
 მოქალაქე - πολίτης ο, πολίτισσα η
 მოქანდაკე - γλύπτης ο
 მოქმედება - *არს.* πράξη η; *მზ.*
 ενεργώ (ε)
 მოქმედებითი გვარის ფორმა გრამ.
 - ενεργητική φωνή
 მოღალატე - προδότης ο
 მოყავისფრო - καφετής, -ιά, -ί;
 ფουντουკის, -ιά, -ί
 მოყვლა - *მზ.* αναφέρω, αφηγούμαι,
 διηγούμαι//εξιστορώ (ε);
 ιστορώ (ε)
 მოშურნე - ζηλιάρης, -α, -ικο
 მოციქული - απεσταλμένος ο
 მოძრაობა - κίνηση η
 მოწინააღმდეგე - αντίπαλος ο
 მოწინააღმდეგე - σεβασμός ο
 მოწონება - *მზ.* αρέσω//συμπαθώ
 მოწყვნილი ყოფნა - *მზ.*
 νοσταλγώ (ε)
 მოწყობა - *მზ.* εγκαθιστώ (აორ.
 εγκατέστησα), εγκαθίσταμαι
 (აორ. εγκαταστήθηκα); κανονίζω
 მოხდენა (ნაკლები მზნა: მიხდება,
 გიხდება . . .) - *მზ.* πάει
- მოხლომა (ხლება) - *მზ.* συμβαίνει
 მოხერხება - *მზ.* καταφέρνω (აორ.
 κατάφερα)
 მოხიზვლა - *არს.* θαυμασμός ο; *მზ.*
 (μοξιβλυσί'αρ) θαυμάζω
 მოხსენიება - *მზ.* αναφέρω
 მოხუცი - γέρος ο, γριά η
 მრავალფეროვანი - ποικιλόμορφος,
 -η, -ο
 მრავალწახნაგოვანი - πολυσχιδής,
 -ής, -ές
 მრავალწერტილი (გრაფიკული
 ნიშანი) - αποσιωπητικά τα
 მრავლობითი - πληθυντικός, -ή, -ό
 მრგვალი - στρογγυλός, -ή, -ό
 მრეწველობა - βιομηχανία η
 მსგავსი - όμοιος, -α, -ο
 მსმენელი - ακροατής ο
 მსოფლიო - *არს.* κόσμος ο; *მზ.*
 παγκόσμιος, -α, -ο
 მსუბუქად - ελαφρά
 მსუბუქი - ελαφρύς, -ιά, -ύ
 მსუქანი - παχύς, -ιά, -ύ
 მსხვერპლშეწირვა - *მზ.* θυσιάζω
 მსჯელობა - *არს.* συζήτηση η; *მზ.*
 συζητώ (α)
 მტკიცე - σκληρός, -ή, -ό//σταθερός,
 -ή, -ό
 მტრობა - έχθρα η
 მტრული - εχθρικός, -ή, -ό
 მულამ - πάντα
 მულმივად - τακτικά
 მუშა - μουσα η
 მუსიკა - μουσική η
 მუქი - βαθύς, -ιά, -ύ; σκούρος, -α, -ο
 მუშა - εργάτης ο, εργάτρια η
 მუშაობა - *არს.* μελέτη η; *მზ.*
 δουλεύω; εργάζομαι

მუშგარი - πελάτης ο;
αγοραστής ο
მუხლი - γόνατο το
მუარველობა - προστασία η
მღერა - მზნ. τραγουδών (α)
მღვდელი - ιερέας ο
მღვრიე - θάμπος, -ή, -ό
მღრღნელი - τρωκτικό το
მყარი - σταθερός, -ή, -ό
მყიდველი - αγοραστής ο
მყის - εσθής
მყუდროება - γαλήνη η
მშვენიერება - χάρη η
მშვენიერი - χαριτωμένος, -ი, -ο
მშვილობა - ειρήνη η
მშვილობიანი - ειρηνικός, -ή, -ό
მშვილობით - γειά σου (γειά σας);
χαίρετε
მშიშარა - φοβητσιάρης, -ა, -იკო
მშობელი - γουιός ο, γουიέას ο (οι
γουείς, οι γουიοί)
მშოთოვარე - ανήσυχος, -ი, -ο
მცდელობა - προσπάθεια η
მცენარე - φυτό το
მცირე აზია - Μικρά Ασία η
მცნობა - მზნ. πληροφορῶν (ε)
მცხოვრები - κάτοικος ο
მძიმე (გრაფიკული ნიშანი) - κόμμα
το
მძიმე - βαρῦς, -ιά, -ύ; σκληρός,
-ή -ό
მძიმედ - βαριά; σκληρά
მწერალი - συγγραφέας ο, η
მწვანე - πράσινος, -ი, -ο
მწვერვალი - κορυφή η
მწკრივი - σειρά η
მჭერმეცველება - ρητορική η
მჭირლება - σβ. დაჭირება
მხაზველი - σχεδιαστής ο

მხარდაჭერა - მზნ. παραστέκω,
παραστέκομαι (აორ. παραστάθη-
κα)
მხარე - μέρος το; μεριά η//
περιοχή η
მხაგვარი - ζαγράφος ο, η
მხდალი - φοβητσιάρης, -ა, -იკო
მხიარული - ζαηρός, -ή, -ό; παιχ-
νιδιάρης, -ა, -იკο; χαρούμενος,
-ი, -ο
მხოლოდ - μόνο
მჯღომარე - καθισμένος, -ი, -ο

ბ

ბაზი - απαλός, -ή, -ό; λεπτός, -ή, -ό;
ტρυφερός, -ή, -ό
ბათება - მზნ. λάμπα; φέγγω
ბათელი - λαμπρός, -ი, -ό
ბათესავი - συγγενής ο, η
ბაირსახეობა - είδος το; ποικιλία η
ბამღვილი - αληθινός, -ი, -ό;
γνήσιος, -ა, -ο
ბაზი - δροσιά η
ბაპირი - άκρη η/(მღვისა) παραλία
η; ακτή η
ბასკვი - κόμπος ο
ბასწავლი - μορφωμένος, -ი, -ο
ბაღვლობა - მზნ. λυπάμαι (λυπού-
μαι)
ბაყოფიერი - εύφορος, -ი, -ο
ბაშუაღღევი - απόγευμα το
ბაჩქარეველ - βιαστικά
ბაცვალსახელი - αντανυσμία η
ბაცვლად - αντί
ბაცნობი - γυαστός, -ი, -ό
ბაცრისფერი - γκριζός, -ა, -ο;
σταχτής, -ιά, -ί
ბაწილი - μέρος το

ნაწყვეტი - απόσπασμα το
 ნახევარი - μισή η
 ნახევარკუნძული - χερσόνησος η
 ნახევრად ლაფარვა - *გმნ.* σοσκ-
 επάζω
 ნახევრად შემობრუნებული -
 μισογυρισμένος, -η, -ο
 ნახევრადმთიანი - ημιορεινός, -ή, -
 ό
 ნგრევა - *არს.* καταστροφή η; *გმნ.*
 καταστρέφω
 ნეიგრალური - ουδέτερος, -η, -ο
 ნელა - σιγά
 ნემეა - Νεμέα η
 ნებური თამაშები - Νέμεα τα
 ნეგავ - μακάρι (να)
 ნიადაგი - έδαφος το
 ნიაღვარი - μπόρα η
 ნიახური - σέλινο το
 ნივთი - πράγμα το
 ნიშუში - παράδειγμα το
 ნირი - τρόπος ο
 ნოემბერი - Νοέμβριος
 (Νοέμβρης) ο
 ნომერი - νούμερο το
 ნორმალური - κανονικός, -ή, -ό
 ნოყიერი - εύφορος, -η, -ο
 ნუთუ - άραγε; μήπως
 ნული - μηδέν το
 ნურც - μήτε

Ų

ოდესმე - άλλοτε
 ოდესღაც - άλλοτε; κάποτε
 ოთახი - δωμάτιο το
 ოთახი - τετρακόσιοι, -ες, -α
 ოთხი - τέσσερις, τέσσερα
 ოთხმოცდაათი - ενενήντα

ოთხმოცდამეათე - ενενηκοστός, -ή, -ό
 ოთხმოცი - ογδόντα
 ოთხშაბათი - Τετάρτη η
 ოინბაზი - μασκάρას ο
 ოკუპაცია - κατοχή η
 ოლიმპი (მთა) - Ολυμπος ο
 ოლიმპია - Ολυμπία η
 ოლიმპიდა - ολυμπιάδα η
 ოლიმპიური - ολυμπιακός, -ή, -ό
 ოლქი - περιοχή η
 ომი - *არს.* πόλεμος ο; *გმნ.*
 πολεμώ (α)
 ოპერაცია - εγχείρηση η
 ორაზროვანი - διφορούμενος, -η, -ο
 ორაკული - μαντείο το
 ორასი - διακόσιοι, -ες, -α
 ორაგორი - ρήτορας ο
 ორგანო - όργανο το
 ორთაბრძოლა - αγώνας ο
 ორი - δύο (δυο)
 ორმოცდაათი - πενήντα
 ორმოცდამეათე - πενηκοστός,
 -ή, -ό
 ორმოცი - σαράντα
 ორშაბათი - Δευτέρα η
 ორწერტილი (გრადუიკული ნიშანი
) - διπλή τελεία η
 ოფისი - γραφείο το
 ოფიციანტი - γκαρσόν το
 ოქროსა და სპილოს ძვლის -
 χρυσελεφάντινος, -η, -ο
 ოქროსი - χρυσός, -ή, -ό
 ოქროსფერი - χρυσαφής, -ιά, -ια
 ოქტომბერი - Οκτώβριος (Οκ-
 τώβρης) ο
 ოლონდ - όμωσ
 ოცდაათი - τριάντα
 ოცდამეათე - τριακοστός, -ή, -ό

ოცდაოთხე საათი - εικοσιτετράωρο
το

ოცი - είκοσι

ოხუნჯი - μασκαράς ο

ოჯახი - οικογένεια η

პ

პალტო - παλτό το

პანელინური - πανελλήνιος, -ა, -ო

პარალელურად - παράλληλα

პარასკევი - Παρασκευή η

პარიზი - Παρίσι το

პარიკმახერი - κουρέας ο

პარტენი (თეატრ.) - πλατεία η

პარტნიორი - εταίρος ο

პასუხი - არს. απάντηση η; *მზ.*

απαντώ (α); αποκρίνομαι

პაგარა - μικρός, -ή, -ό

პატიება - *მზ.* συγχωρώ (ε)

პატივი - τιμή η; δόξα η

პატივისცემა - არს. σεβασμός ο; *მზ.*

σέβομαι; τιμά (α)

პატივმოყვარე - φιλότιμος, -η, -ο

პატრიარქი - Πατριάρχης ο

პატრიოტიზმი - φιλοπάτρια η

პატრონი - νοικοκύρης ο

პაწია - μικρούλι το

პეიშაქი - τοπίο το

პელოპონესი (ნახევარკუნძ.) -

Πελοπόννησος ο

პელოპონესური - Πελοποννησιακ-

ός, -ή, -ό

პერიოდი - διάστημα το; εποχή η;

περίοδος η

პერიპეტია - περιπέτεια η

პიანინო - πιάνο το

პითია - Πυθία η

პირადი - προσωπικός, -ή, -ό//

ιδιωτικός, -ή, -ό

პირდაპირი - ειλικρινής, -ής, -ές

პირველადი - πρωτόγονος, -η, -ο

პირველი - πρώτος, -η, -ο

პირველყოფილი - πρωτόγονος,

-η, -ο

პირი - στόμα το

პირისა გრამ. - προσωπικός

პირიქით - αντίθετα

პირობა - όρος ο

პირობითი კილო გრამ. - δυνητική

პირობის მიცემა - *მზ.* υπόσχομαι

(აბრ. υποσχέθηκα)

პლანეტა - πλανήτης ο

პლაჟი - αμμουδιά η

პლეადები - Πούλια η

პლისე - πλισσέ το; πλισσές ο;

πλισεδάκι το

პლუს - *იხ.* მიმატება

პლუსკვამპერფექტი გრამ. - υπερ-

συντέλικος ο

პოეზია - ποίηση η

პოემა - ποίημα το

პოეტი - ποιητής ο

პოენა - *მზ.* βρίσκα

პოლიტიკოსი - πολιτικός ο

პოლიტიკური - πολιτικός, -ή, -ό

პოლიციელი - αστυνομικός ο

პოლონეთი - Πολωνία η

პოლონელი - Πολωνός ο, Πολωνέζα

(Πωλωνή) η

პომიდორი - ντομάτα η

პოსეიდონი - Ποσειδónας ο

პრემიერენტი - πρόεδρος ο

პრობლემა - πρόβλημα το

პროგრესი - πρόοδος η

პროდუქტი - προϊόν το

პროკურორი - εισαγγελέας ο

პროფესია - επαγγελμα το
 პროფესორი - καθηγητής ο,
 καθηγήτρια η
 პროცესია - πομπή η
 პური - ψαμί το
 სურობა - *შმნ.* κυριαρχώ (€)

ქ

ქინი - αγωνία η
 ქინიანი - πεισματάρης, -α, -ικο
 ქოკეი - τζόκεϋ ο
 ქუნალი - περιοδικό το

რ

რა (*კითხვ. შმნიშ.*) - τι
 რა თქმა უნდა - μάλιστα
 რადგან - αφού; γιατί; επειδή
 რაიმე - κάτι//κανένας (κανείς),
 καμμία, κανένα; τίποτα, τίποτε
 რაიონი - περιοχή η
 რამდენად - πόσο
 რამდენადაც უნდა იყოს - οσοδη-
 'ποτε
 რამდენი - πόσος, -η, -ο
 რამდენიც - όσος, -η, -ο
 რამდენიც უნდა იყოს - οσοσδη-
 'ποτε, οσηδη'ποτε, οσοδη'ποτε
 რამოლენიმე - κάμποσος, -η, -ο;
 μερικοί, -ές, -ά
 რაოლენობა - αριθμός ο; ποσότητα
 η
 რასა - γένος το; რატσα η
 რატომ - γιατί
 რაც კი - ο, τι
 რაც უნდა იყოს - οτιδη'ποτε
 რბილი - απαλός, -ή, -ο; μαλακός, -
 ιά, -ό
 რეალობა - πραγματικότητα η

რეგულარულად - τακτικά
 რეგულარული - κανονικός, -ή, -ό
 რეკორდი - ρεκόρ το
 რელიგია - θρησκεία η
 რელიგიური - θρησκευτικός, -ή, -ό
 რესპუბლიკა - δημοκρατία η
 რესტორანი - εστιατόριο το
 რეცხვა - *შმნ.* πλένω
 რვა - οκτώ (οχτώ)
 რვაასი - οχτακόσιοι, -ες, -α
 რვეული - τετράδιο το
 რთულად - δύσκολα
 რთული - δύσκολος, -η, -ο
 რიგი - σειρά η
 რისხვა - οργή η
 რიგორიკა - ρητορική η
 რიცხვი - αριθμός ο
 რკინა - σίδηρο το
 როგორ (*კითხვ. შმნიშ.*) - πώς//πόσο
 როგორღაც - κάπως
 როგორც - καθώς//όσο//ώς//όπως
 როგორც კი - μόλις//καθώς
 როგორც უნდა იყოს - οσοδη'ποτε
 როდესაც - όταν//όποτε
 როდის (*კითხვ. შმნიშ.*) - πότε
 როდოსი (კუნძ.) - Ρόδος η
 როლი - ρόλος ο
 რომ (*კავშ.*) - που; πως; ότι
 რომელიღაც - κάποιος, -α, -ο
 რომელიც (*მიმრთ. ნაცვ.*) - που;
 οποιός ο, οποιία η, οποιίο το
 რომელიც კი - όποιος, -α, -ο
 რომელიც უნდა იყოს - οποιοσδη-
 'ποτε, οποιαδη'ποτε, οποιοδη-
 'ποτε
 როცა კი - όποτε
 როცა უნდა იყოს - οποτεδη'ποτε
 რუმინეთი - Ρουμανία η
 რუმინელი - Ρουμάνος ο, Ρουμάνα η

რუსეთი - Ρωσ(σ)ία η
 რუსი - Ρώσ(σ)ος ο, Ρωσ(σ)ίδα η
 რჩევა - არხ. συμβουλή η; მზნ.
 συμβουλεύω
 რჩეული - εκλεκτός, -ή, -ό
 რძე - γάλα το
 რწმენა - მზნ. πιστεύω
 რწმენა - πίστη η//θρησκεία η

ს

საავადმყოფო - νοσοκομείο το
 საათი - ρολόι το//ώρα η
 საბედნიეროდ - ευτυχώς
 საბერძნეთი - Ελλάδα η
 საბოლოოდ - τελικά, τέλος
 საგაზაფხულო - ανοιξιάτικος, -η, -ο
 საგანი - πράγμα το
 საგვარეულო - πατρογονικός, -ή, -ό
 საგზაო - οδικός, -ή, -ό
 საგმირო საქმე - αρετή η
 საღ (კითხვ. მზნობ.) - πού
 საღაც უნდა იყოს - οπουδήποτε
 საღაც - όπου
 საღილი - γεύμα το
 საღილობა - მზნ. γευματίζω
 საღმე - κάπου; πουθενά
 საღლაყ - κάπου
 საერთაშორისო - διεθνής, -ής, -ές
 საერთო - κοινός, -ή, -ό
 საერთოდ - γενικά
 სავარჯიშო - άσκηση η
 სავაჭრო - εμπορικός, -ή, -ό
 სავესე - γεμάτος, -η, -ο
 სავესებოთ - εντελώς; ολότελα;
 πλήρως; τελείως
 საშარელი - τρομακτικός, -ή, -ό;
 τρομερός, -ή, -ό
 საზაფხულო - καλοκαιρινός, -ή, -ό

საზაფხულო დასვენება - παραθερισμός ο
 საზოგადოდ - γενικά
 საზოგადოება - κοινωνία η
 საზრუნავი = მრუნვა
 საზღვაო - ναυτικός, -ή, -ό; θαλάσσιος, -α, -ο
 საზღვარგარეთი - εξωτερικό το
 საინტერესო - ενδιαφέρων, -ουσα, -ον
 საკითხავი - διάβασμα το
 საკითხი - υπόθεση η
 საკმაო - αρκετός, -ή, -ό; κάμποσος, -η, -ο
 საკმაოდ - αρκετά
 საკმარისი - αρκετός, -ή, -ό
 საკრავი - όργανο το
 საკუთარი - δικός, -ή, -ο; ιδιωτικός, -ή, -ό
 საკუთხეველი - βωμός ο
 სალაში - იხ. მისალმება
 სამარადისო - αιώνιος, -α, -ο
 სამართლიანი - δίκαιος, -α, -ο
 სამასი - τριακόσιοι, -ες, -α
 სამემკვიდრეო - πατρογονικός, -ή, -ό
 სამეფო - βασιλείο το
 სამი - τρεις, τρία
 სამინისტრო - υπουργείο το
 სამისნო - μαντείο το
 სამიწათმოქმედო - γεωργικός, -ή, -ό
 სამკაპი - τρίαινα η
 სამლოცველო - ιερό το
 სამოცდაათი - εβδομήντα
 სამოცდამეათე - εβδομηκοστός, -ή, -ό
 სამოცი - εξήντα
 სამსახური - δουλειά η; υπηρεσία η

- სამსხვერპლო - βωμός ο
 სამულამო - αιώσιος, -α, -ο
 სამუშაო - δουλειά η; εργασία η
 სამუეხი - τρίποδας ο
 სამყარო - παν το; σύμπαν το;
 οικουμένη η
 სამშაბათი - Τρίτη η
 სამშობლო - πατρίδα η
 სამწუხაროდ - δυστυχώς
 სამხედრო - στρατιωτικός, -ή, -ό
 სამხრეთაღმოსავლეთისა - νοτιο-
 ανατολικός, -ή, -ό
 სამხრეთი - νότος ο
 სამხრეთით - νότια
 სამხრეთული - νότιος, -α, -ο
 სანამ - προτού; ώσπου
 სანაპირო - ακρογιαλιά η; ακτή η;
 γιαλός ο; παραλία η
 სანთელი - κεριό το
 საომარი - πολεμικός, -ή, -ό
 სარგებელი - συμφέρον το
 სარკე - καθρέφτης ο
 სარგყელი - ζώνη η
 სასახლე - ανάκτορο το; παλάτι το
 სასოფლო-სამეურნეო - γεωργικός,
 -ή, -ό
 სასტუმრო - ξενοδοχείο το
 სასჯელი - ποινή η
 სასწავლი - θάψα το
 საგუსალოს დარაჯი - δεσμοφύλα-
 κας ο
 საუბარი - κουβέντα η; μιλιá η
 საუბედუროდ - δυστυχώς
 საუმე - πραινó το
 საუკუნე - αιώνας ο
 საუკუნო - αιώσιος, -α, -ο
 საუცხოობა - μεγαλοπρέπεια η
 საფრანგეთი - Γαλλία η
 საფრთხე - κίνδυνος ο
 საფრთხეში ყოფნა - *მზ.* κινδυνεύω
 საფრთხეში ჩავარდნა - *მზ.*
 κινδυνεύω
 საფუძვლები - βασικά τα
 საფუძვლის ჩაყრა - *მზ.* θμελιώσω
 საქართველო - Γεωργία η
 საქვეყნოდ - διεθνώς
 საქმე - έργο το; υπόθεση η
 საქმიანობა - απασχόληση η
 საქონელი (საეჭრო) - εμπόρευμα
 το
 საღამო - βράδυ το, βραδιά η
 საყვირი - σάλπιγγα η
 საყოველთაოდ - διεθνώς
 საშემოდგომო - φθινοπωρινός, -ή
 -ό
 საშინელი - τρομερός, -ή, -ό
 საშინლად - τρομερά
 საშიში - επικίνδυνος, -η, -ο
 საშიშროება - κίνδυνος ο
 საშუალება - τρόπος ο
 საჩუქარი - δώρο το
 საჩქაროდ - βιαστικά
 საცხოვრებელი - οικία η
 საძირკვლის ჩაყრა - *მზ.* θμελι-
 ώσω
 საწერი მაგიდა - γραφείο το
 საწვრთნელი დარბაზი - γυμναστη-
 ριο το
 საწინააღმდეგოდ - αντίθετα
 საწოლი - κρεβάτι το
 საწყალი - δύστυχος, -η, -ο; δυστ-
 υχής, -ής, -ές; καημένος, -ή, -ό
 საჭიროა - πρέπει
 საჭიროება - ανάγκη η
 საჭმელი - φαγητό το; φαί το
 საჭმლის მომზადება - *მზ.* μαγειρ-
 εύω

- სახე - πρόσωπο το//μορφή η//
 φυσιογνωμία//ητύπος ο
- სახელგანთქმული - περίφημος, -η,
 -ο
- სახელდახელოდ - βιαστικά
- სახელი - όνομα το
- სახელის გაგება - *მზ.* ντροπιάζω
- სახელმწიფო - κράτος το
- სახელოვანი - μεγάλος, -η, -ο
- სახელოსნო - εργαστήριο το
- სახლი - σπίτι το
- სეირნობა - *მზ.* περπατώ (α)
- სერიოზული - σοβαρός, -ή, -ό
- სესხება - *მზ.* δανείζω
- სეგყვა - χαλάζι το
- სექტემბერი - Σεπτέμβριος (Σεπ-
 τέμβρης) ο
- სიავე - κακό το
- სიამავე, სიამაყის საგანი - καύχημα
 το
- სიამოვნება - *მზ.* ευφραίνω
- სიამოვნებით - ευχαρίστως
- სიარული - *მზ.* περπατώ, πάω;
 (ფეხით) περπατώ (α)
- სიბრძნე - σοφία η
- სიგარეტი - τσιγάρο το
- სივრილე - ψύχρα η//*(დილისა ან
 საღამოს)* αγιάζι το
- სიღიაღე - μεγαλείο το; μεγαλοπρε-
 πεία η
- სიღიღე - μέγεθος το
- სივრცე - διάστημα το//έκταση η
- სიმზარი - ύπνος ο
- სითბო - θερμότητα η
- სიკარგე - καλό το
- სიკეთე - αγαθό το
- სიკვდილი - *არს.* θάνατος ο; *მზ.*
 σκοτώνομαι
- სილაამზე - ομορφιά η; κάλλος το
- სიმამავე - θάρρος το
- სიმართლე - αλήθεια η
- სიმარტოვე - ερημιά η
- სიმაღლე - ύψος το//ύψωμα το
- სიმბოლო - σύμβολο το
- სიმდიდრე - περιουσία η; πλούτος
 το
- სიმდიდრის მომგანი - πλουτο-
 φόρος, -η, -ο
- სიმრავლე - πλήθος το
- სიმპტომი - σύμπτωμα το
- სიმღერა - τραγούδι το
- სიმშვენიერე - χάρη η
- სიმშვიდე - γαλήνη η
- სინათლე - φως το
- სინამდვილე - πραγματικότητα η
- სინამდვილეში - πραγματικά
- სინთეზი - σύνθεση η
- სირბილი - *არს.* τρέξιμο το; *მზ.*
 τρέχω
- სირცხვილი - ντροπή η
- სისგემა - σύστημα το; (პოლი-
 ტიკური) καθέστως το
- სისწრაფე - ταχύτητα η
- სისხლი - αίμα το
- სიგურვე - χάρη η
- სიგყვა - λέξη η; λόγος ο (οι λόγοι,
 τα λόγια)
- სიქველე - αρετή η
- სიღრმე - βάθος το
- სიყვარული - *არს.* αγάπη η;
 έρωτας ο; *მზ.* αγαπώ (α)
- სიყმაწვილე - εφηβεία η
- სიყრმე - εφηβεία η
- სიჩუმე - σιωπή η
- სიჩქარე - ταχύτητα η
- სიცარიელე - κενό το
- სიცივე - κρύο το; ψύχρα η
- სიცილი - *მზ.* γελώ (α)

- სიცილია - Σικελία η
 სიციციხლე - ζαή η
 სიციციხლთი საფეხ - ζαηρός, -ή, -ό
 სიციხე - ζέστη η
 სიწყნარე - γαλήνη η
 სიჭაბუკე - εφηβεία η
 სიჭარბე - επικράτηση η
 სიხარბე - βουλιμία η
 სიხარული - არს. χαρά η; *მმ.*
 (მიხარია) χαίρω (χαίρομαι)
 სკამი - καρέκλα η
 სკოლა - σχολείο το
 სკულპტორი - γλύπτης ο
 სმა (დალევა) - *მმ.* πίνω
 სმენა - *მმ.* ακού(γ)ω
 სოფელი - χωριό το
 სპარსული - περσικός, -ή, -ό
 სპარგა - Σπάρτη η
 სპარტელი - Σπαρτιάτης ο, Σπαρ-
 τιάτισσα η
 სპარტელი - σπαρτιάτικος, -η, -ο
 სპილენძი - χαλκός ο
 სპილენძისა - χάλκινος, -η, -ο
 სპორცმენი - αθλητής ο
 სროლა - *მმ.* πετώ (α)
 სროლა - *მმ.* ρίχνω
 სრულად - ολότελα
 სრულებით - καθόλου
 სრული ვრამ. - απλός, -ή, -ό
 სრულიად - εντελώς; καθόλου
 სრულყოფა - *მმ.* ολοκληρώνω
 სგაგია - άρθρο το
 სგრაგეგი - στρατηγός ο
 სგრაგეგიული - στρατηγικός, -ή
 -ό
 სგუდენგი - φοιτητής ο,
 φοιτήτρια η
 სგუმართმოყვარეობა -
 φιλοξενία η
 სგუმარი - ξένος ο, ξένη η//
 καλεσμένος ο, καλεσμένη η
 სგუმრობა - არს. επίσκεψη η; *მმ.*
 επισκέπτομαι
 სულაც - καθόλου
 სული - πνοή η//ψυχή η
 სულიერად - πνευματικά; ψυχικά
 სულიერი - πνευματικός, -ή, -ο;
 ψυχικός, -ή, -ό
 სურათი - εικόνα η; πίνακας ο
 სურვილი - არს. θέληση η; ευχή η;
მმ. θέλω//(ვესურვებ) εύχομαι
 სურნელება - არს. μυρωδιά η; *მმ.*
 ευωδιάζω
 სურნელოვანი - ευωδιαστός, -ή, -ό
 სუსტი - αδύνατος, -η, -ο
 სუფთა - γνήσιος, -α, -ο
 სფერო - σφαίρα η
 სქელი - παχύς, -ιά, -ύ
 სქემა - σχήμα το
 სქესი ვრამ. - γένος το
 სწავლა - არს. σπουδή η; *მმ.*
 μελετώ (α); μαθαίνω; σπουδάζω
 სწავლება - არს. αγωγή η; *მმ.*
 διδάσκω
 სწორად - σωστά
 სწორედ - ακριβώς//δηλαδή
 სწორი - ίσος, -η, -ο; ίσιος, -α, -ο//
 σωστός, -ή, -ό
 სწრაფად - γρήγορα
 სწრაფვა - πόθος ο
 სწრაფი - γρήγορος, -η, -ο
 სხეული - σώμα το
 სხვა - άλλος, -η, -ο; διάφορος, -η, -ο
 სხვა დროს - άλλοτε
 სხვაგან - αλλού
 სხვაგვარად - αλλιώς; αλλιώς
 სხვადასხვაგვარი - ποικιλόμορφος,
 -η, -ο

სხვადასხვაობა - ποικιλία η

ტ

ტავერნა - ταβέρνα η

ტანისამოსი - ρούχο το (უმთავრ.
მრ.)

ტაქსი - ταξί το

ტაძარი (საკულტო) - ιερό το; ναός
ο

ტახტი - καναπές ο

ტელევიზია - τηλεόραση η

ტელევიზორი - τηλεόραση η

ტემპერატურა - θερμοκρασία η

ტერიტორია - έδαφος το

ტექსტი - κείμενο το

ტიპი - είδος το; τύπος ο

ტირანი - τύραννος ο

ტირე (გრეფიკული ნიშანი) -
παύλα η

ტირილი - არხ. κλάψιμο το; მშხ.
δακρύζω; κλαίω

ტიბილად - γλυκά

ტიბილი - γλυκός, -ή (γλυκεία,
γλυκιά), -ό

ტიბობა - მშხ. απολαμβάνω//
ευφραίνω

ტივილი (მტკივა) - მშხ. πονάει

ტიში (მოღვმა) - φυλή η

ტიტი - κλαδί το; κλωνάρι το

ტრაგედია - τραγωδία η

ტრაგიკული - τραγικός, -ή, -ό

ტრადიცია - παράδοση η

ტრადიციული - πατρογονικός, -ή,
-ό

ტრაპიზონი - Τραπεζούντα η

ტრიალი - მშხ. περιστρέφω;
στρέφω; γυρίζω

ტროასი - Τρωικός, -ή, -ό

ტროლეიბუსი - ι

ტურნა - χαριτωμένος, -η, -ο

ტუჩი - χείλι το; χείλος το

ტყე - δάσος το

ტყიანი - δασώδης, -ης, -ες

ტყისმჭრელი - ξυλοκόπος ο

ტყუილი - ψέμα το

ტყუილუბრალოდ - κακώς

უ

უ- (უარყოფითი ნაწილაკი) - πλην/
/α-

უამრავი - πάρα πολύς

უარის თქმა - მშხ. αριέμαι (ούμαι)

უარყოფა - άρνηση η

უარყოფითი - αρνητικός, -ή, -ό

უბანი - γειτονιά η

უბე (ზღვისა) - όρμος ο

უბელო - άτυχος, -η, -ο

უბელურება - κακό το; φουρτούνα η

უბელური - άτυχος, -η, -ο; ατυχής,

-ής, -ές; δύστυχος, -η, -ο,

δυστυχής, -ής, -ές; καημένος,

-ή, -ο

უბრალო - απλός, -ή, -ό

უბრალოდ - απλά

უბრუნველი - άκλιτος, -η, -ο

ულაბური ადგილი - ερημιά η

ულრის - ίσον

უენრად - ξαφνικά

უზალო - άμεμπτος, -η, -ο

უზარმაზარი - πελώριος, -α, -ο

უიღბლო - άτυχος, -η, -ο; ατυχής,

-ής, -ές

უკან - πίσω

უკანასკნელი - τελευταίος, -α, -ο

უკეთესად - καλύτερα

უკვე - πια//ήδη

უკრაინა - Ουκρανία η
 უკრაინელი - Ουκρανός ο,
 Ουκρανή η
 უკუქცევითი გრამ. - αυτοπαθής, -
 ής, -ές
 ულაზაზო - άσχημος, -η, -ο
 უმალვე - αμέσως; εσθής
 უმოდრაო - ακίνητος, -η, -ο
 უმრავლესობა - περισσότεροι, -ες,
 -α
 უმწიკვლო - άμειπτος, -η, -ο
 უმჯობესია - καλύτερα
 უნარი - ικανότητα η
 უნარიანი - ικανός, -ή, -ό
 უნაყოფო - άγονος, -η, -ο
 უნგრეთი - Ουγγαρία η
 უნგრელი - Ούγγρος ο, Ούγγρη
 (Ουγγαρέζα) η
 უნდა (საჭიროა) - πρέπει
 უნივერსიტეტი - Πανεπιστήμιο το
 უნიკალური - μοναδικός, -ή, -ό
 უპატრონოდ - αφρόντιστα
 უპირატესობა - επικράτηση η
 უპრეცედენტო - πρωτοφανής, -ής,
 -ές
 ურყევი - ακίνητος, -η, -ο
 ურჩხული - τέρας το
 უსაზღვრო - άπέραντος, -η, -ο
 უსათუო - βέβαιος, -α, -ο
 უსათუოდ - βέβαια, βεβαίως
 უსამართლობა - αδίκημα το
 უსრული გრამ. - συνεχής, -ής, -ές
 უფლება - δικαίωμα το
 უფრთო - άπτερος (άφτερος),
 -η, -ο
 უფრო (მედ. გმნიშ.) - πιο
 უფსკრული - γκρεμός ο
 უშიშარი - ριψοκίνδυνος, -η, -ο
 უშიშრობა - αφοβία η

უშნო - άσχημος, -η, -ο
 უჩვეულო - εξαιρετος, -η, -ο;
 ιδιότυπος, -η, -ο
 უცნაური - παράξενος, -η, -ο
 უცხო - αγνώριστος, -η, -ο; ξένος,
 -η, -ο
 უცხოელი - ξένος ο, ξένη η
 უძველესი - αρχαίος -α, -ο
 უძრავი - ακίνητος, -η, -ο
 უწინ - αρχύτερα
 უწყება - მმβ. αναγγέλιω, αναγγέ-
 λω (აბრ. ανήγγειλα)
 უწყვეტად - συνεχώς
 უწყვეტელობა - συνεχεια η
 უწყვეტი - συνεχής, -ής, -ές
 უხვად ყოფნა - მმბ. αφθονία (ε)

ფ

ფანჯარა - παράθυρο το
 ფართე - φαρδύς, -ιά, -ύ
 ფართო - πλατύς, -ιά, -ύ
 ფართობი - έκταση η
 ფარი - ασπίδα η
 ფარმაცეუტი - φαρμακοποιός ο
 ფასი - τιμή η
 ფაუნა - πανίδα η
 ფერადი - έγχρωμος, -η, -ο
 ფერი - χρώμα το
 ფესვის გადგმა - მმბ. ριζώνω
 ფეხი - πόδι το
 ფეხსაცმელი - παπούτσι το
 (უმთავრესად მრ.)
 ფილოსოფოსი - φιλόσοφος ο
 ფინეთი - Φιλανδία η
 ფინელი - Φιλανδός ο, Φιλανδή η
 ფიქრი - არს. σκέψη η; მმბ.
 σκέφτομαι (σκέπτομαι); συλλογί-

ζομαι (συλλογίζμαι)//(ვარაუდი)
 υποθέτω
 ფიცე - ὄρκος ο
 ფიცხი - ευκολοσυγκίνητος, -η, -ο
 ფიჭვი - πεύκο το, πεύκος ο
 ფლორა - χλωρίδα η
 ფლოსტი - παντούφλα η
 ფოთოლი - φύλλο το; φυλλαράκι το
 ფოკიდა - Φωκίδα η
 ფოლოსოფია - φιλοσοφία η
 ფორთოხალი - πορτοκάλι το
 ფორმა - μορφή ή; σχήμα το//
 τύπος ο
 ფოსგალიონი - ταχυδρόμος ο
 ფრაზა - φράση η
 ფრანგი - Γάλλος ο, Γαλλίδα η
 ფრანგულად - γαλλικά
 ფრანგული ენა - γαλλικά τα
 ფრანი (ქალაქისა) - χαρταετός ο
 ფრენა - *მზ.* πετώ (α)
 ფრთხილი - προσεκτικός, -ή, -ό
 ფრჩხილები (გრაფიკული ნიშანი) -
 παρένθεση η
 ფული - λεπτό το; χρήμα το
 (უმთავრ. მრ.)
 ფურცელი (ყვავილის) - πέταλο το
 ფუფუნება - πολυτέλεια η

ქ

ქათამი (*ძველ.*) - ὄριθα η
 ქათქათა თეთრი - κάτασπρος, -η, -
 ο
 ქალაქელი - πολίτης ο
 ქალაქი - πόλη ή; πολιτεία η
 ქალბატონი - κυρία η
 ქალი - γυναίκα η
 ქალიშვილი - κόρη η
 ქალღმერთი - θεά η

ქამარი - ζώνη η
 ქანდაკება - άγαλμα το
 ქანი - πέτρωμα το
 ქართველი - Γεωργιανός ο, Γεωρ-
 γιανή η
 ქართული - γεωργιανός, -ή, -ό
 ქარი - αέρας ο; άνεμος ο
 ქარიშხალი - μπόρα η; φουρτούνα η
 ქარხანა - εργοστάσιο το
 ქება - *მზ.* επαινών (ε)//*უმწ.* (ε)
 ქელმალაღი - ψηλομύτης, -α, -იკο
 ქერა - ξανθός, -ιά (-ή), -ό (-ό)
 ქერათმიანი - ξανθομάλλης, -α, -იკο
 ქვა - πέτρα η
 ქვევით - κάτω
 ქვეთავი - κεφάλαιο το
 ქვემოთყვანილი - παρακάτω
 ქვეყანა - χώρα η
 ქვეშ - κάτω (από)
 ქვიშა - άμμος ο, η
 ქვიშიანი - αμμουδερός, -ή, -ό
 ქილა - αγγείο το
 ქიშმიში - σταφίδα η
 ქმარი - άντρας ο
 ქმნილება - δημιουργημα το; έργο
 το
 ქოთანი - αγγείο το
 ქოლგა - ομπρέლა η
 ქონა - *მზ.* διαθέτω; έχω
 ქონება - περιουσία η
 ქორწილი - γάμος ο
 ქონი - φτωχικό το
 ქრიშელეფანგურნი (ოქროსა და
 სპილოს ძვლის) - χρυσελεφάν-
 τινος, -η, -ο
 ქრისტე - Χριστός ο
 ქსელი - δίκτυο το
 ქსოვა - *მზ.* πλέκω
 ქსოვილი - ύφασμα το

ქული - καπέλο το
 ქურდი - κλέφτης ο
 ქურუმი - ιερέας ο
 ქუჩა - δρόμος ο
 ქცევა - არს. φέρσιμο το; მმ. φέρνομαι

ლ

ლაბე - νύκτα (νύχτα) η
 ლამეშვილობის - καληνύχτα
 ლამურა - νυχτερίδα η
 ლარიბი - φτωχός, -ή, -ό
 ლელვა (მლელვარება) - არს.
 აγαυία η; მმ. ανησυχά (ε)
 ლერო - κλωνάρι το//κοτσάι το
 ლეჭვა - მმ. μασώ (α)
 ლვართქაფი - μπόρα η
 ლვებელი - πίττα η
 ლვთისმოსავი - ευσεβής, -ής, -ές
 ლვთისმომში - ευσεβής, -ής, -ές
 ლვთიური - θεϊκός, -ή, -ό
 ლვინო - κρασί το
 ლვრა - მმ. χύσω
 ლია - ανοιχτός, -ή, -ό
 ლიბილი - χαμόγελο το
 ლირებულება (ღირს) - მმ. κοσ-
 τίζა: ღირს აξίζει
 ლირსება - τιμη; η αξία η
 ლირსეული - άξιος, -α, -ο; αντάξ-
 ιος, -α, -ο (μου, σου . . .)
 ლირსი - άξιος, -α, -ο
 ლირსშესანიშნაობანი - αξιοθέατα
 τα
 ლმერთი - θεός ο
 ლრმა - βαθύς, -ιά, -ύ
 ლრმად - βαθιά
 ლრუბელი - σύννεφο το; συννεφάκι
 το

ლუმელი - φούρνος ο

ყ

ყავა - καφές ο
 ყავახანის მფლობელი - καφετζής ο
 ყავისფერი - καφέ; καφετής, -ιά, -ί
 ყაილა - τρόπος ο
 ყანა - χωράφι το
 ყასაბი - χασάπης ο
 ყვაველების ბაღი - αιθόκηπος ο
 ყვაველი - άνθι το; άνθος το;
 λουλούδι το
 ყვაველობა - მმ. ανθίζω
 ყველაფერი - καθέτι; παν το (τα
 πάντα)
 ყველგან - ολόγυρα; παντού
 ყველი - τυρί το
 ყვითელი - κίτρινος, -η, -ο
 ყვითილი - მმ. φανάჯა
 ყიდვა - მმ. αγοράჯა
 ყინვა - παγωιά η
 ყოველღიურად - καθημερινά
 ყოველღიური - καθημερινός,
 -ή, -ό
 ყოველთვის - πάντα
 ყოველი - κάθε; καθένας, καθεμιά,
 καθένα
 ყოლა - მმ. έχω
 ყოფნა - არს. παρουσία η; მმ.
 είμαι/(ვიმყოფები) βρίσκομαι
 ყოხალ - μπράβο
 ყრმა - έφηβος ο, η
 ყუნწი - κοτσάι το
 ყურადღებიანი - προσεκτικός, -ή, -ό
 ყურადღებით ყოფნა - მმ. προσέχω
 ყურადღების მიქცევა - მმ. προσέχω
 ყურე - όρμος ο
 ყურება - მმ. κοιτάჯა (κοιτώ)

ყური - αυτί το

შ

შაბათ-კვირა - Σαββατοκύριακο το

შაბათი - Σάββατο το

შავი - μαύρος, -η, -ο

შავი ზღვა - Εύξεινος Πόντος ο;

Μαύρη Θάλασσα η

შარშან - πέρσι

შაქარი - ζάχαρη η

შებრალება - *გმნ.* λυπάμαι (λυπούμαι)

შეგროვება - *გმნ.* μαζεύω; συγκεντρώνω

შეგრძნება - συναίσθημα το

შელარებიოთი - συγκριτικός, -ή, -ό; σχετικός, -ή, -ό

შელგენა - *არს.* σύνθεση η; *გმნ.*

συνθέτω//*(შეადგენს)* αποτελώ (€)//*სχηματίζω*

შელეგი - αποτέλεσμα το// συνέπεια η

შეერთება - *არს.* ένωση η//*συνδυασμός* ο; *გმნ.* είνωω; συνεινώω

შევსება - *არს.* πλήρωμα το; *გმნ.* συμπληρώνω

შემღულული - περιορισμένος, -η, -ο

შეთავაზება - *გმნ.* προσφέρω

შეთანხმება - *არს.* συμφωνία η; *გმნ.* (ვათანხმებ) κανονίζω

შეთვისება - *გმნ.* აქ. αφομοιώνω

შეკავშირება - *გმნ.* συνεινώω

შეკითხვა - *გმნ.* ρωτή (α)

შეკრება - *არს.* συγκέντρωση η; *გმნ.* συγκεντρώνω

შემამრწუნებელი - τρομακτικός, -ή, -ό

შემღვომ - έπειτα

შემღევ - έπειτα; μετά; ύστερα

შემღეგი - ακόλουθος, -η, -ο

შემზარავი - τρομακτικός, -ή, -ό

შემთხვევა - περίπτωση η

შემთხვევით - τυχόν

შემოღვომა - φθινόπωρο το

შემოზღულული - περιορισμένος, -η, -ο

შემოკრება - *გმნ.* συγκεντρώνω

შემოსავალი - εισόδημα το

შემოსვა - *გმნ.* ντύνω

შემოქმედი - δημιουργός ο

შემოწმება - *გმნ.* δοκιμάζω; ελέγχω

შემსწავლელი - σπουδαστής ο, σπουδάστρια η

შემჩნევა - *გმნ.* διακρίνω

შემცირება - *გმნ.* ελαττώνω

შემძლე - ικανός, -ή, -ό

შემწეობა - βοήθεια η

შემწყნარებლურად - επιεικώς

შემწყნარებლური - επιεικής, -ής, -ές

შენ - εσύ

შენარჩუნება - *გმნ.* διατηρώ (€)// φυλάγω

შენაცვლება - *გმნ.* εναλλάσσω

შენება - *გმნ.* κατασκευάζω; χτίζω (κτιζώ)

შენი - σου

შენიღვა - *გმნ.* μασκαρεύομαι

შეპირება - *გმნ.* υπόσχομαι (აორ. υποσχέθηκα)

შერიგება - συμφιλίωση η

შერცხვენა - *გმნ.* ντροπιάζω

შესაბამისი - ανάλογος, -η, -ο

შესაღარებელი - συγκριτικός, -ή, -ό

შესანიშნავად - θαυμάσια; ωραία

- შესანიშნავი - λαμπρός, -ή, -ό;
μεγαλόπρεπος, -η, -ο; θαυμά-
σιος, -α, -ο; ωραίος, -α, -ο
- შესასვლელი - είσοδος η
- შესაგყვისება - *მზ.* ταιριάζω
- შესაგყვისი - ανάλογος, -η, -ο
- შესაძლებელი - δυνατός, -ή, -ό
- შესაძლებელია - μήπως
- შესაძლოა - ίσως; μήπως
- შესახებ - για
- შესვლა - *მზ.* μπαίνω
- შესწავლა - *მზ.* σπουδάζω
- შეტაკება - σύγκρουση η
- შეტყობინება - *მზ.* αναγγέλλω,
αναγγέλλω (აბრ. ανήγγειλα);
πληροφορώ (ε)
- შეუღარებელი - ασύγκριτος, -η, -ο
- შეურეველი (წმინდა) - ατόφιος,
-α, -ο
- შეულეება - *მზ.* παντρεύω
- შეუძლებელი - αδύνατος, -η, -ο
- შექმნა - *მზ.* πλάθω, πλάσσω,
πλάττω (აბრ. έπλασα); σχημα-
τίζω; φτιάχνω, φτιάνω; δημι-
ουργώ (ε)
- შექმნილი - φτιαγμένος, -η, -ο
- შელებვა - *არს.* βιάζομαι το; *მზ.*
βιάζω
- შეყვარებული - ερωτε(υ)μένος,
-η, -ο
- შეცდომა - *არს.* λάθος το//αδίκημα
το; *მზ.* (ცვლები) γελιέμαι
(γελιούμαι)
- შეძენა - *მზ.* αποκτώ (α)
- შეძლება - *მზ.* μπορώ (ε)
- შეწვევა - *მზ.* παύω; σταματώ (α)
- შეხამება - συνδυασμός ο
- შეხება - επαφή η
- შეხედულება - γνώμη η
- შეხვედრა - *არს.* αντάμωση η; *მზ.*
ανταμώνω//λαχαίνω (აბრ. έλαχα)
- შეჯახება - σύγκρουση η
- შეჯიბრება - αγώνας ο
- შველი - Σουηδός ο, Σουηδή (Σουη-
δέζα) η
- შვეიცარია - Ελβετία η
- შვეიცარიელი - Ελβετός ο, Ελβετί-
δα η
- შვეცია - Σουηδία η
- შვილასი - εφτακόσιοι, -ες, -α
- შვილი - επτά (εφτά)
- შვილიშვილი - εγγονός ο, εγγονή η
- შვილობა, შვილად აყვანა - *მზ.*
υιοθετώ
- შთაბეჭდილება - εντύπωση η
- შთავიწყება - *არს.* έμπνευση η//
πνοή η; *მზ.* εμπνέω (აბრ.
έμπνευσα)
- ში - σε//διδά
- შიგ(ნით) - μέσα
- შიდა - εσωτερικός, -ή, -ό
- შიმშილი (მშია) - *მზ.* πεινώ (α)
- შინაგანი - εσωτερικός, -ή, -ο
- შინაური - οικείος, -α, -ο
- შიში - *არს.* φόβος ο; *მზ.* φοβάμαι
(φοβούμαι)
- შორეული - μακρινός, -ή, -ό
- შორის - ανάμεσα; μεταξύ (μου,
σου . . .)
- შორს - μακριά
- შრომა - εργασία η
- შრომისმოყვარე - εργατικός, -ή, -ό
- შუა - μέσος, -η, -ο
- შუა ნაწილი - μέση η
- შუაგული - μέση η//πυρήνας ο
- შუალღე - μεσημβρία η; μεσημέρι
το
- შუალღელი (ღროის) - διάστημα το

შულაბე - μεσάνυχτα τα
 შუბი - δόρυ το
 შურიანი - ζηλιάρης, -ა, -იკო
 შურით - ζηλιάρικα
 შულლი - έχθρα η
 შფოთვა - αγωνία η

ჩ

ჩაბარება - *შმნ.* παραδίδω
 ჩავლა - *შმნ.* περιών (ა)
 ჩათვლა - *შმნ.* θεωρώ (€)
 ჩაი - τσάι το
 ჩაშიჩი - σταφίδα η
 ჩამორჩენა - *შმნ.* καθυστερώ (€)
 ჩამოსვლა (ქვევით) - *შმნ.* κατεβαίω
 ჩამოყალიბება - *შმნ.* οργανώνω;
 σχηματίζω
 ჩანთა - τσάντα η
 ჩარჭობა - *შმნ.* καρφώνω//χώνω
 ჩასვლა (დანისხულების აღვილას) -
შმნ. φτάνω
 ჩაგენვა - *შმნ.* χώνω
 ჩაქრობა - *შმნ.* σβήνω
 ჩაჩრა - *შმნ.* χώνω
 ჩაცმა (მაცვია) - *შმნ.* φορώ (ა)//
 ντύω
 ჩაცმულობა - ντύσιμο το
 ჩახუტება - αγκαλιά η
 ჩეკი - τσεკ το
 ჩემი - μου
 ჩემოდანი - βαλίτσα η
 ჩემპიონი (ოლიმპიური) - ολυμπιον-
 ίκης ο
 ჩენა (ვჩანვარ) - *შმნ.* φαίνομαι
 ჩვენ - εμείς
 ჩვენება - *შმნ.* δείχνω
 ჩვენებოთი - δεικτικός, -ή, -ό

ჩვენი - μας
 ჩვეულებისამებრ - συνηθώς
 ჩვეულებრივი - καινοικός, -ή, -ό;
 συνηθισμένος, -η, -ο
 ჩვეული - συνηθισμένος, -η, -ο
 ჩვილმეგი - δεκαεφτά (δεκαεπτά)
 ჩინეთი - Κίνα η
 ჩინელი - Κινέζος ο, Κινέζα η
 ჩიგი - πουλί το; πουλάκι το
 ჩრდილოეთი - βορράς ο
 ჩრდილოეთით - βόρεια
 ჩრდილოეთის ქარი - βοριάς ο
 ჩრდილოური - βόρειος, -α, -ο
 ჩუმაღ - ήσυχა
 ჩუმი - ήρεμος, -η, -ο; σιωπηλός,
 -ή, -ό
 ჩუქება - *შმნ.* χαρίζω
 ჩქარი - γρήγορος, -η, -ο
 ჩხუბი - არს. καβγάς ο; *შმნ.* φιλονი-
 κώ (ა)

ც

ცა - ουρανός ο; ουράνια τα
 ცალკეული - μερικός, -ή, -ό
 ცამეგი - δεκατρείς, δεκατρία
 ცარცი - κιμαλία η
 ცლა (ვცლი) - *შმნ.* δοκιμάζω
 ცეკვა - არს. χορός ο; *შმნ.* χορεύω
 ცელქი - παιχιδιάρης, -ა, -იკო
 ცენტრი - κέντρο το
 ცეცხლი - φωτιά η
 ცვარი - δροσιά η
 ცვლა - *შმნ.* εναλλάσσω
 ცვლილება - αλλαγή η
 ცივური - πατινάჯ το
 ცივი - κρύος, -α, -ο
 ცივილიზაცია - πολιτισμός ο

ცივილიზებული - πολιτισμένος, -η, -ο

ცისფერი - γαλάζιος, -α, -ο; ουρα-
νής, -ιά, -ί

ციტრუსები - εσπεριδοειδή τα
ცნობა - არს. είδηση η; πληροφορία
η; მმმ. γιωარίζω

ცნობილი - γνωστός, -ή, -ό

ცოდნა - არს. γνώση η; მმმ. ξέρω//
γιωარίζω

ცოლი - γυναίκα η

ცოგა - გელს. λίγος, -η, -ο; მმმ.δ.
λίγο

ცოგათი - λιγάκι

ცოგათოდენ - λιγάκι

ცოცხალი - ζωντανός, -ή, -ό

ცრემლი - δάκρυ το; δάκρυο το

ცუდად - άσχημα; κακά; κακώς

ცული - άσχημος, -η, -ο; κακός,
-ή, -ό

ცული - τσεκούρι το

ცურვა - κολύμπι το

ცხელი - ζεστός, -ή, -ό

ცხენი - άλογο το

ცხვარი - αρνί το; πρόβατο το

ცხოველი - ζώο το

ცხოვრება - მმმ. ζω; μένω

ცხრა - εννέα (εννιά)

ცხრაასი - εννιακόσιοι, -ες, -α

ცხრაშვი - δεκαεννέα (δεκαεννιά)

ძ

ძალა - δύναμη η

ძალაუფლება - εξουσία η

ძალზე - πολύ

ძალზე ბევრი - πάρα πολύς, πάρα
πολλή, πάρα πολύ

ძალიან - πολύ

ძაღლი - σκύλος ο; σκυλί το

ძახილი - მმმ. φανάζω

ძახილის ნიშანი (გრაფიკული) -
θασμαστικό το

ძებნა - მმმ. αναζητώ (ა); ζητώ (ა);
ψάχω

ძეველი - μυημείο το

ძველად - παλ(α)ιά; παλαιότερα

ძველი - παλ(α)ιός, -ά, -ό

ძვირად - ακριβά

ძვირი - ακριβός, -ή, -ό

ძვირფასი - πολύτιμος, -η, -ο

ძიება - მმმ. αναζητώ (ა)

ძილი - არს. ύπνος ο; მმმ. κοιμάμαι
(κοιμούμαι)

ძირითადად - κυρίως

ძირითადი - βασικός, -η, -ο; κύριος,
-α, -ο

ძირს - χάμου

ძიძა - τροφός η

ძლიერად - δυνατά

ძლიერი - γερός, -ή, -ό; δυνατός,
-ή, -ό

ძლივს - μόλις

ძმა - αδελφός ο

ძნელად - δύσκολα

ძნელადსაცნობი - αγνώριστος,
-η, -ο

ძნელი - δύσκολος, -ή, -ό//βαρύς, -ιά,
-ύ

წ

წაბლი - κάστανο το

წამი - δευτερόλεπτο το//στιγμή η

წამოწვეა - მმმ. φτάνω

წამოწოლა - მმმ. πλαγιάζω

წარბი - φρύδι το

წარგზავნილი - απεσταλμένος ο

წარმატება - πρόοδος η; προκοπή
 η//επίδοση η//ευημερία η
 წარმოღვევნა (არის) - *მმ.* αποτελώ
 (ε)
 წარმოღვევნა (წარმოვიღვენ) - *მმ.*
 φαντάζομαι
 წარმოება - *არს.* παραγωγή η; *მმ.*
 παράγω
 წარმომავლობა - *მმ.* προέρχομαι
 წარმოშობა - *არს.* καταγωγή η;
მმ. προέρχομαι//δημιουργία (ε)
 წარსული - *არს.* παρελθόν το;
მმ. περασμένος, -η, -ο
 წარჩინებული - ευγενής ο
 წასვლა (მივლინება) - *მმ.* φεύγω;
 πηγαίνω, πάω//(მივემართები)
 κατευθύνομαι//ξεκινώ (α)
 წაღება - *მმ.* παίρνω
 წაყვანა - *მმ.* παίρνω
 წაწყლობა - *მმ.* λαχαίνω (აόρ.
 έλαχα)
 წელი, წელიწადი - έτος το; χρόνος
 ο (οι χρόνοι, τα χρόνια)
 წელიწადის დრო - εποχή η
 წელს - φέτος
 წერა - *არს.* (ხელწერა) γράψιμο
 το; γραφή η; *მმ.* γράφω
 წერილი - γράμμα το
 წერილობითი - γραπτός, -ή, -ό
 წერტილი - κουκίδα η//(გრაფიკუ-
 ლი ნიშანი) τελεία η
 წეს-ჩვეულება - συήθεια η
 წესი - κανόνας ο
 წესრიგი - τάξη η
 წვა - *მმ.* καί(γ)ω
 წვევა - *არს.* επισκεψη η; *მმ.*
 επισκέπτομαι
 წვეულება - πάρτι το

წვიმა - *არს.* βροχή η; βροχούλα η;
მმ. βρέχει
 წვლილი - επίδοση η
 წიგნი - βιβλίο το
 წითელი - κόκκινος, -η, -ο
 წინ - πριν; εμπρός; μπροστά
 წინ წაწევა - *მმ.* προχωρώ (ε)
 წინა - προηγούμενος, -η, -ο
 წინააღმდეგ - εναντίον; κατά (Γεν.)
 წინაბერძნული - πρωτοελλαδικός,
 -ή, -ό
 წინადადება - πρόταση η
 წინათ - αρχύτερα
 წინამორბედი - προηγούμενος,
 -η, -ο
 წინასწარმეტყველება - χρησμός ο
 წინსვლა - πρόοδος η; προκοπή η
 წისქვილი - μύλος ο
 წმინდა (შეურველი) - ατόφιος,
 -α, -ο
 წმინდანი - άγιος ο
 წოდება - *მმ.* ονομάζω
 წრთვანა - *არს.* αγωγή η; *მმ.*
 γυμνάζω
 წუთი - λεπτό το
 წუხილი (ვწუხვარ) - *მმ.* λυπάμαι
 (λυπούμαι)//πικραίνομαι
 წყალი - νερό το
 წყარო - πηγή η
 წყვილი - ζευγάρι το; δαίδα η
 წყნარად - σιγά//ήσυχα
 წყნარი - ήρεμος, -η, -ο; ήσυχος,
 -η, -ο
 წყობა (პოლიტიკური) - καθεστώς
 το; πολίτευμα το
 წყობილება - καθεστώς το
 წყრომა - οργή η
 წყურვილი - *მმ.* διψώ (α)

ჭ

- ჭაბუკი - έφηβος ο, η
 ჭადარი - πλατάνο το
 ჭამა - *მზნ.* τρώω
 ჭერა (ხელში) - *მზნ.* κρατώ (α)
 ჭეშმარიტება - αλήθεια η
 ჭეშმარიტი - γνήσιος, -α, -ο
 ჭირი - κακό το
 ჭირხლი - αγιάζι το
 ჭიქა - ποτήρι το
 ჭკვიანად - έξυπνα
 ჭკვიანი - έξυπιος, -η, -ο
 ჭკუა - ιους ο
 ჭრა - *მზნ.* κόβω
 ჭრიჭინა - τζιτζικας ο

ხ

- ხაბაში - φουρνάρης ο
 ხავერდის - βελουδέριος, -α, -ο
 ხავერდოვანი - βελουδέριος, -α, -ο
 ხამგასმული - υπογραμμισμένος,
 -η, -ο
 ხაზვა - *მზნ.* σχεδιάζω
 ხალხი - δήμος ο; κόσμος ο; λαός ο
 ხანგრძლივად - συνεχώς
 ხანგრძლივი - μακρύς, -ιά, -ύ;
 συνεχής, -ής, -ές
 ხანგრძლივობა - συλήχεια η
 ხანდახან - κάποτε
 ხარისხი ვრამ. - βαθμός ο
 ხარისხის ფორმები ვრამ. - παραθε-
 τικά
 ხარჯვა - *მზნ.* ξοδεύω
 ხასიათი - χαρακτήρας ο
 ხე - δέντρο το
 ხელვა - *მზნ.* βλέπω
 ხეირი - συμφέρον το
 ხელი - χέρι το
- ხელის მოკიდება - *მზნ.* κρατιέμαι
 ხელმოწერა - *არს.* υπογραφή η;
მზნ. υπογράφα
 ხელმწიფე - βασιλιάς ο
 ხელობა - απασχόληση η; τέχνη η
 ხელოვანი - καλλιτέχνης ο
 ხელოვნება - τέχνη η
 ხელოსანი - τεχνίτης ο
 ხელოსნობა - βιοτεχνία η
 ხელსაყრელი შემთხვევა -
 ευκαιρία η
 ხელში ჩაგდება - *მზნ.* καταλαμβάνω
 (აბრ. κατέλαβα)
 ხელწერა - γράψιμο το
 ხერხი - τρόπος ο
 ხეგიალი - *მზნ.* τριγυρίζω
 ხეხილი - σπαροφόρα δέντρα
 ხვალ - αύριο
 ხვნა - *მზნ.* όργωμα το
 ხიბლი - κάλλος το
 ხილ-ბოსტნეულის გამყიდველი -
 μανάβης ο
 ხილი - φρούτο το
 ხილისა - σπαροφόρος, -η, -ο
 ხილუაფა - μαρμελάδα η
 ხმა - φωνή η
 ხმაური - θόρυβος ο
 ხმელეთი - στεριά η
 ხმელეთი - ήπειρος η
 ხმელთაშუა ზღვა - Μεσόγειος η
 ხმელთაშუა ზღვის - μεσογειακός,
 -ή, -ού
 ხმოვანი (ბგერა) - φωνήεν το
 ხომ - άραγε
 ხომალდი - καράβι το; πλοίο το
 ხორბალი - σιτάρι το
 ხორცი - κρέας το
 ხოგბის შესხმა - *მზნ.* υμνώ (ε)

ხსოვნა (მახსოვს) - *მშ.* θυμάμαι
(θυμούνται)

ხტუნვა - *მშ.* πηδών; χοροπηδών (α)

ხუთასი - πεντακόσιοι, -ες, -α

ხუთი - πέντε

ხუთშაბათი - Πέμπτη η

ხუმარა - μασκάρας ο

ხუმრობა - *მშ.* μασκαρεύομαι

ხუნდი - δεσμός ο

ხუროთმოძღვარი - αρχιτέκτονας ο

ხუცესი - ιερέας ο

ხუჭუჭა - σγουρός, -ή, -ό; σγουρομά-
λλης, -α, -ικο

ხშირად - συχνά

ხშირად რხევა - *მშ.* συχνοκουσών
(α)

ხშირი - συχτός, -ή, -ό

ჯ

ჯაღოქარი - γόης ο, γόησσα η

ჯაში - τζαζ η

ჯამაგირი - μισθός ο

ჯანმრთელი - γερός, -ή, -ό

ჯარისკაცი - στρατιώτης ο

ჯაჯღანა - γκριუარης, -α, -ικο

ჯგუფი - ομάδα η

ჯღომა - *მშ.* κάθομαι

-ჯერ (ვამრავლება) *მათ.* - επι

ჯერ კიდევ - ακόμα; ακόμη

ჯერი - φορά η

ჯიუჯი - πεισματάρης, -α, -ικο

ჯიში - γένος το; რატა η/είδος το

ჯობნა - *მშ.* ξεπερνών (α)

ჰ

ჰაერი - αέρας ο

ჰეგემონი - ηγεμόνας ο

ჰიპოთეზა - υπόθεση η

ჰოლანდია - Ολλανδία η

ჰოლანდიელი - Ολλανδός ο,

Ολλανδέζα η

ჰომეროსისეული - ομηρικός, -ή, -ό

Εγχειρίδιο Νέας Ελληνικής Γλώσσας
(στα γεωργιανά)

Textbook of Modern Greek
(in georgian)

K 287.505
3

1130